

"Az iskola nem olyan ugyan, mint a
levegő vagy a víz, mégis valami
olyasféle."

(Karácsony Sándor: A magyar
észjárás)

**FÖLDESI KARÁCSONY SÁNDOR
ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI
ISKOLA**

**Pedagógiai Program- Helyi tantervének
mellékletei**

FÖLDES
2020

Tartalom

A Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Program- Helyi tantervének Mellékletei.....	5
1.számú melléklet : A 2020-as választott kerettantervben szereplő tananyagok évfolyamonkénti bontása, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározása alsó tagozatonon.	5
AZ ALSÓ TAGOZAT.....	5
Magyar nyelv- és irodalom	5
Idegen nyelv	16
Matematika	23
Etika.....	32
Környezetismeret.....	37
Ének-zene	41
Vizuális kultúra	46
Digitális Kultúra	52
Technika és tervezés	56
Testnevelés és sport	61
Néptánc.....	70
2.számú melléklet : A 2020-as választott kerettantervben szereplő tananyagok évfolyamonkénti bontása, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározása felső tagozatonon.	76
FELSŐ TAGOZAT	76
Magyar nyelv és irodalom.....	76
Idegen nyelv	95
Matematika	104
Etika.....	115
Történelem	120
Természettudomány	125
Biológia.....	132
Fizika	138
Kémia.....	141
Földrajz	145
Ének-zene	150
Vizuális kultúra	156
Dráma és Színház	163
Hon- és népismeret	166
Technika és tervezés	168
Testnevelés és sport	173
(Testnevelés) - Tánc és mozgás - néptánc	184
Digitális kultúra	190
Osztályfőnöki helyi tanterv 5-8. évfolyam	195
3.számú melléklet : A 2012-es Nemzeti Alaptantervhez készült választott kerettantervben szereplő tananyagok évfolyamonkénti bontása, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározása alsó tagozatonon. A kifutó évfolyamokon	225

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

AZ ALSÓ TAGOZAT	225
Magyar nyelv- és irodalom	225
Idegen nyelv	234
Matematika	241
Etika	247
Környezetismeret	251
Ének-zene	256
Vizuális kultúra	260
Technika, életvitel és gyakorlat	266
Testnevelés és sport	270
Néptánc	277
4.számú melléklet : A 2012-es Nemzeti Alaptantervhez készült választott kerettantervben szereplő tananyagok évfolyamonkénti bontása, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározása felső tagozatanon. Kifutó évfolyamokon.	282
FELSŐ TAGOZAT	282
Magyar nyelv és irodalom	282
Idegen nyelv	293
Matematika	301
Etika	310
Történelem	313
Természetismeret	317
Biológia	320
Fizika	324
Kémia	327
Földrajz	330
Ének-zene	334
Rajz és vizuális kultúra	339
Hon- és népismeret	345
Technika, életvitel ÉS gyakorlat	347
Testnevelés és sport	352
(Testnevelés) - Tánc és mozgás - néptánc	361
Informatika	367
5.számú Melléklet: Alapfokú Művészeti Iskola	373
Zongora tanterv	373
Szolfézs	399
Furulya helyi tanterv	498
Fuvola helyi tanterv	530
Klarinét Helyi tanterv	547
Hegedű tanszak	555

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Akkordikus (gitár) tanszak.....	565
NÉPTÁNC TANSZAK	587
Folklórismeret.....	606
Népzenei alapismeretek.....	614
Táncjelírás-olvasás	615
A MODERNTÁNC ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI	618
Kreatív gyerek táncc: Előképző 1.2. évfolyam (heti 2 óra)	620
Berczik - technika: Alapfok 1.2. évfolyam (heti 2 óra)	622
Jazz-technika: Alapfok 3. 4. évfolyam (heti 4 óra),Alapfok 5.6. évfolyam (heti 3 óra).....	625
Limón – technika: Alapfok 3.4.5. 6. évfolyam (heti 1 óra)	626
Kontakt improvizáció: Alapfok 5. 6. évfolyam (heti 1 óra).....	629
KÉPZŐ– ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG.....	635
Az alapfokú képző– és iparművészeti oktatás célrendszere és funkciói.....	635
A képző–és iparművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei	638
Vizuális alapozó gyakorlatok (ek 1-2).....	640
Vizuális alkotógyakorlat (1-10)évfolyam	641
Népművészet	666
Grafika és festészet alapjai alapfok 1-3.	668
Művészettörténet (3-10.oszt).....	675
SZÍNŰVÉSZETI ÁG.....	691
AZ ALAPFOKÚ SZÍNŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI	691
Dráma- és színjáték	695
Beszéd és vers	723
Mozgás.....	739

A Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Program- Helyi tantervének Mellékletei

1.számú melléklet :

A 2020-as választott kerettantervben szereplő tananyagok évfolyamonkénti bontása, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározása alsó tagozatanon.

AZ ALSÓ TAGOZAT

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza az alsó tagozat átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.

Iskolánk beiskolázási körzete Földes község közigazgatási területe, de a szabad iskolaválasztás jogával élve a környékbeli településekről is érkeznek hozzánk diákok.

A helyi tanterv elkészítésekor figyelembe vettük a hozzánk érkező tanulók képességeit, a fejlesztés lehetséges irányait, a település szocio-kulturális helyzetét, az alapfokú iskola befejezését követő továbbtanulási igényeket. Iskolánkban kiemelt fontosságú az óvoda-iskola átmenet minél gyermek közelebbi megkönnyítése, ennek érdekében szoros munkakapcsolatot alakítottunk ki a helyi Községi Óvoda pedagógusaival.

A nevelés-oktatás folyamatában az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel, bánásmóddal fejlesztjük tanulóink felelősségtudatát, kitartását, önállóságát, reális önértékelését. Támogatjuk az egyéni képességek kibontakozását, segítünk tanítványainknak azoknak a hátrányoknak a csökkentésében, melyek a szociális-kulturális környezetükből hoznak magukkal, illetve eltérő ütemű fejlesztési szükségleteikből erednek.

A kerettantervben megfogalmazott tananyag tartalmakat évfolyamokra bontottuk minden tantárgy esetében.

Magyar nyelv- és irodalom

Az iskolába kerülő gyermekek nyelvhasználata nagyon eltérő. Az első két évfolyamnak az egyik fő feladata az ösztönös nyelvhasználat tudatosítása. A nyelvi tudatosság fejlesztésének eredményeként fejlődik a tanuló fonémahallása, szótagolási, valamint analízáló-szintetizáló képessége, mindeközben elsajátítja az olvasás-írás jelrendszerét.

Az olvasás és írás készségének kialakítása alapvetően meghatározhatja a tanuló későbbi tanulási képességeinek fejlődését, iskolai sikerességét. Ezért szükséges az egyéni képességeket figyelembe vevő differenciált alapozás.

Az első tanév első féléve előkészítő időszak, melynek célja a tanulók megfigyelése, valamint a megfigyelések alapján a részképességek koncentrált és differenciált fejlesztése. Bár ebben az időszakban már megkezdődik a betűtanítás, a fő hangsúly a képességfejlesztésen van.

Az első félévben az írás előkészítése történik, melynek során kialakulnak a helyes írásszokások, és megtörténik a tanulók tájékozódási és finommotorikus képességének a fejlesztése. Megtörténik továbbá a betűelemek megismerése, vázolása, s a betűolvasás tanításával párhuzamosan elkezdődik a kisbetűk írásának tanítása.

Az olvasás jelrendszerének megtanítása párhuzamosan folyik az olvasástechnika és a szövegértés fejlesztésével az egyes témakörök mentén. Az olvasástechnika elsajátításától folyamatosan a szövegértésre tevődik a hangsúly.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az első két évfolyamon megkezdődik a rendezett íráshasználat kialakítása. Ez lendületes vázolással, vonalvezetés gyakorlásával, rendezett írásképre, önellenőrzésre és javításra való szoktatással történik. Az írás, helyesírás tevékenységi kör kapcsán az elsődleges cél a nyelvi tapasztalatszerzésre épülő helyesírás kialakítása és fejlesztése.

Az oktatási szakasz kimeneti méréssel zárul.

A kisiskolások az iskolai tanulmányaik megkezdésekor különféle szinten birtokolják és használják anyanyelvüket. Az első iskolai években tanítóink feladata a változatos és egyre magasabb szinten történő gyakoroltatás különféle kommunikációs helyzetekben, illetve a motivált nyelvi fejlődési környezet megteremtése. Az irodalmi nevelés során a játékos, önkifejező gyakorlatok alkalmazásával az aktív párbeszéd képességének fejlesztése mellett az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése a cél. Az első évfolyam legfontosabb feladata az olvasás és az írás megtanítása, az igényes beszéd fejlesztése. A második évfolyamon már az értő olvasás fejlődésében fontos szerepe van a szöveggel való foglalkozásnak, a tanuló a néma olvasás útján megértse tankönyvei szövegének, a feladatok utasításainak lényegét.

Az írás eszközzé fejlesztése a kézírást megtanításával kezdődik a betűformák és betűkapcsolások elsajátításán keresztül az írás automatizálásáig tart. Az alsó tagozat éveiben olyan írástempóra kell szert tenniük a tanulóknak, amely megfelel a tanulási igényüknek, életkoruknak.

Az alsó tagozaton a magyar nyelv rendszerére vonatkozó elemi ismereteket szereznek a tanulók, a nyelvtani ismerethez kapcsolódik a helyesírási szabályismeret és a helyesírási készség elemi szintjének kialakítása.

A harmadik évfolyamon a kultúrált nyelvi magatartás megalapozása folyik, a szókinccs gyarapítása, a szövegalkotó feladatokkal az önálló gondolatok mások számára is érthető megfogalmazása. A különböző témájú, műfajú szövegek feldolgozása fejleszti a tanulók kritikai értékét, empátiáját.

Az írásbeli szövegalkotás szabályainak megtanítását segítik a különböző témájú és szövegtípusú olvasmányok feldolgozása. Fontos az írástechnika differenciált kialakítása, az olvashatóság, a rendezettség és a helyesség igényével.

Az alsó tagozatos irodalmi és anyanyelvi ismeretek megalapozását segítik a tehetséggondozó szakkörök szervezése, levelezős, megyei és országos versenyeken való részvétel is.

Az olvasóvá nevelést jól szolgálják a könyvtári foglalkozások, szoros együttműködés a Községi Könyvtárral, a mesemondó, versmondó versenyek rendezése, helyi szépolvasó, szépíró és helyesíró versenyek, melyet a Költészet Napja, illetve a Magyar Kultúra Napja alkalmából szervezünk.

Diszlexiás, diszgráfiás tanulóink fejlesztése érdekében szorosan együttműködünk a kistérségi pedagógiai szakszolgálatokkal. Fejlesztőpedagógus segítségével, különböző fejlesztőeszközök felhasználásával történik a fejlesztésük. Beszédhibás tanulóink számára biztosítjuk a logopédiai ellátást.

Településünkön a roma kisebbség irodalmi kultúrájával, a mesék, mondák világával ismerkednek tanulóink az alsó tagozat magyar nyelv és irodalom óráin. Tanulóink rendszeres résztvevői a kistérségi roma mesemondó versenynek.

A magyar nyelv és irodalom órákat minden évfolyamon megemeltük a szabadon választható időkeret terhére.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
1.	7+1=8	288	252	36

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

2.	7+1=8	288	252	36
3.	5+1=6	216	170	46
4.	5+1=6	216	170	46

1. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
BESZÉD ÉS OLVASÁS			
Beszéd és kommunikáció	15	0	15
Betűtanítás kezdete. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése	60	5	65
Betűtanítás. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése	48	7	55
Népmesék, műmesék	6	0	6
Versek, népköltészeti alkotások	5	0	5
Helyem a közösségben – család, iskola	4	0	4
Évszakok, ünnepkörök, hagyományok	4	2	6
Állatok, növények, emberek	4	0	4
ÍRÁS ÉS HELYESÍRÁS			
Óvodából iskolába – írás-előkészítés, íráskészséget megalapozó képességek fejlesztése	40	2	42
Írás jelrendszere	28	8	36
A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag, szó	11	0	11
A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg	2	0	2
Kisbetű – nagybetű	4	5	9
A magyar ábécé – a betűrend	2	2	4
Hangok időtartamának jelentésmegkülönböztető szerepe	5	2	7
Összefoglalások, mérések	0	3	3
Évfolyam összesen	252	36	288

1. évfolyam:		
Helyi tervezésű Szabad órakeret:		36
Tematikai egység	Téma	Óraszám
Betűtanítás kezdete. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése	Gyakorlás	5
Betűtanítás. Olvasási készséget megalapozó részképességek fejlesztése	Gyakorlás	7
Évszakok, ünnepkörök, hagyományok	Ünnepek, ünnepélyek	2
Óvodából iskolába – írás-előkészítés, íráskészséget megalapozó képességek	Gyakorlás	2

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

fejlesztése		
Írás jelrendszere	Gyakorlás	8
Kisbetű – nagybetű	Írástempó fejlesztése	5
A magyar ábécé – a betűrend	Gyakorlás	2
Hangok időtartamának jelentésmegkülönböztető szerepe	Helyesírási készség fejlesztése	2
Összefoglalások, mérések		3
Összesen:		36

1. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Megérti az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszol;
- Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének illendő nyelvi formáit;
- Bekapcsolódik a közös tevékenységekbe. Alkalmazkodik azok szabályaihoz.
- Nyitott, motivált, érdeklődő az olvasás tanulásában;
- Rendelkezik a megfelelő ismeretekkel és szókinccsel az olvasást, írásbeliséget illetően;
- Részképességei elérték a szükséges szintet.
- Ismeri a magyar ábécé nyomtatott kis és nagybetűit.
- Biztos betű felismerési, összevonási képességgel rendelkezik.
- Biztonsággal, pontosan olvas szavakat, szó szerkezeteket, mondatokat életkori sajátosságának megfelelő egyszerű, rövid szövegeket.
- A szöveg megértésének bizonyítása az életkornak és képességeknek megfelelő szinten
- Ismeri és használja a magyar ábécé betűinek írott alakjait;
- Írása rendezett, a betűket olvashatóan alakítja és kapcsolja egymáshoz.
- Másoláskor nem vét írástechnikai hibát;
- A gyakorolt szókészlet körében alkalmazza a szókezdő nagybetűt;
- Ismeri az időtartam és a j hang kétféle jelölési módját;
- Szöveg minta alapján felismeri és kijavítja hibáit.
- Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról.
- Szöveghűen mondja el a memoriterek.
- Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő szókinccsel.
- Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel.
- Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét.
- Írása legyen rendezett, pontos.

2. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
BESZÉD ÉS OLVASÁS			
Beszéd és kommunikáció	15	4	19
Betűtanítás kezdete. Olvasási készséget megalapozó rész képességek fejlesztése	0		
Betűtanítás. Olvasási készséget megalapozó rész képességek fejlesztése	12	0	12
Népmesék, műmesék	30	2	32
Versek, népköltészeti alkotások	23	2	25

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Helyem a közösségben – család, iskola	14	2	16
Évszakok, ünnepkörök, hagyományok	21	0	21
Állatok, növények, emberek	16	4	20
ÍRÁS ÉS HELYESÍRÁS			
Óvodából iskolába – írás-előkészítés, íráskészséget megalapozó képességek fejlesztése	0		
Írás jelrendszere	12	2	14
A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag, szó	15	0	15
A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg	23	4	27
Kisbetű – nagybetű	14	6	20
A magyar ábécé – a betűrend	16	4	20
Hangok időtartamának jelentésmegkülönböztető szerepe	27	3	30
Összefoglalások, mérések	0	3	3
Évfolyam összesen	252	36	288

2. évfolyam:	Helyi tervezésű Szabad órakeret	36

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Beszéd és kommunikáció	Helyes beszédlevezés, helyes kiejtés gyakorlása, tartalom mondása, aktív szókinés fejlesztése	4
Népmesék, műmesék	Népművészetben megtestesülő értékek	2
Versek, népköltészeti alkotások	vers stílusjegyeinek felismerése	2
Helyem a közösségben – család, iskola	Család	2
Állatok, növények, emberek	Ismeretterjesztő szövegek jellemzői, lakóhelyünk megismerése	4
Írás jelrendszere	Gyakorlás	2
A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg	Gyakorlás	4
Kisbetű – nagybetű	Íráshasználat normáinak megtartásai	6
A magyar ábécé – a betűrend	Helyesírási szabályok gyakorlása	4
Hangok időtartamának jelentésmegkülönböztető szerepe	Helyesírási szabályok gyakorlása	3
Összefoglalások, mérések		3
Összesen:		36

2. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Megérti az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszol;
- Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének illendő nyelvi formáit;
- Bekapcsolódik a közös tevékenységekbe. Alkalmazkodik azok szabályaihoz;
- Eligazodik szűkebb környezete társas kapcsolatrendszerében.
- Felismeri, szükség esetén modellkövetéssel javítja olvasási hibáit,
- Használja az előzetes áttekintés, egyszerű összefoglalás, az érzékszervi képek alkotásának stratégiáit a megértés érdekében
- A szöveg megértését bizonyítja a következő tevékenységekkel: következtetés, lényegkiemelés, tartalommondás, események összefoglalása, egyszerű értékelése az életkornak megfelelő szinten.
- Képes egyszerű irodalmi szövegek felismerésére műfaji jellemzőinek alapján (pl. mese, költemény, mondóka, találós kérdés)
- Másoláskor nem vét írástechnikai hibát;
- Jelöli a mondatkezdést és a mondatzárást;
- A gyakorolt szókészlet körében alkalmazza a szókezdő nagybetűt;
- Ismeri az időtartam és a j hang kétféle jelölési módját;
- Szövegmintán alapján felismeri és kijavítja hibáit.
- Felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, és a különféle feladatmegoldásban használja a szabályokat.
- Szükség szerint felidézi és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet körében;
- 30–40 begyakorolt szó esetében helyesen jelöli a j hangot;
- Az egyszerű szavakat helyesen választja el
- Szövegűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: József Attila: *Altató*; Petőfi Sándor: *Anyám tyúkja*, Tamkó Sirató Károly egy verse, Weöres Sándor két költeménye; kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás.
- Ismeri, megérti rövid, egy szálon futó művek segítségével a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt;
- Képes állást foglalni, érvelni alapvető erkölcsi kérdésekben;
- Meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket;
- Meghallgatja mások érvelését is;
- Képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során;
- Dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat, azokat életkori szintjén kezelni.

3. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
OLVASÁS, SZÖVEGÉRTÉS			
Beszéd és kommunikáció	11	1	12
Mesék, történetek	13	2	15
Mondák, regék	15	3	18
Versek, népköltészeti alkotások	12	2	14
Helyem a világban	12	1	13
Ünnepkörök, hagyományok, mesterségek	12	3	15
Állatok, növények, tájak, találmányok	15	2	17
Olvassunk együtt! Közös olvasmányok	4	4	8

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

NYELVTAN, HELYESÍRÁS ÉS SZÖVEGALKOTÁS			
A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag, szó, elválasztás, betűrendbe sorolás	9	0	9
A nyelv építőkövei: Az írásbeli szövegalkotás lépései (mondatgrammatikai eszközök alkalmazása- kapcsolás, szűkítés, bővítés, névmásítás, névelőhasználat, helyettesítés)	12	3	15
A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg (rövid szövegek alkotása - hír, hirdetés, meghívó, felhívás, tudósítás, elbeszélő szöveg, elektronikus levél)	9	3	12
Szótó és toldalék, szóelemzés	7	2	9
Hangalak és jelentés kapcsolata, állandósult szókapcsolatok	6	2	8
1. Élőlények, tárgyak, gondolati dolgok neve - kisbetű – nagybetű	9	2	11
2. Tulajdonságokat kifejező szavak	9	2	11
3. Mennyiségeket kifejező szavak	4	2	6
4. Cselekvés, történet a múltban, jelenben, jövőben	11	2	13
Összefoglalások, Mérések	0	10	10
Évfolyam összesen	170	46	216

3. évfolyam:	Helyi tervezésű Szabad órakeret:	46

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Beszéd és kommunikáció	Gyakorlás	1
Mesék, történetek	Népköltészeti és műköltészeti alkotások megismerése	2
Mondák, regék	Szövegértés, olvasástechnika fejlesztése	3
Versek, népköltészeti alkotások	Szövegtípusok megismerése	2
Helyem a világban	Információszerzés, digitális ismeretek alkalmazása	1
Ünnepkörök, hagyományok, mesterségek	Ismeretbővítés, szókincsfejlesztés	3
Állatok, növények, tájak, találmányok	Ismeretbővítés, rendszerezőképeség fejlesztése	2
Olvassunk együtt! Közös olvasmányok	Olvasási készség fejlesztése	4
Írásbeli szövegalkotás	Az írásbeli szövegalkotó készség fejlesztése	3
Rövid szövegek alkotása (hír, hirdetés, meghívó, felhívás, tudósítás ...)	Szövegtípusok megismerése, digitális ismeretek használata	3
Szótó és toldalék, szóelemzés	Gyakorlás	2
Hangalak és jelentés kapcsolata, állandósult szókapcsolatok	Nyelvi tapasztalatok bővítése	2
Élőlény, tárgyak, gondolati dolgok neve	Helyesírási készség fejlesztése	2

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

– kibetű, nagybetű		
Tulajdonságokat kifejező szavak	Helyesírási ismeretek alkalmazása	2
Mennyiségeket kifejező szavak	Nyelvtani ismeretek tudatosítása	2
Cselekvés, történés, létezés a múltban, jelenben és jövőben	Nyelvi tapasztalatok bővítése	2
Összefoglalás, Mérések		10
Összesen:		46

3. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Értelmesen és érthetően fejezi ki gondolatait;
- Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat;
- Beszédstílusát beszélgető partneréhez igazítja;
- Bekapcsolódik csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe;
- A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segíti.
- Ismert tartalmú szöveget folyamatosan, kifejezően olvas fel felkészülés után;
- Felolvasása értelmező, az írásjelek szerint tagolt;
- Hanglejtése és tempója beszédéhez közelítő;
- Felismeri és javítja a hibáit;
- Az életkorának megfelelő témájú és szövegnehézségű olvasmányt néma olvasás útján megért;
- Értelmezi az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait;
- Megfelelő nyelvi tudatossággal rendelkezik;
- Ismeri, és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat.
- Megnevezi olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket;
- Azonosítja a történet idejét és helyszínét; a cselekmény kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét;
- Konkrét esetekben felismeri a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemzőket;
- Az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát időrendben, több összefüggő mondatból mondja el.
- Írása jól olvasható, írástempója lendületes, füzetvezetése rendezett.
- A tanult fogalmazási ismereteket felhasználja az elbeszélő fogalmazások készítésére.
- A tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával kb. egy oldal terjedelmű elbeszélő fogalmazást készít;
- A fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezéseket használ;
- A tartalmi egységek kezdetét bekezdéssel jelzi;
- A tanító útmutatásai alapján kijavítja fogalmazási és helyesírási hibáit.
- Felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, használja a szabályokat;
- Felismeri, megnevezi és megfelelően jelöli a mondatfajtákat;
- Toldalékos formájukban, szövegben is felismeri és megnevezi a tanult szófajokat;
- A szöveggörnyezetnek megfelelően használja az igeidőket és az igekötőket.
- A mondatot nagybetűvel kezdi és írásjellel zárja;
- A begyakorolt szókészlet körében biztonsággal alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat;
- Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak;
- Helyesírását önellenőrzéssel felülvizsgálja, szükség esetén javítja.
- Ismeri, megérti a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt;
- Képes állást foglalni alapvető erkölcsi, esztétikai kérdésekben;
- Meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket, megérti mások érvelését, elfogadja az övétől eltérő véleményeket;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő történetek, művek befogadása során;
- Dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat saját és más álláspontból is, azokat életkori szintjén kezelni.
- Történetek olvasásakor, megbeszélésekor képes elkülöníteni a múltbeli és jelenbeli élethelyzeteket, történéseket.
- Képes beleélésre, azonosulásra, érzelmeinek kifejezésére az életkori sajátosságainak megfelelő történetek, művek befogadása során;
- Dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat saját és más álláspontból is, azokat életkori szintjén kezelni.
- Történetek olvasásakor, megbeszélésekor képes elkülöníteni a múltbeli és jelenbeli élethelyzeteket, történéseket.
- Képes felidézni történelmünk és kultúránk néhány kiemelkedő alakját, hozzájuk tud rendelni néhány fontos jellemzőt.

4. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
OLVASÁS, SZÖVEGÉRTÉS			
Beszéd és kommunikáció	11	0	11
Mesék, történetek	9	2	11
Mondák, regék	15	2	17
Versek, népköltészeti alkotások	13	2	15
Helyem a világban	13	1	14
Ünnepkörök, hagyományok, mesterségek	13	2	15
Állatok, növények, tájak, találmányok	20	2	22
Olvassunk együtt! Közös olvasmányok	6	2	8
NYELVTAN, HELYESÍRÁS ÉS SZÖVEGALKOTÁS			
A nyelv építőkövei: hang/betű, szótag, szó, elválasztás, betűrendbe sorolás	4	2	6
A nyelv építőkövei: Az írásbeli szövegalkotás lépései (mondatgrammatikai eszközök alkalmazása- kapcsolás, szűkítés, bővítés, névmásítás, névelőhasználat, helyettesítés)	6	2	8
A nyelv építőkövei: szó, szókapcsolat, mondat, szöveg (rövid szövegek alkotása - hír, hirdetés, meghívó, felhívás, tudósítás, elbeszélő szöveg, elektronikus levél)	14	8	22
Szótó és toldalék, szóelemzés	7	0	7
Hangalak és jelentés kapcsolata, állandósult szókapcsolatok	6	0	6
1. Élőlények, tárgyak, gondolati dolgok neve - kisbetű – nagybetű	9	2	11
2. Tulajdonságokat kifejező szavak	4	2	6
3. Mennyiségeket kifejező szavak	9	2	11
4. Cselekvés, történés a múltban, jelenben, jövőben	11	5	16
Összefoglalások, mérések	0	10	10
Évfolyam összesen	170	46	216

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

4. évfolyam:	Helyi tervezésű szabad órakeret:	46

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Mesék, történetek	Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése	2
Mondák, regék	Lényegkiemelés	2
Versek, népköltészeti alkotások	Emlékező képesség fejlesztése	2
Helyem a világban	Digitális képességek fejlesztése	1
Ünnepkörök, hagyományok, mesterségek	Ismeretbővítés	2
Allatok, növények, tájak, találmányok	Ismeretbővítés, infokommunikációs eszközök használata	2
Olvassunk együtt! Közös olvasmányok	Olvasási készség fejlesztése	2
Betűrendbe sorolás	Gyakorlás	2
Írásbeli szövegalkotás	Írásbeli szövegalkotó készség fejlesztése	2
Rövid szövegek alkotása	Szövegtípusok helyes alkalmazása	8
Főnevek	Helyesírás gyakorlás	2
Mellénevek	Helyes nyelvhasználat	2
Számnevek	Szabályalkalmazás gyakorlása	2
Igék	Nyelvtani ismeretek tudatos alkalmazása	5
Összefoglalás, mérések		10
Összesen:		46

4. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Értelmesen és érthetően fejezi ki gondolatait;
- Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat;
- Beszédstílusát beszélgető partneréhez igazítja;
- Bekapcsolódik csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe;
- A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segíti.
- Folyékony, automatizált olvasástechnikával rendelkezik a hangos és a néma olvasás területén is;
- Felismeri és javítja a hibáit;
- Felismeri és megérti azokat a különböző típusú, műfajú szövegeket, amelyekről tanult;
- Szintetizálja, értelmezi és értékeli az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait;
- Megfelelő nyelvi tudatossággal rendelkezik;
- Ismeri, és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat.
- Megnevezi olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket;
- Azonosítja a történet idejét és helyszínét; a cselekmény kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét;
- Konkrét esetekben felismeri a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemzőket;
- Az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát időrendben, több összefüggő mondatlal mondja el.
- Ismeri a különböző szövegformák tartalmi és formai jellemzőit;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A tanult fogalmazási ismereteket felhasználja leíró fogalmazások, tájékoztató szövegek, illetve rövid szöveges üzenetek készítéskor.
- Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos leírást, jellemzést készít a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával;
- Figyel a bemutatás sorrendjére és a nyelvi eszközök használatára;
- A fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezéseket használ;
- A tartalmi egységek kezdetét bekezdéssel jelzi;
- A tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával tájékoztató szövegeket, rövid szöveges üzeneteket készít;
- A tanító útmutatásai alapján kijavítja fogalmazási és helyesírási hibáit.
- Felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, használja a szabályokat;
- Toldalékos formájukban, szövegben is felismeri és megnevezi a tanult szófajokat;
- A szöveggörnyezetnek megfelelően használja az igemódokat;
- Alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek.
- A begyakorolt szókészlet körében biztonsággal alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat;
- Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak;
- Helyesírását önellenőrzéssel felülvizsgálja, szükség esetén javítja.
- Ismeri a tanulási folyamat alapvető jellemzőit;
- Azonosítja az információ forrásait, ismeri azok kezelését;
- Képes önálló tanulásra;
- Ismeri a saját tanulási folyamatának, képességének jellemzőit;
- Ismer és alkalmaz néhány tanulási módot, stratégiát a különböző tanulási feladatok teljesítése érdekében;
- A szövegből történő tanulás során olvasási stratégiákat használ;
- Információt keres, kezel önállóan néhány forrásból;
- Szöveghűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: népdalszövegek, József Attila: *Mama*; illetve kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás; részletek Petőfi Sándor: Nemzeti dal; illetve szépprózai művekből
- Ismeri, megérti a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt;
- Képes állást foglalni, érvelni, meggyőzni másokat alapvető erkölcsi, esztétikai kérdésekben;
- Meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket, megérti mások érvelését, elfogadja az övétől eltérő véleményeket, képes ezekkel is azonosulni;

Megjegyzés: Az alsó tagozatos tanulóinkkal az alábbi irodalmi műveket szeretnénk feldolgozni.

<i>Évfolyam</i>	<i>Kötelező olvasmányok</i>
1.	Kormos István: Vackor
2.	Illyés Gyula 5 meséje
3.	Tatai Sándor: Kinizsi
4.	Pál utcai fiúk

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Idegen nyelv

Az idegen nyelv oktatását a kerettanterv a negyedik évfolyamon a kötelező tantárgyak keretében tartalmazza. Iskolánkban az idegen nyelv oktatását az előző pedagógiai program gyakorlatának megfelelően a második évfolyamtól indítjuk, a szabadon tervezhető órakeret terhére. A második és a harmadik évfolyamon heti egy tanórán, a negyedik évfolyamban pedig heti két óra helyett három órában. Tanulóink választása szerint az angol és a német nyelvet tanulhatják iskolánkban.

Helyi tanterv – Idegen nyelv /Az alsó tagozatos idegen nyelvi kerettanterv figyelembe vételével/

Tantárgyi célok és feladatok:

- Az idegen nyelv tanulásának megszerettetése, a nyelvtudás nem luxus, hanem a kapcsolatteremtés eszköze.
- Az idegen nyelven való kommunikációs képességek fejlesztése.
- A gyakorlati nyelvi készségek elsajátítása, alkalmazása.
- A rendelkezésre álló kommunikációs eszközök által közvetített információk megértése és felhasználása.
- Az idegen nyelven való önkifejezés képességének kialakítása.
- A tanulók önmegvalósítását szolgáló tevékenységi formák kiválasztása és felhasználása.
- Hatékony nyelvtanulási módszerek kialakítása.
- Az idegen nyelven beszélő népek kultúrájának megismerése és megértése.
- Tantárgyi integráció erősítése, különösen a magyar nyelv, a környezetismeret az ének és a rajz tantárgyakkal.
- A mindennapi beszédhelyzetek megoldása a nyelvi ismeretek alkalmazásával.

Célok és feladatok a 3. évfolyamon:

- Az idegen nyelv tanulásának megszerettetése játékos megközelítéssel.
- A nyelv hangzásvilágának, zenéjének megismerése.
- Az idegen nyelven való önkifejezés megismerése.
- Bepillantás más népek életébe, kultúrájába, szokásaiba.
- A főbb nyelvtani alapegységek tanulásának alapozása, illetve megkezdése.
- A továbbiakban erre koncentrikusan bővülve épülhet a tananyag.
- Dalok, versek megismerése, melyek tematikusan segítik a beszélt nyelv és nyelvtan elsajátítását.
- Aktív és passzív szókincs bővítése a dalokon, a játékokon keresztül is.
- Az utasítások megértése és végrehajtása.

Fejlesztési követelmények:

- Ismerjék a tanulók a megadott szavakat és alapmondatokat.
- Magyarul is nevezzék meg ezek jelentését.
- A tanult kérdéseket és válaszokat párbeszédes játékban használják.
- A megtanult mintamondatokban helyesen mondják a szavakat és nyelvtani elemeket.
- Ezek segítségével, szócserével önálló mondatokat is képesek legyenek alkotni.
- Értsék meg és hajtsák végre a tanult utasításokat.
- Az írás és olvasás még nem követelmény, de a szóképek és mondatképek legyenek ismerősek.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A tanult verseket, dalokat egyedül is mondják, énekeljék.

Témakörök	Kapcsolódási pontok
Család Én és a családom Családtagok bemutatása	Környezetismeret: Család és lakóhely
Otthon Lakóhelyiségek, bútorok, berendezési tárgyak, kedvenc játékaim	Környezetismeret: Lakóhely
Étkezés Kedvenc ételeim, italaim	Környezetismeret: Egészséges táplálkozás
Öltözködés Kedvenc ruháim	Matematika: Halmazok Rajz Technika: Öltöztető baba
Sport Testrészek, sportok	Környezetismeret: Testrészek Testnevelés
Iskola, barátok Osztálytermünk Taneszközök Osztálytársaim, barátaim	Erkölcstan: Barátság, szeretet
Természet, állatok Kisállatok Kedvenc állataim Állatok a ház körül	Környezetismeret: Élőlények a ház körül
Ünnepek Karácsony Húsvét	Környezetismeret: Ünnepi szokások Ének: Dalok Magyar irodalom: Szövegértés

A tanulók értékelése:

A 3. évfolyam tanulói számára az értékelés tartalma és módja meghatározó jelentőségű, és alapjaiban különbözik a későbbi évfolyamok értékelésétől. Az egyes tevékenységek után a tanár szóban és nem verbális eszközökkel is értékeli, buzdít, dicsér. Kerüljük a negatív visszajelzést, inkább ösztönözzük és motiváljuk a gyerekeket.

A tanári kézikönyvek tartalmi és módszertani segítséget nyújtanak az értékeléshez. A tanítási folyamat különböző szakaszaikhoz ellenőrző feladatokat javasolnak. Fontos, hogy a tanulói teljesítmény mérése ne csupán feladatlapon történjen, hiszen a négy alapkészség mindegyikében mérni kell a fejlődést.

Kiválasztott tankönyvek

Angol: Young Stars 2-3

Német: Deutsch Für Dich sorozat (1-2)

Évfolyam	Heti órakeret	Évi órakeret	Kerettantervi órakeret	Helyi tervezésű órakeret
1.	-	-	-	0
2.	-	-	-	-
3.	1	36	0	36
4.	2+1	108	72	36

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

3. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Család	-	6	6
Otthon	-	4	4
Étkezés	-	4	4
Öltözködés	-	4	4
Sport	-	4	4
Iskola, barátok	-	4	4
Természet, állatok	-	5	5
Ünnepek	-	5	5
Évfolyam összesen	-	36	36

3. évfolyam:

Szabad órakeret:

4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Család	Családtagok bemutatása fotók alapján	1
Természet, állatok	Kedvenc állataim	1
Étkezés	Kedvenc ételeim	1
Ünnepek	Karácsony	1
Összesen:		4

3. osztály :A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, rövid kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egymondatos kérdést vagy állítást pontosan megért.

Beszédkésztség

A tanuló

- hiányos vagy egyszerű mondatban válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre, szavakat és egyszerűbb szerkezetű, rövid szövegeket (mondókát, verset, dalt) tanult minta alapján reprodukál.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- észreveszi a magyarul illetve idegen nyelven történő olvasás közötti különbségeket.
- felismeri ismert szavak írott alakját, ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatot elolvas;

Íráskésztség

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A tanuló

- észreveszi a magyarul illetve idegen nyelven történő írás közötti különbségeket.
- felismeri ismert szavak írott alakját, leír ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat.

4. évfolyam

Célok és feladatok

A gyermekkori idegennyelv-oktatás alapvető célja lélektani és nyelvi: egyrészt kedvet ébresztetni a nyelvek tanulása iránt, sikerélményhez juttatni a diákokat, másrészt megalapozni a későbbi nyelvtanulást, főként a receptív készségek fejlesztésével. Ezekhez járul még a nyelvtanulási stratégiák kialakításának megalapozása.

Gyermekkorban a nyelvtanulás a természetes nyelvelsajátítás folyamataira épül. A gyerekek számukra érdekes, értelmes, önmagukban motiváló és kognitív szintjüknek megfelelő kihívást jelentő tevékenységekben vesznek részt. Ezek során a célnyelvet hallva, a szituációt, kontextust értve haladnak előre a nyelv elsajátításában. Ez a folyamat lassú, az idősebb korosztályra jellemző látványos nyelvi eredményt nem várhatunk. Egyik tipikus jellemzője a csendes szakasz, melynek során egyes diákok akár hónapokig nemigen szólnak meg, de a játékos tevékenységekbe szívesen bekapcsolódnak.

Az idegennyelvi órákon a gyerekek az ismeretlen nyelven hallottakat a világról kialakult ismereteik alapján értelmezik, ezért elengedhetetlen, hogy a tananyag általuk ismert tartalmakra épüljön. Ez egyrészt a konkrét helyzet kihasználásával, szemléltetéssel, másrészt már ismert tantárgyak anyagának integrálásával érhető el. Így válik az ismeretlen célnyelvi tanári beszéd érthetővé a diákok számára.

A kerettanterv az 1–4. évfolyamok anyanyelven megismert témaköreire, beszédszándékaira, fogalomköreire és tevékenységeire épül. A készségek közül a hallott szöveg értésének fejlesztése a legfontosabb, melynek fejlődését az órai utasítások és a cselekvésre épülő játékos feladatok teljesítéséből követhetjük nyomon. A beszéd az egyszavas válaszoktól (igen, nem, név, szín, szám stb.), a memorizált, elemezetlen nagyobb egységek használatáig terjed (köszönés, mondóka, körjáték, dal). A gyerekek órai beszédének természetes része a magyar nyelvű kérdés és válasz, melyet visszajelzésként, megerősítésként használnak a tanár célnyelvhasználatával párhuzamosan.

A követelmények a természetes nyelvelsajátítás folyamatát tükrözve a szó és az egyszerű mondat szintjén mozognak.

Fejlesztési követelmények

A fejlesztés során a tanulóban tudatosulnia kell, hogy anyanyelvén kívül idegen nyelven is kifejezheti magát. Nagyon fontos kialakítani a tanulóban a nyelvtanulás iránti pozitív hozzáállást és fejleszteni az együttműködési készségét, hogy pár- és csoportmunkában hatékonyan tudjon részt venni. Lényeges, hogy a tanuló megismerkedjen néhány alapvető nyelvtanulási stratégiával.

A nyelvtanulás hosszú távú eredményessége szempontjából törekszünk a nyelvvel való játékos és örömteli foglalkozás biztosítására. A kezdeti sikerek és a motiváló tanári visszajelzés segítenek a tanulóknak abban, hogy ösztönös tudásvágy és tanulási kedv megmaradjon és erősödjön, bátran használják a rendelkezésére álló nyelvi eszközöket, növekedjen önbizalmuk, fejlődjön önismeretük és önértékelésük.

A fejlesztés várható eredménye a 4. évfolyam végén KER szintben még nem adható meg.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Értékelés

A nyelvoktatás kezdetén nagyon lényeges szempont, hogy a gyermek kedvét és lelkesedését ne törje le szigorú, csak a tökéletességet elfogadó értékelés. Ugyanakkor reális képet kell kapnunk arról, hogy tanulóink milyen fejlettségi fokot értek el a négy alapkészség területén, milyen mértékig sajátították el a tanított anyagot, és, hogy mennyire tudják teljesíteni a tantervben megfogalmazott követelményeket. A reális alapokra épülő értékelés a tanulót további munkára ösztönzi, és erősíti a motivációját.

A tananyagokhoz készített tanári kézikönyvek tartalmi és módszertani segítséget nyújtanak az értékeléshez. A tanítási folyamat különböző szakaszaihoz ellenőrző feladatokat, előre elkészített felmérőket javasolnak: vagy a kézikönyv függelékeként, vagy különálló, ingyenes füzetben. Ezek mindegyike korlátlan számban fénymásolható. Fontos, azonban, hogy a tanulói teljesítmény ellenőrzése ne csupán feladatlapon történjen, hiszen a négy alapkészség mindegyikében mérni kell a fejlődést. A tankönyv, a munkafüzet és a hanganyag mindegyik fejezetben többféle lehetőséget nyújt a tanulói teljesítmény értékelésére.

Az alkalmazott tankönyv kiválasztásának elvi szempontjai

- A kerettanterv alapvető célkitűzéseinek 100%-ban feleljen meg: motiválja a tanulót a nyelvtanulásra, fejlessze mindazokat a készségeket, amelyek a nyelvtudáshoz szükségesek, használjon olyan munkáltató és gyakorlati feladattípusokat, amelyek megkönnyítik a nyelv elsajátítását.
- A tankönyv az alsótagozatos angol nyelvi tanterv követelményeit legalább 90%-ban fedje.
- A tananyag illeszthető legyen a tantervben megadott éves óraszámokhoz.

A kiválasztott tankönyvek:

Angol: Young Stars 2-3

Német: Das Neue Deutschmobil 1

4. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Család	8	4	12
Otthon	8	4	12
Étkezés	6	4	10
Idő, időjárás	6	4	10
Öltözködés	6	3	9
Sport	6	4	10
Iskola, barátok	6	4	10
Szabadidő	7	4	12
Természet, állatok	7	5	12
Ünnepek, hagyományok	4	3	6
Fantázia és valóság	4	1	5
Évfolyam összesen	68	40	108

4. évfolyam:	Szabad órakeret:	

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Család	Én és a családom, családtagok bemutatása	4
Otthon	Otthonom, szűkebb környezetem, lakóhelyem	4
Étkezés	Kedvenc ételeim, italaim	4
Idő, időjárás	Az idő kifejezése, az időjárás	4
Öltözködés	Kedvenc ruháim, ruhadarabok	3
Sport	Mozgásos játékok	4
Iskola, barátok	Iskolám, osztálytermünk, barátaim	4
Szabadidő	Szabadidős tevékenységek, kedvenc időtöltésem, kreatív alkotások	4
Természet, állatok	Kedvenc állataim, állatok a ház körül, vadon élő állatok	5
Ünnepek, hagyományok	Az én ünnepeim	3
Fantázia és valóság	Dramatikus játékok	1
Összesen:		40

4. évfolyam : A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, rövid kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egymondatos kérdést vagy állítást pontosan megért.

Beszédkésztség

A tanuló

- hiányos vagy egyszerű mondatban válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre, szavakat és egyszerűbb szerkezetű, rövid szövegeket (mondókát, verset, dalt) tanult minta alapján reprodukál.
- ismert témákról, tanult tárgyakról, élőlényekről képes rövid mondatokkal, nonverbális elemekkel támogatva beszélni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- észreveszi a magyarul illetve idegen nyelven történő olvasás közötti különbségeket.
- felismeri ismert szavak írott alakját, ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatot elolvas;
- ismert nyelvi elemekből álló egymondatos szövegben fontos információt megtalál.

Íráskésztség

A tanuló

- észreveszi a magyarul illetve idegen nyelven történő írás közötti különbségeket.

Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- felismeri ismert szavak írott alakját, leír ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Matematika

Az alsó tagozatos matematika tanítás célja, hogy formálódjon és gazdagodjon a gyermekek személyisége és gondolkodása, játékos tevékenységek között fejlődjön a tanulók modellalkotó tevékenysége. A tanulási folyamat során a reprodukív, a problémamegoldó, valamint az alkotó gondolkodásmód megismerése és elsajátítása mellett fontos a manuális és tárgyi tevékenységek, a mérés, az algebrai műveletek automatizált végzése is. Az alsó tagozatban megismertetjük a matematika belső struktúrájának alapjait. A megismert fogalmak, azonosságok lényegét feladatok megoldásával, közös megbeszéléssel segítjük. Az egyéni fejlődési és érdeklődési sajátosságoknak megfelelően differenciált tanulásszervezéssel segítjük a lassabban haladókat, és a tehetség kibontakoztatását egyaránt. A tanulóktól megkívánjuk a szaknyelv életkornak megfelelő, pontos használatát, a jelölésrendszer helyes alkalmazását írásban és szóban. Az első évfolyamtól törekszünk arra, hogy a tanulók rendszeresen oldjanak meg önállóan feladatokat.

Az olvasástanulás előre haladtával kiemelt figyelemmel kísérjük és segítjük a matematikai szövegértés fejlesztését, a helyes jegyzeteléshez szoktatást.

Változatos példákkal foglalkozunk egyszerű gazdasági és pénzügyi fogalmakkal, hétköznapi élethelyzetekkel. A matematikából hasznos ismeretek alkalmazása a mindennapi életünk szerves része. Alsó tagozatban nagyon fontos a pozitív hozzáállás, melyet matematika tartalmú játékokkal, érdekes problémákkal és feladványokkal igyekszünk kialakítani, és fenntartani.

Az alsó tagozat a tanítás-tanulás folyamatában az érdeklődésre, a tanulói kíváncsiságra épít, törekszünk a helyes tanulási szokások kialakítására, az önellenőrzés képességének fejlesztésére, a biztos szám- és műveletfogalom megalapozására mind a négy évfolyamon.

A matematika iránt érdeklődő tanulóink számára tantárgyi szakköröket szervezünk (Sakk – táblás logikai játékok). Segítjük tanulóink levelezős versenyeken való részvételét. Lehetőség szerint bekapcsolódunk megyei szintű matematikai versenyekbe. (Töprengő, Zrinyi Ilona matematika verseny, alpműveleti verseny) Az Alsós munkaközösség évente házi matematikai versenyt rendez. A matematika tanítás során tárgyi lehetőségeink függvényében alkalmazzuk az interaktív tananyagok gyakorlási lehetőségeit, fejlesztő játékaikat: LÜK, sakk, malom, Logico, ...)

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
1.	5	180	136	44
2.	5	180	136	44
3.	4	144	136	8
4.	4	144	136	8

1. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	4		
Rendszerezés, rendszerképzés	4		
Állítások	4		
Problémamegoldás	4		
Szöveges feladatok megoldása	5	+5	10

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Szám és valóság kapcsolata	10		
Számlálás, becslés	6	+3	9
Számok rendezése	6		
Számok tulajdonságai	9	+3	12
Számok helyi értékes alakja	5		
Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10		
Alapműveletek értelmezése	10		
Alapműveletek tulajdonságai	8		
Szóbeli számolási eljárások	10	+4	14
Fejben számolás	9	+6	15
Alkotás térben és síkon	4		
Alakzatok geometriai tulajdonságai	6		
Transzformációk	3		
Tájékozódás térben és síkon	4		
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	9	+3	12
Adatok megfigyelése	3		
Valószínűségi gondolkodás	3		
Összefoglalás, mérések, hiányosságok pótlása	0	+20	20
Évfolyam összesen	136	44	180

1. évfolyam:	Szabad órakeret:	44

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Szöveges feladatok megoldása		10
Számlálás, becslés		9
Számok tulajdonságai		12
Szóbeli számolási eljárások		14
Fejben számolás		15
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése		12
Összefoglalás, mérések, hiányosságok pótlása		20
Összesen:		44

A fejlesztés elvárt eredményei az 1. évfolyam végén

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazok összehasonlítása az elemek száma szerint.
- Állítások igazságtartalmának eldöntése.
- Állítások megfogalmazása.
- Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés.
- Közös tulajdonság felismerése, megnevezése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának helyes használata.
- Néhány elem sorba rendezése próbálgatással.
- Számtan, algebra
- Számok írása, olvasása (20-as számkör).
- Római számok írása, olvasása 20-as számkörben (I, V, X).
- Számok helye a számegyenesen.
- Számszomszédok értése.
- Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása (20-as számkör).
- Matematikai jelek: +, -, =, <, > ismerete, használata.
- Összeadás, kivonás szóban és írásban (20-as számkör).
- Egyszerű szöveges feladat (nem önálló olvasás alapján) értelmezése, megjelenítése rajz segítségével, leírása számokkal.
- Páros és páratlan számok megkülönböztetése (20-as számkör).
- Szimbólumok használata matematikai szöveg leírására, az ismeretlen szimbólum kiszámítása.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerése, a sorozat folytatása.
- Számpárok közötti kapcsolatok felismerése.
- A változások és ismétlődések észrevételének, szóbeli kifejezésének képessége

Geometria

- Vonalak (egyenes, görbe) ismerete.
- A test és a síkidom megkülönböztetése.
- Testek építése szabadon és megadott feltételek szerint.
- Tájékozódási képesség, irányok ismerete.
- A hosszúság, az űrtartalom és az idő mérése.
- A szabvány mértékegységek: cm, dm, m, cl, dl, l, perc, óra, nap, hét, hónap, év.
- Mérőeszközök használata.

Valószínűség, statisztika

- Kísérletek követése, közös munka végzése
- Adatokról megállapítások megfogalmazása.

2. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	4		
Rendszerezés, rendszerképzés	4		
Állítások	4		
Problémamegoldás	4		
Szöveges feladatok megoldása	5	+5	10
Szám és valóság kapcsolata	10		
Számlálás, becslés	6	+3	9
Számok rendezése	6		
Számok tulajdonságai	9	+3	12
Számok helyi értékes alakja	5		
Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10		
Alapműveletek értelmezése	10		
Alapműveletek tulajdonságai	8		

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Szóbeli számolási eljárások	10	+4	14
Fejben számolás	9	+6	15
Alkotás térben és síkon	4		
Alakzatok geometriai tulajdonságai	6		
Transzformációk	3		
Tájékozódás térben és síkon	4		
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	9	+3	12
Adatok megfigyelése	3		
Valószínűségi gondolkodás	3		
Összefoglalás, mérések, hiányosságok pótlása		+20	20
Évfolyam összesen	136	44	180

2. évfolyam:	Szabad órakeret:	44

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Szöveges feladatok megoldása		10
Számlálás, becslés		9
Számok tulajdonságai		12
Szóbeli számolási eljárások		14
Fejben számolás		15
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése		12
Összefoglalás, mérések, hiányosságok pótlása		20
Összesen:		44

2. évfolyam : A továbbhaladás feltételei

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazok összehasonlítása az elemek száma szerint.
- Halmazalkotás.
- Állítások igazságtartalmának eldöntése.
- Állítások megfogalmazása.
- Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés.
- Közös tulajdonság felismerése, megnevezése.
- Több, kevesebb, ugyanennyi fogalmának helyes használata.
- Néhány elem sorba rendezése próbálgatással.

Számtan, algebra

- Számok írása, olvasása (100-as számkör).
- Helyi érték fogalma.
- Római számok írása, olvasása (I, V, X).
- Számok helye a számegyenesen.
- Számszomszédok értése.
- Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Számok képzése, bontása helyi érték szerint.
- Matematikai jelek: +, -, •, :, =, <, >, () ismerete, használata.
- Összeadás, kivonás, szorzás, osztás szóban és írásban.
- Szorzótábla ismerete a száz-as számkörben.
- A műveletek közötti kapcsolatok ismerete.
- A műveletek sorrendjének ismerete.
- Szöveges feladat értelmezése, megjelenítése rajz segítségével, leírása számokkal.
- Páros és páratlan számok megkülönböztetése.
- Egyjegyű és kétjegyű számok megkülönböztetése.
- Szimbólumok használata matematikai szöveg leírására, az ismeretlen szimbólum kiszámítása.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerése, a sorozat folytatása.
- Számpárok közötti kapcsolatok felismerése.
- A változások és ismétlődések észrevételének, szóbeli kifejezésének képessége

Geometria

- Vonalak (egyenes, görbe) ismerete.
- A test és a síkidom megkülönböztetése.
- Testek építése szabadon és megadott feltételek szerint.
- Tájékozódási képesség, irányok ismerete.
- A hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérése.
- A szabvány mértékegységek: cm, dm, m, cl, dl, l, dkg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év.
- Átváltások szomszédos mértékegységek között.
- Mennyiségek közötti összefüggések felismerése.
- Mérőeszközök használata.

Valószínűség, statisztika

- Adatokról megállapítások megfogalmazása.

3. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	3		
RENDSZEREZÉS RENDSZERKÉPZÉS	5		
ÁLLÍTÁSOK	4		
Problémamegoldás	5		
Szöveges feladatok megoldása	8		
Szám és valóság kapcsolata	4		
Számlálás, becslés	5		
Számok rendezése	3		
Számok tulajdonságai	8		
Számok helyi értékes alakja	6		
Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10		
Alapműveletek értelmezése	3		
Alapműveletek tulajdonságai	4		
Szóbeli számolási eljárások	6		
Fejben számolás	8		

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Írásbeli összeadás és kivonás	6		
Írásbeli szorzás és osztás	6		
Törtrészek	5		
Negatív számok	3		
Alkotás térben és síkon	6		
Alakzatok geometriai tulajdonságai	6		
Transzformációk	4		
Tájékozódás térben és síkon	3		
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	9		
Adatok megfigyelése	3		
Valószínűségi gondolkodás	3		
Összefoglalás, mérések, hiányosságok pótlása	0	+8	8
Évfolyam összesen	136	8	144

3. évfolyam:	Szabad órakeret:	8

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Összefoglalás, mérések, hiányosságok pótlása		8
	Összesen:	8

3. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése.
- Halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése, megnevezése.
- Annak eldöntése, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba.
- A változás értelmezése egyszerű matematikai tartalmú szövegben.
- Az összes eset megtalálása (próbálgatással).

Számtan, algebra

- Számok írása, olvasása (2000-es számkör).
- Helyiérték, alaki érték, valódi érték fogalma 2000-es számkörben.
- Negatív számok a mindennapi életben (hőmérséklet, adósság).
- Törtek a mindennapi életben: 2, 3, 4, 10 nevezőjű törtek megnevezése, lejegyzése szöveggel, előállítása hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel.
- Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása a 2000-es számkörben.
- Mennyiségek közötti összefüggések észrevétele tevékenységekben.
- A matematika különböző területein az ésszerű becslés és a kerekítés alkalmazása.
- Fejben számolás száz-as számkörben.
- A szorzótábla biztos ismerete 100-as számkörben.
- A műveletek közötti kapcsolatok ismerete.
- Összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmának ismerete.
- Műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazása.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Műveleti sorrend ismerete, alkalmazása.
- Háromjegyű számok összeadása, kivonása, szorzás, osztás egyjegyű számmal írásban.
- Műveletek ellenőrzése.
- Szöveges feladat: a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata.
- Többszörös, osztó, maradék fogalmának ismerete.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Szabályfelismerés, szabálykövetés.
- Növekvő és csökkenő számsorozatok felismerése, készítése.
- Összefüggések keresése az egyszerű sorozatok elemei között.
- A szabály megfogalmazása egyszerű formában, a hiányzó elemek pótlása.

Geometria

- Egyenesek kölcsönös helyzetének felismerése: metsző és párhuzamos egyenesek.
- A szabvány mértékegységek: mm, km, ml, hl, g, t, másodperc.
- Átváltások szomszédos mértékegységek között.
- Hosszúság, távolság és idő mérése (egyszerű gyakorlati példák).
- Háromszög, négyzet, téglalap, sokszög létrehozása egyszerű módszerekkel, felismerésük, jellemzőik.

A test és a síkidom közötti különbség megértése.

- Kocka, téglatest, felismerése, létrehozása, jellemzői.
- Tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítása hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel.
- Négyzet, téglalap kerülete.
- Négyzet, téglalap területének mérése különféle egységekkel, területlefedéssel.

Valószínűség, statisztika

- Tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rendezése.
- Táblázat adatainak értelmezése.
- Adatgyűjtés, adatok lejegyzése, diagram leolvasása.
- Valószínűségi játékok, kísérletek értelmezése.
- Biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos tapasztalati ismerete.

4. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Válogatás, halmazok alkotása, vizsgálata	3		
Rendszerezés, rendszerképzés	5		
Állítások	4		
Problémamegoldás	5		
Szöveges feladatok megoldása	8		
Szám és valóság kapcsolata	4		
Számlálás, becslés	5		
Számok rendezése	3		
Számok tulajdonságai	8		
Számok helyi értékes alakja	6		
Mérőeszköz használata, mérési módszerek	10		
Alapműveletek értelmezése	3		
Alapműveletek tulajdonságai	4		

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Szóbeli számolási eljárások	6		
Fejben számolás	8		
Írásbeli összeadás és kivonás	6		
Írásbeli szorzás és osztás	6		
Tötrészek	5		
Negatív számok	3		
Alkotás térben és síkon	6		
Alakzatok geometriai tulajdonságai	6		
Transzformációk	4		
Tájékozódás térben és síkon	3		
Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése	9		
Adatok megfigyelése	3		
Valószínűségi gondolkodás	3		
Összefoglalás, mérések, hiányosságok pótlása		+8	8
Évfolyam összesen	136	8	144

4. évfolyam:	Szabad órakeret:	8

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Összefoglalás, mérések, hiányosságok pótlása		8
	Összesen:	8

4. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése.
- Halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése, megnevezése.
- Annak eldöntése, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba.
- A változás értelmezése egyszerű matematikai tartalmú szövegben.
- Az összes eset megtalálása (próbálgatással).

Számтан, algebra

- Számok írása, olvasása 10 000-es [20000-es] számkörben.
- Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalma 10 000-es [20000-es] számkörben.
- Negatív számok a mindennapi életben (hőmérséklet, adósság).
- Törtök a mindennapi életben: 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtök megnevezése, lejegyzése szöveggel, előállítás hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel.
- Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása 10 000-es [20000-es] számkörben.
- Mennyiségek közötti összefüggések észrevétele tevékenységekben.
- A matematika különböző területein az ésszerű becslés és a kerekítés alkalmazása.
- Fejben számolás száz-as számkörben.
- A szorzótábla biztos ismerete a 100-as számkörben.
- Összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmának ismerete.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A műveletek közötti kapcsolatok ismerete.
- Műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazása.
- Műveleti sorrend ismerete, alkalmazása.
- Négyjegyű számok összeadása, kivonása, szorzás és osztás egy- és kétjegyű számmal írásban.
- Műveletek ellenőrzése.
- Szöveges feladat: a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata.
- Többszörös, osztó, maradék fogalmának ismerete.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Szabályfelismerés, szabálykövetés.
- Növekvő és csökkenő számsorozatok felismerése, készítése.
- Összefüggések keresése az egyszerű sorozatok elemei között.
- A szabály megfogalmazása egyszerű formában, a hiányzó elemek pótlása.

Geometria

- Egyenesek kölcsönös helyzetének felismerése: metsző és párhuzamos egyenesek.
- A szabvány mértékegységek: mm, km, ml, cl, hl, g, t, másodperc.
- Átváltások szomszédos mértékegységek között.
- [Átváltások nem csak szomszédos mértékegységek között, mérőszám és mértékegység viszonya.]
- Hosszúság, távolság és idő mérése (egyszerű gyakorlati példák).
- Háromszög, négyzet, téglalap, sokszög létrehozása egyszerű módszerekkel, felismerésük, jellemzőik.
- Kör fogalmának tapasztalati ismerete.
- A test és a síkidom közötti különbség megértése.
- Kocka, téglatest, felismerése, létrehozása, jellemzői.
- Gömb felismerése.
- Tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítása hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel.
- Négyzet, téglalap kerülete.
- Négyzet, téglalap területének mérése különféle egységekkel, területlefedéssel.

Valószínűség, statisztika

- Tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rendezése.
- Táblázat adatainak értelmezése.
- Adatgyűjtés, adatok lejegyzése, diagram leolvasása.
- Valószínűségi játékok, kísérletek értelmezése.
- Biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos tapasztalati ismerete.

Informatikai ismeretek

- Tanári segítséggel az életkorának megfelelő oktatási célú programok használata.
- Egy rajzoló program ismerete; egyszerű ábrák elkészítése, színezése.
- Együttműködés interaktív tábla használatánál.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Etika

Az erkölcsi nevelés fő célja, a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, középpontban a formálódó gyermeki személyiség áll testi, szellemi és lelki értelemben.

Az erkölcsi nevelés már kisgyermekkorban a családban elkezdődik, majd az óvodában folytatódik, ezért a gyerekek az iskolába lépéskor számos magatartást meghatározó normákkal rendelkeznek. A kisgyermek azonosul a szeretett személyekkel. Fontos, hogy a pedagógus ismerje meg azt a családi kultúrát, ahonnan a gyermekek érkeznek. A tanulók az iskolába kerülve egyre több időt töltenek a kortársaikkal, ezért az alsó tagozat feladata, hogy a tanulók magukkal hozott erkölcsi rendjét összhangba hozza szűkebb iskolai közösség normáival, az egyre távoluló környezeti hatásokkal, értékrenddel. A tantárgy felépítése érték- és fejlesztésközpontú, amely elsősorban az életkornak megfelelő szinten való tapasztalatok szerzésére és tudatosításra törekszik. A tanulók megismerési folyamatai – az észlelés, a figyelem, az emlékezet, a képzelet és a gondolkodás – jelentős változáson mennek keresztül ebben az életszakaszban. Az anyanyelvi szóbeli kommunikáció fejlesztése, az önkifejezés területei a mesélés, az élményeken alapuló rajzolás, festés, mintázás és mozgás kell, hogy legyenek.

A visszatérő nagy résztémák a hétköznapi életből merített példákon keresztül az életkornak megfelelő erkölcsi kérdéseket felvető történetek, mesék, mondák, filmek, vagy digitális formában elérhető egyéb tartalmak felhasználásával segítenek a megfelelő életvezetés és értékrend kialakításában.

A pedagógus feladata, hogy ráirányítsa a gyermekek figyelmét a különböző élethelyzetek morális vonatkozásaira, a kérdezés, a gondolkodás, a szabad beszélgetések, a szerepjátékok alkalmazásával. Az első és második évfolyamon biztosítani kell a gyermekeknek megfelelő állandóságot és biztonságot, a harmadik és negyedik évfolyamon segíteni kell a társas helyzeteken belüli nézőpontváltást, előkészítve az empátia és az érvelő vita képességének későbbi kialakulását.

A harmadik és negyedik évfolyamban megerősödik a gyerekek realitásérzéke, nő a kortárs csoportok befolyása, ezért előtérbe kell helyezni azokat hétköznapi, irodalmi vagy filmbeli témákat, amelyek a tanulók realisabb világához kapcsolódnak. Törekedni kell a valós és fiktív döntési helyzetek megteremtésére, a különböző viselkedési formák és hatásai közötti kapcsolatok felfedezésére, amelyekben már a lelkiismeretük szavára kell hallgatniuk.

Az iskolánkban törekszünk a magas arányban jelenlévő hátrányos helyzetű tanulóinknak, hogy fokozatosan be tudjanak illeszkedni az iskolai közösség érték- és normavilágába.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
1.	1	36	34	2
2.	1	36	34	2
3.	1	36	34	2
4.	1	36	34	2

1. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
1. Éntudat – Önismeret	5	-	5
2. Család – Helyem a családban	6	-	6
3. Helyem az osztály közösségében	6	-	6
1. A társas együttélés kulturális	5	2	7

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban			
2. A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében	6	-	6
3. Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére	6	-	6
Évfolyam összesen	34	2	36

1. évfolyam:	Szabad órakeret:	2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban	Településünk kulturális gyökereinek megismerése, Földes Témahét programjain való részvétel	2
	Összesen:	2

1. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- A tanuló életkorának megfelelő reális képpel rendelkezik saját külső tulajdonságairól, tisztában van legfontosabb személyi adataival.
- Átlátja társas viszonyainak alapvető szerkezetét.
- Képes érzelmi töltéssel viszonyulni környezetéhez és a körülötte élő emberekhez.
- Képes kapcsolatba lépni és a partner személyét figyelembe véve kommunikálni környezete tagjaival, különféle beszédmódokat tud alkalmazni.
- A beszélgetés során betartja az udvarias társalgás elemi szabályait.
- Érti a szeretetkapcsolatok fontosságát.
- Érti a hagyományok közösségmegtartó erejét.
- Törekszik rá, hogy érzelmeit a közösség számára elfogadható formában nyilvánítsa ki.
- Képes átélni a természet szépségét, és érti, hogy felelősek vagyunk a körülöttünk lévő élővilágért.
- Képes rá, hogy érzéseit, gondolatait és fantáziaképeit vizuális, mozgásos vagy szóbeli eszközökkel kifejezze.
- Tisztában van vele és érzelmileg is képes felfogni azt a tényt, hogy más gyerekek sokszor egészen más körülmények között élnek, mint ő.
- Meg tudja különböztetni egymástól a valóságos és a virtuális világot. Ismeretei vannak a világnézet, világkép alapvető összefüggéseiről.

2. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-órászám (±)	Témakör összidőkerete
4. Éntudat – Önismeret	5	-	5
5. Család – Helyem a családban	6	-	6
6. Helyem az osztály	6	-	6

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

közösségében			
4. A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban	5	1	6
5. A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében	6	1	7
6. Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére	6	-	6
Évfolyam összesen	34	2	36

2. évfolyam:	Szabad órakeret:	2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében	Fenntarthatósági Témahét programjain való részvétel	1
A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban	Megemlékezés Nemzeti ünnepünkről	1
	Összesen:	2

2. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- A tanuló életkorának megfelelő reális képpel rendelkezik saját külső tulajdonságairól, tisztában van legfontosabb személyi adataival.
- Átlátja társas viszonyainak alapvető szerkezetét.
- Képes érzelmi töltéssel viszonyulni környezetéhez és a körülötte élő emberekhez.
- Képes kapcsolatba lépni és a partner személyét figyelembe véve kommunikálni környezete tagjaival, különféle beszédmódokat tud alkalmazni.
- A beszélgetés során betartja az udvarias társalgás elemi szabályait.
- Érzi a szeretetkapcsolatok fontosságát.
- Érti a hagyományok közösségmegtartó erejét.
- Törekszik rá, hogy érzelmeit a közösség számára elfogadható formában nyilvánítsa ki.
- Képes átélni a természet szépségét, és érti, hogy felelősek vagyunk a körülöttünk lévő élővilágért.
- Képes rá, hogy érzéseit, gondolatait és fantáziaképeit vizuális, mozgásos vagy szóbeli eszközökkel kifejezze.
- Tisztában van vele és érzelmileg is képes felfogni azt a tényt, hogy más gyerekek sokszor egészen más körülmények között élnek, mint ő.
- Meg tudja különböztetni egymástól a valóságos és a virtuális világot. Ismeretei vannak a világnézet, világkép alapvető összefüggéseiről.

3. évfolyam:

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
1. Éntudat – Önismeret	5	-	5
2. Család – Helyem a családban	6	+1	7
3. Helyem az osztály közösségében	6	+1	7
4. A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban	5	-	5
5. A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében	6	-	6
6. Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére	6	-	6
Évfolyam összesen	34	2	36

3. évfolyam:	Szabad órakeret:	2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
2. Család – Helyem a családban	Szeretet	1
3. Helyem az osztály közösségében	A mi osztályunk	1
Összesen:		2

3. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- A tanulónak életkorának megfelelő szinten reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól, és késztetést érez arra, hogy fejlessze önmagát.
- Oda tud figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe.
- Képes másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekszik e kapcsolatok ápolására, és ismer olyan eljárásokat, amelyek segítségével a kapcsolati konfliktusok konstruktív módon feloldhatók.
 - Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához.
- Érti és elfogadja, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is; kész arra, hogy ezt a tényt tiszteletben tartsa, és kíváncsi a sajátjától eltérő kulturális jelenségekre.
 - Érti, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, kész a megértett szabályok betartására, részt tud venni szabályok kialakításában.
 - Érti, hogy a Föld mindannyiunk közös otthona, és közös kincsünk számos olyan érték, amit elődeink hoztak létre.
- Képes a körülötte zajló eseményekre és a különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni.
 - Képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.

4. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

1. Éntudat – Önismeret	5	-	5
2. Család – Helyem a családban	6	+1	7
3. Helyem az osztály közösségében	6	+1	7
4. A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban	5	-	5
5. A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében	6	-	6
6. Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére	6	-	6
Évfolyam összesen	34	2	36

4. évfolyam:	Szabad órakeret:	2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
2. Család – Helyem a családban	Család	1
3. Helyem az osztály közösségében	Összetartozás	1
	Összesen:	2

4. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanulónak életkorának megfelelő szinten reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól, és késztetést érez arra, hogy fejlessze önmagát.

Oda tud figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe.

Képes másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekszik a kapcsolatok ápolására, és ismer olyan eljárásokat, amelyek segítségével a kapcsolati konfliktusok konstruktív módon feloldhatók.

Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához.

Érti és elfogadja, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is; kész arra, hogy ezt a tényt tiszteletben tartsa, és kíváncsi a sajátjától eltérő kulturális jelenségekre.

Érti, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, kész a megértett szabályok betartására, részt tud venni szabályok kialakításában.

Érti, hogy a Föld mindannyiunk közös otthona, és közös kincsünk számos olyan érték, amit elődeink hoztak létre.

Képes a körülötte zajló eseményekre és a különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni.

Képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Környezetismeret

A környezetismeret tantárgy a Természettudomány és földrajz tanulási terület bevezető tantárgya, mely az alsó tagozat 3–4. évfolyamán jelenik meg.

A tantárgy épít az 1–2. osztályos olvasás, valamint a technológia és a matematika tantárgy keretein belül történő fejlesztésre.

A tantárgy legfontosabb célja, hogy a gyermekek életkori sajátosságaira, kognitív fejlődésére, valamint kíváncsiságára építve képessé tegye őket szűkebb és tágabb környezetük, valamint saját testük megismerésére, a változások megértésére, alapvető ok-okozati összefüggések meglátására.

Az alsó tagozatban a környezetismeret sikeres tanulása nemcsak a természettudományos tárgyak szeretetét alapozhatja meg. A környezetét tudatosan figyelő, az életet tisztelő, a saját szervezetére figyelő, egészségét óvó és a tudományos-technikai újításokra fogékony kritikus felnőtt magatartása is formálódik ebben az életszakaszban.

Az iskolába kerülő kisgyermekek környezetével, a természettel kapcsolatos saját élményei, megfigyelései nagyon sokfélék.

A természeti jelenségek, az élőlények a technikai és épített környezet jellemzőinek elsajátítása a rendszeres megfigyelés, a beszélgetés, a vizsgálat alkalmazása nélkül az alsó tagozatban elképzelhetetlenek. A közös munka, a saját tapasztalatokra épülő ismeretszerzés erősíti a gyermekek bizalmának erősödését, a környezet iránti pozitív attitűd kialakulását, megtartását.

A közvetlen lakóhely, településünk nevezetességeinek megismerése az első évfolyamtól egyre bővülő formában történik. Az írott források mellett a különböző kommunikációs források adta lehetőségek is felhasználásra kerülnek. A Földes témahét keretein belül évfolyamonként külön feladatok megvalósításával ismerkednek tanulóink a helyi sajátosságainkkal, hagyományainkkal. A természet iránt érdeklődő gyerekek számára „Zöld Béka” szakkört szervezünk.

A település határában található Bihari-Sík tájvédelmi körzet megismerése segíti a lakóhelyhez kötődés erősödését. Az ország nevezetességeinek megismerése az alsó tagozatban Hajdú-Bihar megyére koncentrálódik. A Hortobágyi Nemzeti Park, illetve a megyeszékhely Debrecen megismerését, a negyedik évfolyamban biztosítjuk tanulóink számára egy napos kirándulás formájában.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
1.	-	-	-	-
2.	-	-	-	-
3.	1	36	34	2
4.	1	36	34	2

3. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Megfigyelés, mérés 1., 2.	12	-	12
Tájékozódás az időben 3.	8	-	8
Tájékozódás a térben 4.	8	-	8
Életközösségek lakóhelyünk környezetében 5.	3	-	3

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Testünk, egészségünk 5.	3	-	3
Összefoglalások, mérések	0	2	2
Évfolyam összesen	34	2	36

3. évfolyam:	Szabad órakeret:	2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Összefoglalások, mérések	hiányosságok pótlása, rendszerzés	2
	Összesen:	2

3. évfolyam: A továbbhaladás feltételei:

- életkorának megfelelően eligazodik az időbeli relációkban, ismeri és használja az életkorának megfelelő időbeli relációs szókincset;
- naptárt használ, időintervallumokat számol, adott eseményeket időrend szerint sorba rendez;
- napirendet tervez a napszakok változásaihoz kapcsolva.
- Az egészséges életmód alapvető elemeinek alkalmazása az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére.
- Az életkornak megfelelően a helyzethez illő felelős viselkedés segítségnyújtást igénylő helyzetekben.
- Képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására.
- felismeri a napszakok, évszakok változásai, valamint a Föld mozgásai közötti összefüggéseket;
- megfelelő sorrendben sorolja fel a napszakokat, a hét napjait, a hónapokat, az évszakokat, ismeri ezek időtartamát, relációit;
- figyelemmel kísér rövidebb-hosszabb ideig tartó folyamatokat (például víz körforgása, emberi élet szakaszai, növények csírázása, növekedése);
- az évszakokra vonatkozó megfigyeléseket végez, tapasztalatait rögzíti, és az adatokból következtetéseket von le;
- megismeri és modellezi a víz természetben megtett útját, felismeri a folyamat ciklikus jellegét;
- megnevezi az ember életszakaszait;
- megfigyeli a növények csírázásának és növekedésének feltételeit, ezekre vonatkozóan egyszerű kísérleteket végez;
- analóg és digitális óráról leolvassa a pontos időt.
- ismeri és használja az életkorának megfelelő relációs szókincset;
- iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágítjakat;
- irányokat ad meg viszonyítással;
- megkülönböztet néhány térképfajtát: domborzati, közigazgatási, turista-, autós;
- felismeri és használja az alapvető térképjeleket: felszínformák, vizek, települések, útvonalak, államhatárok.
- a tantermről, otthona valamely helyiségéről egyszerű alaprajzot készít és leolvass;
- az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít;
- tájékozódik az iskola környékéről és településéről készített térképvázlattal és térképpel. Az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít;
- felismeri a különböző domborzati formákat, felszíni vizeket, ismeri jellemzőiket. Ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja;
- felismeri lakóhelyének jellegzetes felszínformáit;
- domborzati térképen felismeri a felszínformák és vizek jelölését.
- A fenntartható életmód jelentőségének magyarázata konkrét példákkal. A hagyományok szerepének értelmezése a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak bemutatása. Az élőlények csoportosítása tetszőleges és adott szempontsor szerint.
- Egy természetes életközösség bemutatása.
- Egy konkrét gyártási folyamat kapcsán a technológiai folyamat értelmezése, az ezzel kapcsolatos felelős fogyasztói magatartás ismerete.
- A lakóhely elhelyezkedése Magyarország térképén, néhány jelentős kulturális és természeti értékének és hagyományának ismerete.
- Informatikai és kommunikációs eszközök irányított használata az információkeresésben, és a problémák megoldásában.

4. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Az élettelen környezet kölcsönhatásai 1., 2.	8	-	8
Hazánk, Magyarország 3., 4.	6	-	6
Életközösségek lakóhelyünk környezetében 5.	17	-	17
Testünk, egészségünk 5.	3	-	3
Összefoglalások, mérések	0	2	2
Évfolyam összesen	34	2	36

4. évfolyam:	Szabad órakeret:	2
Tematikai egység	Téma	Óraszám
Összefoglalások, mérések		2
	Összesen:	2

4. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- ismeri és használja az életkorának megfelelő relációs szókincset;
- iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágítójakat;
- irányokat ad meg viszonyítással;
- megkülönböztet néhány térképfajtát: domborzati, közigazgatási, turista-, autós;
- felismeri és használja az alapvető térképjeleket: felszínformák, vizek, települések, útvonalak, államhatárok.
- a tanterméről, otthona valamely helyiségéről egyszerű alaprajzot készít és leolvas;
- az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít;
- tájékozódik az iskola környékéről és településéről készített térképvázlattal és térképpel. Az iskola környezetéről egyszerű térképvázlatot készít;
- felismeri a különböző domborzati formákat, felszíni vizeket, ismeri jellemzőiket. Ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja;
- felismeri lakóhelyének jellegzetes felszínformáit;
- domborzati térképen felismeri a felszínformák és vizek jelölését.
- felismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek és az ott élő élőlények közötti különbségeket (pl. természetes – mesterséges életközösség, erdő – mező, rét – víz, vízpart – park, díszkert – zöldséges, gyümölcsöskert esetében);
- megnevezi a megismert életközösségekre jellemző élőlényeket, használja az életközösségekhez kapcsolódó kifejezéseket;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja a saját lakókörnyezetében fellelhető növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt tulajdonságok alapján csoportokba rendezi azokat;
- algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja hazánk természetes és mesterséges élőhelyein, életközösségeiben élő növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt jellemzőik alapján csoportokba rendezi azokat;
- konkrét példán keresztül megfigyeli és felismeri az élőhely, életmód és testfelépítés kapcsolatát;
- megfigyeléseit mérésekkel (például időjárási elemek, testméret), modellezéssel, egyszerű kísérletek végzésével (például láb- és csőrtípusok) egészíti ki;
- felismeri, hogy az egyes fajok környezeti igényei eltérőek;
- felismeri a megismert életközösségek növényei és állatai közötti jellegzetes kapcsolatokat;
- példákkal mutatja be az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását. Felismeri a természetvédelem jelentőségét;
- felismeri, mely anyagok szennyezhetik környezetünket a mindennapi életben, mely szokások vezetnek környezetünk károsításához. Egyéni és közösségi környezetvédelmi cselekvési formákat ismer meg és gyakorol közvetlen környezetében (pl. madárbarát kert, iskolakert kiépítésében, fenntartásában való részvétel, iskolai környezet kialakításában, rendben tartásában való részvétel, települési természet- és környezetvédelmi tevékenységben való részvétel);
- elsajátít olyan szokásokat és viselkedésformákat, amelyek a károsítások megelőzésére irányulnak (pl. hulladékminimalizálás – anyagtakarékosság, újrahasználat és -felhasználás, tömegközlekedés, gyalogos vagy kerékpáros közlekedés előnyben részesítése, energiatakarékosság).
- Az egészséges életmód alapvető elemeinek alkalmazása az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében.
- Az életkornak megfelelő viselkedéskultúra, önállóság és segítségnyújtás a szükséges élethelyzetekben.
- A hosszúság és idő mérése, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslése.
- Képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására.
- A fenntartható életmód jelentőségének magyarázata konkrét példákkal. A hagyományok szerepének értelmezése a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében.
- Az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak bemutatása, az élőlények csoportosítása tetszőleges és adott szempontsor szerint.
- Egy konkrét gyártási folyamat kapcsán a technológiai folyamat értelmezése, az ezzel kapcsolatos felelős fogyasztói magatartás ismerete.
- Magyarország elhelyezkedése a földrajzi térben, néhány jelentős kulturális és természeti értékének ismerete.
- Informatikai és kommunikációs eszközök irányított használata az információkeresésben és a problémák megoldásában.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ének-zene

Az ének-zene tantárgy tanításának célja, hogy megismertesse a gyermekeket az éneklés, és a zenélés örömeivel. Célunk, olyan élmények nyújtása, amely segíti tanulóinkat eligazodni a körülöttük lévő sokszínű zenei világban.

Az alsó tagozatos énekórákon fontos a minél több közös élmény megélése, a játékos módszerekkel történő érzelmi, értelmi és jellemnevelés. A tanórákon rendszeresen a közös éneklések, különböző énekes játékok során az ének és a mozgás összekapcsolása. A népdalokat, gyermekdalokat a tanulók hallás után tanulják. A csend és teljes figyelem nélkül nem jön létre élményt adó zenei befogadás. A befogadói kompetencia fejlesztése érdekében fontos a figyelem készségének kialakítása és folyamatos erősítése már az első évfolyamtól kezdve. A rendszeres zenehallgatás segít zenei élményhez juttatni a tanulókat. Zenehallgatás során élményeket gyűjtenek a tanulók a hangzó világról, hangszerekről, együttesekről, tempóról, zenei formákról. A zenehallgatási anyag jól illeszkedik a tanulók életkori sajátosságaihoz. Az első-második évfolyamban főleg az állatok bemutatása történik zenével, a harmadik- negyedik évfolyamban már megismerkednek hosszabb zeneművekkel is. A generatív tevékenységek közül a ritmus, a dallam a legfontosabb zenei alkotóelemek. Minél alaposabb elsajátításához rendszeresen alkalmazzuk a ritmuskészlet egyszerű eszközeit. A zene értés eszköze a kottaolvasás. Az alsó tagozat elsődleges feladata a felismerő kottaolvasás kialakítása, megalapozása, amely az önálló zenélés nélkülözhetetlen eszköze a továbbiakban.

A Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott fejlesztési területek közül öt terület fejlesztését tartjuk a legfontosabbnak az ének-zene tantárgy tanítása során: az erkölcsi nevelés (a tanulók elfogadják az emberi kapcsolatok normáit), a nemzeti öntudat, hazafias nevelés (hagyományok, ünnepek, szokások ismerete), az állampolgárságra és demokráciára nevelés (képesek a társakkal történő együttműködésre), az önismeret, és társas kultúra fejlesztése (kommunikációs képességek, empátia fejlesztése) testi- lelki egészségre nevelés (harmonikus személyiség fejlesztése).

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
1.	2	72	68	4
2.	2	72	68	4
3.	2	72	68	4
4.	2	72	68	4

1. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Zeneművek/Énekes anyag	35	2	37
Zeneművek/Zenehallgatás	14	0	14
Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	6	1	7
Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	7	0	7
Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	6	1	7
Évfolyam összesen	68	4	72

1. évfolyam:

Szabad órakeret:

4

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Zeneművek/Énekes anyag	Tananyagon kívüli gyerekdalok	2
Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	Gyakorló óra	1
Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	Év végi felmérés	1
Összesen:		4

1. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- A tanulók 60 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni a kapcsolódó játékokkal emlékeztetből c'-d'' hangterjedelemben. Csoportosan bátran, zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek, képesek az új dalokat rövid előkészítést követően hallás után könnyedén megtanulni.
- Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Érzik az egyenletes lüktetést, tartják a tempót, érzékelik a tempóváltozást. A 2/4 és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.
- A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta, ötvonalas kotta). A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjéről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálva éneklnek. Megfelelő előkészítés után ilyeneket kiegészítenek, rögtönöznek.
- Képesek csendben, társaikkal együtt a zenét hallgatni, megfigyelésekkel tapasztalatokat szereznek, melyek esztétikai és egyszerű zenei elemzés alapjául szolgálnak. Fejlődik hangszínhallásuk és formaérzékük. Ismereteket szereznek a hangszerekről. Szívesen és örömmel hallgatják újra a meghallgatott zeneműveket.

2. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Zeneművek/Énekes anyag	35	2	37
Zeneművek/Zenehallgatás	13	0	14
Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	7	1	7
Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	6	0	7
Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	7	1	7
Évfolyam összesen	68	4	72

2. évfolyam:

Szabad órakeret:

4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Zeneművek/Énekes anyag	Tananyagon kívüli gyerekdalok	2
Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	Gyakorló óra	1
Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	Év végi felmérés	1
Összesen:		4

2. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- A tanulók 60 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni a kapcsolódó játékokkal emlékeztetből c'-d'' hangterjedelemben. Csoportosan bátran, zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek, képesek az új dalokat rövid előkészítést követően hallás után könnyedén megtanulni.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Érzik az egyenletes lüktetést, tartják a tempót, érzékelik a tempóváltozást. A 2/4 és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.
- A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta, ötvonalas kotta). A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálva éneklük. Megfelelő előkészítés után ilyeneket kiegészítenek, rögtönöznek.
- Képesek csendben, társaikkal együtt a zenét hallgatni, megfigyelésekkel tapasztalatokat szereznek, melyek esztétikai és egyszerű zenei elemzés alapjául szolgálnak. Fejlődik hangszínhallásuk és formaérzékük. Ismereteket szereznek a hangszerekről. Szívesen és örömmel hallgatják újra a meghallgatott zeneműveket.

3. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Zeneművek/Énekes anyag	35	2	37
Zeneművek/Zenehallgatás	14	0	14
Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	6	1	7
Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	7	0	7
Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	6	1	7
Évfolyam összesen	68	4	72

3. évfolyam:

	Szabad órakeret:	4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Zeneművek/Énekes anyag	Tananyagon kívüli gyerekdalok	2
Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	Gyakorló óra	1
Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	Év végi felmérés	1
Összesen:		4

3. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- A tanulók 30 dalt (20 népzenei és 10 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből a-e” hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan. A népdalokat csokorba szedve is éneklük. Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek változatos dinamikával. Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni. Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, egyszerű kétszólamú zenei anyag, kánon).
- Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariációt, ritmussort és több szólamban ritmus kompozíciót alkotni. A 2/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. A tanult szolmizációs hangokból dallamfordulatokat improvizálnak
- A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta, vonalrendszer). Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és hangjegyről csoportosan. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálva éneklük.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszereket. Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk.
- Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket. A negyedik évfolyam végére olyan gyakorlati tapasztalatokat szereznek a zenehallgatásról, amelyre építve a zenei stílusérzék és zeneértés egyre árnyaltabbá válik.

4. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Zeneművek/Énekes anyag	35	2	37
Zeneművek/Zenehallgatás	13	0	14
Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	7	1	7
Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	6	0	7
Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	7	1	7
Évfolyam összesen	68	4	72

4. évfolyam:

Szabad órakeret:

4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Zeneművek/Énekes anyag	Tananyagon kívüli gyerekdalok	2
Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	Gyakorló óra	1
Zenei ismeretek/Zenei írás, olvasás	Év végi felmérés	1
Összesen:		4

4. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- A tanulók 30 dalt (20 népzenei és 10 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből a-e” hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan. A népdalokat csokorba szedve is éneklük. Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek változatos dinamikával. Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézzelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni. Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, egyszerű kétszólamú zenei anyag, kánon).
- Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariációt, ritmussort és több szólamban ritmus kompozíciót alkotni. A 2/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. A tanult szolmizációs hangokból dallamfordulatokat improvizálnak
- A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézzel, betűkotta, vonalrendszer). Az ismert dalokat olvassák kézzelről, betűkottáról és hangjegyről csoportosan. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézzelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálva éneklük.
- Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszereket. Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket. A negyedik évfolyam végére olyan gyakorlati tapasztalatokat szereznek a zenehallgatásról, amelyre építve a zenei stílusérzék és zeneértés egyre árnyaltabbá válik.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Vizuális kultúra

Az általános iskola alsó tagozatán a vizuális kultúra tanulása alapvetően két célt szolgál: a kezdeti motiváltság és az örömteli alkotás fenntartását, valamint a vizuális műveltség megalapozását.

A kisiskolások az iskolai tanulmányaik megkezdésekor általában már – életkoruknak megfelelő szinten – ismerik és használják a vizuális kifejezés bizonyos eszközeit. Az első iskolai években a változatos és a tanulók érdeklődését felkeltő játékos feladatokkal, új technikákkal, kifejezési módokkal a kifejezőképesség fejlesztésére, a vizuális kommunikáció alapját képező ismeretek szinte észrevétlen átadására, a gyerekek életkori sajátosságaiból fakadó önkifejezési kedv és a kifejezés, alkotás felszabadultságának további ösztönzésére törekszünk.

A vizuális neveléssel célunk, hogy hozzásegítsük a tanulókat a látható világ jelenségeinek, a vizuális művészeti alkotásoknak mélyebb átéléséhez, értelmezéséhez, környezetünk értő alakításához.

A vizuális kultúra tantárgy gyakorlati tevékenységeinek fontos célja az érzéki tapasztalás, a környezettel való közvetlen kapcsolat fenntartása, erősítése, ezáltal a közvetlen tapasztalatszerzés, az anyagokkal való érintkezés, az érzékelés érzékenységének fokozása. További célunk tudatosítani az érzékelés különböző formáinak (például látás, hallás, kinetikus érzékelés) kapcsolatát, amely a számítógépes környezet bevonásával képes egy újabb, „más minőségű” intermediális szemléletet is kialakítani.

A tantárgy tanítása során az alsó tagozat fő céljának tekintjük az örömteli, élményt nyújtó, a személyes megnyilvánulásnak legnagyobb teret engedő alkotótevékenység megszerettetését, ezáltal a motiváció fokozását, egy szélesebb értelemben vett alkotó magatartás kialakítását. Célunk továbbá a problémamegoldó képesség erősítése, a feladatok önálló megoldása bizonyos rutinok, készségek kialakítása, majd az egyre önállóbban végzett tevékenységeken keresztül eljuttatni tanulóinkat a projektfeladatok önálló megoldásáig.

Az általános iskola alsó tagozatában a médiatudatosság fejlesztése elsősorban a gyerekek saját médiaélményeinek feldolgozásán és a médiaszövegek kifejezőeszközeivel való ismerkedésen keresztül zajlik. Az élményfeldolgozás folyamatában a médiából származó élményekhez kapcsolódó érzések és gondolatok formát kapnak. Az alsó tagozatban a gyerekek a médiumok elemi kifejezőeszközeinek megfigyelésén keresztül ismerkedni kezdenek a médiumok nyelvével. A különböző médiaszövegek értelmezését, nyelvi működésének tudatosítását, mások értelmezésének sajátjal való összevetését célzó gyakorlatokkal hozzájárulunk az anyanyelvi kompetencia fejlesztéséhez, a helyes, öntudatos, alkotó nyelvhasználat fejlődéséhez.

A tanév során helyi, kistérségi és megyei szintű rajzversenyekbe történő bekapcsolódással támogatjuk a tehetséggondozást, az anyagok és technikák minél szélesebb körű megismertetésére törekszünk.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
1.	2	72	68	4
2.	2	72	68	4
3.	2	72	68	4
4.	1	36	34	2

1. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	horizontálisan beépül a többi témakörbe		
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese,	28	2	30

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

fantázia, képzelet, személyes élmények			
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	6		6
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	6		6
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	6		6
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	10		10
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	12	2	14
Évfolyam összesen	68	4	72

1 évfolyam:	Szabad órakeret:	4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	Pályázatok	2
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	Témahét	2
Összesen:		4

1. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Képzeloerő, belső képalkotás fejlődése.
- Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.
- Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével.
- A felszerelés önálló rendben tartása.
- A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása.
- Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára.
- A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése.
- Látványok, műalkotások néhány perces szemlélése.
- Médiumok azonosítása, igény kialakítása a médiahasználat során a tudatosabb választásra, illetve reflektív médiahasználat.
- Médiaélmények változásának és médiatapasztalattá alakíthatóságának felismerése.
- Az életkorhoz igazodó internetes tevékenységek gyakorlása és az abban rejlő veszélyek felismerése.
- Az alkotó és befogadó tevékenység során a saját érzések felismerése, és azok kifejezése

2. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összídkerete

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Vizuális kifejezőeszközök – Érzékelés, jellemzők, tapasztalat	horizontálisan beépül a többi témakörbe		
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	28	2	30
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	6		6
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	6		6
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	6		6
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	10		10
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	12	2	14
Évfolyam összesen	68	4	72

-
-
-

2 évfolyam:	Szabad órakeret:	4

-

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	Pályázat	2
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	Témahét	2
Összesen:		4

2. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése.
- Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.
- Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével.
- A felszerelés önálló rendben tartása.
- A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása.
- Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára.
- A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése.
- Látványok, műalkotások néhány perces szemlélése.
- Médiumok azonosítása, igény kialakítása a médiahasználat során a tudatosabb választásra, illetve reflektív médiahasználat.
- Médiaélmények változásának és médiatapasztalattá alakíthatóságának felismerése.
- A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása, illetve ezzel kapcsolatos egyszerű összefüggések felismerése (pl. médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított tartalmak, kreatív kifejező eszközöket használnak, amelyek befolyásolják azok hatását).
- A személyes kommunikáció és a közvetett kommunikáció közötti alapvető különbségek felismerése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Az életkorhoz igazodó internetes tevékenységek gyakorlása és az abban rejlő veszélyek felismerése.

3. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	25		
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	8		
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	6		
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	5		
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	12		
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	12		
Évfolyam összesen	68	4	72

3. évfolyam:	Szabad órakeret:	4
Tematikai egység	Téma	Óraszám
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	pályázatok	2
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	témahetek	2
Összesen:		4

3. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése.
- Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása.
- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata.
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve.
- A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészen belül: arckép, csendélet, tájkép).
- Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően.
- Különböző típusú médiaszövegek felismerése, a médiatartalmak közötti tudatos választás.
- A médiaszövegekhez használt egyszerű kódok, kreatív kifejezőeszközök és azok érzelmi hatásának felismerése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A média alapvető funkcióinak (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés) megismerése.
- A médiaszövegekben megjelenő információk valóságtartalmának felismerése.

Az életkorhoz igazodó biztonságos internet- és mobilhasználat szabályainak ismerete, alkalmazása. A hálózati kommunikációban való részvétel során fontos és szükséges viselkedési szabályok elsajátítása, alkalmazása. Életkorhoz igazodó fejlesztő, kreatív internetes tevékenységek megismerése.

4. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettanternvi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	11	1	
Vizuális információ – Vizuális jelek a környezetünkben	4		
Médiahasználat – Valós és virtuális információk	6		
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	5	1	
Természetes és mesterséges környezet – Valós és kitalált tárgyak	4		
Természetes és mesterséges környezet – Közvetlen környezetünk	4		
Évfolyam összesen	34	2	36

4. évfolyam:	Szabad órakeret:	2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Síkbeli és térbeli alkotások – Mese, fantázia, képzelet, személyes élmények	pályázatok	1
Álló- és mozgókép – Kép, hang, történet	témahetek	1
Összesen:		2

4. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése.
- Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása.
- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata.
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészen belül: arckép, csendélet, tájkép).
- Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően.
- Kép- és hangrögzítő eszközök használata elemi technikáinak ismerete. Az elsajátított kifejezőeszközök segítségével saját gondolatok, érzések megfogalmazása, rövid, egyszerű történet megformálása.
- A médiaszövegek előállításával, nyelvi jellemzőivel, használatával kapcsolatos alapfogalmak elsajátítása, helyes alkalmazása élőszóban.
- A média alapvető funkcióinak (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés) megismerése.
- A médiaszövegekben megjelenő információk valóságtartalmának felismerése.

Az életkorhoz igazodó biztonságos internet- és mobilhasználat szabályainak ismerete, alkalmazása. A hálózati kommunikációban való részvétel során fontos és szükséges viselkedési szabályok elsajátítása, alkalmazása. Életkorhoz igazodó fejlesztő, kreatív internetes tevékenységek megismerése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Digitális Kultúra

Az információs társadalom, a digitális kor olyan lehetőségekkel és kihívásokkal jár együtt, melyek alapjaiban változtatják meg a tanulási környezetet, a tudásépítés színtereit, lehetőségeit és módszereit, valamint a tanító szerepét is más megvilágításba helyezik. A tanulás-tanítás egyik célja, hogy a korábban megszerzett alapkészségek mellett a digitális kompetenciák is beépüljenek a tanulók tudásrendszerébe. Az adott életkori szakaszban fontos feladat az is, hogy azok a tanulók is részesüljenek a fejlesztésből, akik otthoni körülményeik miatt még nem kerültek kapcsolatba a digitális környezettel, eszközökkel, lehetőségekkel.

A digitális kultúra az alsó tagozaton megalapozza azokat a tudáselemeket, attitűdöket, melyekre egyrészt a tárgy későbbi tanulása során lesz szükségük a tanulóknak, másrészt lehetővé teszi a digitális kompetencia más tudásterületeken történő alkalmazását. A megvalósítás során fő alapelvnek a tevékenység-központúság, az életkori sajátosságok figyelembevétele tekinthető, hiszen ebben az életkori szakaszban a közvetlen tapasztalás kulcsfontosságú. Igen lényeges, hogy a tanulók olyan példákkal, lehetőségekkel szembesüljenek, melyeket közvetlen környezetükben is megtapasztalhatnak, illetve mindennapi életük szerves részét képezik. E környezetből kiindulva valósul meg az a fejlesztési folyamat, melynek eredményeképpen képesek lesznek a digitális környezetben tanulni, szórakozni, játszani, kísérletezni oly módon, hogy ismerik a digitális technológia előnyeit, veszélyeit, és képesek azt integrálni más tantárgyak tudáselemei közé. Kapcsolatba kerülnek olyan digitális tananyagokkal, portálokkal, tudásbázisokkal és fejlesztőalkalmazásokkal, melyek a 8-10 éves korosztály sajátosságait figyelembe véve segítik önálló és csoportos tanulásukat, egyéni érdeklődésük kielégítését, a tehetségfejlesztést és a felzárkóztatást egyaránt. Az algoritmikus gondolkodás életkori sajátosságoknak megfelelő tevékenység-központú fejlesztése a tanulás tanulását, a tanulási eredményt és a tanulóval kapcsolatos attitűdöket is pozitív irányba befolyásolja.

A Digitális kultúra tantárgyat előkészíti és segíti a játékos informatika foglalkozás is, hiszen a tanulók ezen a foglalkozáson megtanulják kezelni a digitális táblát, tanulói laptopokat, tanulói tableteket, megismerkednek interaktív feladatokkal.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
1.	-	-	-	-
2.	-	-	-	-
3.	1	36	34	2
4.	1	36	34	2

3. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
A digitális világ körülöttünk	3		3
A digitális eszközök használata	7		7
Alkotás digitális eszközökkel	9		9
Információszerzés az e-Világban	4	1	5
Védekezés a digitális világ veszélyei ellen	3	1	4
A robotika és a kódolás alapjai	8		8

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Évfolyam összesen	34	2	36

3. évfolyam:	Szabad órakeret:	2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Információszerzés az e-Világban		1
Védekezés a digitális világ veszélyei ellen	Prevenációs előadások, oktató filmek	1
	Összesen:	2

3. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- elmélyülten dolgozik digitális környezetben;
- társaival együttműködve online és offline környezetben egyaránt megold különböző feladatokat, ötleteit, véleményét megfogalmazza, részt vesz a közös álláspont kialakításában.
- közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből megnevez néhány informatikai eszközt, felsorolja fontosabb jellemzőit;
- önállóan vagy tanítói segítséggel választ más tantárgyak tanulásának támogatásához applikációkat, digitális tananyagot, oktatójátékot, képességfejlesztő digitális alkalmazást;
- kezdetben tanítói segítséggel, majd önállóan használ néhány, életkorának megfelelő alkalmazást, elsősorban információgyűjtés, gyakorlás, egyéni érdeklődésének kielégítése céljából.
- ismer néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitálisananyag-lelőhelyet.
- megfogalmazza, néhány példával alátámasztja, hogyan könnyíti meg a felhasználó munkáját az adott eszköz alkalmazása;
- a feladathoz, problémához digitális eszközt, illetve alkalmazást, applikációt, felhasználói felületet választ; felsorol néhány érvet választásával kapcsolatban;
- egyszerű feladatokat old meg informatikai eszközökkel
- közvetlen tapasztalatokat szerez a digitális eszközök használatával kapcsolatban
- adott szempontok alapján megfigyel néhány, grafikai alkalmazással készített produktumot, személyes véleményét megfogalmazza;
- grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot hoz létre;
- adott szempontok alapján megfigyel néhány, grafikai alkalmazással készített produktumot, személyes véleményét megfogalmazza;
- egy rajzos dokumentumot adott szempontok alapján értékel, módosít;
- információt keres az interneten más tantárgyak tanulása során, és felhasználja azt.
- állításokat fogalmaz meg grafikonokról, infografikákról, táblázatokról; a kapott információkat felhasználja napi tevékenysége során;
- ismeri és használja a kapcsolattartás formáit és a kommunikáció lehetőségeit a digitális környezetben;
- ismeri a mobileszközök alkalmazásának előnyeit, korlátait, etikai vonatkozásait;
- közvetlen tapasztalatokkal rendelkezik a mobileszközök oktatási célú felhasználásával kapcsolatban.
- kiválasztja az általa ismert informatikai eszközök és alkalmazások közül azokat, melyek az adott probléma megoldásához szükségesek;
- eredményétől függően módosítja a problémamegoldás folyamatában az adott, egyszerű tevékenységsorokat;
- alkalmaz néhány megadott algoritmust tevékenység, játék során, és néhány egyszerű esetben módosítja azokat.
- értelmezi a problémát, a megoldási lehetőségeket eljuttatja, megfogalmazza, egyszerű eszközök segítségével megvalósítja;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- felismer, eljárszik, végrehajt néhány hétköznapi tevékenysége során tapasztalt, elemi lépésekből álló, adott sorrendben végrehajtandó cselekvést;
- egy adott, mindennapi életből vett algoritmust elemi lépésekre bont, értelmezi a lépések sorrendjét, megfogalmazza az algoritmus várható kimenetelét;
- feladat, probléma megoldásához többféle algoritmust próbál ki;
- a valódi vagy szimulált programozható eszköz mozgását értékeli, hiba esetén módosítja a kódsorozatot a kívánt eredmény eléréséig. Tapasztalatait megfogalmazza, megvitatja társaival;
- adott feltételeknek megfelelő kódsorozatot tervez és hajtat végre, történeteket, meserészleteket jelenít meg padlórobottal vagy más eszközzel.

4. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettanternvi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
A digitális világ körülöttünk	3	-	3
A digitális eszközök használata	7	-	7
Alkotás digitális eszközökkel	9	-	9
Információszerzés az e-Világban	4	1	5
Védekezés a digitális világ veszélyei ellen	3	1	4
A robotika és a kódolás alapjai	8	-	8
Évfolyam összesen	34	2	26

4. évfolyam:

Szabad órakeret:

2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Információszerzés az e-Világban		1
Védekezés a digitális világ veszélyei ellen	Prevenációs előadások, oktató filmek	1
Összesen:		2

4. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- elmélyülten dolgozik digitális környezetben, önellenőrzést végez;
- társaival együttműködve online és offline környezetben egyaránt megold különböző feladatokat, ötleteit, véleményét megfogalmazza, részt vesz a közös álláspont kialakításában.
- megvizsgálja és értékeli az általa vagy társai által alkalmazott, létrehozott, megvalósított eljárásokat,
- közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből megnevez néhány informatikai eszközt, felsorolja fontosabb jellemzőit;
- önállóan vagy tanítói segítséggel választ más tantárgyak tanulásának támogatásához applikációkat, digitális tananyagot, oktatójátékot, képességfejlesztő digitális alkalmazást;
- kezdetben tanítói segítséggel, majd önállóan használ néhány, életkorának megfelelő alkalmazást, elsősorban információgyűjtés, gyakorlás, egyéni érdeklődésének kielégítése céljából.
- ismer néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitálisananyag-lelőhelyet.
- megfogalmazza, néhány példával alátámasztja, hogyan könnyíti meg a felhasználó munkáját az adott eszköz alkalmazása;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- a feladathoz, problémához digitális eszközt, illetve alkalmazást, applikációt, felhasználói felületet választ; felsorol néhány érvet választásával kapcsolatosan;
- egyszerű feladatokat old meg informatikai eszközökkel. Esetenként tanítói segítséggel összetett funkciókat is alkalmaz;
- közvetlen tapasztalatokat szerez a digitális eszközök használatával kapcsolatban
- adott szempontok alapján megfigyel néhány, grafikai alkalmazással készített produktumot, személyes véleményét megfogalmazza;
- grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot hoz létre;
- adott szempontok alapján megfigyel néhány, grafikai alkalmazással készített produktumot, személyes véleményét megfogalmazza;
- egy rajzos dokumentumot adott szempontok alapján értékel, módosít;
- egyszerű prezentációt, ábrát, egyéb segédletet készít.
- információt keres az interneten más tantárgyak tanulása során, és felhasználja azt.
- állításokat fogalmaz meg grafikonokról, infografikákról, táblázatokról; a kapott információkat felhasználja napi tevékenysége során;
- információkat keres, a talált adatokat felhasználja digitális produktumok létrehozására;
- kiválasztja a számára releváns információt, felismeri a hamis információt;
- képes feladat, probléma megoldásához megfelelő applikáció, digitális tananyag, oktatójáték, képességfejlesztő digitális alkalmazás kiválasztására.
- egyszerű eljárásokkal meggyőződik néhány, az interneten talált információ igazságértékéről.
- tisztában van a személyes adat fogalmával, törekszik megőrzésére, ismer néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban;
- ismeri és használja a kapcsolattartás formáit és a kommunikáció lehetőségeit a digitális környezetben;
- ismeri a mobileszközök alkalmazásának előnyeit, korlátait, etikai vonatkozásait;
- közvetlen tapasztalatokkal rendelkezik a mobileszközök oktatási célú felhasználásával kapcsolatban.
- kiválasztja az általa ismert informatikai eszközök és alkalmazások közül azokat, melyek az adott probléma megoldásához szükségesek;
- eredményétől függően módosítja a problémamegoldás folyamatában az adott, egyszerű tevékenységsorokat;
- alkalmaz néhány megadott algoritmust tevékenység, játék során, és néhány egyszerű esetben módosítja azokat.
- értelmezi a problémát, a megoldási lehetőségeket eljátssza, megfogalmazza, egyszerű eszközök segítségével megvalósítja;
- felismer, eljátszik, végrehajt néhány hétköznapi tevékenysége során tapasztalt, elemi lépésekből álló, adott sorrendben végrehajtandó cselekvést;
- egy adott, mindennapi életből vett algoritmust elemi lépésekre bont, értelmezi a lépések sorrendjét, megfogalmazza az algoritmus várható kimenetelét;
- feladat, probléma megoldásához többféle algoritmust próbál ki;
- a valódi vagy szimulált programozható eszköz mozgását értékeli, hiba esetén módosítja a kódsorozatot a kívánt eredmény eléréséig. Tapasztalatait megfogalmazza, megvitatja társaival;
- adott feltételeknek megfelelő kódsorozatot tervez és hajtat végre, történeteket, meserészleteket jelenít meg padlórobottal vagy más eszközzel.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Technika és tervezés

A technika és tervezés tantárgy a problémamegoldó gondolkodást, a saját tapasztalás útján történő ismeretszerzést helyezi a középpontba, melynek eszköze a tanórákon megvalósuló kreatív tervező és alkotó munka, a hagyományos kézműves és a legmodernebb digitális technológiák felhasználásával. A tantervben kiemelt szerepet kap a tanulni tudás, az alkalmazás, a problémamegoldáson alapuló alkotás. Ezt szolgálják a kínált tevékenységek, a nevelés, a kompetenciafejlesztés és a műveltségterület leírt rendszere, az egyes elemek arányos megjelenítése.

A technika és tervezés tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

Az alsó tagozatos technika tanítás célja, hogy – a gyermek az életkori sajátosságainak megfelelő szinten tapasztalatokat szerezzen az őt közvetlenül körülvevő világról. A készségek és képességek alakítása során olyan módszereket sajátítson el, amelyek egyaránt segítik a tájékozódásban, a természeti, társadalmi és technikai környezetbe való beilleszkedésében és az örömmel végzett alkotó munkájában. Támogassa az óvodai játékból az iskolai munkába való átmenetét, elősegítse a hatékony és egyre önállóbbá váló tanulását, a mindennapokban nélkülözhetetlen elemi ismeretek befogadását, a kez ügyesség fejlődését szolgáló játékos tevékenységeket, a tanulás és a munka tiszteletét, megszeretését, a tudás, az alapvető értékek, a megőrzendő hagyományok megbecsülését.

Az ismeretszerzés folyamatában fontos feladatunknak tartjuk, hogy az egyéni munkálkodás mellett a csoportmunkában történő együttműködés fejlesztését. A mindennapokban elvégzendő munkák során biztosítjuk az anyagok felhasználásához, feldolgozásához, átalakításához szükséges szokások és elemi munkafogások a mozgáskoordináció fejlesztését, az eszköz- és szerszámhasználat gyakorlását.

A matematikai kompetencia fejlődését a becslések, mérések, számítások, a síkbeli és térbeli alakzatokkal történő manipulációval, a válogatásokkal és a csoportosításokkal segítjük.

A kézműves foglalkozásokon, a népművészeti alkotások megismerése révén, az esztétikai és művészeti tudatosságot és kifejezőképességet tartjuk kiemelt fontosságúnak.

Minden évben visszatérő programok iskolánkban a családi, az osztály- és az iskolai rendezvények. A kisebb és nagyobb közösségek ünnepei a közösségi összetartozást megalapozó közös értékek őrzése mellett a kapcsolódást, a szabadidő hasznos eltöltését segítik. Mintát adnak az ünnepre való felkészüléshez, az ünnepléshez, az ünneplés utáni teendők végzéséhez.

Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelést az egyéni életvitel formálását, a táplálkozás, az öltözködés, a higiénia, és a helyes időbeosztás terén is igyekszünk pozitív mintákkal megalapozni.

A gyalogos közlekedés alapvető tudnivalóinak, a veszélyhelyzetek és a balesetek megelőzését célzó szabályok megismerését szituációs játékokban való gyakorlását, és élményszerű alkalmazását biztosítjuk tanulóinknak, hogy megalapozzuk a biztonságos és önálló közlekedéshez szükséges szokások kialakulását.

A tantárgyközi projektek, az ünnepkörökhöz kapcsolódó játszóházak jó alkalmat teremtenek a kreativitás, az önálló alkotómunka végzésének, szervezésének. A tanév során lehetőséget biztosítunk a közlekedési ismeretek, gyakorlatban történő elsajátításához is. Az egyéni alkotóképességek fejlesztése céljából „Ügyes kezek” szakkört szervezünk.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
1.	1	36	34	2
2.	1	36	34	2
3.	1	36	34	2
4.	1	36	34	2

1. évfolyam:

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Anyagok a környezetünkben	4	0	4
Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	15	0	15
Otthon – család – életmód	7	0	7
Jeles napok, ünnepek	5	0	5
Közlekedés	3	2	5
Évfolyam összesen	34	2	36

1. évfolyam:	Szabad órakeret:	2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Közlekedés	Gyalogos közlekedés szabályainak megismerése	2
	A közlekedésben való részvétel gyakorlása	
	Összesen:	2

1. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról.
- A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése.
- A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet.
- Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete.
- Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén.
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Életkori szintnek megfelelő probléma-felismerés, problémamegoldás.
- Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése.
- Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete.
- Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, textilek alakítása.
- Építés mintakövetéssel és önállóan.
- Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.
- A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az útesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása.

2. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Anyagok a környezetünkben	4	0	4
Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	15	0	15
Otthon – család – életmód	7	0	7
Jeles napok, ünnepek	5	0	5
Közlekedés	3	2	5
Évfolyam összesen	34	2	36

2. évfolyam:	Szabad órakeret:	2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Közlekedés	Gyalogos közlekedés szabályainak megismerése	2
	A közlekedésben való részvétel gyakorlása	
	Összesen:	2

2. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról.
- A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése.
- A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet.
- Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete.
- Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén.
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Életkori szintnek megfelelő problémafelismerés, problémamegoldás.
- Anyagalkításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése.
- Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete.
- Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, textilek alakítása.
- Építés mintakövetéssel és önállóan.
- Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.
- A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az útesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása.

3. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Anyagok a környezetünkben	4	0	4
Tárgykészítés különböző anyagokból,	15	0	15

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

építés, szerelés			
Otthon – család – életmód	8	0	7
Jeles napok, ünnepek	4	0	5
Közlekedés	3	2	5
Évfolyam összesen	34	2	36

3. évfolyam:	Szabad órakeret:	4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Közlekedési ismeretek	Kerékpározási alapismeretek gyakorlása és közlekedés a lakóhelyen	2
	Összesen:	4

3. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- A természeti, a társadalmi és a technikai környezet megismert jellemzőinek felsorolása.
- Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról.
- A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése, káros sztereotípiák lebomlása.
- A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet.
- Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete.
- Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén.
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Életkori szintnek megfelelő probléma-felismerés, problémamegoldás.
- Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete.
- Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete.
- Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálak anyagok, textilek magabiztos alakítása.
- Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.
- A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása.
- Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.

4. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Anyagok a környezetünkben	4	0	4

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés	15	0	15
Otthon – család – életmód	8	0	7
Jeles napok, ünnepek	4	0	5
Közlekedés	3	2	5
Évfolyam összesen	34	2	36

4. évfolyam:	Szabad órakeret:	4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Közlekedési ismeretek	Kerékpározási alapismeretek gyakorlása és közlekedés a lakóhelyen	2
	Összesen:	4

4. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- A természeti, a társadalmi és a technikai környezet megismert jellemzőinek felsorolása.
- Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról.
- A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése, káros sztereotípiák lebomlása.
- A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet.
- Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete.
- Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén.
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Életkori szintnek megfelelő probléma-felismerés, problémamegoldás.
- Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete.
- Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete.
- Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálas anyagok, textilek magabiztos alakítása.
- Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.
- A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása.
- Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Testnevelés és sport

A kerettantervben a testnevelés tananyag feldolgozására az alsó tagozaton 180 órát fordíthatunk. A heti 5 kötelező testnevelés óra időkeretéből 4 órát testnevelés és sport, 1 órát tánc és mozgás (néptánc) oktatására fordítjuk. A testnevelés kerettantervében az ötödik évfolyamon 20 órát biztosítanak az úszás oktatására. Településünkön biztosított a szorgalmi időben történő helyi úszásoktatás. (Május hónap második fele- helyi strandfürdő igénybevétele, ha nyitva tart) Ennek hiányában megvalósítás érdekében tanulóinkat uszodával rendelkező közeli településre kell utaztatni. A mindennapos testnevelés megvalósításához a tánc és mozgás kerettanterv alapján a néptánc oktatást választottuk heti egy tanórán. A kerettantervben ajánlott 144 órányi testnevelés tananyagot nem csökkentettük 10 %-kal, ezt a lehetőséget az úszásoktatásra fordítjuk az 5. évfolyamban.

Az alsó tagozatos testnevelésben a tanulók alapvető mozgásmintáinak és mozgáskészségeinek kialakítása, formálása, illetve a szabályozott mozgásvégrehajtás alapjainak az elsajátítása a legfontosabb cél. A fejlesztési folyamat során érvényesítjük a fokozatosság elvét, amely a természetes mozgások egyszerű végrehajtási mintáitól elindulva egyre összetettebb, komplexebb helyzetekben történő alkalmazást jelenti.

A személyiségfejlesztés érdekében előtérbe kerül a motoros képességfejlesztés, edzettség, fittség. A motoros képességek rendszeres mérése azokkal a tesztekkel történik, melyek a NETFIT program keretében kidolgozásra kerültek.

A játékoság módszerével törekszünk a testneveléshez és sporthoz a pozitív tanulói viszonyt kialakítani. A mozgásos tevékenységek közben kihasználjuk a lehetőségeket a kooperációs és kommunikációs képességek fejlesztésére. A fejlesztő munka során az egyéni tanulói képességek különbözőségét figyelembe véve, az egyéni fejlődés maximális elérésére törekszünk.

Az iskola helyi adottságait kihasználva a szabadban végzett tevékenységeket minden évszakban előnyben részesítjük.

Célunk olyan életvezetési szokások kialakítása, amelyek az egészségfejlesztést hosszútávon megalapozzák. Fontos a felelősségtudatos szokásrendszer kialakítása, a környezettudatosság, a stressz és feszültségoldó alapismeretek elsajátítása.

A testnevelésórák rendszabályainak, szokásrendszerének kialakítása során, a sportszerű viselkedés alapjainak tanulását, az *erkölcsi tulajdonságok* fejlesztését tartjuk fontosnak. A testnevelésórán használatos szerek, eszközök balesetmentes használatát minden tanulónktól megköveteljük.

Tanórai keretek között mindenfajta mozgástanulásnál törekszünk a hibajavításra, a saját és a társak teljesítményének megfigyelésre és értékelésre, a játéksituációk, illetve játékeladatok megbeszélésére, a sikerek és kudarcok okainak feltárására, az egymásnak nyújtott segítségadás fontosságának elfogadására.

A tanév során az alsó tagozatos tanulóink is bekapcsolódhatnak az Iskolai sportkör foglalkozásaiba. Az osztályok közötti „Mocorgó” szervezésével, a „Karácsony Sándor Kupa” fordulóival biztosítjuk a helyi versenyzési lehetőségeket.

A nyári időszakban az osztályközösségek kihasználják a helyi strandfürdő adta lehetőséget, közös fürdőzéseket.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
1.	4	144	180	-36
2.	4	144	180	-36
3.	4	144	180	-36
4.	4	144	180	-36

1. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	13		13
Kúszások és mászások	13		13
Járások, futások	18	-4	14
Szökdelések, ugrások	13		13
Dobások, ütések	10		10
Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok	18	-4	14
Labdás gyakorlatok	13		13
KÖLYÖK ATLÉTIKA	-	+36	36
Küzdőfeladatok és –játékok	30	-22	8
Foglalkozások alternatív környezetben	46	-36	10
TESTNEVELÉSI ÉS NÉPI JÁTÉKOK (NÉPTÁNC)	16	-16	-
ÚSZÁS	18	-18	-
Évfolyam összesen	180	-36	144

1. évfolyam:	Szabad órakeret:	-36

Tematikai egység	Téma	Óraszám
TESTNEVELÉSI ÉS NÉPI JÁTÉKOK (NÉPTÁNC)		-16
ÚSZÁS		-18
Foglalkozások alternatív környezetben		-2
Összesen:		-36

1. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Előkészítő és preventív mozgásformák

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.

A testrészek megnevezése.

A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.

A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.

Különbégtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.

Az iskolatáska gerinckímélő hordása.

A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.

A testnevelésórak alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.

Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.

Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése.. A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.

A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Manipulatív természetes mozgásformák

A manipulatív természetes mozgásformák mozgásmintáinak végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.

Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.

A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.

A sporteszközök szabadidős használata igénnyé és örömforrássá válása.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban

Fesztes tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása.

Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.

Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban egyénileg, párban és csoportban.

A párhoz, társakhoz történő térbeli alkalmazkodásra törekvés tánc közben.

A tanult tánc(ok) és játékok térformáinak megvalósítása.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban

A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.

Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékokban.

Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban

Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.

Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő kisjátékokban.

A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.

A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.

A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban

Az alapvető eséstechnikák felismerése, balesetmentes végrehajtása.

A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben.

A mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése.

Törekvés arra, hogy a támadó- és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodjanak.

Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben

Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.

A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.

A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.

Az időjárási körülményeknek megfelelően öltözködés okainak ismerete.

2. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	13		13
Kúszások és mászások	13		13

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Járások, futások	18	-4	14
Szökdelések, ugrások	13		13
Dobások, ütések	10		10
Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok	18	-4	14
Labdás gyakorlatok	13		13
Kölyök atlétika	36	+36	36
Küzdőfeladatok és -játékok	30	-22	8
Foglalkozások alternatív környezetben	46	-36	10
ÚSZÁS	18	-18	-
TESTNEVELÉS ÉS NÉPI JÁTÉKOK (NÉPTÁNC)	16	-16	-
Évfolyam összesen	180	-36	144

2. évfolyam:	Szabad órakeret:	-36

Tematikai egység	Téma	Óraszám
TESTNEVELÉSI ÉS NÉPI JÁTÉKOK (NÉPTÁNC)		-16
ÚSZÁS		-18
Foglalkozások alternatív környezetben		-2
Összesen:		-36

2. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Előkészítő és preventív mozgásformák

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.

A testrészek megnevezése.

A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.

A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.

Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.

Az iskolatáska gerinckímélő hordása.

A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.

A testnevelésórak alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.

Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.

Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése. A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energia-befektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.

A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.

Manipulatív természetes mozgásformák

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A manipulatív természetes mozgásformák mozgásmintáinak végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.

Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.

A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.

A sporteszközök szabadidős használata igénnyé és örömforrássá válása.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban

A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.

Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban.

Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alapttechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban

Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.

Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő kisjátékokban.

A játékfeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.

A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.

A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.

3. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	13		13
Kúszások és mászások	13		13
Járások, futások	18	-4	14
Szökdelések, ugrások	13		13
Dobások, ütések	10		10
Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok	18	-4	14
Labdás gyakorlatok	13		13
Kölyök atlétika	36	+36	36
Küzdőfeladatok és -játékok	15	-7	8
Foglalkozások alternatív környezetben	23	-13	10
ÚSZÁS	18	-18	-
TESTNEVELÉSI ÉS NÉPI JÁTÉKOK (NÉPTÁNC)	16	-16	-
Évfolyam összesen	180	-36	144

3. évfolyam:

Szabad órakeret:

-36

Tematikai egység	Téma	Óraszám
TESTNEVELÉSI ÉS NÉPI JÁTÉKOK (NÉPTÁNC)		-16
ÚSZÁS		-18
Foglalkozások alternatív környezetben		-2

3. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Előkészítő és preventív mozgásformák

Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.

Önálló pulzusmérés.

A levezetés helyének és preventív szerepének megértése.

A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légző-gyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.

A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.

A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.

A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.

Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között. A „tudatos jelenlét” ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel, társakkal.

A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.

A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete.

Manipulatív természetes mozgásformák

A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.

A pontosság, célszerűség és biztonság igényé válása.

A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban

A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizitásra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.

A 3 lépéses dobóritmus ismerete.

A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.

Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.

A Kölyökatlétika eszköz- és versenyrendszerének ismerete.

A Kölyökatlétikával kapcsolatos élmények kifejezése.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alapszabályainak és taktikai feladatmegoldásaiban

A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.

Az alapszabályok elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.

Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.

Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.

A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.

A sportszerű viselkedés értéké válása.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban

Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.

Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.

A tolások, húzások, emelések és hordások erő kifejtésének optimalizálódása.

A grundbirkózás alapszabályának ismerete és alkalmazása.

A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.

Az saját agresszió kezelése.

Az önvédelmi feladatok céljának megértése.

Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben

Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.

A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.

A szabadidős mozgásformák önszervező módon történő felhasználása szabad játéktevékenység során.

A szabadterén, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

4. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	13		13
Kúszások és mászások	13		13
Járások, futások	18	-4	14
Szökdelések, ugrások	13		13
Dobások, ütések	10		10
Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok	18	-4	14
Labdás gyakorlatok	13		13
Kölyök atlétika	36	+36	36
Küzdőfeladatok és -játékok	15	-7	8
Foglalkozások alternatív környezetben	23	-13	10
ÚSZÁS	18	-18	-
TESTNEVELÉSI ÉS NÉPI JÁTÉKOK (NÉPTÁNC)	16	-16	-
Évfolyam összesen	180	-36	144

4. évfolyam:

Szabad órakeret:

-36

Tematikai egység	Téma	Óraszám
TESTNEVELÉSI ÉS NÉPI JÁTÉKOK (NÉPTÁNC)		-16
ÚSZÁS		-18
Foglalkozások alternatív környezetben		-2
Összesen:		-36

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

4. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Előkészítő és preventív mozgásformák

Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.

Önálló pulzusmérés.

A levezetés helyének és preventív szerepének megértése.

A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.

A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.

A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.

A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.

Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között. A „tudatos jelenlét” ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel, társakkal.

A bonyolultabb játékeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.

A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete.

Manipulatív természetes mozgásformák

A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

A manipulatív természetes mozgásformák kombinálása térben és szabályozott energiabefektetéssel.

A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.

A pontosság, célszerűség és biztonság igényé válása.

A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban

A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizításra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.

A 3 lépéses dobóritmus ismerete.

A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.

Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.

A Kölyökatlétika eszköz- és versenyrendszerének ismerete.

A Kölyökatlétikával kapcsolatos élmények kifejezése.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban

A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.

Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.

Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.

Az emberfogásos és a területvédekezés megkülönböztetése.

Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.

A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.

A sportszerű viselkedés értéké válása.

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban

Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.

A tolások, húzások, emelések és hordások erő kifejtésének optimalizálódása.

A grundbirkózás alapszabályának ismerete és alkalmazása.

A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.

Az saját agresszió kezelése.

Az önvédelmi feladatok céljának megértése.

Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban

Egy úszásnemben 25 méter leúszása biztonságosan.

Fejesugrással vízbe ugrás.

Az úszóúti rendszabályok természetessé válása.

A tanult úszásnemek fogalmi készletének ismerete.

Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben

Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.

A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.

A szabadidős mozgásformák önszervező módon történő felhasználása szabad játéktevékenység során.

A szabadidőben, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

TÁNC-MOZGÁS

Néptánc

Iskolánkban a néptánc tanítás a testnevelés órák keretében heti 1 tanórán történik. A tánc és mozgás kerettantervi ajánlásokat figyelembe véve a néptánc tanítását tartjuk elsődlegesnek, hogy hatékonyan hozzájáruljunk tanulóink magyarságtudatának erősítéséhez. A tánc és mozgás tanítását fontos eszközének tekintjük a *testi és lelki egészségre nevelésnek*.

A tánc és a mozgás segíti a tanulót, hogy önmagát helyesen érzékelje, helyezze el térben és időben vagy éppen társaihoz képest, a csoportos vagy páros táncolás élménye pedig a társakhoz, a másik nemhez való viszony fejlődését szolgálja. Az improvizáció gyakorlása már kezdeti szinten is fejleszti a tanuló kifejezőkészségét, problémamegoldó képességét, növeli önbizalmát.

Néptánc és népzene hagyományunk egy évezred európai műveltségének lenyomatát őrzi, ezért megismerése nemcsak a Kárpát-medencében élő más népek kultúrája iránt teszi fogékonnyá a tanulóinkat, hanem európai művelődéstörténeti összefüggések megértéséhez is hozzásegíti őket.

A néptánc tanítása során szeretnénk tanulóinkat számos olyan népdallal megismertetni, amely kiegészíti az ének-zene órán tanult dalok táráát, így mozgással összhangban énekkel, a hangszeres dallamokat is közelebb érezzék magukhoz a táncolás által.

A tánc tanítása során törekszünk fejleszteni a ritmusérzéklet, a térérzékelést, a testtartást és a mozgáskoordinációt, amely a mindennapi élet számos területén fontos a tanulók számára.

A kerettanterv nem említ konkrét táncokat, ezért az iskola helyi tantervébe bekerülő táncok, népi gyermekjátékok, táncstílusok kiválasztásánál figyelembe vettük az iskola és az osztály/csoport adta lehetőségeket.

Iskolánkban a tánc tanításának elsődleges célja a táncolás, az éneklés és a játék örömeinek, közösségformáló erejének megélése, képességfejlesztő hatásainak kiaknázása.

Évfolyam	Heti órakeret	Évi órakeret	Kerettantervi órakeret	Helyi tervezésű órakeret
1.	1	36	0	36
2.	1	36	0	36
3.	1	36	0	36
4.	1	36	0	36

1. évfolyam:	Szabad órakeret:	36
Tematikai egység	Téma	Óraszám
Mozgásanyanyelv megalapozása	Alapvető táncos készségek elsajátítása.	8
Ritmusérzék fejlesztése	Lépés, tapsolás, negyed és nyolcad értékben.	8
A táncához kapcsolódó ének-zenei ismeretek	A zene és tánc egységének érzékeltetése, az énekhang javítása, a zenei hallás fejlesztése.	4
Eligazodás a térben	A tanuló testtudatának, testtartásának kialakítása.	4
Népi játékok	Az életkornak megfelelően megválasztott játékok nyújtotta	4

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

	élményen keresztül a kezdeményező- és helyzetfelismerő képesség, az egymáshoz való alkalmazkodás és a szabályok elfogadásának képessége.	
Hagyományismeret	A tanult táncokhoz közvetlenül kötődő dalok szövegének megértése.	2
A tanult táncstílusok körének bővítése	A megismert táncok körének fokozatos bővítése.	2
Improvizációs készség fejlesztése	A tánc mint kifejező- és kommunikációs eszköz jelentőségének megtapasztalása már a tanulás kezdeteitől. A pusztá reprodukció mellett az alkotó, kreatív mozgás örömeinek megélése. A magyar néptánc improvizatív jellegének tudatosítása.	4
Összesen:		36

1.évfolyam: A továbbhaladás feltételei:

- Lépés, tapsolás, negyed és nyolcad értékben. A tanult táncokhoz közvetlenül kötődő dalok szövegének megértése.
- A tanár által mutatott elemi mozdulatok, motívumok társakkal együtt szimultán követése, majd önálló ismételése.
- Tánc típusonként több, a tanuló életkorának megfelelően kiválasztott motívum megismerése, egyszerűbb motívumkapcsolások.
- A tanár és párja által mutatott mozdulatok, motívumok szimultán követése párjával együtt.
Kísérletezés az önálló és páros improvizáció alapjaival.
- A tanult táncok nevének rögzítése.

2. évfolyam:	Szabad órakeret:	36
Tematikai egység	Téma	Óraszám
Mozgásanyanyelv megalapozása	Alapvető táncos készségek elsajátítása.	8
Ritmusérzék fejlesztése	Lépés, tapsolás, negyed és nyolcad értékben.	8
A tánchoz kapcsolódó ének-zenei ismeretek	A zene és tánc egységének érzékeltetése, az énekhang javítása, a zenei hallás fejlesztése.	4
Eligazodás a térben	A tanuló testtudatának,	4

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

	testtartásának fejlesztése, az adott térhez és társaihoz való térbeli viszonyulásának érzékeltetése, tudatosítása.	
Népi játékok	Az életkornak megfelelően megválasztott játékok nyújtotta élményen keresztül a kooperáció, a kezdeményező- és helyzetfelismerő képesség, az egymáshoz való alkalmazkodás és a szabályok elfogadásának képessége, a térérzékelés, az ének- és beszédhang, és a ritmusérzék fejlesztése.	4
Hagyományismeret	A tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kötődő hagyományok, szokások megismerése, a dalok szövegének megértése.	2
A tanult táncstílusok körének bővítése	A megismert táncok, táncstílusok körének fokozatos bővítése a helyi/nemzetiségi hagyományokra épülő mozgásanyanyelv megismerése után az osztály/csoport képességeinek megfelelően.	2
Improvizációs készség fejlesztése	A tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kötődő hagyományok, szokások megismerése, a dalok szövegének megértése.	4
Összesen:		36

2. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Lépés, tapsolás, negyed és nyolcad értékben.
- A tanult táncokhoz közvetlenül kötődő dalok szövegének megértése.
- Egyenletes járás, dobogás, tapsolás, az ütemhangsúly érzékeltetése kísérő zenére, saját énekére vagy belső lüktetésre.
- A tanár által mutatott egy-két ütem terjedelmű ritmusképletek reprodukálása társakkal vagy egyénileg. Negyed és nyolcad értékek, negyed szünetek érzékelése, reprodukálása.
 - Részvétel a ritmusgyakorlatokban egész testtel.
 - A tempó és a dinamika változásának követése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A tanult táncstílusok felismerése irányítással, a táncok nevének megismerése, a kísérő zene eltérő vagy éppen azonos jellegzetességeinek fokozatos megismerése, megszokása.

3. évfolyam:	Szabad órakeret:	36
Tematikai egység	Téma	Óraszám
A tanult táncstílusok körének bővítése	A megismert táncok, motívumok körének fokozatos bővítése az osztály/csoport képességeinek megfelelően.	6
Ritmusérzék fejlesztése	A ritmusérzék fejlesztése a tánc, ének és a kísérőzene metrikai-ritmikai egységbe rendezésének érdekében.	6
A tánchoz kapcsolódó ének-zenei ismeretek	A zene és tánc egységének érzékeltetése, az énekhang javítása, a zenei hallás fejlesztése.	6
Eligazodás a térben	A tanuló testtudatának, testtartásának fejlesztése, az adott térhez és társaihoz való térbeli viszonyulásának érzékeltetése, tudatosítása.	4
Népi játékok	Az életkornak megfelelően megválasztott játékok nyújtotta élményen keresztül a kooperáció, a kezdeményező- és helyzetfelismerő képesség, az egymáshoz való alkalmazkodás és a szabályok elfogadásának képessége, a térérzékelés, az ének- és beszédhang, és a ritmusérzék fejlesztése.	4
Hagyományismeret	A tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kötődő hagyományok, szokások megismerése, a dalok szövegének megértése.	4
Improvizációs készség fejlesztése	A tánc mint kifejező- és kommunikációs eszköz jelentőségének megtapasztalása már a tanulás kezdetétől. A pusztai reprodukció mellett az	6

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

	alkotó, kreatív mozgás örömeinek megélése. A táncok improvizatív vagy kötött jellegének tudatosítása (pl. a magyar néptánc).	
	Összesen:	36

3. évfolyam: A továbbhaladás feltételei:

- A tanuló ismeri a sor, kör, oszlop, csiga, vonal alakzatokat,
- A tanult mozgásanyanyelv alapotívumait (csárdáslépés, háromugrás, lengető, bokázó)
- A tanuló életkorának és képességeinek megfelelően –tanári irányítással – táncolja a tanult táncokat (pl. szűkebb hazája néptáncait és még egy-két táncstílust), ismeri és éneklí a hozzájuk kapcsolódó dalokat, felismeri az egyes táncstípusok kísérőzenéjét.
- Ismeri és alkalmazza a tanult játékok szabályait, ismeri a hozzájuk kapcsolódó dalokat, szövegeket. Érzí a kísérő zene vagy ének tempóját, lüktetését, amivel saját mozgását is összhangba tudja hozni.
- Képes helyes testtartással, párjához, társaihoz térben alkalmazkodva táncolni, a tanult táncok és játékok térformáit megvalósítani.
- Ismeri és értí a tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkcióját. Értelmezni tudja a tanult dalok szövegét.
- A tanuló megtapasztalja a közös mozgás, játék és éneklés örömet.

4. évfolyam:	Szabad órakeret:	36
Tematikai egység	Téma	Óraszám
A tanult táncstílusok körének bővítése	A megismert táncok, táncstílusok körének fokozatos bővítése az osztály/csoport képességeinek megfelelően.	6
Ritmusérzék fejlesztése	A ritmusérzék fejlesztése a tánc, ének és a kísérőzene metrikai-ritmikai egységbe rendezésének érdekében.	6
A tánchoz kapcsolódó ének-zenei ismeretek	A zene és tánc egységének érzékeltetése, az énekhang javítása, a zenei hallás fejlesztése. Az IKT-eszközök médiatudatos használatának fejlesztése.	6
Eligazodás a térben	A tanuló testtudatának, testtartásának fejlesztése, az adott térhez és társaihoz való térbeli viszonyulásának érzékeltetése, tudatosítása.	4

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Népi játékok	Az életkornak megfelelően megválasztott játékok nyújtotta élményen keresztül a kooperáció, a kezdeményező- és helyzetfelismerő képesség, az egymáshoz való alkalmazkodás és a szabályok elfogadásának képessége, a térérzékelés, az ének- és beszédhang, és a ritmusérzék fejlesztése.	4
Hagyományismeret	A tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kötődő hagyományok, szokások megismerése, a dalok szövegének megértése.	4
Improvizációs készség fejlesztése	A tánc mint kifejező- és kommunikációs eszköz jelentőségének megtapasztalása már a tanulás kezdetétől. A puszta reprodukció mellett az alkotó, kreatív mozgás örömeinek megélése. A táncok improvizatív vagy kötött jellegének tudatosítása (pl. a magyar néptánc).	6
Összesen:		36

4. évfolyam: A továbbtanulás feltételei

- Sor, kör, oszlop, csiga, vonal alakzatok mozgásanyanyelv alapmotívumainak (csárdáslépés, háromugrós, lengető, bokázó) ismerete.
- Közvetlenül a táncolás élményéhez kötődő irányított beszélgetések során képalkotás a hagyományos táncalkalmak, a hagyományos közösségek táncéletének jellemzőiről.
- A tanult dalok szövegének – az esetleges ismeretlen fogalmak tisztázása után – társakkal közös értelmezése.
- Találkozás a tanult táncokhoz kapcsolódó viselet jellegzetességeivel, lehetőleg közvetlen tapasztalat alapján.
- A tanult táncokhoz, dalokhoz és játékokhoz kapcsolódóan élményszerzés az év jeles napjaival, ünnepeivel kapcsolatban.
- A legfontosabb naptári ünnepek megnevezése. Néhány, az ünnepekhez kapcsolódó népszokás megismerése.
- Közvetlen vagy közvetett tapasztalatok szerzése a tanuló szűkebb környezetének hagyományairól (múzeum, kiállítás meglátogatása, IKT-eszközök használata).

Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

2.számú melléklet : A 2020-as választott kerettantervben szereplő tananyagok évfolyamonkénti bontása, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározása felső tagozaton.

FELSŐ TAGOZAT

Magyar nyelv és irodalom

Az 5–6. évfolyamon az anyanyelvi kultúra oktatásában alapvető cél és feladat az alsóbb évfolyamokon megalapozott szövegértés, szövegalkotás képességének továbbfejlesztése, újabb technikák, stratégiák megismerése és alkalmazása.

Kiemelt cél a tanulók szövegalkotási képességének fejlesztése: tudjanak fogalmazni különböző kommunikációs helyzeteknek megfelelő szóhasználatú és jelentésű szövegtípusokban, gyakorolják a szövegalkotást. Folyamatosan fejlődjenek íráskészségük, helyesírásuk.

Fontos cél, hogy a tanítási szakasz két éve alatt megalapozó tudást szerezzenek anyanyelvükről, törekedjenek arra, hogy anyanyelvüket szóban és írásban színvonalasan, a szöveggörnyezetnek és korosztályuknak megfelelően használják. Továbbá fejlődjenek ki az igényük a pontos és szabatos nyelvhasználatra.

A tudatos nyelvhasználat alapja az anyanyelv ismerete, a grammatikai ismeretek szövegközpontú elsajátítása. Ezek birtokában lehetséges a nyelvhasználattal kapcsolatos gyakorlati képességek fejlesztése. A hagyományos grammatikaoktatást szövegbe ágyazottan, a szövegek értelmezésében, a szövegalkotásban érdemes elsajátítaniuk.

Az 5-6. évfolyam nyelvtanoktatása elsősorban a helyesírás tudatosítására, a szövegértésre, a hagyományos és digitális kommunikáció-fejlesztésre összpontosít, illetve a nyelvi rendszer megismerésének kezdeti szakaszára (hangok, szavak, szóelemek). A nyelvi oktatás középpontjában a szövegértés és a szövegalkotás tanítása áll.

A nyelvi rendszer megismerése és tudatosítása tovább folytatódik. Kitüntetett cél a magyar nyelv írásban és szóban történő helyes használatára való törekvés, továbbá a szövegértés és szövegalkotás gyakoroltatása.

A 7–8. évfolyamon tovább folytatódik az ismeretek bővítése, a kompetenciák fejlesztése (azaz megerősítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése), és az érzelmi nevelés.

Ennek a tanítási-tanulási szakasznak a végére a tanulók biztos szövegértési készséggel rendelkeznek, szövegalkotási képességeiket folyamatosan bővíteni kell. Cél, hogy a 8. évfolyam végére a tanulók értőn alkalmazzák a nyelvi ismereteiket: értsék anyanyelvük szerkezetét, grammatikáját, össze tudják vetni anyanyelvük sajátosságait az általuk tanult idegen nyelv sajátosságaival. Ismerjék fel az adott kommunikációs helyzetet, ennek megfelelően az általuk tanult műfajokban, írásban és szóban helyesen és pontosan, a magyar nyelv szabályai szerint fejezzék ki magukat.

Tudják alkalmazni a digitális szövegalkotás és -befogadás módjait. Képesek legyenek saját véleményüket logikusan kifejteni, érvelni, s tanulják meg a toleráns nyelvhasználatot. Ezek birtokában tudnak a tanulók egymással együttműködni, csapatban és párban dolgozni, így tudják megérteni egymás gondolatait, és saját gondolataikat a lehető legpontosabban elmondani, megértetni másokkal. Ez teremt lehetőséget a személyiségük fejlesztésére, érzelmi nevelésükre is.

A 7–8. évfolyamon a tanulók a magyar nyelv rendszerének további szintjeit ismerik meg. A nyelvi oktatás középpontjában továbbra is a szövegértés és a szövegalkotás tanítása áll. A tanult nyelvi szintek nyelvtani ismereteit a diákok a szövegek értelmezésében, a szövegalkotásban és az idegen nyelv tanulásában betöltött szerepük szerint vizsgálják. Ennek a tananyagnak a középpontjában az

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

egyszerű és összetett mondatok, az állandósult szókapcsolatok állnak. A funkcionális nyelvhasználati ismeretek mellett a tanulók elhelyezik a magyar nyelvet a világ nyelvei között, tájékozódnak a magyar nyelv történetének főbb állomásairól, közben többféle szövegépítő eljárással, kommunikációs technikával találkoznak.

A nyelvoktatásban fontos szerepet kap az egyéni fejlesztés. A tanulás tanítása (elemző olvasás, kulcsszavak, lényegkiemelés, vázlatírás, gondolati váz elkészítése, szövegalkotás) a magyar nyelv és irodalom tanításának is lehetősége és feladata.

A 7–8. évfolyamon a tanulók – életkori sajátosságaik, illetve korábbi tanulmányaik alapján képessé válnak arra, hogy megismerjék az európai és a magyar kultúra nagy korszakait, ezeknek a stílus- és művelődéstörténeti koroknak kiemelkedő alkotásait, és egyre hangsúlyosabbá válik a poétikai-retorikai ismeretek bővítése is. A 13–15 éves gyerekek már képesek arra, hogy ne csak fabuláris szinten értelmezzenek egy-egy szöveget, hanem tanári irányítással jelentésteremtésre is vállalkozzanak, és megértsék saját kultúrájuk történelmi adottságait, irodalmi törekvéseit.

A nyelvi ismeretek fejlesztésére anyanyelvi szakköröket szervezünk, 5.-6. illetve 7.-8. évfolyamban. A végzős diákjaink számára továbbtanulásra felkészítő foglalkozásokat szervezünk a központi felvételi időpontjáig. A hetedik évfolyamos tanulóknak szintén szervezünk felkészítő foglalkozásokat, amely megalapozza a továbbtanulásukat. A nyelvi munkaközösség minden évben megszervezi a Kazinczy szép kiejtési versenyt, illetve a Simonyi Zsigmond helyesírási versenyt is. Tanulóinkkal bekapcsolódunk a megyei szervezésű helyesíró, versmondó és szövegértő versenyekbe.

Magyar nyelv és irodalom

/Összidőkeret táblázat/

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.	4	144	136 (54+14; 54+14)	8
6.	4+0,5	162	136 (54+14; 54+14)	26
7.	3+1	144	102 (54+14; 27+7)	42
8.	3+1	144	102 (54+14; 27+7)	42

Magyar nyelvtan

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.	2	72	54+14	4
6.	2	72	54+14	4
7.	2	72	27+7	38
8.	2	72	27+7	38

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

5. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám (törzsanyag + szabadon felhasználható)	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
A kommunikáció alapjai	6	0	6
Helyesírás, nyelvhelyesség - játékosan	8+2	0	10
Állandósult szókapcsolatok	5	2	7
A nyelvi szintek: beszédhang, fonéma, szóelemek, szavak, szóösszetételek	20+8	0	28
Hangalak és jelentés	6+4	0	10
Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	7	1	8
Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei	2	1	3
Évfolyam összesen	54+14	4	72

5.évfolyam:	Szabad órakeret:	18

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Helyesírás, nyelvhelyesség - játékosan	Beszédtechnika Nyelvtörők Helyesírási szótárak és helyesírási tanácsadó portálok használata	2
Állandósult szókapcsolatok	A magyar szólások, szóláshasonlatok, közmondások eredete: O. Nagy Gábor: Mi fán terem?, Kiss Gábor (Szerk.): Magyar szókincstár Az állandósult szókapcsolatok szerepe a szövegépítésben	2
A nyelvi szintek: beszédhang, fonéma, szóelemek, szavak, szóösszetételek	Az összetett szavak kialakulása, jelentésváltozása, nyelvhelyességi kérdések A szótő és a toldalékok helyes használata Mássalhangzó törvények -	8

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

	gyakorlás	
Hangalak és jelentés	A hangalak és a jelentés szerepe az írásbeli és szóbeli megnyilatkozásban Nyelvi humor Hangutánzó szavak a tanult idegen nyelvben	4
Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	Az írásbeli megnyilatkozások műfajai, műfaji jellegzetességei A szövegalkotás fázisai Kreatív írás	1
Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei	Könyvtárlátogatás	1
Összesen:		18

5. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló törekszik gondolatait érthetően, a helyzetnek megfelelően megfogalmazni, adekvátan alkalmazni a beszédet kísérő nem nyelvi jeleket.

Képes mások rövidebb szóbeli üzeneteinek, rövidebb hallott történeteknek a megértésére, összefoglalására, továbbadására.

Ismeri és alkalmazni tudja a legalapvetőbb anyaggyűjtési, vázlatkészítési módokat. Képes önállóan a tanult hagyományos és internetes műfajokban (elbeszélés, leírás, levél, SMS, e-mail stb.) szöveget alkotni. Törekszik az igényes, pontos és helyes fogalmazásra, írásra.

Az írott felületen megjelenő olvasott szövegek globális (átfogó) megértése, a szövegből az információk visszakeresése mellett képes újabb és újabb szövegértési stratégiákat megismerni, azokat alkalmazni. Képes önálló feladatvégzésre az információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazásával (kézikönyvek és korosztálynak szóló ismeretterjesztő források).

Felismeri a szövegértés folyamatát, annak megfigyelésével képes saját módszerét fejleszteni, hibás olvasási szokásaira megfelelő javító stratégiát találni, és azt alkalmazni.

A megismert új szavakat, közmondásokat, szólásokat próbálja aktív szókincsében is alkalmazni.

A magyar hangrendszer jellemezőinek tapasztalati úton történő megismerése. A hangok, a szóelemek és a szavak szintjének részletesebb vizsgálata.

Ismeri a magyar hangok rendszerét és főbb képzési jellemzőit, a hangok kapcsolódási szabályszerűségeit: hangrend, illeszkedés, teljes és részleges hasonulás, összeolvadás, rövidülés, kiesés. Az alapvető helyesírási szabályok (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés) megismerése főleg a hangtani ismeretek elsajátításához kapcsolódóan. A szavak szerkezetének megfigyeltetése, a főbb szóelemek funkcióinak tapasztalati úton történő fölfedeztetése.

6. évfolyam:

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám (törzsanyag + szabadon felhasználható)	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
A kommunikáció alapjai	0	4	4
Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók	46+10	0	56
Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei	2+1	0	3
Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	6+3	0	9
Évfolyam összesen	54+14	4	72

6.évfolyam:	Szabad órakeret:	18

Tematikai egység	Téma	Óraszám
A kommunikáció alapjai	Az országunk jelképeinek eredete Történelmi jelképeink értelmezése A kommunikációs illemszabályok tudatosítása (üdvözlési szokások, SMS, chat)	4
Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók	Tulajdonnevek köznevesülése Köznevek tulajdonnévvé válása Történelmi ragadványnevek Melléknevek főnevesülése Melléknevek metaforikus jelentése Emberi tulajdonságok megjelenése az állandósult szókapcsolatokban A számnevek megjelenése az állandósult szókapcsolatokban, mondókákban Többszófajúság Szófajváltás Az igenevek kapcsolata a többi szófajjal A névmások szerepe a mondat- és szövegépítésben	10

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

	A szófajok használatának nyelvhelyességi kérdései	
Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei	Könyvtárlátogatás	1
Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	A szövegalkotás fázisai A szövegalkotás mint tanulási módszer Kreatív írás	3
Összesen:		18

6. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló törekszik gondolatait érthetően, a helyzetnek megfelelően megfogalmazni, adekvátan alkalmazni a beszédet kísérő nem nyelvi jeleket.

Képes mások rövidebb szóbeli üzeneteinek, rövidebb hallott történeteknek a megértésére, összefoglalására, továbbadására.

Képes önállóan a tanult hagyományos és internetes műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, SMS, e-mail stb.) szöveget alkotni. Törekszik az igényes, pontos és helyes fogalmazásra, írásra.

Az írott és elektronikus felületen megjelenő olvasott szövegek globális (átfogó) megértése, a szövegből az információk visszakeresése mellett képes újabb és újabb szövegértési stratégiákat megismerni, azokat alkalmazni. Képes önálló feladatvégzésre az információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazásával (kézikönyvek és korosztálynak szóló ismeretterjesztő források).

Felismeri a szövegértés folyamatát, annak megfigyelésével képes saját módszerét fejleszteni, hibás olvasási szokásaira megfelelő javító stratégiát találni, és azt alkalmazni.

A tanuló ismeri a tanult alapszófajok (ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, igenevek, névmások), valamint az igekötők általános jellemzőit, alaki sajátosságait, a hozzájuk kapcsolódó főbb helyesírási szabályokat, amelyeket az írott munkáiban igyekszik alkalmazni is.

A megismert új szavakat, közmondásokat, szólásokat próbálja aktív szókincsében is alkalmazni.

7. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám (törzsanyag + szabadon felhasználható)	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése	5	0	5
Könyvtárhasználat	2	0	2
Mondat a szövegben – egyszerű mondat részei, az alá- és mellérendelő szószerkezetek	12+4	38	54
Készüljünk a felvételire!	5	0	5
Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	3+3	0	6

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Évfolyam összesen	27+7	38	72

7.évfolyam:	Szabad órakeret:	45

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Mondat a szövegben – egyszerű mondat részei, az alá- és mellérendelő szószerkezetek	A mondatrészek és stilisztikai szerepük: nominális és verbális stílus Vonzatok és mondat szerkezetek Egyéb mondatrészek elsajátítása: számhatározó, eredethatározó, eredményhatározó, hasonlítóhatározó	42
Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	Érvelés Leírás, elbeszélés és jellemzés	3
	Összesen:	45

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló eligazodik, és hatékonyan részt vesz a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben, vitákban. Képes álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével megvédeni. Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit.

Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére.

Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan vázlatot készíteni.

Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, állításait indokolni.

A tanuló ismeri és a törekszik a szövegalkotásban a különböző mondatfajták használatára.

Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, illetve mondatrészek közötti írásjeleket.

Ismeri a szószerkeztípusokat, a fő mondatrészek szerepét és mondatbeli viszonyait, a hozzájuk kapcsolódó vonzatok jellemzőit. (Fő mondatrészek szerepe, funkciója és fajtái, mondatbeli viszonyaik, vonzatok.)

8. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám (törzsanyag + szabadon felhasználható)	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése	0	8	8
Készüljünk a felvételire!	5	2	7
Összetett mondat a szövegben	8+7	18	33

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Nyelvtörténet, a nyelvrokonság kérdései - játékosan	4	2	6
A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai, ritkább szóalkotási módok – játékos feladatokkal	10	0	10
Mondat a szövegben – a szóösszetételek	0	8	8
Évfolyam összesen	27+7	38	72

8.évfolyam:	Szabad órakeret:	45

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése	Kommunikációs helyzetek paródiái, karikatúrái Hagyományos és digitális iskolaújság, szerkesztése: műfajok, szerkesztők, szerkesztési elvek A reklám médiumai, műfajai, hatásai Nyelvhelyesség és kommunikációs zavar Tömegkommunikáció	8
Készüljünk a felvételire!	A tanult hangtani, alaktani ismeretek megfigyeltetése és felismerése a szavakban Az állandósult szókapcsolatok, a szólások, a közmondások, a szállóigék értelmezése A helyesírási készség fejlesztése	2
Összetett mondat a szövegben	Alá- és mellérendelő összetett mondatok gyakorlása A többszörösen összetett mondat Körmondatok az irodalmi művekben Az idézés fajtái	25
Nyelvtörténet, a nyelvrokonság kérdései - játékosan	A jövevényszavak jelentésváltozásai A nyelvújítás mulatságos túlkapásai	2
Mondat a szövegben – a szóösszetételek	Az alá- és mellérendelő szóösszetételek és helyesírásuk, szóképzés	8
Összesen:		45

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló eligazodik, és hatékonyan részt vesz a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben, vitákban.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Képes álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével megvédeni. Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit. Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére. Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, állításait indokolni.

A tanuló ismeri és a törekszik a szövegalkotásban a különböző mondatfajták használatára.

Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, illetve mondatrészek közötti írásjeleket. A tanuló a helyesírási segédkönyvek segítségével jártas az összetett szavak és gyakoribb mozaikszók helyesírásában. Ismeri a tömegkommunikáció fogalmát, legjellemzőbb területeit.

Tisztában van a média alapvető kifejezőeszközeivel, az írott és az elektronikus sajtó műfajaival. Ismeri a média, kitüntetetten az audiovizuális média és az internet társadalmi szerepét, működési módjának legfőbb jellemzőit. Kialakul benne a médiatudatosság elemi szintje, az önálló, kritikus attitűd.

Az írásjelek, a szöveg központosításának legfontosabb szabályait ismeri, alkalmazza.

A párbeszéd és az idézetek (egyenes, szabad függő, függő) írásmódja. Összetett szavak helyesírásának alapvető szabályainak megismerése, alkalmazása. Az alárendelő és mellérendelő összetett mondatok ismerete. A tagmondatok közötti tartalmi-logikai és/vagy grammatikai viszony felismerése.

A szóösszetételek típusai, jelentésük változása, helyesírási szabályai. A szóösszetétel, a szóképzés és a jelentés összefüggésének elemzése szépirodalmi és nem irodalmi szövegekben; szógyűjtés játékos szóalkotás-képzéssel, összetétellel. Szóösszetétel, alapszó, képzett szó, szókapcsolat megkülönböztetése.

Magyar irodalom

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.	2	72	54+14	4
6.	2,5	90	54+14	22
7.	2	72	54+14	4
8.	2	72	54+14	4

5. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám (törzsanyag + szabadon felhasználható)	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összhőkerete
Család, otthon, nemzet – kisepikai alkotások (mese, monda, mítosz) és lírai alkotások	18+4	0	22
Petőfi Sándor: János vitéz	14+8	0	22
Szülőföld, táj – lírai és kisepikai alkotások	8	4	12

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Prózai nagyepika – ifjúsági regény 1. Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk	10	0	10
Egy szabadon választott meseregény elemzése	4+2	0	6
Évfolyam összesen	54+14	4	72

5.évfolyam:	Szabad órakeret:	18

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Család, otthon, nemzet – kisepikai alkotások (mese, monda, mítosz) és lírai alkotások	A Nap gyermekei La Fontaine: A holló meg a róka A bolond falu Gyűszű, Fésű, Hadd-el Hazug mese Tündérszép Ilona és Árgyélus Hans Christian Andersen: A teáskanna	4
Petőfi Sándor: János vitéz	A mű cselekményének megismerése, fő fordulópontjainak értelmezése A szöveg néhány részletében a poétikai eszközök felismerése, szerepük értelmezése: verselés, szóképek, alakzatok Alapvető verstani és műfaji fogalmak megismerése, alkalmazása a mű bemutatásakor	8
Szülőföld, táj – lírai és kisepikai alkotások	Petőfi Sándor: Távolból A tájhoz, környezethez fűződő érzéseket, gondolatokat kifejező szövegek megértése, összehasonlítása A táj- és környezetfestés eszközeiként szolgáló nyelvi formák megfigyelése lírai és prózai szövegekben Irodalmi atlasz vagy térkép használata	4
Egy szabadon választott meseregény elemzése	A cselekményben megjelenő élethelyzetek, erkölcsi konfliktusok azonosítása, véleményalkotás A cselekmény főbb fordulópontjainak felismerése Egyes szereplők jellemzése Főbb helyszínek, térbeli viszonyok azonosítása	2
Összesen:		18

Memoríterek (5. évfolyam)

Kötelező memoríter	Javaslatok
Weöres Sándor: Ó, ha cinke volnék	Petőfi Sándor: Füstbement terv
Petőfi Sándor: János vitéz (részletek)	Petőfi Sándor: Az alföld
Arany János: Családi kör (részlet)	
Arany János: Rege a csodaszarvasról (részlet) 1-7. vsz.	

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

5. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló törekszik gondolatait érthetően, a helyzetnek megfelelően megfogalmazni, adekvátan alkalmazni a beszédet kísérő nem nyelvi jeleket.

Képes mások rövidebb szóbeli üzeneteinek, rövidebb hallott történeteknek a megértésére, összefoglalására, továbbadására.

Ismeri és alkalmazni tudja a legalapvetőbb anyaggyűjtési, vázlatkészítési módokat. Képes önállóan a tanult hagyományos és internetes műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, SMS, e-mail stb.) szöveget alkotni. Törekszik az igényes, pontos és helyes fogalmazásra, írásra.

Az írott és elektronikus felületen megjelenő olvasott szövegek globális (átfogó) megértése, a szövegből az információk visszakeresése mellett képes újabb és újabb szövegértési stratégiákat megismerni, azokat alkalmazni. Képes önálló feladatvégzésre az információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazásával (kézikönyvek és korosztálynak szóló ismeretterjesztő források).

Felismeri a szövegértés folyamatát, annak megfigyelésével képes saját módszerét fejleszteni, hibás olvasási szokásaira megfelelő javító stratégiát találni, és azt alkalmazni.

A megismert új szavakat, közmondásokat, szólásokat próbálja aktív szókincsében is alkalmazni.

A tanuló meg tud nevezni három mesetípust példával, és fel tud idézni címe vagy részlete említésével három népdalt. Különbséget tud tenni a népmese és a műmese között. Össze tudja foglalni néhány hosszabb mű cselekményét (*János vitéz*, *A Pál utcai fiúk*), meg tudja különböztetni, melyik közülük a regény és melyik az elbeszélő költemény. Ismert és könnyen érthető történetben párosítani tudja annak egyes szakaszait a konfliktus, bonyodalom, tetőpont fogalmával. Képes az általa jól ismert történetek szereplőit jellemezni, kapcsolatrendszerüket feltárni. Képes művek, műrészletek szövegű felidézésére.

Az olvasott és megtárgyalt irodalmi művek nyomán képes azonosítani erkölcsi értékeket és álláspontokat, képes megfogalmazni saját erkölcsi ítéleteit.

6. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám (törzsanyag + szabadon felhasználható)	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Hősök az irodalomban	10	8	18
Arany János: Toldi	16+14	3	33
Szeretet, hazaszeretet, szerelem	11	6	17
Gárdonyi Géza: Egri csillagok	12	0	12
Választható világirodalmi ifjúsági regény	5	5	10
Évfolyam összesen	54+14	22	90

6.évfolyam:

Szabad órakeret:

36

Tematikai egység	Téma	Óraszám

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Hősök az irodalomban	Kisebb projektmunkák, a szövegekhez kapcsolódó közös kutatási feladatok elvégzése Beckó vára Csörsz árka Szent László legendája Lehel kürtje Mátyás-mondák	8
Arany János: Toldi	Az olvasás és megértés nyelvi nehézségeinek feltárása, szókincsbővítés és olvasási stratégiák fejlesztése Az elbeszélő költemény műfaji jellemzőinek felismerése, értelmezése a mű vonatkozásában Az alkotás néhány stíluselemének megfigyelése (pl. verselés, szóképek, alakzatok) Az elbeszélői szerepek (narráció, költői kiszólások, rokonszenv) felismerése, értelmezése a jelentésteremtésben Időmértékes verselése gyakorlása, elmélyítése	17
Szeretet, hazaszeretet, szerelem	Ady Endre: Karácsony Juhász Gyula: Karácsony felé Lázár Ervin: Az élet titka (Eredeti üzenet) Szendrey Júlia: Magyar gyermek éneke Kőmíves Kelemen Szerelem a népdalokban: Tavaszi szél vizet áraszt A csitári hegyek alatt	6
Választható világirodalmi ifjúsági regény	A cselekményben megjelenő élethelyzetek, erkölcsi konfliktusok azonosítása, véleményalkotás A cselekmény fordulópontjainak összekapcsolása a műfaj jellegzetességeivel A főbb szereplők kapcsolatának értelmezése A szereplők közötti kapcsolatok vizuális megjelenítése analóg vagy digitális médiumban Szövegalkotás az egyes szereplők nézőpontjának megjelenítésével	5
Összesen:		36

Memoriterek (6. évfolyam)

Kötelező memoriter	Javaslatok
Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem	Arany János: Mátyás anyja
Arany János: A walesi bárdok (részlet) 1-6. vsz.	Radnóti Miklós: Bájoló
Kölcsy Ferenc: Himnusz (1-2. vsz.)	
Vörösmarty Mihály: Szózat (1. és 2. vsz.+13.,14. vsz.)	
Arany János: Toldi (részletek)	
• Előhang (1-2. versszak)	

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

• ének: 1. versszak • ének: 7. versszak • ének: 4. versszak • ének: 15. versszak • VII. ének: 7. versszak • IX. ének: 8. versszak • X. ének: 20. versszak • XI. ének: 20. versszak • XII. ének 19-20. versszak	

6. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló törekszik gondolatait érthetően, a helyzetnek megfelelően megfogalmazni, adekvátan alkalmazni a beszédet kísérő nem nyelvi jeleket.

Képes mások rövidebb szóbeli üzeneteinek, rövidebb hallott történeteknek a megértésére, összefoglalására, továbbadására.

Ismeri és alkalmazni tudja a legalapvetőbb anyaggyűjtési, vázlatkészítési módokat. Képes önállóan a tanult hagyományos és internetes műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, SMS, e-mail stb.) szöveget alkotni. Törekszik az igényes, pontos és helyes fogalmazásra, írásra.

Az írott és elektronikus felületen megjelenő olvasott szövegek globális (átfogó) megértése, a szövegből az információk visszakeresése mellett képes újabb és újabb szövegértési stratégiákat megismerni, azokat alkalmazni. Képes önálló feladatvégzésre az információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazásával (kézikönyvek és korosztálynak szóló ismeretterjesztő források).

Felismeri a szövegértés folyamatát, annak megfigyelésével képes saját módszerét fejleszteni, hibás olvasási szokásaira megfelelő javító stratégiát találni, és azt alkalmazni.

A megismert új szavakat, közmondásokat, szólásokat próbálja aktív szókincsében is alkalmazni.

Meg tudja fogalmazni, mi a különbség a mese és a monda között. El tudja különíteni a ritmikus szöveget a prózától. Felismeri a hexameteres szövegről, hogy az időmértékes, a felező tizenkettesről, hogy az ütemhangsúlyos. Fel tud sorolni három-négy művet Petőfitől és Aranytól, képes egyszerűbb összehasonlítást megfogalmazni János vitéz és Toldi Miklós alakjáról. Képes értelmezni *A walesi bárdok*ban rejlő üzenetet, és meg tudja világítani 5–6 mondatban az *Egri csillagok* történelmi hátterét. El tudja különíteni az egyszerűbb versekben és prózai szövegekben a nagyobb szerkezeti egységeket. Össze tudja foglalni néhány hosszabb mű cselekményét (*Toldi*, *Egri csillagok*), meg tudja különböztetni, melyik közülük a regény és melyik az elbeszélő költemény. Értelmesen és pontosan, tisztán, tagoltan, megfelelő ritmusban tud felolvasni szövegeket. Részt tud venni számára ismert témájú vitában, és képes érveket alkotni. Ismert és könnyen érthető történetben párosítani tudja annak egyes szakaszait a konfliktus, bonyodalom, tetőpont fogalmával. Képes az általa jól ismert történetek szereplőit jellemezni, kapcsolatrendszerüket feltárni. Képes néhány példa közül kiválasztani az egyszerűbb metaforákat és metonímiákat. Képes egyszerűbb meghatározást adnia következő fogalmakról: líra, epika, epizód, megszemélyesítés, ballada, dal, rím, ritmus, mítosz, motívum, konfliktus. Képes művek, műrészletek szöveghű felidézésére.

Az olvasott és megtárgyalt irodalmi művek nyomán képes azonosítani erkölcsi értékeket és álláspontokat, képes megfogalmazni saját erkölcsi ítéleteit.

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

7. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám (törzsanyag + szabadon felhasználható)	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Korok és portrék a.) A középkor	3+2	0	5
Korok és portrék b.) Reneszánsz, humanizmus, reformáció	11	0	11
Korok és portrék c.) Irodalmunk a 17–18. században	4+2	0	6
Korok és portrék d-e.) Klasszicizmus és romantika	32+10	0	42
Magyar vagy világirodalmi ifjúsági regény	4	4	8
Évfolyam összesen	54+14	4	72

7.évfolyam:

Szabad órakeret:

18

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Korok és portrék a.) A középkor	István király intelmei Imre herceghez (részletek) Jókai Mór: A magyar nemzet története regényes rajzokban (részletek: Árpád, Szent László)	2
Korok és portrék c.) Irodalmunk a 17–18. században	Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem (részletek: I./1-21.versszak) - értelmezése Jókai Mór: A magyar nemzet története regényes rajzokban (részletek: Rákóczy menekülése a börtönből)	2
Korok és portrék d-e.) Klasszicizmus és romantika	Csokonai Mihály: Zsugori uram Mikszáth Kálmán: A Balóthy-domínium Petőfi Sándor: Csokonai Petőfi Sándor: Egy gondolat bánt engemet Petőfi Sándor: Reszket a bokor, mert... Petőfi Sándor: A XIX. század költői Petőfi Sándor: A puszta, télen Arany János: Szondi két apródja Arany János: Letésem a lantot Arany János: Epilógus	10

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Magyar vagy világirodalmi ifjúsági regény	Források önálló feltárása és felhasználása; epikai alkotások elemző, értelmező képességének fejlesztése	4
Összesen:		18

Memoriterek (7. évfolyam)

Kötelező memoriter	Javaslatok
Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez	Janus Pannonius: Pannónia dicsérete
Kölcsy Ferenc: Himnusz – teljes szöveg	Petőfi Sándor: Reszket a bokor, mert...
Kölcsy Ferenc: Huszt	Arany János: Letésem a lantot (részlet) 1.vsz., 7.vsz.
Kölcsy Ferenc: Emléklapra	
Vörösmarty Mihály: Szózat – teljes szöveg	
Petőfi Sándor: Nemzeti dal	
Petőfi Sándor: Szabadság, szerelem	
Petőfi Sándor: Szeptember végén	

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló képes a kulturált szociális érintkezésre, eligazodik, és hatékonyan részt vesz a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben, vitákban. Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit.

Képes érzelmeit kifejezni, álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével megvédeni, ugyanakkor empátiaként képes beleélni magát mások gondolatvilágába, érzelmeibe, megérti mások cselekvésének mozgatórugóit.

Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére.

Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, állításait indokolni.

Képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására, 8–10 műfajt műnemekbe tud sorolni, és a műnemek lényegét meg tudja fogalmazni. A különböző regénytípusok műfaji jegyeit felismeri, a szereplőket jellemezni tudja, a konfliktusok mibenlétét fel tudja tárni. Felismeri az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei alapján. Képes egyszerűbb meghatározást megfogalmazni a következő fogalmakról: novella, rapszódia, lírai én, hexameter, pentameter, disztichon, dialógus, monológ, óda, himnusz, elégia, dal, epigramma. Képes művek, műrészletek szöveghű felidézésére. Ismeri a következő kulcsfogalmakat: alliteráció; szókép, hasonlat, megszemélyesítés, metafora, alakzat, ismétlés, párhuzam, ellentét, fokozás, figura etymologica, inverzió, kisepika, anekdota, novella, elbeszélés, kisregény, komikus eposz, ballada, szerkezet, időrend, elbeszélői nézőpont, beszédhelyzet.

Képes beszámolót, kiselőadást, prezentációt készíteni és tartani különböző írott és elektronikus forrásokból, kézikönyvekből, atlaszokból/szaktankönyvekből, a témától függően statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból.

8. évfolyam:

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám (törzsanyag + szabadon felhasználható)	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében a.) Líra a 20. század első felének magyar irodalmában	14+8	0	22
Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében b.) Epika a 20. század első felének magyar irodalmában	11+2	0	13
Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében c.) „Vérző Magyarország” – Trianon a magyar irodalomban	2	2	4
Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében a.) Líra a 20. század második felének magyar irodalmában	12	0	12
Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében b.) Epika a 20. század második felének magyar irodalmában	4	0	4
Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében c.) Dráma a 20. század második felének magyar irodalmában	2+4	0	6
A 20. századi történelem az irodalomban	6	2	8
Szórakoztató irodalom	3	0	3
Évfolyam összesen	54+14	4	72

8.évfolyam:	Szabad órakeret:	18

Tematikai egység	Téma	Óraszám

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében a.) Líra a 20. század első felének magyar irodalmában	Ady Endre: Lédával a bálban Ady Endre: Párisban járt az Ősz Ady Endre: A föl-földobott kő Juhász Gyula: Tiszai csönd Radnóti Miklós: Hetedik ecloga Radnóti Miklós: Razglednicák Babits Mihály: Messze...messze... József Attila: Tiszta szívvel József Attila: Anyám	8
Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében b.) Epika a 20. század első felének magyar irodalmában	Karinthy Frigyes: Tanár úr kérem (részletek) Móricz Zsigmond: Hét krajcár Móricz Zsigmond: A fillentő	2
Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében c.) „Vérző Magyarország” – Trianon a magyar irodalomban	Babits Mihály: Hazám Juhász Gyula: Trianon	2
Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében c.) Dráma a 20. század második felének magyar irodalmában	A drámai döntési helyzetek, motivációk, konfliktusok felismerése, vizsgálata, megvitatása A dráma cselekményének megértése, rekonstruálása szerkezeti vázlat segítségével A komikum, a humor tartalmi és nyelvi jellemzőinek megismerése A monológ és a dialógus szerepének megkülönböztetése	4
A 20. századi történelem az irodalomban	Diktatúrák és áldozatok, erkölcsi dilemmák és konfliktusok ábrázolása a hatalom és a kiszolgáltatott egyének között. Az irodalmi művek alapján az egyes emberek erkölcsi felelősségének tudatosítása	2
Összesen:		18

Memoriterek (8. évfolyam)

Kötelező memoriter	Javaslatok
Ady Endre: Őrizem a szemed (részlet) – javaslat: teljes	Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok én...
Reményik Sándor: Templom és iskola (részlet)	Ady Endre: Párisban járt az Ősz
József Attila: Születésnapomra (részlet) – javaslat: teljes	Juhász Gyula: Milyen volt...

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

József Attila: Mama	József Attila: Tiszta szívvel
Radnóti Miklós: Nem tudhatom (részlet) – javaslat: 1-20. sor	
Kányádi Sándor: Két nyárfa (részlet)	

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló képes a kulturált szociális érintkezésre, eligazodik, és hatékonyan részt vesz a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben, vitákban. Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit.

Képes érzelmeit kifejezni, álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével megvédeni, ugyanakkor empátiaként képes beleélni magát mások gondolatvilágába, érzelmeibe, megérti mások cselekvésének mozgatórugóit.

Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakérésére.

Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, állításait indokolni.

Ismeri a tömegkommunikáció fogalmát, legjellemzőbb területeit.

Képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására, 8–10 műfajt műnemekbe tud sorolni, és a műnemek lényegét meg tudja fogalmazni. A különböző regénytípusok műfaji jegyeit felismeri, a szereplőket jellemezni tudja, a konfliktusok mibenlétét fel tudja tárni. Felismeri az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei alapján (elsősorban 19–20. századi alkotások). Felismeri néhány lírai mű beszédhelyzetét, a megszólító-megszólított viszony néhány jellegzetes típusát, azonosítja a művek tematikáját, meghatározó motívumait. Felfedez műfaji és tematikus-motivikus kapcsolatokat, azonosítja a zenei és ritmikai eszközök típusait, felismeri funkciójukat, hangulati hatásukat. Azonosít képeket, alakzatokat, szókincsbeli és mondattani jellegzetességeket, a lexika jelentésteremtő szerepét megérti a lírai szövegekben, megismeri a kompozíció meghatározó elemeit (pl. tematikus szerkezet, tér- és időszerkezet, logikai szerkezet, beszédhelyzet és változása). Konkrét szövegpéldán meg tudja mutatni a mindentudó és a tárgyilagos elbeszélői szerep különbözőségét, továbbá a közvetett és a közvetlen elbeszélésmód eltérését. Képes a drámákban, filmekben megjelenő emberi kapcsolatok, cselekedetek, érzelmi viszonyulások, konfliktusok összetettségének értelmezésére és megvitatására. Az olvasott, megtárgyalt művek erkölcsi kérdésfeltevéseire véleményében, erkölcsi ítéleteiben, érveiben tud támaszkodni.

Képes művek, műrészletek szövegű felidézésére.

Képes beszámolót, kiselőadást, prezentációt készíteni és tartani különböző írott és elektronikus forrásokból, kézikönyvekből, atlaszokból/szakmunkákból, a témától függően statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból.

Tisztában van a média alapvető kifejezőeszközeivel, az írott és az elektronikus sajtó műfajaival. Ismeri a média, kitüntetetten az audiovizuális média és az internet társadalmi szerepét, működési módjának legfőbb jellemzőit. Kialakul benne a médiatudatosság elemi szintje, az önálló, kritikus attitűd.

Kötelező, ajánlott olvasmányok	
5.évfolyam	Kötelező olvasmány • Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk (az 5.évfolyamon feldolgozandó) • Petőfi Sándor: János vitéz (az 5.évfolyamon feldolgozandó) Egy kiválasztása kötelező: (vastagon jelölve a javaslat)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

	• Móra Ferenc: Csilicsali Csalavári Csalavér • Szabó Magda: Tündér Lala • Fekete István: A koppányi aga testamentuma • Fekete István: Bogáncs
6. évfolyam	Kötelező olvasmányok • Arany János: Toldi (a 6. évfolyamon feldolgozandó) • Gárdonyi Géza: Egri csillagok (a 6. évfolyamon feldolgozandó) Egy kiválasztása kötelező (vastagon jelölve a javaslat) • Daniel Defoe: Robinson Crusoe • Antoine de Saint-Exupéry: A kis herceg
7. évfolyam	Kötelező olvasmányok • Jókai Mór: A nagyenyedi két fűzfa • Mikszáth Kálmán: A néhai bárány • Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője Egy kiválasztása kötelező: (vastagon jelölve a javaslat) • Jules Verne: Kétévi vakáció • Tonke Dragt: Levél a királynak • Mándy Iván: Az enyedi diák • Csukás István: Vakáció a halott utcában
8. évfolyam	Kötelező olvasmányok • Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig • William Shakespeare: Romeo és Júlia • Szabó Magda: Abigél

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Idegen nyelv

Az idegen nyelv oktatásának alapvető célja, összhangban a Közös európai referenciakerettel (KER), a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és fejlesztése. A kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik az általános kompetenciákkal, vagyis a világról szerzett ismeretekkel, a gyakorlati készségekkel és jártasságokkal, valamint a motivációval, amelyek mindenfajta tevékenységhez, így a nyelvi tevékenységekhez is szükségesek.

A korszerű idegen nyelv-oktatás kritériumainak megfelelően a tankönyvsorozat a nyelvhasználó valós szükségleteire épül, ezért tevékenységközpontú. Olyan helyzetekre készíti fel a tanulókat, amelyek már most vagy a későbbiek során várhatóan fontos szerepet játszanak életükben. A nyelvtanulási folyamat középpontjában a cselekvő tanulók állnak, akik az idegen nyelv segítségével kommunikatív feladatokat oldanak meg. A feladatok megoldása során receptív, produktív, illetve interaktív nyelvi tevékenységeket végeznek. Mivel a valóságban a legtöbb megoldandó feladat több készség együttes alkalmazását teszi szükségessé, ezeket integráltan tanítjuk.

A sikeres kommunikáció érdekében a tankönyvsorozat segít abban, hogy a tanulók az általános iskolai nyelvtanítás végére megismerjék és használni tudják mindazokat a nyelvi eszközöket, amelyekből, és amelyekkel helyesen megformált, értelmes mondanivaló alakítható ki. Segíti, hogy tisztában legyenek a mondanivaló szerveződésének, szerkesztésének elveivel, hogy koherens nyelvi egységgé formálhassák közlendőjüket. Megismerik azokat az eszközöket és forráskönyveket, amelyekkel sikeresen megoldhatók a különféle kommunikációs helyzetek. Felismerik, hogy minden nyelvi érintkezést szabályok szönek át, amelyek a nemek, korosztályok, társadalmi csoportok között különböző alkalmakkor szabályozzák az érintkezést. Ide tartoznak a nyelvi udvariassági szabályok, rituálék és a helyzetnek megfelelő hangnem használatának szabályai is.

Automatikusan kialakul az a tanulói igény, hogy a célnyelvi országokkal és kultúrájukkal még alaposabban megismerkedjenek.

Tantárgyközi integráció

A nyelvtanulás tartalmára vonatkozóan a NAT hangsúlyozza a tantárgyközi integráció jelentőségét. A tankönyvsorozat rendszeresen épít a tananyagba olyan szókincsfejlesztést, melynek segítségével a tanulók angol és német nyelven más tantárgyak keretében szerzett ismereteket és személyes tapasztalatokat is ki tudnak fejezni.

Nyelvtanulási stratégiák

Az egész életen át tartó tanulás szempontjából kiemelkedő jelentősége van a nyelvtanulási stratégiáknak, amelyek ismerete és alkalmazása segíti a tanulókat abban, hogy nyelvtudásukat önállóan ápolják és fejlesszék, valamint újabb nyelveket sajátítsanak el. Ezek a stratégiák észrevétlenül sajátítódhatnak el, hiszen ebben az életkorban elsősorban a mintakövetés jellemző. Ráadásul a módszeresen egymásra épülő tanítási egységek szerkezete arra készíti a tanulókat, hogy rendszeresen önállóan is értékeljék tudásukat.

Az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia fejlesztése

Az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia fejlesztése szoros kapcsolatban áll a NAT-ban megfogalmazott kulcskompetenciákkal. A kommunikatív nyelvi kompetencia több ponton érintkezik az anyanyelvi kompetenciával. A szövegalkotás, szövegértelmezés, szóbeli és írásbeli kommunikáció számos készségeleme átvihető az angol és német nyelv tanulásába, és fordítva, az idegen nyelv tanulása során elsajátított kompetenciák hasznosak az anyanyelvi kommunikáció területén. A két

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

terület erősítheti egymást, olyannyira, hogy megfelelő módszerek alkalmazása esetén az is lehet sikeres nyelvtanuló és nyelvhasználó, akinek hiányosak az anyanyelvi ismereti, sőt az idegen nyelv tanulása segíthet abban, hogy tudatosabbá váljon az anyanyelv használata.

Az önálló tanulás képességének kialakítása – az internet használata

Az önálló tanulás képességének kialakításában hasznos segítséget nyújt a modern technika, az interneten található autentikus szövegek, a direkt és indirekt nyelvtanulási lehetőségek sokasága. Az ingyen elérhető autentikus hanganyagok és videók, képek, szótárak, interaktív feladatok mellett az írott és a szóbeli csevegés, a fórumozás és a blogolás is élményszerű nyelvtanulásra ad alkalmat. Az önálló tanulás képességének folyamatos fejlesztéséhez azonban szükség van a tanulásról magáról történő beszélgetésre, a tanulási stratégiák kialakításában való segítségnyújtásra, az önértékelés és a társértékelés alkalmainak megteremtésére is.

A nyelvtanítás sikerében fontos szerepet játszik a nyelvtanulók ismereteinek, érdeklődésének, igényeinek, nyelvi és nem nyelvi készségeinek a tanulási folyamatba történő bekapcsolása. A nyelvtanulás ugyanakkor a témák sokfélesége miatt, valamint azért, mert minden más tantárgynál több lehetőséget nyújt a beszélgetésre, kiválóan alkalmas a személyiség kibontakozásának támogatására. A siker másik kulcsa a folyamatos pozitív megerősítés, a tanulók önmagukhoz mért fejlődésének elismerése.

Az 5. évfolyam megkezdésekor a tanulók iskolánkban már három év nyelvtanulási tapasztalattal rendelkeznek. Megértik az órai tevékenységekre vonatkozó egyszerű utasításokat, tudják, hogy léteznek olyan iskolai és iskolán kívüli helyzetek, feladatok, amelyeket csak akkor képesek sikerrel megoldani, ha megfelelő nyelvismerettel rendelkeznek. Már ismernek hangzó és írott szövegeket, az írást is elkezdték az idegen nyelv tanulásának szolgálatába állítani, és gondolataikat egyszerű formában már írásban is ki tudják fejezni. Ismerik a játékos nyelvtanulás örömét, és a feldolgozott tartalmak révén lehetőségük nyílt bepillantani egy, a sajátjukhoz részben hasonló, részben attól eltérő kultúrába. A pozitív visszajelzések önbizalmat adtak nekik, és néhány alapvető nyelvtanulási stratégia elsajátításával megtették az első lépéseket az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

Az 5–6. évfolyam céljai között első helyen áll a motiváció fenntartása, a tanulók sikerélményének biztosítása értelmes munkával. Fontos célunk a beszédértés és a beszédkészség fejlesztése, ami mellé fokozatosan felzárkózik az olvasott szöveg értése és az írás is. A készségek fejlesztése komplex módon történik, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben természetes módon összekapcsolódnak. A nyelv elsajátítása kontextusba ágyazva, konkrét beszédhelyzetekben történik, melyekben a verbális és a nem verbális elemek természetes egységet alkotnak.

A témakörök felölelik a tanterv egyéb tantárgyi tartalmait, hiszen a nyelvet nem önmagáért használjuk, hanem információszerzésre, illetve az információ feldolgozására. A kereszttantervi törekvések hozzájárulnak az idegen nyelvi tananyag érthetővé tételéhez, de a tartalmakat más szempontból, másképp csoportosítva dolgozzuk fel, nehogy unalmassá váljanak.

Bár a 10–14 éves korosztály a nyelvtanulás során jobban támaszkodik memóriájára, mint a célnyelv szabályrendszerére, egyre inkább képes szabályszerűségeket észrevenni a nyelvben. Mivel a szabályok ismerete csak kismértékben segíti nyelvi fejlődésüket, a tanításban fontos szerepet játszik a nyelvi szerkezetek automatizálása. A helyes nyelvhasználat elsajátításában lényeges a nyelvi input minősége és mennyisége, valamint a pozitív tanári visszajelzés. Cél, hogy a tanulók esetleges nyelvi hibáikat maguk vegyék észre és javítsák, így segíthetjük őket autonóm nyelvtanulóvá válni.

A négy év során célunk, hogy a diákjaink eljussanak a nyelvtanulási stratégiák olyan szintű használatához, ami lehetővé teszi számukra az osztályterem falain kívülről jövő idegen nyelvi hatások (filmek, zene, tévéműsorok, újságok) hasznosítását és az irányított önálló haladást. Fontos,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

hogy a tanulók idegen nyelvi kompetenciájának fejlesztése szoros összefonódásban és kölcsönhatásban legyen a az anyanyelvi kommunikációval, a szociális kompetenciával, az esztétikai-művészeti tudatossággal és kifejezőképességgel, valamint az önálló tanulással. A digitális kompetencia is egyre nagyobb szerepet kap, hiszen az IKT-eszközök használata idegen nyelven is az információszerzés és információcsere korszerű és hatékony módja.

A nyolcadik osztály végére a tanulók nyelvtudása eléri azt a mérhető szintet, amellyel képesek ismert témakörökben idegen nyelvű információt megérteni és adni, interakciókban sikerrel részt venni.

Fejlesztési követelmények

A tanuló képes követni a célnyelvi órávezetést, idegen nyelvű információt megérteni és adni, interakcióban sikerrel részt venni. Képes a tanárral és társaival együttműködni a nyelvórai feladatok megoldásában, párbeszédet tud folytatni, és minta alapján egyszerűbb szövegeket is alkot. Tisztában van a nyelvtanulás részterületeivel (hallott szöveg értése, beszédkésztség, olvasásértés, szókincs, fogalmazás stb.), kialakult és továbbfejleszthető nyelvtanulási stratégiái vannak. Kialakul az igény benne, hogy az osztálytermen kívüli idegen nyelvi hatásokat (tévéműsorok, újságok, internet stb.) is megpróbálja hasznosítani önálló haladása érdekében.

A fejlesztés várható eredménye a 6. évfolyam végén a KER szerinti A1 szint, a 8. évfolyam végén A2 szint.

Értékelés

Az eredményes tanulás-tanítás folyamat alapfeltétele a folyamatos és rendszeres értékelés, melynek során képet kapunk arról, hogy tanulóink milyen fejlettségi fokot értek el a négy alapkészség területén, milyen mértékig sajátították el a tanított anyagot, és, hogy mennyire tudják teljesíteni a tantervben megfogalmazott követelményeket. A reális alapokra épülő értékelés a tanulót további munkára ösztönzi, és erősíti a motivációját.

A tanári kézikönyvek tartalmi és módszertani segítséget nyújtanak az értékeléshez. A tanítási folyamat különböző szakaszaihoz ellenőrző feladatokat, előre elkészített felmérőket használunk, vagy a kézikönyv függelékeként, vagy különálló, ingyenes füzetben. Fontos, azonban, hogy a tanulói teljesítmény ellenőrzése ne csupán feladatlapon történjen, hiszen a négy alapkészség mindegyikében mérni kell a fejlődést. A tankönyv, a munkafüzet és a hanganyag különböző lehetőségeket ajánl fel minden fejezetben a tanulói teljesítmény értékelésére.

Az alkalmazott tankönyv kiválasztásának elvi szempontjai

A kerettanterv alapvető célkitűzéseinek 100%-ban feleljen meg: motiválja a tanulót a nyelvtanulásra, fejlessze mindazokat a készségeket, amelyek a nyelvtudáshoz szükségesek, használjon olyan munkáltató és gyakorlati feladattípusokat, amelyek megkönnyítik a nyelv elsajátítását.

A tankönyvsorozat a felső tagozatos angol és német nyelvi tanterv követelményeit 100%-ban fedje.

A tananyag illeszthető legyen a tantervben megadott éves óraszámokhoz.

Iskolánkban rendszeresek a helyi szervezésű idegen nyelvi versenyek. Tanulóink rendszeresen bekapcsolódunk idegen nyelvi levelezős versenyekbe. A tanév során a nyelv iránt érdeklődő tanulóinknak lehetőséget biztosítunk megyei szintű csapatversenyeken való megmérettetésekre.

A délutáni szabadidőben idegen nyelvi szakköröket indítunk tehetséggondozás, versenyre történő felkészülés biztosítására. kiscsoportos formában.

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.	3	108	102	6
6.	3	108	102	6
7.	3	108	102	6
8.	3	108	102	6

A kiválasztott tankönyvek:

Angol: Project Fourth Edition 1-2-3-4

5. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Család	16	1	17
Otthon	16	1	17
Öltözködés	7	-	7
Sport	10	-	10
Iskola, barátok	16	-	16
Szabadidő, szórakozás	16	1	17
Ünnepek	5	2	7
Város, bevásárlás	11	-	11
Zene, művészetek	5	1	6
Évfolyam összesen	102	6	108

5.évfolyam:	Szabad órakeret:	6

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Család	Barátok, családi esemény	1
Otthon	Lakásunk, házunk, szobám bemutatása	1
Szabadidő, szórakozás	Kedvenc időtöltésem, hobbim bemutatása	1
Ünnepe	Családi ünnepek, ünnepi szokások	2
Zene, művészetek	Zenehallgatás, daltanulás	1
Összesen:		6

5. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Beszédkésztség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol;
- tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket fogalmaz, kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat elolvas;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló szövegben fontos információt megtalál;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti.

Íráskésztség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz.

6. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Család	17	1	18
Otthon, lakóhely	16	1	17
Étkezés	10	1	11
Sport	5	-	5
Iskola, barátok	14	-	14
Szabadidő, szórakozás	10	1	11
Ünnepek és szokások	4	1	5
Természet, állatok	10	1	11
Fantázia és valóság	5	-	5
Egészséges életmód	11	-	11
Évfolyam összesen	102	6	108

6.évfolyam:	Szabad órakeret:	6

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Család	Foglalkozások, napirend	1
Otthon, tágabb környezetünk	Ország, lakóhely bemutatása	1
Étkezés	Étkezési szokások, ételreceptek	1
Természet, állatok	Állatok jellemzése	1
Ünnepek és szokások	Családi ünnepek, ajándékok ünnepekre	1
Szabadidő, szórakozás	Tévé, film, videó, számítógép	1
Összesen:		6

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

6. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti.

Beszédképesség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrába rendezett mondatokban válaszol;
- jórészt tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- tanult minta alapján egyszerű párbeszédben részt vesz.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megért.

Írásképesség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz.

7. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettanternvi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Család	11	2	13
Emberi kapcsolatok	11	-	11
Otthon	11	1	12
Étkezés	10	-	10
Utazás, pihenés	10	1	11
Sport, egészséges életmód	11	-	11
Iskola, barátok	10	-	10
Szabadidő, szórakozás	7	-	7
Ünnepek, szokások	4	1	5

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Város, bevásárlás	10	-	10
Zene, művészetek	7	1	8
Évfolyam összesen	102	6	108

7.évfolyam:	Szabad órakeret:	6

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Család	Családfa, foglalkozások	2
Otthon, tágabb környezetünk	Ország, lakóhely bemutatása	1
Utazás, pihenés	Közlekedési eszközök	1
Ünnepek és szokások	Családi ünnepek, ajándékok ünnepekre	1
Zene, művészetek	Zene, színház	1
Összesen:		6

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- megérti az utasításokat, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűri;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megért; ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkezteti.

Beszédkésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket tesz fel,
- eseményeket mesél el;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- részt vesz egyszerű párbeszédben,
- beszélgetést kezdeményez, befejez.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti;
- egyszerű, képekkel illusztrált szöveget megért;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti.

Íráskészség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz;

8. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Család, emberi kapcsolatok	16	2	18
Természet, állatok	10	-	10
Egészséges életmód	10	-	10
Környezetünk védelme	6	-	6
Iskola, barátok	10	-	10
Szabadidő, szórakozás	12	1	13
Ünnepek, szokások	5	1	6
Város, bevásárlás	10	-	10
Felfedezések, tudomány	8	-	8
Média, kommunikáció	5	2	7
Földünk és a világűr	10	-	10
Évfolyam összesen	102	6	108

8.évfolyam:

Szabad órakeret:

6

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Család	Emberi kapcsolatok, otthoni teendők	2
Szabadidő, szórakozás	Zene, színház, múzeumok, olvasás	1
Ünnepek, szokások	Családi és egyéb ünnepek	1
Média, kommunikáció	E-mail, SMS, PP-s projektek	2
Összesen:		6

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből kikövetkeztetni;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.

Beszédképesség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket feltesz,
- eseményeket elmesél;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- egyszerű párbeszédben részt vesz;

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveget elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- egyszerű történetet megérteni; jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníti.

Írásképesség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlét, baráti levelet) létrehoz;
- ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő kb. 50 szavas szöveget ír;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Matematika

Az alapfokú képzés első – a matematikai alapkészségek kialakítását legfőbb célként megjelölő – nevelési-oktatási szakaszát követően az 5–8. évfolyamon a matematika tanulása-tanítása során a tudástartalmak fokozatosan válnak egyre elvontabbá. A konkrét tárgyi tevékenységekből indulva a képi szemléltetések, ábrázolások mellett megjelennek a szimbolikus modellek. A tanuló a fogalmak, jelenségek elemzése útján eljut azok megértésen alapuló meghatározásához, a definíciók előkészítése során tulajdonságokat, sejtéseket fogalmaz meg, s kialakul a megoldást alátámasztó indoklás igénye, valamint felismeri a matematika kisebb egységeinek belső struktúráját.

A tanítás fő módszere továbbra is a felfedeztetés, a konkrét tevékenységből, játékból, hétköznapi szituációból fakadó indukció. A tanulási tevékenység és problémamegoldás során a tanulót ösztönözni kell egyszerű problémák felfedezésére, megfogalmazására és a mindennapi életből vett szöveges problémák matematikai szempontú értelmezésére. A tanuló konkrét helyzetek megoldására képi és szimbolikus modelleket, stratégiákat alkalmaz és alkot, ezáltal fejlődik problémamegoldó és problémaalkotó képessége.

A matematikai ismeretek magukban foglalják a számok mértékek, struktúrák, az alapműveletek és az alapvető matematikai fogalmak, jelölések és összefüggések készség szintű ismeretét.

A matematika szerepének megértése a természet és társadalomtudományokban, a humán kultúra számos ágában a döntőképeség fejlesztésében.

Az 5–8. évfolyamon a természettudományi, a digitális technológiai és a gazdasági ismeretek tanulási-tanítási tartalmakban való megjelenése lehetővé teszi a matematika alkalmazhatóságának, hasznosságának bemutatását.

Az 5–6. évfolyam tanulásmódszertani szempontból átmenetet képez az alsó tagozat játékos, tevékenykedtető, felfedeztető módszerei és a matematika elméleti ismereteinek befogadását jelentő tanulási módszerek között. Továbbra is fontos szerepet játszik a szemléltetés, az eszközök használata. Elvárható a szerzett tapasztalatok értelmezése, rendszerezése, néhány területen az általánosítás lehetőségének felfedezése és megfogalmazása. A kezdeti, saját szavakkal történő megfogalmazásokat fokozatosan felváltja a matematikai fogalmakat megnevező szakkifejezések használata. Gyakorlati helyzetekben megjelenik a szakmai vita és az érvelés igénye.

A 7–8. évfolyamon nagyobb hangsúlyt kap az elvonatkoztatás és az absztrakció képességének fejlesztése, miközben továbbra is megmarad a szemléltetés és az eszközök használata. Elvárható a tapasztalatok általános megfogalmazása, a mindennapi életből vett szöveges problémák matematikai szempontú értelmezése, a megsejtett összefüggések indoklásának igénye és a tanult matematikai fogalmakat megnevező szakkifejezések helyes használata. Fejlődik a vitatkozás és az érvelés kultúrája az osztálytársakkal és a szaktanárral.

Célunk, hogy az általunk tanított matematika támogassa az elektronikus eszközök (zsebszámológép, számítógép, internet stb..) információ hordozók megismerését, alkalmazásukat az ismeretszerzésben, a problémák megoldásában.

Az általános iskolai matematikai nevelés adjon biztos alapot a reálisan megválasztott középfokú tanulmányok folytatására.

Iskolánkban az ötödik évfolyamos matematikai ismereteket teljes egészében a Kerettantervekben meghatározottak alapján oktatjuk. A hatodik, hetedik és nyolcadik évfolyam órakeretét heti egy órával kiegészítettük a szabadon felhasználható időkeret terhére, az ismeretek körét a szabad időkeretben témánként részletezzük.

A tehetséggondozás területén bekapcsolódunk levelezős, kistérségi és megyei szintű versenyekbe. Rendszeresen megrendezzük a Zrínyi Ilona matematika, az Alapműveleti verseny házi fordulóit.

Nyolcadikos tanulóink számára felvételire előkészítő foglalkozásokat szervezünk a központi írásbeli vizsgák időpontjáig bezárólag az első félévben.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezési órakeret</i>

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

5.	4	144	136	8
6.	4 +05	162	136	26
7.	3+1	144	102	42
8.	3+1	144	102	42

5. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Halmazok	5	-	5
Matematikai logika, kombinatorika	5	-	5
Természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek	10	-	10
Alapműveletek természetes számokkal	8	-	8
Egész számok; alapműveletek egész számokkal	9	-	9
Közönséges törtek, tizedes törtek, racionális számok	9	-	9
Alapműveletek közönséges törtekkel	9	4	13
Alapműveletek tizedes törtekkel	7	-	7
Arányosság, százalékszámítás	10	-	10
Egyszerű szöveges feladatok	10	4	14
A függvény fogalmának előkészítése	5	-	5
Sorozatok	4	-	4
Évfolyam összesen	136	8	144

5.évfolyam:

Szabad órakeret:

8

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Alapműveletek közönséges törtekkel	Különböző nevezőjű törtek összeadása, kivonása	4
Egyszerű szöveges feladatok		4
	Összesen:	8

5. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése.
- Két véges halmaz közös részének, uniójának felírása, ábrázolása.
- Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.
- Néhány elem sorba rendezése, az összes lehetséges sorrend felsorolása.
- Állítások igazságának eldöntésére, igaz és hamis állítások megfogalmazása.
- A nyelv logikai elemeinek és az összehasonlításhoz szükséges kifejezéseknek a helyes használata.

Számтан, algebra

- Az 1 000 000-nál nem nagyobb természetes számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen, a tízes számrendszer ismerete. Természetes számok kerekítése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A természetes számok összeadása, kivonása, szorzása többjegyű szorzóval, osztása kétjegyű osztóval.
- Számok osztóinak, többszöröseinek felírása. A 2-vel, 5-tel, 100-zal, 1000-rel osztható számok felismerése.
- Törtek kétféle értelmezése, ábrázolásuk többféleképpen. Kis nevezőjű törtek összehasonlítása, összeadása, kivonása, szorzása, osztása természetes számmal.
- Tizedes törtek értelmezése, írása, olvasása, összehasonlításuk. Tizedes törtek kerekítése. Tizedes törtek összeadása, kivonása, szorzása, osztása természetes számmal.
- Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
- Egész számok, negatív, pozitív számok ismerete, ellentett, abszolút érték meghatározása. Egész számok összeadása, kivonása szemléletes feladatokban.
- A mindennapi élettel kapcsolatos egyszerű szöveges feladatok megoldása (szövegértelmezés, adatok kigyűjtése, terv, becslés, számítás; ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése).

A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete, helyes alkalmazása. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Tájékozódás a koordinátarendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak leolvasása.
- Egyszerűbb grafikonok, elemzése, oszlopdiagramok, vonaldiagramok értelmezése, megrajzolása. Táblázatok értelmezése, készítése.

Néhány tagjával elkezdett sorozathoz szabály(ok) keresése, megfogalmazása. Egyszerű sorozatok folytatása adott, illetve felismert szabály alapján.

Geometria

- Tételek felismerése: pont, vonal, egyenes, félegyenes, szakasz, sík, test szemléletes fogalmának ismerete. Törekvés a szaknyelv és az anyanyelv helyes használatára.
- Párhuzamos, metsző, kitérő, merőleges egyenesek fogalmának ismerete. Párhuzamos és merőleges egyenesek rajzolása egyélű és derékszögű vonalzó segítségével.
- A geometriai ismeretek alkalmazásával az ábrák helyes értelmezése.
- Pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága. A körző, vonalzó célszerű használata.
- A sokszög szemléletes fogalma. Sokszögek tulajdonságainak vizsgálata, csoportosításuk különböző szempontok szerint.
- Konkrét sokszögek kerületének kiszámítása.
- A téglalap, négyzet fogalma, tulajdonságai vizsgálata, kerületük kiszámítása konkrét feladatokban.
- Sokszögek területének meghatározása alkalmi mértékegységgel történő lefedéssel. A terület szabványos mértékegységei, átváltásuk. A téglalap (négyzet) területe.
- A téglatest, kocka ismerete, az elnevezések (csúcs, él, lap) helyes használata. A téglatest hálójának felismerése.
- A téglatest térfogata, a térfogat szabványos mértékegységei. A térfogat és az űrtartalom mértékegységei közti kapcsolat ismerete.
- A kerület-, a terület- és a térfogatszámításról tanultak alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban.
- Testek ábrázolása; építése.
- A szögtartomány fogalma, a szögek nagyságának megmérése, a mértékegységek ismerete. Adott nagyságú szög megrajzolása szögmérő segítségével. A szögfajták ismerete.

Valószínűség, statisztika

- Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.
- Néhány szám számtani közepének kiszámítása.

Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rendezése, ábrázolása.

6. évfolyam:

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám ($\pm$)	Témakör összidőkerete
Halmazok	5	-	5
Matematikai logika, kombinatorika	5	-	5
Természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek	10	4	14
Alapműveletek természetes számokkal	8	-	8
Egész számok; alapműveletek egész számokkal	9	4	13
Közönséges törtek, tizedes törtek, racionális számok	9	-	9
Alapműveletek közönséges törtekkel	9	6	15
Alapműveletek tizedes törtekkel	7	4	11
Arányosság, százalékszámítás	10	4	14
Egyszerű szöveges feladatok	10	4	14
A függvény fogalmának előkészítése	5	-	5
Sorozatok	4	-	4
Évfolyam összesen	136	26	162

6.évfolyam:	Szabad órakeret:	26

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek	Összetett oszthatósági feladatok, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös	4
Egész számok; alapműveletek egész számokkal	Egész számok összeadása, kivonása, szorzása, osztása, egész számmal. Hatványozás. Műveleti sorrend gyakorlása	6
Alapműveletek közönséges törtekkel	Különböző nevezőjű törtek összeadása, kivonása. Törtek szorzása, osztása egész számmal és törttel.	4
Alapműveletek tizedes törtekkel	Tizedestörtek szorzása, osztása tizedestörttel	4
Arányosság, százalékszámítás	Összetett százalékszámítás	4
Egyszerű szöveges feladatok	Műveletekhez kapcsolódó szöveges feladatok	6
Összesen:		26

6.évfolyam: A továbbhaladás feltételei:

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése.
- Két véges halmaz közös részének, uniójának felírása, ábrázolása.
- Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.
- Néhány elem sorba rendezése, az összes lehetséges sorrend felírása.
- Állítások igazságának eldöntésére, igaz és hamis állítások megfogalmazása.
- A nyelv logikai elemeinek és az összehasonlításhoz szükséges kifejezéseknek a helyes használata.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Számтан, algebra

- A tízes számrendszer fogalma, a tízes számrendszer helyiértékeinek ismerete.
- Számok osztóinak, többszöröseinek felírása. Közös osztók, közös többszörösök megkeresése. Oszthatósági szabályok (2, 3, 5, 9, 10, 100) ismerete, alkalmazása.
- Egész számok fogalmának ismerete, ellentett, abszolútérték meghatározása. Egész számok összeadása, kivonása, szorzása, osztása. Az egész számokkal végzett műveletek szabályainak alkalmazása.
- Törtek, tizedestörtek értelmezése, írása, olvasása, egyszerűsítése, bővítése, összehasonlításuk. Tizedestörtek kerekítése. Törtek, tizedestörtek összeadása, kivonása, szorzása, osztása. A racionális szám fogalma. Műveletek a racionális számok körében (negatív törtekkel, tizedestörtekkel is).
- Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
- Két szám aránya. A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel, az egyenes arányosság [és a fordított arányosság] értése, használata.
- A százalék fogalmának ismerete, a százaléktört kiszámítása.
- Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása szabadon választott módszerrel.
- Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlet felírásával. Szövegértelmezés, adatok kigyűjtése, terv (szimbólumok, betűkifejezések segítségével összefüggések felírása a szöveges feladatok adatai között), becslés, számítás; ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése.

A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Tájékozódás a koordináta-rendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak leolvasása.
- Egyszerűbb grafikonok, elemzése, oszlopdiagramok, vonaldiagramok értelmezése, megrajzolása. Táblázatok értelmezése, készítése.
- Az egyenes arányosság mint függvény. Az egyenes arányosság grafikonjának értelmezése.
- Néhány tagjával elkezdett sorozathoz szabály(ok) keresése, megfogalmazása. Egyszerű sorozatok folytatása adott, illetve felismert szabály alapján.

Geometria

- Tételek felismerése, a szaknyelv és az anyanyelv helyes használata.
- Párhuzamos, metsző, kitérő, merőleges egyenesek fogalmának ismerete. Párhuzamos és merőleges egyenesek rajzolása egyélű és derékszögű vonalzó segítségével.
- Alapszerkesztések végrehajtása; pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága, szakaszelező merőleges, szögfelező, szögmásolás, merőleges és párhuzamos egyenesek. Téglalap szerkesztése.
- Adott tulajdonságú pont-halmazok felismerése. A körrel kapcsolatos fogalmak, elnevezések ismerete.
- A szögtartomány fogalma, a szögek nagyságának megmérése, a mértékegységek ismerete. Adott nagyságú szög megrajzolása szögmérő segítségével. A szögfajták ismerete. Speciális szögek szerkesztése.
- Alakzatok tengelyese tükröképének szerkesztése, a tengelyes szimmetria felismerése.
- A sokszög szemléletes fogalma. Sokszögek tulajdonságainak vizsgálata a geometriai ismeretek alkalmazásával (átlók száma, konvex és konkáv sokszögek megkülönböztetése, tengelyes szimmetria stb.). A sokszögek csoportosítása különböző szempontok szerint. Konkrét sokszögek kerületének kiszámítása.
- A háromszögek osztályozása szögeik szerint. A háromszög-egyenlőtlenség felismerése. Tengelyesen szimmetrikus háromszög szerkesztése, tulajdonságainak felismerése, területének kiszámítása (átdarabolás, kiegészítés).
- A négyszög, a speciális négyszögek fogalmának ismerete, tulajdonságaik vizsgálata, Tengelyesen szimmetrikus négyszögek tulajdonságainak felismerése adott ábrák segítségével. A négyszög kerületének kiszámítása.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A téglalap (négyzet) területe, a korábban tanultak alkalmazása geometriai problémák és gyakorlati jellegű feladatok megoldásában.
 - A téglatest, kocka ismerete, az elnevezések (csúcs, él, lap) helyes használata, tulajdonságaik vizsgálata.
 - A téglatest térfogata, a térfogat szabványos mértékegységei. A térfogat és az űrtartalom mértékegységei közti kapcsolat ismerete. A korábban tanultak alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban.
- Testek ábrázolása, az ábrák helyes értelmezése. Testek építése.

Valószínűség, statisztika

- Egyszerű oszlopdiagramok, vonaldiagramok kördiagramok értelmezése, készítése, táblázatok olvasása.
- Néhány szám számtani közepének kiszámítása.

Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rögzítése, rendezése, ábrázolása.

7. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám ($\pm$)	Témakör összidőkerete
Halmazok, számhalmazok	6	-	6
Műveletek a racionális számok halmazán	-	8	8
Matematikai logika, kombinatorika, gráfok	9	-	9
Számelméleti ismeretek, hatvány	9	4	13
Arányosság, százalékszámítás	11	4	15
Szöveges feladatok előkészítése	8	6	14
Szöveges feladatok	11	-	11
A függvény fogalmának előkészítése	6	6	12
Síkbeli alakzatok	10	4	14
Transzformációk, szerkesztések	10	4	14
Térgeometria	10	6	16
Leíró statisztika	6	-	6
Valószínűség-számítás	6	-	6
Évfolyam összesen	102	42	144

7.évfolyam:

Szabad órakeret:

42

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Műveletek a racionális számok halmazán	Számhalmazokon végzett műveletek	8
Számelméleti ismeretek, hatvány	Oszthatósági szabályok, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös	4
Arányosság, százalékszámítás	Összetett százalékszámítási feladatok	4
Szöveges feladatok előkészítése	Egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása mérleg elvvel	6
A függvény fogalmának előkészítése	Lineáris függvények ábrázolása	6
Síkbeli alakzatok	Síkidomok kerülete, területe	4
Transzformációk, szerkesztések	Szerkesztések	4
Térgeometria	Felszín, térfogat számítása	6

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Összesen:

42

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei:

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján. Halmazok ábrázolása.
- A nyelv logikai elemeinek helyes használata. Állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, egyszerűbb szövegek értelmezése.
- Kombinatorikai gondolatmenetek alkalmazása a lehetséges esetek, megoldások felkutatásában.
- Gráfok használata feladatmegoldások, összefüggések szemléltetése során.

Számtan, algebra

- A racionális számokkal kapcsolatos fogalomrendszer ismerete. A négy alapművelet végrehajtása az egész számok és a törtalakban vagy tizedest tört alakban adott racionális számok körében.
- A természetes szám kitevőjű hatványozás fogalma, hatványértékek kiszámítása. Műveletek konkrét természetes szám kitevőjű hatványokkal.
- A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása (a hatványozást is figyelembe véve). Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.
- Az oszthatósággal kapcsolatos definíciók, tételek (osztó, többszörös, oszthatósági szabályok, közös osztó, közös többszörös) ismerete. A legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös meghatározása. Pozitív egész számok prímtényezőkre bontása. Egyszerű oszthatósági problémák vizsgálata. Az oszthatóságról tanult ismereteik megszerzése során kialakult a bizonyítás iránti igény.
- Az arány fogalmának ismerete, alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban is. Arányos osztás végrehajtása. Az egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása matematikai és hétköznapi feladatokban.
- A százalékszámítás fogalomrendszerének ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása. A kamatos kamat fogalma, kiszámítása..
- Algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének meghatározása. Algebrai egész kifejezések összevonása, szorzása egytagú kifejezéssel. A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában.
- Egyszerű egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása, a kapott eredmény ellenőrzése.

Az egyenletmegoldás különböző módszereinek sikeres alkalmazása a matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldására. (Szöveges feladatok értelmezése, összefüggések lefordítása a matematika nyelvére, a számítások végrehajtása, az eredmény ellenőrzése a szöveg alapján.)

Összefüggések, függvények, sorozatok

- A hozzárendelés (reláció) megadása diagrammal, táblázattal, grafikonnal, szabállyal. Alaphalmaz, képhalmaz fogalmának ismerete.
- Egyértelmű hozzárendelés, függvény fogalmának, valamint az értelmezési tartomány, értékkészlet fogalmának ismerete, konkrét függvény értelmezési tartományának, értékkészletének meghatározása.
- Valós (szám-szám) függvény grafikonjának elemzése a tanult szempontok szerint: a függvény alaptulajdonságainak (adott helyen felvett függvényérték, adott függvényértékhez tartozó független változók, növekedés, csökkenés, legnagyobb érték, legkisebb érték) grafikonról való leolvasása.
- Az egyenes arányosság mint szám-szám függvény tulajdonságainak felismerése. Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, adott egyenes arányosság grafikonjának ábrázolása. A grafikon meredekségének vizsgálata.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A lineáris függvénnyel kapcsolatos fogalomrendszer ismerete, konkrét lineáris függvény grafikonjának megrajzolása (esetleg összegtartozó számpárok segítségével). A lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.
- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.

Geometria

- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.
- Ismeri a vektor fogalmát.
- Az egybevágó alakzatok felismerése. Tengelyes és középpontos tükrkép, eltolt alakzat képének megszerkesztése. A tanult egybevágósági transzformációk vizsgálata, tulajdonságaik felsorolása. A tengelyesen szimmetrikus, a középpontosan szimmetrikus alakzatok felismerése, e fogalmak alkalmazása geometriai vizsgálatokban.
- A szögpárok ismerete, alkalmazásuk geometriai vizsgálatokban.
- Ismeri a háromszög tulajdonságait (háromszög-egyenlőtlenség, háromszög szögei és oldalai közötti összefüggések, háromszög belső és külső szögeire vonatkozó összefüggések), háromszögek csoportosítása szögeik és oldalai szerint. Tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.
- Ismeri a nevezetes négyszögek (deltoid, trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, rombusz, téglalap, négyzet) fogalmát, e fogalmak közti kapcsolatrendszerét. Ismeri a négyszög (speciálisan a nevezetes négyszögek) belső és külső szögeire vonatkozó összefüggéseket, továbbá a nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságait. Tudását alkalmazza feladatok megoldásában.

Ismeri a sokszög területének fogalmát, szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. Kiszámítja a háromszög, a nevezetes négyszögek és a kör területét, területét. A területszámításról tanultakat képes alkalmazni térgeometriai számításokban, illetve a mindennapi gyakorlattal kapcsolatos feladatok megoldásában.

- A tanuló képes térbeli alakzatok axonometrikus képét felvázolni, és ennek segítségével sikeresen old meg problémákat.
- Ismeri az egyenes hasáb és az egyenes körhenger fogalmát, tulajdonságait. Képes felvázolni a tanult testek hálóját, kiszámítani a felszínüket.
- Ismeri a sokszöglapokkal határolt test térfogatának fogalmát, a térfogat szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. A háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, továbbá a forgáshenger térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számítani sok, a mindennapjainkban előforduló test felszínét, térfogatát, űrmértékét.

Valószínűség, statisztika

- Valószínűségi kísérletek eredményeinek tudatos megfigyelése, lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása. Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt. Események valószínűségének kiszámítása vagy becslése egyszerűbb esetekben.

Adathalmaz rendezése megadott szempontok szerint, táblázatok készítése. Adat gyakoriságának és relatív gyakoriságának kiszámítása. A középértékek (középső érték, átlag, leggyakoribb érték) és a terjedelem meghatározása. Vonaldiagram, oszlopdiagram olvasása, készítése, szalag-, kördiagram olvasása.

8. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Halmazok, számhalmazok	6	-	6
Műveletek a racionális számok halmazán	-	8	8
Matematikai logika, kombinatorika, gráfok	9	-	9

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Számelméleti ismeretek, hatvány, négyzetgyökök	9	4	13
Arányosság, százalékszámítás	11	4	15
Szöveges feladatok előkészítése	8	6	14
Szöveges feladatok	11	-	11
A függvény fogalmának előkészítése	6	6	12
Síkbeli alakzatok	10	4	14
Transzformációk, szerkesztések	10	4	14
Térgeometria	10	6	16
Leíró statisztika	6	-	6
Valószínűség-számítás	6	-	6
Évfolyam összesen	102	42	144

8.évfolyam:	Szabad órakeret:	42

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Műveletek a racionális számok halmazán	Számhalmazokon végzett műveletek	8
Számelméleti ismeretek, hatvány	Oszthatósági szabályok, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös	4
Arányosság, százalékszámítás	Összetett százalékszámítási feladatok	4
Szöveges feladatok előkészítése	Egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása mérleg elvvel	6
A függvény fogalmának előkészítése	Lineáris függvények ábrázolása	6
Síkbeli alakzatok	Síkidomok kerülete, területe	4
Transzformációk, szerkesztések	Szerkesztések	4
Összesen:		42

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei:

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazokkal kapcsolatos alapfogalmak ismerete, halmazok szemléltetése, halmazműveletek ismerete, eszköz jellegű alkalmazásuk számelméleti, geometriai vizsgálatokban. Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.
- A nyelv logikai elemeinek („nem”, „és”, „vagy”, „ha ..., akkor ...”, „legalább”, „legfeljebb”, „pontosan akkor ..., ha ...”, „minden”, „van olyan”) helyes értelmezése, tudatos használata. Állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése. A szaknyelv tudatos használata.
- Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával, a megoldás gondolatmenetének elmondása, leírása, szemléltetése fagráffal. Kombinatorikai gondolatmenetek alkalmazása a matematika különböző területein (például oszthatósági problémák megoldásában, geometriai feladatok megoldásának diszkussziójában, valószínűség-számítási feladatokban a lehetséges, illetve a kedvező esetek összeszámlálásában).

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Gráfok használata a matematika különböző témaköreiben, a feladatmegoldások gondolatmenetének követése, összefüggések, fogalmak közti kapcsolatok szemléltetése során.

Néhány kiemelkedő magyar matematikus, esetleg kutatási területének, eredményének megnevezése

Számтан, algebra

- A számhalmazok (természetes, egész, racionális számok) ismerete. Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.
- A természetes szám kitevőjű hatványozás fogalma, hatványértékek kiszámítása számológép használatával. Műveletek természetes szám kitevőjű hatványokkal, a hatványozás azonosságainak felismerése, alkalmazása.
- Az oszthatósággal kapcsolatos definíciók, tételek, számolási eljárások ismerete, alkalmazása egyszerű oszthatósági feladatok megoldásában, törtek egyszerűsítésében, törtekkel végzett műveletek végrehajtásában.
- A négyzetgyökvonás fogalmának ismerete, pozitív számok négyzetgyökének (közelítő) meghatározása számológép segítségével. A négyzetgyökvonás biztos alkalmazása a matematika különböző témaköreiben.
- Az arány fogalmának ismerete, alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban, geometriai számításokban. Arányos osztás végrehajtása. Az egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása matematikai és hétköznapi feladatokban. A mindennapjainkhoz kapcsolódó százalékszámítási feladatok megoldása. Kamatos kamat kiszámítása.
- Algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének meghatározása. Algebrai egész kifejezések összevonása, szorzása egytagú kifejezéssel. A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában. A geometriában és a természettudományos tárgyakban előforduló képletek értelmezése, alkalmazása, az ismeretlen változó kifejezése a képletből.
- Az egyenlet, egyenlőtlenség, azonosság, azonos egyenlőtlenség fogalmának ismerete. Gyakorlottság az egyenletek, egyenlőtlenségek megoldásában, a mérlegelv alkalmazásában, a kapott eredmény ellenőrzésében. Egyenlőtlenség megoldáshalmazának ábrázolása számegyenesen.

Az egyenletmegoldás különböző módszereinek sikeres alkalmazása a matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldására. (Szöveges feladatok értelmezése, összefüggések lefordítása a matematika nyelvére, a számítások végrehajtása, az eredmény ellenőrzése a szöveg alapján.)

Geometria

- Ismeri a geometria alapvető fogalmait és a hozzájuk kapcsolódó elnevezéseket. Felismeri a térelemek kölcsönös helyzetét, továbbá az adott tulajdonságú pontthalmazokat. Képes értelmezni és meghatározni a térelemek távolságát. Szögek értelmezése, mérése, a szögfajták, valamint a szögpárok ismerete. Az alapvető szerkesztések (szakaszfelezés, szögmásolás, szögfelezés, stb.) végrehajtása. Ismeri a vektor fogalmát. Ezeket az ismereteket képes alkalmazni sokszögek, testek, geometriai transzformációk tulajdonságainak vizsgálatában, feladatok megoldásában. Helyesen használja a szaknyelvet.
- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni, képes térbeli alakzatok axonometrikus képét felvázolni, és ennek segítségével sikeresen old meg problémákat.
- Ismeri a háromszög tulajdonságait (háromszög-egyenlőtlenség, háromszög szögei és oldalai közötti összefüggések, háromszög belső és külső szögeire vonatkozó összefüggések), háromszögek csoportosítása szögeik és oldalai szerint. Háromszög-szerkesztések lépéseinek leírása, a szerkesztések elvégzése. Háromszögek nevezetes vonalainak, pontjainak, köreinek meghatározása, megszerkesztése.
- A Pitagorasz-tétel kimondása és alkalmazása számítási feladatokban.
- Ismeri a nevezetes négyszögek fogalmát, e fogalmak közti kapcsolatrendszerét. Ismeri a négyszög (speciálisan a nevezetes négyszögek) belső és külső szögeire vonatkozó összefüggéseket, továbbá a nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságait. Tudását képes alkalmazni feladatok megoldásában.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Ismeri a terület szemléletes fogalmát, szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. Kiszámítja a háromszög, a nevezetes négyszögek és a kör kerületét, területét. A területszámításról tanultakat képes alkalmazni térgeometria számításokban, illetve a mindennapi gyakorlattal kapcsolatos feladatok megoldásában.
- Ismeri az egyenes hasáb, az egyenes körhenger és a gúla fogalmát, tulajdonságait. Képes felvázolni a tanult testek hálóját, kiszámítani a felszínüket. Felismeri a körkúpot és a gömböt.
- Ismeri a térfogat szemléletes fogalmát, mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. A térfogatképletek ismeretében kiszámítja a tanult testek térfogatát, képes a tanultak gyakorlati alkalmazására.
- Az egybevágó alakzatok felismerése. Tengelyes és középpontos tükrökép, eltolt alakzat képek megszerkesztése. A tanult egybevágósági transzformációk vizsgálata, tulajdonságaik felsorolása. A tengelyesen szimmetrikus és a középpontosan szimmetrikus alakzatok felismerése, e fogalmak alkalmazása geometriai vizsgálatokban.

Kicsinyítés és nagyítás felismerése, a hasonlóság alkalmazása hétköznapi helyzetekben (szerkesztés nélkül).
A középpontos hasonlóság felismerése, tulajdonságainak ismerete.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Etika

Az etika tantárgy tanításának alapvető *feladata* az erkölcsi nevelés, a gyerekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a tanulók viselkedésének belső szabályozó erőivé váljanak.

A tantárgy *középpontjában* a formálódó gyermeki személyiség áll – testi, szellemi és lelki értelemben. Ez határozza meg a tanulás-tanítás folyamatát, illetve a tartalmának szerkezetét. Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, valamint hazánk Alaptörvénye rögzíti az ember elidegeníthetetlen jogát az élethez és a szabadsághoz, következésképpen az erkölcs tan a személy egyediségét és méltóságát helyezi a középpontba. Erre az alapelvre kell épülnie minden társas kapcsolatnak és közösségi szerveződésnek. Az erkölcs tan magába foglalja az ember minden fontos viszonyulását – önmagához, társaihoz és közösségeihez, környezetéhez és a világhoz –, mert ezek alapozzák meg azt az értékrendet, amelyre az ember döntései során támaszkodhat.

Az erkölcsi nevelés fő *célja* a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, az európai civilizációban általánosan elfogadott erkölcsi értékek tanulmányozása és ezek alkalmazása a mindennapokban – azzal a szándékkal, hogy mindez segítségükre legyen a megfelelő életvezetés és értékrend kialakításában, az önálló véleményformálásban, erkölcsi problémáik tudatosításában és a felelős döntéshozatalban, meghatározó módon befolyásolják a felnőttkori életmódot, életfelfogást és életminőséget.

A felső tagozaton törekszünk arra, hogy az értékek és a normák megítélése biztos tájékozódási pontot kínáljon a fiatalok számára. Hétköznapi történetek, irodalmi szemelvények, filmek segítségével az értékek változatos világával igyekszünk megismertetni tanulóinkat. Az egyeztetés, a vita, a csoportmunka módszereivel célunk az erkölcsi érzékek, mélyebb szinten a lelkiismeret fejlesztése. A saját értékek keresése mellett, fontos, hogy a tanulók váljanak nyitottá a sajátjuktól eltérő értékrendek befogadására is.

Az *erkölcsi érzék*, illetve mélyebb szinten a *lelkiismeret* fejlesztése érdekében képessé tesszük gyermekeinket arra, hogy olyan értékeket erősítsenek meg magukban, amelyek egyszerre igazodnak az alapvető erkölcsi értékekhez, valamint saját és közösségeik érdekeihez. Közben pedig fejlődnek bennük azok a pozitív belső késztetések is, amelyek segítségükre vannak a jó és a rossz felismerésében, az elkövetett hibák kijavításában, valamint a büntudat kezelésében.

Értékeken alapuló, *felelős döntést* azonban csak szabadon lehet hozni, aminek előfeltétele az autonómia. A másik ember autonómiájának tiszteletben tartása. Ugyanilyen fontos jellemzője a felelős magatartásnak az *empátia*, a másik ember helyzetének megértése és átérzése. Az erkölcsi nevelés alapvető feladatának tekintjük a másokkal való törődés, a *szolidaritás* képességének erősítését és az *igazságosság* és a *méltányosság* elvének megértését és elfogadtatását a gyerekekkel.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.	1	36	34	2
6.	1	36	34	2
7.	1	36	34	2
8.	1	36	34	2

5. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
1. Éntudat – Önismeret	5	-	5
2. Család – Helyem a családban	6	+1	7
3. Társas tudatosság és társas	6	+1	7

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

kapcsolatok – Helyem a társas-lelkületi közösségekben			
4. A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban	5	-	5
5. A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő	6	-	6
6. Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére	6	-	6
Évfolyam összesen	34	2	36

5.évfolyam: 36	Szabad órakeret:	2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
2. Család – Helyem a családban	Nálunk az úgy van...	1
3. Társas tudatosság és társas kapcsolatok – Helyem a társas-lelkületi közösségekben	A konfliktus	1
	Összesen:	2

5. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanulók testi és lelki egészséggel kapcsolatos ismereteinek gyarapítása és az önmagukért való felelősség érzésének erősítése. A beteg és a fogyatékkal élő emberek iránti empátia fejlesztése.

A saját kapcsolati háló szerkezetének tudatosítása. Annak megéreztetése, hogy az őszinte baráti kapcsolatok fontos szerepet játszanak az ember életében. Olyan kommunikációs technikák megismertetése, amelyek segíthetnek a barátság ápolásában és az esetleges konfliktusok feloldásában. A közösséghez való tartozás fontosságának megéreztetése.

A csoporttagok közötti összetartozás érzését kiváltó legfontosabb tényezők tudatosítása. Egy-egy személy csoporton belüli helyzetének felismertetése. A csoporton belüli konfliktuskezelés és kárenyhítés néhány technikájának gyakorlati megismertetése.

Annak megértetése, hogy mások csoportjai mások számára ugyanolyan értékesek.

6. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
1. Éntudat – Önismeret	5	-	5
2. Család – Helyem a családban	6	+1	7
3. Társas tudatosság és társas kapcsolatok – Helyem a társas-lelkületi közösségekben	6	+1	7
4. A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban	5	-	5
5. A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő	6	-	6

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

6. Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére	6	-	6
Évfolyam összesen	34	2	36

6.évfolyam: 36	Szabad órakeret:	2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
2. Család – Helyem a családban	Képernyőink hatalma	1
3. Társas tudatosság és társas kapcsolatok – Helyem a társas-lelkületi közösségekben	Álmunk, céljaink	1
Összesen:		2

6. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Az etnikai és vallási sokszínűség tudatosítása és elfogadtatása, a kisebbségi tanulók esetében ezek identitáselemként való megerősítése.

A szociális érzékenység fejlesztése és a személyes felelősség érzésének felkeltése.

Az internet használatával és a virtuális közösségekkel kapcsolatos veszélyek tudatosítása. Annak tudatosítása, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és mi magunk is szerepet játszhatunk a természet károsításában vagy védelmében.

A tulajdonhoz való személyes viszony árnyalása a közösségi és a köztulajdon fogalmának bevezetésével.

A modern technika mindennapi életet érintő pozitív és negatív hatásainak felismertetése. A média viselkedést befolyásoló hatásainak tudatosítása.

A vallások sokszínűségével és közös jellemzőivel kapcsolatos, különféle forrásokból származó ismeretek bővülésének elősegítése és rendszereztetése.

7. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Éntudat – Önismeret	5	1	6
Család – Helyem a családban	6	-	6
Társas tudatosság és társas kapcsolatok – Helyem a társas-lelkületi közösségekben	6	-	6
A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban	5		5
A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő	6	1	7
Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére	6	-	6
Évfolyam összesen	34	2	36

7. évfolyam: 36 óra	Szabad órakeret:	2 óra

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Éntudat – Önismeret	Pályaorientáció	1
A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő	Fenntarthatósági témahét	1
Összesen:		2 óra

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Az önismeret fejlesztése a saját mozgatóerőkre való reflektálás révén. Az önelfogadás és az akaraterő fejlődésének támogatása.

Ösztönzés a személyes értékválasztásra és az ezzel járó feszültségek kezelésének gyakorlása. Annak megértése, hogy milyen szerepet játszik az intim párkapcsolat az emberek életében.

Az egymás iránti felelősség érzésének felkeltése. A szexuális visszaélések veszélyeinek tudatosítása, az autonóm gondolkodás és cselekvés iránti igény felkeltése, megerősítése.

8. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Éntudat – Önismeret	5	1	6
Család – Helyem a családban	6	-	6
Társas tudatosság és társas kapcsolatok – Helyem a társas-lelkületi közösségekben	6	-	6
A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban	5		5
A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő	6	1	7
Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére	6	-	6
Évfolyam összesen	34	2	36

8. évfolyam: 36 óra

Szabad órakeret:

2 óra

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Éntudat – Önismeret	Pályaorientáció	1
A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő	Fenntarthatósági témahét	1
Összesen:		2 óra

8.évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Az európai identitás kialakulásának támogatása a tanulóknál.

A más kultúrák iránti nyitottság erősítése; annak elfogadtatása, hogy napjaink globális világában a kultúrák és a népcsoportok számos ok miatt keverednek egymással, ami előnyökkel és nehézségekkel is együtt járhat.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A legfontosabb általános társadalmi normák funkciójának megértetése és a betartásukra vonatkozó igény elfogadtatása. A személyes jövőkép kialakításának ösztönzése, az egyéni és közösségi boldogulást támogató értékek melletti elköteleződés támogatása.

Tények és vélemények elkülönítése; érvényes állításoknak és értékeléseknek a megfogalmazása; ezek gyakorlása, fejlesztése. A nagy világvallások legfontosabb tanításainak megismertetése. A világértelmezések közötti párbeszéd fontosságának elfogadtatása

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Történelem

Tantárgyunk, a történelem és állampolgári ismeretek elsődleges fejlesztési területe az ismeretszerzési és -feldolgozási képességek kialakítása. Célunk, hogy tanulóink képesek legyenek ismereteket szerezni történetekből, képekből, egyszerű grafikonokból és statisztikai adatokból, diagramokból éppúgy, mint társadalmi környezetükből, esetleg olvasmányaikból, filmélményükből, a tömegkommunikációs eszközökből. Kiemelt szerepet biztosítunk az ismeretszerzésben a tárgyi, képi és szöveges forrásoknak. Az ismeretfeldolgozás az alsóbb, 5-6. évfolyamokon elsősorban tanári segítséggel történik, a 7-8. évfolyamon egyre fokozódó mértékben önállóan. Törekszünk arra, hogy a tanulók az ismereteket kritikusan értelmezzék, tudjanak saját következtetést is levonni. Legyenek képesek megkülönböztetni a mítoszt a valóságtól, aényt a véleményétől. A történelmi események mögött tudjanak összefüggéseket találni, azokat egymással összehasonlítani.

Ismerjék meg a korosztályuknak készített kézikönyveket, a lexikonokat, a történelmi információk gyűjtését a könyvtárban, az internet segítségével.

Sajátítsák el a legfontosabb történelmi fogalmakat és kifejezéseket, azokat szóbeli és írásbeli megnyilatkozásaikban tudják alkalmazni.

A tananyag feldolgozása során fontosnak tartjuk, hogy a tanulók ismerjék meg és gyakorolják azokat az alapvető elemzési, forráskritikai szempontokat, módszereket, amelyek segítségével képesek lesznek kialakítani véleményüket eseményekről, személyekről, problémákról.

A történelemtanításnak feladata, hogy fejlessze a tanulók kommunikatív képességeit. Nagy hangsúlyt fektetünk a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztésére. Ennek a kettőnek aránya nem borulhat fel, egyik sem szoríthatja háttérbe a másikat. Törekszünk arra, hogy a diákok tudjanak eseményeket, történeteket elbeszélni, különböző szövegek lényegét elmondani. Alkossanak szóban és írásban a tanultakról kreatív módon szövegeket. Tanuljanak meg kiselőadást, rövid beszámolót tartani egy adott témáról. A 7-8. évfolyamon már önállóan is írjanak vázlatot, tanulják meg a jegyzetkészítést.

A társadalmi kommunikációra való felkészítéshez nélkülözhetetlen, hogy gyakorolják és tanulják meg a kulturált vita szabályait, az érvelés jelentőségét, az ellenérvek szerepét, az ellenvélemény tolerálását. Csoportmunkában dolgozva ismerjék meg a kooperatív együttműködés előnyeit.

Mivel a történelmi események térben és időben zajlanak, a tanulóknak képesnek kell lenniük arra, hogy ezekben tájékozódjanak.

Tanulóinknak meg kell tanulni a történelmi idő tagolását, az események időbeli elhelyezését az évszámok és az időre vonatkozó fogalmak segítségével. Ismerniük kell a nagy történelmi korszakokat, az időszámítás alapjait.

A történelmi térben való tájékozódást az atlaszok, térképvázlatok segítségével segítjük. Célunk, hogy a földrajzi ismeretek megszerzését tudják hasznosítani a történelmi események megértésében az egyes népeknél, társadalmaknál.

A történelem iránt érdeklődő tanulóinknak szakköri foglalkozások szervezésével segítséget nyújtunk helyi, megyei szintű versenyekre, vetélkedőkre történő felkészülésükhöz. Tanulmányi kirándulások alkalmával a múzeumok, gyűjtemények látogatására törekszünk. Évente egy alkalommal múzeumpedagógiai foglalkozásokkal egybekötött múzeumlátogatást szervezünk a kistérség valamelyik múzeumába.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.	2	72	68	4
6.	2	72	68	4
7.	2	72	68	4
8.	2	72	68	4

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

5. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Személyes történelem	7		7
Fejezetek az ókor történetéből	13	2	15
A kereszténység	5		5
A középkor világi	13	2	15
Képek és portrék az Árpád-kor történetéből	20		20
Mélysegelvű téma	10		10
Évfolyam összesen	68	4	72

5. évfolyam:

Szabad órakeret:

4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Fejezetek az ókor történetéből	Összefoglalás, ismétlés, gyakorlás: Fejezetek az ókor történetéből	2
A középkor világi	Összefoglalás, ismétlés, gyakorlás: A középkor világi	2
Összesen:		4

Az értékelés a tanterv által meghatározott követelmények alapján történik, ezek teljesítése a továbbhaladás feltétele. Figyelembe kell venni minden esetben az évfolyamokra jellemző életkori sajátosságokat, valamint a tanulónak az előző teljesítményszintjéhez képest történt fejlődését. Az egyéni ellenőrzéseken nyújtott teljesítményeik, illetve az anyagfeldolgozás során végzett tevékenységeik mellett értékelni kell a csoportokban végzett munkáikat is.

A tanulók értékelésére, illetve tudásuk ellenőrzésére havonta legalább egyszer sor kerül. Az egyes témakörök lezárásakor tudásszintmérő feladatlapos ellenőrzéssel kerül sor az értékelésre, melyek a különböző képességek mérésére is lehetőséget adnak.

Az érdemjegy közlése mellé minden esetben törekszünk néhány mondatos szöveges értékelést is adni.

5. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló legyen képes elválasztani a történetekben a mitologikus elemeket a valóságtól.

Ismerje a történelem forrásainak fajtáit, ezek szerepét. Tudjon történeteket elmondani a tanult fogalmakat használva tanári kérdések segítségével, írásban szöveget alkotni előre megadott kulcsszavakra támaszkodva.

Tudjon megoldani az időszámítással kapcsolatos egyszerű feladatokat, érzékelje az események időbeliségét, egymásutániségét.

Mutasson tájékozódási képességet különböző történelmi térképeken, tudja összekötni a legfontosabb helyneveket a történelmi eseményekkel és évszámokkal.

6. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Képek és portrék a középkori magyar állam virágkorából	10	1	11
Új látóhatárok	11	1	12
Portrék és történetek Magyarország kora újkori történetéből	14		14
Élet a kora újkori Magyarországon	6	1	7
Forradalmak kora	5	1	6
A magyar nemzeti ébredés és polgárosodás kora	15		15
Mélységelvű téma	7		7
Évfolyam összesen	68	4	72

6. évfolyam:	Szabad órakeret:	4
Tematikai egység	Téma	Óraszám
Képek és portrék a középkori magyar állam virágkorából	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: Képek és portrék a középkori magyar állam virágkorából	1
Új látóhatárok	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: Új látóhatárok	1
Élet a kora újkori Magyarországon	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: Élet a kora újkori Magyarországon	1
Forradalmak kora	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: Forradalmak kora	1
	Összesen:	4

6. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló legyen képes ismereteket gyűjteni a tankönyvön kívül egy megadott témában tanári segítséggel. Tudjon eseményeket és történeteket önállóan elmondani a tanult fogalmak felhasználásával. Ismerje a tanult alapvető történelmi események időpontját, tudja ezeket időrendbe állítani.

A történelmi események helyszíneit képes legyen felismerni különböző térképeken, térképvázlatokon.

7. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
A modern kor születése	5	1	6
A dualizmus kora: felzárkózás Európához	7	1	8
Az első világháború és következményei	11		11
Totális diktatúrák	5		5
A Horthy-korszak	9	1	10
A második világháború	10		10
A megosztott világ	5	1	6

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Magyarország szovjetizálása	10		10
Mélységelvű téma	6		6
Évfolyam összesen	68	4	72

7. évfolyam:	Szabad órakeret:	4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
A modern kor születése	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: A modern kor születése	1
A dualizmus kora: felzárkózás Európához	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: A dualizmus kora: felzárkózás Európához	1
A Horthy-korszak	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: A Horthy-korszak	1
A megosztott világ	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: A megosztott világ	1
	Összesen:	4

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló képes legyen összefüggő szóbeli és írásbeli feleletet adni egy megadott történelmi témáról a tanult fogalmak felhasználásával.

Tudjon egyszerűbb forrásokat értelmezni megadott szempontok alapján. Ismerje az alapvető történelmi események időpontját, lássa meg a magyar és egyetemes események egyidejűségét, egymásra hatását.

Tudja nyomon követni az egyes országok területi változásait a történelmi atlaszokon, ismerje fel a legfontosabb helyszíneket a különböző térképeken.

8. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
A forradalomtól az ezredfordulóig	20		20
Együttélés a Kárpát-medencében	8	1	9
Népesedés és társadalom	5	1	6
A demokratikus állam	7	1	8
Régiók története	14		14
Mérlegen a magyar történelem	8	1	9
Mélységelvű téma	6		6
Évfolyam összesen	68	4	72

8. évfolyam:	Szabad órakeret:	4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Együttélés a Kárpát-medencében	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: Együttélés a Kárpát-medencében	1
Népesedés és társadalom	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: Népesedés és társadalom	1

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A demokratikus állam	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: A demokratikus állam	1
Mérlegen a magyar történelem	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: Mérlegen a magyar történelem	1
Összesen:		4

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló tudjon önállóan vázlatot készíteni, kiselőadást tartani egy megadott témáról. A forrásokat tudja kritikusan értelmezni, az események mögött összefüggéseket találni. Képes legyen az önálló véleményalkotásra. Legyen tisztában a kulturált vita szabályaival.

Ismerje a tanult alapvető magyar és egyetemes történelmi események időpontját, azok egyidejűségét, egymásra hatását. A történelmi változások térbeli hatását tudja nyomon követni a térképeken. Ismerje lakóhelye történetének meghatározó eseményeit.

Ismerje a mai Magyarország politikai rendszerének felépítését, működését. Lássa a demokrácia előnyeit a diktatúrával szemben. Legyen tisztában a gyermeki jogokkal.

.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Természettudomány

Az 5–6. osztályos korcsoport sajátosságaiból adódóan a gyerekek többnyire érdeklődéssel fordulnak az élő és élettelen környezet, a természet felé. Erre az érdeklődésre alapozva kell biztosítani számukra azoknak a készségeknek és képességeknek a fejlesztését, amelyek alkalmassá teszik majd őket a felsőbb évfolyamokon a magasabb szintű természettudományok világában történő eligazodásra. A természettudomány tanításának legfontosabb célja tehát azoknak a képességeknek, készségeknek, szokásoknak a fejlesztése, amelyeket alsó tagozaton a környezetismeret tantárgy alapozott meg, és amelyek a felsőbb évfolyamokon a természettudományos tárgyak tanulásához szükségesek.

Az életkorból és a fejlesztési feladatokból következően biztosítani kell, hogy a tanulók cselekvő tapasztalatszerzés útján már haladó szinten és integrált módon sajátítsák el a természettudományos ismeretszerzés módszereit, és ne diszciplináris természettudományos tárgyakat tanuljanak egymás mellett az összefüggések nélkülözésével. A tanulási folyamat során a későbbi diszciplináris tárgyakat megalapozó ismeretanyag megtanulása mellett az ismeretszerző módszerek elsajátítása, begyakorlása a fő cél.

A megfigyelés, leírás, összehasonlítás, csoportosítás, rendezés, mérés, kísérletezés módszereit önállóan gyakorolva fejlődik a tanulók megfigyelő-, leíró, azonosító és megkülönböztető képessége, mérési technikája, amelyet az alsó tagozattal ellentétben már tanári segítség nélkül is képesek megvalósítani. A megfigyelt jelenségeket ezután leírják valamilyen formában, ami ebben az életkorban nem csak írás lehet, hanem gyakran rajz vagy más manuális, illetve verbális készségeket igénylő forma. Az alapvető mennyiségek mérését a tanulók már alsó tagozaton megbízhatóan elsajátították, 5–6. osztályban ennek elmélyítése és begyakorlása, a mérendő mennyiségek körének kibővítése történik, hiszen a mérés módszerét a későbbiekben minden természettudományos tárgy alkalmazza. A tanulók egyszerű kísérletek megtervezésével, kivitelezésével és a következtetések levonásával készülnek fel a felsőbb évfolyamokon is jellemző természettudományos kísérletezésekre.

Az időben és térben történő tájékozódás képességének elsajátítása is alapvetően gyakorlati feladatok megoldásával történik. A tanulóknak fejlődik a szemléleti térképolvasási képessége, amit több, terepen töltött tanóra alkalmával tudnak begyakorolni. Az időbeli tájékozódás fejlesztése során a tanulók megismerik az időbeli dimenziókat a földtörténeti időskálától a másodperc tört része alatt lejátszódó kémiai reakciókig.

A kétéves ciklus során a tanulók megismerik a növények és állatok testfelépítését, jellemző tulajdonságait, a természetben és az ember szempontjából betöltött szerepüket. Tárgítva a kört, az életközösségek vizsgálata során megértik az élő és élettelen környezet kölcsönhatásait, a szervezet és az életmód összefüggéseit. Részletesen foglalkoznak az élő és élettelen környezeti elemeket érintő környezet- és természetvédelmi problémákkal, valamint a fenntartható fejlődés témakörével is. Külön témakör foglalkozik az emberi szervezet felépítésével és működésének megismerésével, amelyen belül nagy hangsúlyt kap a testi és lelki egészség megőrzésének és az egészséges életmódnak a kérdésköre.

Külön témakör foglalkozik az élettelen környezet elemeivel, ezek állandóságával és változásaival. Hangsúlyosan jelenik meg a rendszerek törvényszerűségeinek vizsgálata, a felépítés és az alkalmazhatóság összefüggései, az anyag és az energia témaköre. A témakör a természettudományos elgondolások mellett számos esetben a folyamatok olyan társadalmi vetületeire is rávilágít, mint például az energiatakarékosság, ezzel is hangsúlyozva az emberi felelősséget az egészség és a természeti-környezeti rendszerek védelmében.

A környezetvédelem intézményünkben kiemelt feladat. Az éves munkaterv alapján témanapok keretében valósítunk meg intézményi szintű rendezvényeket. Tanulóinknak biztosítjuk szakkörök szervezésével a megyei szintű környezetvédelmi versenyekre történő felkészítést. (Kaán Károly természetismereti verseny, megyei környezetvédelmi intézményekkel együttműködés, szelektív hulladékgyűjtés, versenyek, vetélkedők.). A természettudományt kedvelő tanulók számára Természetbúvár szakkört szervezünk.

Iskolánk elnyerte az Ökoiskola címet, célunk, hogy az Örökös Ökoiskola címet is elnyerjük.

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.	2	72	68	4
6.	2	72	68	4
7.	-	-	-	-
8.	-	-	-	-

5. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
A növények testfelépítése	9	1	10
Az állatok testfelépítése	9	1	10
Anyagok és tulajdonságaik	12	0	12
Mérések, mértékegységek, mérőeszközök	7	0	7
Tájékozódás az időben	6	0	6
Alapvető térképészeti ismeretek	7	1	8
Alapvető légköri jelenségek és folyamatok	7	0	7
Az emberi szervezet felépítése, működése, a testi-lelki egészség	11	1	12
Évfolyam összesen	68	4	72

5.évfolyam:

Szabad órakeret:

4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
A növények testfelépítése	Részösszefoglalás	1
Az állatok testfelépítése	Részösszefoglalás	1
Alapvető térképészeti ismeretek	Térképhasználat gyakorlása	1
Az emberi szervezet felépítése, működése, a testi-lelki egészség	Megfigyelések, kísérletek	1
Összesen:		4

5. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- komplex rendszerként értelmezi az élő szervezeteket és az ezekből felépülő élőlénytársulásokat;
- tisztában van az életfeltételek és a testfelépítés közti kapcsolattal;
- tisztában van azzal, hogy az élő rendszerekbe történő beavatkozás káros hatásokkal járhat.
- felismeri és megfigyeli a környezetben előforduló élő és élettelen anyagokat, megadott vagy önállóan kitalált szempontok alapján csoportosítja azokat;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- felismer és megfigyel különböző természetes és mesterséges anyagokat, ismeri azok tulajdonságait, felhasználhatóságukat, ismeri a természetes és mesterséges környezetre gyakorolt hatásukat;
- önállóan végez becsléseket, méréseket és használ mérőeszközöket különféle fizikai paraméterek meghatározására;
- önállóan végez egyszerű kísérleteket.
- felismeri az idő múlásával bekövetkező változásokat és ezek összefüggéseit az élő és élettelen környezet elemein;
- tudja értelmezni az időt különböző dimenziójú skálákon.
- meghatározza az irányt a valós térben;
- érti a térkép és a valóság közötti viszonyt;
- tájékozódik a térképen és a földgömbön.
- összetett rendszerként értelmezi az egyes földi szférák működését;
- ismeri a természeti erőforrások energiatermelésben betöltött szerepét;
- tisztában van a természeti erők szerepével a felszínalakításban.
- érti, hogy a szervezet rendszerként működik;
- tisztában van a testi és lelki egészség védelmének fontosságával;
- tisztában van az egészséges környezet és az egészségmegőrzés közti összefüggéssel.

A tananyag tanulása eredményeként a tanuló:

- felismeri és megnevezi a növények életfeltételeit, életjelenségeit;
- összehasonlítja ismert hazai termesztett vagy vadon élő növényeket adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján;
- felismeri és megnevezi a növények részeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazza ezek funkcióit;
- összehasonlítja ismert hazai termesztett vagy vadon élő növények részeit megadott szempontok alapján;
- ismert hazai termesztett vagy vadon élő növényeket különböző szempontok szerint csoportosítja;
- azonosítja a lágy szárú és a fás szárú növények testfelépítése közötti különbségeket.
- összehasonlítja ismert hazai házi vagy vadon élő állatokat adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján;
- felismeri és megnevezi az állatok testrészeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazza ezek funkcióit;
- az állatokat különböző szempontok szerint csoportosítja;
- azonosítja a gerinctelen és a gerinces állatok testfelépítése közötti különbségeket;
- mikroszkóp segítségével megfigyel egysejtű élőlényeket.
- korábbi tapasztalatai és megfigyelései révén felismeri a víz különböző tulajdonságait, különböző szempontok alapján rendszerezi a vizek fajtáit;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- megfigyeli a különböző halmazállapot-változásokhoz (olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás) kapcsolódó folyamatokat, példákat gyűjt hozzájuk a természetben, a háztartásban és az iparban;
- bizonyítja és hétköznapi példákkal alátámasztja a víz fagyásakor történő térfogat-növekedést;
- kísérletek során megfigyeli a különböző halmazállapotú anyagok vízben való oldódásának folyamatát;
- felismeri az olvadás és az oldódás közötti különbséget kísérleti tapasztalatok alapján;
- elsajátítja a tűzveszélyes anyagokkal való bánásmódot, tűz esetén ismeri a szükséges teendőket;
- megfigyeli a talaj élő és élettelen alkotóelemeit, tulajdonságait, összehasonlítja különböző típusú talajféleségeket, valamint következtetések révén felismeri a talajnak mint rendszernek a komplexitását;
- korábbi tapasztalatai és megfigyelései révén felismeri a levegő egyes tulajdonságait;
- vizsgálat révén azonosítja a tipikus lágy szárú és fás szárú növények részeit;
- megkülönbözteti a hely- és helyzetváltoztatást, és példákat keres ezekre megadott szempontok alapján.
- önállóan végez becsléseket, méréseket és használ mérőeszközöket a hőmérséklet, a hosszúság, a tömeg, az űrtartalom és az idő meghatározására;
- észleli, méri az időjárási elemeket, a mért adatokat rögzíti, ábrázolja;
- Magyarországra vonatkozó adatok alapján kiszámítja a napi középhőmérsékletet, a napi és évi közepes hőingást;
- leolvassa és értékeli a Magyarországra vonatkozó éghajlati diagramok és éghajlati térképek adatait.
- tervet készít saját időbeosztására vonatkozóan;
- megfigyeli a természet ciklikus változásait;
- megérti a Föld mozgásai és a napi, évi időszámítás közötti összefüggéseket;
- modellezi a Nap és a Föld helyzetét a különböző napszakokban és évszakokban.
- mágneses kölcsönhatásként értelmezi az iránytű működését;
- felismeri a felszínformák ábrázolását a térképen;
- megérti a méretarány és az ábrázolás részletessége közötti összefüggéseket;
- fő- és mellékégtájak segítségével meghatározza különböző földrajzi objektumok egymáshoz viszonyított helyzetét;
- felismeri és használja a térképi jelrendszert és a térképfajtákat (domborzati térkép, közigazgatási térkép, autós térkép, turistatérkép).
- megnevezi az éghajlat fő elemeit;
- jellemzi és összehasonlítja az egyes éghajlati övezeteket (forró, mérsékelt, hideg);
- értelmezi az évszakok változását;
- értelmezi az időjárás-jelentést;
- piktogramok alapján megfogalmazza a várható időjárást.
- felismeri és megnevezi az emberi test fő részeit, szerveit;
- látja az összefüggéseket az egyes szervek működése között;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- érti a kamaszkori testi és lelki változások folyamatát, élettani hátterét;
- tisztában van az egészséges életmód alapelveivel, azokat igyekszik betartani.

6. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Az erdők életközössége és természeti-környezeti problémái	11	0	11
A mezők és a szántóföldek életközössége, természeti-környezeti problémái	10	0	10
Vízi és vízparti életközösségek és természeti-környezeti problémái	11	0	11
Topográfiai alapismeretek	7	0	7
Gyakorlati jellegű térképészeti ismeretek (Az iskola környékének megismerése során, terepi munkában)	5	1	6
Az energia	7	1	8
A Föld külső és belső erői, folyamatai	11	1	12
Megfigyelés, kísérletezés, tapasztalás	6	1	7
Évfolyam összesen	68	4	72

6.évfolyam:	Szabad órakeret:	4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Gyakorlati jellegű térképészeti ismeretek (Az iskola környékének megismerése során, terepi munkában)	Térképészeti gyakorlatok-térképhasználat	1
Az energia	Megfigyelések, kísérletek	1
A Föld külső és belső erői, folyamatai	Részösszefoglalás	1
Megfigyelés, kísérletezés, tapasztalás	Terepi megfigyelések	1
Összesen:		4

6. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- komplex rendszerként értelmezi az élő szervezeteket és az ezekből felépülő élőlénytársulásokat;
- tisztában van az életfeltételek és a testfelépítés közti kapcsolattal;
- tisztában van azzal, hogy az élő rendszerekbe történő beavatkozás káros hatásokkal járhat.
- meghatározza az irányt a valós térben;
- érti a térkép és a valóság közötti viszonyt;
- tájékozódik a térképen és a földgömbön.
- összetett rendszerként értelmezi az egyes földi szférák működését;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- ismeri a természeti erőforrások energiatermelésben betöltött szerepét;
- tisztában van a természeti erők szerepével a felszínalakításban.
- felismeri és megfigyeli a környezetben előforduló élő és élettelen anyagokat, megadott vagy önállóan kitalált szempontok alapján csoportosítja azokat;
- felismer és megfigyel különböző természetes és mesterséges anyagokat, ismeri azok tulajdonságait, felhasználhatóságukat, ismeri a természetes és mesterséges környezetre gyakorolt hatásukat;
- önállóan végez becsléseket, méréseket és használ mérőeszközöket különféle fizikai paraméterek meghatározására;
- önállóan végez egyszerű kísérleteket.

A tananyag tanulása eredményeként a tanuló:

- megfigyeli hazánk erdei élőlénytársulásainak főbb jellemzőit;
- életközösségként értelmezi az erdőt;
- felismeri és magyarázza az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit az erdők életközössége esetén;
- példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le az erdei élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan;
- táplálékláncokat és azokból táplálékhálózatot állít össze a megismert erdei növény- és állatfajokból;
- példákon keresztül bemutatja az erdőgazdálkodási tevékenységek életközösségre gyakorolt hatásait;
- tisztában van az erdő természetvédelmi értékével, fontosnak tartja annak védelmét.
- megfigyeli hazánk fátlan élőlénytársulásainak főbb jellemzőit;
- megadott szempontok alapján összehasonlítja a rétek és a szántóföldek életközösségeit;
- életközösségként értelmezi a mezőt;
- példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le a mezei élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan;
- táplálékláncokat és azokból táplálékhálózatot állít össze a megismert mezei növény- és állatfajokból;
- példákon keresztül mutatja be a mezőgazdasági tevékenységek életközösségre gyakorolt hatásait;
- tisztában van a fátlan társulások természetvédelmi értékével, fontosnak tartja azok védelmét.
- megfigyeli hazánk vízi és vízparti élőlénytársulásainak főbb jellemzőit;
- életközösségként értelmezi a vizes élőhelyeket;
- összehasonlítja a vízi és szárazföldi élőhelyek környezeti tényezőit;
- felismeri és magyarázza az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit a vízi és vízparti életközösségek esetén;
- példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le a vízi élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan;
- táplálékláncokat és ezekből táplálékhálózatot állít össze a megismert vízi és vízparti növény- és állatfajokból;
- példákon keresztül bemutatja a vízhasznosítás és a vízszennyezés életközösségre gyakorolt hatásait;
- tisztában van a vízi társulások természetvédelmi értékével, fontosnak tartja azok védelmét.
- felismeri a földrészeket és az óceánokat a különböző méretarányú és ábrázolásmódú térképeken;
- felismeri a nevezetes szélességi köröket a térképen;
- megfogalmazza Európa és Magyarország tényleges és viszonylagos földrajzi fekvését;
- ismeri a főfolyó, a mellékfolyó és a torkolat térképi ábrázolását;
- felismeri és megnevezi a legjelentősebb hazai álló- és folyóvizeket;
- bejelöli a térképen Budapestet és a saját lakóhelyéhez közeli fontosabb nagyvárosokat és a szomszédos országokat.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- a valóságban megismert területről egyszerű, jelrendszerrel ellátott útvonaltervet, térképet készít;
- tájékozódik a terepen térképábrázolat, iránytű és GPS segítségével;
- meghatározott szempontok alapján útvonalat tervez a térképen;
- használni tud néhány egyszerű térinformatikai alkalmazást.
- csoportosítja az energiahordozókat különböző szempontok alapján;
- példákat hoz a megújuló és a nem megújuló energiaforrások felhasználására;
- megismeri az energiatermelés hatását a természetes és a mesterséges környezetre.
- megállapítja, összehasonlítja és csoportosítja néhány jellegzetes hazai kőzet egyszerűen vizsgálható tulajdonságait;
- példákat hoz a kőzetek tulajdonságai és a felhasználásuk közötti összefüggésekre;
- tisztában van azzal, hogy a talajpusztulás világméretű probléma;
- ismer olyan módszereket, melyek a talajpusztulás ellen hatnak (tápanyag-visszapótlás, komposztkészítés, ökológiai kertművelés);
- felismeri és összehasonlítja a gyűrődés, a vetődés, a földrengés és a vulkáni tevékenység hatásait;
- magyarázza a felszín lejtése, a folyó vízhozama, munkavégző képessége és a felszínformálás közti összefüggéseket;
- magyarázza az éghajlat és a folyók vízjárása közötti összefüggéseket.
- megfigyeli a mágneses kölcsönhatásokat, kísérlettel igazolja a vonzás és a taszítás jelenségét, példákat ismer a mágnesesség gyakorlati életben való felhasználására;
- megfigyeli a testek elektromos állapotát és a köztük lévő kölcsönhatásokat, ismeri ennek gyakorlati életben való megjelenését;
- megfigyeléseken és kísérleten keresztül megismeri az energiatermelésben szerepet játszó anyagokat és az energiatermelés folyamatát;
- kísérletekkel igazolja a növények élet feltételeit;
- kísérleti úton megfigyeli az időjárás alapvető folyamatait, magyarázza ezek okait és következményeit.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Biológia

A környezetismeret tantárgy a gyerekek mindennapi tapasztalatára, élményeire építve vizsgálja a növény- és állatvilágot, az emberi szervezetet és a környezeti folyamatokat. Ebben a tanulási szakaszban is végeznek a tanulók megfigyeléseket, egyszerűbb méréseket és kísérleteket, de ez még inkább a gyermeki kíváncsiság által irányított, kevésbé tudatos tevékenység. A természettudomány tantárgy keretében növények és állatok, az ember szervezete és egészsége, valamint az életközösségek megismerése részletesebben és elmélyültebben történik. A biológia önálló és mindenki számára kötelező tantárgyként a 7. évfolyamon jelenik meg. A további tanévekben az iskolatípusoktól függően nem mindenki folytatja a tanulását, ezért fontos, hogy a tanulók a két év során teljes képet kapjanak az élet biológiai értelmezéséről, az élővilágról és az ember szervezetről és egészségéről. Az elméleti ismeretek a természettudományok általános és a biológia sajátos kulcsfogalmai köré szerveződnek, céljuk a biológiai alpműveltség megszerzése. A jelenségeket bemutató, élményalapú, aktív tanulási módszerek alkalmazásával jobban megőrizhető a gyermeki kíváncsiság, ennek feltétele a vizsgálatokra alkalmas tanulási környezet és a természetben való tanulás lehetőségének biztosítása. Alkalmat kell adni a tanulónak a természeti környezet megfigyelésére, a rendszerek és folyamatok feltárására, következtetések levonására és élmények szerzésére, kihasználva az értelmi és érzelmi nevelés egymást erősítő hatását. Az elméleti jellegű, illetve az egészségműveltséggel, környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos témakörök a kerettantervben ajánlott tagozódásban és időkeretben vagy egymással összekapcsolva, pl. projektalapú módszerekkel, kutatásalapú tanulással is taníthatók.

Tanulóinknak lehetőséget biztosítunk a Herman Ottó biológia versenyen való részvételre.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.	-	-	-	-
6.	-	-	-	-
7.	2	72	68	4
8.	1	36	34	2

7. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
A biológia tudománya	3	1	4
Az élet kialakulása és szerveződése	7	0	7
Az élővilág fejlődése	7	0	7
Az élővilág országai	11	1	12
Bolygónk élővilága	11	0	11
Életközösségek vizsgálata	11	0	11
A természeti értékek védelme	8	1	9
Az élővilág és az ember kapcsolata, fenntarthatóság	10	1	11
Évfolyam összesen	68	4	72

7.évfolyam:

Szabad órakeret:

4

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tematikai egység	Téma	Óraszám
A biológia tudománya	Új tantárgy bevezetése	1
Az élővilág országai	Gyakorlás, részösszefoglalás	1
A természeti értékek védelme	Gyakorlás, részösszefoglalás	1
Az élővilág és az ember kapcsolata, fenntarthatóság	Gyakorlás, részösszefoglalás	1
Összesen:		4

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- útmutató alapján, másokkal együttműködve kísérleteket hajt végre, azonosítja és beállítja a kísérleti változókat, a kapott adatok alapján következtetéseket fogalmaz meg;
- a vizsgált biológiai jelenségekkel kapcsolatos megfigyeléseit, következtetéseit és érveit érthetően és pontosan fogalmazza meg, ezeket szükség esetén rajzokkal, fotókkal, videókkal egészíti ki.
- alapfokon alkalmazza a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, azonosítani tudja egy biológiai rendszer részeit, kapcsolatait és funkcióit, érti a csoportképzés jelentőségét, a tanult csoportokba besorolást végez;
- biológiai rendszerekkel, jelenségekkel kapcsolatos képi információkat szóban vagy írásban értelmez, alkalmazza a vizualizálás, az ábrákban való összefoglalás módszerét.
- digitális eszközökkel képeket, videókat, adatokat rögzít, keres és értelmez, kritikus és etikus módon használ fel, alkotásokat készít;
- önállóan vagy másokkal együttműködve kivitelez tanulási projekteket.
- leírások, fotók, ábrák, filmek alapján értelmezi és bemutatja az élőlények környezethez való alkalmazkodásának jellegzetes módjait és példáit;
- természetvédelmi, bioetikai, egészségműveltségi témákban tényekre alapozottan érvel, vitákban többféle nézőpontot is figyelembe vesz;
- kiegyensúlyozott saját testképpel rendelkezik, figyelembe véve az egyéni adottságokat, a nem és a korosztály fejlődési jellegzetességeit, valamint ezek sokféleségét.

A tananyag tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri a biológia tudományának kutatási céljait, elismeri a tudósok munkáját és felelősségét, képet alkot a biológia fejlődéséről, érti a jelenkori kutatások jelentőségét;
- érti és példákkal igazolja, hogy a tudományos elképzelések az adott kor tudásán és világképén nyugszanak, fejlődésük és cseréjük a megismerési folyamat természetes jellemzője;
- a biológiai jelenségekkel kapcsolatban kérdéseket, előfeltevéseket fogalmaz meg, tudja, hogy ezek akkor vizsgálhatók tudományosan, ha lehetőség van a bizonyításra vagy cáfolatra;
- tisztában van a mérhetőség jelentőségével, törekszik az elérhető legnagyobb pontosságra, de tisztában van ennek korlátaival is;
- megkülönbözteti a bulvár, a népszerűsítő és a tudományos típusú közléseket, médiatermékeket, törekszik a megértésre, az áltudományosság leleplezésére.
- tényekre alapozott érveket fogalmaz meg a baktériumok jelentőségével kapcsolatban, értékeli egészségügyi, környezeti és biotechnológiai jelentőségüket;
- vázlatrajz, fotó vagy mikroszkópos megfigyelés alapján felismeri és megnevezi a sejtmagvas sejttípus legfontosabb alkotórészeit, megfogalmazza a sejtekben zajló életfolyamatok lényegi jellemzőit;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- képek, videók és mikroszkópos megfigyelések alapján összehasonlítja a növényi és az állati sejtek felépítését és működését, példák alapján értelmezi az egysejtű életmód jellegzetességeit;
- érti a többsejtűek szerveződési típusainak különbségét, szerepét a fajok elterjedésében és a köztük kialakult munkamegosztásban.
- a biológiai problémák vizsgálatában figyelembe veszi az evolúciós fejlődés szempontjait, a földtörténeti időskálán el tudja helyezni ennek mérföldköveit, érti, hogy a mai emberi faj is az evolúció során alakult ki;
- értelmezi a rátermettség és a természetes szelekció fogalmát, tudja, hogy azt a véletlenszerű események és az önszerveződés is befolyásolhatják;
- elfogadja, hogy minden ember egy fajhoz tartozik és a nagyrasszok értékükben nem különböznek, a biológiai és kulturális örökségük az emberiség közös kincse.
- alaktani jellemzők összehasonlítása alapján felismer néhány fontosabb növény- és állatcsoportot, ezekbe besorolást végez;
- konkrét példák vizsgálata alapján összehasonlítja a gombák, a növények és az állatok testfelépítését, életműködéseit és életmódját, ennek alapján érvel az önálló rendszertani csoportba sorolásuk mellett.
- alapfokon ismeri a földrészek, óceánok legjellegzetesebb növény- és állatfajait;
- a földrészek természetes növényzetét ábrázoló tematikus térképek, fényképek, ábrák segítségével azonosítja bolygónk biomjait;
- néhány jellegzetes faj példáján keresztül felismeri a kontinensek éghajlati övezetei, kialakult talajtípusai és az ott élő növényvilág közötti kapcsolatokat;
- néhány jellegzetes faj példáján keresztül felismeri a kontinensek jellegzetes növényei és az ott élő állatvilág közötti kapcsolatot;
- néhány tengeri növény- és állatfaj megismerése során felismeri, hogy bolygónk legnagyobb életközössége a világtengerekben él.
- másokkal együttműködve vizsgál környezetében található életközösségeket, az elkészített rajzok, fotók, videók és adatok alapján elemzi az élettelen környezeti tényezők és az élőlények közötti kapcsolatokat;
- életközösségek vizsgálata, valamint ábrák, animációk alapján magyarázza az életközösségekben zajló anyagforgalom folyamatát, felismeri az élőlények közötti táplálkozási kapcsolatokat, táplálkozási piramist szerkeszt;
- leírások, filmek és saját megfigyelései alapján elemzi az állatok viselkedésének alaptípusait, ezek lényegi jellemzőit konkrét példák alapján bemutatja;
- esetleírások, filmek és saját megfigyelései alapján felismeri az adott életközösségek biológiai értékeit, értékeli a lakókörnyezetében található életközösségek környezeti állapotot és életminőséget javító hatását.
- érti és elfogadja, hogy az élő természet rendelkezik olyan értékekkel, amelyeket törvényi eszközökkel is védeni kell, ismeri ennek formáit, felhívja a figyelmet az általa észlelt természetkárosításra;
- az életformák sokféleségét megőrzendő értéként kezeli, felismeri a benne rejlő esztétikai szépséget, érvel a biológiai sokféleség veszélyeztetése ellen;
- tájékozódik a környezetében található védett fajokról, életközösségekről, ezek eszmei értékéről és biológiai jelentőségéről, ismeri a hazai nemzeti parkok számát, területi elhelyezkedését, bemutatja védendő életközösségeik alapvető jellemzőit;
- egységben látja az életközösségek múltbeli, jelenkori és várható jövőbeli állapotát, azok jövőbeli állapotára valószínűségi előrejelzést fogalmaz meg, felismeri és vállalja a jövőjük iránti egyéni és közösségi felelősséget.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- kritikusan és önkritikusan értékeli az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását, életvitelében tudatosan követi a természet- és környezetvédelem szempontjait;
- ismeri a növények gondozásának biológiai alapjait, több szempontot is figyelembe véve értékeli a növények, a növénytermesztés élelmezési, ipari és környezeti jelentőségét;
- kritikusan vizsgálja a haszonállatok tartási módjai és a fajra jellemző igények közötti ellentmondásokat, ismeri és érti a nagyüzemi technológiák és a humánus állattartási módok közötti különbségeket;
- példák alapján elemzi a globális környezeti problémák gazdasági és társadalmi összefüggéseit, a megelőzés, a kárcsökkentés és az alkalmazkodás stratégiáit.

8. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettanternvi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Az emberi szervezet I. – Testkép, testalkat, mozgásképesség	4	1	5
Az emberi szervezet II. – Anyagforgalom	7	0	7
Az emberi szervezet III. – Érzékelés, szabályozás	6	0	6
Szaporodás, öröklődés, életmód	9	0	9
Egészségmegőrzés, elsősegély	8	1	9
Évfolyam összesen	34	2	36

8.évfolyam:

Szabad órakeret:

2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Az emberi szervezet I. – Testkép, testalkat, mozgásképesség	Mozgásszervrendszer egészségvédelme	1
Egészségmegőrzés, elsősegély	Gyakorlás	1
Összesen:		2

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- alapfokon alkalmazza a rendszerszintű gondolkodás műveleteit, azonosítani tudja egy biológiai rendszer részeit, kapcsolatait és funkcióit, érti a csoportképzés jelentőségét, a tanult csoportokba besorolást végez;
- biológiai rendszerekkel, jelenségekkel kapcsolatos képi információkat szóban vagy írásban értelmez, alkalmazza a vizualizálás, az ábrákban való összefoglalás módszerét;
- a vizsgált biológiai jelenségekkel kapcsolatos megfigyeléseit, következtetéseit és érveit érthetően és pontosan fogalmazza meg, ezeket szükség esetén rajzokkal, fotókkal, videókkal egészíti ki;
- kiegyensúlyozott saját testképpel rendelkezik, figyelembe véve az egyéni adottságokat, a nem és a korosztály fejlődési jellegzetességeit, valamint ezek sokféleségét.
- útmutató alapján, másokkal együttműködve kísérleteket hajt végre, azonosítja és beállítja a kísérleti változókat, a kapott adatok alapján következtetéseket fogalmaz meg;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- az egészséggel, életmóddal foglalkozó weboldalak, tematikus médiaforrások információit kritikusan elemzi, igyekszik tudományos bizonyítékokra alapozott híreket, érveket és tanácsokat elfogadni;
- tényekkel igazolja a testi és lelki egészség közötti kapcsolatot, tud ennek egyéni és társadalmi összefüggéseiről, érvel az egészségkárosító szokások és függőségek ellen.
- az egészséget személyes és közösségi értéként értelmezi, érdeklődik az egészségmegőrzéssel kapcsolatos információk iránt, mérlegeli azok tudományos hitelességét, kritikusan kezeli a gyógyszerekkel, gyógyászattal kapcsolatos reklámokat;
- értékeli a személyi és környezeti higiénia egészségmegőrzéssel kapcsolatos jelentőségét, ennek alapelveit személyes környezetében is igyekszik alkalmazni, egyéni képességeihez mérten tisztán, rendben tartja környezetét;
- természetvédelmi, bioetikai, egészségműveltségi témákban tényekre alapozottan érvel, vitákban többféle nézőpontot is figyelembe vesz.

A tananyag tanulása eredményeként a tanuló:

- az emberi test megfigyelése alapján azonosítja a főbb testtájakat és testrészeket, elemzi ezek arányait és szimmetriaviszonyait;
- felismeri az emberi bőr, a csontváz és a vázizomzat főbb elemeit, ezek kapcsolódási módjait, értelmezi a mozgási szervrendszer felépítése és az ember mozgásképessége közötti összefüggéseket;
- alapvető mozgástípusok és egyes sportok esetében elemzi a mozgásszervrendszer működésének jellemzőit, igyekszik ezeket fizikai fogalmakkal és elvekkel magyarázni;
- tudja, hogy a testünk alapfelépítése az evolúciós fejlődés eredménye, de az öröklött adottságaink az egyedfejlődés során formálódnak egyénivé, ebben nagy szerepet játszik az életmódunk is;
- felismeri a gyakorolt sportok testi és lelki fejlesztő hatását és a velük járó terheléseket, baleseti veszélyeket, tanácsokat fogalmaz meg ezek elkerülésére.
- ábrák, makettek alapján felismeri az ember anyagforgalmi szervrendszereinek fontosabb szerveit, a megismert külső és belső testkép alapján felidézi azok elhelyezkedését;
- szövegek, ábrák, folyamatvázlatok, videók és szimulációk alapján azonosítja a táplálkozási, keringési, légzési, kiválasztási szervrendszerek alapvető biológiai funkcióit, az életfolyamatok lépéseit;
- ismeri és megfelelő szempontok szerint értékeli az emberi szervezet állapotát, folyamatait jellemző fontosabb adatokat, azokat összefüggésbe hozza a testi és lelki állapotával, egészségével.
- szövegek, ábrák, folyamatvázlatok, videók és szimulációk alapján azonosítja az ideg- és hormonrendszer alapvető biológiai funkcióit, értelmezi a szabályozás elvét;
- felismeri, hogy az immunrendszer is információkat dolgoz fel, azonosítja a rendszer főbb szerveit, sejtjes elemeit és kémiai összetevőit;
- azonosítja az emberi egyedfejlődés főbb szakaszait, bemutatja az emberi nemek testi különbözőségének kialakulását, tisztában van a felelős szexuális magatartás ismérveivel, értékeli a szexualitás egyéni életviteli és párkapcsolati jelentőségét;
- értékeli a személyi és környezeti higiénia egészségmegőrzéssel kapcsolatos jelentőségét, ennek alapelveit személyes környezetében is igyekszik alkalmazni, egyéni képességeihez mérten tisztán, rendben tartja környezetét.
- ismeri a szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezőit, igyekszik tudatosan alakítani étkezési szokásait, törekszik az életmódjának megfelelő energia- és tápanyagbevitelre, a normál testsúly megőrzésére;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- ismeri a kórokozó, a fertőzés és a járvány fogalmait, megkülönbözteti a vírusos és bakteriális fertőző betegségeket, felismeri az antibiotikumok helyes használatának fontosságát;
- tudja, hogy a daganatos betegségek kialakulását az életmód és a környezet is befolyásolja, és hogy gyógyításuk esélyét a korai felismerés nagymértékben növeli;
- érti az orvosi diagnosztikai eljárások célját, ismeri azok alapelvét és néhány főbb módszerét, értékeli a megfelelő diagnózis felállításának jelentőségét;
- felméri a baleseti sérülések kockázatait, igyekszik ezeket elkerülni, a bekövetkezett balesetek esetében felismeri a sérülés, vérzés vagy mérgezés jeleit, ezekről megfelelő beszámolót tud adni;
- a bekövetkezett balesetet, rosszullétet felismeri, segítséget (szükség esetén mentőt) tud hívni, valamint a tőle elvárható módon (életkori sajátosságainak megfelelően) elsősegélyt tud nyújtani: a sérült vagy beteg személy ellátását a rendelkezésre álló eszközökkel vagy eszköz nélkül megkezdeni (sebellátás, vérzéscsillapítás, eszméletlen beteg ellátása, szabad légút biztosítása);
- tudja alkalmazni az alapszintű újraélesztést mellkaskompressziók és lélegeztetés (CPR) kivitelezésével, felismeri ennek szükségességét.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Fizika

A fizika tantárgy oktatására az általános iskola 3–4. osztályában tanult környezetismeret, illetve az 5–6. osztályban tanult természettudomány oktatását követően kerül sor. A fizika oktatható önálló tantárgyként is a 7–8. osztályban, illetve az ebben a nevelési szakaszban folytatódó természettudomány tantárgy moduljaként.

A kerettanterv témakörei, a megtanítandó ismeretek és fejlesztési feladatok egyfelől lehetővé teszik a Nat által az adott nevelési szakaszra előírt tanulási eredmények megvalósulását, másrészt a fizika oktatására vonatkozó általános alapelvek érvényesülését. Ennek megfelelően a témák szorosan kapcsolódnak a hétköznapi problémákhoz, természeti jelenségekhez és technikai alkalmazásokhoz. A kerettanterv alkalmazásával tervezett oktatási, tanulási folyamat mélyíti a szükséges szakmai ismereteket, támogatja a tudásalkalmazást, összekapcsolja a tantárgyon belüli és a tantárgyak közötti releváns információkat és szervesen épít a jelenség és tevékenység alapú tudásszervezés alapelveire. Ezeknek a céloknak a megvalósulását szolgálják a fizika tudományával, annak munkamódszerével valamint a globális környezeti problémákkal foglalkozó témakörök.

Az internethasználattal és prezentációk készítésével kapcsolatos tanulási eredmények megvalósulása megfelelő óraszervezéssel, a digitális technológia tanári irányítás melletti önálló használatával biztosítható. Ezeket az alábbiakban soroljuk fel:

- A tanuló fizikai szövegben, videóban el tudja különíteni a számára világos és nem érthető, további magyarázatra szoruló részeket;
- az internet segítségével adatokat gyűjt a legfontosabb fizikai jelenségekről;
- tanári útmutatás felhasználásával magabiztosan használ magyar nyelvű mobiltelefonos/táblagépes applikációkat fizikai tárgyú információk keresésére;
- ismer megbízható fizikai tárgyú magyar nyelvű internetes forrásokat;
- egyszerű számítógépes prezentációkat készít egy adott témakör bemutatására;
- projektfeladatok megoldása során önállóan, illetve a csoporttagokkal közösen különböző prezentációkat hoz létre a tapasztalatok és eredmények bemutatására;
- értelmezi a sportolást segítő kisalkalmazások által mért fizikai adatokat. Méréseket végez a mobiltelefon szenzorainak segítségével.

A tananyag kijelöli a témaköröket és iránymutató a lehetséges sorrendre nézve, de a feldolgozás nagyon sokféle lehet. Részben azért is, mert a tananyag csak a mindenki számára kötelező minimumot adja meg, de elsősorban azért, mert a tanítás során - ebben az életkori szakaszban különösen - alkalmazkodnia kell a tanulócsoport egyedi sajátosságaihoz, az oktató-nevelőmunka helyi céljaihoz és körülményeihez. Lényegében bármelyik téma lehetőséget nyújt az elmélyülésre, izgalmas részkérdéseket bonthatunk ki a gyerekek együttműködése révén megvalósuló projektek során vagy a világhálón található információk felhasználásával. A tanulás sikerességének kritériuma lehet az értelmes és motiváló közös munka, olyan csoportmunka, melyben mindenki megtalálhatja a saját szerepét, s ezáltal sikerélményhez, pozitív természettudományos attitűdhez juthat.

A tanulók értékelésének módszerei ennek megfelelően nem korlátozódnak a hagyományos definíciók, törvények kimondásán és számítási feladatok elvégzésén alapuló számonkérésre. Az értékelés során megjelenhet a prezentációra alapuló szóbeli felelet, a teszt, az esszé, az önálló munka, az aktív tanulás közbeni tevékenység, illetve a csoportmunka csoportos értékelése is. A cél az, hogy a tanulók képesek legyenek megérteni a megismert jelenségek lényegét, az alapvető technikai eszközök működésének elvét, az időszzerű társadalmi-gazdasági kérdések, problémák jelentőségét, s a fizika hozzájárulását a megoldási törekvésekhez.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Évfolyam	Heti órakeret	Évi órakeret	Kerettantervi órakeret	Helyi tervezésű órakeret
5.	-	-	-	-
6.	-	-	-	-
7.	1	36	34	2
8.	2	72	68	4

7. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összhőkerete
Bevezetés a fizikába	8		8
Mozgás közlekedés és sportolás közben	10	+1	11
Lendület és egyensúly	10	+1	11
Környezetünk globális problémái	6		6
Évfolyam összesen	34	+2	36

7.évfolyam:	Szabad órakeret:	2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Mozgás közlekedés és sportolás közben	Mozgások grafikus ábrázolása	1
Lendület és egyensúly	Két erő együttes hatása	1
Összesen:		2

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Ismerje a víz különböző halmazállapotait, a halmazállapot változásokhoz tartozó jelenségek szerepét a gyakorlati életben, időjárásban.
- A tanuló ismerje a tanult fizikai mennyiségek (hosszúság, térfogat, tömeg, sűrűség, hőmérséklet, idő, nyomás, légnyomás, erő, súly) fizikai jelét, mértékegységét, tudja használni a mérésekre alkalmazható mérőeszközöket, legyen képes a közismert mértékegységek közötti átváltásra. Értelmezze a sportolást segítő kisalkalmazások által mért fizikai adatokat
- Legyen képes a közlekedésben, a hétköznapi életben előforduló egyszerű mozgások jellemzésére.
- Ismerje a sebességváltozás és az erő kapcsolatát, tudja fizikai ismereteit felhasználni a járművek sebességváltozásakor fellépő jelenségek magyarázatára.
- Legyenek ismeretei az időjárási jelenségek, természeti katasztrófák fizikai hátteréről. Ismerje fel az ember környezetszennyező, természetkárosító tevékenységét.
- Legyen képes mérési adatok táblázatos és grafikus ábrázolására.
- Tanult ismeretei alapján legyen képes a tananyaghoz, hétköznapi jelenségek magyarázatára.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

8. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Az energia	8	+1	9
Víz, levegő és szilárd anyagok a háztartásban és a környezetünkben	14	+1	15
Elektromosság a háztartásban	14	+1	15
Világítás, fény, optikai eszközök	12	+1	13
Hullámok	10		10
Égi jelenségek megfigyelése és magyarázata	10		10
Évfolyam összesen	68	+4	72

8.évfolyam:

Szabad órakeret:

4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Az energia	A Nap szerkezete, energiája	1
Víz, levegő és szilárd anyagok a háztartásban és a környezetünkben	Halmazállapot-változás közben történő energiaváltozások	1
Elektromosság a háztartásban	Háztartások elektromos fogyasztásának számítása	1
Világítás, fény, optikai eszközök	Látáshibák és javításuk	1
Összesen:		4

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Ismerje a fény jellemzőit, a látás fizikai hátterét. Ismerje fel a gyakorlati életben tapasztalható fény- és zajszennyezéseket.
- Ismerje az ultrahang gyakorlati jelentőségét.
- Legyenek ismeretei a fényképezőgép és a távcsövek működéséről, az űrkutatás eszközeiről.
- Ismerje a Naprendszer objektumait, legyenek ismeretei az Univerzum felépüléséről. Értse a csillagjólás és a csillagászat közötti különbséget.
- Az elektromos áramról tanult ismereteit tudja alkalmazni a háztartási elektromos készülékek használatakor, legyen tisztában az elektromos készülékek használata során fellépő kockázatokkal, veszélyekkel
- Ismerje és önálló tanuláshoz tudja használni a tanórák során megismert online tananyagbázisokat, enciklopédiákat, elektronikus könyvtárakat.
- Tanult ismeretei alapján legyen képes a tananyaghoz kapcsolódó hétköznapi jelenségek magyarázatára.
- IKT ismereteit tudja alkalmazni fizika témájú információgyűjtésben, -rendezésben, -megjelenítésben.
- Ismerje a háztartásokban, a közlekedésben alkalmazott energiahordozókat, értse az energiatakarékosság szükségességét, a fenntartható fejlődés fogalmát.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Kémia

Az általános iskolai kémiai ismeretek tanításának célja a természettudományok iránti érdeklődés felkeltése, a természettudományos szemléletmód kialakítása, valamint a kémiának a társadalom és az egyén életében betöltött szerepének bemutatása. Ezeket a célokat a tanulók számára releváns problémák, életszerű helyzetek kémiai vonatkozásainak tárgyalásával, a tanulók aktív közreműködésével, egyszerű – akár otthon is elvégezhető – kísérletek tervezésével, végrehajtásával, megfigyelésével és elemzésével érhetjük el. A kémiával való ismerkedés közben a tanulók olyan tapasztalatokon, kísérleteken nyugvó, biztos anyagismereten alapuló tudást szerezhetnek meg, amely nemcsak segíti őket (például a háztartási teendőkben), hanem életmentő is lehet számukra (például a benzingőz robbanásveszélye, a szén-monoxid és a klórgáz végzetes hatása). Az elsajátított ismeretek és a természettudományos szemlélet birtokában a tanulók – majd felnőttként is – egyre tudatosabban ügyelhetnek az egészségükre, szűkebb és tágabb környezetükre.

A kémiatanítás első szakaszának fő csomópontja az elemek, a vegyületek és a keverékek, illetve az atomok, a molekulák és az ionok megkülönböztetése, valamint a periódusos rendszer jelentőségének és használhatóságának megismerése. A kémiai szimbólumok (vegyjelek, képletek, reakcióegyenletek) és azok jelentésének tanítása háttérbe szorul az anyagok és folyamatok makroszintű és részecskeszintű értelmezésével szemben.

Ebben a szakaszban kezdődik el a részecskeszemlélet kialakítása, a tudományos ismeretek és a hétköznapi tapasztalatokon alapuló naiv elméletek ütköztetése is. A részecskeszemlélet kialakítása jól megválasztott, egyszerű kísérletekkel, valamint különböző modellek használatával történik. A modelleknek fontos szerepe van a részecskeszint és a makroszint kapcsolatának megértésében, valamint a szimbólumszint kialakításában. Már ebben a szakaszban is kiemelt figyelmet kell szentelni a tanulók gondolkodásának megismerésére, a fogalmi megértési problémák (tévképzetek, primitív axiómák) feltárására.

A 7–8. évfolyamon a kémia ismeretanyagának megközelítése elsősorban a tanulók előzetes tudására építve, jellemzően kísérleti tapasztalatok útján, illetve a mindennapi élet problémái felől történik. Ebben a szakaszban a tanulók által korábban megismert és gyakran pontatlanul használt fogalmakat pontosítjuk, egyértelműsítjük úgy, hogy az természettudományos szempontból is korrekt legyen. Kezdetben inkább a tanulók megfigyeléseire, kísérleti tapasztalataira adunk választ, folyamatosan bővítve ezzel a természettudományos ismereteket és készségeket. Később az addig megszerzett ismeretek birtokában lehetőség nyílik a mindennapi élet – gyakran bonyolult – problémáinak egyszerűsített magyarázatára is.

Nagyon fontos, hogy mind a kémiai tanulmányok, mind az egyes témakörök tárgyalása ne száraz leírással, hanem érdekes, a tanulók számára is izgalmas kérdések, problémák felvetésével, kísérletek bemutatásával kezdődjön.

A kémia életszerűségét erősíthetjük, a tanulók kémiai problémák iránti érzékenységét növelhetjük, ha a kémiaórákon állandó figyelmet és időt szentelünk a médiában felbukkanó kémiai jellegű hírek (pl. szén-monoxid-, mustgáz-, metil-alkohol-mérgezés, kémiai Nobel-díj-átadás, környezetkárosítások stb.) megbeszélésére.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.	-	-	-	-
6.	-	-	-	-
7.	1	36	34	2
8.	2	72	68	4

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

7. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
A kísérleti megfigyeléstől a modellalkotásig	17	1	18
Az anyagi halmazok	17	1	18
Évfolyam összesen	34	2	36

7.évfolyam:

Szabad órakeret:

2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
A kísérleti megfigyeléstől a modellalkotásig	kísérletek	1
Az anyagi halmazok	kísérletek	1
Összesen:		2

A témakörök tanulása eredményeként a tanuló:

- megismeri egy egyszerű laboratórium felépítését, anyagait és eszközeit;
 - megkülönbözteti a kísérletet, a tapasztalatot és a magyarázatot;
 - egyszerű modelleket (golyómodell) használ az anyagot felépítő kémiai részecskék modellezésére;
 - ismeri a halmazállapot-változásokat, konkrét példát tud mondani a természetből (légköri jelenségek) és a mindennapokból;
 - tudja, hogy a keverékek alkotórészeit az alkotórészek egyedi tulajdonságai alapján választhatjuk szét egymástól, ismer konkrét példákat az elválasztási műveletekre (pl. bepárlás, szűrés, üleptetés);
 - megismeri néhány köznapit anyag legfontosabb tulajdonságait és az anyagok vizsgálatának egyszerű módszereit.
-
- ismeri a természettudományos vizsgálatok során alkalmazott legfontosabb mennyiségeket és azok kapcsolatát;
 - képes egyszerű kísérletek elvégzésére és elemzésére az elemekkel, vegyületekkel és keverékekkel kapcsolatban;
 - a részecskemodell alapján értelmezi az oldódást;
 - különbséget tesz elem, vegyület és keverék között;
 - tudja, hogy melyek az anyag fizikai tulajdonságai;
 - részecskeszemlélettel értelmezi az oldódás folyamatát és az oldatok összetételét;
 - példát mond a valódi oldatra és a kolloid oldatra.

8. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Atomok, molekulák és ionok	14	1	15
Kémiai reakciók	20	1	21
Kémia a természetben	15	1	16
Kémia a mindennapokban	19	1	20

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Évfolyam összesen	68	4	72

8.évfolyam:	Szabad órakeret:	4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Atomok, molekulák és ionok	vegyületek képlete	1
Kémiai reakciók	kémiai számítások	1
Kémia a természetben	víz vizsgálat	1
Kémia a mindennapokban	kémhatás vizsgálat	1
Összesen:		4

A témakörök tanulása eredményeként a tanuló:

- különbséget tesz elemi részecske és kémiai részecske, valamint atom, molekula és ion között;
- szöveges leírás vagy kémiai szimbólum alapján megkülönbözteti az atomokat, molekulákat és ionokat;
- ismeri a legfontosabb elemek vegyjelét, illetve vegyületek képletét;
- tudja, hogy az atom atommagból és elektronburokból épül fel;
- fel tudja írni a kisebb atomok elektronszerkezetét a héjakon lévő elektronok számával (Bohr-féle atommodell);
- tudja, hogy az atom külső elektronjainak fontos szerep jut a molekula- és ionképzés során;
- érti egyszerű molekulák kialakulását (H_2 , Cl_2 , O_2 , N_2 , H_2O , HCl , CH_4 , CO_2), és fel tudja írni a képletüket;
- érti az egyszerű ionok kialakulását (Na^+ , K^+ , Mg^{2+} , Ca^{2+} , Al^{3+} , Cl^- , O^{2-}), és analógiás gondolkodással következtet az egy oszlopban található elemekből képződő ionok képletére;
- érti az ionvegyületek képletének megállapítását;
- ismeri a köznapok anyagok molekula- és halmazszerkezetét (hidrogén, oxigén, nitrogén, víz, metán, széndioxid, gyémánt, grafit, vas, réz, nátrium-klorid);
- érti, hogy az atomok és ionok között jellemzően erősebb, a molekulák között gyengébb kémiai kötések alakulhatnak ki.
- a részecskemodell alapján értelmezi az egyszerű kémiai reakciókat;
- ismeri a kémiai reakciók végbemenetelének legalapvetőbb feltételeit (ütközés, energia);
- ismeri a köznapok élet szempontjából legalapvetőbb kémiai reakciókat (pl. égési reakciók, egyesülések, bomlások, savak és bázisok reakciói, fotoszintézis);
- ismer sav-bázis indikátorokat, érti felhasználásuk jelentőségét;
- ismeri a katalizátor fogalmát, érti a katalizátorok működési elvének lényegét;
- ismeri a korrózió fogalmát és a fémek csoportokba sorolását korrózióállóságuk alapján, érti a vas korróziójának lényegét, valamint a korrózióvédelem módjait.
- megérti és példákkal szemlélteti az emberi tevékenység és a természeti környezet kölcsönös kapcsolatát kémiai szempontok alapján;
- ismeri természeti környezetének, azon belül a légkörnek, a közetburoknak, a természetes vizeknek és az élővilágnak a legalapvetőbb anyagait;
- érti a globális klímaváltozás, a savas esők, az ózonréteg károsodásának, valamint a szmogoknak a kialakulását és emberiségre gyakorolt hatását;
- kiselőadás keretében beszámol egy, a saját települését érintő környezetvédelmi kérdés kémiai vonatkozásairól;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- azonosítja és példát hoz fel a környezetében előforduló leggyakoribb, levegőt, vizet és talajt szennyező forrásokra;
- kiselőadás vagy projekt munka keretében ismerteti a háztartási hulladék összetételét, felhasználásának és csökkentésének lehetőségeit, különös figyelemmel a veszélyes hulladékokra;
- konkrét lépéseket tesz annak érdekében, hogy mérsékelje a környezetszennyezést (pl. energiatakarékosság, szelektív hulladékgyűjtés, tudatos vásárlás).
- tisztában van azzal, hogy a bennünket körülvevő anyagokat a természetben található anyagokból állítjuk elő;
- tisztában van vele, hogy az életfolyamatainkhoz szükséges anyagokat a táplálékunkból vesszük fel zsírok, fehérjék, szénhidrátok, ásványi sók és vitaminok formájában;
- tud érvelni a változatos táplálkozás és az egészséges életmód mellett;
- képes a forgalomban lévő kemikáliák (növényvédő szerek, háztartási mosó- és tisztítószer) címkéjén feltüntetett használati útmutató értelmezésére, azok felelősségteljes használatára;
- tudja, hogy a különféle ásványokból, kőzetekből építőanyagokat (pl. meszet, betont, üveget) és fémeket (pl. vasat és alumíniumot) gyártanak;
- ismeri a kőolaj feldolgozásának módját, fő alkotóit, a szénhidrogéneket, tudja, hogy ezekből számos termék (motorhajtóanyag, kenőanyag, műanyag, textil, mosószer) készül.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Földrajz

Az önálló földrajztanítás az általános iskola 7. évfolyamán kezdődik, de földrajzi tartalmakkal már korábban, az alsó tagozatos környezetismeret keretében és 5–6. évfolyamon a természettudomány tantárgy anyagában is találkozhatnak a tanulók. Ezért fontos, hogy az önálló földrajztanítás tudatosan építsen a korábban már megszerzett ismeretekre és a már meglévő kompetenciákra.

A 7–8. osztályos tananyag a földrajzi tartalmakat a földrajzi tér fokozatos kitágításával, a közelitől a távoli felé, azaz a közvetlen lakóhely (település) felől Magyarország földrajzán keresztül a kontinentális, majd végül a globális folyamatok felé haladva mutatja be, de mindvégig szem előtt tartja az életkori sajátosságoknak megfelelő, a tapasztalatokra, a konkrét jelenségekre, folyamatokra építő tananyag-felépítést. Az ismereteket a földrajzi szempontból tipikus természet- és társadalomföldrajzi folyamatokra, összefüggésekre fűzi fel, és középpontba állítja a földrajzi eredetű problémák komplex bemutatását.

A földrajzoktatás a jelen folyamataira, jelenségeire és azok lehetséges következményeire helyezi a hangsúlyt, tudatosan épít a különböző digitális és hagyományos térképi, vizuális és szöveges adatforrásokból megszerezhető információkra. Ezáltal a tanulókat felkészíti az önálló információszerzésre és az információk mérlegelő értelmezésére, továbbá hozzájárul az önálló véleménynyilvánítás és a felelős döntéshozatal képességének kialakításához.

A földrajzoktatás ebben a képzési szakaszban kiemelten fontosnak tartja a személyes érdeklődés felkeltését a szűkebb, majd a tágabb környezetünk, illetve az alapfokú nevelési-oktatási szakasz végére a bolygónk egészét érintő földrajzi jelenségek, folyamatok, problémák megismerése és megértése iránt. További célja, hogy kialakítsa az önálló földrajzi tudásbővítés igényét és képességét, mert a tanulók egy jelentős részének nincs lehetősége a földrajzi ismeretek intézményi keretek között történő további bővítésére. Az egyes témák feldolgozásánál fontos szempont, hogy gyakorlati, a mindennapi életben hasznosítható ismeretek elsajátításával és képességek kialakításával történjen.

A földrajz szemléletformáló, szintetizáló tantárgyként olyan, a hétköznapi életben használható ismereteket, eszközöket, módszereket ad a tanulók kezébe, amelyek segítik a tájékozódást mind összetettebbé váló világunkban, és hozzájárulnak ahhoz, hogy felnőtt életükben felelős, környezettudatos, aktív állampolgárrá váljanak.

A 7–8. évfolyamon kiemelt feladat a Föld megismertetésén keresztül a földrajzi gondolkodás tudatos fejlesztése. Ehhez kapcsolódóan a témakörök feldolgozása során a tanuló:

- megismeri hazánk és Európa, majd a távoli kontinensek legalapvetőbb természet- és társadalomföldrajzi jellemzőit, melynek során kialakul a Földről alkotott, a valóságot visszatükröző kognitív térképe;
- földrajzi tartalmú adatok, adatsorok alapján következtéseket von le, következményeket fogalmaz meg;
- megadott szempontok alapján rendszerezi földrajzi ismereteit, rendszerbeli viszonyokat állapít meg;
- összehasonlítja tipikus tájakat, megfogalmazza azok közös és eltérő földrajzi vonásait;
- megkülönbözteti a tényeket a véleményektől.

Ugyanígy minden témakör feldolgozásakor kiemelt figyelmet kell hogy kapjon a földrajzi tartalmú információszerzés és -feldolgozás, a digitális eszköz-használat. Ennek megfelelően a tanuló:

- megadott szempontok alapján információkat gyűjt hagyományos és digitális információforrásokból;
- adatokat rendszerez és ábrázol digitális eszközök segítségével;
- digitális eszközök segítségével bemutatja szűkebb és tágabb környezetének földrajzi jellemzőit;
- megadott szempontok alapján tájakkal, országokkal kapcsolatos földrajzi tartalmú szövegeket, képi információhordozókat dolgoz fel;
- közvetlen környezetének földrajzi megismerésére terepvizsgálódást tervez és kivitelez.

Tanulóinknak lehetőséget biztosítunk a Teleki Pál földrajz versenyen való részvételle.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Évfolyam	Heti órakeret	Évi órakeret	Kerettantervi órakeret	Helyi tervezésű órakeret
5.	-	-	-	-
6.	-	-	-	-
7.	2	72	68	4
8.	1	36	34	2

7. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Tájékozódás a földrajzi térben	4	1	5
Közvetlen lakókörnyezetünk földrajza	6	1	7
Magyarország földrajza	26	1	27
A Kárpát-medence térsége	9	0	9
Európa földrajza	23	1	24
Évfolyam összesen	68	4	72

7.évfolyam:

Szabad órakeret:

4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Tájékozódás a földrajzi térben	Új tantárgy bevezetése	1
Közvetlen lakókörnyezetünk földrajza	Gyakorlás, részösszefoglalás	1
Magyarország földrajza	Gyakorlás, részösszefoglalás	1
Európa földrajza	Gyakorlás, részösszefoglalás	1
Összesen:		4

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- használja a földrajzi térben való tájékozódást segítő hagyományos és digitális eszközöket.
- bemutatja és értékeli lakókörnyezetének földrajzi jellemzőit, ismeri annak természeti és társadalmi erőforrásait;
- szűkebb és tágabb környezetében földrajzi eredetű problémákat azonosít, magyarázza kialakulásuk okait.
- rendszerezi, csoportosítja és értékeli Magyarország és a Kárpát-medence térségének természeti és társadalmi-gazdasági erőforrásait, illetve bemutatja a természeti és társadalmi adottságok szerepének, jelentőségének időbeli változásait, a területi fejlettség különbségeit;
- összehasonlít, illetve komplex módon, problémaközpontú megközelítéssel vizsgál pl. hazai nagytájakat, tájakat, régiókat, településeket;
- ismeri a környezet- és a természetvédelem alapvető feladatait és lehetőségeit a földrajzi, környezeti eredetű problémák mérséklésében, megoldásában.
- példák alapján megfogalmazza a helyi környezetkárosítás tágabb környezetre kiterjedő következményeit, megnevezi és ok-okozati összefüggéseiben bemutatja a globálissá váló környezeti problémákat.
- megnevezi az egyes kontinensekre, országcsoportokra, meghatározó jelentőségű országokra jellemző társadalmi-gazdasági folyamatokat, ott előállított termékeket, szolgáltatásokat;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- probléma- és értékközpontú megközelítéssel jellemzi Európa és az Európán kívüli kontinensek tipikus tájait, településeit, térségeit;
- ismerteti az Európai Unió társadalmi-gazdasági jellemzőit, példákkal igazolja világgazdasági szerepét.

A tananyag tanulása eredményeként a tanuló:

- tájékozódik különböző típusú és tartalmú térképeken, biztonsággal leolvassa azok információtartalmát, a térképen elhelyez földrajzi elemeket;
- gyakorlati feladatokat (pl. távolság- és helymeghatározás, utazástervezés) old meg nyomtatott és digitális térkép segítségével;
- el tud készíteni egyszerű térképvázlatokat, útvonalterveket;
- azonosítja a jelenségek időbeli jellemzőit.
- elkötelezett szűkebb és tágabb környezete természeti és társadalmi-gazdasági értékeinek megismerése és megőrzése iránt;
- összehasonlít, illetve komplex módon, problémaközpontú megközelítéssel vizsgál pl. hazai nagytájakat, tájakat, régiókat, településeket;
- javaslatot fogalmaz meg lakókörnyezete jövőbeli, környezeti szempontokat szem előtt tartó, fenntartható fejlesztésére;
- érveket fogalmaz meg a tudatos fogyasztói magatartás, a környezettudatos döntések fontossága mellett.
- népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le;
- következtet Magyarország és a Kárpát-medence térségében előforduló természeti és környezeti veszélyek kialakulásának okaira, várható következményeire, térbeli jellemzőire;
- elkötelezett szűkebb és tágabb környezete természeti és társadalmi-gazdasági értékeinek megismerése és megőrzése iránt;
- híradásokban közölt regionális földrajzi információkra reflektál;
- reális alapokon nyugvó magyarság- és Európa-tudattal rendelkezik.
- bemutatja a nemzetközi szintű munkamegosztás és a fejlettségbeli különbségek kialakulásának okait és következményeit;
- nyitott más országok, nemzetiségek szokásainak, kultúrájának megismerése iránt.
- ismeri és értelmezi a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat;
- foglalkoztatási adatokat értelmez és elemez, következtetéseket von le belőlük;
- ismeri a környezet- és a természetvédelem alapvető feladatait és lehetőségeit a földrajzi, környezeti eredetű problémák mérséklésében, megoldásában;
- reális alapokon nyugvó magyarság- és Európa-tudattal rendelkezik;

8. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Az Európán kívüli kontinensek földrajza	19	1	20
A földrajzi övezetesség rendszere	7	0	7
Életünk és a gazdaság: a pénz és a munka világa	8	1	9
Évfolyam összesen	34	2	36

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

8.évfolyam:	Szabad órakeret:	2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Az Európán kívüli kontinensek földrajza	Gyakorlás, részösszefoglalás	1
Életünk és a gazdaság: a pénz és a munka világa	Gyakorlás, részösszefoglalás	1
Összesen:		2

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megnevez az egyes kontinensekre, országcsoportokra, meghatározó jelentőségű országokra jellemző társadalmi-gazdasági folyamatokat, ott előállított termékeket, szolgáltatásokat;
- probléma- és értékközpontú megközelítéssel jellemzi Európa és az Európán kívüli kontinensek tipikus tájait, településeit, térségeit;
- bemutatja a nemzetközi szintű munkamegosztás és fejlettségbeli különbségek kialakulásának okait és következményeit.
- bemutatja a földrajzi övezetesség rendszerét, ismerteti az övezetek, övek kialakulásának okait és elhelyezkedésének térbeli jellemzőit;
- összehasonlítja az egyes övezetek, övek főbb jellemzőit, törvényszerűségeket fogalmaz meg velük összefüggésben.
- ismeri és értelmezi a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat;
- népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le;
- értelmezi a mindennapi életben jelen lévő pénzügyi tevékenységeket, szolgáltatásokat;
- megnevezi a vállalkozás működését befolyásoló tényezőket.

A tananyag tanulása eredményeként a tanuló:

- ismeri és értelmezi a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat;
- népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le;
- foglalkoztatási adatokat értelmez és elemez, következtetéseket von le belőlük;
- híradásokban közölt regionális földrajzi információkra reflektál;
- nyitott más országok, nemzetiségek szokásainak, kultúrájának megismerése iránt;
- példák alapján megfogalmazza a helyi környezetkárosítás tágabb környezetre kiterjedő következményeit, megnevezi, és ok-okozati összefüggéseiben bemutatja a globálissá váló környezeti problémákat;
- a környezeti kérdésekkel, globális problémákkal kapcsolatos álláspontját logikus érvekkel támasztja alá, javaslatot fogalmaz meg a környezeti problémák mérséklésére.
- példákat nevez meg a természeti adottságok gazdálkodást, életvitelt befolyásoló szerepére;
- helyi, regionális és a Föld egészére jellemző folyamatok közötti hasonlóságokat, összefüggéseket felismer;
- példák alapján megfogalmazza a helyi környezetkárosítás tágabb környezetre kiterjedő következményeit, ok-okozati összefüggéseket fogalmaz meg;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- ismeri a környezet- és a természetvédelem alapvető feladatait és lehetőségeit a földrajzi, környezeti eredetű problémák mérséklésében, megoldásában;
- az egyes térségek kapcsán földrajzi és környezeti veszélyeket és problémákat fogalmaz meg, valamint reflektál azokra;
- példákat sorol a globalizáció mindennapi életünket befolyásoló folyamataira;
- érveket fogalmaz meg a tudatos fogyasztói magatartás, a környezettudatos döntések fontossága mellett;
- életkori sajátosságainak megfelelő helyzetekben alkalmazza pénzügyi ismereteit (pl. egyszerű költségvetés készítése, valutaváltás, diák vállalkozás tervezése);
- foglalkoztatási adatokat értelmez és elemez, következtetéseket von le belőlük.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ének-zene

Az ének-zene tantárgy tanításának legfőbb céljai megismertetni a gyermekeket az éneklés és a zenélés örömeivel, valamint kulcsokat adni számukra a zene élményt nyújtó megismeréséhez, megértéséhez és élvezetéhez.

Az iskolai zenepedagógiai munka Kodály Zoltán alapelveire épül, az aktív éneklést és zenélést szorgalmazza, tradicionális népzene és igényes műzene alapul. A zenei hallásfejlesztés a relatív szolmizáció segítségével történik. A klasszikus remekművek értő befogadása fejleszti az érzelmi intelligenciát.

Az ének-zene tantárgy tanulása során a tanulók megismerik népzene és más népek zenéje, nemzeti zenei kultúránk és a klasszikus zene, a jazz, valamint a populáris műfajok igényes szemelvényeit. A zenepedagógiai munka a tanulók részben az iskolában, részben az iskolán kívül szerzett zenei tapasztalataira, zenei élményeire, illetve adott esetben zenei gyakorlatára épül, s ezáltal ösztönzi őket énekkarokban és házi zenélésben való aktív részvételre.

A tanulási folyamatban a pozitív zenei élmények és gyakorlati tapasztalatok megszerzésére törekszünk

A tantárgy fejlesztési céljai a következők:

Zenei reprodukció

Éneklés

- Az iskolai ének-zenei nevelés elsődleges élményforrása a közös éneklés és az elmélyült zenehallgatás. Az ének-zene órán tanult zenei anyag egy részét énekléssel és kreatív zenei gyakorlatokkal készítjük elő, illetve sajátítják el tanulóink.
- Az énekórai műhelymunkát kórus egészíti ki, amely közösségformáló erőt képvisel. Cél, hogy a kóruséneklés öröme a tanulók a hétköznapiak számos területén megoszthassák másokkal. (Pl. közös éneklés a kirándulásokon, baráti összejöveteleken, közösségi alkalmakon, saját koncertek szervezése hozzátartozóknak, ismerősöknek.)

Generatív és kreatív készségek fejlesztése

- A generatív – létrehozó, alkotó – készségek és képességek fejlesztésének célja, hogy a tanulóink a megszerzett zenei tapasztalatokat alkalmazni tudják és azokkal képesek legyenek újat alkotni. A generatív tevékenységek, amelyek a kreativitás fejlesztése szempontjából nélkülözhetetlenek, fejlesztik a tanulók zenei érzékét, zeneértését és összpontosító képességét. Segítik őket a zene elemeinek önálló és magabiztos használatában, fejlesztik a tanulók önkifejező képességét, ötletgazdagságát, kreativitását és zenei fantáziáját.
- A generatív zenei tevékenységek a tanítás legkülönbözőbb témáihoz kapcsolódnak, s bennük a játékos alkotói munka öröme teremtünk lehetőséget. A generatív tevékenységet mindenkor megelőzi a zenei alkotóelemek (pl. ritmus, dallam, polifónia, harmónia, forma) vagy egy adott zenei stílushoz kapcsolódó zenei jelenségek (pl. a klasszika formaérzéke) megismertetése az aktív zenélésen keresztül.

Felismerő kottaolvasás

- A kottaolvasás a zene értésének eszköze, általa olyan kódrendszer kulcsát kaphatják meg a tanulók, amely segíti őket abban, hogy eligazodjanak a zenei tartalmakban. A zenével való ismerkedés kezdeti szakaszában a felismerő kottaolvasás képessége a zeneértés mélységeihez is jelentősen hozzájárul. Az önálló zenélésben nélkülözhetetlen eszközzé válik.
- Az ötvonalas kottaképet a gyerekek látják már akkor is, mikor a jelrendszereket még nem tudják megfejteni. A tanulók a felismerő kottaolvasás segítségével egyre több zenei jelenséget képesek jelrendszerről felismerni. A kottaolvasást igyekszünk eszközként használni az iskolai zenetanulás folyamatában.
- Minden évfolyamon törekszünk a népdalok szövegének értelmezésére, felhívni tanulóink figyelmét a népdalok gazdag szimbolikájára, a magyar szókincs gazdagságára.

Zenei befogadás

Befogadói kompetenciák fejlesztése

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A befogadói kompetenciák fejlesztése a zenehallgatás anyagának mélyreható megismerését segíti elő. A befogadói kompetenciák fejlesztése során az érzelmi és intellektuális befogadás egyensúlyát szeretnénk érvényesíteni..
- Csend és teljes figyelem nélkül nem jön létre élményt adó zenei befogadás. A művészi értékű zene befogadójává csak az a tanuló válik, aki teljes figyelmét képes a hallott zene felé irányítani. A befogadói kompetencia fejlesztése érdekében fontos feladatunk a figyelem készségének kialakítása és folyamatos erősítése.
- Az ének-zene tanítása során fontos a rendszeres zenehallgatás. A zeneművek zenei és zenén kívüli tartalmának, üzenetének megértéséhez biztosítjuk, hogy minden órán legyen zenehallgatás. A zenehallgatási anyag kiválasztásakor a zenei teljességre, – figyelve a ma felnövő generációk vizuális igényére – törekszünk az interaktív anyagok és a DVD-n elérhető koncertfelvételek bemutatására is.
- A zenehallgatási anyag értő befogadását segíti az adekvát befogadói attitűd kialakítása, azaz fontos, hogy a tanulók kellő nyitottsággal forduljanak a hallgatott zene felé. A nyitott befogadói attitűd támogatja a zenei hatás megfelelő megélését, így segíti a zene különböző megnyilvánulásainak, például funkciójának, stílusának és műfajának pontos értelmezését, elfogadását és pozitív értékelését.
- A befogadói kompetencia fejlesztését segíti elő elsősorban a zenében rejlő gesztusok, karakterek, érzelmek, hangulatok érzékelésének és átélésének képessége, másodsorban pedig a biztos és differenciált hallási képesség (ritmus-, dallam- és hangszínérzék) és a zenei memória. Ezeket rendszeres és nagy mennyiségű énekléssel és a generatív készségek más fejlesztő gyakorlataival szeretnénk kialakítani.
- A zeneelméleti és zenetörténeti alapismeretek minden esetben a zenei befogadást segítik, az elméleti és a lexikális adatok közül elsősorban a kiválasztott művel kapcsolódókkal foglalkozunk. A szerzői életrajzzal történő ismerkedés során legfontosabb feladatunk a szerző személyiségének, művészi és emberi élethelyzeteinek, a környezetével való kölcsönhatásának, problémáinak, sorsfordulatainak bemutatása. A rendszeres és figyelmes zenehallgatás a tanulók zene iránti fogékonyságát és zenei ízlését formálja.

A tanításhoz szükséges tárgyi feltételek iskolánkban biztosítottak.

- Szaktanterem pianínóval vagy zongorával
- Megfelelő nagyságú tér a mozgáshoz, énekes játékokhoz
- Megfelelő terem a kórusmunkához
- Ötvonalas tábla
- Mágneses tábla
- Ritmushangszerek
- Jó minőségű CD- és DVD-lejátszó, erősítő, hangszórók
- Számítógép internetkapcsolattal, interaktív táblával
- Hangtár, hozzáférhető hanganyag

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.	2	72	68	4
6.	1	36	34	2
7.	1	36	34	2
8.	1	36	34	2

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

5. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
1. Zeneművek/Népdalok, műdalok	34	+2	36
2. Zeneművek/Zenehallgatási anyag	14	+2	16
3. Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	8	-	8
4. Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	6	-	6
5. Zenei ismeretek/Zenei írás-olvasás	6	-	6
Évfolyam összesen	68	4	72

5.évfolyam: 68

Szabad órakeret:

4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
1. Zeneművek/Népdalok, műdalok	– Népdalok a magyar népzene régi és új rétegéből, más népek dalai és műdalok hallás utáni megtanulása, éneklése kottaképről, emlékezetből, és szöveggel.	2
2. Zeneművek/Zenehallgatási anyag	– A legelterjedtebb magyar népi hangszerek (pl. tekerő, duda, cimbalom, citera, doromb, furulya, tárogató, síp) ismerete. – A klasszikus zenekar hangszercsaládjainak felsorolása, és alapvető hangszereinek megnevezése (fafúvók rézfúvók, vonós, ütős).	2
Összesen:		4

5. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Éneklési készség fejlesztése a korábban elsajátított dalkincs ismétlésével és bővítésével az életkor adta hangai lehetőségek figyelembe vételével (hangterjedelem: a-e”, törekvés a tiszta intonációra). Kifejező és stílusos éneklésre való törekvés kialakítása.

Visszatérő forma és variáció alkotásának fejlesztése. A rögtönzés fejlesztése a következő zenei ismeretek felhasználásával: 6/8-os metrum, felütés.

További ritmikai, metrikai és dallami elemek elsajátításával a zenei reprodukció fejlesztése. Előkészítést követően rövid, az énekelt szemelvényeknél könnyebb olvasógyakorlatok reprodukciója a felismerő kottaolvasás és a fejlődő belső hallás segítségével.

A zenehallgatásra kiválasztott művek értő befogadása a befogadói kompetenciák fejlesztéséhez kapcsolódó tevékenységeken keresztül, az énekléssel és a generatív tevékenységekkel fejlesztett differenciált hallási készség és zenei memória által.

A népzene tárházából és a megjelölt korok zeneműveiből válogatva a tanulók érdeklődését erősítve törekvés a zeneirodalom remekműveinek megismertetésére. Hangverseny-látogatásra nevelés.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

6. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
1. Zeneművek/Népdalok, műdalok	17	+1	18
2. Zeneművek/Zenehallgatási anyag	7	+1	8
3. Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	4		4
4. Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	3		3
5. Zenei ismeretek/Zenei írás-olvasás	3		3
Évfolyam összesen	34	2	36

6.évfolyam: 34

Szabad órakeret:

2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
1. Zeneművek/Népdalok, műdalok	– Népdalok a magyar népzene régi és új rétegéből, más népek dalai és műdalok hallás utáni megtanulása, éneklése kottaképről, emlékezetből, és szöveggel.	1
2. Zeneművek/Zenehallgatási anyag	– A legelterjedtebb magyar népi hangszerek (pl. tekerő, duda, cimbalom, citera, doromb, furulya, tárogató, síp) ismerete. – A klasszikus zenekar hangszercsaládjainak felsorolása, és alapvető hangszereinek megnevezése (fafúvók rézfúvók, vonós, ütős).	1
Összesen:		2

6.évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Éneklési készség fejlesztése a korábban elsajátított dalkincs ismétlésével és bővítésével az életkor adta hang lehetőségek figyelembe vételével (hangterjedelem: a-e”, törekvés a tiszta intonációra). Kifejező és stílusos éneklésre való törekvés kialakítása.

A variáció alkotásának fejlesztése. A rögtönzés fejlesztése a következő zenei ismeretek felhasználásával: 6/8-os metrum, felütés, dúr-moll dallami fordulatok, tercpárhuzam.

További ritmikai, metrikai és dallami elemek elsajátítása, a zenei reprodukció fejlesztése. Előkészítést követően rövid, az énekelt szemelvényeknél könnyebb olvasógyakorlatok reprodukciója a felismerő kottaolvasás és a fejlődő belső hallás segítségével.

A zenehallgatásra kiválasztott művek értő befogadása, ismerete, a befogadói kompetenciák fejlesztéséhez kapcsolódó tevékenységeken keresztül, az énekléssel és a generatív tevékenységekkel fejlesztett differenciált hallási készség és zenei memória által.

A népzene tárházából és a megjelölt korok zeneműveiből válogatva a tanulók érdeklődését erősítve törekvés a zeneirodalom remekműveinek megismertetésére.

Hangverseny-látogatásra nevelés.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

7. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
1. Zeneművek/Népdalok, műdalok	14	+1	15
2. Zeneművek/Zenehallgatási anyag	12	+1	13
3. Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	3	-	3
4. Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	3	-	3
5. Zenei ismeretek/Zenei írás-olvasás	2	-	2
Évfolyam összesen	34	2	36

7.évfolyam: 34

Szabad órakeret:

2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
1. Zeneművek/Népdalok, műdalok	- Népdalok és műdalok. A magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzői. - Műzene és népzenei feldolgozások különbsége.	1
2. Zeneművek/Zenehallgatási anyag	A zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyei, történelmi és kulturális hátterük.	1
Összesen:		2

7.évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A dalkincs ismétlése és folyamatos bővítése: többféle zenetörténeti stílusból válogatott szemelvény, magyar népdalok, más népek dalai, kiegészítve a magyar populáris zene műfajaiból válogatott néhány példával.

Az énekhang további képzése, figyelve a tanulók egyéni vokális fejlődésére (mutálás). A kialakított készségek továbbfejlesztése.

Generatív képességfejlesztés komponálással, rögtönzött folytatással. További ritmikai, metrikai és dallami elemek elsajátításával a zenei reprodukció fejlesztése.

Előkészítést követően rövid, az énekelt zenei anyagnál könnyebb olvasógyakorlatok reprodukciójával a belső hallás fejlesztése.

Felismerő kottaolvasási képesség fejlesztése egy-egy meghallgatott zenemű kottaképének követése alapján.

Összetettebb, hosszabb, fokozott koncentrációt igénylő zenei anyag befogadásához szükséges kompetenciák fejlődése. A befogadói kompetencia erősítése az ismeretek kronológiai rendszerezésével. Zenehallgatóvá nevelés.

8. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

1. Zeneművek/Népdalok, műdalok	14	+1	15
2. Zeneművek/Zenehallgatási anyag	12	+1	13
3. Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés	3	-	3
4. Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés	3	-	3
5. Zenei ismeretek/Zenei írás-olvasás	2	-	2
Évfolyam összesen	34	2	36

8.évfolyam: 34	Szabad órakeret:	2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
1. Zeneművek/Népdalok, műdalok	- Népdalok és műdalok. A magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzői. - Műzene és népzenei feldolgozások különbsége.	1
2. Zeneművek/Zenehallgatási anyag	A zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyei, történelmi és kulturális hátterük.	1
Összesen:		2

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A dalkincs ismételése és folyamatos bővítése: többféle zenetörténeti stílusból válogatott szemelvény, magyar népdalok, más népek dalai, kiegészítve a magyar populáris zene műfajaiból válogatott néhány példával.

Az énekhang további képzése, figyelve a tanulók egyéni vokális fejlődésére (mutálás). A kialakított készségek továbbfejlesztése.

Generatív képességfejlesztés komponálással, rögtönzött folytatással. További ritmikai, metrikai és dallami elemek elsajátításával a zenei reprodukció fejlesztése.

Előkészítést követően rövid, az énekelt zenei anyagnál könnyebb olvasógyakorlatok reprodukciójával a belső hallás fejlesztése.

Felismerő kottaolvasási képesség fejlesztése egy-egy meghallgatott zenemű kottaképének követése alapján.

Összetettebb, hosszabb, fokozott koncentrációt igénylő zenei anyag befogadásához szükséges kompetenciák fejlődése. A befogadói kompetencia erősítése az ismeretek kronológiai rendszerezésével.

Zenehallgatóvá nevelés.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Vizuális kultúra

A vizuális nevelés legfontosabb célja, hogy segítse a tanulókat az őket körülvevő világ vizuálisan értelmezhető jelenségeinek megértésében, ezen belül a vizuális művészeti alkotások átélésében és értelmezésében, illetve ennek segítségével környezetünk tudatos alakításában. Ez a cél a tanórai kereteken belül az alkotva befogadás elvét követve valósulhat meg a leghatékonyabban, azaz a tantárgy jellemző tulajdonsága, hogy aktív tanulói tevékenységen alapul. A tantárgy célja továbbá, hogy a tanulók az iskolában megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti műalkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgykultúráját és díszítőművészetét. A tantárgy kulcsszerepet játszik a tanulók érzelmi fejlesztésében, mely az őket körülvevő világhoz való pozitív érzelmi viszonyulásuk kialakításának fontos eszköze. Ennek eredményeként elérendő cél, hogy a tanulók a magyar kultúrára büszkéek legyenek, és kötődjenek szülőföldünk értékeihez. Továbbá a tanulók ismerjék meg az európai és egyetemes vizuális kultúra legjelentősebb képzőművészeti és építészeti alkotásait, alakuljon ki bennük érdeklődés a vizuális jellegű művészetek iránt. Váljanak nyitottá a régmúlt korok, illetve az őket körülvevő XXI. század művészeti jelenségek befogadására. Ennek érdekében a tantárgy az adott iskolaszakaszokban az életkornak megfelelő szinteken játékos, kreatív szemlélet kialakítására és alkalmazására törekszik.

Fontos cél továbbá a minél szélesebb körű anyaghasználat, az alkotó tevékenységen keresztül a kéz finommotorikájának fejlesztése, a változatos médiumok és megközelítési módok alkalmazása, a vizuális médiumok közötti átjárhatóság és a művészi gondolkodás szabadságának a kialakítása. Mindez segíti a tanulók tájékozódását az őket érő nagy mennyiségű vizuális információ feldolgozásában, szelektálásában, s végül majd az önálló, mérlegelni képes szemlélet kialakításában. A vizuális nevelés kiemelt feladatának tekinti a kreativitás fejlesztését, mely a vizuális problémamegoldás folyamatában fejleszthető és gyakorolható. Ezzel összefüggésben fontos a tanulók önértékelésének és önismeretének fejlesztése, a mérlegelő szemlélet kialakítása, amelynek az önálló és a társakkal együttműködő gyakorlati feladatmegoldásokban kell megjelennie és működnie a tanulók fejlesztése során.

A vizuális kultúra tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: A vizuális megfigyelés, a belső képalkotás, a vizuális elemzés, összehasonlítás, esetleg a tapasztalatok, a következtetések vizuális megjelenítése – kiváltképp a digitális kor vizuális dominanciája miatt – az információszerzés, a tanulás feltétele. A vizuális információszerzés rutinja különösen fontos az önálló tanulás szempontjából. A vizuális gondolkodás ugyanakkor nemcsak az információszerzést, hanem az információk feldolgozását és a gondolkodási folyamatokat is ösztönözheti.

A kommunikációs kompetenciák: A vizuális kultúra tantárgy célja, hogy a tanulók megismerjék és használják a vizuális kommunikáció lehetőségeinek minél szélesebb skáláját, ami a mindennapi életben és a munka világában is elengedhetetlen. A vizuális kultúra a művészeti nevelés olyan átfogó megközelítésére törekszik, melynek keretében sokféle önkifejezési forma (vizuális megjelenítés, beszéd, mozgás) gyakorlására van mód, ami a kommunikációs lehetőségek körét is tágítja.

A digitális kompetenciák: A digitális kor, amelyben élünk, nagyrészt vizuális kommunikációs formákat használ, ezért a vizuális kultúra tantárgynak is alapvető feladata, hogy segítse a digitális médiumok használatát, mind a közlés, mind a befogadás képességeinek fejlesztésével. A kreatív feladatmegoldás érdekében a tanulók digitálisan hozzáférhető információkat gyűjtenek, és életkori sajátosságaiknak megfelelően lehetőséget kapnak arra, hogy az egy-egy tananyagrészt produktumát digitális formában készítsék

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

el. Ezáltal megtanulják, hogy hogyan érdemes alkotó folyamatba építeni az elérhető és összegyűjthető információkat, és hogyan lehet felhasználni a technikai lehetőségeket.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A megismerési folyamatok fontos eleme a vizuális megfigyelés. A vizuális kultúra tanulása során mind a szabad alkotásban, mind az egyszerű tervezési feladatokban a problémamegoldó gondolkodást gyakorolhatja a tanuló, amikor végigjárja az információgyűjtés, -elemzés, -értelmezés, az ötletelés, a tesztelés és az újraértelmezés szakaszait.

A személyes és társas kompetenciák: A művészettel nevelés elvének megfelelően a vizuális kultúra tantárgy kiemelt feladata a személyiség fejlesztése, különös tekintettel a személyes és társas kompetenciákra. A tantárgy egyik jellemzője a gazdag önkifejezési formák támogatása, ami segíti az önismeretet és a reális önértékelés kialakítását, miközben a változatos tevékenységi formák nagyobb esélyt adnak a sikerélmény elérésére. A csoportos együttműködésen alapuló alkotó vagy befogadó feladatmegoldásokban lehetőség van a különböző szerepek megtapasztalására, a közös döntések megvitatására és a konfliktushelyzetek megoldására, végül a legjobb megoldás érdekében a produktív tevékenység gyakorlására.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A vizuális kultúra tantárgy magába foglalja a műalkotások elemző vizsgálatát. Cél, hogy kontextusba helyezze a művészettörténeti változásokat, különös tekintettel kulturális örökségünk jelentőségére, ugyanakkor a tantárgy feladata a kortárs kulturális jelenségek értelmezése is. A tantárgy fontos célja, hogy a tanulók az iskolában megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti alkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgykultúráját és díszítőművészetét, ezáltal büszkéek legyenek a magyar kultúrára, és kötődjenek szülőföldünk értékeihez.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A vizuális kultúra tantárgy leginkább a személyiségfejlesztésben betöltött feladata miatt képes a munkavállalói és vállalkozói kompetenciák fejlesztésére. A kreatív feladatmegoldás megköveteli az adott helyzet rugalmas kezelését, az innovatív ötletek, új megoldások megtalálását, a megoldás érdekében a helyzetek értékelését, majd a hatékony döntés céljából a kitartó mérlegelést és döntést. A csoportos feladatmegoldások (például projektfeladatok) esetében a tanuló kipróbálhat ugyanakkor olyan együttműködések is, amelyekre a munka világában is szüksége lehet.

Tanítás során a Mozaik Kiadó Művészettörténet tankönyve alapján és Imrehné Sebestyén Margit :A képzelet világa vizuális kultúra tankönyv 5-8. osztályos tanulók számára segítségével kerül feldolgozásra a tananyag. A szabadon tervezhető időkeret felhasználása során figyelembe vettük a továbbtanuló nyolcadik évfolyamosaink középfokú iskolaválasztását. A képzőművészeti képzésbe bekapcsolódó végzős diákoknak segítséget nyújtunk az alkotói mappa összeállításában, a szóbeli, középiskolai művészettörténeti vizsgára történő felkészüléshez. Intézményi szintű kiállítások előkészítésében, megyei versenyekre történő felkészítéssel támogatjuk az iskolai tehetséggondozást.

Egész évben folyamatosan nyomon követjük az aktuális pályázatokat és bekapcsolódunk azokba. Minden évben részt veszünk a megyei kétfordulós rajzpályázaton. Tematikus hetekhez kapcsolódóan mind manuális, mind digitális technikák segítségével hoznak létre alkotásokat tanulóink. Diákjaink tevékenységébe, iskolánkban folyó munkánkba a szülők betekintést nyerhetnek a nyílt napok, közös kirándulások, kiállítások során.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.	1	36	34	2
6.	1	36	34	2
7.	1	36	34	2
8.	1	36	34	2

5. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok	5	1	6
Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió	5	1	6
Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei	5	-	5
Tér és időbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei	5	-	5
Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete	4	-	4
Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat	5	-	5
Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció	5	-	5
Évfolyam összesen	34	2	36

5. évfolyam:	Szabad órakeret:	2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok	Ismeretek rendszerezése	1
Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió	Természeti formaelemzés	1
Összesen:		2

5. osztály: A továbbhaladás feltételei

A vizuális nyelv alapelemeinek használata az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.

Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használata a képalkotásban.

A mindennapokban használt vizuális jelek értelmezése, ennek analógiájára saját jelzésrendszerek kialakítása.

Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során.

Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Egyszerű rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.

Reflektálás társművészeti alkotásokra vizuális eszközökkel.

A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása.

Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása.

Fontosabb szimbolikus és kultúrális üzenetet közvetítő tárgyak felismerése.

A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.

Különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt.

6. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok	5	1	6
Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió	5	1	6
Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei	5	-	5
Tér és időbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei	5	-	5
Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete	4	-	4
Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat	5	-	5
Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció	5	-	5
Évfolyam összesen	34	2	36

6.évfolyam:	Szabad órakeret:	2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok	Ismeretek rendszerezése	1
Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió	Természeti formaelemzés	1
Összesen:		2

6. osztály: A továbbhaladás feltételei

A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek alkotó alkalmazása a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.

Kompozíciós alapelvek kifejezésnek megfelelő használata a képalkotásban.

Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése.

A mindennapokban használt vizuális jelek értelmezése, ennek analógiájára saját jelzésrendszerek kialakítása.

Tartalom és forma egysége. Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során.

Egyszerű következtetések megfogalmazása az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján.

Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A korábban megismert vizuális eszközökkel reflektálás társművészeti alkotásokra .
- A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása. Fontosabb szakrális, szimbolikus és kultúrális üzenetet közvetítő tárgyak felismerése.
- Önálló vélemény és kérdések megfogalmazása saját és mások munkájáról a vizuális megfigyelés és elemzés során .
- Adott tartalmi keretekhez (pl. irodalmi vagy médiaélmény, tanulók által közösen kitalált történet, személyes élmény) illeszkedő figurák, karakterek, terek, tárgyak, helyzetek, történet részletes elképzelése, korábbi személyes vizuális tapasztalatok, emlékek inspiratív felhasználásával.
- Az elképzelések bemutatása és vizuális megjelenítése érdekében többféle forrásból (pl. könyvtár, internet, valóság) vizuális információk, képi inspirációk gyűjtése és megfelelő alkotó felhasználása egyénileg és csoportmunkában. a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;

7. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok	5	1	6
Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió	5	-	5
Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei	4	-	4
Tér és időbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei	4	-	4
Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete	6	1	7
Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat	5	-	5
Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció	5	-	5
Évfolyam összesen	34	2	36

7.évfolyam:	Szabad órakeret:	2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok	Ismeretek rendszerezése	1
Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete	Plakát készítése	1
Összesen:		2

7. osztály: A továbbhaladás feltételei

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.
- Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megfelelő értelmezése, és következtetések megfogalmazása.

Alapvetően közlő funkcióban lévő képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.

Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján következtetések megfogalmazása.

- A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A mozgóképi közlésmód és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.
- Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.

Tárművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.

A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.

- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Különböző korból és kultúrából származó művek csoportosítása különböző szempontok (pl. műfaj, technika, kifejezőeszköz, tériség, mű célja) szerint.
- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit.

8. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok	5	1	6
Vizuális művészeti jelenségek – Személyes vizuális tapasztalat és reflexió	5	-	5
Médiumok sajátosságai – Médiumok jellemző kifejezőeszközei	4	-	4
Időbeli és térbeli viszonyok – Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei	4	-	4
Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete	6	1	7
Környezet: Technológia és hagyomány – Hagyomány, design, divat	5	-	5
Környezet: Technológia és hagyomány – Tárgyak, terek, funkció	5	-	5
Évfolyam összesen	34	2	36

8. évfolyam:

Szabad órakeret:

2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Vizuális művészeti jelenségek – Alkotások, stílusok	Ismeretek rendszerezése	1
Vizuális információ és befolyásolás – Kép és szöveg üzenete	Plakát készítése	1
Összesen:		2

8. osztály: A továbbhaladás feltételei

- Célrányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása.
- Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében.
- Közlő funkcióban lévő képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása.
- Több jól megkülönböztethető technika, médium (pl. állókép-mozgókép, síkbeli-térbeli) tudatos használata az alkotótevékenység során.
- A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán.
- A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.
- Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

karaktere szerint.

- -A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.
- -Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.
- -A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- -Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.
- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;
- vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit.
- a helyzetek, történetek ábrázolása, dokumentálása során felhasználja a kép és szöveg, a kép és hang viszonyában rejlő lehetőségeket, egyénileg vagy csoportmunkában is;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Dráma és Színház

A dráma és színház tanítása olyan művészeti és művészetpedagógiai tevékenység, amelynek célja az élményeken keresztül történő megértés, valamint a kommunikáció, a kooperáció, a kreativitás fejlesztése, az összetartozás érzésének erősítése. A dráma és színház kreatív folyamata szolgálja a tanulók ön- és társismeretének gazdagodását, segíti az oldottabb és könnyebb kapcsolatépítést és kapcsolatfenntartást.

A tanulói tevékenységek a gondolatok és érzelmek kifejezését, ezzel együtt különböző drámai és színházi kifejezési formák megismerését, alkalmazásuk elsajátítását és értelmezését szolgálják. A dramatikus tevékenység gyakorlása és tanulása hozzájárul az önazonosság erősítéséhez és a nemzeti, helyi vagy nemzetiségi közösségi tudat kialakításához.

A dráma és színház tevékenységformáival való – a Nemzeti alaptanterv magyar nyelv és irodalom tantárgyra vonatkozó szemléletéhez igazodó – személyes találkozás révén a művészeti ág nyelve a tanulók sajátjává válik, és mindezek eredményeként kialakul bennük a művészettel élés, az értő befogadóvá válás alapvető igénye.

A dráma és színház tevékenységei nagy szerepet játszanak a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott valamennyi kompetencia fejlesztésében.

Fejleszti a tanulás kompetenciáit, mert a tanuláshoz kapcsolódó sikeresség megélt élményként jelenik meg, mely más tárgyak tanulásához is pozitív megerősítést ad.

Fejleszti a kommunikációs kompetenciákat, mert a dráma és színház keretei között sokféle önkifejezési forma (verbális, vokális, nonverbális) alkalmazására és gyakorlására van lehetőség, ami a kommunikációs lehetőségek körét a megszokotthoz képest erőteljesen kitágítja. A kommunikáció folyamatában a tanulók nyitottan, érzékenyen és kritikusan viszonyulnak mások véleményéhez, illetve konstruktív párbeszéd folytatására törekednek.

Fejleszti a digitális kompetenciákat, hiszen a tanulók kezében lévő digitális eszközök a hétköznapi kommunikáció mindennapos eszközei, melyeket konkrét vagy szimbolikus tartalommal gyakran alkalmaznak kortárs élethelyzetekben. Emellett a dramatikus tevékenységek során a tanulók azonosítják a digitális környezet kínálta lehetőségeket és veszélyeket is, érvényesen foglalkozhatnak a magánszféra, a személyes adatok és a digitális identitás meglétével vagy hiányával, veszélyeztetésével vagy biztonságával.

Fejleszti a matematikai, gondolkodási kompetenciákat, hiszen a dramatikus tevékenységek folyamán és következtében a tanuló motivált a problémák azonosítására, a kérdések megfogalmazására, a bizonyítékok keresésére és értékelésére, a logikus érvelés alkalmazására, a következtetések levonására, és megalapozott információkra, tényekre és bizonyítékokra támaszkodó döntésekre törekszik. Ugyanakkor a dráma és színház tevékenységei teret adnak a szabad asszociáción alapuló, divergens gondolkodási szakaszoknak is, a fantázia, kreatív megközelítések szabadságának, melyek szintén nagy szerepet játszanak a gondolkodás fejlesztésében.

Fejleszti a személyes és társas kapcsolati kompetenciákat, hiszen a tantárgy tanulásának jellemzője a gazdag önkifejezési formák támogatása, ami segíti az önismeret, a reális önértékelés kialakulását, ugyanakkor a csoportos együttműködésben, közös cél érdekében zajló munka erősíti az érdekérvényesítés és az alkalmazkodás dinamikus egyensúlyában zajló konfliktusmegoldások folyamatát.

A tantárgy sajátosságai miatt nagyban fejleszti a kreativitás, kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciáit, hiszen a tárgy tanulása során a tanuló olyan készségeket sajátít el, amelyek magukban foglalják gondolatok, tapasztalatok és érzések befogadását és kifejezését a művészetek és más kulturális kifejezőmódok széles körében.

Végül a személyiségfejlesztésben betöltött szerepe miatt fejleszti a munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciákat is.

A dráma és a színház tantárgy értékelésénél a Nat irányelveivel összhangban az iskola választhat a fejlesztő, tanulást támogató és az összegző-minősítő eszközök használata között. Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek legyenek, már a tanulási folyamat elején ismertté váljanak. Minden tanuló önmagához, saját fejlődési útjához mérten értékelendő. A tevékenységek értékelésében meghatározó szerepet kell kapnia a tanulói önértékelésnek, a társértékelésnek és a csoportos értékelési formáknak, fejlesztve ezzel a tanuló reflektivitását és érzelmi, szociális intelligenciáját. Az iskola ennek érdekében dönthet úgy, hogy

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

elsősorban vagy kizárólag fejlesztő, tanulást támogató (pl. szöveges vagy egyes dramatikus formákra támaszkodó) értékelést alkalmaz.

A dráma és színház tantárgy a felső tagozat valamely évfolyamán heti egy órában kötelezően választandó, valamint a 11. évfolyamon a művészetek tantárgy keretében önálló tárgyként is választható. A dráma és színház tantárgy szervezése megvalósulhat projektnapok, témahét vagy tematikus hét keretében, továbbá tömbösítve Intézményünkben a nevelőtestület döntése alapján az 5. évfolyamon oktatjuk a szabad órakeret terhére a dráma és színház tantárgyat.

A dráma és színház tanítás főbb tevékenységei

A mozgásos-táncos tevékenységek többek között fejlesztjük a ritmusérzéklet, a térérzéklet, a testtartást, a mozgáskoordinációt, az állóképességet. E tevékenységek során a tanulók megismerik a mozgásos-táncos kommunikáció és önkifejezés sajátosságait, eszköztárát.

A dramatikus és a mozgásos-táncos tevékenység gyakorlásával és tanulásával hozzájárulunk a nemzeti, helyi vagy a nemzetiségi hagyomány megismeréséhez, az önazonosság erősítéséhez, fontos szerepe lehet a közösségi tudat kialakításában.

A művészeti tevékenységformákkal való személyes találkozás révén törekszünk arra, hogy a művészeti ágak nyelve a tanulók sajátjává váljék, és mindezek eredményeként kialakul bennük a művészettel élés, az értő befogadóvá válás alapvető igénye.

A tárgy közműveltségi tartalmai, fejlesztési feladatait elsősorban játékos, tevékenység-központú, gyakorlati képzéssel igyekszünk megvalósítani.

Továbbhaladási feltételek helyett az év végi követelményeket határoztuk meg.

A tanév során törekszünk különféle színházi alkalmakra eljuttatni tanulóinkat. Iskolánk diákjainak, életkoruktól függően szervezünk bábszínházi, gyermekszínházi és színházi előadásokat, különféle műfajokban.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.	1	36	34	2
6.	-	-	-	-
7.	-	-	-	-
8.	-	-	-	-

5. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Szabályjátékok, népi játékok	7	-	7
Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)	4	1	5
Rögtönzés	5	1	6
Saját történetek feldolgozása	5	-	5
Műalkotások feldolgozása	3	-	3
Dramaturgiai alapfogalmak	3	-	3
A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)	2	-	2
Színházi műfajok, stílusok	2	-	2
Színházi előadás megtekintése	3	-	3
Évfolyam összesen	34	2	36

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

5. évfolyam:	Szabad órakeret:	2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)	Add tovább a gondolatot! Add tovább a mozdulatot!	1
Rögtönzés és együttműködés	Közösség formáló játékok	1
	Összesen:	4

5. évfolyam: A továbbhaladás követelményei

A kapcsolatteremtésen alapuló alkotó együttműködés képességének fejlesztése.

Tiszta, érthető, artikulált beszéd, világos kifejezés, adekvát nyelvhasználat fejlesztése. Improvizációs képesség fejlesztése; az egymásra figyelem és az együttműködés erősítése.

Örömteli, fegyelmezett, tervszerű, összpontosított alkotómunka; a kreativitás, improvizációs képesség fejlesztése; a tartós, intenzív figyelem erősítése; a kooperáció, a munkamegosztásban való részvétel gyakorlása; a társak munkájának megértése, tisztelete.

Alapvető dramaturgiai, műfaji fogalomkészlet ismerete, bővítése. Az idő, a tér és az emberi jelenlét egymáshoz való kapcsolódásának megismerése különböző munkaformákon keresztül.

Egyes fogalmak felhasználása drámajátékos tevékenységekben és/vagy az elemző megbeszélésekben.

Alkotó és tevékeny részvétel támogatása, fejlesztése különböző drámajátékos tevékenységekben, történetek megjelenítésében.

Különböző művészeti alkotások játékon, megjelenítésen keresztül történő feldolgozása. Néphagyományok alapfokú ismerete.

Színházi előadások megtekintése alapján a befogadó/értelmező képességek fejlesztése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Hon- és népismeret

A hon- és népismeret tartalmazza népünk kulturális örökségére leginkább jellemző sajátosságokat, nemzeti kultúránk nagy múltú elemeit, a magyar néphagyományt. Teret biztosít azoknak az élményszerű egyéni és közösségi tevékenységeknek, amelyek a család, az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megbecsüléséhez, velük való azonosuláshoz vezetnek. Segíti az egyéni, családi, közösségi, nemzeti azonosságtudat kialakítását. Megalapozza és áthatja a különböző műveltségi területeket. Rendszerezett ismeretanyagként pedig lehetőséget teremt a magyar népi kultúra értékein keresztül a saját és a különböző kultúrák, a környezet értékeit megbecsülő és védő magatartás, illetve a szociális érzékenység kialakítására.

A tanulók a tantárgy tanulása során felfedezik, hogy a nemzedékeken át létrehozott közösségi hagyomány összeköti őket a múlttal és segít nekik eligazodni a jelenben. Felismerik, hogy az emberiség évezredek óta felhalmozódott tapasztalatai a legegyszerűbb, és éppen ezért a legfontosabb mindennapi kérdésekre adott gyakorlati válaszok tárháza. Megértik a tanulók, hogy a néphagyomány az általános emberi értékek hordozója, ezért ismerete az általános műveltséghez is szükséges.

A tantárgy megalapozza a tanulók nemzeti önismeretét, nemzettudatát, a tevékeny hazaszeretetet. Tudatosítja a tanulóknál, hogy először minden népnek a saját hagyományát, nemzeti értékeit kell megismernie, hogy azután másokét is, a nemzetiségeket, a szomszéd- és rokonnépeket, a világ többi népének kultúráját, az egyetemes értékeket, a köztük lévő kölcsönhatást is megérthesse. Ösztönöz a szűkebb és tágabb szülőföld, a magyar nyelvterület hagyományainak és történelmi emlékeinek felfedezésére, a még emlékezetből felidézhető, vagy a még élő néphagyományok gyűjtésére. Bővíti a tanulók művelődéstörténeti ismereteit, a hagyományörzést, népi kultúránk, nemzeti értékeink megbecsülését. Értékrendjével hozzájárul a tanulók értelmi, érzelmi, etikai és esztétikai neveléséhez, a természettel való harmonikus kapcsolatuk kialakításához és a társadalomba való beilleszkedésükhöz.

A tanítás során – pedagógiai és néprajzi szempontok szerint kiválasztott hon- és népismereti, néprajzi forrásanyagok felhasználásával igyekszünk minél több lehetőséget teremteni a néphagyományok élményszerű megismerésére. Törekszünk a tanulók cselekvő és alkotó részvételére a tanulás során, hogy az érzékelésen, észlelésen, élményeken keresztül jussanak el az elvontabb ismeretekig, az összefüggések megértéséig.

A Hon- és népismeret tantárgyat a hatodik évfolyamban a szabadon felhasználható időkeret felhasználásával kötelezően választható tantárgyként tanítjuk. Településünk Földes évszázadok óta a paraszti kultúra hagyományainak átörökítése révén biztosította az itt élők megélhetését. A tantárgy keretén belül törekszünk a településen még fellelhető hagyományok megismertetésére, összegyűjtésére, megőrzésére. A tantárgy keretén belül felelevenítik a tanulók a Gergely-járás szokását, a helyi óvodában hívogatnak az iskolába. Továbbhaladási feltételek helyett az év végi követelmények kerültek meghatározásra.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettanterni órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
6.	1	36	34	2

6. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettanterni óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összídőkerete
Az én világom	6		6
Találkozás a múlttal	20	1	3
Örökségünk, hagyományaink, nagyjaink	8	1	6
Évfolyam összesen	34	4	36

6. évfolyam: 36 óra	Szabad órakeret:	2

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Találkozás a múlttal	Népi ételkészítés	1
Örökségünk, hagyományaink, nagyjaink	A vőfélyek szerepe a lakodalomban	1
Összesen:		2

6. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A legszűkebb közösséghez, a családhoz, a lokális közösséghez való tartozás érzésének kialakulása, értékének tudatosítása.

A megszerzett ismeretekkel, a néhány emberöltővel korábbi időszakról alkotott kép tágitása, ezzel az időfogalom fejlesztése. A lokális ismeretek tudatosításával a szülőföld szeretetének, a helyi értékek megbecsülésének erősítése.

A helyi társadalom tagoltságáról, a közösség sokszínűségéről és az ebben rejlő gazdagságról szemléletes kép kialakítása. Az időbeli tájékozódás fejlesztése a helyi nevezetességek időbeli elhelyezésével.

A hagyományos paraszti életmód fontosabb elemeiben a természeti tényezők meghatározó szerepe, a környezeti feltételekhez való alkalmazkodás felismertetése.

A különböző mesterségek megismerése során a szakmák megbecsülésének kialakítása.

A gazdálkodó élet főbb területeinek megismerése során a rendelkezésre álló természeti javak ésszerű felhasználása előnyeinek, az önellátás fontosságának belátása.

A közösen végzett munka előnyeinek, közösségerősítő hatásának felismertetése.

A jeles napi, ünnepi szokások, az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó népszokások, valamint a társas munkák (pl. szüret, kukoricafosztás) és más közösségi alkalmak (pl. vásár, búcsú) hagyományainak és jelentőségének felismertetése a paraszti élet rendjében. A hétköznapi és ünnepek váltakozásának, ritmusának felismerése, az ünnepek jelentőségének tudatosítása az egyén és a közösség életében.

egy-egy ünnepkör, jeles nap köszöntő vagy színjátékszerű szokásainak, valamint a társas munkákhoz, közösségi alkalmakhoz kapcsolódó szokások élményszerű, tevékenységközpontú, hagyományhű elsajátítása, különös tekintettel a helyi hagyományokra; a lakóhelyhez, a tájhoz való kötődés erősítése. A magyar néphagyomány sokszínűségének és közös vonásainak megismerése a tájegységek, etnikai csoportok hon- és népművészeti, néprajzi jellemzőinek bemutatásával. A saját közösség megismerése által az identitástudat, a kötődések erősítése. A földrajzi környezet, a történeti és a gazdasági tényezők hatásának felismerése a néphagyományok alakulására, konkrét táji példákra keresztül

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Technika és tervezés

Intézményünk a kerettantervi ajánlások közül a B modult kívánja helyi tantervében megvalósítani.

A technika és tervezés tantárgy „B” Háztartásekonómia – életvitel technológiai moduljának tengelye az önellátás, a másokról történő gondoskodás. Középpontja a család, melynek hétköznapijait jelentősen befolyásolja a családellátó tevékenységek megvalósulásának színvonala. A modul tananyagának témaköreibe a négy fő családellátó tevékenység szerveződik: gazdálkodás és munkamegosztás; otthonteremtés; táplálkozás és táplálás; textiltechnika és ruházkodás.

A hagyományokat és értékeket megőrző tartalom kiegészül a XXI. században elvárt tudástartalmakkal. Ennek összetevői magukban foglalják mindazt, amelynek segítségével érthetővé válik és fenntarthatóan tanulható a környezet szervezett átalakítása, fejlesztése, megismerhető a tudományok eredményeinek felhasználása, a korszerű eszközök használata, az emberi és gépi munkával végzett tevékenység. A tudás elsajátításának elválaszthatatlan részét képezi az ember környezetátalakító tevékenységének, felelősségének megismerése, megértése, az ehhez kapcsolódó erkölcsi és etikai kérdések feltárása, az etikus magatartás kialakítása.

A témakörök sorában szereplő „Szabad alkotás” megadott időkeretébe az iskola helyi tantervében a technika és tervezés tantárgy A, C és D moduljaiból választhat tartalmakat az intézményi sajátosságok, a tanulók érdeklődésének figyelembevételével. A jelenségalapú tanulás biztosítására ebben az időkeretben akár a modulokon átívelő komplex alkotó folyamat is megvalósítható egy projekt keretében.

Intézményünkben továbbra is működik a Főzőcske, de Okosan ! – egészségnevelési- életvezetési szakkör.

Évfolyam	Heti órakeret	Évi órakeret	Kerettantervi órakeret	Helyi tervezésű órakeret
5.	1	36	34	2
6.	1	36	34	2
7.	1	36	34	2
8.	-	-	-	-

5. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összüldőkerete
Gazdálkodás, munkamegosztás	3	-	3
Otthon a lakásban	5	-	5
Táplálkozás és ételkészítés	9	-	9
Textiltechnika	7	-	7
Szabad alkotás	10	2	12
Évfolyam összesen	34	2	36

5.-6. évfolyam:	Szabad órakeret:	2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Szabad alkotás (C modulból választott témakörök)	élet a talpunk alatt témakör (kertművelés és ápolás)	1
	zöldsnövények termesztése (kertművelés szerszámai, alapvető konyhakerti növények,	1

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

	öntözési módok, növénytársítás)	
	Összesen:	2

5. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- tisztában van a saját, a családi és a társadalmi erőforrásokkal és az azokkal való hatékony és tudatos gazdálkodás módjaival;
- egészség- és környezettudatosan dönt és tevékenykedik;
- érti a társadalmi munkamegosztás lényegét, az egyes foglalkoztatási ágazatok jelentőségét.
- tevékenységének tervezésénél és értékelésénél figyelembe vesz környezeti szempontokat;
- szempontokat határoz meg a környezeti állapot felméréséhez, bizonyos eltéréseket számszerűsít;
- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait;
- részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat;
- felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait;
- a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja;
- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- alkalmazkodik a változó munkafeladatokhoz, szerepelvárásokhoz; vezetőként tudatosan vezeti a csoport döntési folyamatát;
- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
- környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból;
- terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával osztja meg;
- részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat;
- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát.
- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- a megismert szerszámokat és eszközöket önállóan, az újakat tanári útmutatással használja;
- csoportmunkában feladatot vállal, részt vesz a döntéshozatalban, és a döntésnek megfelelően tevékenykedik;
- önismeretére építve vállal feladatokat, szem előtt tartva a csapat eredményességét.
- a problémamegoldás során önállóan vagy társakkal együtt fogalmaz meg megoldási alternatívákat;

6. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Gazdálkodás, munkamegosztás	3	-	3
Otthon a lakásban	5	-	5
Táplálkozás és ételkészítés	9	-	9
Textiltechnika	7	-	7
Szabad alkotás	10	2	12
Évfolyam összesen	34	2	36

6. évfolyam:	Szabad órakeret:	2
Tematikai egység	Téma	Óraszám

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Szabad alkotás (C modulból választott témakörök)	élet a talpunk alatt témakör (kertművelés és ápolás)	1
	zöldségnövények termesztése (kertművelés szerszámai, alapvető konyhakerti növények, öntözési módok, növénytársítás)	1
	Összesen:	2

6. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- tisztában van a saját, a családi és a társadalmi erőforrásokkal és az azokkal való hatékony és tudatos gazdálkodás módjaival;
- egészség- és környezettudatosan dönt és tevékenykedik;
- érti a társadalmi munkamegosztás lényegét, az egyes foglalkoztatási ágazatok jelentőségét.
- tevékenységének tervezésénél és értékelésénél figyelembe vesz környezeti szempontokat;
- szempontokat határoz meg a környezeti állapot felméréséhez, bizonyos eltéréseket számszerűsít;
- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait;
- terv szerint tevékenykedik, probléma esetén ésszerű kockázatokat felvállal.
- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat;
- felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait;
- a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja;
- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- alkalmazkodik a változó munkafeladatokhoz, szerepelvárásokhoz; vezetőként tudatosan vezeti a csoport döntési folyamatát;
- felismeri saját felelősségét életvezetése megtervezésében és megszervezésében, tudatosan gazdálkodik a rendelkezésre álló anyagi és nem anyagi erőforrásokkal;
- ismeri az egyes modulokhoz kapcsolódó foglalkozások jellemzőit, ezekkel kapcsolatban megfogalmazza saját preferenciáit.
- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
- környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból;
- terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával osztja meg;
- alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt;
- részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat;
- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben;
- felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát.
- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt;
- a megismert szerszámokat és eszközöket önállóan, az újakat tanári útmutatással használja;
- csoportmunkában feladatot vállal, részt vesz a döntéshozatalban, és a döntésnek megfelelően tevékenykedik;
- önismeretére építve vállal feladatokat, szem előtt tartva a csapat eredményességét.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- a problémamegoldás során önállóan vagy társakkal együtt fogalmaz meg megoldási alternatívákat;
- komplex szempontrendszer mentén választ stratégiát, optimalizál;
- holisztikus szemlélettel rendelkezik, az összefüggések megértésére törekszik;
- döntéseit tudatosság jellemzi, alternatívákat mérlegel;
- alkalmazza a döntés-előkészítés, döntéshozatal eljárásait, hibás döntésein változtat.

7. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettan- tervi óraszám	Helyi többször- esítés óraszám (±)	Témakör összesidő- kerete
Gazdálkodás, munkamegosztás	4		4
Otthon a lakásban	6		6
Táplálkozás és ételkészítés	8		8
Textiltechnika	6		6
Szabad alkotás	10	2	12
Évfolyam összesen	34	2	36

7 évfolyam:	Szabad órakeret:	2

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Szabad alkotás (C modulból választott témakörök)	élet a talpuk alatt témakör (kertművelés és ápolás)	1
	zöldség-növények termesztése (kertművelés szerszámai, alapvető konyhakerti növények, öntözési módok, növénytársítás)	1
	Összesen:	2

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- tisztában van a saját, a családi és a társadalmi erőforrásokkal és az azokkal való hatékony és tudatos gazdálkodás módjaival;
- felismeri saját felelősségét életvezetése megtervezésében és megszervezésében, tudatosan gazdálkodik a rendelkezésre álló anyagi és nem anyagi erőforrásokkal.
- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával osztja meg;
- az egyes részfeladatokat rendszerszinten szemléli;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt;
- adott szempontok mentén értékeli saját és mások munkáját;
- a használatbavétel során, az eltéréseket kiindulópontként alkalmazva javaslatot tesz produktuma továbbfejlesztésére;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- önismeretére építve vállal feladatokat, szem előtt tartva a csapat eredményességét;
- a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja;
- megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben.
- tevékenységének tervezésénél és értékelésénél figyelembe vesz környezeti szempontokat;
- környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból;
- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- érti és értékeli a globális változásokat érintő lehetséges megoldások és az emberi tevékenység szerepét, jelentőségét;
- felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát;
- felismeri a személyes cselekvés jelentőségét a globális problémák megoldásában.
- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében;
- alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt;
- a megismert szerszámokat és eszközöket önállóan, az újakat tanári útmutatással használja;
- rendszerszinten végzi az elemzést és az alkalmazást;
- csoportmunkában feladatot vállal, részt vesz a döntéshozatalban, és a döntésnek megfelelően tevékenykedik;
- önismeretére építve vállal feladatokat, szem előtt tartva a csapat eredményességét.
- a problémamegoldás során önállóan vagy társakkal együtt fogalmaz meg megoldási alternatívákat;
- komplex szempontrendszer mentén választ stratégiát, optimalizál;
- holisztikus szemlélettel rendelkezik, az összefüggések megértésére törekszik;
- döntéseit tudatosság jellemzi, alternatívákat mérlegel;
- alkalmazza a döntés-előkészítés, döntéshozatal eljárásait, hibás döntésein változtat;
- a fizikai és digitális környezetből információt gyűjt a számára vonzó foglalkozások alkalmassági és képesítési feltételeiről, keresi a vállalkozási lehetőségeket, a jövedelmezőséget és a jellemző tanulási utakat.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Testnevelés és sport

A felső tagozaton a tanulók a mozgástanulás magasabb szintjére lépnek. Az alapokat az 1–4. évfolyamon megvalósuló céltudatos fejlesztési folyamat biztosítja. Erre építve valósul meg 5. évfolyamtól az életkori sajátosságokat és a szenzitív időszakokat szem előtt tartó komplex készség- és képességfejlesztés. A tulajdonképpeni sportági képzés iskolánkban is az 5. évfolyamon kezdődik meg, és teljesedik ki a 8. évfolyamra, mindvégig szem előtt tartva a motoros teljesítmény két alapvető összetevője – a mozgáskészség és motoros képesség – szükség szerű összhangjának megteremtését.

A tanítási tartalom szerves részei a személyi higiénével, a balesetek megelőzésével, a játékversenyszabályokkal, a sport- és testgyakorlati ágakkal kapcsolatos alapvető technikai-taktikai tudáselemek, az életkorhoz igazított élettani ismeretek, a tudatos tanulást segítő cselekvési, biomechanikai, edzéselméleti elvek, módszerek megismerése.

A testnevelés és sport kerettantervi követelményeit és a helyi igényeket és lehetőségeket is figyelembe véve határoztuk meg a fejlesztés fő irányait.

A testnevelési játékok, sportjátékok csapatainak megszervezésében, tevékenységükben, a tanórai versenyek lebonyolításában való részvétellel az önálló feladat megoldását várjuk el a tanulóktól. Iskolánkban a tanórán és tanórán kívüli foglalkozásokon, szervezeti és önkéntes formákban mindenki megtalálhatja a képességeinek, ambícióinak leginkább megfelelő reszortot, illetve feladatot.

A tanórákon elsajátított és alkalmazott játék- és viselkedésszabályok betartásával a felső tagozaton az alsó tagozaton kialakított szabálykövető magatartást alapozzuk tovább. Az alkalmazott szabályok az egyén és a közösség érdekeit egyaránt szolgálják. Így élvezhető minden játék, a játék- és versenyszabályok tisztelete biztosítja az egyenlő feltételeket. Ilyen körülmények között az adott cél mindenki számára elérhető. Az erkölcsi fejlődést szolgálja a fair play fogalmának megismerése, az igazságosság elvének elfogadása és annak gyakorlatba ültetése, hogy a kötelességteljesítés, a szorgalmas munkavégzés és a mások teljesítménye iránti felelősségérzet elismerése közösségünket erősíti.

Az erőszakmentesség, az agresszió elvetése és a konfliktusok normális kezelése alapvető elv és gyakorlat a testnevelésben ezen az iskolafokon is. Szembesülni önmagunkkal, reális testképet és a motoros teljesítmény külső értékelése még nagyon fontos pedagógiai módszer ebben az életkorban. A 7–8. évfolyamban a belső értékelés szerepe egyre inkább felértékelődik. Kritikus önképet kialakítani a motoros cselekvések végrehajtásával és átélésével lehet. Az őszi és tavaszi atlétikai, a motorikus próbák rendszeres értékelésével, az évenkénti elért eredmények összevetésével törekszünk a kritikus önkép elérésére.

Ez az életkor kiemelkedő szerepet játszik a testnevelés és sport iránti elkötelezettség, az élethosszig tartó fizikai aktivitás iránti igény megalapozásában. A településünkön jelentős sporttörténeti múlttal rendelkező sportágak megismerését, bekapcsolódást a jelenleg is működő sportcsoportok munkájába folyamatosan támogatjuk, segítjük.

A kerettantervben a testnevelés tananyag feldolgozására a felső tagozaton is 180 órát fordíthatunk. A heti 5 kötelező testnevelés óra időkeretéből 4 órát testnevelés és sport, 1 órát tánc és mozgás (néptánc) oktatására fordítjuk ebben a oktatási szakaszban is. A testnevelés kerettantervében az ötödik évfolyamon húsz órátúszásoktatásra fordítunk. Településünkön biztosított (helyi strandfürdő üzemelése esetén) a szorgalmi időben történő helyi úszásoktatás. A foglalkozásokat május második felében a délutáni időkeretben tervezzük megvalósítani, két úszásoktatáshoz szükséges képzettséggel rendelkező testnevelő tanár bevonásával, osztályonkénti csoportbontással. A kerettantervben ajánlott 144 órányi testnevelés tananyagot valósítjuk meg.

A személyiségfejlesztés érdekében előtérbe kerül a motoros képességfejlesztés, edzettség, fittség. A motoros képességek rendszeres mérése azokkal a tesztekkel történik, melyek a NETFIT program keretében kidolgozásra kerültek.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A mozgásműveltség, mozgáskultúra területén fontos a kondicionális és koordinációs képességfejlesztés, az aerob és anaerob képességfejlesztés, a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását szolgáló tartásjavító torna. Az izmok mobilizálása, nyújtása, erősítése, lazítása.

A felső tagozatban is fontos, hogy az alsó tagozaton kialakított szokásrendszerek és életviteli alapelvek ismerete tovább erősödjön az étrend, a bioritmus, a higiénia, a médiatudatosság, a szenvedélybetegségek területén.

Az életvezetés és egészségfejlesztés érdekében a prevenciós lehetőségek maximális kihasználására törekszünk. Különösen fontos a kamaszkori stresszkezelés és a feszültségoldás különböző formáinak megismertetése.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.	5-1	144	136	8
6.	5-1	144	136	8
7.	5-1	144	136	8
8.	5-1	144	136	8

5. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	15		15
Atlétikai jellegű feladatmegoldások	21	+2	23
Torna jellegű feladatmegoldások	21	+2	23
Sportjátékok	31	+2	33
Önvédelmi és küzdősportok	17		17
Alternatív környezetben üzhető mozgásformák	13		13
Úszás	18	+2	20
Évfolyam összesen	136	+8	144

5.évfolyam:

Szabad órakeret:

8

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Atlétikai jellegű feladatmegoldások	Rajtgyakorlatok, rajtversenyek különböző testhelyzetekből	2
Torna jellegű feladatmegoldások	Egyensúlyozási gyakorlatok megvalósítása helyben helyzetváltoztatásokkal	2
Sportjátékok	A sportjátékokban megjelenő egyéni és csapatrész támadó, védekező alaptaktikai és ezekre épülő technikai elemeinek (emberfogás, területvédekezés, letámadás, támadóalakzat) megismerése,	2

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

	gyakorlása	
Úszás	Választott úszásnemben készség szintű úszás	2
	Összesen:	8

5. évfolyam: A továbbhaladás feltételei:

Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció

A gyakorláshoz szükséges alkatok öntevékeny gyors kialakítása.

Öntevékeny részvétel a szervezési feladatok végrehajtásában.

A bemelegítésre, a sokoldalú előkészítésre, valamint a képességfejlesztésre alkalmas mozgásformák, gyakorlatok folyamatos, pontosságra törekvő és megfelelő intenzitású végrehajtása.

6-8 gyakorlattal önálló bemelegítés végrehajtása.

A tanévben alkalmazott gimnasztika alapvető szakkifejezéseinek ismerete.

A testtartásért felelős izmok tudatos, koncentratív fejlesztése. A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása.

Relaxációs módszerek alkalmazásával a feszültségek önálló szabályozása.

A bemelegítés és a levezetés szempontjainak ismerete.

Úszás (amennyiben a tanév során megvalósítható az úszás oktatás megszervezése)

Választott úszásnemben készség szintű, egy másikban 150 méteren vízbiztos folyamatos úszás.

Intenzív úszásra törekvés rövidtávon.

Fejesugrás és folyamatos taposás a mélyvízben.

Az úszással összefüggő balesetvédelmi utasítások, valamint az uszoda, fürdő viselkedési szabályainak betartása.

Ismeretek az úszástudás, a vízbiztonság szerepéről az egészség megőrzésében és az életvédelemben.

Külső visszajelzés információinak elfogadása és hasznosítása a különböző úszásnemek gyakorlásánál.

Sportjátékok

A sportjátékok - kézilabda és labdarúgás - technikai és taktikai készletének elsajátítása, ezek alkalmazása testnevelési játékokban, játékos feladatokban és a sportjátékokban.

Törekvés a játékelemek (technikai, taktikai elemek) pontos, eredményes végrehajtására és tudatos kontrollálására.

A kézilabda és a labdarúgás egyszerű játékszabályainak ismerete és alkalmazása.

Szabálykövető magatartás, önfegyelem, együttműködés kinyilvánítása a sportjátékokban.

Részvétel a kedvelt sportjátékokban a tanórán kívüli sportfoglalkozásokon vagy egyéb szervezeti formában.

Atlétika jellegű feladatmegoldások

A tanult futó-, ugró-, dobógyakorlatok jártasság szintű elsajátítása.

A rajtok végrehajtása az indítási jeleknek megfelelően.

A vágta és a tartósfutás technikájának végrehajtása a mozgásmintának megfelelően.

Ugrásoknál a nekifutás távolságának és sebességének kialakítása tapasztalatok felhasználásával.

A kislabda-hajító technika képességeknél megfelelő elsajátítása.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A kar- és láblendítés szerepének ismerete az el- és felugrások eredményességében.

Az atlétikai versenyek alapvető szabályainak ismerete.

Szervezési feladatok vállalása a tanórai versenyek lebonyolításában.

Torna jellegű feladatmegoldások

A testtömeg uralása nem szokványos támaszhelyzetekben és támaszgyakorlatokban – szükség esetén segítségadás mellett.

A tanult akadályleküzdési módok és feladatok biztonságos végrehajtása.

A dinamikus és statikus egyensúlygyakorlatok végrehajtása a képességnek megfelelő magasságon, szükség esetén segítségadás mellett.

Talaj-, illetve gerendagyakorlat önálló összeállítása.

Az aerobik alaplépések összekapcsolása egyszerű kartartásokkal és kargyakorlatokkal.

Az alaplépésekből 2–4 ütemű gyakorlat végrehajtása helyben és haladással, zenére is.

A ritmikus sportgimnasztika egyszerű tartásos és mozgásos gyakorlatelemeinek bemutatása.

A járások, ritmizált lépések, futások és szökdelések technikailag megközelítően helyes végrehajtása.

A gyakorlatvégzések során előforduló hibák elismerése és a javítási megoldások elfogadása.

A balesetvédelmi utasítások betartása.

Segítségnyújtás a társaknak.

Alternatív környezetben üzhető mozgásformák

A tanult alternatív környezetben üzhető sportágak (frizbi, korcsolyázás) alaptechnikai gyakorlatainak bemutatása.

A sportágak üzéséhez szükséges eszközök biztonságos használata.

A természeti és környezeti hatások és a szervezet alkalmazkodó képessége közötti összefüggés ismerete.

A természeti környezetben történő sportolás egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályainak elfogadása és betartása.

A mostoha időjárási feltételek mellett is aktív részvétel a foglalkozásokon.

Önvédelmi és küzdősportok

Az alapvető önvédelmi fogások és eséstechnikák elfogadható bemutatása, különös tekintettel a tompítási technikákra, Grundbirkózásban az alaphelyzetek, a kitolás és a kihúzás végrehajtása.

A dzsúdó elemi guruló- és esés gyakorlatainak bemutatása.

Jártasság néhány önvédelmi fogásban.

A test-test elleni küzdelmet vállalása.

Belátása annak, hogy a küzdősportok nem az agresszió eszközei. Érzelmek, és az esetleges agresszió szabályozása.

Mások teljesítményének elismerése.

A feladatok végrehajtásában aktivitásra törekvés.

A tanult önvédelmi és küzdő jellegű feladatok szabályainak ismerete és alkalmazása.

6. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	13	+2	15

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Atlétikai jellegű feladatmegoldások	23	+2	25
Torna jellegű feladatmegoldások	23	+2	25
Sportjátékok	38	+2	42
Önvédelmi és küzdősportok	21		21
Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	18		18
Évfolyam összesen	136	+8	144

6.évfolyam:	Szabad órakeret:	8

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	Tartásjavító gyakorlatok	2
Atlétikai jellegű feladatmegoldások	Az állóképesség, a szív működés és a testtömegkontroll összefüggéseinek megismerése	2
Torna jellegű feladatmegoldások	A téri tájékozódó képesség és egyensúlyérzék, valamint a torna jellegű feladatmegoldások szempontjából fontos motorikus képességek (erő, ízületi mozgékonyaság, izomérzékelés) további fejlesztése	2
Sportjátékok	A sportjátékok technikai és taktikai készletének elsajátítása, ezek alkalmazása.	2
Összesen:		8

6. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció

A gyakorláshoz szükséges alakzatok öntevékeny gyors kialakítása.

8–10 gyakorlattal önálló bemelegítés végrehajtása.

A tanévben alkalmazott gimnasztika alapvető szakkifejezéseinek ismerete.

A testtartásért felelős izmok tudatos, koncentratív fejlesztése. A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Relaxációs módszerek alkalmazásával a feszültségek önálló szabályozása.

A bemelegítés és a levezetés szempontjainak ismerete.

Sportjátékok

A kézilabda és a labdarúgás sportjátékok technikai és taktikai készletének elsajátítása, ezek alkalmazása testnevelési játékokban, játékos feladatokban és a sportjátékokban.

Törekvés a játékelemek (technikai, taktikai elemek) pontos, eredményes végrehajtására és tudatos kontrollálására.

A sportjátékok játékszabályainak ismerete és alkalmazása.

Szabálykövető magatartás, önfegyelem, együttműködés kinyilvánítása a sportjátékokban.

Részvétel a kedvelt sportjátékban a tanórán kívüli sportfoglalkozásokon vagy egyéb szervezeti formában.

Atlétika jellegű feladatmegoldások

A tanult futó-, ugró-, dobógyakorlatok jártasság szintű elsajátítása.

A rajtok végrehajtása az indítási jeleknek megfelelően.

A vágta és a tartósfutás technikájának végrehajtása a mozgásmintának megfelelően.

Ugrásoknál a nekifutás távolságának és sebességének kialakítása tapasztalatok felhasználásával.

A kézilabda-hajító technika képességeknek megfelelő elsajátítása.

A kar- és láblendítés szerepének ismerete az el- és felugrások eredményességében.

Az atlétikai versenyek alapvető szabályainak ismerete.

Szervezési feladatok vállalása a tanórai versenyek lebonyolításában.

Torna jellegű feladatmegoldások

A testtömeg uralása nem szokványos támaszhelyzetekben és támaszgyakorlatokban – szükség esetén segítségadás mellett.

A tanult akadályleküzdési módok és feladatok biztonságos végrehajtása.

A dinamikus és statikus egyensúlygyakorlatok végrehajtása a képességnek megfelelő magasságon, szükség esetén segítségadás mellett.

Talaj-, illetve gerendagyakorlat önálló összeállítása.

Az aerobik alaplépések összekapcsolása egyszerű kartartásokkal és kargyakorlatokkal.

Az alaplépésekből 2–4 ütemű gyakorlat végrehajtása helyben és haladással, zenére is.

A ritmikus sportgimnasztika egyszerű tartásos és mozgásos gyakorlatelemeinek bemutatása.

A járások, ritmizált lépések, futások és szökdelések technikailag megközelítően helyes végrehajtása.

A gyakorlatvégzések során előforduló hibák elismerése és a javítási megoldások elfogadása.

A balesetvédelmi utasítások betartása.

Segítségnyújtás a társaknak.

Alternatív környezetben üzhető mozgásformák

A tanult alternatív környezetben üzhető sportágak (frizbi, korcsolyázás, foorball) alaptechnikai gyakorlatainak bemutatása.

A sportágak üzéséhez szükséges eszközök biztonságos használata.

A természeti és környezeti hatások és a szervezet alkalmazkodó képessége közötti összefüggés ismerete.

A természeti környezetben történő sportolás egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályainak elfogadása és betartása.

A mostoha időjárási feltételek mellett is aktív részvétel a foglalkozásokon.

Önvédelmi és küzdősportok

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az alapvető önvédelmi fogások és eséstechnikák elfogadható bemutatása, különös tekintettel a tompítási technikákra, Grundbirkózásban az alaphelyzetek, a kitolás és a kihúzás végrehajtása.

A dzsúdó elemi guruló- és esés gyakorlatainak bemutatása.

Jártasság néhány önvédelmi fogásban.

A test-test elleni küzdelmet vállalása.

Belátása annak, hogy a küzdősportok nem az agresszió eszközei. Érzelmek és az esetleges agresszió szabályozása.

Mások teljesítményének elismerése.

A feladatok végrehajtásában aktivitásra törekvés.

A tanult önvédelmi és küzdő jellegű feladatok szabályainak ismerete és alkalmazása.

7. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összhőkerete
Természetes és nem természetes mozgásformák	19	0	19
Sportjátékok	35	0	35
Atlétika	23	2	25
Torna	23	2	25
Alternatív környezetben űzhető sportok	16	4	20
Önvédelmi és küzdő feladatok	20	0	20
Évfolyam összesen	136	8	144

7.évfolyam:

Szabad órakeret:

0

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Természetes és nem természetes mozgásformák	Rendgyakorlatok, térbeli alakzatok kialakítása, szabad-, társas, szer és kéziszér gyakorlatok.	19
Sportjátékok	Kosárlabdázás: irányváltóztatás, cselezés, labdavezetés félaktív és aktív védővel. Röplabdázás: Labdás technikai gyakorlatok, alkarérintés, ütőérintés, és alsó egyenes nyitás. Kézilabdázás: Technikai és taktikai készenlétek tökéletesítése, induló cselek, hétméteres dobás. Labdarúgás: Átadások, átvételek mindkét lábbal, dekázás, fejelés felugrással.	35

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Atlétika	Futások: 100 m-s, 800 m-s, térdelőrajt rajtgépről, futás akadályokkal. Távolugrás nekifutással guggoló vagy lépőtechnikával elugró sávból. Magasugrás lépő technikával. Dobások, lökések medicinlabdával, súlylökés helyből. Kislabda hajítás hármassal lépéssel.	25
Torna	Talajtorna: Magas gurulóátfordulás, gurulóátfordulások sorozatban, mellő mérlegállás, fellendülés kézálásba segítség nélkül, kézen átfordulás oldalra mindkét irányban, fejállás különböző kiinduló helyzetből, összefüggő talajgyakorlat. Szekrényugrás guggoló átlugrás. Mászás kötél, gyűrűn alaplendület, zsugorlefűgges. Egyensúly gyakorlatok.	25
Alternatív környezetben üzhető sportok	Játékok havon és jégen. Fizbi, túra a település környékén, korcsolyázás. Foorball. Asztalitenisz.	20
Önvédelmi és küzdő feladatok	Grundbirkózás, dzsúdó	20
Összesen:		144

Természetes és nem természetes mozgásformák

Az erősítés és nyújtás néhány ellenjavallt gyakorlatának ismerete.

Az összehangolt, feszes testtartás kritériumainak való megfelelésre kísérletek.

A kamaszkori személyi higiénéről elemi tájékozottság.

Az eddig elsajátított relaxációs technikák, és a képtudati, szimbolizációs folyamatok összekapcsolása.

Úszás és úszó jellegű feladatok (amennyiben a tanév során megvalósítható az úszás oktatás megszervezése)

A tanult két úszásnemből mennyiségi és minőségi teljesítményjavulás felmutatása.

Mellúszás az egyén adottságainak és képességeinek megfelelően.

A vízben mozgás prevenciós előnyeiről, a fizikai háttérrel ismeretek.

A vízből mentés alapgyakorlatainak bemutatása.

Felelősségérzet, érdeklődés, segítőkészség kinyilvánítása a vizes feladatokban.

Sportjátékok

Gazdagabb sportjáték-technikai és -taktikai készlet.

Jártasság néhány taktikai formáció, helyzet megoldásában.

A játékszabályok kibővített körének megértése és alkalmazása a kézilabda, a labdarúgás, a kosárlabda és röplabda játékokban.

A csapatjátékhoz szükséges együttműködés és kommunikáció fejlődése.

A sportjátékokhoz tartozó test-test elleni küzdelem megtapasztalása és elfogadása.

Konfliktusok, sportszerűtlenségek, deviáns magatartások esetén a gondolatok, vélemények szóban történő kifejezése.

Sporttörténeti alapvető tájékozottság a labdajátékokban.

Atlétika jellegű feladatok

Az atlétikai cselekvésminták sokoldalú és célszerű alkalmazása.

Futó-, ugró- és dobógyakorlatok képességeknek megfelelő végzése a tanult versenyszabályoknak megfelelően.

Mérhető fejlődés a képességekben és a sportági eredményekben.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, a lendületszerzések és a befejező mozgások összekapcsolása.

A futás, a kocogás élettani jelentőségének ismerete.

Torna jellegű feladatok

A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának jelenléte a torna jellegű mozgásokban.

Talajon, gerendán, valamint gyűrűn növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlatban, gyakorlat-összeállításban.

A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon.

Látható fejlődés az aerobikgyakorlatok kivitelében és a zenével összhangban történő végrehajtása.

Önkontroll, együttműködés és segítségnyújtás a torna jellegű gyakorlatok végrehajtásában.

Alternatív környezetben űzhető sportok

Az évszakoknak megfelelő rekreációs célú sportágakban (frizbi, korcsolyázás, foorball,) bővülő gyakorlási tapasztalat és fellelhető erősebb belső motiváció fejlődése.

Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek kinyilvánítása.

A szabadidőben végzett sportolás iránti pozitív beállítódás felmutatása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

A grundbirkózás alaptechnikájának, szabályainak gyakorlatban történő alkalmazása.

A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatainak kontrollált végrehajtása társsal.

Állasküzdelemben jártasság.

A fenyegetettségi szituációkra, segítségkérésre, menekülésre vonatkozó ismeretek elsajátítása.

A sportszerű győzni akarás kinyilvánítása.

A fájdalomtűrésben és az önfegyelemben érzékelhető fejlődés.

8. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Természetes és nem természetes mozgásformák	19	0	19
Sportjátékok	35	2	37
Atlétika	23	2	25
Torna	23	2	25
Alternatív környezetben űzhető sportok	16	2	18
Önvédelmi és küzdő feladatok	20	0	20
Évfolyam összesen	136	8	144

8.évfolyam:

Szabad órakeret:

0

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Természetes és nem természetes mozgásformák	Alakzatfelvételek, járás és futás közben. Bemelegítő és levezető gyakorlatok, egyénileg, párban.	19
Sportjátékok	Kosárlabdázás: Megállás, sarkazás, tempó dobás, fektetett dobás ráfordulással. Röplabdázás: Kosárárintás előre-	35

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

	hátra, alacsony és közepesen magasra elpattanó labdával. Felső egyenes nyitás, ütés és sáncolás. Kézilabdázás: Labdás cselek, indulási-átadási lövőcselek, kapuralövés bedőléssel. Labdarúgás: Labdalevételek, fejelés előre, oldalra, szerelések.	
Atlétika	Futások 100 m-s, 800 m-s, síkfutás. Repülő és fokozó futások. Váltófutás. Távolugrás lépőtechnikával, magasugrás gurulótechnikával. Kislabdahajítás ötös lépésből, súlylökés becsúszással.	25
Torna	Repülő gurulóátfordulás, fejjállás folytatólagos gurulóátfordulással. Fellendülés futólagos kézállásba, összefüggő talajgyakorlat. Szekrényugrás: gurulóátfordulás a szekrényen talajról elugrással. Kötélmászás függeszkedési kísérettel. Gyűrű fiúknak zsugorlefüggésből ereszkedés hátsó lefüggésbe, homorított leugrás hátra lendületből. Lányoknak gerendán érintőjárás, mérlegállás, járás guggolásban.	25
Alternatív környezetben űzhető sportok	Játékok havon és jégen. Firzbi, túra a település környékén, korcsolyázás. Foorbal. Asztalitenisz.	18
Önvédelmi és küzdő feladatok	Grundbirkózás, dzsúdó	20
Összesen:		144

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Természetes és nem természetes mozgásformák

Az erősítés és nyújtás néhány ellenjavallt gyakorlatának ismerete.

Az összehangolt, feszes testtartás kritériumainak való megfelelésre kísérletek.

A kamaszkori személyi higiénéről elemi tájékozottság.

Az eddig elsajátított relaxációs technikák, és a képtudati, szimbolizációs folyamatok összekapcsolása.

Úszás és úszó jellegű feladatok (amennyiben a tanév során megvalósítható az úszás oktatás megszervezése)

A tanult két úszásnemben mennyiségi és minőségi teljesítményjavulás felmutatása.

Mellúszás az egyén adottságainak és képességeinek megfelelően.

A vízben mozgás prevenciók előnyeiről, a fizikai háttérrel ismeretek.

A vízből mentés alapgyakorlatainak bemutatása.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Felelősségérzet, érdeklődés, segítőkészség kinyilvánítása a vizes feladatokban.

Sportjátékok

Gazdagabb sportjáték-technikai és -taktikai készlet.

Jártasság néhány taktikai formáció, helyzet megoldásában.

A játékszabályok kibővített körének megértése és alkalmazása a kézilabda, a labdarúgás, a kosárlabda és röplabda játékokban.

A csapatjátékhoz szükséges együttműködés és kommunikáció fejlődése.

A sportjátékokhoz tartozó test-test elleni küzdelem megtapasztalása és elfogadása.

Konfliktusok, sportszerűtlenségek, deviáns magatartások esetén a gondolatok, vélemények szóban történő kifejezése.

Sporttörténeti alapvető tájékozottság a labdajátékokban.

Atlétika jellegű feladatok

Az atlétikai cselekvésminták sokoldalú és célszerű alkalmazása.

Futó-, ugró- és dobógyakorlatok képességeknek megfelelő végzése a tanult versenyszabályoknak megfelelően.

Mérhető fejlődés a képességekben és a sportági eredményekben.

Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, a lendületszerzések és a befejező mozgások összekapcsolása.

A futás, a kocogás élettani jelentőségének ismerete.

Torna jellegű feladatok

A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának jelenléte a torna jellegű mozgásokban.

Talajon, gerendán, valamint gyűrűn növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlásban, gyakorlat-összeállításban.

A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon.

Látható fejlődés az aerobikgyakorlatok kivitelében és a zenével összhangban történő végrehajtása.

Önkontroll, együttműködés és segítségnyújtás a torna jellegű gyakorlatok végrehajtásában.

Alternatív környezetben üezhető sportok

Az évszakoknak megfelelő rekreációs célú sportágakban (frizbi, korcsolyázás, foorball, asztalitenisz) bővülő gyakorlási tapasztalat és fellelhető erősebb belső motiváció erősödése.

Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek kinyilvánítása.

A természeti erők és a sport hasznos összekapcsolásának ismerete és az ezzel kapcsolatos előnyök, rutinok területén jártasság.

A környezettudatosság cselekedetekben való megjelenítése.

A verbális és nem verbális kommunikáció fejlődése a testkultúra hagyományos és újszerű mozgásanyagának elsajátításában.

A szabadidőben végzett sportolás iránti pozitív beállítódás felmutatása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

A grundbirkózás alaptechnikájának, szabályainak gyakorlatban történő alkalmazása.

A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatainak kontrollált végrehajtása társsal.

Állásküzdelemben jártasság.

A fenyegetettségi szituációkra, segítségkérésre, menekülésre vonatkozó ismeretek elsajátítása.

A sportszerű győzni akarás kinyilvánítása.

A fájdalomtűrésben és az önfegyelemben érzékelhető fejlődés.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

(Testnevelés) - Tánc és mozgás - néptánc

A tánc és mozgás tanításának sajátossága, hogy az egyes tematikai egységek és fejlesztési célok gyakorlatilag a teljes 12 évfolyamon keresztül húzódnak, fokozatosan elmélyítve, pontosítva, finomítva az újra és újra visszatérő témákat. Ezért elkerülhetetlenek a gyakori ismétlések. Az alsó tagozaton megismert mozgásformák után a felső tagozaton ismétlődő keretek változatos, egymásra épülő tartalommal való kitöltésére törekszünk a helyi adottságok mérlegelése alapján.

A tánc és a zene elválaszthatatlan kapcsolatából adódóan a tánc tanítása során a mozgás különleges zenei élményt is nyújt: a tanuló a mozgás által egész testében érzékeli a kísérő zenét, a zene aktív befogadjává válik.

Az alsó tagozatban megismert népi játékok, népdalokra építve a felső tagozaton hangsúlyosabbá válik a magyar néptánc-hagyomány alapvető tánc típusai és a három nagy táncdialektus ismerete, a tanult táncok elhelyezése ebben a rendszerben. Koreográfia megtanulása és nyilvános (társaknak, szülőknek, vendégeknek) bemutatása, és részvétel

az előkészületekben. (Az előadott koreográfia lehet más művészeti ágakat felvonultató műsor vagy táncoszenés színpadi mű része. A felkészülésnél kiemelt szempont a tantárgyköziesség, a különböző művészeti ágak egységének megtapasztalása.)

A felső tagozatban egyre nagyobb hangsúlyt kap a különböző testrészekkel történő ritmikai párhuzamosságok egyre biztosabb kivitelezése, próbálkozás a ritmikai improvizációval, csoportosan vagy önállóan, kísérletezés saját ritmikai gyakorlatok felépítésével.

A tanult táncokhoz kapcsolódó dalok és az ismert kísérőzenék körének folyamatos bővítése során fontos feladat a hangszer-együttes tagjainak ismerete, a népi vonós hangszeregyüttés és a kiegészítő hangszerek ismerete, (cimbalom, klarinét) valamint ezek összekapcsolása a megfelelő táncokkal.

Az alsó tagozat tárgyakorlatainak ismételése és továbbfejlesztése során törekszünk a kezdődő kamaszkorban hirtelen megváltozó testarányokhoz való alkalmazkodásra, a testtartás és a mozgáskoordináció finomítására élményszerű, örömteli mozgás segítségével.

A táncolás, az éneklés és a játék élményéhez közvetlenül kapcsolódó beszélgetéssel, vetítéssel, a tanulók által készített kiselőadásokkal, esetleg viseleti darabok, használati tárgyak kézbevitelével lehetőséget biztosítunk tanulóinknak a közvetlen tapasztalatok szerzésére ismerkedésre a hagyományos közösségek életével és kulturális értékeivel.

A hetedik-nyolcadik évfolyamon megismerkednek tanulóink a hagyományok gyűjtésével, rendszerezésével és hozzáférhetővé tételével foglalkozó, világviszonylatban is kiemelkedő magyar intézményekkel. A határainkon túl található magyar hagyományokkal, a testvér település Marossárpatak táncmotívumaival, népi folklórjával, a magyar néprajztudomány, a magyar tánc- és zenefolklorisztika jelentőségével.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.	1	36	0	36
6.	1	36	0	36
7.	1	36	0	36
8.	1	36	0	36

5. évfolyam:	Szabad órakeret:		36
Tematikai egység	Téma		Óraszám
A tanult motívumok, táncstílusok körének bővítése	A már megismert táncstílusok motívumkészletének bővítése, a már ismert motívumok ritmikai és plasztikai pontosítása, finomítása. Újabb táncstílus(ok) vagy tánc típus(ok)		14

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

	megismerése az osztály/csoport képességeit mérlegelve.	
Ritmusérzék fejlesztése	A ritmusérzék fejlesztése a tánc, az ének és a kísérőzene metrikai-ritmikai egységbe rendezésének érdekében.	4
A tánchoz kapcsolódó ének-zenei ismeretek	A zene és tánc egységének érzékeltetése, az énekhang javítása, a zenei hallás fejlesztése. Tapasztalatszerzés a zenei kulturális életről a tanult táncokhoz kapcsolódóan.	4
Eligazodás a térben	A kezdődő kamaszkorban bizonytalanná váló testtartás és mozgáskoordináció okozta nehézségek ellensúlyozása. A térbeli viszonyok megértése és tudatosítása, a társakhoz való térbeli alkalmazkodás képességének javítása.	2
Népi játékok	A tanulók életkorának és az osztály/csoport adottságainak megfelelően kiválasztott hagyományos népi játékok megismerésén túl az önismeret és a társas kultúra, az énekhang és a térérzékelés fejlesztése.	2
Hagyományismeret	A hagyományos közösségek kulturális értékeinek megismerése a tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kapcsolódó hagyományokon, szokásokon keresztül.	4
Improvizációs készség fejlesztése	Az önálló, szabad, alkotó mozgás élményének megismerése.	6
Előrehaladás feltétele	tudatos alkalmazása.	
	Összesen:	36

5. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- A tanuló elmélyíti a már megismert táncokkal kapcsolatos ismereteit, tapasztalatait.
 - Elsajátítja a saját tájegységének táncstílusát.
 - Mozgása pontosabbá, finomabbá, plasztikusabbá válik, képes felszabadultan, önállóan, az esetleges hibák ellenére is magabiztosan felépíteni táncfolyamatokat.
 - Átalakulóban levő testarányaival is képes a helyes testtartásra, teste határainak érzékelésére, mozgáskoordinációjának finomítására.
- A térformák érzékelésénél és kialakításánál a pusztá utánpótlást fokozatosan felváltja a tudatosság.
- A tanuló bővíti a hagyományos közösségek életéről és kultúrájáról szerzett ismereteit, saját tapasztalatain keresztül ismeri fel ezek jelentőségét a mai társadalmi és kulturális életben.
- Találkozik a hagyományok őrzését, rendszerezését, továbbadását szolgáló intézményekkel.

6. évfolyam:	Szabad órakeret:	36
Tematikai egység	Téma	Óraszám
A tanult motívumok, táncstílusok körének bővítése	A már megismert táncstílusok motívumkészletének bővítése, a már ismert motívumok ritmikai és plasztikai pontosítása, finomítása. Újabb táncstílus(ok) vagy táncstílus(ok) megismerése az osztály/csoport	14

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

	képességeit mérlegelve.	
Ritmusérzék fejlesztése	A ritmusérzék fejlesztése a tánc, az ének és a kísérőzene metrikai-ritmikai egységbe rendezésének érdekében.	4
A tánchoz kapcsolódó ének-zenei ismeretek	A zene és tánc egységének érzékeltetése, az énekhang javítása, a zenei hallás fejlesztése. Tapasztalatszerzés a zenei kulturális életéről a tanult táncokhoz kapcsolódóan.	4
Eligazodás a térben	A kezdődő kamaszkorban bizonytalanná váló testtartás és mozgáskoordináció okozta nehézségek ellensúlyozása. A térbeli viszonyok megértése és tudatosítása, a társakhoz való térbeli alkalmazkodás képességének javítása.	2
Népi játékok	A tanulók életkorának és az osztály/csoport adottságainak megfelelően kiválasztott hagyományos népi játékok megismerésén túl az önismeret és a társas kultúra, az énekhang és a térérzékelés fejlesztése.	2
Hagyományismeret	A hagyományos közösségek kulturális értékeinek megismerése a tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kapcsolódó hagyományokon, szokásokon keresztül. A szülőföldhöz, népcsoporthoz/nemzetiséghez, hazához való kötődés erősítése.	4
Improvizációs készség fejlesztése	Az önálló, szabad, alkotó mozgás élményének megismerése.	6
Összesen:		36

6. évfolyam: A továbbhaladás feltételei:

- A saját tájegység táncstílusának egyre pontosabb alkalmazása közben törekszik a páros táncolás tudatos alkalmazására.
- A tanuló elmélyíti a már megismert táncokkal kapcsolatos ismereteit, tapasztalatait, mozgása pontosabbá, finomabbá, plasztikusabbá válik, képes felszabadultan, önállóan, az esetleges hibák ellenére is magabiztosan felépíteni táncfolyamatokat.
- Lehetőség szerint kapcsolatba kerül a táncos és zenei kulturális élettel, tudatosítja az IKT-eszközök kulturális életben betöltött szerepét.
- A térformák érzékelésénél és kialakításánál a pusztai utánpótlás fokozatosan felváltja a tudatosság.
- A tanuló bővíti a hagyományos közösségek életéről és kultúrájáról szerzett ismereteit, saját tapasztalatait keresztül ismeri fel ezek jelentőségét a mai társadalmi és kulturális életben.
- Találkozik a hagyományok őrzését, rendszerezését, továbbadását szolgáló intézményekkel.

7. évfolyam:	Szabad órakeret:	36
Tematikai egység	Téma	Óraszám
A tanult motívumok, táncstílusok körének bővítése	A már megismert táncstílusok és táncművészet motívumkészletének bővítése,	12

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

	a már ismert motívumok ritmikai és plasztikai pontosítása, finomítása. Újabb táncstílus vagy tánc típus megismerése az osztály/csoport képességeit mérlegelve.	
Ritmusérzék fejlesztése	A ritmusérzék fejlesztése a tánc, ének és a kísérőzene metrikai-ritmikai egységbe rendezésének érdekében.	4
A tánchoz kapcsolódó ének-zenei ismeretek	A zene és tánc egységének érzékeltetése, az énekhang javítása, a zenei hallás fejlesztése. Tapasztalatszerzés a zenei kulturális életéről a tanult táncokhoz kapcsolódóan. Tapasztalatszerzés az IKT-eszközökről a tanult táncok kísérőzenéjéhez kapcsolódóan.	4
Eligazodás a térben	A kamaszkorban bizonytalanná váló testtartás és mozgáskoordináció okozta nehézségek ellensúlyozása. A térbeli viszonyok megértése és tudatosítása, a társakhoz való térbeli alkalmazkodás képességének javítása.	2
Hagyományismeret	A hagyományos közösségek kulturális értékeinek megismerése a tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kapcsolódó hagyományokon, szokásokon keresztül. A szülőföldhöz, népcsoportához/nemzetiséghez, hazához való kötődés erősítése.	4
Improvizációs készség fejlesztése	Az önálló, szabad, alkotó mozgás élményének megismerése.	2
Koreográfia megtanulása és bemutatása	A közös munka eredményének, sikerének megélése, a fokozott koncentráció és kooperáció elérése, a művészi kifejezőképesség továbbfejlesztése.	4
Gyűjtőmunka a tanult táncokkal kapcsolatban	Az önálló alkotómunka örömeinek megélése, a médiatudatosság fejlesztése, a hagyományismeret bővítése.	2
Táncház, táncos rendezvény szervezése az iskolában	A közös szervezés, előkészítés, majd a közös mulatság örömeinek megismerése, a közösség összetartozásának erősítése, a tánc eredeti	2

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

	funkciójában való átélése.	
	Összesen:	36

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- A saját tájegység táncstílusának elsajátítása, valamint a páros táncolás tudatos alkalmazása.
 - A tanult táncok koreográfiában történő bemutatása.
- A három nagy táncdialektus és az alapvető tánc típusok, a régi és új stílus táncfolklorisztikai fogalmának ismerete, a tanult táncok elhelyezése ebben a rendszerben.
- A földrajzi, történelmi és zenei ismeretek összekapcsolása a táncfolklorisztikai tapasztalatokkal.
- A tanult táncokhoz kapcsolódó dalok és az ismert kísérőzenék körének folyamatos bővítése, összekapcsolásuk a megfelelő táncokkal.
- A hangszeregyüttes tagjai, funkcióinak ismerete (pl. népi vonós hangszeregyüttes: dúvó, gyorsdúvó, esztam), az alapvető kíséret ritmusok ismerete.
- Néhány, a vonós együttesen kívüli hangszer ismerete (pl. duda, furulya, tekerő, citera).

8. évfolyam:	Szabad órakeret:	36
Tematikai egység	Téma	Óraszám
A tanult motívumok, táncstílusok körének bővítése	A már megismert táncstílusok és tánc típusok motívumkészletének bővítése, a már ismert motívumok ritmikai és plasztikai pontosítása, finomítása. Újabb táncstílus(ok) vagy tánc típus(ok) megismerése az osztály/csoport képességeit mérlegelve.	12
Ritmusérzék fejlesztése	A ritmusérzék fejlesztése a tánc, ének és a kísérőzene metrikai-ritmikai egységbe rendezésének érdekében.	4
A táncokhoz kapcsolódó ének-zenei ismeretek	A zene és tánc egységének érzékeltetése, az énekhang javítása, a zenei hallás fejlesztése. Tapasztalatszerzés a zenei kulturális életéről a tanult táncokhoz kapcsolódóan. Tapasztalatszerzés az IKT-eszközökről a tanult táncok kísérőzenéjéhez kapcsolódóan.	4
Eligazodás a térben	A kamaszkorban bizonytalanná váló testtartás és mozgáskoordináció okozta nehézségek ellensúlyozása. A térbeli viszonyok megértése és tudatosítása, a társakhoz való térbeli alkalmazkodás képességének javítása.	2
Hagyományismeret	A hagyományos közösségek	4

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

	kulturális értékeinek megtapasztalása a tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kapcsolódó hagyományokon, szokásokon keresztül. A szülőföldhöz, népcsoporthoz/nemzetiséghez, hazához való kötődés erősítése.	
Improvizációs készség fejlesztése	Az önálló, szabad, alkotó mozgás élményének megtapasztalása.	2
Koreográfia megtanulása és bemutatása	A közös munka eredményének, sikerének megélése, a fokozott koncentráció és kooperáció elérése, a művészi kifejezőképesség továbbfejlesztése.	4
Gyűjtőmunka a tanult táncokkal kapcsolatban	Az önálló alkotómunka örömeinek megélése, a médiatudatosság fejlesztése, a hagyományismeret bővítése.	2
Táncház, táncos rendezvény szervezése az iskolában	A közös szervezés, előkészítés, majd a közös mulatság örömeinek megtapasztalása, a közösség összetartozásának erősítése, a tánc eredeti funkciójában való átélése.	2
Összesen:		36

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei:

- A saját tájegység táncstílusának elsajátítása, valamint a páros táncolás tudatos alkalmazása, koreográfiában történő bemutatása.
- A táncolás, az éneklés élményéhez közvetlenül kapcsolódó beszélgetés, vetítés, kiselőadás, esetleg viseleti darabok, használati tárgyak kézbevétele által tapasztalatszerzés a hagyományos közösségek életével és kulturális értékeivel kapcsolatban.
- Közvetlen tapasztalatok szerzése is múzeumpedagógus szakember segítségével (kiállítás, múzeum, skanzen).
- Megismerkedés a hagyományok gyűjtésével, rendszerezésével és hozzáférhetővé tételével foglalkozó, világviszonylatban is kiemelkedő magyar intézményekkel

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Digitális kultúra

A digitális átalakulás komoly kihívást jelent oktatási rendszerünk számára. Ahhoz ugyanis, hogy tanulóink sikeresen érvényesüljenek a társadalmi életben és megfeleljenek a gazdaság munkaerőpiaci elvárásainak, el kell sajátítaniuk a felmerülő problémák digitális eszközökkel történő megoldását is. Mivel az informatikai eszközök fejlődése folyamatosan olyan új lehetőségeket tár fel, amelyekkel korábban nem találkoztunk, a tanulók digitális kompetenciájának fejlesztése nem csupán az informatikai tudás átadását jelenti, hanem a tanulók digitális kultúrájuk sokoldalú fejlesztését igényli. Ez természetesen valamennyi tanulási területen megjelenik, azonban a szükséges szakmai és módszertani háttérrel a digitális kultúra tantárgy biztosítja.

A digitális kultúra tantárgy fejlesztési feladatait a Nat négy témakör köré szervezi, amelyek szervesen. Míg a digitális kultúra fejlesztése a 3–4. évfolyamon a tevékenykedtetés módszerével, gyakran digitális eszközök közvetlen használata nélkül történik, addig az 5–6. évfolyamon a tanulók már rendszeresen használják a számítógéptermet és az iskola számítógépes hálózatát.

A tanulóktól már más tantárgyaknál is elvárás a digitális írástudás alapszintű ismerete, így a digitális kultúra tantárgy keretében a megfelelő szakmai-módszertani alapozásra, a tipográfiai ismeretekre, a diakockák megfelelő elrendezésére, a képek és ábrák célszerű beillesztésére kerül a hangsúly. Az ismeretek alkalmazása, mélyítése gyakran más tantárgyak keretében történik, ezért nélkülözhetetlen a tantárgyi koncentráció, a projektmunkák megvalósítása, a feladatok teammunkában történő megoldása.

A problémamegoldás során a felső tagozatra áttérve az alsó tagozaton már megismert blokkprogramozást folytatjuk tovább, az életkornak megfelelő, az iskolában rendelkezésre álló eszközökkel. A vezérlőszervezetek megismerése után azok tudatos választását, kezelésének jártasságát kell kialakítani. A hangsúlyt azonban nem a mélyebb összefüggésekre (pl. programozási tételekre) kell helyoznunk, hanem a problémák játékos, de átgondolt, kreatív megközelítésére, algoritmikus megoldására, többféle lehetőség végig gondolására.

A 7–8. évfolyam tananyaga szervesen kapcsolódik az 5–6. évfolyam tananyagához, annak spirális-teraszos logikát követő mélyítése, bővítése.

A digitális írástudás témaköreinek feldolgozása – az életkornak, ezáltal a magasabb absztrakciós szintnek, valamint a nagyobb közismereti tudásnak megfelelően – lehetővé teszi összetettebb problémák megoldását. Új elemként jelenik meg az adatok táblázatos elrendezése, vektorgrafikus ábrák beillesztése, valamint kitekintés a webes dokumentumok világába. A digitális írástudás alapjainak elsajátítását a 8. évfolyam végére lényegében lezárjuk.

A problémamegoldás fejlesztésében új témakörként jelenik meg a táblázatkezelés, amely alapszinten ugyan, de kerek egészet alkot. Az algoritmizálás, programozás témakörében a tanulók már csoportmunkában önállóan fejlesztenek blokkalapú programokat, megismerkednek az 5–6. osztályban tanultól eltérő platformmal is. A 8. osztály végére a blokkprogramozás mint algoritmizálási, kódolási eszköz lezárásra kerül.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.	1	36	34	2
6.	1	36	34	2
7.	1	36	34	2
8.	1	36	34	2

5. évfolyam:

Tematikai egység	Kerettantervi óraszám	Helyi többletóraszám	Témakör összidőkerete
Algoritmizálás és blokkprogramozás	7	-	7
Online kommunikáció	2	-	2
Robotika	6	-	6
Szövegszerkesztés	6	-	6
Bemutatókészítés	4	-	4

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Multimédiás elemek készítése	4	-	4
Az információs társadalom, e-Világ	3	-	3
A digitális eszközök használata	2	2	4
	34	2	36
Évfolyam összesen:	Összesen:		36

5. évfolyam:	Szabad órakeret:	2 óra

Tematikai egység	Téma	Óraszám
A digitális eszközök használata		2
	Összesen:	2 óra

5. évfolyam : A továbbhaladás feltételei

- ismeri és kis segítséggel alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- ismeri és önállóan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.
- önállóan keres információt,
- az internetes adatbázis-kezelő rendszerek keresési űrlapját helyesen tölti ki;
- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.
- az informatikai eszközöket önállóan használja,
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol.

6. évfolyam:			
Tematikai egység	Kerettantervi óraszám	Helyi többletóraszám	Témakör összhőkerete
Algoritmizálás és blokkprogramozás	7	-	7
Online kommunikáció	3	2	5
Robotika	5	-	5
Szövegszerkesztés	6	-	6
Bemutatókészítés	4	-	4
Multimédiás elemek készítése	4	-	4
Az információs társadalom, e-Világ	3	-	3
A digitális eszközök használata	2	-	2
	34	2	
Évfolyam összesen:	Összesen:		36

6. évfolyam:	Szabad órakeret:	2 óra

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Online kommunikáció	e-mail, chat, szociális média használata	2
	Összesen:	2 óra

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

6.évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás); etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.
- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.
- önállóan keres információt, a találatokat hatékonyan szűri;
- az internetes adatbázis-kezelő rendszerek keresési űrlapját helyesen tölti ki;
- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;

értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol

7. évfolyam:

Tematikai egység	Kerettantervi óraszám	Helyi többszórás	Témakör összidőkerete
Algoritmizálás és blokkprogramozás	8		
Online kommunikáció	2		
Robotika	4		
Szövegszerkesztés	4		
Bemutatókészítés	3	1	
Multimédiás elemek készítése	3		
Táblázatkezelés	6	1	
Az információs társadalom, e-Világ	2		
A digitális eszközök használata	2		
Évfolyam összesen:	34	2	36

7. évfolyam:	Szabad órakeret:	2 óra
Tematikai egység	Téma	Óraszám
Bemutatókészítés		1
Táblázatkezelés		1
	Összesen:	2 óra

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- vizsgálni tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival;
- ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat.
- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.
- az adatok szemléltetéséhez diagramot készít;
- tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.
- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol;

8. évfolyam:

Tematikai egység	Kerettantervi óraszám	Helyi többszörös szám	Témakör összidőkerete
Algoritmizálás és blokkprogramozás	7		
Online kommunikáció	2		
Robotika	4		
Szövegszerkesztés	4	1	
Bemutatókészítés	3		
Multimédiás elemek készítése	3	1	
Táblázatkezelés	6		
Az információs társadalom, e-Világ	3		
A digitális eszközök használata	2		
Évfolyam összesen	34	2	36
8. évfolyam:	Szabad órakeret:		2 óra

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Szövegszerkesztés		1
Multimédiás elemek készítése		1
Összesen:		2 óra

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- vizsgálni tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban.
- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.
- ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat.
- ismeri egy bittérkép rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.
- cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket használ táblázatkezelő programban;
- az adatok szemléltetéséhez diagramot készít;
- tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.
- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelességeket;
- ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét;
- tisztában van a hálózatok és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.
- tapasztalatokkal rendelkezik az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használatában;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol;
- tapasztalatokkal rendelkezik a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről;
- ismeri a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségeit.

Osztályfőnöki helyi tanterv 5-8. évfolyam

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.	1	36	0	36
6.	1	36	0	36
7.	1	36	0	36
8.	1	36	0	36

5. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Változás-szabály-rendszer-értékelés-szervezés I.-II.-III-		12	12
Ki vagyok én, hol a helyem a közösségben, a családban?		7	7
Kommunikáció-médiatudatosság		4	4
Tanuljuk a tanulást		5	5
Egészséges életmód, környezettudatosság		3	3
Mi a pályánk?		3	3
Gazdasági életre nevelés		2	2
Évfolyam összesen		36	36

6. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Változás-szabály-rendszer-értékelés-szervezés I.-II.-III.		9	9
Ki vagyok én, hol a helyem a közösségben, a családban?		4	4
Kommunikáció-médiatudatosság		8	8
Tanuljuk a tanulást		6	6
Egészséges életmód, környezettudatosság		3	3
Mi a pályánk?		3	3
Gazdasági életre nevelés		3	3
Évfolyam összesen		36	36

7. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Változás-szabály-rendszer-értékelés-		9	9

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

szervezés I.-II.-III.			
Ki vagyok én, hol a helyem a közösségben, a családban?		8	8
Kommunikáció-médiatudatosság		5	5
Tanuljuk a tanulást		6	6
Mi a pályánk?		3	3
Gazdasági életre nevelés		5	5
Évfolyam összesen		36	36

8. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Változás-szabály-rendszer-értékelés-szervezés I.-II.-III.		7	7
Kommunikáció-médiatudatosság		3	3
Egészséges életmód, környezettudatosság		4	4
Tanuljunk tanulást		0	0
Mi a pályánk?		17	17
Gazdasági életre nevelés		5	5
Évfolyam összesen		36	36

5. évfolyam

Változás – szabály – rendszer – értékelés – szervezés (I.-II-III.)	12 óra
Ki vagyok én, hol a helyem a közösségben, a családban?	7 óra
Kommunikáció – médiatudatosság	4 óra
Tanuljuk a tanulást	5 óra
Egészséges életmód, környezettudatosság	3 óra
Mi a pályánk?	3 óra
Gazdasági életre nevelés	2 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Változás – szabály – rendszer – értékelés – szervezés	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Az iskola szabályrendszerének ismerete. Iskolai ünnepélyek, hagyományok ismerete. Társakkal való együttműködés: Hogyan dolgozunk páros munkában és csoportmunkában?	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az értékelés, önértékelés fejlesztése. A szabálykövetés fontosságának felismertetése. A hagyományok tisztelete és továbbvitele igényének kialakítása. Az osztály, mint közösség kommunikációs és együttműködési képességének fejlesztése.	

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Év eleji és évközi adminisztrációs feladatok (tankönyv-, taneszköz-problémák) Alsó felső tagozat átmenetének kezelése A tanórák optimális tanulási környezetének kialakítása. Az egyes tantárgyak sajátos jellegének, egymástól eltérő tanulási módjainak elemzése. Napirend fontossága, annak kialakítása. Az egyes osztályban szükséges felelősök megválasztása. Együttműködési képesség fejlesztése. Az osztálydemokrácia alapjainak megteremtése. Azaz a cselekvő állampolgári magatartás alakítása, a közügyekben való részvétel. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának támogatása Közösségalakítás, formálás. Egymás megismerése élményeken keresztül: pl. nyári élmények, szünidők tervezése. Iskola bemutatása, szabályai Házirend Tűzrendszet, balesetvédelem, vagyonvédelem A tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatának elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése Hagyományok Szakkörök, diákélet, iskolaélet A tanulók ismerjék meg az iskola hagyományait! Értékelés – Önértékelés A félévi és év végi munka önértékelése. Közösségi munka értékelése. Az elsajátított tudást és készségeket tudja énképébe beépíteni. A tanítás-tanulás egész folyamatában tudjon aktívan részt venni, tudja alakítani fejlődését, sorsát és életpályáját.	<i>Magyar nyelv:</i> szóbeli kommunikáció fejlesztése <i>Erkölcstan:</i> szabálykövetés, szabálytudat, törvény, előírás <i>Hon és népismeret:</i> a tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait.
Kulcsfogalmak/fogalmak	rend, szabály, szabálykövetés, törvény, előírás, hagyomány, érték, értékelés, önértékelés

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ki vagyok én, hol a helyem a közösségben, a családban?	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	A család fogalma. Különböző közösségek felismerése, megnevezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A közösség fogalmának értelmezése. A család, mint közösség. Az osztály mint közösség. A barátság fogalmának értelmezése	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
A rend és a kaosz különbözősége. A drámajátékok Ki vagyok én? Elő kell segíteni a tanuló kedvező adottságainak, szellemi és gyakorlati készségeinek kifejezésre jutását és kiművelését. Az önismeret fejlesztése. Helyem a közösségben Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmei hiteles kifejezésére, empátiára és kölcsönös elfogadásra. Mozgásos önkifejezés	<i>Irodalom</i> A mesék pozitív és negatív szereplői <i>Drámapedagógia</i> Kommunikációs kapcsolatteremtés, szituációk,	

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A családnak jelentősége a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, önismeretének, testi és lelki egészségének, közösségi létének alakításában. Harmonikus családi minták közvetítése. Az osztályközösség: Mi a közösség célja? Kik a közösség tagjai? Milyen normák érvényesek ebben a közösségben? A felnőttek és gyerekek kapcsolat: a „közös nyelv” kialakítása. A felnőttek tisztelete. Példamutató felnőttek szerepe a tanulók erkölcsi nevelésében, fejlődésében. Társismeret: Milyennek látok másokat? Mások hogyan látnak engem? A szociális érzékenység fejlesztése, a másság elfogadása. Az együttélés szabályrendszere.	helyzetgyakorlatok <i>Magyar nyelv:</i> A testbeszéd értelmezése <i>Irodalom:</i> Irodalmi alkotások a felnőtt-gyerek kapcsolat bemutatására <i>Erkölcstan:</i> a másság elfogadása
Kulcsfogalmak/ fogalmak	énkép, önismeret, társas kapcsolatok, közösség, együttélés szabályrendszere, példakép

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kommunikáció – médiatudatosság	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Kit tegezünk? Kit magázunk? Megvárjuk, amíg a másik befejezi mondandóját.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az elemi kommunikációs szabályok megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Kommunikáció tényezői: a verbális és nem verbális kommunikáció eszközei: Hogyan kommunikálunk? Szituációs játékok: kommunikációs játékok Alapismeretek a kommunikáció tényezőiről: feladó, címzett, üzenet, kód, csatorna. A kommunikáció tanult tényezőinek felismerése játékos formában. Siketek jelbeszéde. A verbális és nem verbális kommunikáció eszközeinek és kódjainak, a különböző információ-hordozók üzeneteinek megértése és feldolgozása. A beszédhelyzetnek megfelelő, kulturált nyelvi magatartás megismerése, egyénre szabott alkalmazása: tegeződés, magázódás, tetszikelés Mindennapi kommunikációs helyzeteink: Hogyan ismerkedünk? Szituációs játékok: kommunikációs játékok Bemutatkozás, bemutatás, beszélgetés, szándéknyilvánítás, köszönés, megszólítás tudakozódás stb. páros és csoportmunkában. Új osztálytárs, új tanár, új szomszéd kerül kapcsolatba velünk.		<i>Magyar nyelv:</i> Aktív részvétel a különféle kommunikációs helyzetekben <i>Magyar nyelv, Irodalom:</i> Különböző típusú szövegek értelmezése <i>Magyar nyelv:</i> nyelvi kifejezési formák: tegeződés, magázódás, tetszikelés <i>Informatika:</i> e-mail, chat <i>Drámapedagógia</i> <i>Erkölcstan:</i> viselkedési normák, pl.: köszönés, megszólítás, bemutatkozás, bemutatás
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kommunikáció: adó, vevő, csatorna, kód, üzenet. Verbális kommunikáció. Nem verbális kommunikáció. Kommunikációs illemszabályok.	

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tanuljuk a tanulást	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Szövegértelmezés kérdéseken keresztül. Olvasott szöveg tartalmának néhány mondatos összegzése. Páros munka és csoportmunka szabályai	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulók tanulási kultúrájának fejlesztése. A tanulási módszerek megismertetése, fejlesztése, bővítése. Szövegértő és szövegalkotó képesség fejlesztése. Különböző munkaformákban történő tanuláson keresztül az együttműködés képességének fejlesztése	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Hogyan tanuljak? A tanulók személyiségéhez leginkább igazodó tanulási módszerek megtanítása. Szövegfeldolgozás algoritmusainak elsajátítása. Szövegértés írásban és szóban A szövegértő képesség fejlesztése különböző szövegtípusokon keresztül. Az előzetes ismeretek és tapasztalatok mozgósításának módszerei. Egyénre szabott tanulási módszerek. Csoport- vagy páros munkában az együttműködés szabályainak elsajátítása. Kérdéskultúra és kérdésértelmezés Ösztönző, meg támogató problémaszító, -megoldást elősegítő hozzáállás, gondolkodtató <i>kérdéskultúra</i> kialakítása. A kérdésértelmezés, mint szövegértési problematika fejlesztése. Jegyzetelési technikák tartalmi kivonat készítése folyószöveggel, fogalmi háló készítése, gondolati térkép készítése, kulcsszavak kiemelése, cédlázás Vázlatkészítés címszavas vázlat, mondatokból álló vázlat, fogalmi vázlat A tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése. Az információforrások kritikus használatának megtanítása A tanulók a mediatiszt, globális nyilvánosságnak felelős résztvevői legyenek; értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét. Az értelmező, kritikai és tevékenybeállítódás kialakítása révén készítsük fel őket a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására.		<i>Magyar nyelv,</i> <i>Irodalom:</i> A szövegértő képesség fejlesztése különböző típusú szövegeken <i>Erkölcstan:</i> Mások véleményének tiszteletben tartása <i>Informatika:</i> <i>Online szótárak használata</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	szövegértés, szövegalkotás, vázlat, gondolati térkép, jegyzet	

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Mi a pályánk?	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Melyik tantárgyból vagyok jó? Mit szeretek tanulni leginkább? Milyen sportágban vagyok ügyes? Milyen a kezűgyességem?	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulók ismerjék fel, hogy bizonyos tulajdonságaik, akár belső, akár külső alkalmassá vagy alkalmatlanná teszik őket egyes szakmák elsajátítására. A személyiségük, az érdeklődésük legyen befolyásoló tényező a szakmaválasztásban.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Érdeklődési kör Mely területek, milyen tantárgyak, milyen iskolán kívüli tevékenységek motiválják a tanulókat? Kapcsolódási pontok keresése az egyes szakmák és az érdeklődési körök között. Énkép, önismeret A magunkról alkotott kép alapján elindulva kapcsolódások keresése az egyes személyiségtulajdonságok és szakmák között Olyan feltételek, tevékenységek biztosítása, amelyek révén a tanulók kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, és képessé válnak hivatásuk megtalálására, foglalkozásuk és pályájuk kiválasztására és a hozzájuk vezető erőfeszítések megtételére. Szakmaismeret Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról.		<i>Technika, Vizuális kultúra, Ének-zene, Informatika</i> <i>Technika, Vizuális kultúra</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	érdeklődési kör, önértékelés, személyiségjegyek,	

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Gazdasági életre nevelés	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	A pénz fogalma, mint fizetőeszköz. Mennyi pénzből lehet mindennapi élelmiszereket vásárolni? Milyen havi kiadásai vannak egy családnak?	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismerje a pénz fogalmát, legyen tisztában a pénz értékével, hogy mennyi pénzért mi vásárolható meg. Tudjon kalkulálni zsebpénz mértékű összegekkel Ismerje a család háztartási kiadásait, hogy milyen közüzemi számlákat kell fizetni. Ismerje a takarékoság fogalmát, tudjon megfogalmazni olyan lehetőségeket, amivel spórolhat/tunk.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A háztartások életét meghatározó gazdasági pénzügyi intézményekről való ismeretek bővítése. A saját felelősség felismerése az értékteremtő munkában. Tudjanak a tanulók ésszerűen gazdálkodni a pénz világában, kiindulási pontként a zsebpénzüikkel. Szerezzenek ismereteket az ésszerű fogyasztással és az ehhez kapcsolódó takarékosággal kapcsolatosan. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát.		Technika és életvitel háztartástan Matematika: a pénz vásárlói értéke
Kulcsfogalmak/ fogalmak	pénz, érték, takarékoság	

A tematikai egységek tartalmi felosztása 5. évfolyam

VÁLTOZÁS – SZABÁLY – RENDSZER – ÉRTÉKELES -I.

6 ÓRA

1. Nyári élmények, kommunikációs gyakorlat, helyzetgyakorlat (Kalandparkban)
2. Szabályok – szabálykövetés: házirend, tűzvédelem, baleset-megelőzés
3. Hagyományok: diákélet, iskolaélet, szakkörök stb.
4. Megbízatások az osztályban
5. Különbségek, hasonlóságok: alsó, felső tagozat átmenete
6. Milyen teljesítményt várok önmagamtól a felső tagozatban?

KI VAGYOK ÉN, HOL A HELYEM A KÖZÖSSÉGBEN, A CSALÁDBAN?

7 ÓRA

7. Közösség fogalma: család, osztály, baráti társaság
8. Személyes kapcsolatok az osztályban: barát vagy osztálytárs
9. Az osztályközösség céljai, közösségi normák: elfogadás, mások véleményének tiszteletben tartása, a kulturált vitatkozás szabályai
10. Helyem az osztályban feladataim, jogaim, kötelességeim
11. Felnőttek és gyerekek kapcsolata. Szülő, nagyszülő és a gyermek, szomszéd, a szülő ismerősei, barátai
- 12-13 Ismerem-e önmagam? Milyennek tartanak társaim? Önértékelés, mások értékelése

KOMMUNIKÁCIÓ

4 ÓRA

- 14-15. Kommunikáció tényezői: a verbális és nem verbális kommunikáció eszközei, (Hogyan kommunikálunk?) Szituációs játékok: kommunikációs játékok
 - 16-17 Mindennapi kommunikációs helyzetek (Hogyan ismerkedünk?) Szituációs játékok: kommunikációs játékok
- Bemutakozás, bemutatás, beszélgetés

VÁLTOZÁS – SZABÁLY – RENDSZER – ÉRTÉKELES-II.

2 ÓRA

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

18. Félévi értékelés. Mit vártam magamtól? Helyes volt-e az elvárásom? Elvárások és teljesítések összevetése

19. Osztálykirándulás tervezése, szervezéssel kapcsolatos munkák felosztása

TANULJUK A TANULÁST

5 ÓRA

20. A szövegfeldolgozási algoritmus megismerése.

21. Szövegértés írásban – Szövegértés szóban (könyvvajárlás)

22. Kérdéskultúra, kérdésértelmezés

23. Jegyzetelési technikák

24. Óslények országa vázlatkészítés

EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD, KÖRNYEZETTUDATOSSÁG

3 ÓRA

25-26 Egészséges életrend. Játék, sport, testedzés, tánc, étkezés

27. Felkészülés a serdülőkori változásokra: Hormonok változása, nemi sajátosságok, problémák kezelése (pattanások, menstruáció, zsíros haj stb.)

MI A PÁLYÁNK?

3 ÓRA

28. Melyik a kedvenc tantárgyam? Érdeklődési kör(ök)

29. Miben vagyok jó? Hol kell fejlődnöm? Énkép, önismeret, egyéni fejlesztések stb.

30. Egy szakma bemutatása

GAZDASÁGI ÉLETRE NEVELÉS

2 ÓRA

31. Zsebpénz

32. Háztartási kiadások Hogyan spórolhatunk?

VÁLTOZÁS – SZABÁLY – RENDSZER – ÉRTÉKEKELÉS-III.

4 ÓRA

33. Éves munka önértékelése.

34. Éves munka közösségi értékelése

35. Osztálykirándulás – élménykommunikáció

36. A nyári szünidő tervezése.

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

6. évfolyam

Változás – szabály – rendszer – értékelés – szervezés I.- II.- III.	9 óra
Ki vagyok én, hol a helyem a közösségben, a családban?	4 óra
Kommunikáció – médiatudatosság	8 óra
Tanuljuk a tanulást	6 óra
Egészséges életmód, környezettudatosság	3 óra
Mi a pályánk?	3 óra
Gazdasági életre nevelés	3 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Változás – szabály – rendszer – értékelés – szervezés	Órakeret óra
Előzetes tudás	Értékelés, önértékelés, szabálykövetés, felelősségtudat	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az értékelés, önértékelés fejlesztése. A szabálykövetés fontosságának felismertetése. Az osztály, mint közösség kommunikációs és együttműködési képességének fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Év eleji és évközi adminisztrációs feladatok (tankönyv-, taneszköz-problémák) Megbízások az osztályban feladattudat, önkontroll, önértékelés, mások értékelése. Az egyes osztályban szükséges felelősök újraválasztása. Osztálykirándulás tervezése, szervezéssel kapcsolatos munkák felosztása Osztálykirándulás – élménykommunikáció Nyári élmények, kommunikációs gyakorlat, helyzetgyakorlat Közösségalakítás, formálás. Új ismeretek szerzése a társakról, egymásról való tudás, ismeret bővítése élményeken keresztül: pl. nyári élmények, szünidők tervezése. A nyári szünidő tervezése. Közösségalakítás, formálás. Egymás megismerése élményeken keresztül: pl. nyári élmények, szünidők tervezése. Társadalmi normák, az együttélés szabályai családban, iskolában, baráti közösségben Együttműködési képesség fejlesztése. Az osztálydemokrácia alapjainak szélesítése. Azaz a cselekvő állampolgári magatartás alakítása, a közügyekben való részvétel. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának támogatása Értékelés – Önértékelés Mit vártam magamtól? Helyes volt-e az elvárásom? A félévi és év végi munka önértékelése. Közösségi munka értékelése. Az elsajátított tudást és készségeket tudja énképébe beépíteni. A tanítás-tanulás egész folyamatában tudjon aktívan részt venni, tudja alakítani fejlődését, sorsát és életpályáját.		<i>Magyar nyelv:</i> szóbeli kommunikáció fejlesztése <i>Erkölcstan:</i> szabálykövetés, szabálytudat, törvény, előírás
Kulcsfogalmak/ fogalmak	szabály, szabálykövetés, közösség, érték, értékelés, önértékelés	

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ki vagyok én, hol a helyem a közösségben, a családban?	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A közösség fogalmának értelmezése. A család, mint közösség. Az osztály mint közösség. A barátság fogalmának értelmezése	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Milyen teljesítményt várok önmagamtól a hatodik osztályban? Célkitűzés, önmegvalósítás Jellemzés – Önjellemzés Társismeret: Milyennek látok másokat? Mások hogyan látnak engem? A szociális érzékenység fejlesztése, a másság elfogadása. Az együttélés szabályrendszere. Ki vagyok én, hol a helyem a közösségben, a családban? Elő kell segíteni a tanuló kedvező adottságainak, szellemi és gyakorlati készségeinek kifejezésre jutását és kiművelését. Az önismeret fejlesztése. Hozzá kell segíteni a tanulót, hogy képessé váljék érzelmei hiteles kifejezésére, empátiára és kölcsönös elfogadásra. Mozgásos önkifejezés A családnak jelentősége a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, önismeretének, testi és lelki egészségének, közösségi létének alakításában. Harmonikus családi minták közvetítése. Az osztályközösség: Mi a közösség célja? Kik a közösség tagjai? Milyen normák érvényesek ebben a közösségben?		<i>Irodalom</i> A mesék pozitív és negatív szereplői <i>Drámapedagógia</i> Kommunikációs kapcsolatteremtés, szituációk, helyzetgyakorlatok <i>Magyar nyelv:</i> A testbeszéd értelmezése <i>Irodalom:</i> Irodalmi alkotások a felnőtt-gyerek kapcsolat bemutatására <i>Erkölcstan:</i> a másság elfogadása
Kulcsfogalmak/ fogalmak	énkép, önismeret, társas kapcsolatok, közösség, együttélés szabályrendszere, példakép	

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kommunikáció – médiatudatosság	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Kommunikációs zavarok ismeret, feloldása	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az elemi kommunikációs szabályok megismertetése. Írásbeli és szóbeli kommunikáció elemei: párbeszéd, vita, leírás A média tudatos kritikai kezelése	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A kommunikációs zavarok Értelek, nem értelek, félreértelek! Szituációs játékok: kommunikációs zavarok bemutatására. A kommunikációs képesség fejlesztése. Médiatudatosságra nevelés Neked tetszett? Kritikus megnyilvánulások könyvvvel, filmmel kapcsolatosan Hírek a tv-ből, rádióból Tegyük lehetővé a tanulók számára, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosságnak felelős résztvevői legyenek; értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét. Készítsük fel a tanulókat az értelmező, kritikai és tevékenybeállítódás révén a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. Ismertessük meg a tanulókat a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével. Amikor nem unatkozom... A szabadidő hasznos eltöltése: hobbi, szakkör, sportkör stb. Készítsük fel a tanulókat az önállóságra, önálló döntésekre, amelyek a testi és lelki egészségüket is szolgálják, például a szabadidő hasznos eltöltésén keresztül. Szövegalkotás. Párbeszéd – Leírás – Vita Szituációs játékok A beszédhelyzetnek megfelelő, kulturált nyelvi magatartás fejlesztése.		<i>Magyar nyelv:</i> Aktív részvétel a különféle kommunikációs helyzetekben <i>Magyar nyelv, Irodalom:</i> Különböző típusú szövegek értelmezése <i>Természetismeret</i> a sport szerepe az egészségmegővésben <i>Drámapedagógia</i> <i>Erkölcstan:</i> viselkedési normák, pl.: köszönés, megszólítás, bemutatkozás, bemutatás
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kommunikációs szabályok. Írásbeli és szóbeli kommunikáció elemei: párbeszéd, vita, leírás. Médiatudatosság.	

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tanuljuk a tanulást	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Különböző tanulási módszerek ismerete. Szövegértő-, szövegalkotó képesség. Együttműködési képesség páros vagy csoportmunkában.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Jegyzetelési technikák megismerése. Szövegértő-, szövegalkotó képesség fejlesztése. Kérdéskultúra aktiválása, fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Szövegértés írásban – Szövegértés szóban Irodalmi szövegekben a meghökkentő cím és szöveg meghökkentése A szövegkohézió, a szövegegységek ismerete. Szövegfeldolgozás algoritmusainak gyakorlása. Humor az irodalomban A szöveg alapértelmezésén túl a másodlagos jelentésének felismerése. A szövegértő képesség fejlesztése különböző szövegtípusokon keresztül. Jegyzetelési technikák – Filmkritika Tartalmi kivonat készítése folyószöveggel, fogalmi háló készítése, gondolati térkép készítése, kulcsszavak kiemelése, cédlázás. Az alkalmazott szövegen keresztül médiatudatos magatartás alakítása. Az információforrások kritikus használatának gyakorlása. Kérdéskultúra, kérdésértelmezés Ösztönző, megtámogató problémásztó, -megoldást elősegítő hozzáállás, gondolkodtató <i>kérdéskultúra</i> kialakítása. A kérdésértelmezés, mint szövegértési problematika fejlesztése.		<i>Magyar nyelv,</i> <i>Irodalom:</i> A szövegértő képesség fejlesztése különböző típusú szövegeken
Kulcsfogalmak/ fogalmak	szövegértés, szövegalkotás, vázlat, gondolati térkép, jegyzet	

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Egészséges életmód – környezettudatosság	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Ember és környezetének kapcsolata.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Környezettudatos magatartás alakítása. A szelektív hulladékgyűjtés fontossága. A környezet ismerete és szeretete. A fenntarthatóság fogalmának ismerete.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A környezettudatos magatartás Hívjuk fel a tanulók figyelmét az életformák gazdag változatosságára a természetben és a kultúrában. Tudatosítsuk, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják. Ismeretterjesztő szöveg a szelektív hulladékgyűjtésről Cél, hogy a természet szeretetén és a környezet ismeretén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Törekedni kell arra, hogy a tanulók ismerjék meg azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük természeti és társadalmi értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.		<i>Természetismeret:</i> az emberi szervezet működése <i>Természetismeret:</i> Környezetvédelem, tájvédelem
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Környezettudatos magatartás. Szelektív hulladékgyűjtés. Fenntarthatóság.	

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Mi a pályánk?	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Tantárgyak követelményeinek és tartalmának ismerete. Saját képességek felmérése. Szakmákhoz kapcsolódó ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulók ismerjék fel, hogy bizonyos tulajdonságaik, akár belső, akár külső alkalmassá vagy alkalmatlanná teszik őket egyes szakmák elsajátítására. A személyiségük, az érdeklődésük legyen befolyásoló tényező a szakmaválasztásban.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Érdeklődési kör Mely területek, milyen tantárgyak, milyen iskolán kívüli tevékenységek motiválják a tanulókat? Melyik a kedvenc tantárgyam? Kommunikáció – Érvelés. Tudják a tanulók érvekkel alátámasztani, hogy miért az a tantárgy a kedvencük. Miben vagyok jó? Hol kell fejlődnöm? Önismereti tréning. Egy szakma bemutatása Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Énkép, önismeret A magunkról alkotott kép alapján elindulva kapcsolódások keresése az egyes személyiségtulajdonságok és szakmák között Olyan feltételek, tevékenységek biztosítása, amelyek révén a tanulók kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, és képessé válnak hivatásuk megtalálására, foglalkozásuk és pályájuk kiválasztására és a hozzájuk vezető erőfeszítések megtételére.		<i>Technika, Vizuális kultúra, Ének-zene, Informatika</i> <i>Technika, Vizuális kultúra</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	érdeklődési kör, önértékelés, személyiségjegyek,	

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Gazdasági életre nevelés	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Különböző hivatalok ismeret. Mit, hol ügyintézőnk? Milyen tevékenységeket, feladatok lát el a postahivatal? Az internet világában hogyan kommunikálhatunk?	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Családi kiadások a postán. Ismerjék meg a tanulók és tudják önállóan is használni a posta szolgáltatásait. Tudják, hogy a szolgáltatások is pénzbe kerülnek. Tudjanak a hivatali környezetben megfelelő magatartásmintákat alkalmazni. Saját ügyek intézése: diákigazolvány, szakköri jelentkezés stb. Vállaljanak a tanulók felelősséget, alakítsuk ki bennük az önálló cselekvés igényét. A tanulók tevékeny részvételére építő ügyintézés hatékonyan támogatja a megbízhatóság kialakítását. Az internet világa, avagy idő és költséghatékony kommunikációs formák: SMS, e-mail, chat Ismerjék meg a tanulók az internet nyújtotta kommunikációs lehetőségek előnyeit és hátrányait.		Informatika: e-mail, chat
Kulcsfogalmak/ fogalmak		

A tematikai egységek tartalmi felosztása 6. évfolyam

VÁLTOZÁS – SZABÁLY – RENDSZER – ÉRTÉKEKELÉS - I.

3 ÓRA

1. Nyári élmények, kommunikációs gyakorlat, helyzetgyakorlat
2. Társadalmi normák, az együttélés szabályai családban, iskolában, baráti közösségben
3. Megbízások az osztályban feladattudat, önkontroll, önértékelés, mások értékelése

KI VAGYOK ÉN, HOL A HELYEM A KÖZÖSSÉGBEN, A CSALÁDBAN?

4 ÓRA

- 4-5. Milyen teljesítményt várok önmagamtól a hatodik évfolyamon? Célkitűzés, önmegvalósítás
- 6-7. Jellemzés – Önjellemzés – Ki vagyok én, hol a helyem a közösségben, a családban?

KOMMUNIKÁCIÓ

8 ÓRA

- 8-9. A kommunikációs zavarok (Értelek, nem értelek, félreértelek!) Szituációs játékok: kommunikációs zavarok

10. Neked tetszett? Kritikus megnyilvánulások könyvvel, filmmel kapcsolatosan
11. Amikor nem unatkozom... A szabadidő hasznos eltöltése: hobbi, szakkör, sportkör stb.
12. Hírek a tv-ből, rádióból – Médiatudatosságra nevelés
13. Szövegalkotás. Párbeszéd – Leírás
- 14-15. Vita – Szituációs játékok

VÁLTOZÁS – SZABÁLY – RENDSZER – ÉRTÉKEKELÉS - II.

2 ÓRA

16. Félévi értékelés. Mit vártam magamtól? Helyes volt-e az elvárásom?
17. Osztálykirándulás tervezése, szervezéssel kapcsolatos munkák felosztása

TANULJUK A TANULÁST

6 ÓRA

18. Irodalmi szövegekben a meglepő cím és szöveg
19. Humor az irodalomban
- 20-21. Jegyzetelési technikák – Filmkritika

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

22. Szövegértés írásban – Szövegértés szóban

23. Kérdéskultúra, kérdésértelmezés

EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD, KÖRNYEZETTUDATOSSÁG

3 ÓRA

24-25. Mi a környezettudatos magatartás

26. Ismeretterjesztő szöveg a szelektív hulladékgyűjtésről

MI A PÁLYÁNK?

3 ÓRA

27. Melyik a kedvenc tantárgyam?

29. Miben vagyok jó? Hol kell fejlődnöm?

29. Egy szakma bemutatása

GAZDASÁGI ÉLETRE NEVELÉS

3 ÓRA

30. Posta – viselkedés Saját ügyek intézése: diákigazolvány, szakköri jelentkezés stb.

31. SMS, e-mail, chat

32. A gazdaság fogalma

VÁLTOZÁS – SZABÁLY – RENDSZER – ÉRTÉKELES - III.

4 ÓRA

33. Éves munka önértékelése.

34. Éves munka közösségi értékelése

35. Osztálykirándulás – élménykommunikáció

36. A nyári szünidő tervezése.

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

7. évfolyam

Változás – szabály – rendszer – értékelés – szervezés I.-II.-III.	9 óra
Ki vagyok én, hol a helyem a közösségben, a családban?	8 óra
Kommunikáció – médiatudatosság	5 óra
Tanuljuk a tanulást- Egészséges életmód, környezettudatosság	
- Mi a pályánk?	9 óra
Gazdasági életre nevelés	5 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Változás – szabály – rendszer – értékelés – szervezés	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	Az iskola szabályrendszerének ismerete. Társakkal való együttműködés: Szervezetek működése, működés szabályozása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az értékelés, önértékelés fejlesztése. A szabálykövetés fontosságának felismertetése. Az osztály mint közösség kommunikációs és együttműködési képességének fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Év eleji és évközi adminisztrációs feladatok (tankönyv-, taneszköz-problémák) Nyári élmények, kommunikációs gyakorlat, helyzetgyakorlat Közösségalkotás, formálás. Új ismeretek szerzése a társakról, egymásról való tudás, ismeret bővítése élményeken keresztül: pl. nyári élmények, szünidők tervezése. Mit várunk a tanévtől? Kommunikációs gyakorlatok. Osztálykirándulás – élménykommunikáció A nyári szünidő tervezése – élménykommunikáció Félévi bizonyítványterv készítése Önismeret fejlesztéséhez előkészítő tevékenység. Félévi értékelés. Mit vártam magamtól? Helyes volt-e az elvárásom? Értékelés – Önértékelés A félévi és év végi munka önértékelése. Közösségi munka értékelése. Az elsajátított tudást és készségeket tudja énképébe beépíteni. A tanítás-tanulás egész folyamatában tudjon aktívan részt venni, tudja alakítani fejlődését, sorsát és életpályáját. Tanulói jogok és kötelességek DÖK A tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatának elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése A tanulók legyenek tevékenyen részesei az osztályközösségnek: Osztálykirándulás tervezése, szervezéssel kapcsolatos munkák felosztása		<i>Magyar nyelv:</i> szóbeli kommunikáció fejlesztése <i>Erkölcstan:</i> szabálykövetés, szabálytudat, törvény, előírás
Kulcsfogalmak/ fogalmak	rend, szabály, szabálykövetés, törvény, előírás, értékelés, önértékelés	

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ki vagyok én, hol a helyem a közösségben, a családban?	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Énkép, önismeret, társas kapcsolatok, kapcsolati rendszerekben működő szabályok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az osztály mint közösség. A barátság fogalmának értelmezése. Magunkról való tudás. Gondolati térkép.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Helyem az osztályban Helyem az osztályban, mint közösségben Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmei hiteles kifejezésére, empátiára és kölcsönös elfogadásra. Mozgásos önkifejezés Hogyan változtam az elmúlt években: külső és belső tulajdonságok Énkép és önismeret fejlesztése. A pozitív énkép erősítése, a negatív énkép alakítása pozitív irányba. Ki vagyok én? Elő kell segíteni a tanuló kedvező adottságainak, szellemi és gyakorlati készségeinek kifejezésre jutását és kiművelését. Az önismeret fejlesztése. Testbeszéd, beszélnek a testrészeink. Megjelenésünknek, a rólunk alkotott képnek a szerves részét képezik a testbeszédünk, a gesztusaink, a mimikánk. Mindezek fejlesztése, alakítása nagyon fontos a rólunk kialakított kép pozitív attitűdjéhez. Barátságtérkép Társismeret: Milyennek látok másokat? Mások hogyan látnak engem? A szociális érzékenység fejlesztése, a másság elfogadása. Az együttélés szabályrendszere. A felnőttek és én A felnőttek és gyerekek kapcsolat: a „közös nyelv” kialakítása. A felnőttek tisztelete. Példamutató felnőttek szerepe a tanulók erkölcsi nevelésében, fejlődésében. A szülők szerepe a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, önismeretének, testi és lelki egészségének, közösségi létének alakításában. Harmonikus családi minták közvetítése.		<i>Dramapedagógia</i> Kommunikációs kapcsolatteremtés, szituációk, helyzetgyakorlatok <i>Magyar nyelv:</i> A testbeszéd értelmezése <i>Irodalom:</i> Irodalmi alkotások a felnőtt-gyerek kapcsolat bemutatására <i>Erkölcstan:</i> a másság elfogadása
Kulcsfogalmak/ fogalmak	énkép, önismeret, társas kapcsolatok, közösség,	

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kommunikáció – médiatudatosság	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Az elemi kommunikációs szabályok megismertetése. Alapismeretek a kommunikáció tényezőiről: feladó, címzett, üzenet, kód, csatorna.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A kommunikáció eszköztárának stabil, helyzetnek megfelelő használata. A kommunikációs tényezők biztos felismerése. Kulturált kommunikációs illemszabályok betartása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Hogyan mondjam? A verbális és nem verbális kommunikáció eszközeinek és kódjainak, a különböző információ-hordozók üzeneteinek megértése és feldolgozása. A beszédhelyzetnek megfelelő, kulturált nyelvi magatartás megismerése, egyénre szabott alkalmazása: tegeződés, magázódás, tetszikelés. Szituációs játékok: vita, meggyőzés, kérdésfeltevés Mindennapi kommunikációs helyzeteink: Hogyan ismerkedünk? Szituációs játékok: kommunikációs játékok Bemutakozás, bemutatás, beszélgetés, szándéknyilvánítás, köszönés, megszólítás tudakozódás stb. páros és csoportmunkában. Új osztálytárs, új tanár, új szomszéd kerül kapcsolatba velünk.		<i>Magyar nyelv:</i> Aktív részvétel a különféle kommunikációs helyzetekben <i>Magyar nyelv:</i> nyelvi kifejezési formák: tegeződés, magázódás, tetszikelés <i>Informatika:</i> e-mail, chat <i>Drámapedagógia</i> <i>Erkölcstan:</i> viselkedési normák, pl.: köszönés, megszólítás, bemutatkozás, bemutatás
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kommunikáció: adó, vevő, csatorna, kód, üzenet. Verbális kommunikáció. Nem verbális kommunikáció. Kommunikációs illemszabályok.	

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tanuljuk a tanulást – Egészséges életmód – környezettudatosság – A mi pályánk?	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	Szövegértés és szövegalkotás korosztálynak megfelelő szintje. A kiemelés mint jegyzetelési technika. Mi a környezettudatos magatartás?	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Szövegértő és szövegalkotó képesség fejlesztése. A kiselőadás készítésének ismérvei, az informatikai tudás beépítése a kiselőadásokba, például ppt. A fejlesztés a környezettudatos magatartást és az egészséges életmódot érintő témákon keresztül történik, fejlesztve ezáltal a szövegértést és a tanulási kompetenciát is. A felvételi helyzet előzetes megteremtése a kiselőadásokkal.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Szövegfeldolgozás algoritmusainak gyakorlása. Szövegértés írásban és szóban A szövegértő képesség fejlesztése különböző szövegtípusokon keresztül. Az előzetes ismeretek és tapasztalatok mozgósításának módszerei. Egyénre szabott tanulási módszerek. Csoport- vagy páros munkában az együttműködés szabályainak elsajátítása. Jegyzetelési technikák elsajátítása, lépéseinek gyakorlása különböző típusú hallott vagy leírt szövegeken keresztül: tartalmi kivonat készítése folyószöveggel, fogalmi háló készítése, gondolati térkép készítése, kulcsszavak kiemelése, cédulázás Kiselőadások készítése – szóbeli kommunikáció gyakorlása Olyan szempontrendszer kialakítása, amely alapján a tanulók kiselőadásokat tudnak készíteni, és azokat az osztályközösség előtt elő is tudják adni. Az önértékelés és mások értékelésének fejlesztése. A felvételire való felkészítés olyan helyzetek megteremtésével, ahol a tanulóknak alkalmuk nyílik a vizsgahelyzet megszokására, illetve a magabiztos előadásmód gyakorlására. Olyan feltételek, tevékenységek biztosítása, amelyek révén a tanulók kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, és képessé válnak hivatásuk megtalálására, foglalkozásuk és pályájuk kiválasztására, valamint a hozzájuk vezető erőfeszítések megtételére. Kiselőadások készítése prezentációval A prezentáció fogalmának és fajtáinak ismerete. A papíralapú prezentáción túllépve a digitális kompetencia előtérbe helyezése. PowerPoint előadás készítésének mechanizmusa, az ehhez kapcsolódó előadásmód fejlesztése.		<i>Magyar nyelv, Irodalom:</i> A szövegértő képesség fejlesztése különböző típusú szövegeken <i>Magyar nyelv, Irodalom:</i> A jegyzetelési technikák gyakorlása <i>Informatika:</i> Online szótárak használata
Kulcsfogalmak/ fogalmak	szövegértés, szövegalkotás, jegyzetelés, kiselőadás PowerPoint	

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Gazdasági életre nevelés	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	A pénz fogalma mint fizetőeszköz. Mennyi pénzből lehet a mindennapi élelmiszereket vásárolni? Milyen havi kiadásai vannak egy családnak?	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismerje a pénz fogalmát, legyen tisztában a pénz értékével, hogy mennyi pénzért mi vásárolható meg. Tudjon kalkulálni zsebpénz mértékű összegekkel. Ismerje a család háztartási kiadásait, hogy milyen közüzemi számlákat kell fizetni. Ismerje a takarékoság fogalmát, tudjon megfogalmazni olyan lehetőségeket, amivel spórolhat/tunk.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A saját felelősség felismerése az értékkeremtő munkában. Pénzvilág és gazdaság osztályszinten projekt 2 órában Az osztálypénz kezelése, a felelősök kijelölése, a felhasználásról demokratikus döntéshozatal. Komplex osztálykirándulási tervek készítése, költségvetéssel, programokkal. Költségvetés tervezés, ajánlatok összehasonlítása, kivitelezéshez előkészítés, foglалások rendezése stb. Osztály szintű karácsonyi ünnepség költségvetésének készítése Költségvetés készítés: a költségvetés részei, tervezés, számítások végzése, megvalósítás, elszámolás. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. Pénzvilág és gazdaság osztályszinten projekt megvalósulásának elemzése Osztálypénz elszámolás, a költségek elszámolása számlák ellenében, elemzés, hogy milyen területeken volt eltérés a tervezett és a megvalósult költségek között. Mi volt az eltérés oka?		Matematika: a pénz vásárlói értéke
Kulcsfogalmak/ fogalmak	pénz, érték, takarékoság	

A tematikai egységek tartalmi felosztása 7. évfolyam

VÁLTOZÁS – SZABÁLY – RENDSZER – ÉRTÉKEKELÉS -I.

3 ÓRA

1. Nyári élmények, kommunikációs gyakorlat, helyzetgyakorlat
2. Mit várunk a tanévtől? Félévi bizonyítványterv készítése
3. Tanulói jogok és kötelességek DÖK

KI VAGYOK ÉN, HOL A HELYEM A KÖZÖSSÉGBEN, A CSALÁDBAN? I.

3 ÓRA

- 4-5. Helyem az osztályban
6. Hogyan változtam az elmúlt években: külső és belső tulajdonságok

GAZDASÁGI ÉLETRE NEVELÉS I.

3 ÓRA

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

7-8. Pénzvilág és gazdaság osztályszinten – projekt 2 órában

9. Osztály szintű karácsony költségvetésének készítése

TANULJUK A TANULÁST- MI A PÁLYA? **9 ÓRA**

10-11. Jegyzetelési technikák – projekt 2 órában

12-14. Kiselőadások készítése – a szóbeli kommunikáció gyakorlása

15-18. Kiselőadások készítése prezentációval

VÁLTOZÁS – SZABÁLY – RENDSZER – ÉRTÉKEKELÉS II. **2 ÓRA**

19. Félévi értékelés. Mit vártam magamtól? Helyes volt-e az elvárásom?

20. Osztálykirándulás tervezése, szervezéssel kapcsolatos munkák felosztása

KI VAGYOK ÉN, HOL A HELYEM A KÖZÖSSÉGBEN, A CSALÁDBAN? II. **2 ÓRA**

21. Énkép és önismeret

22. Testbeszéd, beszélnek a testrészeink

KOMMUNIKÁCIÓ **5 ÓRA**

23-24. Hogyan mondjam?

25-27. Szituációs játékok: vita, meggyőzés, kérdésfeltevés

KI VAGYOK ÉN, HOL A HELYEM A KÖZÖSSÉGBEN, A CSALÁDBAN? III. **3 ÓRA**

28. Barátságtérkép

29-30. A felnőttek és én

GAZDASÁGI ÉLETRE NEVELÉS II: **2 ÓRA**

31-32. Pénzvilág és gazdaság osztályszinten, a projekt megvalósulásának elemzése

VÁLTOZÁS – SZABÁLY – RENDSZER – ÉRTÉKEKELÉS -III. **4 ÓRA**

33. Éves munka önértékelése.

34. Éves munka közösségi értékelése

35. Osztálykirándulás – élménykommunikáció

36. A nyári szünidő tervezése.

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

8. évfolyam

Változás – szabály – rendszer – értékelés – szervezés	6 óra
Kommunikáció – médiatudatosság	3 óra
Mi a pályánk?	17 óra
Egészséges életmód, környezettudatosság	4 óra
Gazdasági életre nevelés	5 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Változás – szabály – rendszer – értékelés – szervezés	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Társakkal való együttműködés: Szervezetek működése, működés szabályozása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az értékelés, önértékelés fejlesztése. Az osztály mint közösség és az egyén kommunikációs, valamint együttműködési képességének fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Év eleji és évközi adminisztrációs feladatok (tankönyv-, taneszköz-problémák) Nyári élmények, kommunikációs gyakorlat, helyzetgyakorlat Közösségalakítás, formálás. Új ismeretek szerzése a társakról, egymásról való tudás, ismeret bővítése élményeken keresztül: pl. nyári élmények, szünidők tervezése. Mit várunk a tanévtől? Kommunikációs gyakorlatok. Osztálykirándulás – élménykommunikáció A jövőbeni tervek – élménykommunikáció Félévi szöveges önértékelési terv készítése Önismeret fejlesztéséhez előkészítő tevékenység. Félévi értékelés. Mit vártam magamtól? Helyes volt-e az elvárásom? Értékelés – Önértékelés A félévi és év végi munka önértékelése. Közösségi munka értékelése. Az elsajátított tudást és készségeket tudja énképébe beépíteni. A tanítás-tanulás egész folyamatában tudjon aktívan részt venni, tudja alakítani fejlődését, sorsát és életpályáját.		Magyar nyelv: szóbeli kommunikáció fejlesztése
Kulcsfogalmak/ fogalmak	értékelés, önértékelés, kommunikáció	

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kommunikáció – médiatudatosság	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Az internet fogalma, használata. Az etikett fogalma	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az internetnyelv megjelenése mellett az anyanyelv helyes használatának fontosságára nevelés. Az internet szabályrendszerének, normáinak megismertetése a tanulókkal, valamint e terület közösségformáló hatásának ismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Internetnyelv A 20-21. századi vívmányok biztos és kulturált használata mellett az anyanyelvi kultúra megtartásának fontossága. A normakövető helyesírás alkalmazása e-mailezés és chatelés alkalmával. A levél tartalmi és formai elemeinek megőrzése e-mail írásakor. Etikett netikett Az alapvető viselkedési normák kiterjesztése a mindennapi viselkedés területén megjelenő internetes világra is. Tudatosítani kell a tanulóknál, hogy a netikett, azaz az internet etikettje, írott és íratlan szabályai is mindenki számára kötelező érvényűek. Az internetes közösségek hagyományos közösségekhez hasonló működésének ismertetése, annak érdekében, hogy tudják a tanulók, ezek a közösségek is kiközösítik azokat a tagokat, akik a szabályrendszerüket nem tartják be.		<i>Informatika:</i> e-mail, chat <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> A levél tartalmi és formai jellemzői <i>Drámapedagógia</i> <i>Erkölcstan:</i> viselkedési normák,
Kulcsfogalmak/ fogalmak	internetnyelv, etikett, netikett, szabályrendszerek	

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A mi pályánk?	Órakeret 17 óra
Előzetes tudás	Tehetség fogalma. Szakmák ismerete, Saját adatok ismerete. Illemteni szabályok. Kommunikációs ismeretek. Szövegértés és szövegalkotási képesség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tehetség jegyeinek felismerése önmagunkon. Szövegértő és szövegalkotó képesség fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Mindenki tehetséges valamiben. Te miben? A tehetség területeinek megismerése, a saját képességek reális ismerete, annak felismerése miben tud a tanuló kiemelkedőt nyújtani. Pályaorientáció. Pályaválasztás 4 óra A tanulók kapjanak átfogó képet a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani számukra, amelyek révén a tanulók kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, és képessé válnak hivatásuk megtalálására, foglalkozásuk és pályájuk kiválasztására és a hozzájuk vezető erőfeszítések megtételére. Ehhez fejleszteni kell bennük a segítséggel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. Hogyan készülök az írásbeli felvételire? A felvételire, való felkészítése a tanulóknak olyan helyzetek megteremtésével, ahol alkalmuk nyílik a vizsgahelyzet megszokására, illetve a magabiztos előadásmód gyakorlására. Olyan feltételek, tevékenységek biztosítása, amelyek révén a tanulók kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, és képessé válnak hivatásuk megtalálására, foglalkozásuk és pályájuk kiválasztására és a hozzájuk vezető erőfeszítések megtételére. Az önéletrajz Az új típusú önéletrajz tartalmi és formai követelményei. Az írásban történő bemutatkozás szabályai a papíralapú és online felületen. A kézzel írt önéletrajz küllemének követelményei: olvasható írás, a helyesírás fontossága, áthúzások, satírozások, lefestők mellőzése. Az online felületen küldött önéletrajz kísérőlevelének formai és tartalmi, netikettbeli követelményei. Felvételi adminisztráció, jelentkezési lapok. Szövegértés gyakorlása a kitöltési útmutató alapján. Az írásbeli felvételi tapasztalatai – kommunikációs gyakorlat Hogyan készülök a szóbeli felvételire – kommunikációs gyakorlatok		<i>Magyar nyelv, Irodalom:</i> A szövegértő képesség fejlesztése különböző típusú szövegeken <i>Informatika:</i> Online szótárak használata <i>Magyar nyelv, Irodalom:</i> Önéletrajz <i>Magyar nyelv, Irodalom:</i> kiselőadás

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Kiselőadások készítése – szóbeli kommunikáció gyakorlása Olyan szempontrendszer kialakítása, amely alapján a tanulók kiselőadásokat tudnak készíteni, és azokat az osztályközösség előtt elő is tudják adni. Megjelenés a felvételin – A divat, amely megmondja ki vagy Öltözködési és viselkedési normák alakítása. A helyszínek és időpontnak megfelelő magatartásformák gyakorlása. A szóbeli felvételi tapasztalatai– kommunikációs gyakorlatok	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	szövegértés, szövegalkotás, kiselőadás, illeten

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Egészséges életmód – Környezettudatosság	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Testi és hormonális változások, valamint azok következményei	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A serdülőkorral együtt járó változások higiéniai kezelésére való felkészítés. A szerelem meghatározása vagy meghatározatlansága	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Halló fiúk, halló lányok Hormonok változása, nemi sajátosságok, problémák kezelése (pattanások, menstruáció, zsíros haj stb). Készítsük fel a tanulókat az önállóságra, a testi higiénében. Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Szerelem és más dolgok A tanulók érzelmi felkészítése a túlfűtött érzelmi megnyilvánulásokra. A másik nem tiszteletére megbecsülésére nevelés. Segítsük a tanulókat, hogy legyenek képesek a lelki egyensúlyuk megóvására, gondozására, társas viselkedésük szabályozására, a társas konfliktusok kezelésére.		<i>Biológia</i> Hormonális változások és külső hatásai
Kulcsfogalmak/ fogalmak	hormonális változások, érzelem, szerelem, lelki egyensúly	

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Gazdasági életre nevelés	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	A pénz értéke, mint fizetőeszköz. Költségvetés fogalma.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismerje a pénz fogalmát, legyen tisztában a pénz értékével, hogy mennyi pénzért lehet utazni, programokat szervezni, szállást foglalni.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Utazás kirándulásszervezés Az osztálypénz kezelése, a felelősök kijelölése, a felhasználásról demokratikus döntéshozatal. Komplex osztálykirándulási tervek készítése, költségvetéssel, programokkal. Költségvetés tervezés, ajánlatok összehasonlítása, kivitelezéshez előkészítés, foglалások rendezése stb. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. Pénzvilág és gazdaság osztályszinten projekt megvalósulásának elemzése Osztálypénz elszámolás, a költségek elszámolása számlák ellenében, elemzés, hogy milyen területeken volt eltérés a tervezett és a megvalósult költségek között. Mi volt ennek az oka? Praktikumok: diákok által felvetett gazdasági témák megvitatása, tapasztalatszerzés egymástól.		<i>Földrajz:</i> Magyarország nevezetességeinek, természeti kincseinek ismeret, turisztikai célpontok <i>Informatika:</i> Útvonaltervező, excel-táblázat használata, <i>Matematika</i> a pénz vásárlói értéke
Kulcsfogalmak/ fogalmak	pénz, érték, takarékoság, költségvetés,	

A tematikai egységek tartalmi felosztása 8. évfolyam

VÁLTOZÁS – SZABÁLY – RENDSZER – ÉRTÉKEKELÉS I.

3 ÓRA

1. Nyári élmények, kommunikációs gyakorlat, helyzetgyakorlat
2. Mit várunk a tanévtől? Félévi szöveges értékelés készítése előre

GAZDASÁGI ÉLETRE NEVELÉS

2 ÓRA

- 3-4. Utazás kirándulásszervezés

MI A PÁLYÁNK?

11 ÓRA

- 5-6. Mindenki tehetséges valamiben. Te miben?

- 7-11. Pályaorientáció. Pályaválasztás

12. Hogyan készülök az írásbeli felvételire?

13. Az önéletrajz

- 14-15. Felvételi adminisztráció, jelentkezési lapok

16. Az írásbeli felvételi tapasztalatai

VÁLTOZÁS – SZABÁLY – RENDSZER – ÉRTÉKEKELÉS -II.

2 ÓRA

17. Félévi értékelés. Mit vártam magamtól? Helyes volt-e az elvárásom?

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

18. Osztálykirándulás tervezése, szervezéssel kapcsolatos munkák felosztása

MI A PÁLYÁNK?

6 ÓRA

19. Hogyan készülök a szóbeli felvételire – kommunikációs gyakorlatok

20-21. A divat, amely megmondja ki vagy

22. Megjelenés a felvételin

23-24. A szóbeli felvételi tapasztalatai

GAZDASÁGI ÉLETRE NEVELÉS

3 ÓRA

25-26. Utazás kirándulásszervezés

27. Praktikumok

KOMMUNIKÁCIÓ

3 ÓRA

28. Internetnyelv

29-30. Etikett netikett

EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD, KÖRNYEZETTUDATOSSÁG

4 ÓRA

31-32. Halló fiúk, halló lányok 2 óra

33-34. Szerelem és más dolgok

VÁLTOZÁS – SZABÁLY – RENDSZER – ÉRTÉKEKÉLÉS -III.

2 ÓRA

35. Éves munka értékelése

36. A jövőbeni tervek - élménykommunikáció.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

3.számú melléklet :

A 2012-es Nemzeti Alaptantervhez készült választott kerettantervben szereplő tananyagok évfolyamonkénti bontása, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározása alsó tagozatanon. A kifutó évfolyamokon

AZ ALSÓ TAGOZAT

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza az alsó tagozat átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.

Iskolánk beiskolázási körzete Földes község közigazgatási területe, de a szabad iskolaválasztás jogával élve a környékbéli településekről is érkeznek hozzánk diákok.

A helyi tanterv elkészítésekor figyelembe vettük a hozzánk érkező tanulók képességeit, a fejlesztés lehetséges irányait, a település szocio-kulturális helyzetét, az alapfokú iskola befejezését követő továbbtanulási igényeket. Iskolánkban kiemelt fontosságú az óvoda-iskola átmenet minél gyermek közelebb megkönnyítése, ennek érdekében szoros munkakapcsolatot alakítottunk ki a helyi Községi Óvoda pedagógusaival.

A nevelés-oktatás folyamatában az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel, bánásmóddal fejlesztjük tanulóink felelősségtudatát, kitartását, önállóságát, reális önértékelését. Támogatjuk az egyéni képességek kibontakozását, segítünk tanítványainknak azoknak a hátrányoknak a csökkentésében, melyek a szociális-kulturális környezetükből hoznak magukkal, illetve eltérő ütemű fejlesztési szükségleteikből erednek.

A kerettantervben megfogalmazott tananyag tartalmakat évfolyamokra bontottuk minden tantárgy esetében.

Magyar nyelv- és irodalom

A kisiskolások az iskolai tanulmányaik megkezdésekor különféle szinten birtokolják és használják anyanyelvüket. Az első iskolai években tanítóink feladata a változatos és egyre magasabb szinten történő gyakoroltatás különféle kommunikációs helyzetekben, illetve a motivált nyelvi fejlődési környezet megteremtése. Az irodalmi nevelés során a játékos, önkifejező gyakorlatok alkalmazásával az aktív párbeszéd képességének fejlesztése mellett az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése a cél. Az első évfolyam legfontosabb feladata az olvasás és az írás megtanítása, az igényes beszéd fejlesztése. A második évfolyamon már az értő olvasás fejlődésében fontos szerepe van a szöveggel való foglalkozásnak, a tanuló a néma olvasás útján megértse tankönyvei szövegének, a feladatok utasításainak lényegét.

Az írás eszközzé fejlesztése a kézírás megtanításával kezdődik a betűformák és betűkapcsolások elsajátításán keresztül az írás automatizálásáig tart. Az alsó tagozat éveiben olyan írástempóra kell szert tenniük a tanulóknak, amely megfelel a tanulási igényüknek, életkoruknak.

Az alsó tagozaton a magyar nyelv rendszerére vonatkozó elemi ismereteket szereznek a tanulók, a nyelvtani ismerethez kapcsolódik a helyesírási szabályismeret és a helyesírási készség elemi szintjének kialakítása.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A harmadik évfolyamon a kultúrált nyelvi magatartás megalapozása folyik, a szókincs gyarapítása, a szövegalkotó feladatokkal az önálló gondolatok mások számára is érthető megfogalmazása. A különböző témájú, műfajú szövegek feldolgozása fejleszti a tanulók kritikai értékét, empátiáját. Az írásbeli szövegalkotás szabályainak megtanítását segítik a különböző témájú és szövegtípusú olvasmányok feldolgozása. Fontos az írástechnika differenciált kialakítása, az olvashatóság, a rendezettség és a helyesség igényével.

Az alsó tagozatos irodalmi és anyanyelvi ismeretek megalapozását segítik a tehetséggondozó szakkörök szervezése, levelezős, megyei és országos versenyeken való részvétel is.

Az olvasóvá nevelést jól szolgálják a könyvtári foglalkozások, szoros együttműködés a Községi Könyvtárral, a mesemondó, versmondó versenyek rendezése, helyi szépolvasó, szépíró és helyesíró versenyek, melyet a Költészet Napja, illetve a Magyar Kultúra Napja alkalmából szervezünk.

Diszlexiás, diszgrafiás tanulóink fejlesztése érdekében szorosan együttműködünk a kistérségi pedagógiai szakszolgálatokkal. Fejlesztőpedagógus segítségével, különböző fejlesztőeszközök felhasználásával történik a fejlesztésük. Beszédhibás tanulóink számára biztosítjuk a logopédiai ellátást.

Településünkön a roma kisebbség irodalmi kultúrájával, a mesék, mondák világával ismerkednek tanulóink az alsó tagozat magyar nyelv és irodalom óráin. Tanulóink rendszeres résztvevői a kistérségi roma mesemondó versenynek.

A magyar nyelv és irodalom órákat minden évfolyamon megemeltük a szabadon választható időkeret terhére.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
1.				
2.	7,5	270	227	43
3.	7,5	270	195	75
4.	7	252	194	58

2. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összüldőkerete
Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	16	8	24
Olvasás, az írott szöveg megértése 3. a szövegértő olvasás előkészítése	83	5	88
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	8	8	16
Az írástechnika fejlesztése- az eszközszintű írás előkészítése	52	0	52
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondat, szó, hang, betű; szótagolás; szótő és toldalék; mondatfajták	20	10	30
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása	37	6	43

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A tanulási képesség fejlesztése	8	0	8
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése	3	0	3
Összefoglalások, mérések	0	6	6
Évfolyam összesen	227	43	270

2. évfolyam:	Szabad órakeret:	43
Tematikai egység	Téma	Óraszám
Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezés és alkotása	Mesék dramatizálása Az aktív szókincs bővítése	6
Olvasás, az írott szöveg megértése 3.- a szövegértő olvasás előkészítése	Ünnepek, ünnepélyek Mesék, narratív történetek értő hallgatása, felidézése. (pl. történetek a családi élet eseményeiről; nemzeti ünnepeinkről, jelképeinkről). Szövegértés	7
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	Kötelező olvasmány, könyvtári órák Magyar nép- és műköltészeti alkotások megismertetése, a népköltészetben megtestesülő értékek, hagyományok közvetítése.	8
Az írástechnika fejlesztése - az eszközszintű írás előkészítése	Az íráshasználat normáinak megtartása. Elvárható tempójú írás.	2
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása	Rendhagyó magyar órák Interaktív oktató programok használata	8
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása	Gyakorlás	6
Összefoglalások, mérések		6
	Összesen:	43

2. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Megérti az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszol;
- Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének illendő nyelvi formáit;
- Bekapcsolódik a közös tevékenységekbe. Alkalmazkodik azok szabályaihoz;
- Eligazodik szűkebb környezete társas kapcsolatrendszerében.
- Felismeri, szükség esetén modellkövetéssel javítja olvasási hibáit,
- Használja az előzetes áttekintés, egyszerű összefoglalás, az érzékszervi képek alkotásának stratégiáit a megértés érdekében

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A szöveg megértését bizonyítja a következő tevékenységekkel: következtetés, lényegkiemelés, tartalommondás, események összefoglalása, egyszerű értékelése az életkornak megfelelő szinten.
- Képes egyszerű irodalmi szövegek felismerésére műfaji jellemzőinek alapján (pl. mese, költemény, mondóka, találós kérdés)
- Másoláskor nem vét írástechnikai hibát;
- Jelöli a mondatkezdést és a mondatzárást;
- A gyakorolt szóképzlet körében alkalmazza a szókezdő nagybetűt;
- Ismeri az időtartam és a j hang kétféle jelölési módját;
- Szövegmintán alapján felismeri és kijavítja hibáit.
- Felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, és a különféle feladatmegoldásban használja a szabályokat.
- Szükség szerint felidézi és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szóképzlet körében;
- 30–40 begyakorolt szó esetében helyesen jelöli a j hangot;
- Az egyszerű szavakat helyesen választja el
- Szövegűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: József Attila: *Altató*; Petőfi Sándor: *Anyám tyúkja*, Tamkó Sirató Károly egy verse, Weöres Sándor két költeménye; kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás.
- Ismeri, megérti rövid, egy szálon futó művek segítségével a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt;
- Képes állást foglalni, érvelni alapvető erkölcsi kérdésekben;
- Meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket;
- Meghallgatja mások érvelését is;
- Képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során;
- Dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat, azokat életkori szintjén kezelni.

3. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Beszédkésztség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése	15	5	20
Olvasás, az írott szöveg megértése	56	12	68
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése, roma mesék feldolgozása	18	8	26
Az íráshasználat fejlesztése	8	8	16
Fogalmazási alapismeretek	11	8	19
Szövegalkotási gyakorlatok	21	8	29
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondatfajták, szavak, szófajok	18	10	28
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása	28	5	33
A tanulási képesség fejlesztése	14	3	17
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése	6	5	11
Mérések	0	3	3
Évfolyam összesen	195	75	270

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

3. évfolyam:	Szabad órakeret:	75

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Beszédképesség szóbeli szövegalkotás és megértés fejlesztése	Gyakorlás, összefoglalás A helyes beszédlevegzés, a helyes kiejtés, a mondatfonetikai eszközök alkalmazása különféle kommunikációs helyzetekben.	5
Olvasás az írott szöveg megértése	Olvasás technika fejlesztése, szövegtípusok megismerése Magyar irodalmi interaktív oktatóprogramok használata	12
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	Magyar és világirodalmi, népköltészeti, műköltészeti alkotások megismerése	8
Íráshasználat fejlesztés, az írás eszközszintre emelésének segítése	Írástempó fokozása Az írástechnika fejlesztése, helyes írásszokások megszilárdítása. Az írás lendületének és tempójának fokozása.	8
Fogalmazási alapismeretek	A szöveg és a mondat jellemzőinek azonosítása	8
Szövegalkotási gyakorlatok	Az írásbeli szövegalkotó készség fejlesztése	8
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása	A nyelvi tapasztalatok körének bővítése Magyar anyanyelvi interaktív oktató programok használata	10
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása	Helyesírási készség fejlesztése	5
Tanulási képesség fejlesztése	Az önálló, hatékony tanulási képességének fejlesztése	3
Az ítéző képesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése	Az olvasott irodalmi művekben a szereplők döntési helyzeteinek felidézése, személyes tetszésítéletek	5
Mérések		3
	Összesen:	75

3. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Értelmesen és érthetően fejezi ki gondolatait;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat;
- Beszédstílusát beszélgető partneréhez igazítja;
- Bekapcsolódik csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe;
- A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segíti.
- Ismert tartalmú szöveget folyamatosan, kifejezően olvas fel felkészülés után;
- Felolvasása értelmező, az írásjelek szerint tagolt;
- Hanglejtése és tempója beszédéhez közelítő;
- Felismeri és javítja a hibáit;
- Az életkorának megfelelő témájú és szövegnehézségű olvasmányt néma olvasás útján megért;
- Értelmezi az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait;
- Megfelelő nyelvi tudatossággal rendelkezik;
- Ismeri, és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat.
- Megnevezi olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket;
- Azonosítja a történet idejét és helyszínét; a cselekmény kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét;
- Konkrét esetekben felismeri a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemzőket;
- Az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát időrendben, több összefüggő mondatdal mondja el.
- Írása jól olvasható, írástempója lendületes, fűzetvezetése rendezett.
- A tanult fogalmazási ismereteket felhasználja az elbeszélő fogalmazások készítéskor.
- A tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával kb. egy oldal terjedelmű elbeszélő fogalmazást készít;
- A fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezéseket használ;
- A tartalmi egységek kezdetét bekezdéssel jelzi;
- A tanító útmutatásai alapján kijavítja fogalmazási és helyesírási hibáit.
- Felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, használja a szabályokat;
- Felismeri, megnevezi és megfelelően jelöli a mondatfajtákat;
- Toldalékos formájukban, szövegben is felismeri és megnevezi a tanult szófajokat;
- A szöveggörnyezetnek megfelelően használja az igeidőket és az igekötőket.
- A mondatot nagybetűvel kezdi és írásjellel zárja;
- A begyakorolt szókészlet körében biztonsággal alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat;
- Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak;
- Helyesírását önellenőrzéssel felülvizsgálja, szükség esetén javítja.
- Ismeri, megérti a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt;
- Képes állást foglalni alapvető erkölcsi, esztétikai kérdésekben;
- Meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket, megérti mások érvelését, elfogadja az övétől eltérő véleményeket;
- Képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő történetek, művek befogadása során;
- Dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat saját és más álláspontból is, azokat életkori szintjén kezelni.
- Történetek olvasásakor, megbeszélésekor képes elkülöníteni a múltbeli és jelenbeli élethelyzeteket, történéseket.
- Képes beleélésre, azonosulásra, érzelmeinek kifejezésére az életkori sajátosságainak megfelelő történetek, művek befogadása során;
- Dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat saját és más álláspontból is, azokat életkori szintjén kezelni.
- Történetek olvasásakor, megbeszélésekor képes elkülöníteni a múltbeli és jelenbeli élethelyzeteket, történéseket.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Képes felidézni történelmünk és kultúránk néhány kiemelkedő alakját, hozzájuk tud rendelni néhány fontos jellemzőt.

4. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Beszédkésztség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése	15	5	20
Olvasás, az írott szöveg megértése, roma mondavilág megismerése	55	12	67
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	19	10	29
Az íráshasználat fejlesztése	7	5	12
Fogalmazási alapismeretek	12	5	17
Szövegalkotási gyakorlatok	21	3	24
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondatfajták, szavak, szófajok	17	10	27
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása	28	0	28
A tanulási képesség fejlesztése	14	0	14
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése	6	0	6
Összefoglalások, mérések	0	8	8
Évfolyam összesen	194	58	252

4. évfolyam:	Szabad órakeret:	58

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Beszédkésztség szóbeli szövegalkotás és megértés fejlesztése	A szóbeli szövegalkotási készség fejlesztése A helyes beszédlégzés, a helyes kiejtés, a mondat- és szövegfonetikai eszközök alkalmazása különféle kommunikációs helyzetekben (pl. párbeszéd, felolvasás, kiscsoportos beszélgetés, vita, beszámoló).	5
Olvasás az írott szöveg megértése	Különböző szövegtípusok megismerése, biztos olvasási készség, az értő olvasás fejlesztése Magyar irodalmi interaktív oktatóprogramok használata	12

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	Az irodalmi ismeretek tapasztalati úton való elsajátítása	10
Íráshasználat fejlesztése	Az írástempó fokozása mellett a helyesség, az írásképp rendezettségének, esztétikumának értéként való elfogadása	5
Fogalmazási alapismeretek	A tanult fogalmazási ismeretek alkalmazása	5
Szövegalkotási gyakorlatok	Az írásbeli szövegalkotó készség fejlesztése	3
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek alkalmazása	A nyelvi tudatosság fokozása Magyar anyanyelvi interaktív oktató programok használata	10
Összefoglalás, mérések		8
Összesen:		58

4. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Értelmesen és érthetően fejezi ki gondolatait;
- Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat;
- Beszédstílusát beszélgető partneréhez igazítja;
- Bekapcsolódik csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe;
- A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segíti.
- Folyékony, automatizált olvasástechnikával rendelkezik a hangos és a néma olvasás területén is;
- Felismeri és javítja a hibáit;
- Felismeri és megérti azokat a különböző típusú, műfajú szövegeket, amelyekről tanult;
- Szintetizálja, értelmezi és értékeli az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait;
- Megfelelő nyelvi tudatossággal rendelkezik;
- Ismeri, és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat.
- Megnevezi olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket;
- Azonosítja a történet idejét és helyszínét; a cselekmény kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét;
- Konkrét esetekben felismeri a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemzőket;
- Az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát időrendben, több összefüggő mondatból mondja el.
- Ismeri a különböző szövegformák tartalmi és formai jellemzőit;
- A tanult fogalmazási ismereteket felhasználja leíró fogalmazások, tájékoztató szövegek, illetve rövid szöveges üzenetek készítésénél.
- Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos leírást, jellemzést készít a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával;
- Figyel a bemutatás sorrendjére és a nyelvi eszközök használatára;
- A fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezéseket használ;
- A tartalmi egységek kezdetét bekezdéssel jelzi;
- A tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával tájékoztató szövegeket, rövid szöveges üzeneteket készít;
- A tanító útmutatásai alapján kijavítja fogalmazási és helyesírási hibáit.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, használja a szabályokat;
- Toldalékos formájukban, szövegben is felismeri és megnevezi a tanult szófajokat;
- A szöveggörnyezetnek megfelelően használja az igemódokat;
- Alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek.
- A begyakorolt szókészlet körében biztonsággal alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat;
- Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak;
- Helyesírást önellenőrzéssel felülvizsgálja, szükség esetén javítja.
- Ismeri a tanulási folyamat alapvető jellemzőit;
- Azonosítja az információ forrásait, ismeri azok kezelését;
- Képes önálló tanulásra;
- Ismeri a saját tanulási folyamatának, képességének jellemzőit;
- Ismer és alkalmaz néhány tanulási módot, stratégiát a különböző tanulási feladatok teljesítése érdekében;
- A szövegből történő tanulás során olvasási stratégiákat használ;
- Információt keres, kezel önállóan néhány forrásból;
- Szöveghűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: népdalszövegek, József Attila: *Mama*; illetve kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás; részletek Petőfi Sándor: *Nemzeti dal*; illetve szépprózai művekből
- Ismeri, megérti a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt;
- Képes állást foglalni, érvelni, meggyőzni másokat alapvető erkölcsi, esztétikai kérdésekben;
- Meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket, megérti mások érvelését, elfogadja az övétől eltérő véleményeket, képes ezekkel is azonosulni;

Megjegyzés: Az alsó tagozatos tanulóinkkal az alábbi irodalmi műveket szeretnénk feldolgozni.

<i>Évfolyam</i>	<i>Kötelező olvasmányok</i>
1.	Kormos István: Vackor
2.	Illyés Gyula 5 meséje (Beck Andrea Titoktündér)
3.	Tatai Sándor: Kinizsi
4.	Pál utcai fiúk

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Idegen nyelv

Az idegen nyelv oktatását a kerettanterv a negyedik évfolyamon a kötelező tantárgyak keretében tartalmazza. Iskolánkban az idegen nyelv oktatását az előző pedagógiai program gyakorlatának megfelelően a második évfolyamtól indítjuk, a szabadon tervezhető órakeret terhére. A második és a harmadik évfolyamon heti egy tanórán, a negyedik évfolyamban pedig heti két óra helyett három órában. Tanulóink választása szerint az angol és a német nyelvet tanulhatják iskolánkban.

Helyi tanterv – Idegen nyelv /Az alsó tagozatos idegen nyelvi kerettanterv figyelembe vételével/

Tantárgyi célok és feladatok:

- Az idegen nyelv tanulásának megszerettetése, a nyelvtudás nem luxus, hanem a kapcsolatteremtés eszköze.
- Az idegen nyelven való kommunikációs képességek fejlesztése.
- A gyakorlati nyelvi készségek elsajátítása, alkalmazása.
- A rendelkezésre álló kommunikációs eszközök által közvetített információk megértése és felhasználása.
- Az idegen nyelven való önkifejezés képességének kialakítása.
- A tanulók önmegvalósítását szolgáló tevékenységi formák kiválasztása és felhasználása.
- Hatékony nyelvtanulási módszerek kialakítása.
- Az idegen nyelven beszélő népek kultúrájának megismerése és megértése.
- Tantárgyi integráció erősítése, különösen a magyar nyelv, a környezetismeret az ének és a rajz tantárgyakkal.
- A mindennapi beszédhelyzetek megoldása a nyelvi ismeretek alkalmazásával.

Célok és feladatok az 2 – 3. évfolyamon:

- Az idegen nyelv tanulásának megszerettetése játékos megközelítéssel.
- A nyelv hangzásvilágának, zenéjének megismerése.
- Az idegen nyelven való önkifejezés megismerése.
- Bepillantás más népek életébe, kultúrájába, szokásaiba.
- A főbb nyelvtani alapegységek tanulásának alapozása, illetve megkezdése.
- A továbbiakban erre koncentrikusan bővülve épülhet a tananyag.
- Dalok, versek megismerése, melyek tematikusan segítik a beszélt nyelv és nyelvtan elsajátítását.
- Aktív és passzív szókincs bővítése a dalokon, a játékokon keresztül is.
- Az utasítások megértése és végrehajtása.

Fejlesztési követelmények:

- Ismerjék a tanulók a megadott szavakat és alapmondatokat.
- Magyarul is nevezzék meg ezek jelentését.
- A tanult kérdéseket és válaszokat párbeszédes játékban használják.
- A megtanult mintamondatokban helyesen mondják a szavakat és nyelvtani elemeket.
- Ezek segítségével, szócserével önálló mondatokat is képesek legyenek alkotni.
- Értsék meg és hajtsák végre a tanult utasításokat.
- Az írás és olvasás még nem követelmény, de a szóképek és mondatképek legyenek ismerősek.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A tanult verseket, dalokat egyedül is mondják, énekeljék.

Témakörök	Kapcsolódási pontok
Család Én és a családom Családtagok bemutatása	Környezetismeret: Család és lakóhely
Otthon Lakóhelyiségek, bútorok, berendezési tárgyak, kedvenc játékaim	Környezetismeret: Lakóhely
Étkezés Kedvenc ételeim, italaim	Környezetismeret: Egészséges táplálkozás
Öltözködés Kedvenc ruháim	Matematika: Halmazok Rajz Technika: Öltöztető baba
Sport Testrészek, sportok	Környezetismeret: Testrészek Testnevelés
Iskola, barátok Osztálytermünk Taneszközök Osztálytársaim, barátaim	Erkölcstan: Barátság, szeretet
Természet, állatok Kisállatok Kedvenc állataim Állatok a ház körül	Környezetismeret: Élőlények a ház körül
Ünnepek Karácsony Húsvét	Környezetismeret: Ünnepi szokások Ének: Dalok Magyar irodalom: Szövegértés

A tanulók értékelése:

A 2-3. évfolyam tanulói számára az értékelés tartalma és módja meghatározó jelentőségű, és alapjaiban különbözik a későbbi évfolyamok értékelésétől. Az egyes tevékenységek után a tanár szóban és nem verbális eszközökkel is értékel, buzdít, dicsér. Kerüljük a negatív visszajelzést, inkább ösztönözzük és motiváljuk a gyerekeket.

A tanári kézikönyvek tartalmi és módszertani segítséget nyújtanak az értékeléshez. A tanítási folyamat különböző szakaszaihoz ellenőrző feladatokat javasolnak. Fontos, hogy a tanulói teljesítmény mérése ne csupán feladatlapon történjen, hiszen a négy alapkészség mindegyikében mérni kell a fejlődést.

Kiválasztott tankönyvek

Angol: SMART Junior sorozat (1-2)

Német: Deutsch Für Dich sorozat (1-2)

Évfolyam	Heti órakeret	Évi órakeret	Kerettantervi órakeret	Helyi tervezésű órakeret
1.	-	-	-	0
2.	1	36	0	36
3.	1	36	0	36
4.	2+1	108	65	43

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

2. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettanternvi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Család	-	6	6
Otthon	-	4	4
Étkezés	-	4	4
Öltözködés	-	4	4
Sport	-	4	4
Iskola, barátok	-	4	4
Természet, állatok	-	5	5
Ünnepek	-	5	5
Évfolyam összesen	-	36	36
2. évfolyam:	Szabad órakeret:		4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Család	Családtagok bemutatása, bemutatkozás	2
Ünnepek	Karácsonyi képeslap készítése	1
Természet, állatok	Állatok a ház körül	1
	Összesen:	4

2. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése:

A tanuló ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérdést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol.

Egyszerű hallás utáni (magnós) szövegértési feladatot megold.

Beszédkésztség:

A tanuló egyszerű mondatban válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre, szavakat és egyszerű szerkezetű rövid szövegeket (versek, dalok, mondókák) reprodukál.

3. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettanternvi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Család	-	6	6
Otthon	-	4	4
Étkezés	-	4	4
Öltözködés	-	4	4

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Sport	-	4	4
Iskola, barátok	-	4	4
Természet, állatok	-	5	5
Ünnepek	-	5	5
Évfolyam összesen	-	36	36

3. évfolyam:	Szabad órakeret:	4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Család	Családtagok bemutatása fotók alapján	1
Természet, állatok	Kedvenc állataim	1
Étkezés	Kedvenc ételeim	1
Ünnepek	Karácsony	1
	Összesen:	4

3. osztály :A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, rövid kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egymondatos kérdést vagy állítást pontosan megért.

Beszédkésztség

A tanuló

- hiányos vagy egyszerű mondatban válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre, szavakat és egyszerűbb szerkezetű, rövid szövegeket (mondókát, verset, dalt) tanult minta alapján reprodukál.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- észreveszi a magyarul illetve idegen nyelven történő olvasás közötti különbségeket.
- felismeri ismert szavak írott alakját, ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatot elolvas;

Íráskésztség

A tanuló

- észreveszi a magyarul illetve idegen nyelven történő írás közötti különbségeket.
- felismeri ismert szavak írott alakját, leír ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat.

4. évfolyam

Célok és feladatok

A gyermekkori idegennyelv-oktatás alapvető célja lélektani és nyelvi: egyrészt kedvet ébreszteni a nyelvek tanulása iránt, sikerélményhez juttatni a diákokat, másrészt megalapozni a későbbi

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

nyelvtanulást, főként a receptív készségek fejlesztésével. Ezekhez járul még a nyelvtanulási stratégiák kialakításának megalapozása.

Gyermekkorban a nyelvtanulás a természetes nyelvelsajátítás folyamataira épül. A gyerekek számukra érdekes, értelmes, önmagukban motiváló és kognitív szintjüknek megfelelő kihívást jelentő tevékenységekben vesznek részt. Ezek során a célnyelvet hallva, a szituációt, kontextust értve haladnak előre a nyelv elsajátításában. Ez a folyamat lassú, az idősebb korosztályra jellemző látványos nyelvi eredményt nem várhatunk. Egyik tipikus jellemzője a csendes szakasz, melynek során egyes diákok akár hónapokig nemigen szólalnak meg, de a játékos tevékenységekbe szívesen bekapcsolódnak.

Az idegennyelvi órákon a gyerekek az ismeretlen nyelven hallottakat a világról kialakult ismereteik alapján értelmezik, ezért elengedhetetlen, hogy a tananyag általuk ismert tartalmakra épüljön. Ez egyrészt a konkrét helyzet kihasználásával, szemléltetéssel, másrészt már ismert tantárgyak anyagának integrálásával érhető el. Így válik az ismeretlen célnyelvi tanári beszéd érthetővé a diákok számára.

A kerettanterv az 1–4. évfolyamok anyanyelven megismert témaköire, beszédszándékaira, fogalomköreire és tevékenységeire épül. A készségek közül a hallott szöveg értésének fejlesztése a legfontosabb, melynek fejlődését az órai utasítások és a cselekvésre épülő játékos feladatok teljesítéséből követhetjük nyomon. A beszéd az egyszavas válaszoktól (igen, nem, név, szín, szám stb.), a memorizált, elemezetlen nagyobb egységek használatáig terjed (köszönés, mondóka, körjáték, dal). A gyerekek órai beszédének természetes része a magyar nyelvű kérdés és válasz, melyet visszajelzésként, megerősítésként használnak a tanár célnyelvhasználatával párhuzamosan.

A követelmények a természetes nyelvelsajátítás folyamatát tükrözve a szó és az egyszerű mondat szintjén mozognak.

Fejlesztési követelmények

A fejlesztés során a tanulóban tudatosulnia kell, hogy anyanyelvén kívül idegen nyelven is kifejezheti magát. Nagyon fontos kialakítani a tanulóban a nyelvtanulás iránti pozitív hozzáállást és fejleszteni az együttműködési készségét, hogy pár- és csoportmunkában hatékonyan tudjon részt venni. Lényeges, hogy a tanuló megismerkedjen néhány alapvető nyelvtanulási stratégiával.

A nyelvtanulás hosszú távú eredményessége szempontjából törekszünk a nyelvvel való játékos és örömteli foglalkozás biztosítására. A kezdeti sikerek és a motiváló tanári visszajelzés segítenek a tanulóknak abban, hogy ösztönös tudásvágy és tanulási kedv megmaradjon és erősödjön, bátran használják a rendelkezésére álló nyelvi eszközöket, növekedjen önbizalmuk, fejlődjön önismeretük és önértékelésük.

A fejlesztés várható eredménye a 4. évfolyam végén KER szintben még nem adható meg.

Értékelés

A nyelvoktatás kezdetén nagyon lényeges szempont, hogy a gyermek kedvét és lelkesedését ne törje le szigorú, csak a tökéletességet elfogadó értékelés. Ugyanakkor reális képet kell kapnunk arról, hogy tanulóink milyen fejlettségi fokot értek el a négy alapkészség területén, milyen mértékig sajátították el a tanított anyagot, és, hogy mennyire tudják teljesíteni a tantervben megfogalmazott követelményeket. A reális alapokra épülő értékelés a tanulót további munkára ösztönzi, és erősíti a motivációját.

A tananyagokhoz készített tanári kézikönyvek tartalmi és módszertani segítséget nyújtanak az értékeléshez. A tanítási folyamat különböző szakaszaihoz ellenőrző feladatokat, előre elkészített felméréket javasolnak: vagy a kézikönyv függelékeként, vagy különálló, ingyenes füzetben. Ezek

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

mindegyike korlátlan számban fénymásolható. Fontos, azonban, hogy a tanulói teljesítmény ellenőrzése ne csupán feladatlapon történjen, hiszen a négy alapkészség mindegyikében mérni kell a fejlődést. A tankönyv, a munkafüzet és a hanganyag mindegyik fejezetben többféle lehetőséget nyújt a tanulói teljesítmény értékelésére.

Az alkalmazott tankönyv kiválasztásának elvi szempontjai

- A kerettanterv alapvető célkitűzéseinek 100%-ban feleljen meg: motiválja a tanulót a nyelvtanulásra, fejlessze mindazokat a készségeket, amelyek a nyelvtudáshoz szükségesek, használjon olyan munkáltató és gyakorlati feladattípusokat, amelyek megkönnyítik a nyelv elsajátítását.
- A tankönyv az alsótagozatos angol nyelvi tanterv követelményeit legalább 90%-ban fedje.
- A tananyag illeszthető legyen a tantervben megadott éves óraszámokhoz.

A kiválasztott tankönyvek:

Angol: SMART Junior A

Német: Das Neue Deutschmobil 1

4. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Család	7	5	12
Otthon	7	5	12
Étkezés	6	4	10
Idő, időjárás	6	4	10
Öltözködés	6	3	9
Sport	6	4	10
Iskola, barátok	6	4	10
Szabadidő	7	5	12
Természet, állatok	7	5	12
Ünnepek, hagyományok	3	3	6
Fantázia és valóság	4	1	5
Évfolyam összesen	65	43	108

4.évfolyam:		Szabad órakeret:
Tematikai egység	Téma	Óraszám
Család	Én és a családom, családtagok bemutatása	5
Otthon	Otthonom, szűkebb környezetem, lakóhelyem	5
Étkezés	Kedvenc ételeim, italaim	4
Idő, időjárás	Az idő kifejezése, az időjárás	4
Öltözködés	Kedvenc ruháim, ruhadarabok	3
Iskola, barátok	Iskolám, osztálytermünk,	4

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

	barátaim	
Szabadidő	Szabadidős tevékenységek, kedvenc időtöltésem, kreatív alkotások	5
Természet, állatok	Kedvenc állataim, állatok a ház körül, vadon élő állatok	5
Ünnepek, hagyományok	Az én ünnepeim	3
Fantázia és valóság	Dramatikus játékok	1
Sport	Mozgásos játékok	4
Összesen:		43

4. évfolyam : A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, rövid kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egymondatos kérdést vagy állítást pontosan megért.

Beszédkésztség

A tanuló

- hiányos vagy egyszerű mondatban válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre, szavakat és egyszerűbb szerkezetű, rövid szövegeket (mondókát, verset, dalt) tanult minta alapján reprodukál.
- ismert témákról, tanult tárgyokról, élőlényekről képes rövid mondatokkal, nonverbális elemekkel támogatva beszélni.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- észreveszi a magyarul illetve idegen nyelven történő olvasás közötti különbségeket.
- felismeri ismert szavak írott alakját, ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatot elolvas;
- ismert nyelvi elemekből álló egymondatos szövegben fontos információt megtalál.

Íráskésztség

A tanuló

- észreveszi a magyarul illetve idegen nyelven történő írás közötti különbségeket.
- felismeri ismert szavak írott alakját, leír ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Matematika

Az alsó tagozatos matematika tanítás célja, hogy formálódjon és gazdagodjon a gyermekek személyisége és gondolkodása, játékos tevékenységek között fejlődjön a tanulók modellalkotó tevékenysége. A tanulási folyamat során a reprodukív, a problémamegoldó, valamint az alkotó gondolkodásmód megismerése és elsajátítása mellett fontos a manuális és tárgyi tevékenységek, a mérés, az algebrai műveletek automatizált végzése is. Az alsó tagozatban megismertetjük a matematika belső struktúrájának alapjait. A megismert fogalmak, azonosságok lényegét feladatok megoldásával, közös megbeszéléssel segítjük. Az egyéni fejlődési és érdeklődési sajátosságoknak megfelelően differenciált tanulásszervezéssel segítjük a lassabban haladókat, és a tehetség kibontakoztatását egyaránt. A tanulóktól megkívánjuk a szaknyelv életkornak megfelelő, pontos használatát, a jelölésrendszer helyes alkalmazását írásban és szóban. Az első évfolyamtól törekszünk arra, hogy a tanulók rendszeresen oldjanak meg önállóan feladatokat.

Az olvasástanulás előre haladtával kiemelt figyelemmel kísérjük és segítjük a matematikai szövegértés fejlesztését, a helyes jegyzeteléshez szoktatást.

Változatos példákkal foglalkozunk egyszerű gazdasági és pénzügyi fogalmakkal, hétköznapi élethelyzetekkel. A matematikából hasznos ismeretek alkalmazása a mindennapi életünk szerves része. Alsó tagozatban nagyon fontos a pozitív hozzáállás, melyet matematika tartalmú játékokkal, érdekes problémákkal és feladványokkal igyekszünk kialakítani, és fenntartani.

Az alsó tagozat a tanítás-tanulás folyamatában az érdeklődésre, a tanulói kíváncsiságra épít, törekszünk a helyes tanulási szokások kialakítására, az önellenőrzés képességének fejlesztésére, a biztos szám- és műveletfogalom megalapozására mind a négy évfolyamon.

A matematika iránt érdeklődő tanulóink számára tantárgyi szakköröket szervezünk (Sakk – táblás logikai játékok). Segítjük tanulóink levelezős versenyeken való részvételét. Lehetőség szerint bekapcsolódunk megyei szintű matematikai versenyekbe. (Töprengő, Zrinyi Ilona matematika verseny, alpműveleti verseny) Az Alsós munkaközösség évente házi matematikai versenyt rendez.

A matematika tanítás során tárgyi lehetőségeink függvényében alkalmazzuk az interaktív tananyagok gyakorlási lehetőségeit, fejlesztő játékaikat: LÜK, sakk, malom, Logico, ...)

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
1.				
2.	4,5	162	117	45
3.	4,5	162	118	44
4.	4	144	117	27

2. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok	órákeret folyamatos	4	4
2. Számelmélet, algebra	73	15	88
3. Függvények, az analízis elemei	16	5	21
4. Geometria	23	5	28

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

5. Statisztika, valószínűség	5	4	9
Összefoglalás, mérések, hiányosságok pótlása	0	12	12
Évfolyam összesen	117	45	162

2. évfolyam:	Szabad órakeret:	45

Tematikai egység	Téma	Óraszám
1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok	Matematikai szakkifejezések, gondolkodás	4
2. Számelmélet, algebra	Műveletek fogalma, analógiás gondolkodás	15
3. Függvények, az analízis elemei	Sorozatok, szabályjáték	5
4. Geometria informatika	Számítógép kezelése segítségével Képszerkesztés, képnézegető programok használata	5
5. Statisztika, valószínűség	valószínűségi játékok	4
Összefoglalások, mérések, hiányosságok pótlása		12
	Összesen:	45

2. évfolyam : A továbbhaladás feltételei

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazok összehasonlítása az elemek száma szerint.
- Halmazalkotás.
- Állítások igazságtartalmának eldöntése.
- Állítások megfogalmazása.
- Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés.
- Közös tulajdonság felismerése, megnevezése.
- Több, kevesebb, ugyanynyi fogalmának helyes használata.
- Néhány elem sorba rendezése próbálgatással.

Számtan, algebra

- Számok írása, olvasása (100-as számkör).
- Helyi érték fogalma.
- Római számok írása, olvasása (I, V, X).
- Számok helye a számegyenesen.
- Számszomszédok értése.
- Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása.
- Számok képzése, bontása helyi érték szerint.
- Matematikai jelek: +, -, •, :, =, <, >, () ismerete, használata.
- Összeadás, kivonás, szorzás, osztás szóban és írásban.
- Szorzótábla ismerete a száz-as számkörben.
- A műveletek közötti kapcsolatok ismerete.
- A műveletek sorrendjének ismerete.
- Szöveges feladat értelmezése, megjelenítése rajz segítségével, leírása számokkal.
- Páros és páratlan számok megkülönböztetése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Egyjegyű és kétjegyű számok megkülönböztetése.
- Szimbólumok használata matematikai szöveg leírására, az ismeretlen szimbólum kiszámítása.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerése, a sorozat folytatása.
- Számpárok közötti kapcsolatok felismerése.
- A változások és ismétlődések észrevételének, szóbeli kifejezésének képessége

Geometria

- Vonalak (egyenes, görbe) ismerete.
- A test és a síkidom megkülönböztetése.
- Testek építése szabadon és megadott feltételek szerint.
- Tájékozódási képesség, irányok ismerete.
- A hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérése.
- A szabvány mértékegységek: cm, dm, m, cl, dl, l, dkg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év.
- Átváltások szomszédos mértékegységek között.
- Mennyiségek közötti összefüggések felismerése.
- Mérőeszközök használata.

Valószínűség, statisztika

- Adatokról megállapítások megfogalmazása.

3. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám ($\pm$)	Témakör összidőkerete
1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok	2+ folyamatos	3	5
2. Számelmélet, algebra	71	9 7	87
3. Függvények, az analízis elemei	16	5	21
4. Geometria	24	5	29
5. Statisztika, valószínűség	5	3	8
Összefoglalás, mérések, hiányosságok pótlása	0	12	12
Évfolyam összesen	118	44	162

3. évfolyam:

	Szabad órakeret:	44
Tematikai egység	Téma	Óraszám
1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok	Halmazelmélet, összehasonlítás, megkülönböztetés	3
2. Számelmélet, algebra	Számelmélet fejlesztése a racionális számok körében	9
	Matematikai interaktív oktató programok használata	7
3. Függvények, az analízis elemei	Szabálykeresés	5
4. Geometria	Képszerkesztő programok használata	5
5. Statisztika, valószínűség	valószínűségi játékok	3
Összefoglalás, mérések, hiányosságok		12

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

pótlása		
	Összesen:	44

3. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése.
- Halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése, megnevezése.
- Annak eldöntése, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba.
- A változás értelmezése egyszerű matematikai tartalmú szövegben.
- Az összes eset megtalálása (próbálgatással).

Számтан, algebra

- Számok írása, olvasása (2000-es számkör).
- Helyiérték, alaki érték, valódi érték fogalma 2000-es számkörben.
- Negatív számok a mindennapi életben (hőmérséklet, adósság).
- Törtek a mindennapi életben: 2, 3, 4, 10 nevezőjű törtek megnevezése, lejegyzése szöveggel, előállítása hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel.
- Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása a 2000-es számkörben.
- Mennyiségek közötti összefüggések észrevétele tevékenységekben.
- A matematika különböző területein az ésszerű becslés és a kerekítés alkalmazása.
- Fejben számolás száz-as számkörben.
- A szorzótábla biztos ismerete 100-as számkörben.
- A műveletek közötti kapcsolatok ismerete.
- Összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmának ismerete.
- Műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazása.
- Műveleti sorrend ismerete, alkalmazása.
- Háromjegyű számok összeadása, kivonása, szorzás, osztás egyjegyű számmal írásban.
- Műveletek ellenőrzése.
- Szöveges feladat: a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata.
- Többszörös, osztó, maradék fogalmának ismerete.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Szabályfelismerés, szabálykövetés.
- Növekvő és csökkenő számsorozatok felismerése, készítése.
- Összefüggések keresése az egyszerű sorozatok elemei között.
- A szabály megfogalmazása egyszerű formában, a hiányzó elemek pótlása.

Geometria

- Egyenesek kölcsönös helyzetének felismerése: metsző és párhuzamos egyenesek.
- A szabvány mértékegységek: mm, km, ml, hl, g, t, másodperc.
- Átváltások szomszédos mértékegységek között.
- Hosszúság, távolság és idő mérése (egyszerű gyakorlati példák).
- Háromszög, négyzet, téglalap, sokszög létrehozása egyszerű módszerekkel, felismerésük, jellemzőik.

A test és a síkidom közötti különbség megértése.

- Kocka, téglatest, felismerése, létrehozása, jellemzői.
- Tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítása hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel.
- Négyzet, téglalap kerülete.
- Négyzet, téglalap területének mérése különféle egységekkel, területlefedéssel.

Valószínűség, statisztika

- Tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rendezése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Táblázat adatainak értelmezése.
- Adatgyűjtés, adatok lejegyzése, diagram leolvasása.
- Valószínűségi játékok, kísérletek értelmezése.
- Biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos tapasztalati ismerete.

4. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összhidőkerete
1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok	3+ folyamatos	2	5
2. Számelmélet, algebra	70	6	83
		7	
3. Függvények, az analízis elemei	16	3	19
4. Geometria	23	7	30
5. Statisztika, valószínűség	5	2	7
Évfolyam összesen	117	27	144

4. évfolyam:	Szabad órakeret:	27

Tematikai egység	Téma	Óraszám
1. Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika, gráfok	Tantárgyi fejlesztő programok a halmazba s.	2
2. Számelmélet, algebra	Számelmélet fejlesztése számítógépes oktatóprogramok használata	6
	Szöveges feladatok többféle megoldási módszerrel	7
3. Függvények, az analízis elemei	Grafikonok, matematikai összefüggések	3
4. Geometria	Kerület, terület számítások, mérések	7
5. Statisztika, valószínűség	számítási közép, átlag	2
Összesen:		27

4. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése.
- Halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése, megnevezése.
- Annak eldöntése, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba.
- A változás értelmezése egyszerű matematikai tartalmú szövegben.
- Az összes eset megtalálása (próbálgatással).

Számítás, algebra

- Számok írása, olvasása 10 000-es [20000-es] számkörben.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalma 10 000-es [20000-es] számkörben.
- Negatív számok a mindennapi életben (hőmérséklet, adósság).
- Törtek a mindennapi életben: 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezése, lejegyzése szöveggel, előállítás hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel.
- Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása 10 000-es [20000-es] számkörben.
- Mennyiségek közötti összefüggések észrevétele tevékenységekben.
- A matematika különböző területein az ésszerű becslés és a kerekítés alkalmazása.
- Fejben számolás száz-as számkörben.
- A szorzótábla biztos ismerete a 100-as számkörben.
- Összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmának ismerete.
- A műveletek közötti kapcsolatok ismerete.
- Műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazása.
- Műveleti sorrend ismerete, alkalmazása.
- Négyjegyű számok összeadása, kivonása, szorzás és osztás egy- és kétjegyű számmal írásban.
- Műveletek ellenőrzése.
- Szöveges feladat: a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata.
- Többszörös, osztó, maradék fogalmának ismerete.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Szabályfelismerés, szabálykövetés.
- Növekvő és csökkenő számsorozatok felismerése, készítése.
- Összefüggések keresése az egyszerű sorozatok elemei között.
- A szabály megfogalmazása egyszerű formában, a hiányzó elemek pótlása.

Geometria

- Egyenesek kölcsönös helyzetének felismerése: metsző és párhuzamos egyenesek.
- A szabvány mértékegységek: mm, km, ml, cl, hl, g, t, másodperc.
- Átváltások szomszédos mértékegységek között.
- [Átváltások nem csak szomszédos mértékegységek között, mérőszám és mértékegység viszonya.]
- Hosszúság, távolság és idő mérése (egyszerű gyakorlati példák).
- Háromszög, négyzet, téglalap, sokszög létrehozása egyszerű módszerekkel, felismerésük, jellemzőik.
- Kör fogalmának tapasztalati ismerete.
- A test és a síkidom közötti különbség megértése.
- Kocka, téglatest, felismerése, létrehozása, jellemzői.
- Gömb felismerése.
- Tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítása hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel.
- Négyzet, téglalap kerülete.
- Négyzet, téglalap területének mérése különféle egységekkel, területlefedéssel.

Valószínűség, statisztika

- Tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rendezése.
- Táblázat adatainak értelmezése.
- Adatgyűjtés, adatok lejegyzése, diagram leolvasása.
- Valószínűségi játékok, kísérletek értelmezése.
- Biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos tapasztalati ismerete.

Informatikai ismeretek

- Tanári segítséggel az életkorának megfelelő oktatási célú programok használata.
- Egy rajzoló program ismerete; egyszerű ábrák elkészítése, színezése.
- Együttműködés interaktív tábla használatánál.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Etika

Az erkölcsi nevelés fő célja, a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, középpontban a formálódó gyermeki személyiség áll testi, szellemi és lelki értelemben.

Az erkölcsi nevelés már kisgyermekkorban a családban elkezdődik, majd az óvodában folytatódik, ezért a gyerekek az iskolába lépéskor számos magatartást meghatározó normákkal rendelkeznek. A kisgyermek azonosul a szeretett személyekkel. Fontos, hogy a pedagógus ismerje meg azt a családi kultúrát, ahonnan a gyermekek érkeznek. A tanulók az iskolába kerülve egyre több időt töltenek a kortársaikkal, ezért az alsó tagozat feladata, hogy a tanulók magukkal hozott erkölcsi rendjét összhangba hozza szűkebb iskolai közösség normáival, az egyre távoluló környezeti hatásokkal, értékrenddel. A tantárgy felépítése érték- és fejlesztésközpontú, amely elsősorban az életkornak megfelelő szinten való tapasztalatok szerzésére és tudatosításra törekszik. A tanulók megismerési folyamatai – az észlelés, a figyelem, az emlékezet, a képzelet és a gondolkodás – jelentős változáson mennek keresztül ebben az életszakaszban. Az anyanyelvi szóbeli kommunikáció fejlesztése, az önkifejezés területei a mesélés, az élményeken alapuló rajzolás, festés, mintázás és mozgás kell, hogy legyenek.

A visszatérő nagy résztémák a hétköznapi életből merített példákon keresztül az életkornak megfelelő erkölcsi kérdéseket felvető történetek, mesék, mondák, filmek, vagy digitális formában elérhető egyéb tartalmak felhasználásával segítenek a megfelelő életvezetés és értékrend kialakításában.

A pedagógus feladata, hogy ráirányítsa a gyermekek figyelmét a különböző élethelyzetek morális vonatkozásaira, a kérdezés, a gondolkodás, a szabad beszélgetések, a szerepjátékok alkalmazásával. Az első és második évfolyamon biztosítani kell a gyermekeknek megfelelő állandóságot és biztonságot, a harmadik és negyedik évfolyamon segíteni kell a társas helyzeteken belüli nézőpontváltást, előkészítve az empátia és az érvelő vita képességének későbbi kialakulását.

A harmadik és negyedik évfolyamban megerősödik a gyerekek realitásérzéke, nő a kortárs csoportok befolyása, ezért előtérbe kell helyezni azokat hétköznapi, irodalmi vagy filmbeli témákat, amelyek a tanulók realisabb világához kapcsolódnak. Törekedni kell a valós és fiktív döntési helyzetek megteremtésére, a különböző viselkedési formák és hatásaik közötti kapcsolatok felfedezésére, amelyekben már a lelkiismeretük szavára kell hallgatniuk.

Az iskolánkban törekszünk a magas arányban jelenlévő hátrányos helyzetű tanulóinknak, hogy fokozatosan be tudjanak illeszkedni az iskolai közösség érték- és normavilágába.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
1.				
2.	1	36	33	3
3.	1	36	32	4
4.	1	36	33	3

2. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Az én világom	6	0	6
Társaim – Ők és én	6	0	6
Közvetlen közösségeim – A család és	9	0	9

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

a gyerekek			
Tágabb közösségeim – A lakóhelyi közösség	6	3	9
A környező világ	6	0	6
Évfolyam összesen	33	3	36

2. évfolyam:	Szabad órakeret:	3

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Tágabb közösségeim- a lakóhelyi közösség	A lakóhelyi közösséghez fűződő kapcsolatok és értékek tudatosítása	3
	Összesen:	3

2. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- A tanuló életkorának megfelelő reális képpel rendelkezik saját külső tulajdonságairól, tisztában van legfontosabb személyi adataival.
- Átlátja társas viszonyainak alapvető szerkezetét.
- Képes érzelmi töltéssel viszonyulni környezetéhez és a körülötte élő emberekhez.
- Képes kapcsolatba lépni és a partner személyét figyelembe véve kommunikálni környezete tagjaival, különféle beszédmódokat tud alkalmazni.
- A beszélgetés során betartja az udvarias társalgás elemi szabályait.
- Érti a szeretetkapcsolatok fontosságát.
- Érti a hagyományok közösségmegtartó erejét.
- Törekszik rá, hogy érzelmeit a közösség számára elfogadható formában nyilvánítsa ki.
- Képes átélni a természet szépségét, és érti, hogy felelősek vagyunk a körülöttünk lévő élővilágért.
- Képes rá, hogy érzéseit, gondolatait és fantáziaképeit vizuális, mozgásos vagy szóbeli eszközökkel kifejezze.
- Tisztában van vele és érzelmileg is képes felfogni azt a tényt, hogy más gyerekek sokszor egészen más körülmények között élnek, mint ő.
- Meg tudja különböztetni egymástól a valóságos és a virtuális világot. Ismeretei vannak a világnézet, világkép alapvető összefüggéseiről.

3. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Milyen vagyok, és milyennek látnak mások?	5	0	5
Közösségben és egyedül – a társaim és én	6	0	6
Az osztály és az iskola	5	0	5
Kulturális-nemzeti közösség	9	2	11
Környezetem és én – Az épített és a tárgyi világ	3	2	5
A mindenség és én – Születés és elmúlás	4	0	4

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Évfolyam összesen	32	4	36

3. évfolyam:	Szabad órakeret:	4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Kulturális- nemzeti közösség	Szokások és jelképek, ünnepek	2
A környezetem és én- Az épített és tárgyi világ	Lakóhelyi épített örökségünk	2
Összesen:		4

3. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- A tanulónak életkorának megfelelő szinten reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól, és késztetést érez arra, hogy fejlessze önmagát.
- Oda tud figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe.
- Képes másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekszik a kapcsolatok ápolására, és ismer olyan eljárásokat, amelyek segítségével a kapcsolati konfliktusok konstruktív módon feloldhatók.
 - Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához.
- Érti és elfogadja, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is; kész arra, hogy ezt a tényt tiszteletben tartsa, és kíváncsi a sajátjától eltérő kulturális jelenségekre.
 - Érti, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, kész a megértett szabályok betartására, részt tud venni szabályok kialakításában.
- Érti, hogy a Föld mindannyiunk közös otthona, és közös kincsünk számos olyan érték, amit elődeink hoztak létre.
- Képes a körülötte zajló eseményekre és a különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni.
 - Képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.

4. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Milyen vagyok, és milyennek látnak mások?	5	0	5
Közösségben és egyedül – a társaim és én	6	1	7
Az osztály és az iskola	6	0	6
Kulturális-nemzeti közösség	9	2	11
Környezetem és én – Az épített és a tárgyi világ	3		3
A mindenség és én – Születés és elmúlás	4	0	4
Évfolyam összesen	33	3	36

4. évfolyam:	Szabad órakeret:	3

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Közösségben és egyedül- a társaim és én	Békében és haragban Elfogadva és elutasítva	1
Kulturális- nemzeti közösség	Szokások és jelképek, ünnepek	2
	Összesen:	3

4. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanulónak életkorának megfelelő szinten reális képe van saját külső és belső tulajdonságairól, és késztetést érez arra, hogy fejlessze önmagát.

Oda tud figyelni másokra, szavakkal is ki tudja fejezni érzéseit és gondolatait, be tud kapcsolódni csoportos beszélgetésbe.

Képes másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekszik a kapcsolatok ápolására, és ismer olyan eljárásokat, amelyek segítségével a kapcsolati konfliktusok konstruktív módon feloldhatók.

Érzelmileg kötődik a magyar kultúrához.

Érti és elfogadja, hogy az emberek sokfélék és sokfélék a szokásaik, a hagyományaik is; kész arra, hogy ezt a tényt tiszteletben tartsa, és kíváncsi a sajátjától eltérő kulturális jelenségekre.

Érti, hogy mi a jelentősége a szabályoknak a közösségek életében, kész a megértett szabályok betartására, részt tud venni szabályok kialakításában.

Érti, hogy a Föld mindannyiunk közös otthona, és közös kincsünk számos olyan érték, amit elődeink hoztak létre.

Képes a körülötte zajló eseményekre és a különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni.
Képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Környezetismeret

Az alsó tagozatban a környezetismeret sikeres tanulása nemcsak a természettudományos tárgyak szeretetét alapozhatja meg. A környezetét tudatosan figyelő, az életet tisztelő, a saját szervezetére figyelő, egészségét óvó és a tudományos-technikai újdonságokra fogékony kritikus felnőtt magatartása is formálódik ebben az életszakaszban.

Az iskolába kerülő kisgyermek környezetével, a természettel kapcsolatos saját élményei, megfigyelései nagyon sokfélék.

A természeti jelenségek, az élőlények a technikai és épített környezet jellemzőinek elsajátítása a rendszeres megfigyelés, a beszélgetés, a vizsgálat alkalmazása nélkül az alsó tagozatban elképzelhetetlenek. A közös munka, a saját tapasztalatokra épülő ismeretszerzés erősíti a gyermekek bizalmának erősödését, a környezet iránti pozitív attitűd kialakulását, megtartását.

Az első, második évfolyamban főleg az iskola világával, a gyermekeket körülvevő szűkebb környezet jellemzőivel ismerkednek, míg harmadik és negyedik évfolyamon kitekintést nyernek a tanulók a felnőttek világába. Ebben a szakaszban már a módszeresebb megfigyelések, az információkeresések, az önállóbb munkavégzések a jellemzőek. A munka értékének megbecsülése, a segítő magatartás fejlesztése a kiemelt feladat. A negyedik évfolyamban a felső tagozatos természettudományos tantárgyak alapozása hangsúlyosabb, heti 2 tanórán biztosítjuk, hogy alaposabb ismeretekhez jussanak tanulóink.

A közvetlen lakóhely, településünk nevezetességeinek megismerése az első évfolyamtól egyre bővülő formában történik. Az írott források mellett a különböző kommunikációs források adta lehetőségek is felhasználásra kerülnek. A Földes témahét keretein belül évfolyamonként külön feladatok megvalósításával ismerkednek tanulóink a helyi sajátosságainkkal, hagyományainkkal. A természet iránt érdeklődő gyerekek számára „Kisfűrész” szakkört szervezünk.

A település határában található Bihari-Sík tájvédelmi körzet megismerése segíti a lakóhelyhez kötődés erősödését. Az ország nevezetességeinek megismerése az alsó tagozatban Hajdú-Bihar megyére koncentrálódik. A Hortobágyi Nemzeti Park, illetve a megyeszékhely Debrecen megismerését, a negyedik évfolyamban biztosítjuk tanulóink számára egy napos kirándulás formájában.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
1.				
2.	1	36	32	4
3.	1	36	32	4
4.	2	72	33	39

2. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Az iskola	4	0	4
Az iskolás gyerek	4	0	4
Tájékozódás az iskolában és környékén	4	1	5
Mi van a teremben?	4	0	4

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Anyagok körülöttünk	4	0	4
Hóban, szélben, napsütésben	4	0	4
Mi kerül az asztalra?	4	1	5
Élőlények közösségei	4	2	6
Évfolyam összesen	32	4	36

2. évfolyam:	Szabad órakeret:	4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Tájékozódás az iskolában és környékén	Az iskola elhelyezése a településen belül és annak térképén	1
Mi kerül az asztalra?	Az étkezéssel kapcsolatos szokások gyűjtése, elemzése	1
Élőlények közösségei	Mesterséges és természetes életközösség összehasonlítása	2
Tájékozódás az iskolában és környékén	Az iskola elhelyezése a településen belül és annak térképén	1
Összesen:		4

2. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Alapvető tájékozódás az iskolában és környékén. Alaprajz készítése az osztályteremről, vázlat az iskoláról.
- Az évszakos és napszakos változások felismerése és kapcsolása az életmódbeli szokásokhoz.
- Az emberi test nemre és korra jellemző arányainak leírása, a fő testrészek megnevezése.
- Az egészséges életmód alapvető elemeinek ismerete és alkalmazása, ételek csoportosítása, romlandó, kevésbé romlandó, gyorsétkezés előnyei, hátrányai, ételek tárolásának szabályai, ételmérgezések tünetei.
- A park növényei, az erdő szintjei, élőlények ismerete.
- Az élővilág sokféleségének tisztelete, a természetvédelem fontosságának felismerése.
- Az időjárás elemeinek ismerete, az ezzel kapcsolatos piktogramok értelmezése; az időjárásnak megfelelő öltözködés.
- Használati tárgyak és a közvetlen környezetben gyakran előforduló anyagok felismerése, megnevezése, csoportosítása, és felhasználásuk lehetséges módjai. Összefüggések felismerése a az anyagok tulajdonsága és felhasználhatóságuk között. Mesterséges és természetes anyagok megkülönböztetése. A halmazállapotok felismerése.
- Egyszerű megfigyelések végzése a természetben, egyszerű vizsgálatok (hőmérséklet-mérések) és kísérletek kivitelezése. Az eredmények megfogalmazása, ábrázolása. Ok-okozati összefüggések keresésének igénye a tapasztalatok magyarázatára. Életjelenségek, életfeltételek.
- Az életkornak és ismereteknek megfelelő környezettudatos magatartás tanúsítása a mindennapi életvitel során.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

3. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Mennyi időnk van?	3	0	3
Tájékozódás a tágabb a térben	3	0	3
Megtart, ha megtartod	4	0	4
Miért érdemes takarékoskodni?	3	0	3
Az a szép, akinek a szeme kék?	2	0	2
Merre megy a hajó?	3	0	3
Egészség és betegség	4	0	4
Önismeret és viselkedés	4	0	4
Vágtat, mint a paripa	3	0	3
Kertben, mezőn	3	0	3
Összefoglalások, mérések	0	4	4
Évfolyam összesen	32	4	36

3. évfolyam:

Szabad órakeret:

4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Összefoglalások, mérések		4
	Összesen:	4

3. évfolyam: A továbbhaladás feltételei:

- Az egészséges életmód alapvető elemeinek alkalmazása az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére.
- Az életkornak megfelelően a helyzethez illő felelős viselkedés segítségnyújtást igénylő helyzetekben.
- Képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására.
- A fenntartható életmód jelentőségének magyarázata konkrét példákkal. A hagyományok szerepének értelmezése a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében.
- Az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak bemutatása. Az élőlények csoportosítása tetszőleges és adott szempontsor szerint.
- Egy természetes életközösség bemutatása.
- Egy konkrét gyártási folyamat kapcsán a technológiai folyamat értelmezése, az ezzel kapcsolatos felelős fogyasztói magatartás ismerete.
- A lakóhely elhelyezkedése Magyarország térképén, néhány jelentős kulturális és természeti értékének és hagyományának ismerete.
- Informatikai és kommunikációs eszközök irányított használata az információkeresésben, és a problémák megoldásában.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

4. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Mennyi időnk van?	4	4	8
Tájékozódás a tágabb térben	4	4	8
Megtart, ha megtartod	3	3	6
Miért érdemes takarékoskodni?	3	3	6
Az a szép, akinek a szeme kék?	3	3	6
Merre megy a hajó?	3	4	7
Egészség és betegség	3	3	6
Önismeret és viselkedés	3	2	5
Vágtat, mint a paripa	3	4	7
Kertben, mezőn	4	3	7
Összefoglalások, mérések	0	6	6
Évfolyam összesen	33	39	72

4. évfolyam:

Szabad órakeret:

39

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Mennyi időnk van?	A távcsőhasználat gyakorlása A Föld, Nap, Hold mozgásainak megértése interaktív oktató anyaggal Időmérő eszköz készítése, kalibrálása. Napóra megfigyelése. Időmérő eszközök csoportosítása pontosság, használhatóság. A Föld mozgásának modellezése elképzelés alapján (forgás, Nap körüli keringés).	4
Tájékozódás a tágabb térben	Kutatómunka végzése egy tájegységgel kapcsolatosan: képek, információk, történetek keresése. Térképmásolás. Néhány jellegzetes magyar nevezetesség megismerése képekről és a multimédia segítségével.	4
Megtart, ha megtartod	Az ember- természet kapcsolat, mint rendszer értelmezése konkrét példán keresztül	3
Miért érdemes takarékoskodni?	Az anyag, energia, információ szempontjából az energiatakarékos magatartás erősítése. A papír	3

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

	szerepe mindennapi életünkben, a papírgyártás	
Az a szép, akinek a szeme kék?	Testalkat, testi adottságok, személyes higiéné, öröklődés.	3
Merre megy a hajó?	A tudomány a technika, a kultúra szempontjából az egyes jelenségek gyakorlati alkalmazásának megismerése, kísérletezés	4
Egészség és betegség	Egészségmegtartás, betegség, gyógyítás, baleset, fogyaték	3
	Elsősegély nyújtási alapismeretek	
Önismeret és viselkedés	A kapcsolatok és a közösség jelentőségének felismertetése az ember életében	2
Vágtat, mint a paripa	Interaktív oktató program használata	4
Kertben, mezőn	Projektmunka	3
Összefoglalások, mérések		6
Összesen:		39

4. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Az egészséges életmód alapvető elemeinek alkalmazása az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében.
- Az életkornak megfelelő viselkedéskultúra, önállóság és segítségnyújtás a szükséges élethelyzetekben.
- A hosszúság és idő mérése, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslése.
- Képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására.
- A fenntartható életmód jelentőségének magyarázata konkrét példákkal. A hagyományok szerepének értelmezése a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében.
- Az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak bemutatása, az élőlények csoportosítása tetszőleges és adott szempontsor szerint.
- Egy konkrét gyártási folyamat kapcsán a technológiai folyamat értelmezése, az ezzel kapcsolatos felelős fogyasztói magatartás ismerete.
- Magyarország elhelyezkedése a földrajzi térben, néhány jelentős kulturális és természeti értékének ismerete.
- Informatikai és kommunikációs eszközök irányított használata az információkeresésben és a problémák megoldásában.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ének-zene

Az ének-zene tantárgy tanításának célja, hogy megismertesse a gyermekeket az éneklés, és a zenélés örömeivel. Célunk, olyan élmények nyújtása, amely segíti tanulóinkat eligazodni a körülöttük lévő sokszínű zenei világban.

Az alsó tagozatos énekórákon fontos a minél több közös élmény megélése, a játékos módszerekkel történő érzelmi, értelmi és jellemnevelés. A tanórákon rendszeresen a közös éneklések, különböző énekes játékok során az ének és a mozgás összekapcsolása. A népdalokat, gyermekdalokat a tanulók hallás után tanulják. A csend és teljes figyelem nélkül nem jön létre élményt adó zenei befogadás. A befogadói kompetencia fejlesztése érdekében fontos a figyelem készségének kialakítása és folyamatos erősítése már az első évfolyamtól kezdve. A rendszeres zenehallgatás segít zenei élményhez juttatni a tanulókat. Zenehallgatás során élményeket gyűjtenek a tanulók a hangzó világról, hangszerekről, együttesekről, tempóról, zenei formákról. A zenehallgatási anyag jól illeszkedik a tanulók életkori sajátosságaihoz. Az első-második évfolyamban főleg az állatok bemutatása történik zenével, a harmadik- negyedik évfolyamban már megismerkednek hosszabb zeneművekkel is. A generatív tevékenységek közül a ritmus, a dallam a legfontosabb zenei alkotóelemek. Minél alaposabb elsajátításához rendszeresen alkalmazzuk a ritmuskészlet egyszerű eszközeit. A zene értés eszköze a kottaolvasás. Az alsó tagozat elsődleges feladata a felismerő kottaolvasás kialakítása, megalapozása, amely az önálló zenélés nélkülözhetetlen eszköze a továbbiakban.

A Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott fejlesztési területek közül öt terület fejlesztését tartjuk a legfontosabbnak az ének-zene tantárgy tanítása során: az erkölcsi nevelés (a tanulók elfogadják az emberi kapcsolatok normáit), a nemzeti öntudat, hazafias nevelés (hagyományok, ünnepek, szokások ismerete), az állampolgárságra és demokráciára nevelés (képesek a társakkal történő együttműködésre), az önismeret, és társas kultúra fejlesztése (kommunikációs képességek, empátia fejlesztése) testi- lelki egészségre nevelés (harmonikus személyiség fejlesztése).

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
1.				
2.	2	72	65	7
3.	2	72	65	7
4.	2	72	65	7

2. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Zenei reprodukció – Éneklés	39	1	
Zenei reprodukció – Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység	7	0	
Zenei reprodukció – Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	6	6	
Zenei befogadás – Befogadói kompetenciák fejlesztése	7	0	

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Zenei befogadás – Zenehallgatás	6	0	
Évfolyam összesen	65	7	72

2. évfolyam:	Szabad órakeret:	7

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Zenei reprodukció I. Éneklés	Tananyagon kívüli gyerekdalok	1
Zenei reprodukció II. Zeneelmélet	Év eleji, félévi, év végi összefoglal.	3
	Év eleji, félévi, év végi felmérés	3
	Összesen:	7

2. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- A tanulók 60 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni a kapcsolódó játékokkal emlékezetből c'-d'' hangterjedelemben. Csoportosan bátran, zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek, képesek az új dalokat rövid előkészítést követően hallás után könnyedén megtanulni.
- Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Érzik az egyenletes lüktetést, tartják a tempót, érzékelik a tempóváltozást. A 2/4 és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.
- A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta, ötvonalas kotta). A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjéről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálva éneklük. Megfelelő előkészítés után ilyeneket kiegészítenek, rögtönöznek.
- Képesek csendben, társaikkal együtt a zenét hallgatni, megfigyelésekkel tapasztalatokat szereznek, melyek esztétikai és egyszerű zenei elemzés alapjául szolgálnak. Fejlődik hangszínhallásuk és formaérzékük. Ismereteket szereznek a hangszerekről. Szívesen és örömmel hallgatják újra a meghallgatott zeneműveket.

3. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Zenei reprodukció – Éneklés	39	1	40
Zenei reprodukció – Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység	6	0	6
Zenei reprodukció – Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	7	6	13
Zenei befogadás – Befogadói kompetenciák fejlesztése	3	0	3
Zenei befogadás – Zenehallgatás	10	0	10
Évfolyam összesen	65	7	72

3. évfolyam:	Szabad órakeret:	

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Zenei reprodukció I. Éneklés	Tananyagon kívüli gyerekdalok	1
Zenei reprodukció II. Zeneelmélet	Év eleji, félévi, év végi összefoglal.	3

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

	Év eleji, félévi, év végi felmérés	3
	Összesen:	7

3. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- A tanulók 30 dalt (20 népzenei és 10 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből a-e” hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan. A népdalokat csokorba szedve is éneklük. Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek változatos dinamikával. Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni. Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, egyszerű kétszólamú zenei anyag, kánon).
- Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariációt, ritmussort és több szólamban ritmus kompozíciót alkotni. A 2/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. A tanult szolmizációs hangokból dallamfordulatokat improvizálnak
- A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta, vonalrendszer). Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és hangjegyről csoportosan. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálva éneklük.
- Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszereket. Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk.
- Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket. A negyedik évfolyam végére olyan gyakorlati tapasztalatokat szereznek a zenehallgatásról, amelyre építve a zenei stílusérzék és zeneértés egyre árnyaltabbá válik.

4. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Zenei reprodukció – Éneklés	39	1	40
Zenei reprodukció – Generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó), kreatív zenei tevékenység	7	0	7
Zenei reprodukció – Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	6	6	12
Zenei befogadás – Befogadói kompetenciák fejlesztése	4	0	4
Zenei befogadás – Zenehallgatás	9	0	9
Évfolyam összesen	65	7	72

4. évfolyam:

	Szabad órakeret:	7

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Zenei reprodukció I. Éneklés	Tananyagon kívüli gyerekdalok	1
Zenei reprodukció II. Zeneelmélet	Év eleji, félévi, év végi összefoglal.	3
	Év eleji, félévi, év végi felmérés	3
	Összesen:	7

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

4. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- A tanulók 30 dalt (20 népzenei és 10 műzenei szemelvény) el tudnak énekelni emlékezetből a-e” hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan. A népdalokat csokorba szedve is éneklük. Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek változatos dinamikával. Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni. Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, egyszerű kétszólamú zenei anyag, kánon).
- Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariációt, ritmussort és több szólamban ritmus kompozíciót alkotni. A 2/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. A tanult szolmizációs hangokból dallamfordulatokat improvizálnak
- A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta, vonalrendszer). Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és hangjegyről csoportosan. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálva éneklük.
- Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszereket. Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk.
- Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket. A negyedik évfolyam végére olyan gyakorlati tapasztalatokat szereznek a zenehallgatásról, amelyre építve a zenei stílusérzék és zeneértés egyre árnyaltabbá válik.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Vizuális kultúra

Az általános iskola alsó tagozatán a vizuális kultúra tanulása alapvetően két célt szolgál: a kezdeti motiváltság és az örömteli alkotás fenntartását, valamint a vizuális műveltség megalapozását.

A kisiskolások az iskolai tanulmányaik megkezdésekor általában már – életkoruknak megfelelő szinten – ismerik és használják a vizuális kifejezés bizonyos eszközeit. Az első iskolai években a változatos és a tanulók érdeklődését felkeltő játékos feladatokkal, új technikákkal, kifejezési módokkal a kifejezőképesség fejlesztésére, a vizuális kommunikáció alapját képező ismeretek szinte észrevétlen átadására, a gyerekek életkori sajátosságaiból fakadó önkifejezési kedv és a kifejezés, alkotás felszabadultságának további ösztönzésére törekszünk.

A vizuális neveléssel célunk, hogy hozzásegítsük a tanulókat a látható világ jelenségeinek, a vizuális művészeti alkotásoknak mélyebb átéléséhez, értelmezéséhez, környezetünk értő alakításához.

A vizuális kultúra tantárgy gyakorlati tevékenységeinek fontos célja az érzéki tapasztalás, a környezettel való közvetlen kapcsolat fenntartása, erősítése, ezáltal a közvetlen tapasztalatszerzés, az anyagokkal való érintkezés, az érzékelés érzékenységeinek fokozása. További célunk tudatosítani az érzékelés különböző formáinak (például látás, hallás, kinetikus érzékelés) kapcsolatát, amely a számítógépes környezet bevonásával képes egy újabb, „más minőségű” intermediális szemléletet is kialakítani.

A tantárgy tanítása során az alsó tagozat fő céljának tekintjük az örömteli, élményt nyújtó, a személyes megnyilvánulásnak legnagyobb teret engedő alkotótevékenység megszerettetését, ezáltal a motiváció fokozását, egy szélesebb értelemben vett alkotó magatartás kialakítását. Célunk továbbá a problémamegoldó képesség erősítése, a feladatok önálló megoldása bizonyos rutinok, készségek kialakítása, majd az egyre önállóbban végzett tevékenységeken keresztül eljuttatni tanulóinkat a projektfeladatok önálló megoldásáig.

Az általános iskola alsó tagozatában a médiatudatosság fejlesztése elsősorban a gyerekek saját médiaélményeinek feldolgozásán és a médiaszövegek kifejezőeszközeivel való ismerkedésen keresztül zajlik. Az élményfeldolgozás folyamatában a médiából származó élményekhez kapcsolódó érzések és gondolatok formát kapnak. Az alsó tagozatban a gyerekek a médiumok elemi kifejezőeszközeinek megfigyelésén keresztül ismerkedni kezdenek a médiumok nyelvével. A különböző médiaszövegek értelmezését, nyelvi működésének tudatosítását, mások értelmezésének sajátjal való összevetését célzó gyakorlatokkal hozzájárulunk az anyanyelvi kompetencia fejlesztéséhez, a helyes, öntudatos, alkotó nyelvhasználat fejlődéséhez.

A tanév során helyi, kistérségi és megyei szintű rajzversenyekbe történő bekapcsolódással támogatjuk a tehetséggondozást, az anyagok és technikák minél szélesebb körű megismertetésére törekszünk.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
1.				
2.	2	72	65	7
3.	2	72	65	7
4.	2	72	65	7

2. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Kifejezés, képzőművészet	12	7	19
Átélt élmények és események			
Kifejezés, képzőművészet	12	0	12

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Valós és képzelt látványok			
Vizuális kommunikáció	9	0	9
Vizuális jelek a környezetünkben			
A média társadalmi szerepe, használata	2	0	2
Médiahasználati szokások médiumok, médiaélmény-feldolgozás			
A média kifejezőeszközei	2	0	2
Kép, hang, cselekmény			
A média társadalmi szerepe, használata	2	0	2
Személyes élmény, médiaélmény			
A média társadalmi szerepe, használata	2	0	2
Tájékozódás a virtuális terekben			
Tárgy- és környezetkultúra	12	0	12
Környezetünk valós terei és mesés helyek			
Tárgy- és környezetkultúra	12	0	12
Valós és kitalált tárgyak			
Évfolyam összesen	65	7	72

2 évfolyam:	Szabad órakeret:	7

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Kifejezés, képzőművészet	Rajzpályázatok megvalósítása	7
Átélt élmények és események		
	Összesen:	7

2. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Képzelőerő, belső képalkotás fejlődése.
- Az életkornak megfelelő, felismerhető ábrázolás készítése.
- Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat, a környezettudatosság szempontjainak egyre szélesebb körű figyelembevételével.
- A felszerelés önálló rendben tartása.
- A képalkotó tevékenységek közül személyes kifejező alkotások létrehozása.
- Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemléltetése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használatára.
- A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése.
- Látványok, műalkotások néhány perces szemléltetése.
- Médiumok azonosítása, igény kialakítása a médiahasználat során a tudatosabb választásra, illetve reflektív médiahasználat.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Médiaélmények változásának és médiatapasztalattá alakíthatóságának felismerése.
- A médiaszövegek néhány elemi kódjának a (kép, hang, cselekmény) azonosítása, illetve ezzel kapcsolatos egyszerű összefüggések felismerése (pl. médiaszövegek emberek által mesterségesen előállított tartalmak, kreatív kifejező eszközöket használnak, amelyek befolyásolják azok hatását).
- A személyes kommunikáció és a közvetett kommunikáció közötti alapvető különbségek felismerése.
- Az életkorhoz igazodó internetes tevékenységek gyakorlása és az abban rejlő veszélyek felismerése.

3. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Kifejezés, képzőművészet	8	0	8
Természeti, épített és képzeletbeli tájak, helyek			
Kifejezés, képzőművészet	9	7	16
Hétköznapi és képzelt figurák			
Vizuális kommunikáció	8	0	8
Utazások			
Vizuális kommunikáció	9	0	9
Vizuális hatáskeltés			
A média társadalmi szerepe, használata Médiahasználat, élménybefogadás, élményfeldolgozás Médiumok a mindennapi környezetben	2	0	2
A média kifejezőeszközei	2	0	2
A médiaszövegek nyelvi jellemzői és érzelmi hatása			
A média társadalmi szerepe, használata	2	0	2
A média működési módja, mediális információforrások megbízhatósága			
A média társadalmi szerepe, használata	2	0	2
Tájékozódás a világhálón, a virtuális terekben, biztonságos internethasználat			
Tárgy- és környezetkultúra	12	0	12
Mikro- és makrotér			
Tárgy- és környezetkultúra	11	0	11
Tárgyak és használatuk			
Évfolyam összesen	65	7	72

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

3. évfolyam:	Szabad órakeret:	7

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Kifejezés, képzőművészet	Rajzpályázatok megvalósítása	7
hétköznapi és képzelt figurák		
	Összesen:	7

3. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése.
- Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása.
- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata.
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve.
- A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészen belül: arckép, csendélet, tájkép).
- Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően.
- Különböző típusú médiaszövegek felismerése, a médiatartalmak közötti tudatos választás.
- A médiaszövegekhez használt egyszerű kódok, kreatív kifejezőeszközök és azok érzelmi hatásának felismerése.
- A média alapvető funkcióinak (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés) megismerése.
- A médiaszövegekben megjelenő információk valóságtartalmának felismerése.

Az életkorhoz igazodó biztonságos internet- és mobilhasználat szabályainak ismerete, alkalmazása. A hálózati kommunikációban való részvétel során fontos és szükséges viselkedési szabályok elsajátítása, alkalmazása. Életkorhoz igazodó fejlesztő, kreatív internetes tevékenységek megismerése.

4. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Kifejezés, képzőművészet	9	0	9
Természeti, épített és képzeletbeli tájak, helyek			
Kifejezés, képzőművészet	8	7	15
Hétköznapi és képzelt figurák			
Vizuális kommunikáció	9	0	9
Utazások			
Vizuális kommunikáció	8	0	8

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Vizuális hatáskeltés			
A média társadalmi szerepe, használata Médiahasználat, élménybefogadás, élményfeldolgozás Médiumok a mindennapi környezetben	2	0	2
A média kifejezőeszközei	2	0	2
A médiaszövegek nyelvi jellemzői és érzelmi hatása			
A média társadalmi szerepe, használata	2	0	2
A média működési módja, mediális információforrások megbízhatósága			
A média társadalmi szerepe, használata	2	0	2
Tájékozódás a világhálón, a virtuális terekben, biztonságos internethasználat			
Tárgy- és környezetkultúra	11	0	11
Mikro- és makrotér			
Tárgy- és környezetkultúra	12	0	12
Tárgyak és használatuk			
Évfolyam összesen	65	7	72

4. évfolyam:	Szabad órakeret:	7

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Kifejezés, képzőművészet	Rajzpályázatok megvalósítása	7
hétköznapi és képzelt figurák		
	Összesen:	7

4. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése.
- Élmény- és emlékkifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása.
- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata.
- A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve.
- A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészen belül: arckép, csendélet, tájkép).
- Látványok, műalkotások megfigyeléseinek során kialakult gondolatok, érzések elmondására a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően.
- Kép- és hangrögzítő eszközök használata elemi technikáinak ismerete. Az elsajátított kifejezőeszközök segítségével saját gondolatok, érzések megfogalmazása, rövid, egyszerű történet megformálása.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A médiaszövegek előállításával, nyelvi jellemzőivel, használatával kapcsolatos alapfogalmak elsajátítása, helyes alkalmazása élőszóban.
 - A média alapvető funkcióinak (tájékoztatás, szórakoztatás, ismeretszerzés) megismerése.
 - A médiaszövegekben megjelenő információk valóságtartalmának felismerése.
- Az életkorhoz igazodó biztonságos internet- és mobilhasználat szabályainak ismerete, alkalmazása. A hálózati kommunikációban való részvétel során fontos és szükséges viselkedési szabályok elsajátítása, alkalmazása.
- Életkorhoz igazodó fejlesztő, kreatív internetes tevékenységek megismerése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Technika, életvitel és gyakorlat

Az alsó tagozatos technika tanítás célja, hogy – a gyermek az életkori sajátosságainak megfelelő szinten tapasztalatokat szerezzen az őt közvetlenül körülvevő világról. A készségek és képességek alakítása során olyan módszereket sajátítson el, amelyek egyaránt segítik a tájékozódásban, a természeti, társadalmi és technikai környezetbe való beilleszkedésében és az örömmel végzett alkotó munkájában. Támogassa az óvodai játékból az iskolai munkába való átmenetét, elősegítse a hatékony és egyre önállóbbá váló tanulását, a mindennapokban nélkülözhetetlen elemi ismeretek befogadását, a kezűgyesség fejlődését szolgáló játékos tevékenységeket, a tanulás és a munka tiszteletét, megszeretését, a tudás, az alapvető értékek, a megőrzendő hagyományok megbecsülését.

Az ismeretszerzés folyamatában fontos feladatunknak tartjuk, hogy az egyéni munkálkodás mellett a csoportmunkában történő együttműködés fejlesztését. A mindennapokban elvégzendő munkák során biztosítjuk az anyagok felhasználásához, feldolgozásához, átalakításához szükséges szokások és elemi munkafogások a mozgáskoordináció fejlesztését, az eszköz- és szerszámhasználat gyakorlását.

A matematikai kompetencia fejlődését a becslések, mérések, számítások, a síkbeli és térbeli alakzatokkal történő manipulációval, a válogatásokkal és a csoportosításokkal segítjük.

A kézműves foglalkozásokon, a népművészeti alkotások megismerése révén, az esztétikai és művészeti tudatosságot és kifejezőképességet tartjuk kiemelt fontosságúnak.

Minden évben visszatérő programok iskolánkban a családi, az osztály- és az iskolai rendezvények. A kisebb és nagyobb közösségek ünnepei a közösségi összetartozást megalapozó közös értékek őrzése mellett a kikapcsolódást, a szabadidő hasznos eltöltését segítik. Mintát adnak az ünnepre való felkészüléshez, az ünnepléshez, az ünneplés utáni teendők végzéséhez.

Az egészséges és környezettudatos életmódra nevelést az egyéni életvitel formálását, a táplálkozás, az öltözködés, a higiénia, és a helyes időbeosztás terén is igyekszünk pozitív mintákkal megalapozni.

A gyalogos közlekedés alapvető tudnivalóinak, a veszélyhelyzetek és a balesetek megelőzését célzó szabályok megismerését szituációs játékokban való gyakorlását, és élményszerű alkalmazását biztosítjuk tanulóinknak, hogy megalapozzuk a biztonságos és önálló közlekedéshez szükséges szokások kialakulását.

A tantárgyközi projektek, az ünnepkörökhöz kapcsolódó játszóházak jó alkalmat teremtenek a kreativitás, az önálló alkotómunka végzésének, szervezésének. A tanév során lehetőséget biztosítunk a közlekedési ismeretek, gyakorlatban történő elsajátításához is. Az egyéni alkotóképességek fejlesztése céljából „Ügyes kezek” szakkört szervezünk.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
1.				
2.	1	36	32	4
3.	1	36	32	4
4.	1	36	32	4

2. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
1. Család, otthon, háztartás	8	0	8
2. Tárgyi kultúra, technológiák, termelés	16	0	16
3. Közlekedés	3	4	7
4. Közösségi munka, közösségi	5	0	5

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

szerepek			
Évfolyam összesen	32	4	36

2. évfolyam:	Szabad órakeret:	3

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Közlekedés	Gyalogos közlekedés szabályainak megismerése	3
	A közlekedésben való részvétel gyakorlása	
	Összesen:	3

2. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról.
- A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése.
- A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet.
- Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete.
- Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén.
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Életkori szintnek megfelelő problémafelismerés, problémamegoldás.
- Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése.
- Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete.
- Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, textilek alakítása.
- Építés mintakövetéssel és önállóan.
- Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.
- A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az útesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása.

3. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
1. Család, otthon, háztartás	6	0	6
2. Tárgyi kultúra, technológiák, termelés	16	0	16
3. Közlekedés	4	4	8
4. Közösségi munka, közösségi szerepek	6	0	6
Évfolyam összesen	32	4	36

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

3. évfolyam:	Szabad órakeret:	4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Közlekedési ismeretek	Kerékpározási alapismeretek gyakorlása és közlekedés a lakóhelyen	4
	Összesen:	4

3. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- A természeti, a társadalmi és a technikai környezet megismert jellemzőinek felsorolása.
- Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról.
- A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése, káros sztereotípiák lebomlása.
- A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet.
- Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete.
- Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén.
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Életkori szintnek megfelelő probléma-felismerés, problémamegoldás.
- Anyagalkításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete.
- Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete.
- Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálak anyagok, textilek magabiztos alakítása.
- Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.
- A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása.
- Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.

4. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
1. Család, otthon, háztartás	6	0	6
2. Tárgyi kultúra, technológiák, termelés	16	0	16
3. Közlekedés	4	4	8
4. Közösségi munka, közösségi szerepek	6	0	6
Évfolyam összesen	32	4	36

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

4. évfolyam:	Szabad órakeret:	3

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Közlekedési ismeretek	Kerékpározási alapismeretek gyakorlása és közlekedés a lakóhelyen	3
	Összesen:	3

4. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- A természeti, a társadalmi és a technikai környezet megismert jellemzőinek felsorolása.
- Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról.
- A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése, káros sztereotípiák lebomlása.
- A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet.
- Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete.
- Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén.
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása.
- Életkori szintnek megfelelő probléma-felismerés, problémamegoldás.
- Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete.
- Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete.
- Képlékeny anyagok, papír, faanyagok, fémhuzal, szálak anyagok, textilek magabiztos alakítása.
- Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata.
- A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása.
- Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása.
- Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során.
- A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az útesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása.
- Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Testnevelés és sport

A kerettantervben a testnevelés tananyag feldolgozására az alsó tagozaton 180 órát fordíthatunk. A heti 5 kötelező testnevelés óra időkeretéből 4 órát testnevelés és sport, 1 órát tánc és mozgás (néptánc) oktatására fordítjuk. A testnevelés kerettantervében az ötödik évfolyamon 20 órát biztosítanak az úszás oktatására. Településünkön biztosított a szorgalmi időben történő helyi úszásoktatás. (Május hónap második fele- helyi strandfürdő igénybevétele, ha nyitva tart) Ennek hiányában megvalósítás érdekében tanulóinkat uszodával rendelkező közeli településre kell utaztatni. A mindennapos testnevelés megvalósításához a tánc és mozgás kerettanterv alapján a néptánc oktatást választottuk heti egy tanórán. A kerettantervben ajánlott 144 órányi testnevelés tananyagot nem csökkentettük 10 %-kal, ezt a lehetőséget az úszásoktatásra fordítjuk az 5. évfolyamban.

Az alsó tagozatos testnevelésben a tanulók alapvető mozgásmintáinak és mozgáskészségeinek kialakítása, formálása, illetve a szabályozott mozgásvégrehajtás alapjainak az elsajátítása a legfontosabb cél. A fejlesztési folyamat során érvényesítjük a fokozatosság elvét, amely a természetes mozgások egyszerű végrehajtási mintáitól elindulva egyre összetettebb, komplexebb helyzetekben történő alkalmazást jelenti.

A személyiségfejlesztés érdekében előtérbe kerül a motoros képességfejlesztés, edzettség, fittség. A motoros képességek rendszeres mérése azokkal a tesztekkel történik, melyek a NETFIT program keretében kidolgozásra kerültek.

A játékoság módszerével törekszünk a testneveléshez és sporthoz a pozitív tanulói viszonyt kialakítani. A mozgásos tevékenységek közben kihasználjuk a lehetőségeket a kooperációs és kommunikációs képességek fejlesztésére. A fejlesztő munka során az egyéni tanulói képességek különbözőségét figyelembe véve, az egyéni fejlődés maximális elérésére törekszünk.

Az iskola helyi adottságait kihasználva a szabadban végzett tevékenységeket minden évszakban előnyben részesítjük.

Célunk olyan életvezetési szokások kialakítása, amelyek az egészségfejlesztést hosszútávon megalapozzák. Fontos a felelősségtudatos szokásrendszer kialakítása, a környezettudatosság, a stressz és feszültségoldó alapismeretek elsajátítása.

A testnevelésórák rendszabályainak, szokásrendszerének kialakítása során, a sportszerű viselkedés alapjainak tanulását, az *erkölcsi tulajdonságok* fejlesztését tartjuk fontosnak. A testnevelésórán használatos szerek, eszközök balesetmentes használatát minden tanulónktól megköveteljük.

Tanórai keretek között mindenfajta mozgástanulásnál törekszünk a hibajavításra, a saját és a társak teljesítményének megfigyelésre és értékelésre, a játéksituációk, illetve játékfeladatok megbeszélésére, a sikerek és kudarcok okainak feltárására, az egymásnak nyújtott segítségadás fontosságának elfogadására.

A tanév során az alsó tagozatos tanulóink is bekapcsolódhatnak az Iskolai sportkör foglalkozásaiba. Az osztályok közötti „Mocorgó” szervezésével, a „Karácsony Sándor Kupa” fordulóival biztosítjuk a helyi versenyzési lehetőségeket.

A nyári időszakban az osztályközösségek kihasználják a helyi strandfürdő adta lehetőséget, közös fürdőzéseket.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
1.				
2.	4	144	147	-3
3.	4	144	144	0
4.	4	144	144	0

2. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Előkészítő és preventív mozgásformák	10	0	10
Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák	38	-3	35
Manipulatív természetes mozgásformák	27	0	27
Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban	15	0	15
Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladatmegoldásokban	20	0	20
Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban	15	0	15
Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban	7	0	7
Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben	15	0	15
Évfolyam összesen	147	-3	144

2. évfolyam:	Szabad órakeret:	-3

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Helyi és helyváltoztató természetes mozgásformák	fordítások, fordulások	-3
	Összesen:	-3

2. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Előkészítő és preventív mozgásformák

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.

A testrészek megnevezése.

A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.

A szív és az izomzat működésének elemi ismeretei.

Különbégtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.

Az iskolatáska gerincímélő hordása.

A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.

A testnevelésórák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.

Fegyelmezett gyakorlás és odafigyelés a társakra, célszerű eszközhasználat.

Az aktív-mozgásos relaxáció gyakorlatainak felismerése. A mozgás és a nyugalom harmóniájának felfedezése önmagára és másokra vonatkoztatva.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér- és energia-befektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával.

A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.

Manipulatív természetes mozgásformák

A manipulatív természetes mozgásformák mozgásmintáinak végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Fejlődés az eszközök biztonságos és célszerű használatában.

A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.

A sporteszközök szabadidős használata igénygyé és örömförassá válása.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban

A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete.

Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban.

Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban

Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.

Tapasztalat azok alkalmazásában gyakorló és feladathelyzetben, sportjáték-előkészítő kisjátékokban.

A játékeladat megoldásából és a játékfolyamatból adódó öröm, élmény és tanulási lehetőség felismerése.

A csapatérdek szerepének felismerése az egyéni érdekekkel szemben, vagyis a közös cél fontosságának tudatosulása.

A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.

3. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Előkészítő és preventív mozgásformák	10	0	10
Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák	27	0	27
Manipulatív természetes mozgásformák	35	0	35
Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban	15	0	15
Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladatmegoldásokban	20	0	20
Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban	15	0	15
Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban	7	0	7
Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben	15	0	15
Évfolyam összesen	144	0	144

3. évfolyam:

	Szabad órakeret:	0
Tematikai egység	Téma	Óraszám
		0
	Összesen:	0

3. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Előkészítő és preventív mozgásformák

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.
Önálló pulzusmérés.

A levezetés helyének és preventív szerepének megértése.

A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légző-gyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.

A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.

A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.

A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.

Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között. A „tudatos jelenlét” ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel, társakkal.

A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.

A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete.

Manipulatív természetes mozgásformák

A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.

A pontosság, célszerűség és biztonság igényévé válása.

A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban

A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizitásra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.

A 3 lépéses dobóritmus ismerete.

A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.

Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.

A Kölyökatlétika eszköz- és versenyrendszerének ismerete.

A Kölyökatlétikával kapcsolatos élmények kifejezése.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban

A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.

Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.

Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.

Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.

A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.

A sportszerű viselkedés értékévé válása.

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban

Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.

Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.

A tolások, húzások, emelések és hordások erő kifejtésének optimalizálódása.

A grundbirkózás alapszabályának ismerete és alkalmazása.

A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.

A saját agresszió kezelése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az önvédelmi feladatok céljának megértése.

Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben

Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.

A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.

A szabadidős mozgásformák önszervező módon történő felhasználása szabad játéktevékenység során.

A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

4. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Előkészítő és preventív mozgásformák	10	0	10
Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák	27	0	27
Manipulatív természetes mozgásformák	35	0	35
Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban	15	0	15
Természetes mozgásformák az atlétika jellegű feladatmegoldásokban	20	0	20
Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban	15	0	15
Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban	7	0	7
Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben	15	0	15
Évfolyam összesen	144	0	144

4. évfolyam:		Szabad órakeret:	0
Tematikai egység	Téma	Óraszám	
			0
		Összesen:	0

4. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Előkészítő és preventív mozgásformák

Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is.

Önálló pulzusmérés.

A levezetés helyének és preventív szerepének megértése.

A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.

A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.

A testnevelésórán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.

A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Különbségtétel az aktív és passzív ellazulás között. A „tudatos jelenlét” ismerete és annak alkalmazása a gyakorlatban.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel, társakkal.

A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.

A természetes hely- és helyzetváltoztató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete.

Manipulatív természetes mozgásformák

A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

A manipulatív természetes mozgásformák kombinálása térben és szabályozott energiabefektetéssel.

A rendszeres gyakorlás és siker mellett az önálló tanulás és fejlődés pozitív élményének megerősödése.

A pontosság, célszerűség és biztonság igényévé válása.

A sporteszközök szabadidős használatának állandósulása.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban

A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, precizításra törekedve történő végrehajtása, változó körülmények között.

A 3 lépéses dobóritmus ismerete.

A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban.

Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.

A Kölyökatlétika eszköz- és versenyrendszerének ismerete.

A Kölyökatlétikával kapcsolatos élmények kifejezése.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alapszabályainak és taktikai feladatmegoldásaiban

A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.

Az alapszabályok elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.

Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.

Az emberfogásos és a területvédekezés megkülönböztetése.

Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.

A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés.

A sportszerű viselkedés értékévé válása.

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban

Néhány önvédelmi fogás bemutatása párban.

Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.

A tolások, húzások, emelések és hordások erő kifejtésének optimalizálódása.

A grundbirkózás alapszabályának ismerete és alkalmazása.

A sportszerű küzdés, az asszertív viselkedés betartására törekvés.

Az saját agresszió kezelése.

Az önvédelmi feladatok céljának megértése.

Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban

Egy úszásnemben 25 méter leúszása biztonságosan.

Fejesugrással vízbe ugrás.

Az úszórendszabályok természetessé válása.

A tanult úszásnemek fogalmi készletének ismerete.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben

Legalább 4 szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.

A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközei biztonságos használatának, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása.

A szabadidős mozgásformák önszervező módon történő felhasználása szabad játéktevékenység során.

A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

TÁNC-MOZGÁS

Néptánc

Iskolánkban a néptánc tanítás a testnevelés órák keretében heti 1 tanórán történik. A tánc és mozgás kerettantervi ajánlásokat figyelembe véve a néptánc tanítását tartjuk elsődlegesnek, hogy hatékonyan hozzájáruljunk tanulóink magyarságtudatának erősítéséhez. A tánc és mozgás tanítását fontos eszközének tekintjük a *testi és lelki egészségre nevelésnek*.

A tánc és a mozgás segíti a tanulót, hogy önmagát helyesen érzékelje, helyezze el térben és időben vagy éppen társaihoz képest, a csoportos vagy páros táncolás élménye pedig a társakhoz, a másik nemhez való viszony fejlődését szolgálja. Az improvizáció gyakorlása már kezdeti szinten is fejleszti a tanuló kifejezőkészségét, problémamegoldó képességét, növeli önbizalmát.

Néptánc és népzene hagyományunk egy évezred európai műveltségének lenyomatát őrzi, ezért megismerése nemcsak a Kárpát-medencében élő más népek kultúrája iránt teszi fogékonnyá a tanulóinkat, hanem európai művelődéstörténeti összefüggések megértéséhez is hozzásegíti őket.

A néptánc tanítása során szeretnénk tanulóinkat számos olyan népdallal megismertetni, amely kiegészíti az ének-zene órán tanult dalok táráát, így mozgással összhangban énekekkel, a hangszeres dallamokat is közelebb érezzék magukhoz a táncolás által.

A tánc tanítása során törekszünk fejleszteni a ritmusérzéklet, a térérzékelést, a testtartást és a mozgáskoordinációt, amely a mindennapi élet számos területén fontos a tanulók számára.

A kerettanterv nem említ konkrét táncokat, ezért az iskola helyi tantervébe bekerülő táncok, népi gyermekjátékok, táncstílusok kiválasztásánál figyelembe vettük az iskola és az osztály/csoport adta lehetőségeket.

Iskolánkban a tánc tanításának elsődleges célja a táncolás, az éneklés és a játék örömeinek, közösségformáló erejének megélése, képességfejlesztő hatásainak kiaknázása.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
1.				
2.	1	36	0	36
3.	1	36	0	36
4.	1	36	0	36

2.évfolyam:	Szabad órakeret:	36
Tematikai egység	Téma	Óraszám
Mozgásanyanyelv megalapozása	Alapvető táncos készségek elsajátítása.	8
Ritmusérzék fejlesztése	Lépés, tapsolás, negyed és nyolcad értékben.	8
A táncához kapcsolódó ének-zenei ismeretek	A zene és tánc egységének érzékeltetése, az énekhang javítása, a zenei hallás fejlesztése.	4
Eligazodás a térben	A tanuló testtudatának, testtartásának fejlesztése, az adott térhez és társaihoz való térbeli viszonyulásának érzékeltetése, tudatosítása.	4

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Népi játékok	Az életkornak megfelelően megválasztott játékok nyújtotta élményen keresztül a kooperáció, a kezdeményező- és helyzetfelismerő képesség, az egymáshoz való alkalmazkodás és a szabályok elfogadásának képessége, a térérzékelés, az ének- és beszédhang, és a ritmusérzék fejlesztése.	4
Hagyományismeret	A tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kötődő hagyományok, szokások megismerése, a dalok szövegének megértése.	2
A tanult táncstílusok körének bővítése	A megismert táncok, táncstílusok körének fokozatos bővítése a helyi/nemzetiségi hagyományokra épülő mozgásanyanyelv megismerése után az osztály/csoport képességeinek megfelelően.	2
Improvizációs készség fejlesztése	A tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kötődő hagyományok, szokások megismerése, a dalok szövegének megértése.	4
Összesen:		36

2. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Lépés, tapsolás, negyed és nyolcad értékben.
- A tanult táncokhoz közvetlenül kötődő dalok szövegének megértése.
- Egyenletes járás, dobogás, tapsolás, az ütemhangsúly érzékeltetése kísérő zenére, saját énekére vagy belső lüktetésre.
- A tanár által mutatott egy-két ütem terjedelmű ritmusképletek reprodukálása társakkal vagy egyénileg.
- Negyed és nyolcad értékek, negyed szünetek érzékelése, reprodukálása.
- Részvétel a ritmusgyakorlatokban egész testtel.
- A tempó és a dinamika változásának követése.

A tanult táncstílusok felismerése irányítással, a táncok nevének megismerése, a kísérő zene eltérő vagy éppen azonos jellegzetességeinek fokozatos megismerése, megszokása.

3.évfolyam:	Szabad órakeret:	36

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Tematikai egység	Téma	Óraszám
A tanult táncstílusok körének bővítése	A megismert táncok, motívumok körének fokozatos bővítése az osztály/csoport képességeinek megfelelően.	6
Ritmusérzék fejlesztése	A ritmusérzék fejlesztése a tánc, ének és a kísérőzene metrikai-ritmikai egységbe rendezésének érdekében.	6
A tánchoz kapcsolódó ének-zenei ismeretek	A zene és tánc egységének érzékeltetése, az énekhang javítása, a zenei hallás fejlesztése.	6
Eligazodás a térben	A tanuló testtudatának, testtartásának fejlesztése, az adott térhez és társaihoz való térbeli viszonyulásának érzékeltetése, tudatosítása.	4
Népi játékok	Az életkornak megfelelően megválasztott játékok nyújtotta élményen keresztül a kooperáció, a kezdeményező- és helyzetfelismerő képesség, az egymáshoz való alkalmazkodás és a szabályok elfogadásának képessége, a térérzékelés, az ének- és beszédhang, és a ritmusérzék fejlesztése.	4
Hagyományismeret	A tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kötődő hagyományok, szokások megismerése, a dalok szövegének megértése.	4
Improvizációs készség fejlesztése	A tánc mint kifejező- és kommunikációs eszköz jelentőségének megtapasztalása már a tanulás kezdetétől. A pusztá reprodukció mellett az alkotó, kreatív mozgás örömeinek megélése. A táncok improvizatív vagy kötött jellegének tudatosítása (pl. a magyar néptánc).	6
Összesen:		36

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

3. évfolyam: A továbbhaladás feltételei:

- A tanuló ismeri a sor, kör, oszlop, csiga, vonal alakzatokat,
- A tanult mozgásanyanyelv alapmotívumait (csárdáslépés, háromugrás, lengető, bokázó)
- A tanuló életkorának és képességeinek megfelelően –tanári irányítással – táncolja a tanult táncokat (pl. szűkebb hazája néptáncait és még egy-két táncstílust), ismeri és éneklí a hozzájuk kapcsolódó dalokat, felismeri az egyes tánc típusok kísérőzenéjét.
- Ismeri és alkalmazza a tanult játékok szabályait, ismeri a hozzájuk kapcsolódó dalokat, szövegeket. Érti a kísérő zene vagy ének tempóját, lüktetését, amivel saját mozgását is összhangba tudja hozni.
- Képes helyes testtartással, párjához, társaihoz térben alkalmazkodva táncolni, a tanult táncok és játékok térformáit megvalósítani.
- Ismeri és érti a tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkcióját. Értelmezni tudja a tanult dalok szövegét.
- A tanuló megtapasztalja a közös mozgás, játék és éneklés örömet.

4.évfolyam:	Szabad órakeret:	36
Tematikai egység	Téma	Óraszám
A tanult táncstílusok körének bővítése	A megismert táncok, táncstílusok körének fokozatos bővítése az osztály/csoport képességeinek megfelelően.	6
Ritmusérzék fejlesztése	A ritmusérzék fejlesztése a tánc, ének és a kísérőzene metrikai-ritmikai egységbe rendezésének érdekében.	6
A tánchoz kapcsolódó ének-zenei ismeretek	A zene és tánc egységének érzékeltetése, az énekhang javítása, a zenei hallás fejlesztése. Az IKT-eszközök médiatudatos használatának fejlesztése.	6
Eligazodás a térben	A tanuló testtudatának, testtartásának fejlesztése, az adott térhez és társaihoz való térbeli viszonyulásának érzékeltetése, tudatosítása.	4
Népi játékok	Az életkornak megfelelően megválasztott játékok nyújtotta élményen keresztül a kooperáció, a kezdeményező- és helyzetfelismerő képesség, az egymáshoz való alkalmazkodás és a szabályok elfogadásának képessége, a térérzékelés, az	4

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

	ének- és beszédhang, és a ritmusérzék fejlesztése.	
Hagyományismeret	A tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kötődő hagyományok, szokások megismerése, a dalok szövegének megértése.	4
Improvizációs készség fejlesztése	A tánc mint kifejező- és kommunikációs eszköz jelentőségének megtapasztalása már a tanulás kezdeteitől. A pusztá reprodukció mellett az alkotó, kreatív mozgás örömeinek megélése. A táncok improvizatív vagy kötött jellegének tudatosítása (pl. a magyar néptánc).	6
Összesen:		36

4. évfolyam: A továbbtanulás feltételei

- Sor, kör, oszlop, csiga, vonal alakzatok mozgásanyanyelv alapotívumainak (csárdáslépés, háromugrás, lengető, bokázó) ismerete.
- Közvetlenül a táncolás élményéhez kötődő irányított beszélgetések során képalkotás a hagyományos táncalkalmak, a hagyományos közösségek táncéletének jellemzőiről.
- A tanult dalok szövegének – az esetleges ismeretlen fogalmak tisztázása után – társakkal közös értelmezése.
- Találkozás a tanult táncokhoz kapcsolódó viselet jellegzetességeivel, lehetőleg közvetlen tapasztalat alapján.
- A tanult táncokhoz, dalokhoz és játékokhoz kapcsolódóan élményszerzés az év jeles napjaival, ünnepeivel kapcsolatban.
- A legfontosabb naptári ünnepek megnevezése. Néhány, az ünnepekhez kapcsolódó népszokás megismerése.
- Közvetlen vagy közvetett tapasztalatok szerzése a tanuló szűkebb környezetének hagyományairól (múzeum, kiállítás meglátogatása, IKT-eszközök használata).

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

4.számú melléklet :

A 2012-es Nemzeti Alaptantervhez készült választott kerettantervben szereplő tananyagok évfolyamonkénti bontása, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározása felső tagozatanon. Kifutó évfolyamokon.

FELSŐ TAGOZAT

Magyar nyelv és irodalom

Az 5–8. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom tantárgy alapvető célja és feladata az alsóbb évfolyamokon megalapozott szövegértés, szövegalkotás képességének továbbfejlesztése, újabb olvasási stratégiák megismerése és alkalmazása. A szövegalkotás folyamatának megfigyelése, gyakorlása, különböző, a kommunikációs helyzetnek megfelelő szóhasználatú és jelentésű szövegtípusokban történő fogalmazás. Az elsajátított írástechnika, helyesírás gyakorlása, továbbfejlesztése.

A tantárgy jellegéből adódóan fontos feladat a nyelvi és irodalmi kultúra fejlesztése, az egyéni ismeretszerzés módjainak, technikáinak előkészítése, gyakoroltatása, a kritikus, problémamegoldó és a fogalmi gondolkodás fejlesztése.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy az anyanyelvi kulcskompetencia fejlesztésében játszik döntő szerepet, ezen kívül jelentősen hozzájárul a digitális, a szociális és állampolgári, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség elnevezésű kulcskompetenciák fejlesztéséhez is. A hatékony, önálló tanulás készségeinek-képességeinek fejlesztése szintén kitüntetett szerepet kap a magyar órákon.

Beszédképesség szempontjából törekszünk arra, hogy az 5–6. évfolyamon a tanuló beszéde fejlődjön tovább a megfelelő artikuláció, szókincs és nyelvhelyesség szempontjából. A hallott szövegről legyen képes rövid szóbeli összefoglalást adni. Megszólalásaiban magyar órán és azon kívül is alkalmazkodjék a hallgatósághoz és a beszédhelyzethez. Olvasás szempontjából legyen képes érzékelni a szövegek műfaji különbségeit. Legyen képes néhány mondatos vélemény szóbeli és írásbeli megfogalmazására az olvasottakról. Szövegalkotás szempontjából legyen képes rövidebb szövegek alkotására, személyes és olvasmányélmények megfogalmazására. Tanulási képesség szempontjából jó, ha a tanuló képes különböző vázlatok felhasználására különböző témájú, műfajú szövegek megértésére, megfogalmazására. Szövegértés szempontjából szükséges a globális, információkereső, értelmező és reflektáló olvasás, továbbá tartalommondás; a cím és a szöveg kapcsolatának magyarázatása.

A 7–8. évfolyamon – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése (azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése) történik. Az információ felismerése (azonosítása), visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítás, bemutatása és cseréje szintén nagy jelentőséget kap, mint pl. a digitális tartalomalkotás és -megosztás, továbbá kommunikációs együttműködés az interneten keresztül. Fontos feladat a nyelvről tanult ismeretek mélyítése, a nyelv szerkezetének, változó egységeinek megfigyelése mondat- és szövegepítő eljárásokkal.

Ennek megfelelően 7–8. évfolyamon el kell érni, hogy a beszédképesség szempontjából a 7–8. évfolyamon a tanuló beszédében már nemcsak megfelelően artikulál, hanem kiejtésével közlő szándékát is jól tükrözi, továbbá a mondat- és szövegfonetikai eszközöket is megfelelően alkalmazza. Már nemcsak összefoglalni tudja az olvasottakat, hanem érvelni is képes, és a beszéd társsal

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

empatikusan együtt tud működni. Nemcsak a beszédhelyzethez alkalmazkodik, hanem különféle kommunikációs technikákat is képes alkalmazni. Tanulási képesség szempontjából már nemcsak használni képes a vázlatot, hanem ő maga is képes az önálló vázlatkészítés különféle eljárásaira. Szövegértés szempontjából már nemcsak értelmezésre, hanem formai-stilisztikai elemzésre is képes, továbbá a zenei és ritmikai eszközök típusainak azonosítására. Irodalomismeret szempontjából már nemcsak a lírai és az elbeszélő szerkezetek kulcsfogalmait ismeri, hanem érti a formai jegyek jelentésteremtő szerepét is, továbbá megismerkedik a drámával, a befogadóval, a hatással, a beszédhelyzettel, a jellemzés módjaival és a tantervben számára előírt további fogalmakkal. Erkölcsei ítélőképesség szempontjából már nemcsak a tetszésnyilvánításra és az eltérő vélemény tiszteletére képes, hanem érti az ízlés kontextuális összefüggéseit, kulturális, történeti, közösségi, családi, egyéni beágyazottságát. Ismeri a média működésének, társadalmi hatásainak alapvető összefüggéseit, a történetalkítás és elbeszélés mozgóképi eszközeit.

A nyelvi ismeretek fejlesztésére anyanyelvi szakköröket szervezünk, 5.-6. illetve 7.-8. évfolyamban. A végzős diákjaink számára továbbtanulásra felkészítő foglalkozásokat szervezünk a központi felvételi időpontjáig. A nyelvi munkaközösség minden évben megszervezi a Kazinczy szép kiejtési versenyt, tanulóinkkal bekapcsolódunk a megyei szervezésű helyesíró, versmondó és szövegértő versenyekbe.

Magyar nyelv és irodalom

/Összidőkeret táblázat/

Évfolyam	Heti órakeret	Évi órakeret	Kerettanternvi órakeret	Helyi tervezésű órakeret
5.				
6.	4+0,5	162	130	32
7.	3 +1	144	93	51
8.	4	144	134	10

Magyar nyelvtan

Évfolyam	Heti órakeret	Évi órakeret	Kerettanternvi órakeret	Helyi tervezésű órakeret
5.				
6.	2	72	65	7
7.	2	72	31	41
8.	2	72	66	6

6. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettanternvi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	9	0	9
Olvasás, az írott szöveg megértése. Olvasás, szövegértés	11	0	11
Írás, fogalmazás	10	1	11
Helyesírás	11	1	12

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A szavak szerkezete és jelentése	9	2	11
A nyelv szerkezete	15	3	18
	65	7	72

6. évfolyam:	Szabad órakeret:	7

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Írás, fogalmazás	Szövegalkotás az internetes műfajokban: pl.: e-mail, komment	1
Helyesírás	A megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása az írott szöveg megértése és szövegalkotási folyamatában	1
A szavak szerkezete és jelentése	A magyar nyelv és valamely tanult idegen nyelv szerkezete közötti hasonlóság és különbözőség megfigyelése.	2
A nyelv szerkezete	A magyar nyelv szófaji rendszere	3
	Összesen:	7

6. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló törekszik gondolatait érthetően, a helyzetnek megfelelően megfogalmazni, adekvátan alkalmazni a beszédet kísérő nem nyelvi jeleket.

Képes mások rövidebb szóbeli üzeneteinek, rövidebb hallott történeteknek a megértésére, összefoglalására, továbbadására.

Képes önállóan a tanult hagyományos és internetes műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, SMS, e-mail stb.) szöveget alkotni. Törekszik az igényes, pontos és helyes fogalmazásra, írásra.

Az írott és elektronikus felületen megjelenő olvasott szövegek globális (átfogó) megértése, a szövegből az információk visszakeresése mellett képes újabb és újabb szövegértési stratégiákat megismerni, azokat alkalmazni. Képes önálló feladatvégzésre az információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazásával (kézikönyvek és korosztálynak szóló ismeretterjesztő források).

Felismeri a szövegértés folyamatát, annak megfigyelésével képes saját módszerét fejleszteni, hibás olvasási szokásaira megfelelő javító stratégiát találni, és azt alkalmazni.

A tanuló ismeri a tanult alapszófajokat (ige, főnév, melléknév, számnév, határozószó, igenevek, névmások), valamint az igekötők általános jellemzőit, alaki sajátosságait, a hozzájuk kapcsolódó főbb helyesírási szabályokat, amelyeket az írott munkáiban igyekszik alkalmazni is.

A megismert új szavakat, közmondásokat, szólásokat próbálja aktív szókincsében is alkalmazni.

7. évfolyam:

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	4	1	5
Olvasás, szövegértés	3	1	4
Írás, fogalmazás	2	3	5
Helyesírás	4	1	5
A nyelv szerkezete és jelentése	16	34	50
A nyelv állandósága és változása	2	1	3
	31	41	72
7. évfolyam:	Szabad órakeret:		41

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	Kifejező, a beszéd zenei eszközeit, a nem verbális jeleket a beszédhelyzetnek megfelelően használó megnyilatkozás.	1
Olvasás, szövegértés	Adatkeresési technikák	1
Írás, fogalmazás	A tanulást segítő papíralapú és számítógépes jegyzetelés gyakorlása, törekvés a legoptimálisabb egyéni forma kialakítása	3
Helyesírás	Az írásjelek a szöveg központosításának legfontosabb szabályai.	1
A nyelv szerkezete és jelentése	A mondatrészek fajtái, a szó szerkezetek, mondatelemzés	34
A nyelv állandósága és változása	A nyelv állandóságának és változásának megfigyelése különböző régi és mai szövegekben	1
Összesen:		41

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló eligazodik, és hatékonyan részt vesz a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben, vitákban. Képes álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével megvédeni. Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit. Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére. Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, állításait indokolni.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A tanuló ismeri és a törekszik a szövegalkotásban a különböző mondatfajták használatára. Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, illetve mondatrészek közötti írásjeleket. Ismeri a szó szerkezettípusokat, a fő mondatrészek szerepét és mondatbeli viszonyait, a hozzájuk kapcsolódó vonzatok jellemzőit. (Fő mondatrészek szerepe, funkciója és fajtái, mondatbeli viszonyaik, vonzatok.)

8. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése és alkotása	9	0	9
Olvasás, szövegértés	6	2	8
Írás, fogalmazás	5	0	5
Helyesírás	9	1	10
A nyelv szerkezete és jelentése	32	3	35
A nyelv állandósága és változása	5	0	5
Évfolyam összesen	66	6	72

8. évfolyam:	Szabad órakeret:	6
Tematikai egység	Téma	Óraszám
Olvasás, szövegértés	Az internetes adatkeresés; elektronikus és nyomtatott szótárhasználat	2
Helyesírás	Az összetett szavak helyesírása; az idézetek	1
A nyelv szerkezete és jelentése	A szóösszetételek típusai, a szóképzés	3
Összesen:		6

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló eligazodik, és hatékonyan részt vesz a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben, vitákban.

Képes álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével megvédeni.

Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit.

Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére. Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, állításait indokolni.

A tanuló ismeri és a törekszik a szövegalkotásban a különböző mondatfajták használatára.

Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, illetve mondatrészek közötti írásjeleket.

A tanuló a helyesírási segédkönyvek segítségével jártas az összetett szavak és gyakoribb mozaikszók helyesírásában.

Ismeri a tömegkommunikáció fogalmát, legjellemzőbb területeit.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tisztában van a média alapvető kifejezőeszközeivel, az írott és az elektronikus sajtó műfajaival. Ismeri a média, kitüntetetten az audiovizuális média és az internet társadalmi szerepét, működési módjának legfőbb jellemzőit. Kialakul benne a médiatudatosság elemi szintje, az önálló, kritikus attitűd.

Az írásjelek, a szöveg központosításának legfontosabb szabályait ismeri, alkalmazza.

A párbeszéd és az idézetek (egyeses, szabad függő, függő) írásmódja.

Összetett szavak helyesírásának alapvető szabályainak megismerése, alkalmazása.

Az alárendelő és mellérendelő összetett mondatok ismerete.

A tagmondatok közötti tartalmi-logikai és/vagy grammatikai viszony felismerése.

A szóösszetételek típusai, jelentésük változása, helyesírási szabályai. A szóösszetétel, a szóképzés és a jelentés összefüggésének elemzése szépirodalmi és nem irodalmi szövegekben; szógyűjtés játékos szóalkotás-képzéssel, összetétellel.

Szóösszetétel, alapszó, képzett szó, szókapcsolat megkülönböztetése.

Magyar irodalom

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.				
6.	2+0,5	90	65	25
7.	2	72	62	10
8.	2	72	68	4

6. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Ballada	5	2	7
Monda, rege	5	2	7
Arany János: Toldi	15	6	21
Érzelmek, hangulatok, gondolatok	10	2	12
Próbatételek, kalandok, hősök	15	1	16
Gárdonyi Géza: Egri csillagok	10	6	16
Szövegalkotás	5	6	11
Évfolyam összesen	65	25	90

6. évfolyam:

	Szabad órakeret:	25
Tematikai egység	Téma	Óraszám
Ballada	Memoriterek kifejező tolmácsolása, időmértékes verselés	2
Monda, rege	A képzelet, a kreativitás, az olvasáskészség, íráskészség fejlesztése	2
Arany János: Toldi	A szókincs, az esztétikai és erkölcsi érzék, az ítélőképesség fejlesztése. A szövegközeli olvasás, a szövegértelmező képesség fejlesztése	6

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Érzelmek, hangulatok, gondolatok	A befogadási képesség növelése különböző kifejezésmódú szövegek olvasásával	2
Próbatételek, kalandok, hősök	A befogadó tapasztalatok, a szókincs bővítése	1
Gárdonyi Géza: Egri csillagok	Kreativitás fejlesztése szövegalkotási feladatokkal, egynyelvű szótárak használata, az olvasottak önálló dokumentálása	6
Szövegalkotás	Néhány, különféle típusú, a mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szöveg elkészítése	5
		25
	Összesen:	25

6. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló törekszik gondolatait érthetően, a helyzetnek megfelelően megfogalmazni, adekvátan alkalmazni a beszédet kísérő nem nyelvi jeleket.

Képes mások rövidebb szóbeli üzeneteinek, rövidebb hallott történeteknek a megértésére, összefoglalására, továbbadására.

Ismeri és alkalmazni tudja a legalapvetőbb anyaggyűjtési, vázlatkészítési módokat. Képes önállóan a tanult hagyományos és internetes műfajokban (elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, SMS, e-mail stb.) szöveget alkotni. Törekszik az igényes, pontos és helyes fogalmazásra, írásra.

Az írott és elektronikus felületen megjelenő olvasott szövegek globális (átfogó) megértése, a szövegből az információk visszakeresése mellett képes újabb és újabb szövegértési stratégiákat megismerni, azokat alkalmazni. Képes önálló feladatvégzésre az információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazásával (kézikönyvek és korosztálynak szóló ismeretterjesztő források).

Felismeri a szövegértés folyamatát, annak megfigyelésével képes saját módszerét fejleszteni, hibás olvasási szokásaira megfelelő javító stratégiát találni, és azt alkalmazni.

A megismert új szavakat, közmondásokat, szólásokat próbálja aktív szókincsében is alkalmazni.

Meg tudja fogalmazni, mi a különbség a mese és a monda között. El tudja különíteni a ritmikus szöveget a prózától. Felismeri a hexameteres szövegről, hogy az időmértékes, a felező tizenkettesről, hogy az ütemhangsúlyos. Fel tud sorolni három-négy művet Petőfitől és Aranytól, képes egyszerűbb összehasonlítást megfogalmazni János vitéz és Toldi Miklós alakjáról. Képes értelmezni *A walesi bárdok*ban rejlő üzenetet, és meg tudja világítani 5–6 mondatban az *Egri csillagok* történelmi háttérét. El tudja különíteni az egyszerűbb versekben és prózai szövegekben a nagyobb szerkezeti egységeket. Össze tudja foglalni néhány hosszabb mű cselekményét (*Toldi*, *Egri csillagok*), meg tudja különböztetni, melyik közülük a regény és melyik az elbeszélő költemény. Értelmesen és pontosan, tisztán, tagoltan, megfelelő ritmusban tud felolvasni szövegeket. Részt tud venni számára ismert témájú vitában, és képes érveket alkotni. Ismert és könnyen érthető történetben párosítani tudja annak egyes szakaszait a konfliktus, bonyodalom, tetőpont fogalmával. Képes az általa jól ismert történetek szereplőit jellemezni, kapcsolatrendszerüket feltárni. Képes néhány példa közül kiválasztani az egyszerűbb metaforákat és metonímiákat. Képes egyszerűbb meghatározást adnia következő fogalmakról: líra, epika, epizód, megszemélyesítés, ballada, dal, rím, ritmus, mítosz, motívum, konfliktus. Képes művek, műrészletek szöveghű felidézésére.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az olvasott és megtárgyalt irodalmi művek nyomán képes azonosítani erkölcsi értékeket és álláspontokat, képes megfogalmazni saját erkölcsi ítéleteit.

7. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összhőkerete
Kisepikai alkotások (pl. kisregény, elbeszélés, novella, legenda, anekdota)	10	1	11
Nagyepikai alkotás- regényelemzés	8	4	12
Lírai műfajok (óda, himnusz, elégia, dal epigramma)	22	1	23
Egy korstílus- a romantika	6	2	8
Nagyepikai alkotás- egy Jókai-regény és a romantikus korstílus (regényelemzés)	8	2	10
Dramai műfajok (egy komédia)	8	0	8
Évfolyam összesen	62	10	72

7. évfolyam:		Szabad órakeret:	10
Tematikai egység	Téma	Óraszám	
Kisepikai alkotások (pl. kisregény, elbeszélés, novella, legenda, anekdota)	Az irodalmi élmény befogadásának és megosztásának fejlesztése	1	
Nagyepikai alkotás- regényelemzés	Források önálló feltárása és felhasználása; epikai alkotások elemző, értelmező képességének fejlesztése	4	
Lírai műfajok (óda, himnusz, elégia, dal epigramma)	Szövegértési és szövegelemző képességek fejlesztése	1	
Egy korstílus- a romantika	Képesség az önálló ismeretszerzésre, digitális források használatával	2	
Nagyepikai alkotás- egy Jókai-regény és a romantikus korstílus (regényelemzés)	Komplex képességfejlesztés (idő-térviszonyok, előreutalások, késleltetések stb.)	2	
		Összesen:	
		10	

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A tanuló képes a kulturált szociális érintkezésre, eligazodik, és hatékonyan részt vesz a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben, vitákban. Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit.

Képes érzelmeit kifejezni, álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével megvédeni, ugyanakkor empátiakusan képes beleélni magát mások gondolatvilágába, érzelmeibe, megérti mások cselekvésének mozgatórugóit.

Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére.

Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, állításait indokolni.

Képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására, 8–10 műfajt műnemekbe tud sorolni, és a műnemek lényegét meg tudja fogalmazni. A különböző regénytípusok műfaji jegyeit felismeri, a szereplőket jellemezni tudja, a konfliktusok mibenlétét fel tudja tárni. Felismeri az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei alapján. Képes egyszerűbb meghatározást megfogalmazni a következő fogalmakról: novella, rapszódia, lírai én, hexameter, pentameter, disztichon, dialógus, monológ, óda, himnusz, elégia, dal, epigramma. Képes művek, műrészletek szövegű felidézésére. Ismeri a következő kulcsfogalmakat: alliteráció; szókép, hasonlat, megszemélyesítés, metafora, alakzat, ismétlés, párhuzam, ellentét, fokozás, figura etymologica, inverzió, kisépika, anekdota, novella, elbeszélés, kisregény, komikus eposz, ballada, szerkezet, időrend, elbeszélői nézőpont, beszédhelyzet.

Képes beszámolót, kiselőadást, prezentációt készíteni és tartani különböző írott és elektronikus forrásokból, kézikönyvekből, atlaszokból/szakmunkákból, a témától függően statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból.

8. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Kisepikai alkotások – prózai és verses, pl. novella, elbeszélés, kisregény, anekdota, karcolat, komikus eposz, ballada	13	0	13
Nagyepikai alkotás - regényelemzés	8	1	9
Lírai és átmeneti műfajok, műtípusok – óda, dal, epigramma, elégia, ekloga, életkép, tájlíra, hangulatlíra, gondolati líra	17	0	17
Stílusirányzatok a 20. század elején (klasszikus modernség)	6	0	6
Nagyepikai alkotás az ifjúsági és/vagy a szórakoztató irodalom köréből – a magyar vagy világirodalom, regényelemzés	7	2	9
Drámai műfajok – egy tragédia és/vagy egy komédia	7	0	7

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

A média kifejezőeszközei (1) Történet és elbeszélés mozgóképen	3	1	4
A média kifejezőeszközei (2) A mozgóképi és az írott sajtó szövegeinek rendszerezése	3	0	3
A média társadalmi szerepe, használata; A média nyelve, a médiaszövegek értelmezése	4	0	4
Évfolyam összesen	68	4	72

8. évfolyam:	Szabad órakeret:	4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Nagyepikai alkotás - regényelemzés	Az emberismeret, az önismeret fejlesztése	1
Nagyepikai alkotás az ifjúsági és/vagy a szórakoztató irodalom köréből – a magyar vagy világirodalom, regényelemzés	Az önismeret, az empátia, az erkölcsi tudatosság fejlesztése; A szórakoztató irodalom egyes alkotásainak, különféle filmes feldolgozásoknak esztétikai szempontú, kritikus értékelése	2
A média kifejezőeszközei (1) Történet és elbeszélés mozgóképen	Egyszerűbb médiaszövegek létrehozása (pl. újságcikk, közösségi portálra készülő adatlap, önportré)	1
Összesen:		4

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló képes a kulturált szociális érintkezésre, eligazodik, és hatékonyan részt vesz a mindennapi páros és csoportos kommunikációs helyzetekben, vitákban. Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit.

Képes érzelmeit kifejezni, álláspontját megfelelő érvek, bizonyítékok segítségével megvédeni, ugyanakkor empátikusan képes beleélni magát mások gondolatvilágába, érzelmeibe, megérti mások cselekvésének mozgatórugóit.

Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális (átfogó) megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére.

Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud önállóan jegyzetet és vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni, állításait indokolni.

Ismeri a tömegkommunikáció fogalmát, legjellemzőbb területeit.

Képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására, 8–10 műfajt műnemekbe tud sorolni, és a műnemek lényegét meg tudja fogalmazni. A különböző regénytípusok műfaji jegyeit felismeri, a szereplőket jellemezni tudja, a konfliktusok mibenlétét fel tudja tárni. Felismeri az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző korok alkotóinak művei alapján (elsősorban 19–20. századi alkotások). Felismeri néhány lírai mű beszédhelyzetét, a megszólító-megszólított viszony néhány jellegzetes típusát, azonosítja a művek tematikáját, meghatározó motívumait. Felfedez műfaji és

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

tematikus-motivikus kapcsolatokat, azonosítja a zenei és ritmikai eszközök típusait, felismeri funkciójukat, hangulati hatásukat. Azonosít képeket, alakzatokat, szókinszbeli és mondattani jellegzetességeket, a lexika jelentésteremtő szerepét megérti a lírai szövegekben, megismeri a kompozíció meghatározó elemeit (pl. tematikus szerkezet, tér- és időszerkezet, logikai szerkezet, beszédhelyzet és változása). Konkrét szövegpéldán meg tudja mutatni a mindentudó és a tárgyilagos elbeszélői szerep különbözőségét, továbbá a közvetett és a közvetlen elbeszélésmód eltérését. Képes a drámákban, filmekben megjelenő emberi kapcsolatok, cselekedetek, érzelmi viszonyulások, konfliktusok összetettségének értelmezésére és megvitatására. Az olvasott, megtárgyalt művek erkölcsi kérdésfeltevéseire véleményében, erkölcsi ítéleteiben, érveiben tud támaszkodni.

Képes művek, műrészletek szöveghű felidézésére.

Képes beszámolót, kiselőadást, prezentációt készíteni és tartani különböző írott és elektronikus forrásokból, kézikönyvekből, atlaszokból/szakmunkákból, a témától függően statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból.

Tisztában van a média alapvető kifejezőeszközeivel, az írott és az elektronikus sajtó műfajaival. Ismeri a média, kitüntetetten az audiovizuális média és az internet társadalmi szerepét, működési módjának legfőbb jellemzőit. Kialakul benne a médiatudatosság elemi szintje, az önálló, kritikus attitűd.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Idegen nyelv

Az idegen nyelv oktatásának alapvető célja, összhangban a Közös európai referenciakerettel (KER), a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és fejlesztése. A kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik az általános kompetenciákkal, vagyis a világról szerzett ismeretekkel, a gyakorlati készségekkel és jártasságokkal, valamint a motivációval, amelyek mindenfajta tevékenységhez, így a nyelvi tevékenységekhez is szükségesek.

A korszerű idegen nyelv-oktatás kritériumainak megfelelően a tankönyvsorozat a nyelvhasználó valós szükségleteire épül, ezért tevékenységközpontú. Olyan helyzetekre készíti fel a tanulókat, amelyek már most vagy a későbbiek során várhatóan fontos szerepet játszanak életükben. A nyelvtanulási folyamat középpontjában a cselekvő tanulók állnak, akik az idegen nyelv segítségével kommunikatív feladatokat oldanak meg. A feladatok megoldása során receptív, produktív, illetve interaktív nyelvi tevékenységeket végeznek. Mivel a valóságban a legtöbb megoldandó feladat több készség együttes alkalmazását teszi szükségessé, ezeket integráltan tanítjuk.

A sikeres kommunikáció érdekében a tankönyvsorozat segít abban, hogy a tanulók az általános iskolai nyelvtanítás végére megismerjék és használni tudják mindazokat a nyelvi eszközöket, amelyekből, és amelyekkel helyesen megformált, értelmes mondanivaló alakítható ki. Segíti, hogy tisztában legyenek a mondanivaló szerveződésének, szerkesztésének elveivel, hogy koherens nyelvi egységgé formálhassák közlendőjüket. Megismerik azokat az eszközöket és forráskönyveket, amelyekkel sikeresen megoldhatók a különféle kommunikációs helyzetek. Felismerik, hogy minden nyelvi érintkezést szabályok szönek át, amelyek a nemek, korosztályok, társadalmi csoportok között különböző alkalmakkor szabályozzák az érintkezést. Ide tartoznak a nyelvi udvariassági szabályok, rituálék és a helyzetnek megfelelő hangnem használatának szabályai is.

Automatikusan kialakul az a tanulói igény, hogy a célnyelvi országokkal és kultúrájukkal még alaposabban megismerkedjenek.

Tantárgyközi integráció

A nyelvtanulás tartalmára vonatkozóan a NAT hangsúlyozza a tantárgyközi integráció jelentőségét. A tankönyvsorozat rendszeresen épít a tananyagba olyan szókincsfejlesztést, melynek segítségével a tanulók angol és német nyelven más tantárgyak keretében szerzett ismereteket és személyes tapasztalatokat is ki tudnak fejezni.

Nyelvtanulási stratégiák

Az egész életen át tartó tanulás szempontjából kiemelkedő jelentősége van a nyelvtanulási stratégiáknak, amelyek ismerete és alkalmazása segíti a tanulókat abban, hogy nyelvtudásukat önállóan ápolják és fejlesszék, valamint újabb nyelveket sajátítsanak el. Ezek a stratégiák észrevétlenül sajátítódhatnak el, hiszen ebben az életkorban elsősorban a mintakövetés jellemző. Ráadásul a módszeresen egymásra épülő tanítási egységek szerkezete arra készíti a tanulókat, hogy rendszeresen önállóan is értékeljék tudásukat.

Az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia fejlesztése

Az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia fejlesztése szoros kapcsolatban áll a NAT-ban megfogalmazott kulcskompetenciákkal. A kommunikatív nyelvi kompetencia több ponton érintkezik az anyanyelvi kompetenciával. A szövegalkotás, szövegértelmezés, szóbeli és írásbeli kommunikáció számos készségeleme átvihető az angol és német nyelv tanulásába, és fordítva, az idegen nyelv tanulása során elsajátított kompetenciák hasznosak az anyanyelvi kommunikáció területén. A két

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

terület erősítheti egymást, olyannyira, hogy megfelelő módszerek alkalmazása esetén az is lehet sikeres nyelvtanuló és nyelvhasználó, akinek hiányosak az anyanyelvi ismereti, sőt az idegen nyelv tanulása segíthet abban, hogy tudatosabbá váljon az anyanyelv használata.

Az önálló tanulás képességének kialakítása – az internet használata

Az önálló tanulás képességének kialakításában hasznos segítséget nyújt a modern technika, az interneten található autentikus szövegek, a direkt és indirekt nyelvtanulási lehetőségek sokasága. Az ingyen elérhető autentikus hanganyagok és videók, képek, szótárak, interaktív feladatok mellett az írott és a szóbeli csevegés, a fórumozás és a blogolás is élményszerű nyelvtanulásra ad alkalmat. Az önálló tanulás képességének folyamatos fejlesztéséhez azonban szükség van a tanulásról magáról történő beszélgetésre, a tanulási stratégiák kialakításában való segítségnyújtásra, az önértékelés és a társértékelés alkalmainak megteremtésére is.

A nyelvtanítás sikerében fontos szerepet játszik a nyelvtanulók ismereteinek, érdeklődésének, igényeinek, nyelvi és nem nyelvi készségeinek a tanulási folyamatba történő bekapcsolása. A nyelvtanulás ugyanakkor a témák sokfélesége miatt, valamint azért, mert minden más tantárgynál több lehetőséget nyújt a beszélgetésre, kiválóan alkalmas a személyiség kibontakozásának támogatására. A siker másik kulcsa a folyamatos pozitív megerősítés, a tanulók önmagukhoz mért fejlődésének elismerése.

Az 5. évfolyam megkezdésekor a tanulók iskolánkban már három év nyelvtanulási tapasztalattal rendelkeznek. Megértik az órai tevékenységekre vonatkozó egyszerű utasításokat, tudják, hogy léteznek olyan iskolai és iskolán kívüli helyzetek, feladatok, amelyeket csak akkor képesek sikerrel megoldani, ha megfelelő nyelvismerettel rendelkeznek. Már ismernek hangzó és írott szövegeket, az írást is elkezdték az idegen nyelv tanulásának szolgálatába állítani, és gondolataikat egyszerű formában már írásban is ki tudják fejezni. Ismerik a játékos nyelvtanulás örömét, és a feldolgozott tartalmak révén lehetőségük nyílt bepillantani egy, a sajátjukhoz részben hasonló, részben attól eltérő kultúrába. A pozitív visszajelzések önbizalmat adtak nekik, és néhány alapvető nyelvtanulási stratégia elsajátításával megtették az első lépéseket az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

Az 5–6. évfolyam céljai között első helyen áll a motiváció fenntartása, a tanulók sikerélményének biztosítása értelmes munkával. Fontos célunk a beszédértés és a beszédkészség fejlesztése, ami mellé fokozatosan felzárkózik az olvasott szöveg értése és az írás is. A készségek fejlesztése komplex módon történik, úgy, ahogy azok a valós kommunikációs helyzetekben természetes módon összekapcsolódnak. A nyelv elsajátítása kontextusba ágyazva, konkrét beszédhelyzetekben történik, melyekben a verbális és a nem verbális elemek természetes egységet alkotnak.

A témakörök felölelik a tanterv egyéb tantárgyi tartalmait, hiszen a nyelvet nem önmagáért használjuk, hanem információszerezésre, illetve az információ feldolgozására. A kereszttantervi törekvések hozzájárulnak az idegen nyelvi tananyag érthetővé tételéhez, de a tartalmakat más szempontból, másképp csoportosítva dolgozzuk fel, nehogy unalmassá váljanak.

Bár a 10–14 éves korosztály a nyelvtanulás során jobban támaszkodik memóriájára, mint a célnyelv szabályrendszerére, egyre inkább képes szabályszerűségeket észrevenni a nyelvben. Mivel a szabályok ismerete csak kismértékben segíti nyelvi fejlődésüket, a tanításban fontos szerepet játszik a nyelvi szerkezetek automatizálása. A helyes nyelvhasználat elsajátításában lényeges a nyelvi input minősége és mennyisége, valamint a pozitív tanári visszajelzés. Cél, hogy a tanulók esetleges nyelvi hibáikat maguk vegyék észre és javítsák, így segíthetjük őket autonóm nyelvtanulóvá válni.

A négy év során célunk, hogy a diákjaink eljussanak a nyelvtanulási stratégiák olyan szintű használatához, ami lehetővé teszi számukra az osztályterem falain kívülről jövő idegen nyelvi hatások (filmek, zene, tévéműsorok, újságok) hasznosítását és az irányított önálló haladást. Fontos,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

hogy a tanulók idegen nyelvi kompetenciájának fejlesztése szoros összefonódásban és kölcsönhatásban legyen a az anyanyelvi kommunikációval, a szociális kompetenciával, az esztétikai-művészeti tudatossággal és kifejezőképességgel, valamint az önálló tanulással. A digitális kompetencia is egyre nagyobb szerepet kap, hiszen az IKT-eszközök használata idegen nyelven is az információszerzés és információcsere korszerű és hatékony módja.

A nyolcadik osztály végére a tanulók nyelvtudása eléri azt a mérhető szintet, amellyel képesek ismert témakörökben idegen nyelvű információt megérteni és adni, interakciókban sikerrel részt venni.

Fejlesztési követelmények

A tanuló képes követni a célnyelvi órávezetést, idegen nyelvű információt megérteni és adni, interakcióban sikerrel részt venni. Képes a tanárral és társaival együttműködni a nyelvórai feladatok megoldásában, párbeszédet tud folytatni, és minta alapján egyszerűbb szövegeket is alkot. Tisztában van a nyelvtanulás részterületeivel (hallott szöveg értése, beszédkésztség, olvasásértés, szókincs, fogalmazás stb.), kialakult és továbbfejleszthető nyelvtanulási stratégiái vannak. Kialakul az igény benne, hogy az osztálytermen kívüli idegen nyelvi hatásokat (tévéműsorok, újságok, internet stb.) is megpróbálja hasznosítani önálló haladása érdekében.

A fejlesztés várható eredménye a 6. évfolyam végén a KER szerinti A1 szint, a 8. évfolyam végén A2 szint.

Értékelés

Az eredményes tanulás-tanítás folyamat alapfeltétele a folyamatos és rendszeres értékelés, melynek során képet kapunk arról, hogy tanulóink milyen fejlettségi fokot értek el a négy alapkészség területén, milyen mértékig sajátították el a tanított anyagot, és, hogy mennyire tudják teljesíteni a tantervben megfogalmazott követelményeket. A reális alapokra épülő értékelés a tanulót további munkára ösztönzi, és erősíti a motivációját.

A tanári kézikönyvek tartalmi és módszertani segítséget nyújtanak az értékeléshez. A tanítási folyamat különböző szakaszaihoz ellenőrző feladatokat, előre elkészített felmérőket használunk, vagy a kézikönyv függelékeként, vagy különálló, ingyenes füzetben. Fontos, azonban, hogy a tanulói teljesítmény ellenőrzése ne csupán feladatlapon történjen, hiszen a négy alapkészség mindegyikében mérni kell a fejlődést. A tankönyv, a munkafüzet és a hanganyag különböző lehetőségeket ajánl fel minden fejezetben a tanulói teljesítmény értékelésére.

Az alkalmazott tankönyv kiválasztásának elvi szempontjai

A kerettanterv alapvető célkitűzéseinek 100%-ban feleljen meg: motiválja a tanulót a nyelvtanulásra, fejlessze mindazokat a készségeket, amelyek a nyelvtudáshoz szükségesek, használjon olyan munkáltató és gyakorlati feladattípusokat, amelyek megkönnyítik a nyelv elsajátítását.

A tankönyvsorozat a felső tagozatos angol és német nyelvi tanterv követelményeit 100%-ban fedje.

A tananyag illeszthető legyen a tantervben megadott éves óraszámokhoz.

Iskolánkban rendszeresek a helyi szervezésű idegen nyelvi versenyek. Tanulóink rendszeresen bekapcsolódunk idegen nyelvi levelezős versenyekbe. A tanév során a nyelv iránt érdeklődő tanulóinknak lehetőséget biztosítunk megyei szintű csapatversenyeken való megmérettetésekre.

A délutáni szabadidőben idegen nyelvi szakköröket indítunk tehetséggondozás, versenyre történő felkészülés biztosítására. kiscsoportos formában.

Évfolyam	Heti órakeret	Évi órakeret	Kerettantervi órakeret	Helyi tervezésű

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

				<i>órakeret</i>
5.				
6.	3	108	97	11
7.	3	108	97	11
8.	3	108	97	11

6. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Család	15	2	17
Otthon, lakóhely	15	2	17
Étkezés	10	1	11
Sport	5	-	5
Iskola, barátok	14	-	14
Szabadidő, szórakozás	10	1	11
Ünnepek és szokások	3	3	6
Természet, állatok	10	2	12
Fantázia és valóság	5	-	5
Egészséges életmód	10	-	10
Évfolyam összesen	97	11	108

6.évfolyam:

Szabad órakeret:

11

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Család	Foglalkozások, napirend	2
Otthon, tágabb környezetünk	Ország, lakóhely bemutatása	2
Étkezés	Étkezési szokások, ételreceptek	1
Természet, állatok	Állatok jellemzése	2
Ünnepek és szokások	Családi ünnepek, ajándékok ünnepekre	3
Szabadidő, szórakozás	Tévé, film, videó, számítógép	1
	Összesen:	11

6. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Beszédkésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- jórészt tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- tanult minta alapján egyszerű párbeszédben részt vesz.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál; j
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megért.

Íráskészség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlét) létrehoz.

7. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Család	10	2	12
Emberi kapcsolatok	10	-	10
Otthon	10	2	12
Étkezés	10	-	10
Utazás, pihenés	10	1	11
Sport, egészséges életmód	10	-	10
Iskola, barátok	10	-	10
Szabadidő, szórakozás	7	2	9
Ünnepek, szokások	3	3	6
Város, bevásárlás	10	-	10
Zene, művészetek	7	1	8
Évfolyam összesen	97	11	108

7.évfolyam:	Szabad órakeret:	11
Tematikai egység	Téma	Óraszám
Család	Család, foglalkozások	2
Otthon, tágabb környezetünk	Ország, lakóhely bemutatása	2
Utazás, pihenés	Közlekedési eszközök	1
Zene, művészetek	Zene, színház	1

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ünnepek és szokások	Családi ünnepek, ajándékok ünnepekre	3
Szabadidő, szórakozás	Tévé, film, videó, számítógép, olvasás	2
Összesen:		11

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- megérti az utasításokat, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűri;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megért; ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkezteti.

Beszédképesség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket tesz fel,
- eseményeket mesél el;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- részt vesz egyszerű párbeszédben,
- beszélgetést kezdeményez, befejez.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti;
- egyszerű, képekkel illusztrált szöveget megért;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti.

Írásképesség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz;

8. évfolyam:

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összhőkerete
Család, emberi kapcsolatok	15	3	18
Természet, állatok	10	-	10
Egészséges életmód	10	-	10
Környezetünk védelme	6	-	6
Iskola, barátok	10	-	10
Szabadidő, szórakozás	10	3	13
Ünnepek, szokások	3	3	6
Város, bevásárlás	10	-	10
Felfedezések, tudomány	8	-	8
Média, kommunikáció	5	2	7
Földünk és a világűr	10	-	10
Évfolyam összesen	97	11	108

8.évfolyam:	Szabad órakeret:	11

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Család	Emberi kapcsolatok, otthoni teendők	3
Szabadidő, szórakozás	Zene, színház, múzeumok, olvasás	3
Ünnepek, szokások	Családi és egyéb ünnepek	3
Média, kommunikáció	E-mail, SMS, PP-s projektek	2
Összesen:		11

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből kikövetkeztetni;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegtől elkülöníteni.

Beszédkésztség

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket feltesz,
- eseményeket elmesél;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- egyszerű párbeszédben részt vesz;

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveget elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- egyszerű történetet megérteni; jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníti.

Íráskészség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlét, baráti levelet) létrehoz;
- ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő kb. 50 szavas szöveget ír;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Matematika

„A matematika a tudományok királynője.”
(Gauss)

Az iskolai matematika tanítás célja, hogy hiteles képet nyújtson a műveltség területéről, mint tudásrendszeréről, mint sajátos emberi megismerési, szellemi tevékenységről. A matematika tanulása érzelmi és motivációs vonatkozásban is formálja, gazdagítja a személyiséget, a gondolkodást, alkalmazásra képes tudást hoz létre.

Alapvető CÉL: a tanulókat megismertetni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyaival, megalapoznia korszerű, alkalmazásra képes matematikai műveltségüket, fejleszteni gondolkodásukat, az életkornak megfelelő szinten biztosítani többi tantárgy tanuláshoz, a mindennapok gyakorlatához szükséges matematikai ismereteket.

Alapvető cél a megértésen alapuló gondolkodás fejlesztése, a valóságos szituációk és a matematikai modellek közötti kétirányú út megismerése és azok használatának fokozatos kialakítása.

A matematikai gondolkodásfejlesztése emeli a gondolkodás általános kultúráját.

A műveltségi terület a matematika különböző témaköreinek szerves összeépülésével kívánja feltárni a matematika és a gondolkodás világát.

A matematika tanítás feladata a matematika különböző arculatainak bemutatása:

- kulturális örökség;
- önálló tudomány;
- más tudományok segítője;
- alkotó tevékenység;
- a gondolkodás örömeinek forrása;
- a mintákban, struktúrákban tapasztalható rend és esztétikum megjelenítője;
- a mindennapi élet része, foglalkozások (szakmák) eszköze.

A matematikai ismeretek magukban foglalják a számok mértékeket, struktúrák, az alapműveletek és az alapvető matematikai fogalmak, jelölések és összefüggések készség szintű ismeretét.

A matematika szerepének megértése a természet és társadalomtudományokban, a humán kultúra számos ágában a döntőképeség fejlesztésében.

Célunk, hogy az általunk tanított matematika támogassa az elektronikus eszközök (zsebszámológép, számítógép, internet stb..) információhordozók megismerését, alkalmazásukat az ismeretszerzésben, a problémák megoldásában.

Az általános iskolai matematikai nevelés adjon biztos alapot a reálisan megválasztott középfokú tanulmányok folytatására.

Iskolánkban az ötödik évfolyamos matematikai ismereteket teljes egészében a Kerettantervekben meghatározottak alapján oktatjuk. A hatodik, hetedik és nyolcadik évfolyam órakeretét heti egy órával kiegészítettük a szabadon felhasználható időkeret terhére, az ismeretek körét a szabad időkeretben témánként részletezzük.

A tehetséggondozás területén bekapcsolódunk levelezős, kistérségi és megyei szintű versenyekbe. Rendszeresen megrendezzük a Zrínyi Ilona matematika, az Alapművelési verseny házi fordulóit.

Nyolcadikos tanulóink számára felvételire előkészítő foglalkozásokat szervezünk a központi írásbeli vizsgák időpontjáig bezárólag az első félévben.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.				
6.	3 + 1	144	108	36

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

7.	3 + 1	144	108	36

6. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám ($\pm$)	Témakör összidőkerete
Gondolkodási ismeretek	folyamatos	folyamatos	folyamatos
Számтан és algebra	48	20	68
Geometria	30	8	38
Függvények ,az analízis elemei	10	2	12
Statisztika, valószínűség	4	2	6
Témazáró dolgozatok írása, javítása	8	0	8
Összefoglalás, hiányok pótlása	4 + 4	4	4 + 8
Évfolyam összesen	108	36	144

6. évfolyam:

Szabad órakeret:

36

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Számтан és algebra	Műveletek racionális számkörben	10
	A mindennapi életben felmerülő, egyszerű arányossági feladatok	3
	Szabványmértékegységek és átváltásuk	1
	Egyszerű százalékszámítási feladatok arányos következtetéssel	3
	Egyszerű elsőfokú egyismeretlenes egyenletek	1
	Szöveges feladatok megoldása.	2
Geometria	Nevezetes szögek szerkesztése	1
	Egyenlőszárú szárú háromszög és speciális négyszögek szerkesztése	3
	Tengelyesen szimmetrikus háromszögek, négyszögek	1
	Tengelyesen szimmetrikus háromszögek, négyszögek területe	3
Függvények ,az analízis elemei	Változó mennyiségek közötti kapcsolatok, ábrázolásuk derékszögű koordináta-rendszerben	1
	Sorozatok folytatása adott szabály szerint	1
Statisztika, valószínűség	Adatok tervszerű gyűjtése, rendezése. Egyszerű diagramok, értelmezése, táblázatok olvasása, készítése	2
Összefoglalás, hiányok pótlása	Tematikai egységenként 1-1 óra	4
Összesen:		36

6.évfolyam: A továbbhaladás feltételei:

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazba rendezés adott tulajdonság alapján, részhalmaz felírása, felismerése.
- Két véges halmaz közös részének, uniójának felírása, ábrázolása.
- Néhány elem kiválasztása adott szempont szerint.
- Néhány elem sorba rendezése, az összes lehetséges sorrend felírása.
- Állítások igazságának eldöntésére, igaz és hamis állítások megfogalmazása.
- A nyelv logikai elemeinek és az összehasonlításhoz szükséges kifejezéseknek a helyes használata.

Számtan, algebra

- A tízes számrendszer fogalma, a tízes számrendszer helyiértékeinek ismerete.
- Számok osztóinak, többszörőseinek felírása. Közös osztók, közös többszörösök megkeresése. Oszthatósági szabályok (2, 3, 5, 9, 10, 100) ismerete, alkalmazása.
- Egész számok fogalmának ismerete, ellentett, abszolútérték meghatározása. Egész számok összeadása, kivonása, szorzása, osztása. Az egész számokkal végzett műveletek szabályainak alkalmazása.
- Törtek, tizedestörtek értelmezése, írása, olvasása, egyszerűsítése, bővítése, összehasonlításuk. Tizedestörtek kerekítése. Törtek, tizedestörtek összeadása, kivonása, szorzása, osztása. A racionális szám fogalma. Műveletek a racionális számok körében (negatív törtekkel, tizedestörtekkel is).
- Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
- Két szám aránya. A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel, az egyenes arányosság [és a fordított arányosság] értése, használata.
- A százalék fogalmának ismerete, a százalékkérték kiszámítása.
- Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása szabadon választott módszerrel.
- Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlet felírásával. Szövegértelmezés, adatok kigyűjtése, terv (szimbólumok, betűkifejezések segítségével összefüggések felírása a szöveges feladatok adatai között), becslés, számítás; ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése.

A hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban. Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Tájékozódás a koordináta-rendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak leolvasása.
- Egyszerűbb grafikonok, elemzése, oszlopdiagramok, vonaldiagramok értelmezése, megrajzolása. Táblázatok értelmezése, készítése.
- Az egyenes arányosság mint függvény. Az egyenes arányosság grafikonjának értelmezése.
- Néhány tagjával elkezdett sorozathoz szabály(ok) keresése, megfogalmazása. Egyszerű sorozatok folytatása adott, illetve felismert szabály alapján.

Geometria

- Tételek felismerése, a szaknyelv és az anyanyelv helyes használata.
- Párhuzamos, metsző, kitérő, merőleges egyenesek fogalmának ismerete. Párhuzamos és merőleges egyenesek rajzolása egyélű és derékszögű vonalzó segítségével.
- Alapszerkesztések végrehajtása; pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága, szakaszelező merőleges, szögfelező, szögmásolás, merőleges és párhuzamos egyenesek. Téglalap szerkesztése.
- Adott tulajdonságú pontthalmazok felismerése. A körrel kapcsolatos fogalmak, elnevezések ismerete.
- A szögtartomány fogalma, a szögek nagyságának megmérése, a mértékegységek ismerete. Adott nagyságú szög megrajzolása szögmérő segítségével. A szögfajták ismerete. Speciális szögek szerkesztése.
- Alakzatok tengelyese tükrképének szerkesztése, a tengelyes szimmetria felismerése.
- A sokszög szemléletes fogalma. Sokszögek tulajdonságainak vizsgálata a geometriai ismeretek alkalmazásával (átlók száma, konvex és konkáv sokszögek megkülönböztetése, tengelyes szimmetria

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

stb.). A sokszögek csoportosítása különböző szempontok szerint. Konkrét sokszögek kerületének kiszámítása.

- A háromszögek osztályozása szögek szerint. A háromszög-egyenlőtlenség felismerése. Tengelyesen szimmetrikus háromszög szerkesztése, tulajdonságainak felismerése, területének kiszámítása (átdarabolás, kiegészítés).
- A négyszög, a speciális négyszögek fogalmának ismerete, tulajdonságaik vizsgálata, Tengelyesen szimmetrikus négyszögek tulajdonságainak felismerése adott ábrák segítségével. A négyszög kerületének kiszámítása.
- A téglalap (négyzet) területe, a korábban tanultak alkalmazása geometriai problémák és gyakorlati jellegű feladatok megoldásában.
- A téglatest, kocka ismerete, az elnevezések (csúcs, él, lap) helyes használata, tulajdonságaik vizsgálata.
- A téglatest térfogata, a térfogat szabványos mértékegységei. A térfogat és az űrtartalom mértékegységei közti kapcsolat ismerete. A korábban tanultak alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban.

Testek ábrázolása, az ábrák helyes értelmezése. Testek építése.

Valószínűség, statisztika

- Egyszerű oszlopdiagramok, vonaldiagramok kördiagramok értelmezése, készítése, táblázatok olvasása.
- Néhány szám számtani közepének kiszámítása.

Valószínűségi játékok, kísérletek során adatok tervszerű gyűjtése, rögzítése, rendezése, ábrázolása.

7 évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám ($\pm$)	Témakör összidőkerete
Gondolkodási ismeretek	folyamatos	folyamatos	folyamatos
Számтан és algebra	36	16	52
Geometria	36	10	46
Függvények, az analízis elemei	15	3	18
Statisztika, valószínűség	5	3	8
Témazáró dolgozatok írása, javítása	8	0	8
Összefoglalás, hiányok pótlása	4 + 4	4	4 + 8
Évfolyam összesen	108	36	144

7. évfolyam:

	Szabad órakeret:	36

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Számтан és algebra	Műveletek racionális számkörben	2
	Műveletek hatványokkal: azonos alapú hatványok szorzása, osztása	2
	Oszthatósági szabályok alkalmazása	1
	Egyenes arányosság, fordított arányosság	3
	Mértékegységek átváltása racionális számkörben	1
	Az alap, a százalékkérték és százalékláb kiszámítása következtetéssel	3
	Egyszerű átalakítások algebrai kifejezésekben: zárójel felbontása, összevonás	1
	Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek,	3

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

	egyenlőtlenségek megoldása mérlegelvével	
Geometria	A háromszögek területének és területének kiszámítása	1
	A háromszög szerkesztése alapesetekben, magasságpont szerkesztése	2
	Paralelogramma, trapéz, deltoid kerülete, területe	2
	Kör kerülete, területe	1
	Három- és négyszög alapú egyenes hasábok, forgáshenger hálójá, tulajdonságai, felszíne, térfogata	3
	Mértékegységek átváltása racionális számkörben	1
Függvények ,az analízis elemei	Grafikonok olvasása, értelmezése, készítése: szöveggel vagy matematikai alakban megadott szabály grafikus megjelenítése értéktáblázat segítségével	2
	Egyszerű sorozatok vizsgálata	1
Statisztika, valószínűség	Adatsokaság szemléltetése, grafikonok készítése	1
	Számtani közép kiszámítása	1
	Valószínűségi kísérletek	1
Összefoglalás, hiányok pótlása	Tematikai egységenként 1-1 óra	4
Összesen:		36

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei:

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján. Halmazok ábrázolása.
- A nyelv logikai elemeinek helyes használata. Állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
- Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, egyszerűbb szövegek értelmezése.
- Kombinatorikai gondolatmenetek alkalmazása a lehetséges esetek, megoldások felkutatásában.
- Gráfok használata feladatmegoldások, összefüggések szemléltetése során.

Számtan, algebra

- A racionális számokkal kapcsolatos fogalomrendszer ismerete. A négy alapművelet végrehajtása az egész számok és a törtalakban vagy tizedest tört alakban adott racionális számok körében.
- A természetes szám kitevőjű hatványozás fogalma, hatványértékek kiszámítása. Műveletek konkrét természetes szám kitevőjű hatványokkal.
- A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása (a hatványozást is figyelembe véve). Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.
- Az oszthatósággal kapcsolatos definíciók, tételek (osztó, többszörös, oszthatósági szabályok, közös osztó, közös többszörös) ismerete. A legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös meghatározása. Pozitív egész számok prímtényezőkre bontása. Egyszerű oszthatósági problémák vizsgálata. Az oszthatóságról tanult ismereteik megszerzése során kialakult a bizonyítás iránti igény.
- Az arány fogalmának ismerete, alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban is. Arányos osztás végrehajtása. Az egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása matematikai és hétköznapi feladatokban.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A százalékszámítás fogalomrendszerének ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása. A kamatos kamat fogalma, kiszámítása..
- Algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének meghatározása. Algebrai egész kifejezések összevonása, szorzása egytagú kifejezéssel. A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában.
- Egyszerű egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása, a kapott eredmény ellenőrzése.

Az egyenletmegoldás különböző módszereinek sikeres alkalmazása a matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldására. (Szöveges feladatok értelmezése, összefüggések lefordítása a matematika nyelvére, a számítások végrehajtása, az eredmény ellenőrzése a szöveg alapján.)

Összefüggések, függvények, sorozatok

- A hozzárendelés (reláció) megadása diagrammal, táblázattal, grafikonnal, szabállyal. Alaphalmaz, képhalmaz fogalmának ismerete.
- Egyértelmű hozzárendelés, függvény fogalmának, valamint az értelmezési tartomány, értékkészlet fogalmának ismerete, konkrét függvény értelmezési tartományának, értékkészletének meghatározása.
- Valós (szám-szám) függvény grafikonjának elemzése a tanult szempontok szerint: a függvény alaptulajdonságainak (adott helyen felvett függvényérték, adott függvényértékhez tartozó független változók, növekedés, csökkenés, legnagyobb érték, legkisebb érték) grafikonról való leolvasása.
- Az egyenes arányosság mint szám-szám függvény tulajdonságainak felismerése. Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, adott egyenes arányosság grafikonjának ábrázolása. A grafikon meredekségének vizsgálata.
- A lineáris függvénnyel kapcsolatos fogalomrendszer ismerete, konkrét lineáris függvény grafikonjának megrajzolása (esetleg összegtartozó számpárok segítségével). A lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása természettudományos feladatokban is.
- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.

Geometria

- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni.
- Ismeri a vektor fogalmát.
- Az egybevágó alakzatok felismerése. Tengelyes és középpontos tükörkép, eltolt alakzat képének megszerkesztése. A tanult egybevágósági transzformációk vizsgálata, tulajdonságaik felsorolása. A tengelyesen szimmetrikus, a középpontosan szimmetrikus alakzatok felismerése, e fogalmak alkalmazása geometriai vizsgálatokban.
- A szögpárok ismerete, alkalmazásuk geometriai vizsgálatokban.
- Ismeri a háromszög tulajdonságait (háromszög-egyenlőtlenség, háromszög szögei és oldalai közötti összefüggések, háromszög belső és külső szögeire vonatkozó összefüggések), háromszögek csoportosítása szögeik és oldalai szerint. Tudását alkalmazza a feladatok megoldásában.
- Ismeri a nevezetes négyszögek (deltoid, trapéz, húrtapéz, paralelogramma, rombusz, téglalap, négyzet) fogalmát, e fogalmak közti kapcsolatrendszerét. Ismeri a négyszög (speciálisan a nevezetes négyszögek) belső és külső szögeire vonatkozó összefüggéseket, továbbá a nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságait. Tudását alkalmazza feladatok megoldásában.

Ismeri a sokszög területének fogalmát, szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. Kiszámítja a háromszög, a nevezetes négyszögek és a kör területét, területét. A területszámításról tanultakat képes alkalmazni térgeometriai számításokban, illetve a mindennapi gyakorlattal kapcsolatos feladatok megoldásában.

- A tanuló képes térbeli alakzatok axonometrikus képét felvázolni, és ennek segítségével sikeresen old meg problémákat.
- Ismeri az egyenes hasáb és az egyenes körhenger fogalmát, tulajdonságait. Képes felvázolni a tanult testek hálóját, kiszámítani a felszínüket.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Ismeri a sokszöglapokkal határolt test térfogatának fogalmát, a térfogat szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. A háromszög és négyszög alapú egyenes hasáb, továbbá a forgáshenger térfogatképleteinek ismeretében ki tudja számítani sok, a mindennapjainkban előforduló test felszínét, térfogatát, űrmértékét.

Valószínűség, statisztika

- Valószínűségi kísérletek eredményeinek tudatos megfigyelése, lejegyzése, relatív gyakoriságok kiszámítása. Konkrét feladatok kapcsán a tanuló érti az esély, a valószínűség fogalmát, felismeri a biztos és a lehetetlen eseményt. Események valószínűségének kiszámítása vagy becslése egyszerűbb esetekben.

Adathalmaz rendezése megadott szempontok szerint, táblázatok készítése. Adat gyakoriságának és relatív gyakoriságának kiszámítása. A középértékek (középső érték, átlag, leggyakoribb érték) és a terjedelem meghatározása. Vonaldiagram, oszlopdiagram olvasása, készítése, szalag-, kördiagram olvasása.

8 évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összhidőkerete
Gondolkodási ismeretek	folyamatos	folyamatos	folyamatos
Számтан és algebra	34	12	46
Geometria	38	8	46
Függvények ,az analízis elemei	15	3	18
Statisztika, valószínűség	5	3	8
Középiskolai felvételire készülés	0	6	6
Témazáró dolgozatok írása, javítása	8	0	8
Összefoglalás, hiányok pótlása	4 + 4	4	4 + 8
Évfolyam összesen	108	36	144

8. évfolyam:	Szabad órakeret:	36

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Számтан és algebra	Műveletek racionális számkörben	3
	Legnagyobb közös osztó, legkisebb pozitív közös többszörös alkalmazása	1
	Gazdaságossági számítások	2
	Az algebrai egész kifejezések közötti műveletek	1
	Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása	2
	A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása a tanult matematikai módszerek használatával	3
Geometria	Háromszög, trapéz, paralelogramma, deltoid szerkesztése	2
	Pitagorasz tételének gyakorlati alkalmazása	2
	Forgáskúp, gúla felszíne és térfogata	2
	Egyszerű számításos feladatok a geometria különböző területeiről	2
Függvények ,az analízis elemei	Függvények jellemzése növekedés, fogyás	1

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

	Függvények és ábrázolásuk	1
	Sorozatok vizsgálata, képzése	1
Statisztika, valószínűség	Adathalmazok elemzése és értelmezése, ábrázolásuk..	1
	Grafikonok készítése, elemzése	1
	Valószínűség előzetes becslése, kísérlettel való összehasonlítása	1
Középiskolai felvételre készülés	Műveletek	1
	Arányosság, százalékszámítás	1
	Grafikonok, függvények	1
	Szöveges feladatok	1
	Előző évek feladatsorainak megoldása	2
Összefoglalás, hiányok pótlása	Tematikai egységenként 1-1 óra	4
	Összesen:	36

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei:

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Halmazokkal kapcsolatos alapfogalmak ismerete, halmazok szemléltetése, halmazműveletek ismerete, eszköz jellegű alkalmazásuk számelméleti, geometriai vizsgálatokban. Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.
 - A nyelv logikai elemeinek („nem”, „és”, „vagy”, „ha ..., akkor ...”, „legalább”, „legfeljebb”, „pontosan akkor ..., ha ...”, „minden”, „van olyan”) helyes értelmezése, tudatos használata. Állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése, állítások tagadása.
 - Állítások, feltételezések, választások világos, érthető közlésének képessége, szövegek értelmezése. A szaknyelv tudatos használata.
 - Kombinatorikai feladatok megoldása az összes eset szisztematikus összeszámlálásával, a megoldás gondolatmenetének elmondása, leírása, szemléltetése faábrával. Kombinatorikai gondolatmenetek alkalmazása a matematika különböző területein (például oszthatósági problémák megoldásában, geometriai feladatok megoldásának diszkussziójában, valószínűség-számítási feladatokban a lehetséges, illetve a kedvező esetek összeszámlálásában).
 - Gráfok használata a matematika különböző témaköreiben, a feladatmegoldások gondolatmenetének követése, összefüggések, fogalmak közti kapcsolatok szemléltetése során.
- Néhány kiemelkedő magyar matematikus, esetleg kutatási területének, eredményének megnevezése

Számтан, algebra

- A számhalmazok (természetes, egész, racionális számok) ismerete. Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.
- A természetes szám kitevőjű hatványozás fogalma, hatványértékek kiszámítása számológép használatával. Műveletek természetes szám kitevőjű hatványokkal, a hatványozás azonosságainak felismerése, alkalmazása.
- Az oszthatósággal kapcsolatos definíciók, tételek, számolási eljárások ismerete, alkalmazása egyszerű oszthatósági feladatok megoldásában, törtek egyszerűsítésében, törtekkel végzett műveletek végrehajtásában.
- A négyzetgyökvonás fogalmának ismerete, pozitív számok négyzetgyökének (közelítő) meghatározása számológép segítségével. A négyzetgyökvonás biztos alkalmazása a matematika különböző témaköreiben.
- Az arány fogalmának ismerete, alkalmazása gyakorlati jellegű feladatokban, geometriai számításokban. Arányos osztás végrehajtása. Az egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása matematikai és hétköznapi feladatokban. A mindennapjainkhoz kapcsolódó százalékszámítási feladatok megoldása. Kamatos kamat kiszámítása.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének meghatározása. Algebrai egész kifejezések összevonása, szorzása egytagú kifejezéssel. A betűkifejezések és az azokkal végzett műveletek alkalmazása matematikai, természettudományos és hétköznapi feladatok megoldásában. A geometriában és a természettudományos tárgyakban előforduló képletek értelmezése, alkalmazása, az ismeretlen változó kifejezése a képletből.
- Az egyenlet, egyenlőtlenség, azonosság, azonos egyenlőtlenség fogalmának ismerete. Gyakorlottság az egyenletek, egyenlőtlenségek megoldásában, a mérlegelv alkalmazásában, a kapott eredmény ellenőrzésében. Egyenlőtlenség megoldáshalmazának ábrázolása számegyenesen.

Az egyenletmegoldás különböző módszereinek sikeres alkalmazása a matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldására. (Szöveges feladatok értelmezése, összefüggések lefordítása a matematika nyelvére, a számítások végrehajtása, az eredmény ellenőrzése a szöveg alapján.)

Geometria

- Ismeri a geometria alapvető fogalmait és a hozzájuk kapcsolódó elnevezéseket. Felismeri a térelemek kölcsönös helyzetét, továbbá az adott tulajdonságú pontthalmazokat. Képes értelmezni és meghatározni a térelemek távolságát. Szögek értelmezése, mérése, a szögfajták, valamint a szögpárok ismerete. Az alapvető szerkesztések (szakaszfelezés, szögmásolás, szögfelezés, stb.) végrehajtása. Ismeri a vektor fogalmát. Ezeket az ismereteket képes alkalmazni sokszögek, testek, geometriai transzformációk tulajdonságainak vizsgálatában, feladatok megoldásában. Helyesen használja a szaknyelvet.
- A tanuló a geometriai ismeretek segítségével képes jó ábrákat készíteni, pontos szerkesztéseket végezni, képes térbeli alakzatok axonometrikus képét felvázolni, és ennek segítségével sikeresen old meg problémákat.
- Ismeri a háromszög tulajdonságait (háromszög-egyenlőtlenség, háromszög szögei és oldalai közötti összefüggések, háromszög belső és külső szögeire vonatkozó összefüggések), háromszögek csoportosítása szögeik és oldalai szerint. Háromszög-szerkesztések lépéseinek leírása, a szerkesztések elvégzése. Háromszögek nevezetes vonalainak, pontjainak, köreinek meghatározása, megszerkesztése.
- A Pitagorasz-tétel kimondása és alkalmazása számítási feladatokban.
- Ismeri a nevezetes négyszögek fogalmát, e fogalmak közti kapcsolatrendszerét. Ismeri a négyszög (speciálisan a nevezetes négyszögek) belső és külső szögeire vonatkozó összefüggéseket, továbbá a nevezetes négyszögek szimmetriatulajdonságait. Tudását képes alkalmazni feladatok megoldásában.
- Ismeri a terület szemléletes fogalmát, szabványos mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. Kiszámítja a háromszög, a nevezetes négyszögek és a kör területét, területét. A területszámításról tanultakat képes alkalmazni térgeometriai számításokban, illetve a mindennapi gyakorlattal kapcsolatos feladatok megoldásában.
- Ismeri az egyenes hasáb, az egyenes körhenger és a gúla fogalmát, tulajdonságait. Képes felvázolni a tanult testek hálóját, kiszámítani a felszínüket. Felismeri a körkúpot és a gömböt.
- Ismeri a térfogat szemléletes fogalmát, mértékegységeit, helyesen váltja át a mértékegységeket. A térfogatképletek ismeretében kiszámítja a tanult testek térfogatát, képes a tanultak gyakorlati alkalmazására.
- Az egybevágó alakzatok felismerése. Tengelyes és középpontos tükrkép, eltolt alakzat képének megszerkesztése. A tanult egybevágósági transzformációk vizsgálata, tulajdonságaik felsorolása. A tengelyesen szimmetrikus és a középpontosan szimmetrikus alakzatok felismerése, e fogalmak alkalmazása geometriai vizsgálatokban.

Kicsinyítés és nagyítás felismerése, a hasonlóság alkalmazása hétköznapi helyzetekben (szerkesztés nélkül). A középpontos hasonlóság felismerése, tulajdonságainak ismerete.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Etika

Az etika tantárgy tanításának alapvető *feladata* az erkölcsi nevelés, a gyerekek közösséghez való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője az értékek közvetítése, valamint az, hogy társadalmunk közös alapvető normái egyre inkább a tanulók viselkedésének belső szabályozó erőivé váljanak.

A tantárgy *középpontjában* a formálódó gyermeki személyiség áll – testi, szellemi és lelki értelemben. Ez határozza meg a tanulás-tanítás folyamatát, illetve a tartalmának szerkezetét. Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, valamint hazánk Alaptörvénye rögzíti az ember elidegeníthetetlen jogát az élethez és a szabadsághoz, következésképpen az erkölcs tan a személy egyediségét és méltóságát helyezi a középpontba. Erre az alapelvre kell épülnie minden társas kapcsolatnak és közösségi szerveződésnek. Az erkölcs tan magába foglalja az ember minden fontos viszonyulását – önmagához, társaihoz és közösségeihez, környezetéhez és a világhoz –, mert ezek alapozzák meg azt az értékrendet, amelyre az ember döntései során támaszkodhat.

Az erkölcsi nevelés fő *célja* a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, az európai civilizációban általánosan elfogadott erkölcsi értékek tanulmányozása és ezek alkalmazása a mindennapokban – azzal a szándékkal, hogy mindez segítségükre legyen a megfelelő életvezetés és értékrend kialakításában, az önálló véleményformálásban, erkölcsi problémáik tudatosításában és a felelős döntéshozatalban, meghatározó módon befolyásolják a felnőttkori életmódot, életfelfogást és életminőséget.

A felső tagozaton törekszünk arra, hogy az értékek és a normák megítélése biztos tájékozódási pontot kínáljon a fiatalok számára. Hétköznapi történetek, irodalmi szemelvények, filmek segítségével az értékek változatos világával igyekszünk megismertetni tanulóinkat. Az egyeztetés, a vita, a csoportmunka módszereivel célunk az erkölcsi érzékek, mélyebb szinten a lelkiismeret fejlesztése. A saját értékek keresése mellett, fontos, hogy a tanulók váljanak nyitottá a sajátjuktól eltérő értékrendek befogadására is.

Az *erkölcsi érzék*, illetve mélyebb szinten a *lelkiismeret* fejlesztése érdekében képessé tesszük gyermekeinket arra, hogy olyan értékeket erősítsenek meg magukban, amelyek egyszerre igazodnak az alapvető erkölcsi értékekhez, valamint saját és közösségeik érdekeihez. Közben pedig fejlődnek bennük azok a pozitív belső késztetések is, amelyek segítségükre vannak a jó és a rossz felismerésében, az elkövetett hibák kijavításában, valamint a büntudat kezelésében.

Értékeken alapuló, *felelős döntést* azonban csak szabadon lehet hozni, aminek előfeltétele az autonómia. A másik ember autonómiájának tiszteletben tartása. Ugyanilyen fontos jellemzője a felelős magatartásnak az *empátia*, a másik ember helyzetének megértése és átérzése. Az erkölcsi nevelés alapvető feladatának tekintjük a másokkal való törődés, a *szolidaritás* képességének erősítését és az *igazságosság* és a *méltányosság* elvének megértését és elfogadtatását a gyerekekkel.

Évfolyam	Heti órakeret	Évi órakeret	Kerettantervi órakeret	Helyi tervezésű órakeret
5.				
6.	1	36	31	5
7.	1	36	32	4
8.	1	36	33	3

6. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Társadalmi együttélés	11	1	12
A technikai fejlődés hatásai	10	2	12
A mindenséget kutató ember	10	2	12
Évfolyam összesen	31	5	36

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

6. évfolyam: 36 óra	Szabad órakeret:	5 óra

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Társadalmi együttélés	Virtuális közösségek	1 óra
A technikai fejlődés hatása	Enyém, tied, miénk	2 óra
	A mozgóképek hatása	
A mindenséget kutató ember	A tudomány	2 óra
	A művészet	
	Összesen:	5 óra

6. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Az etnikai és vallási sokszínűség tudatosítása és elfogadtatása, a kisebbségi tanulók esetében ezek identitáselemként való megerősítése.

A szociális érzékenység fejlesztése és a személyes felelősség érzésének felkeltése.

Az internet használatával és a virtuális közösségekkel kapcsolatos veszélyek tudatosítása. Annak tudatosítása, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és mi magunk is szerepet játszhatunk a természet károsításában vagy védelmében.

A tulajdonhoz való személyes viszony árnyalása a közösségi és a köztulajdon fogalmának bevezetésével.

A modern technika mindennapi életet érintő pozitív és negatív hatásainak felismertetése. A média viselkedést befolyásoló hatásainak tudatosítása.

A vallások sokszínűségével és közös jellemzőivel kapcsolatos, különféle forrásokból származó ismeretek bővülésének elősegítése és rendszereztetése.

7. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Ki vagyok én és mi vezérli a tetteimet?	10	2	12
Párkapcsolat és szerelem	11	1	12
Egyén és közösség	11	1	12
Évfolyam összesen	32	4	36

7. évfolyam: 36 óra	Szabad órakeret:	4 óra

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Ki vagyok én és mi vezérli a tetteimet?	Ösztönzők és mozgatóerők	2 óra
	Érték és mérték	
Párkapcsolat és szerelem	Vonzódás	1 óra

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Egyén és közösség	Erőt adó közösség	1 óra
	Összesen:	4 óra

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Az önismeret fejlesztése a saját mozgatóerőkre való reflektálás révén. Az önelfogadás és az akaraterő fejlődésének támogatása.

Ösztönzés a személyes értékválasztásra és az ezzel járó feszültségek kezelésének gyakorlása. Annak megértetése, hogy milyen szerepet játszik az intim párkapcsolat az emberek életében.

Az egymás iránti felelősség érzésének felkeltése. A szexuális visszaélések veszélyeinek tudatosítása, az autonóm gondolkodás és cselekvés iránti igény felkeltése, megerősítése.

8. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör-összidőkerete
Helyem a világban	11	1	12
Mi dolgunk a világban?	11	1	12
Hit, világkép, világnézet	11	1	12
Évfolyam összesen	33	3	36

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Az európai identitás kialakulásának támogatása a tanulóknál.

A más kultúrák iránti nyitottság erősítése; annak elfogadtatása, hogy napjaink globális világában a kultúrák és a népcsoportok számos ok miatt keverednek egymással, ami előnyökkel és nehézségekkel is együtt járhat.

A legfontosabb általános társadalmi normák funkciójának megértetése és a betartásukra vonatkozó igény elfogadtatása. A személyes jövőkép kialakításának ösztönzése, az egyéni és közösségi boldogulást támogató értékek melletti elköteleződés támogatása.

Tények és vélemények elkülönítése; érvényes állításoknak és értékeléseknek a megfogalmazása; ezek gyakorlása, fejlesztése. A nagy világvallások legfontosabb tanításainak megismertetése. A világértelmezések közötti párbeszéd fontosságának elfogadtatása

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Történelem

Tantárgyunk, a történelem és állampolgári ismeretek elsődleges fejlesztési területe az ismeretszerzési és -feldolgozási képességek kialakítása. Célunk, hogy tanulóink képesek legyenek ismereteket szerezni történetekből, képekből, egyszerű grafikonokból és statisztikai adatokból, diagramokból éppúgy, mint társadalmi környezetükből, esetleg olvasmányaikból, filmélményükből, a tömegkommunikációs eszközökből. Kiemelt szerepet biztosítunk az ismeretszerzésben a tárgyi, képi és szöveges forrásoknak. Az ismeretfeldolgozás az alsóbb, 5-6. évfolyamokon elsősorban tanári segítséggel történik, a 7-8. évfolyamon egyre fokozódó mértékben önállóan. Törekszünk arra, hogy a tanulók az ismereteket kritikusan értelmezzék, tudjanak saját következtetést is levonni. Legyenek képesek megkülönböztetni a mítoszt a valóságtól, a tényt a véleménytől. A történelmi események mögött tudjanak összefüggéseket találni, azokat egymással összehasonlítani.

Ismerjék meg a korosztályuknak készített kézikönyveket, a lexikonokat, a történelmi információk gyűjtését a könyvtárban, az internet segítségével.

Sajátítsák el a legfontosabb történelmi fogalmakat és kifejezéseket, azokat szóbeli és írásbeli megnyilatkozásaikban tudják alkalmazni.

A tananyag feldolgozása során fontosnak tartjuk, hogy a tanulók ismerjék meg és gyakorolják azokat az alapvető elemzési, forráskritikai szempontokat, módszereket, amelyek segítségével képesek lesznek kialakítani véleményüket eseményekről, személyekről, problémákról.

A történelemtanításnak feladata, hogy fejlessze a tanulók kommunikatív képességeit. Nagy hangsúlyt fektetünk a szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztésére. Ennek a kettőnek aránya nem borulhat fel, egyik sem szoríthatja háttérbe a másikat. Törekszünk arra, hogy a diákok tudjanak eseményeket, történeteket elbeszélni, különböző szövegek lényegét elmondani. Alkossanak szóban és írásban a tanultakról kreatív módon szövegeket. Tanuljanak meg kiselőadást, rövid beszámolót tartani egy adott témáról. A 7-8. évfolyamon már önállóan is írjanak vázlatot, tanulják meg a jegyzetkészítést.

A társadalmi kommunikációra való felkészítéshez nélkülözhetetlen, hogy gyakorolják és tanulják meg a kulturált vita szabályait, az érvelés jelentőségét, az ellenérvek szerepét, az ellenvélemény tolerálását. Csoportmunkában dolgozva ismerjék meg a kooperatív együttműködés előnyeit.

Mivel a történelmi események térben és időben zajlanak, a tanulóknak képesnek kell lenniük arra, hogy ezekben tájékozódjanak.

Tanulóinknak meg kell tanulni a történelmi idő tagolását, az események időbeli elhelyezését az évszámok és az időre vonatkozó fogalmak segítségével. Ismerniük kell a nagy történelmi korszakokat, az időszámítás alapjait.

A történelmi térben való tájékozódást az atlaszok, térképvázlatok segítségével segítjük. Célunk, hogy a földrajzi ismeretek megszerzését tudják hasznosítani a történelmi események megértésében az egyes népeknél, társadalmaknál.

A történelem iránt érdeklődő tanulóinknak szakköri foglalkozások szervezésével segítséget nyújtunk helyi, megyei szintű versenyekre, vetélkedőkre történő felkészülésükhöz. Tanulmányi kirándulások alkalmával a múzeumok, gyűjtemények látogatására törekszünk. Évente egy alkalommal múzeumpedagógiai foglalkozásokkal egybekötött múzeumlátogatást szervezünk a kistérség valamelyik múzeumába.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.				
6.	2	72	65	7
7.	2	72	65	7
8.	2	72	65	7

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

6. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
A Magyar Királyság virágkora	13	2	15
A világ és Európa a kora újkorban	14	2	16
Magyarország a kora újkorban	18	2	20
A forradalmak és a polgárosodás kora Európában és Magyarországon	20	1	21
Évfolyam összesen	65	7	72

6. évfolyam:	Szabad órakeret:	7
Tematikai egység	Téma	Óraszám
A Magyar Királyság virágkora	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: A Magyar Királyság virágkora	2
A világ és Európa a kora újkorban	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: A világ és Európa a kora újkorban	2
Magyarország a kora újkorban	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: Magyarország a kora újkorban	2
A forradalmak és a polgárosodás kora Európában és Magyarországon	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: A forradalmak és a polgárosodás kora Európában és Magyarországon	1
Összesen:		7

6. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló legyen képes ismereteket gyűjteni a tankönyvön kívül egy megadott témában tanári segítséggel. Tudjon eseményeket és történeteket önállóan elmondani a tanult fogalmak felhasználásával. Ismerje a tanult alapvető történelmi események időpontját, tudja ezeket időrendbe állítani.

A történelmi események helyszíneit képes legyen felismerni különböző térképeken, térképázatokon.

7. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
A nemzetállamok kora és a gazdasági élet új jelenségei	8	1	9
Önkényuralom és kiegyezés. A dualizmus kora Magyarországon	12	1	13
A nagyhatalmak versengése és az első világháború	8	1	9
Európa és a világ a két háború között	11	1	12
Magyarország a két világháború között	14	2	16

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

A második világháború	12	1	13
Évfolyam összesen	65	7	72

7. évfolyam:	Szabad órakeret:	7

Tematikai egység	Téma	Óraszám
A nemzetállamok kora és a gazdasági élet új jelenségei	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: A nemzetállamok kora és a gazdasági élet új jelenségei	1
Önkényuralom és kiegyezés. A dualizmus kora Magyarországon	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: Önkényuralom és kiegyezés. A dualizmus kora Magyarországon	1
A nagyhatalmak versengése és az első világháború	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: A nagyhatalmak versengése és az első világháború	1
Európa és a világ a két háború között	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: Európa és a világ a két háború között	1
Magyarország a két világháború között	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: Magyarország a két világháború között	2
A második világháború	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: A második világháború	1
Összesen:		7

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló képes legyen összefüggő szóbeli és írásbeli feleletet adni egy megadott történelmi témáról a tanult fogalmak felhasználásával.

Tudjon egyszerűbb forrásokat értelmezni megadott szempontok alapján. Ismerje az alapvető történelmi események időpontját, lássa meg a magyar és egyetemes események egyidejűségét, egymásra hatását.

Tudja nyomon követni az egyes országok területi változásait a történelmi atlaszokon, ismerje fel a legfontosabb helyszíneket a különböző térképeken.

8. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése	6		6
Magyarország a második világháború végétől az 1956-os forradalom és szabadságharc leveréséig	8	2	10
A két világrendszer versengése, a szovjet tömb felbomlása	6		6
A Kádár-korszak jellemzői	8	2	10
Az egységesülő Európa, a	6	1	7

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

globalizáció kiteljesedése			
Demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon	5	2	7
Társadalmi szabályok	3		3
Állampolgári alapismeretek	5		5
Pénzügyi és gazdasági kultúra	5		5
Háztartás és családi gazdálkodás	5		5
Háztartás és családi gazdálkodás	3		3
A médiamodellek és intézmények	3		3
A média társadalmi szerepe, használata – Reklám és hír a hagyományos és az új médiában	2		2
Évfolyam összesen	65	7	72

8. évfolyam:	Szabad órakeret:	7

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Magyarország a második világháború végétől az 1956-os forradalom és szabadságharc leveréséig	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: Magyarország a második világháború végétől az 1956-os forradalom és szabadságharc leveréséig	2
A Kádár-korszak jellemzői	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: A Kádár-korszak jellemzői	2
Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: Az egységesülő Európa, a globalizáció kiteljesedése	1
Demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon	Összefoglalás, ismételés, gyakorlás: Demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon	2
Összesen:		7

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló tudjon önállóan vázlatot készíteni, kiselőadást tartani egy megadott témáról. A forrásokat tudja kritikusan értelmezni, az események mögött összefüggéseket találni. Képes legyen az önálló véleményalkotásra. Legyen tisztában a kulturált vita szabályaival.

Ismerje a tanult alapvető magyar és egyetemes történelmi események időpontját, azok egyidejűségét, egymásra hatását. A történelmi változások térbeli hatását tudja nyomon követni a térképeken. Ismerje lakóhelye történetének meghatározó eseményeit.

Ismerje a mai Magyarország politikai rendszerének felépítését, működését. Lássa a demokrácia előnyeit a diktatúrával szemben. Legyen tisztában a gyermeki jogokkal.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Természetismeret

Napjaink környezeti problémái és a fogyasztói társadalom által kínált, gyakran egészségkárosító életmódra csábító megoldások ráirányítják a figyelmet a természettudományos műveltség fontosságára, amelynek alapozása a természetismeret tantárgy egyik legfontosabb feladata.

A tantárgy legfőbb célja a tanulók természet iránti érdeklődésének fenntartása. Olyan gyerekek nevelése, akik nyitottak a világra, felismerik a problémákat, keresik a jelenségek okait, következtetéseket tudnak levonni a tapasztalt tényekből, képesek kérdéseket megfogalmazni, és életkoruknak megfelelő válaszokat találnak a felvetődött kérdésekre előkészíti a természettudományos megismerés módszereinek alkalmazását, és megalapozza a 7. évfolyamtól induló természettudományos tárgyak: a biológia-egészségtan, a fizika és a kémia, valamint a földrajz tanulását.

A tantárgy az Ember és természet, valamint a Földünk-környezetünk műveltségterület tartalmait és fejlesztési feladatait öleli fel.

A megismerés a tanulók életkori sajátosságaihoz igazodik. A közelitől a távoli, az egyeditől az általános felé halad. Élmények, egyéni tapasztalatok megszerzésére törekszik. Kiemelt szerepük van a megfigyeléseknek, kísérleteknek, vizsgálódásoknak, melyek tapasztalatait – tanári irányítás mellett – növekvő önállósággal képesek elvégezni, rögzíteni, értelmezni, miközben egyre nagyobb jártasságot szereznek a balesetmentes eszközhasználatban, a csoportban végzett munka során a feladatok megosztásában és az együttműködésben. Alapvető elvárás évente legalább két kísérlet, vizsgálódás önálló elvégzése, illetve négy, tanórán bemutatott vizsgálatról feljegyzés készítése.

Megismerik a közvetlen környezet állatait, növényeit, jellemző tulajdonságait, jelentőségét, emberhez fűződő kapcsolatát.

Hazánk tájainak és életközösségeinek vizsgálata során megtanulnak tájékozódni térben és időben, térképen és valóságban. A természetismeret tanulása során fejlődik a tanuló szemléleti térképolvasási képessége. A kerettanterv megjeleníti a legfontosabb topográfiai fogalmakat is. Elvárható tudás, hogy a tanuló felismeri és megmutatja ezeket a különböző ábrázolásmódú térképeken.

Rávilágít a fogyasztói társadalom hibáira, anyag- és energiatakarékos szokások kialakítására ösztönöz. Az ember személyes felelősségét hangsúlyozza az egészség és a környezet védelmében.

A fiatalok számára legérdekesebb témakör saját szervezetük felépítésének és működésének megismerése, mely során feltárulnak a kamaszkori változások okai és a vele kapcsolatos tennivalók, tudatosulnak a veszélyeztető környezeti hatások. A hangsúly a betegségek megelőzésére helyeződik. A lelki egészség megőrzése érdekében ráirányítja a figyelmet a reális önismeret, a család és a társas kapcsolatok jelentőségére.

Törekszünk arra, hogy a tanulóink a két év alatt legalább egy alkalommal önállóan dolgozzanak fel egy természettudományos témát. A feladat lehetőséget nyújt a tehetségek kibontakoztatására, az elvégzett munka tükrözi a tanuló készségeinek, képességeinek fejlődését is.

A környezetvédelem intézményünkben kiemelt feladat. Az éves munkaterv alapján témanapok keretében valósítunk meg intézményi szintű rendezvényeket. Tanulóinknak biztosítjuk szakkörök szervezésével a megyei szintű környezetvédelmi versenyekre történő felkészítést. (Kaán Károly természetismereti verseny, megyei környezetvédelmi intézményekkel együttműködés, szelektív hulladékgyűjtés, versenyek, vetélkedők.)

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.				
6.	2	72	65	7

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

5. évfolyam:

Az életkori sajátosságoknak megfelelő szakkifejezések elsajátítása és helyes használatuk, a tanulók saját ismeretszerzési, ismeretfeldolgozási módszerei.

6. évfolyam: természetismeret			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Az erdő életközössége	12		
Kölcsönhatások és energia vizsgálata	8	1	9
Tájékozódás a valóságban és a térképen	2	1	3
A Föld és a Világegyetem	5	4	9
Vizek, vízpartok élővilága	11		
Alföldi tájakon	10		
Hegyvidékek, dombvidékek	11	1	12
A természet és társadalom kölcsönhatásai	6		
Évfolyam összesen	65	7	72

6. évfolyam: természetismeret	Szabad órakeret:	7

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Kölcsönhatások és energia vizsgálata	Kísérletek, számítások- gyakorló óra	1
Tájékozódás a valóságban és a térképen	Térképészeti ismeretek- gyakorló óra	1
A Föld és a Világegyetem	Földrajzi helymeghatározás- fókálózat	4
Hegyvidékek, dombvidékek	Kőzettípusok- kőzetvizsgálat- gyakorló óra	1
Összesen:		7

6. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Ismerje a Föld helyét a Világegyetemben, Magyarország helyét Európában.

Alakuljon ki átfogó kép hazai tájaink természetföldrajzi jellemzőiről, természeti-társadalmi erőforrásairól, gazdasági folyamatairól, környezeti állapotukról. Legyen képe a közöttük levő kölcsönhatásokról.

Ismerje hazánk legjellemzőbb életközösségeit. Értse az élő és élettelen környezeti tényezők kölcsönhatását. Ismerje fel a környezet-szervezet-életmód, valamint a szervek felépítése és működése közötti összefüggéseket. Tudjon tájékozódni a térképeken. Értelmezze helyesen a különböző tartalmú térképek jelrendszerét, használja fel az információszerzés folyamatában.

Erősödjön a természet és a haza iránti szeretete. Törekedjen a természeti és társadalmi értékek védelmére.

Ismerje fel szűkebb és tágabb környezetében az emberi tevékenység környezeti hatásait. Anyag- és energiatakarékos életvitelével, tudatos vásárlási szokásaival önmaga is járuljon hozzá a fenntartható fejlődéshez.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Legyen képes egyszerű kísérleteket, megfigyeléseket, méréseket önállóan, illetve csoportban biztonságosan elvégezni, a tapasztalatokat rögzíteni, következtetéseket levonni.

Legyen nyitott, érdeklődő a világ megismerése iránt. Az internet és a könyvtár segítségével legyen képes tudása bővítésére. A természeti szépségek és értékek, kulturális örökségek felismerése (lakóhelyi, hazai és Kárpát-medencei példákon);

Annak felismerése, hogy milyen hatást gyakorol a környezet egy-egy táj és életközösség fejlődésére, a társadalomra és gazdasági életére (lakóhelyi és hazai példákon) Az elsődleges információhordozók méretarányú és ábrázolásmódú térképeken, földgömbökön.

Tudjanak időtartamokat becsülni, természeti és egyszerű társadalmi eseményeket időrendbe állítani;

Igazodjanak el készségszinten egyszerűbb lexikonokban

Az elsődleges információhordozók használatának készsége (tájékozódás a térben, képértelmezés és szövegértelmezés).

Tudjon tájékozódni különböző méretarányú és ábrázolásmódú térképeken, földgömbökön.

Tudjanak időtartamokat becsülni, természeti és egyszerű társadalmi eseményeket időrendbe állítani;

Igazodjanak el készségszinten egyszerűbb lexikonokban, kézikönyvekben, ismeretterjesztő könyvekben, atlaszokban, valamint jártasság szintjén adatsorokban.

Jártasak legyenek irányított tapasztalati ismeretszerzésben a szűkebb, illetve a tágabb környezetükből tömegkommunikációs információhordozók felhasználásával.

Megismert földrajzi-környezeti jelenségek, folyamatok egyszerű magyarázatára képesek legyenek.

Tudják a szerzett ismereteket különböző szempontok alapján csoportosítani, rendszerezni, feldolgozni és ismertetni (pl. rajzban, fogalmazásban, elbeszélésben) tanári irányítással.

Az életkori sajátosságoknak megfelelő szakkifejezések sajátítsák el és helyes használják.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Biológia

A biológia tantárgy tartalma a természettudományos műveltség sajátos és egyben szerves része. Különös jelentőségét az adja, hogy az élő természettel foglalkozik, amelynek része a társadalomban élő, tanuló ember is. Az e kerettantervben szereplő biológia tantárgy témakörei, és azok feldolgozási módjai a NAT azon törekvéseire építenek, amely szerint a természettudományokban való alapvető jártasság nemcsak az orvosok, mezőgazdászok, környezetvédők, biológusok és a szak tudósok, hanem minden ember számára fontos. A biológia tanulása által a diákok nemcsak az élő természet szépségét és változatosságát, de saját szervezetük működését is megismerik, miközben egyre jobban megértik a természeti törvényszerűségeket, a jelenségek hátterében zajló folyamatokat és a közöttük lévő összefüggéseket.

Az általános iskolai biológia az alsó tagozatos környezetismeret, illetve az 5–6. évfolyamon tanult természetismeret tantárgy folytatása, de azoktól eltérően már csak az élők világával foglalkozik. A tantárgy tanulásának fontos feladata a természetről és az emberről, a kettő kapcsolatáról való szemlélet formálása, a diákok egészséges életmódjának és környezettudatos magatartásának alakítása.

A célok megvalósításához elengedhetetlen, hogy a tanulók aktívan részt vegyenek az ismeretszerzés folyamatában. Ehhez megfelelő motiváció, tanulási környezet és az (interaktív) tanulási formákat támogató tanulásszervezés szükséges, amelynek során folyamatosan fejlődik a természettudományos gondolkodáshoz nélkülözhetetlen megfigyelőképesség, a könyvtári és más információforrások használata, az információk rögzítésének és felidézésének képessége. Ennek során alakul a diákok egyéni tanulási stílusa és együttműködési képessége, megtanulnak másokkal együttműködni és csoportban tanulni.

A 7–8. évfolyamon a diákoknak az élővilág és az élőlények iránti szeretetére és kíváncsiságára építve – a fiatalabb korra jellemző – közvetlen megfigyelésen és tapasztalatszerzésen alapuló, többnyire leíró jellegű tudásépítés mellett egyre erőteljesebben jelenik meg az absztrakt gondolkodás fejlesztése. A természet szépségére, az élővilág „érdekes dolgaira” történő rácsodálkozás a kíváncsiság kielégítése és fenntartása mellett azokat a pozitív érzelmeket mozgósítja, melyek motiváló hatása a tanulás fáradtságosabb szakaszain is átsegíti a tanulót.

A tanítás-tanulás folyamatát a fejlesztő értékelés segíti, amely támogatja a tanulónak a tanulás folyamatában való aktív részvételét, segíti a reális önismeret alakulását és az önálló tanulási stratégiák kiépítését.

A környezettudatosság és a fenntarthatóság tantárgyakon átívelő nevelési feladat, amely karakteresen kötődik a természettudományos tárgyakhoz és a biológiához. Megvalósítása leginkább az életközösséggel és az emberrel foglalkozó tematikus egységeknél valósítható meg.

Több témakör tartalma ad lehetőséget arra, hogy a tanulók tervezett megfigyeléseket, kísérleteket, méréseket végezzenek, és tapasztalataikról feljegyzéseket készítsenek. A balesetmentes kísérletezés fegyelemre szoktat, miközben fejleszti a megfigyelés és az elemzés képességét. Az önálló tanulás megvalósítását segítik a gyűjtőmunkára épülő, prezentációval is kísért kiselőadások és projektek, melyek információhordozók alkalmazására és természettudományi témájú ismeretterjesztő források keresésére, követésére, értelmezésére épülnek. A tudomány gyakorlati alkalmazásának felelősségét az egészség, a természeti erőforrások és a környezeti rendszerek állapotának kontextusában helyezjük el.

Az ember megismerése és egészsége fejlesztési feladataihoz kapcsolódó tartalmaknak és tevékenységeknek meghatározó szerepük van a kamaszok reális önismeretének alakításában.

Nevelési feladataink súlypontjai a testi-lelki egészségre, a családi életre nevelésre, az önismeret és a társas kultúra fejlesztésére és a fenntarthatóságra koncentrálnak.

A tantárgy keretein belül kiemelt fontosságúnak tartjuk az elsősegély nyújtási alapismeretek hangsúlyosabbá tételét. Az emberi szervezettel történő ismerkedés során a szabad időkeretben tervezzük az alapismeretek tanítását.

A testi-lelki egészség megőrzése kiemelt feladatunk. A tanév során márciusban rendezzük meg az egész iskolát átfogó „Ép testben ép lélek” egészségvédelmi tantárgyközi projektünket külön program alapján. A megvalósításban aktívan bekapcsolódnak a szülői közösségek, a település civil szervezetei, az egészségügy dolgozói.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A biológia iránt érdeklődő tanulóinknak kiscsoportos foglalkozások keretében biztosítjuk a középiskolai tanulmányokra felkészülést tagozatos osztályokban történő továbbtanuláshoz.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.	-	-		
6.	-	-		
7.	1,5	54	42	12
8.	2	72	55	17

7. évfolyam: biológia

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Az élőlények változatossága I. Csapadékhoz igazodó élet a forró éghajlati övben	10	2	12
Az élőlények változatossága II. Az élővilág alkalmazkodása a négy évszakhoz	12	2	14
Az élőlények változatossága III. Az élővilág alkalmazkodása a hideghez, és a világtenger övezeteihez	10	4	14
Rendszer az élővilág sokféleségében	10	4	14
Évfolyam összesen	42	12	54

7. évfolyam: biológia

Szabad órakeret:

12

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Az élőlények változatossága I. Csapadékhoz igazodó élet a forró éghajlati övben	Gyakorlás, részösszefoglalás	2
Az élőlények változatossága II. Az élővilág alkalmazkodása a négy évszakhoz	Gyakorlás, részösszefoglalás	2
Az élőlények változatossága III. Az élővilág alkalmazkodása a hideghez, és a világtenger övezeteihez	Gyakorlás, részösszefoglalás Anyagforgalom az életközösségekben	2 2
Rendszer az élővilág sokféleségében	Gyakorlás, részösszefoglalás	2-2
Összesen:		12

7.évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A tanuló érti az éghajlati övezetek kialakulásának okait és a biotopok összetételének összefüggését az adott térséget jellemző környezeti tényezőkkel. Ismeri a globális környezetkárosítás veszélyeit, érti, hogy a változatosság és a biológiai sokféleség érték.

- Ismeri és megfelelő algoritmus alapján tudja jellemezni a jellegzetes életközösségeket alkotó legfontosabb fajokat, tud belőlük táplálékláncot összeállítani.
- Példákkal tudja illusztrálni az élőlények közötti kölcsönhatások leggyakoribb formáit.
- Be tudja mutatni az egyes életközösségek szerkezetét, térbeli elrendeződésük hasonlóságait és különbségeit, ismeri az életközösségek változatosságának és változásának okait.
- Tud különbséget tenni csoportosítás és rendszerezés között, tisztában van a fejlődéstörténeti rendszer alapjaival.
- Ismeri az élővilág országait, törzseit és jellegzetes osztályait. Morfológiai jellegzetességek alapján ismert élőlények el tud helyezni a fejlődéstörténeti rendszerben (maximum osztály szintig).

8. évfolyam: biológia			
Tematikai egység rövid címe	Kerettanternvi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összhidőkerete
Részekből egész	11	2	13
Szépség, erő, egészség	10	5	14
A szervezet anyag- és energiaforgalma	13	6	17
A belső környezet állandóságának biztosítása	11	2	15
A fogamzástól az elmúlásig	10	2	14
Évfolyam összesen	55	17	72

8. évfolyam: biológia	Szabad órakeret:	17

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Részekből egész	Gyakorlás, részösszefoglalás	2
Szépség, erő, egészség	Gyakorlás-vázrendszer	1
	Egészségtan-elsősegélynyújtás:	2
	égés elsősegélye, marószerek okozta sérülések elsősegélye, törések és ellátásuk	2
A szervezet anyag- és energiaforgalma	Gyakorlás	1
	Részösszefoglalás	1
	Egészségtan-elsősegélynyújtás:	
	Idegen test légútban, légzés fenntartása	1
	Mérgezők és ellátásuk	1
	Vérzéscsillapítás	2

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A belső környezet állandóságának biztosítása	Gyakorlás- érzékszervek	1
	Egészségtan-elsősegélynyújtás: sokk, ájulás, epilepszia	1
A fogamzástól az elmúlásig	Egészségtan-fogamzásgátlás	2
Évfolyam összesen	Összesen:	17

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- A tanuló látja a sejtek, szövetek, és szervek felépítése és működése közötti összefüggést. Érti a sejtszintű és a szervezetszintű életfolyamatok közötti kapcsolatot.
- Ismeri az ivaros és az ivartalan szaporodás előnyeit és hátrányait, szerepüket a fajok fennmaradásában, a földi élet változatosságának fenntartásában.
- Tisztában van saját teste felépítésével és alapvető működési sajátosságaival, a férfi és a nő közötti különbséggel és a kamaszkor biológiai-pszichológiai problémáival. Ismeri a betegségek kialakulásának okait, megelőzésük és felismerésük módjait, az egészséges életmód és az elsősegélynyújtás legfontosabb szabályait. Érti a szűrővizsgálatok jelentőségét a betegségek sikeres gyógyításában.
- Önállóan és társaival együttműködve tud megfigyeléseket, vizsgálódásokat, kísérleteket végezni, tapasztalatairól feljegyzéseket készíteni, valamint jártassággal rendelkezik a mikroszkóp használatában.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Fizika

Az általános iskolai fizikatanítás az 1-4. évfolyamon tanított környezetismeret, valamint az 5-6. évfolyamon tanított természetismeret tantárgyak szerves folytatása. A 7–8. évfolyamon a fizika tantárgy alapvető célja és feladata a kémia és biológia tantárgyakkal közösen, az életkori sajátosságoknak megfelelően közvetíteni a NAT Ember és természet műveltségterületének tartalmait.

A NAT azt a törekvést fogalmazza meg, hogy a természettudományokat nem csak a leendő mérnökök és szaktudósok, hanem minden ember számára közelebb hozza. Ennek érdekében a fizika tanítását nem az alapfogalmak definiálásával, az alaptörvények bemutatásával kezdjük, hanem minden témakörben mindenki számára fontos témákkal, praktikus, hasznos ismeretekkel indítjuk a tananyag feldolgozását. Törekszünk rávezetni tanítványainkat arra, hogy a fizika hasznos, az élet minden fontos területén megjelenik, ismerete gyakorlati előnyökkel jár.

A fizika tanítását az életkori sajátosságoknak megfelelően elsősorban a tanulói tevékenységre alapozzuk. E folyamatban a tanulók megismerik a tervszerű megfigyelés, mérés és kísérletezés, az eredmények ábrázolásának és elemzésének fontosságát.

A tanterv lehetővé teszi a tananyag feldolgozását az aktív tanulás módszereivel, támogatja a csoportmunkát, a projektfeladatok elvégzését, a kompetencia-alapú oktatást, a számítógépes animációk és szimulációk bemutatását, az interaktivitást, az aktív táblák és digitális palatáblák használatát.

A tanulók értékelése során sor kerül a szóbeli felelet, a teszt, az esszé, az önálló munka, az aktív tanulás közbeni tevékenység, illetve a csoportmunka csoportos értékelésére is. Célunk, hogy a tanulók képesek legyenek megérteni a megismert jelenségek lényegét, az alapvető technikai eszközök működésének elvét, a fizikát érintő nyitott társadalmi-gazdasági kérdések, problémák jelentőségét, és felelős módon tudjanak állást foglalni ezekben a kérdésekben.

Az energia, a környezetünk és a fizika, illetve az elektromágneses indukció témakörökben kiemelten jelenik meg a fenntarthatóság és környezettudatosság gondolata. A fogyasztási szokásokkal kapcsolatos ésszerű és felelős szemlélet erősítésével segíti a törekvést a tudatos állampolgárrá nevelésre. Elősegíti a természeti értékek és károk, környezeti károk felismerését, indoklását, az egyéni és közösségi cselekvési lehetőségek felmérését.

A Naprendszer, az atom felépítése az elektromágneses jelenségek témakörből vett konkrét problémák vizsgálatában fejlesztjük a lokális és globális szintű gondolkodásmód kialakítását, a két szemléletmód különbségének és kapcsolatának érzékelését konkrét esetekben.

A tudománytörténeti elemek, ezen belül a magyar tudósok munkásságának bemutatásával segítjük a nemzeti öntudatra nevelést.

Az ismeretátadás során célunk a fizika fontosabb vizsgálati céljainak, módszereinek bemutatása, biológiához, kémiához való kapcsolódási pontok tudatos keresése; a megfigyelés, a kísérlet és a mérés módszereinek irányított alkalmazása; mérési adatok, ábrák értelmezése.

A matematikai kompetencia fejlesztése természetes velejárója a fizika tantárgy tanításának. Az egyes jelenségekhez tartozó egyszerű feladatok megoldása segíti összekapcsolni a hétköznapi tapasztalatokat a matematika fogalomrendszerével.

Az anyanyelvi kompetencia fejlesztése a fizika tantárgy tanításához sok szálon kötődik: tankönyvből, írott (papír alapú vagy digitális) szövegekből való tanulás, a szövegek elemzése, megértése, a lényegkiemelés gyakorlása; csoportmunkához, projektmunkához tartozó instrukciók megfogalmazása; az önértékelő- és vizsgatesztek alkalmazása; tanulói prezentációk készítése. Ugyanezt teszi lehetővé a mérési eredmények, a csoportmunka, projektmunka eredményeinek rögzítése, a kooperatív technikák alkalmazása. Kiemelt fontosságú, hogy a tanulók megtanulják gondolataikat megfogalmazni és akár szabadkézzel, akár számítógéppel mások számára használható módon megjeleníteni.

A digitális kompetencia fejlesztése ugyancsak szervesen kapcsolódik a fizika tantárgy tanításához. A tankönyvek mellett nagy szerepe van az interneten elérhető digitális tananyagbázisoknak, tudástáraknak, enciklopédiáknak, digitális tananyagoknak. Fontos a számítógéppel segített tanulás módszereinek alkalmazása (információk keresése, könyvtár-, folyóirat- és internethasználat, adatbázisok, szimulációk használata, kiselőadások tervezése). A tanulókkal való kommunikáció, a tanulói tevékenységek szervezése során is egyre nagyobb szerepe van az internetes felületeknek.

A tantárgyi témák és a hozzákapcsolódó fejlesztési követelmények a tanulók aktivitására építenek. Ez egyrészt önálló vagy kiscsoportos tanulói méréseket, kísérleteket jelent, másrészt adatgyűjtést, feldolgozást, elemzést. Mindezek a tevékenységek elősegítik, fejlesztik a diákok hatékony, önálló tanulását.

A tanév során házi fizikaverseny szervezésével igyekszünk népszerűvé tenni a tantárgy tanulását. Elegendő jelentkező esetén az érdeklődő tanulók számára fizika szakkört szervezünk.

Évfolyam	Heti órakeret	Évi órakeret	Kerettantervi	Helyi tervezésű

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

			órakeret	órakeret
5.	-	-		
6.	-	-		
7.	2	72	51	21
8.	1,5	54	45	9

7. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Testek mérhető tulajdonságai	8	3	11
Hőmérséklet, halmazállapot	8	4	12
Az energia	9	3	12
A járművek mozgásának jellemzése	8	4	12
Kölcsönhatások	10	3	13
Környezetünk és a fizika	8	4	12
Évfolyam összesen			72

7. évfolyam:

Szabad órakeret:

21

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Testek mérhető tulajdonságai	Sűrűség meghatározása	3
Hőmérséklet, halmazállapot	Halmazállapot-változás közben történő energiaváltozások	4
Az energia	A Nap szerkezete, energiája	4
A járművek mozgásának jellemzése	Mozgások grafikus ábrázolása, GPS a közlekedésben	4
Kölcsönhatások	Felhajtóerő számítása, a biztonságos közlekedés eszközei	3
Környezetünk és a fizika	Energiafajták, atomenergia	3
	Összesen:	21

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Ismerje a víz különböző halmazállapotait, a halmazállapot változásokhoz tartozó jelenségek szerepét a gyakorlati életben, időjárásban.
- A tanuló ismerje a tanult fizikai mennyiségek (hosszúság, térfogat, tömeg, sűrűség, hőmérséklet, idő, nyomás, légnyomás, erő, súly, feszültség, áramerősség) fizikai jelét, mértékegységét, tudja használni a mérésekre alkalmazható mérőeszközöket, legyen képes a közismert mértékegységek közötti átváltásra.
- Ismerje a háztartásokban, a közlekedésben alkalmazott energiahordozókat, értse az energiatakarékosság szükségességét, a fenntartható fejlődés fogalmát.
- Legyen képes a közlekedésben, a hétköznapi életben előforduló egyszerű mozgások jellemzésére.
- Ismerje a sebességváltozás és az erő kapcsolatát, tudja fizikai ismereteit felhasználni a járművek sebességváltozásakor fellépő jelenségek magyarázatára.
- Legyenek ismeretei az időjárási jelenségek, természeti katasztrófák fizikai hátteréről. Ismerje fel az ember környezetszennyező, természetkárosító tevékenységét.
- Legyen képes mérési adatok táblázatos és grafikus ábrázolására.
- Tanult ismeretei alapján legyen képes a tananyaghoz, hétköznapi jelenségek magyarázatára.

8. évfolyam:

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
A hang, hullámmozgás a természetben	8	1	9
A fény	10	2	12
A Naprendszer	8	1	9
Elektromos alapjelenségek, elektromos áram	9	3	12
Elektromágneses indukció, váltakozó áram	10	2	12
Évfolyam összesen			54

8 évfolyam:	Szabad órakeret:	9

Tematikai egység	Téma	Óraszám
A hang, hullámmozgás a természetben	A hallás fizikai alapjai	1
A fény	Látáshibák és javításuk	1
A Naprendszer	A világűr megismerésének eszközei	1
Elektromos alapjelenségek, elektromos áram	Háztartások elektromos energia fogyasztása	3
Elektromágneses indukció, váltakozó áram	Transzformátorral kapcsolatos számítások	3
	Összesen:	9

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- Ismerje a hang és a fény jellemzőit, a hallás és látás fizikai hátterét. Ismerje fel a gyakorlati életben tapasztalható fény- és zajszennyezéseket.
- Ismerje az ultrahang gyakorlati jelentőségét.
 - Legyenek ismeretei a fényképezőgép és a távcsövek működéséről, az úrkutatás eszközeiről.
- Ismerje a Naprendszer objektumait, legyenek ismeretei az Univerzum felépüléséről. Értse a csillagjólás és a csillagászat közötti különbséget.
- Az elektromos áramról tanult ismereteit tudja alkalmazni a háztartási elektromos készülékek használatakor, legyen tisztában az elektromos készülékek használata során fellépő kockázatokkal, veszéllyel.
- Ismerje és önálló tanuláshoz tudja használni a tanórák során megismert online tananyagbázisokat, enciklopédiákat, elektronikus könyvtárakat.
- Tanult ismeretei alapján legyen képes a tananyaghoz, hétköznapi jelenségek magyarázatára.
- IKT ismereteit tudja alkalmazni fizika témájú információgyűjtésben, -rendezésben, -megjelenítésben.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Kémia

A kémia, mint belépő természettudományos tantárgy kiváló megvalósítási terepe annak, hogy a diákok sajátos, de az élet minden területén jól használható gondolkozásmódot alakítsanak ki. A kémia kísérletei révén a tények tiszteletére, elfogadására nevel.

Tanulmányaik során a diákok legtöbbször megfigyelésekből, tapasztalatokból, kísérletekből indulnak ki, ezekből vonnak le következtetéseket, majd kutatják az anyag viselkedésének okait. Kísérleteik, mini kutatásaik, méréseik révén hasznos anyagismerethez jutnak, amelyeket a napi élethez kapcsolódó tevékenységeik során – mint például tűzvesélyesség, tűzoltás, háztartási vegyszerek tulajdonságai, kozmetikai krémek hatásai, főzés-sütés, mosás – közvetlenül is alkalmazhatnak. Mindeközben elsajátítják a kémiai anyagokkal való felelősségteljes, balesetmentes bánásmód alapszabályait is.

A kémiával való ismerkedés közben törekszünk arra, hogy a tanulóink olyan tapasztalatokon, kísérleteken nyugvó, biztos anyagismereten alapuló tudást szerezzenek meg, amely nemcsak segíti őket (például a háztartási teendőkben), hanem életmentő is lehet számukra (például a benzingőz robbanásveszélyes viselkedése, szénmonoxid végzetes hatása).

A tantárgy tanulása során a számonkérés-értékelés is változatos formában történik (ismeretlen kísérlet, anyag, szöveg, probléma vagy riport; plakátkészítés, játékok kitalálása, mobil videós kísérleti verseny; egyéni vagy csoportos, illetve önértékelés során).

A hetedik osztályban a tanulók elsősorban a körülöttük lévő anyagokkal, (levegő, víz, táplálékok vagy oldatok) találkoznak, azok viselkedését, összetevőit kutatják. Célunk, hogy tanulóink képesek legyenek balesetmentesen egyszerű eszközökkel egyénileg vagy csoportosan kísérleteket végezni, azokat digitális formában is rögzíteni, a tapasztaltakat elemezni, „okosan” kérdezni. A felmerülő kérdések, problémák megoldása kapcsán használják a modellalkotást, mint ismeretszerzési módszert (különösen a részecskemodell) fontos szerepét. Megszerzett elméleti és gyakorlati tudásukat (például egészséggel és környezettudatos életmóddal kapcsolatos ismeretek) egyre több szituációban alkalmazhatják, illetve terjeszthetik szűkebb-tágabb környezetükben.

Törekszünk arra, hogy megfelelő ismeretet kapjanak az anyagi világunkat felépítő apró részecskék (atomok, ionok, molekulák) belső szerkezetéről, a köztük lévő kölcsönhatásokról. A periódusos rendszer (főcsoportok) logikus használatára, a kémiai kötések létrejöttének (a Bohr-modell alapján történő) magyarázatára, illetve a már megszerzett tudásuk alapján az élő szervezetek, makromolekulák működésének megértésére nagy hangsúlyt fektetünk.

Az ismeretszerzés során tanulóink találkoznak a legfontosabb fémek és nemfémek elemekkel, vegyületekkel, oldatokkal, műveletekkel, kémiai reakciókkal, azok típusaival. Mindeközben állandóan szembesülnek azzal, hogy az élő és az élettelen világ ugyanazokból az atomokból épül fel, a szerkezet mindig meghatározza a tulajdonságokat, hogy a legkülönbözőbb folyamatokban mindig érvényesül a tömeg, az energia és az elektromos töltés megmaradásának törvénye és ezeket a folyamatokat többnyire az energiaminimumra való törekvés irányítja.

A tanulók az életkorukhoz és a 21. századhoz alkalmazkodó módszerek alkalmazásával nemcsak bizonyos fokú kémia tudásra, anyagismeretre és szemléletre tesznek szert, hanem megőrizhetik nyitottságukat, érdeklődésüket az ilyen témák iránt. A kíváncsiság pedig hajtóerő újabb ismeretek megszerzésére.

Kémia iránt érdeklődő, tehetséges tanulóinkat felkészítjük a Hevessy György és a Currie kémia verseny megyei illetve országos fordulóiára.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.	-	-		
6.	-	-		
7.	1,5	54	32	22
8.	2	72	65	7

7 évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
A kémia tárgya, kémiai kísérletek	4	1	5
Részecskék, halmazok, változások, keverékek	16	12	28

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A részecskék szerkezete, tulajdonságai, vegyülettípusok	12	9	21
Évfolyam összesen	32	22	54

7 évfolyam:	Szabad órakeret:	22
Tematikai egység	Téma	Óraszám
A kémia tárgya, kémiai kísérletek	Kémiai kísérletek	1
Részecskék, halmazok, változások, keverékek	Halmazállapotok és a kapcsolódó fizikai változások	2
	Hőtermelő és hőelnyelő változások	2
	Elegyek és összetételük	4
	Oldatok	4
A részecskék szerkezete, tulajdonságai, vegyülettípusok	Az atom felépítése	1
	Az anyagmennyiség	2
	Egyszerű ionok képződése	3
	Kovalens kötés	3
	Összesen:	22

7.évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló ismerje a kémia egyszerűbb alapfogalmait (atom, kémiai és fizikai változás, elem, vegyület, keverék, halmazállapot, molekula, anyagmennyiség, tömegszázalék), alaptörvényeit, vizsgálati céljait, módszereit és kísérleti eszközeit, a mérgező anyagok jelzéseit.

Tudja, hogy a kémia a társadalom és a gazdaság fejlődésében fontos szerepet játszik.

Értse a kémia sajátos jelrendszerét, a periódusos rendszer és a vegyértékelektron-szerkezet kapcsolatát, egyszerű vegyületek elektronszerkezeti képletét, a tanult modellek és a valóság kapcsolatát.

Tudjon egy kémiával kapcsolatos témáról önállóan vagy csoportban dolgozva információt keresni, és tudja ennek eredményét másoknak változatos módszerekkel, az infokommunikációs technológia eszközeit is alkalmazva bemutatni.

Alkalmazza a megismert törvényszerűségeket egyszerűbb, a hétköznapi élethez is kapcsolódó problémák, kémiai számítási feladatok megoldása során, illetve gyakorlati szempontból jelentős kémiai reakciók egyenleteinek leírásában.

Használja a megismert egyszerű modelleket a mindennapi életben előforduló, a kémiával kapcsolatos jelenségek elemzéséskor.

8 évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
A kémiai reakciók típusai	14	3	17
Élelmiszerek és az egészséges életmód	13	1	14
Kémia a természetben	12	1	13
Kémia az iparban	12	1	13
Kémia a háztartásban	14	1	15
Évfolyam összesen	65	7	72

8 évfolyam:	Szabad órakeret:	7

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tematikai egység	Téma	Óraszám
A kémiai reakciók típusai	Gyors égés, lassú égés, oxidáció, redukció	1
	Oldatok kémhatása, savak, lúgok	1
	Közömbösítési reakció, sók képződése	1
Élelmiszerek és az egészséges életmód	Szenvedélybetegségek	1
Kémia a természetben	Levegőszennyezés	1
Kémia az iparban	Gipsz és cement	1
Kémia a háztartásban	Permetezés, műtrágyák	1
Összesen:		7

8.évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló ismerje a kémia következő fogalmait: kémiai egyenlet, égés, oxidáció, redukció, sav, lúg, kémhatás)
Ismerje néhány, a hétköznapi élet szempontjából jelentős szervetlen és szerves vegyület tulajdonságait, egyszerűbb esetben ezen anyagok előállítását és a mindennapokban előforduló anyagok biztonságos felhasználásának módjait.

Tudja, hogy a kémia a társadalom és a gazdaság fejlődésében fontos szerepet játszik.

Értse és az elsajátított fogalmak, a tanult törvények segítségével *tudja magyarázni* a halmazállapotok jellemzőinek, illetve a tanult elemek és vegyületek viselkedésének alapvető különbségeit, az egyes kísérletek során tapasztalt jelenségeket.

Tudjon egy kémiával kapcsolatos témáról önállóan vagy csoportban dolgozva információt keresni, és *tudja* ennek eredményét másoknak változatos módszerekkel, az infokommunikációs technológia eszközeit is alkalmazva bemutatni.

Megszerzett tudását *alkalmazva hozzon felelős döntéseket* a saját életével, egészségével kapcsolatos kérdésekben, *vállaljon szerepet* személyes környezetének megóvásában.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Földrajz

A földrajzoktatás megismerteti a tanulókat a szűkebb és tágabb környezet természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti jellemzőivel, folyamataival, továbbá a környezetben való tájékozódást, eligazodást segítő alapvető eszközökkel és módszerekkel. A földrajz tantárgy a természet- és társadalomföldrajz, valamint a regionális tudomány mellett számos földtudományt képvisel a közoktatásban, integrálja a földtani, a légkörtani, a hidrológiai, a talajtani és a paleontológiai tudást. Tantárgyi előzménye az alsó tagozatos környezetismeret, illetve 5–6. évfolyamon a természetismeret, így annak követelményrendszerére épül, amelynek teljesítését feltételezi.

Hetedik osztályban a földrajzi tartalmak feldolgozása során a tanulók megértik, hogy a természet egységes egész, a Föld egységes, de állandóan változó rendszer, amelyben az ember természeti és társadalmi lényként él, és ez megköveteli az erőforrásokkal való ésszerű gazdálkodást.

A tartalmak feldolgozása a szűkebb és a tágabb környezet földrajzi jellemzőire épül. Célunk, a térbeli intelligencia fejlesztése. Kiemelten fontos feladat, hogy megismertessük a hazánk és környezetünk földrajzi-környezeti jellemzőit, erősítsük a hazához és a magyarsághoz való kötődésüket. Az Európai Unió, valamint a távoli országok természeti és társadalmi-gazdasági sajátosságainak bemutatásával hozzájárulunk az eltérő kultúrák megismeréséhez, a nyitott és befogadó magatartás, illetve szemlélet kialakulásához.

A hazáról, a földrészünkről és a távoli földrészekről való tudásszerzés mellett nagymértékben segíti a tanulók képességeinek fejlődését a más anyanyelvű országok és kultúrák megismerése elősegítheti a tanulóinkban az adott célnyelven történő kommunikáció igényének kialakulását,

A természeti és a környezeti folyamatokban megfigyelhető kölcsönhatások feltárásával a földrajzoktatás hozzájárulunk az egységes természettudományi szemlélet alakításához. nyitott gondolkodás

A tanítási-tanulási folyamatban nagy hangsúlyt kap az információszerzés és az információfeldolgozás képességének fejlesztése, különös tekintettel a tapasztalati és a digitális világ nyújtotta lehetőségek felhasználására.

A távoli tájak megismerésében nagy szerepet kapnak a mediatizált kommunikációs eszközök (nyomtatott sajtó, televízió, internet) által szerzett információk.

A tanítási-tanulási folyamatban kiemelt célunk a folyamatos önképzés iránti igény felébresztése, valamint az élethosszig tartó tanulás képességének kialakítása. Napjaink társadalmi-gazdasági folyamatainak megismertetése nagymértékben hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók a gazdasági élet eseményeiben eligazodó aktív, kreatív, rugalmas és vállalkozóképes állampolgárrá válhassanak. A tantárgy komplex ismeretanyaga révén segítjük a tanulók pályaválasztását, eligazodását a munka világában, illetve felkészítjük őket a szakirányú középfokú tanulmányokra.

A földrajztanulás során törekszünk arra, hogy a tanulók megszerezzék a szemléleti térképolvasás képességét, és jártasságot szereznek az okfejtő térképolvasásban (különböző méretarányú és ábrázolásmódú térképeken).

Tanulóinknak lehetőséget biztosítunk a Teleki Pál földrajz versenyen történő részvételre.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.	-	-		
6.	-	-		
7.	2	72	48	24
8.	1,5	54	49	5

7.évfolyam: földrajz			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összhőkerete
A szilárd Föld anyagai és folyamatai	8	2	10
A földrajzi övezetesség alapjai	7	2	9

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Gazdasági alapismeretek	5	1	6
Afrika és Amerika földrajza	14	11	25
Ázsia földrajza	10	7	17
Ausztrália, a sarkvidékek és az óceánok földrajza	4	1	5
Évfolyam összesen	48	24	72

7. évfolyam: földrajz	Szabad órakeret:	24

Tematikai egység	Téma	Óraszám
A szilárd Föld anyagai és folyamatai	Földtörténet-gyakorlóóra	1
	Közetvizsgálat-gyakorlóóra	1
A földrajzi övezetesség alapjai	Éghajlat diagramok jellemzése	1
	Éghajlati övezetek jellemzői-ismétlés (6. évfolyam)	1
Gazdasági alapismeretek	Gyakorlóóra- nemzetközi szervezetek	1
Afrika és Amerika földrajza	Afrika éghajlata	1
	Afrika lakossága	1
	Amerika felszíne	1
	Amerika éghajlata	1
	USA gazdasága	1
	Dél- Amerika földrajza	1
	Projektóra-Ázsia,	2
	Amerika nevezetességei	1
	Részösszefoglalás- természetföldrajz	2
	Filmvetítés- Nemzeti parkok	
Ázsia földrajza	Ázsia felszíne	1
	Ázsia éghajlata	2
	Részösszefoglalás- természetföldrajz	1
	Projektóra	1
	Filmvetítés-India	2
Ausztrália, a sarkvidékek és az óceánok földrajza	Projektóra- Ausztrália nevezetességei	1
Összesen:		24

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanulók átfogó és reális képzetekkel rendelkezzenek a Föld egészéről és annak kisebb-nagyobb egységeiről (a földrészekről- Európán kívüli kontinensek- és a világtengerről, a kontinensek karakteres nagytájairól és tipikus tájairól, valamint a világ gazdaságban kiemelkedő jelentőségű ország-csoportjairól, országairól).

Ismerjék fel a földrajzi övezetesség kialakulásában megnyilvánuló összefüggéseket és törvényszerűségeket. Legyenek képesek alapvető összefüggések, tendenciák felismerésére és megfogalmazására az egyes földrészekre vagy ország-csoportokra, tájakra jellemző természeti jelenségekkel, társadalmi-gazdasági folyamatokkal kapcsolatban, ismerjék fel az

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

egy- országok, ország-csoportok helyét a világ társadalmi-gazdasági folyamataiban. Érzékeljék az egyes térségek, országok társadalmi-gazdasági adottságai jelentőségének időbeli változásait.

Tudják példákkal bizonyítani a társadalmi-gazdasági folyamatok környezetkárosító hatását, a lokális problémák globális következmények elvének érvényesülését. Legyenek tisztában a Földet fenyegető veszélyekkel, értsék a fenntarthatóság lényegét példák alapján, ismerjék fel, hogy a Föld sorsa a saját magatartásukon is múlik.

Rendelkezzenek a tanulók valós képzetekkel a környezeti elemek méreteiről, a számszerűen kifejezhető adatok és az időbeli változások nagyságrendjéről. Tudjanak nagy vonalakban tájékozódni a földtörténeti időben. Legyenek képesek természet-, illetve társadalom- és gazdaságföldrajzi megfigyelések végzésére, a különböző nyomtatott és elektronikus információhordozókból földrajzi tartalmú információk gyűjtésére, összegzésére, a lényeges elemek kiemelésére. Ezek során alkalmazzák digitális ismereteiket. Legyenek képesek megadott szempontok alapján bemutatni földrajzi öveket, földrészeket, országokat és tipikus tájakat.

Legyenek képesek a tanulók a térképet információforrásként használni, szerezzék meg a logikai térképolvasás képességét. A topográfiai ismereteikhez tudjanak földrajzi-környezeti tartalmakat kapcsolni. Topográfiai tudásuk alapján a tanulók biztonsággal tájékozódjanak a köznapi életben a földrajzi térben, illetve a térképeken, és alkalmazzák topográfiai tudásukat más tantárgyak tanulása során is.

Legyenek képesek a társakkal való együttműködésre. Alakuljon ki bennük az igény arra, hogy későbbi életük folyamán önállóan tovább gyarapítsák földrajzi ismereteiket.

8. évfolyam: földrajz			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Európa általános földrajza	5	1	6
Észak- és Mediterrán-Európa földrajza	5	0	5
Atlanti-Európa földrajza	6	0	6
Kelet- és Közép-Európa földrajza	7	0	7
A Kárpát-medencevidék földrajza	5	0	5
A hazánkkal szomszédos országok földrajza	6	0	
Magyarország természeti és kulturális értékei	5	1	6
Magyarország társadalomföldrajza	10	3	13
Évfolyam összesen	49	5	54
8. évfolyam: földrajz	Szabad órakeret:		5

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Európa általános földrajza	Európa éghajlata	1
Magyarország természeti és kulturális értékei	Magyarország nemzeti parkjai	1
Magyarország társadalomföldrajza	Magyarország közlekedése	1
	Magyarország lakossága	1
	Grafikonok elemzése, készítése	1
Összesen:		5

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanulók átfogó és reális képzetekkel rendelkezzenek Európáról (a kontinens karakteres nagytájairól és tipikus tájairól, valamint a világ gazdaságban kiemelkedő jelentőségű ország-csoportjairól, országairól) és Magyarországról. Legyen átfogó ismeretük földrészünk, azon belül a meghatározó és a hazánkkal szomszédos országok természet- és társadalom-

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

földrajzi sajátosságairól, lássak azok térbeli és történelmi összefüggéseit, érzékeljék a földrajzi tényezők életmódot meghatározó szerepét. Birtokoljanak reális ismereteket a Kárpát-medencében fekvő hazánk földrajzi jellemzőiről, erőforrásairól és az ország gazdasági lehetőségeiről az Európai Unió keretében. Legyenek tisztában az Európai Unió meghatározó szerepével, jelentőségével.

Legyenek képesek alapvető összefüggések, tendenciák felismerésére és megfogalmazására Európában és országaiban. Ismerjék fel az egyes országok, ország-csoportok helyét a világ társadalmi-gazdasági folyamataiban. Érzékeljék az egyes térségek, országok társadalmi-gazdasági adottságai jelentőségének időbeli változásait. Ismerjék fel a globalizáció érvényesülését regionális példákban. Ismerjék hazánk társadalmi-gazdasági fejlődésének jellemzőit összefüggésben a természeti erőforrásokkal. Értsék, hogy a hazai gazdasági, társadalmi és környezeti folyamatok világméretű vagy regionális folyamatokkal fűggenek össze.

Tudják példákkal bizonyítani a társadalmi-gazdasági folyamatok környezetkárosító hatását, a lokális problémák globális következmények elvének érvényesülését. Legyenek tisztában a Földet fenyegető veszélyekkel, értsék a fenntarthatóság lényegét példák alapján, ismerjék fel, hogy a Föld sorsa a saját magatartásukon is múlik.

Rendelkezzenek a tanulók valós képzetekkel a környezeti elemek méreteiről, a számszerűen kifejezhető adatok és az időbeli változások nagyságrendjéről. Tudjanak nagy vonalakban tájékozódni a földtörténeti időben. Legyenek képesek természet-, illetve társadalom- és gazdaságföldrajzi megfigyelések végzésére, a különböző nyomtatott és elektronikus információhordozókból földrajzi tartalmú információk gyűjtésére, összegzésére, a lényeges elemek kiemelésére. Ezek során alkalmazzák digitális ismereteiket. Legyenek képesek megadott szempontok alapján bemutatni földrajzi öveket, földrészeket, országokat és tipikus tájakat.

Legyenek képesek a tanulók a térképet információforrásként használni, szerezzék meg a logikai térképolvasás képességét. A topográfiai ismereteikhez tudjanak földrajzi-környezeti tartalmakat kapcsolni. Topográfiai tudásuk alapján a tanulók biztonsággal tájékozódjanak a köznapi életben, a földrajzi térben, illetve a térképeken, és alkalmazzák topográfiai tudásukat más tantárgyak tanulása során is.

Legyenek képesek a társakkal való együttműködésre. Alakuljon ki bennük az igény arra, hogy későbbi életük folyamán önállóan tovább gyarapítsák földrajzi ismereteiket.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ének-zene

Az ének-zene tantárgy tanításának legfőbb céljai megismertetni a gyermekeket az éneklés és a zenélés örömeivel, valamint kulcsokat adni számukra a zene élményt nyújtó megismeréséhez, megértéséhez és élvezetéhez.

Az iskolai zenepedagógiai munka Kodály Zoltán alapelveire épül, az aktív éneklést és zenélést szorgalmazza, tradicionális népzene és igényes műzene alapul. A zenei hallásfejlesztés a relatív szolmizáció segítségével történik. A klasszikus remekművek értő befogadása fejleszti az érzelmi intelligenciát.

Az ének-zene tantárgy tanulása során a tanulók megismerik népzeneink és más népek zenéje, nemzeti zenei kultúránk és a klasszikus zene, a jazz, valamint a populáris műfajok igényes szemelvényeit. A zenepedagógiai munka a tanulók részben az iskolában, részben az iskolán kívül szerzett zenei tapasztalataira, zenei élményeire, illetve adott esetben zenei gyakorlatára épül, s ezáltal ösztönzi őket énekkarokban és házi zenélésben való aktív részvételre.

A tanulási folyamatban a pozitív zenei élmények és gyakorlati tapasztalatok megszerzésére törekszünk

A tantárgy fejlesztési céljai a következők:

Zenei reprodukció

Éneklés

- Az iskolai ének-zenei nevelés elsődleges élményforrása a közös éneklés és az elmélyült zenehallgatás. Az ének-zene órán tanult zenei anyag egy részét énekléssel és kreatív zenei gyakorlatokkal készítjük elő, illetve sajátítják el tanulóink.
- Az énekórai műhelymunkát kórus egészíti ki, amely közösségformáló erőt képvisel. Cél, hogy a kóruséneklés öröme a tanulók a hétköznapi számos területén megoszthassák másokkal. (Pl. közös éneklés a kirándulásokon, baráti összejöveteleken, közösségi alkalmakon, saját koncertek szervezése hozzátartozóknak, ismerősöknek.)

Generatív és kreatív készségek fejlesztése

- A generatív – létrehozó, alkotó – készségek és képességek fejlesztésének célja, hogy a tanulóink a megszerzett zenei tapasztalatokat alkalmazni tudják és azokkal képesek legyenek újat alkotni. A generatív tevékenységek, amelyek a kreativitás fejlesztése szempontjából nélkülözhetetlenek, fejlesztik a tanulók zenei érzékét, zeneértését és összpontosító képességét. Segítik őket a zene elemeinek önálló és magabiztos használatában, fejlesztik a tanulók önkifejező képességét, ötletgazdagságát, kreativitását és zenei fantáziáját.
- A generatív zenei tevékenységek a tanítás legkülönbözőbb témáihoz kapcsolódnak, s bennük a játékos alkotói munka öröme teremtni lehetőséget. A generatív tevékenységet mindenkor megelőzi a zenei alkotóelemek (pl. ritmus, dallam, polifónia, harmónia, forma) vagy egy adott zenei stílushoz kapcsolódó zenei jelenségek (pl. a klasszika formaérzéke) megismertetése az aktív zenélésen keresztül.

Felismerő kottaolvasás

- A kottaolvasás a zene értésének eszköze, általa olyan kódrendszer kulcsát kaphatják meg a tanulók, amely segíti őket abban, hogy eligazodjanak a zenei tartalmakban. A zenével való ismerkedés kezdeti szakaszában a felismerő kottaolvasás képessége a zeneértés mélységeihez is jelentősen hozzájárul. Az önálló zenélésben nélkülözhetetlen eszközzé válik.
- Az ötvonalas kottaképet a gyerekek látják már akkor is, mikor a jelrendszereket még nem tudják megfejteni. A tanulók a felismerő kottaolvasás segítségével egyre több zenei jelenséget képesek jelrendszerről felismerni. A kottaolvasást igyekszünk eszközként használni az iskolai zenetanulás folyamatában.
- Minden évfolyamon törekszünk a népdalok szövegének értelmezésére, felhívni tanulóink figyelmét a népdalok gazdag szimbolikájára, a magyar szókincs gazdagságára.

Zenei befogadás

Befogadói kompetenciák fejlesztése

- A befogadói kompetenciák fejlesztése a zenehallgatás anyagának mélyreható megismerését segíti elő. A befogadói kompetenciák fejlesztése során az érzelmi és intellektuális befogadás egyensúlyát szeretnénk érvényesíteni..
- Csend és teljes figyelem nélkül nem jön létre élményt adó zenei befogadás. A művészi értékű zene befogadójává csak az a tanuló válik, aki teljes figyelmét képes a hallott zene felé irányítani. A befogadói kompetencia fejlesztése érdekében fontos feladatunk a figyelem készségének kialakítása és folyamatos erősítése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Az ének-zene tanítása során fontos a rendszeres zenehallgatás. A zeneművek zenei és zenén kívüli tartalmának, üzenetének megértéséhez biztosítjuk, hogy minden órán legyen zenehallgatás. A zenehallgatási anyag kiválasztásakor a zenei teljességre, – figyelve a ma felnövő generációk vizuális igényére – törekszünk az interaktív anyagok és a DVD-n elérhető koncertfelvételek bemutatására is.
- A zenehallgatási anyag értő befogadását segíti az adekvát befogadói attitűd kialakítása, azaz fontos, hogy a tanulók kellő nyitottsággal forduljanak a hallgatott zene felé. A nyitott befogadói attitűd támogatja a zenei hatás megfelelő megélését, így segíti a zene különböző megnyilvánulásainak, például funkciójának, stílusának és műfajának pontos értelmezését, elfogadását és pozitív értékelését.
- A befogadói kompetencia fejlesztését segíti elő elsősorban a zenében rejlő gesztusok, karakterek, érzelmek, hangulatok érzékelésének és átérzésének képessége, másodsorban pedig a biztos és differenciált hallási képesség (ritmus-, dallam- és hangszínérzék) és a zenei memória. Ezeket rendszeres és nagy mennyiségű énekléssel és a generatív készségek más fejlesztő gyakorlataival szeretnénk kialakítani.
- A zeneelméleti és zenetörténeti alapismeretek minden esetben a zenei befogadást segítik, az elméleti és a lexikális adatok közül elsősorban a kiválasztott művel kapcsolódókkal foglalkozunk. A szerzői életrajzzal történő ismerkedés során legfontosabb feladatunk a szerző személyiségének, művészi és emberi élethelyzeteinek, a környezetével való kölcsönhatásának, problémáinak, sorsfordulatainak bemutatása. A rendszeres és figyelmes zenehallgatás a tanulók zene iránti fogékonyságát és zenei ízlését formálja.

A tanításhoz szükséges tárgyi feltételek iskolánkban biztosítottak.

- Szaktanterem pianínóval vagy zongorával
- Megfelelő nagyságú tér a mozgáshoz, énekes játékokhoz
- Megfelelő terem a kórusmunkához
- Ötvonalas tábla
- Mágneses tábla
- Ritmushangszerek
- Jó minőségű CD- és DVD-lejátszó, erősítő, hangszórók
- Számítógép internetkapcsolattal, interaktív táblával
- Hangtár, hozzáférhető hanganyag

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.				
6.	1	36	32	4
7.	1	36	32	4
8.	1	36	32	4

6. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet- óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Zenei produkció-éneklés	15		15
Zenei produkció-generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó) kreatív zenei tevékenység	3		3

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Zenei reprodukció- felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	3	2	5
Zenei befogadás- befogadói kompetenciák fejlesztése	4		4
Zenei befogadás-zenehallgatás	7	2	9
Évfolyam összesen	32	4	36

6. évfolyam: 36 óra	Szabad órakeret:	4 óra

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Zenei reprodukció – Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	Tanult ritmikai és dallami elemek hangoztatása betűkottáról, hangjegyről. Hangközök: szekund, terc	2 óra
Zenei befogadás - Zenehallgatás	A zeneirodalom gazdagságának, műfaji sokszínűségének megismerése.	2 óra
	Összesen:	4 óra

6.évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Éneklési készség fejlesztése a korábban elsajátított dalkincs ismétlésével és bővítésével az életkor adta hang lehetőségek figyelembe vételével (hangterjedelem: a-e”, törekvés a tiszta intonációra). Kifejező és stílusos éneklésre való törekvés kialakítása.

A variáció alkotásának fejlesztése. A rögtönzés fejlesztése a következő zenei ismeretek felhasználásával: 6/8-os metrum, felütés, dúr-moll dallami fordulatok, tercpárhuzam.

További ritmikai, metrikai és dallami elemek elsajátítása, a zenei reprodukció fejlesztése. Előkészítést követően rövid, az énekelt szemelvényeknél könnyebb olvasógyakorlatok reprodukciója a felismerő kottaolvasás és a fejlődő belső hallás segítségével.

A zenehallgatásra kiválasztott művek értő befogadása, ismerete, a befogadói kompetenciák fejlesztéséhez kapcsolódó tevékenységeken keresztül, az énekléssel és a generatív tevékenységekkel fejlesztett differenciált hallási készség és zenei memória által.

A népzene tárházából és a megjelölt korok zeneműveiből válogatva a tanulók érdeklődését erősítve törekvés a zeneirodalom remekműveinek megismertetésére.

Hangverseny-látogatásra nevelés.

7. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Zenei produkció-éneklés	11		11
Zenei produkció-generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó) kreatív zenei tevékenység	4		4

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Zenei reprodukció- felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	3	2	5
Zenei befogadás- befogadói kompetenciák fejlesztése	4		4
Zenei befogadás-zenehallgatás	10	2	12
Évfolyam összesen	32	4	36

7. évfolyam: 36 óra	Szabad órakeret:	4 óra

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Zenei reprodukció – Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	Felismerő kottaolvasási képesség fejlesztése egy-egy meghallgatott zenemű kottaképének követése alapján.	2 óra
Zenei befogadás - Zenehallgatás	Nemzeti jelleg a romantika zenéjében, a kelet-európai népek népzenejében, komolyzenéjében.	2 óra
Összesen:		4 óra

7.évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A dalkincs ismételése és folyamatos bővítése: többféle zenetörténeti stílusból válogatott szemelvény, magyar népdalok, más népek dalai, kiegészítve a magyar populáris zene műfajaiból válogatott néhány példával.

Az énekhang további képzése, figyelve a tanulók egyéni vokális fejlődésére (mutálás).A kialakított készségek továbbfejlesztése.

Generatív képességfejlesztés komponálással, rögtönzött folytatással. További ritmikai, metrikai és dallami elemek elsajátításával a zenei reprodukció fejlesztése.

Előkészítést követően rövid, az énekelt zenei anyagnál könnyebb olvasógyakorlatok reprodukciójával a belső hallás fejlesztése.

Felismerő kottaolvasási képesség fejlesztése egy-egy meghallgatott zenemű kottaképének követése alapján.

Összetettebb, hosszabb, fokozott koncentrációt igénylő zenei anyag befogadásához szükséges kompetenciák fejlődése. A befogadói kompetencia erősítése az ismeretek kronológiai rendszerezésével. Zenehallgatóvá nevelés.

8. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Zenei produkció-éneklés	11		11
Zenei produkció-generatív (önállóan és/vagy csoportosan alkotó) kreatív zenei tevékenység	4		4
Zenei reprodukció- felismerő kottaolvasás, zeneelméleti	3	2	5

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

alapismeretek			
Zenei befogadás- befogadói kompetenciák fejlesztése	4		4
Zenei befogadás-zenehallgatás	10	2	12
Évfolyam összesen	32	4	36

8. évfolyam: 36 óra	Szabad órakeret:	4 óra

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Zenei reprodukció – Felismerő kottaolvasás, zeneelméleti alapismeretek	További ritmikai, metrikai és dallami elemek elsajátításával a zenei reprodukció fejlesztése.	2 óra
Zenei befogadás - Zenehallgatás	A populáris dalok zenei jellemzőinek megfigyelése adott szempontok alapján. (forma, szöveg, hangszerelés, improvizáció stb.)	2 óra
	Összesen:	4 óra

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A dalkincs ismételése és folyamatos bővítése: többféle zenetörténeti stílusból válogatott szemelvény, magyar népdalok, más népek dalai, kiegészítve a magyar populáris zene műfajaiból válogatott néhány példával.

Az énekhang további képzése, figyelve a tanulók egyéni vokális fejlődésére (mutálás). A kialakított készségek továbbfejlesztése.

Generatív képességfejlesztés komponálással, rögtönzött folytatással. További ritmikai, metrikai és dallami elemek elsajátításával a zenei reprodukció fejlesztése.

Előkészítést követően rövid, az énekelt zenei anyagnál könnyebb olvasógyakorlatok reprodukciójával a belső hallás fejlesztése.

Felismerő kottaolvasási képesség fejlesztése egy-egy meghallgatott zenemű kottaképének követése alapján.

Összetettebb, hosszabb, fokozott koncentrációt igénylő zenei anyag befogadásához szükséges kompetenciák fejlődése. A befogadói kompetencia erősítése az ismeretek kronológiai rendszerezésével.

Zenehallgatóvá nevelés.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Rajz és vizuális kultúra

A vizuális nevelés legfőbb célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a látható világ jelenségeinek, a vizuális művészeti alkotásoknak mélyebb értelmezéséhez és megítéléséhez, környezetünk értő alakításához. A tantárgy így nemcsak a képző- és iparművészet területeinek a feldolgozásával foglalkozik, hanem a vizuális jelenségek, közlések olyan köznapi formáinak vizsgálatát is fontosnak tartja, mint a tömegkommunikáció vizuális megjelenései, a legújabb elektronikus médiumokhoz kapcsolódó jelenségek és az épített, alakított környezet.. A tantárgy oktatása tevékenység-, illetve gyakorlatközpontú, ahol alapvető fontosságú a játékos-kreatív szemlélet.

A felső tagozatos rajztanítás során célunk, az alsó tagozaton megismert technikák, ismeretek bővítése, fejlesztése, segíteni tanulóinknak a művészi és köznapi vizuális közlések pontos értelmezését, továbbá fokozni az alkotómunka során a vizuális közlés és kifejezés árnyalt megjelenítését

A vizuális nevelés kiemelt feladatának tartjuk művészettörténeti ismeretek elsajátítását, kapcsolódási pontok keresését egyéb felső tagozatos tantárgyak ismereteivel, és a kreatív képességek kibontakoztatását. Törekszünk az örömteli, élményt nyújtó, alkotótevékenység megteremtésére, kialakítására a felső tagozaton is. . Cél továbbá a problémamegoldó képesség erősítése, a feladatok önálló megoldása, bizonyos rutinok, készségek kialakítása, majd az egyre önállóbban végzett tevékenységek végzése. A tanulók önismeretének, önkritikájának, önértékelésének fejlesztését kritikai szemléletmód kialakításával a gyakorlati tevékenységeken keresztül valósítjuk meg, amelyek mindegyike – eredeti céljától függetlenül is – személyiségfejlesztő hatású. Motiváló hatásuk mellett segítik az érzelmi gazdagodást, az empátia, az intuíció fejlesztését, az önálló ízlés, a belső igényesség kialakulását, az önértékelés és önismeret kialakulása révén pedig a céltudatos önszabályozást.

A módszerek és munkaformák sokszínűségével lehetőséget teremtünk a tanulás tanításának hatékony elősegítésére, párokban és csoportban végzett tervező és alkotó munka biztosítására.

A vizuális kommunikáció területén a kép és szöveg lehetséges kapcsolatainak feltárása az anyanyelvi kommunikáció fejlesztésének is terepet biztosítunk, a gyakorlati feladatok megoldásával a digitális kompetencia mélyítését segítjük. Az alsó tagozaton megkezdett médiahasználati ismeretek bővítésével az egyre tudatosabb médiahasználat kiemelt fejlesztési célunk.

Tanítás során a Mozaik Kiadó Művészettörténet tankönyve alapján kerül feldolgozásra a tananyag az 5-8. osztályos tanulók számára. A szabadon tervezhető időkeret felhasználása során figyelembe vettük a továbbtanuló nyolcadik évfolyamosaink középfokú iskolaválasztását. A képzőművészeti képzésbe bekapcsolódó végzős diákoknak segítséget nyújtunk az alkotói mappa összeállításához, a szóbeli, középiskolai művészettörténeti vizsgára történő felkészüléshez. Intézményi szintű kiállítások előkészítésében, megyei versenyekre történő felkészítéssel támogatjuk az iskolai tehetséggondozást.

Évente október 15-ig rajzpályázatot hirdetünk megyénk általános iskoláinak a felső tagozatos tanulói számára. A rajzverseny témája illusztrációs munkák készítése intézményünk által megadott témákhoz kapcsolódóan. A versenyt két korcsoportban 5.-6. illetve 7.-8. évfolyamos tanulók értékeljük a „Földes témahét programjain belül, minden év április 14-ig.. Korcsoportonként megyei I.-VI. helyezéseket jutalmazunk.

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.	1,5	54	32	22
6.	1,5	54	32	22
7.	1	36	32	4
8.	1	36	32	4

6. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összhőkerete
Kifejezés, képzőművészet Valóság és képzelet	5	5	10
Kifejezés, képzőművészet Stílus és mozgás	7	5	12
Vizuális kommunikáció Idő- és térbeli változások	2	3	5
Vizuális kommunikáció Jelértelmezés, jelalkotás	3	2	5
Vizuális kommunikáció Kép és szöveg	3	2	5
Tárgy és környezetkultúra Tervezett, alakított környezet	7	1	8
Tárgy és környezetkultúra Tervezett, alakított környezet	5	0	5
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre, számonkérésre szánt órakeret	0	4	4
Évfolyam összesen	32	22	54

6. évfolyam:

Szabad órakeret:

22

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Kifejezés, képzőművészet Valóság és képzelet	A megismert festészeti, grafikai és plasztikai technikák alkotó alkalmazása, elmélyítése – valóság, modell, egyszerű téri helyzetek, szabad asszociációs és vizuális játékok felhasználásával	5
Kifejezés, képzőművészet Stílus és mozgás	Műalkotásokon keresztül a megismert művészettörténeti korok, képzőművészeti ágak, műalkotások stílusjegyeinek verbális elemzése, a vizuális	5

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

	közlés köznapi és művészi formáinak azonosításával, átírási lehetőségekkel is.	
Vizuális kommunikáció Idő- és térbeli változások	Mozgássor fázisokra bontása, mozgókép kikockázása mozgás megjelenítése, vizuális átírással	3
Vizuális kommunikáció Jelértelmezés, jelalkotás	Szimbólumok vizsgálata, egyéni terv kivitelezése korábban megismert technikával.	2
Vizuális kommunikáció Kép és szöveg	Nem mozgóképi reklámhordozó tervezése, kivitelezése szabadon választott technikával.	2
Tárgy és környezetkultúra Tervezett, alakított környezet	Design, a forma és rendeltetés kapcsolata	1
Tárgy és környezetkultúra Tárgy és hagyomány	-	0
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre, számonkérésre szánt órakeret	A megismert művészettörténeti korok, műalkotások valamint az ábrázolási rendszerről tanult elmélyítése, számonkérése	4
Összesen:		22

6. osztály: A továbbhaladás feltételei

A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek alkotó alkalmazása a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.

Kompozíciós alapelvek kifejezésnek megfelelő használata a képalkotásban.

Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése.

A mindennapokban használt vizuális jelek értelmezése, ennek analógiájára saját jelzésrendszerek kialakítása.

Tartalom és forma egysége. Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során.

Egyszerű következtetések megfogalmazása az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján.

Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.

- A korábban megismert vizuális eszközökkel reflektálás társművészeti alkotásokra.
- A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása.

Fontosabb szakrális, szimbolikus és kultúrális üzenetet közvetítő tárgyak felismerése.

- Önálló vélemény és kérdések megfogalmazása saját és mások munkájáról a
 - o vizuális megfigyelés és elemzés során.

7. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összirőkerete
Kifejezés, képzőművészet Érzelmek, hangulatok kifejezése	3	2	5

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Kifejezés, képzőművészet A művészi közlés, mű és jelentése	6	2	8
Vizuális kommunikáció Magyarázó képek/rajzok	4	0	4
Vizuális kommunikáció Mozgóképi közlés	3	0	3
Vizuális kommunikáció Vizuális kommunikációs formák	3	0	3
Média és mozgóképkultúra – A média kifejezőeszközei A kiemelés (hangsúlyozás) alapeszközei a mozgóképi ábrázolásban, az írott és az online sajtóban	3	0	3
Tárgy és környezetkultúra Tervezett, alakított környezet	5	0	5
Tárgy és környezetkultúra Az épített környezet története	5	0	5
Évfolyam összesen	32	4	36

7.évfolyam:	Szabad órakeret:	4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Kifejezés, képzőművészet Érzelmek, hangulatok kifejezése	Művészeti alkotások sajátos átdolgozása, átírása, parafráziók készítése	1
	Axonometrikus ábrázolásról tanult ismeretek elmélyítése	1
Kifejezés, képzőművészet A művészi közlés, mű és jelentése	Művészettörténeti korszakok, műalkotások ismeretének számonkérése	2
	Összesen:	4

7. osztály: A továbbhaladás feltételei

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.
- Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megfelelő értelmezése, és következtetések megfogalmazása.

Alapvetően közlő funkcióban lévő képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.

Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján következtetések megfogalmazása.

- A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán.
- A mozgóképi közlésmód és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.
- Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

elvárás karaktere szerint.

Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.

A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.

- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.

8. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Kifejezés, képzőművészet Érzelmek, hangulatok kifejezése	4	2	6
Kifejezés, képzőművészet A művészi közlés, mű és jelentése	5	2	7
Vizuális kommunikáció Magyarázó képek/rajzok	0	0	0
Vizuális kommunikáció Mozgóképi közlés	4	0	4
Vizuális kommunikáció Montázs	4	0	4
Vizuális kommunikáció Vizuális kommunikációs formák	2	0	2
Média és mozgóképkultúra – A média kifejezőeszközei Reprodukálás és ábrázolás – a mozgókép kettős természete	2	0	2
Média és mozgóképkultúra – A média kifejezőeszközei A montázs szerepe és alapformái a mozgóképi ábrázolásban	2	0	2
Tárgy és környezetkultúra Tervezett, alakított környezet	4	0	4
Tárgy és környezetkultúra Az épített környezet története	5	0	5
Évfolyam összesen	32	4	36

8.évfolyam:	Szabad órakeret:	4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Kifejezés, képzőművészet Érzelmek, hangulatok kifejezése	Axonometrikus ábrázolásról és a perspektíváról tanult ismeretek elmélyítése, rendszerezése	2
Kifejezés, képzőművészet A művészi közlés, mű és jelentése	Művészettörténeti korszakok, műalkotások ismeretének	2

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

	számonkérése	
	Összesen:	4

8. osztály: A továbbhaladás feltételei

- Célrányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása.
- Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében.
- Közlő funkcióban lévő képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása.
- Több jól megkülönböztethető technika, médium (pl. állókép-mozgóképek, síkbeli-térbeli) tudatos használata az alkotótevékenység során.
- -A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán.
- -A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.
- -Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.
- -A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.
- -Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.
- -A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- -Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Hon- és népismeret

A hon- és népismeret tartalmazza népünk kulturális örökségére leginkább jellemző sajátosságokat, nemzeti kultúránk nagy múltú elemeit, a magyar néphagyományt. Teret biztosít azoknak az élményszerű egyéni és közösségi tevékenységeknek, amelyek a család, az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megbecsüléséhez, velük való azonosuláshoz vezetnek. Segíti az egyéni, családi, közösségi, nemzeti azonosságtudat kialakítását. Megalapozza és áthatja a különböző műveltségi területeket. Rendszerezett ismeretanyagként pedig lehetőséget teremt a magyar népi kultúra értékein keresztül a saját és a különböző kultúrák, a környezet értékeit megbecsülő és védő magatartás, illetve a szociális érzékenység kialakítására.

A tanulók a tantárgy tanulása során felfedezik, hogy a nemzedékeken át létrehozott közösségi hagyomány összeköti őket a múlttal és segít nekik eligazodni a jelenben. Felismerik, hogy az emberiség évezredek óta felhalmozódott tapasztalatait a legegyszerűbb, és éppen ezért a legfontosabb mindennapi kérdésekre adott gyakorlati válaszok tárháza. Megértik a tanulók, hogy a néphagyomány az általános emberi értékek hordozója, ezért ismerete az általános műveltséghez is szükséges.

A tantárgy megalapozza a tanulók nemzeti önismeretét, nemzettudatát, a tevékeny hazaszeretetét. Tudatosítja a tanulóknál, hogy először minden népnek a saját hagyományát, nemzeti értékeit kell megismernie, hogy azután másokét is, a nemzetiségeket, a szomszéd- és rokonnépeket, a világ többi népének kultúráját, az egyetemes értékeket, a köztük lévő kölcsönhatást is megérthesse. Ösztönöz a szűkebb és tágabb szülőföld, a magyar nyelvterület hagyományainak és történelmi emlékeinek felfedezésére, a még emlékezetből felidézhető, vagy a még élő néphagyományok gyűjtésére. Bővíti a tanulók művelődéstörténeti ismereteit, a hagyományörzést, népi kultúránk, nemzeti értékeink megbecsülését. Értékkrendjével hozzájárul a tanulók értelmi, érzelmi, etikai és esztétikai neveléséhez, a természettel való harmonikus kapcsolatuk kialakításához és a társadalomba való beilleszkedésükhöz.

A tanítás során – pedagógiai és néprajzi szempontok szerint kiválasztott hon- és népismereti, néprajzi forrásanyagok felhasználásával igyekszünk minél több lehetőséget teremteni a néphagyományok élményszerű megismerésére. Törekszünk a tanulók cselekvő és alkotó részvételére a tanulás során, hogy az érzékelésen, észlelésen, élményeken keresztül jussanak el az elvontabb ismeretekig, az összefüggések megértéséig.

A Hon- és népismeret tantárgyat a hatodik évfolyamban a szabadon felhasználható időkeret felhasználásával kötelezően választható tantárgyként tanítjuk. Településünk Földes évszázadok óta a paraszti kultúra hagyományainak átörökítése révén biztosította az itt élők megélhetését. A tantárgy keretén belül törekszünk a településen még fellelhető hagyományok megismertetésére, összegyűjtésére, megőrzésére. A tantárgy keretén belül felelevenítik a tanulók a Gergely-járás szokását, a helyi óvodában hívogatnak az iskolába. Továbbhaladási feltételek helyett az év végi követelmények kerültek meghatározásra.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
6.	1	36	32	4

6. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összídőkerete
Az én világom I.	2		2
Az én világom II.	2	1	3
Találkozás a múlttal I.	5	1	6
Találkozás a múlttal II.	6		6
Hagyományos és népi (vallási) ünnepeink eredete és szokásrendje	12	2	14
Magyarok a történelmi és a mai Magyarországon területén	5		5

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Évfolyam összesen	32	4	36

6. évfolyam: 36 óra	Szabad órakeret:	4 óra

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Az én világom II.	Népi kismesterségek	1 óra
Találkozás a múlttal I.	Népi étel készítése	1 óra
Hagyományos és népi (vallási) ünnepeink eredete és szokásrendje	- Gergely-járás - Vőfélyek szerepe a lakodalomban	2 óra
Összesen:		4 óra

6. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A legszűkebb közösséghez, a családhoz, a lokális közösséghez való tartozás érzésének kialakulása, értékének tudatosítása.

A megszerzett ismeretekkel, a néhány emberöltővel korábbi időszakról alkotott kép tágítása, ezzel az időfogalom fejlesztése. A lokális ismeretek tudatosításával a szülőföld szeretetének, a helyi értékek megbecsülésének erősítése.

A helyi társadalom tagoltságáról, a közösség sokszínűségéről és az ebben rejlő gazdagságról szemléletes kép kialakítása. Az időbeli tájékozódás fejlesztése a helyi nevezetességek időbeli elhelyezésével.

A hagyományos paraszti életmód fontosabb elemeiben a természeti tényezők meghatározó szerepe, a környezeti feltételekhez való alkalmazkodás felismertetése.

A különböző mesterségek megismerése során a szakmák megbecsülésének kialakítása.

A gazdálkodó élet főbb területeinek megismerése során a rendelkezésre álló természeti javak ésszerű felhasználása előnyeinek, az önellátás fontosságának belátása.

A közösen végzett munka előnyeinek, közösségerősítő hatásának felismertetése.

A jeles napi, ünnepi szokások, az emberi élet fordulóihoz kapcsolódó népszokások, valamint a társas munkák (pl. szüret, kukoricafosztás) és más közösségi alkalmak (pl. vásár, búcsú) hagyományainak és jelentőségének felismertetése a paraszti élet rendjében. A hétköznapi és ünnepek váltakozásának, ritmusának felismerése, az ünnepek jelentőségének tudatosítása az egyén és a közösség életében.

egy-egy ünnepkör, jeles nap köszöntő vagy színjátékszerű szokásainak, valamint a társas munkákhoz, közösségi alkalmakhoz kapcsolódó szokások élményszerű, tevékenységközpontú, hagyományhű elsajátítása, különös tekintettel a helyi hagyományokra; a lakóhelyhez, a tájhoz való kötődés erősítése. A magyar néphagyomány sokszínűségének és közös vonásainak megismerése a tájegységek, etnikai csoportok hon- és népismereti, néprajzi jellemzőinek bemutatásával. A saját közösség megismerése által az identitástudat, a kötődések erősítése. A földrajzi környezet, a történeti és a gazdasági tényezők hatásának felismerése a néphagyományok alakulására, konkrét táji példákon keresztül

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Technika, életvitel ÉS gyakorlat

A technika, életvitel és gyakorlat tantárgy óraszámát a szabadon választott órakeret terhére megnöveltük, így, tehát nyolcadik osztályban is lehetőség nyílik a tantárgy tanítására. Ez a tananyag egyenletesebb, a többi tantárgy anyagához és az életkori sajátosságokhoz jobban illeszkedő elosztását teszi lehetővé.

A kerettantervi változatok közül a B változatot választottuk, mivel az iskola körzetében élő tanulók kertes lakóházakban élnek, (falun) lehetőségünk van az iskolában elsajátított ismereteket, készségeket otthonukban gyakorlati tevékenység során alkalmazni, továbbfejleszteni,

- a lakosság megélhetésének fő vagy jelentős forrása a mezőgazdaság, hagyománya van a gazdálkodásnak,
- a fiataloknak a mezőgazdaság felé orientálódva esélyük van majdani szakmai tanulmányaik után megélhetést biztosító vagy azt segítő munkára,
- hosszú ideje a munkanélküliség terhe alatt élnek a családok, s esélyt teremtené számukra, ha gyermekeik az iskolában elsajátíthatnák az alapvető családellátó tevékenységeket,
- a teljes iskolai életet meghatározza a felelős környezet- és egészségtudatos életvitel kialakítása és fejlesztése.

A technika, életvitel és gyakorlat tantárgy tanításának célja az 5–6. évfolyamon az, hogy az 1–4. évfolyamon történő irányított játékos cselekvések során nyert tapasztalatok újabakkal egészüljenek ki, és az élményszerű megismerés önállóbbá, tudatosabbá, célzottabbá váljon. Az életkori sajátosságaikhoz igazodó korszerű, hatékony és meggyőző módszerek révén a tanulók alapkészségei erősödjenek, gondolkodási képességeik folyamatosan fejlődjenek, elvontabbá válnak. A tevékenységek keretei kilépnek a tanterem védett környezetéből, a játékos tevékenységek helyébe fokozatosan az életből átvett feladatok lépnek, a tanulói tevékenységek feltételei és következményei egyre életszerűbbé válnak. Ezzel megkezdődik a felkészülésük környezetük egyre önállóbb alakítására, a változásokhoz való rugalmasabb alkalmazkodásra és saját sorsuk befolyásolására. A veszélyhelyzetek és a konfliktusok kezelése, az átgondoltan tervezett és kitartó munka, majd az ezt záró reális értékelés alakítja ki a helyes önértékeléssel bíró, fejlődőképes, önálló személyiséget, s így egyre inkább képessé válnak az önképzésre, önálló tanulásra. Az életvezetési ismeretek a testi-lelki épséget veszélyeztető betegségek megelőzésére, a káros szenvedélyektől mentes, egészség- és környezettudatos életvitel igazi értéként való elfogadására, megélésére és megtartására irányulnak. A családok mindennapjaira vonatkozóan az élethelyzetek megoldására, a háztartási munka célszerű szervezésére, az anyagi lehetőségek ésszerű felhasználására, az egészséges táplálkozás érdekében hagyományos és korszerű eljárások és eszközök alkalmazására kell példákat mutatni.

A nemzeti kultúra átörökítéséhez, a nemzeti hagyományok ápolásához gyakorlati tevékenységekkel (tárgyalkotó tevékenységgel és gyűjtőmunkával) kapcsolódunk. Az alkotóképesség fejlesztése a Tárgyi kultúra, technológiák, termelés részben a modellezés során, a manuális tevékenységek gyakorlásával az alapvető technikai eszközök balesetmentes és szakszerű használatára törekszünk. A párokban, kisebb-nagyobb csoportokban történő munkavégzéskor a kölcsönös alkalmazkodásra, odafigyelésre, a vezető és a vezetett szerep kipróbálására teremtünk lehetőséget. A gyűjtőmunkák és az anyagvizsgálatok végzése segítjük a megismerési és rendszerezési folyamatok gyakorlását. A harmonikus és esztétikus zöld környezet kialakítására az agrotechnikai tevékenységek nevelnek. A gyakorló kerti növények termesztésével az önálló munkavégzést erősítjük. A tantárgy tanulási szokásrendjének alakítása (információgyűjtés, műszaki kommunikáció, mintakövetés, munkatevékenységek végzése, önellenőrzés, hibajavítás, értékelés) folyamatos, rendszeres, következetes munkával érhető el a kiemelt fejlesztési feladatunk.

A Közlekedés témakör egyrészt az 1–4. évfolyamon elsajátítottak ismétlése, gyakoroltatása (a gyalogos, kerékpáros és tömegközlekedés KRESZ szerinti szabályai, rendje, eszközrendszere, a balesetmentes, udvarias közlekedés elvárható követelményei, elsősegélynyújtás), másrészt bővítése (menetredek, információforrások használata).

A pályaaorientáció ismereteit nem külön tematikai egységként dolgozzuk fel. A tevékenységek tudatos szervezésével folyamatosan lehetővé kell tenni, hogy a tanulók felfedezhessék belső értékeiket, és kipróbálhassák, mire képesek. A reális önismeret és a pozitív énkép kialakítása, a közösségi feladatok

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

vállalásában az együttműködési képesség fejlesztése, valamint a szakmák, foglalkozások jellemzői és az azokra való alkalmasság megismerése a pályaválasztás irányításának előkészítésére ad támpontokat.

Tanulóink szívesen végeznek a mindennapi életben hasznos tevékenységeket. A felső tagozatos tanulóink számára „Főzőcske, de okosan!” háztartási és életviteli szakkört szervezünk.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.				
6.	1	36	32	4
7.	1	36	32	4
8.	1	36	0	36

6. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Ételkészítés	7	0	7
Teendők a háztartásban és a lakókörnyezetben	8	2	10
Tárgyi kultúra, technológiák, tárgykészítés modellezés	14	2	16
Közeledés	3	0	3
Évfolyam összesen	32	4	36

6. évfolyam:	Szabad órakeret:	4
Tematikai egység	Téma	Óraszám
Teendők a háztartásban és a lakókörnyezetben	Növénytermesztés és gondozás	2
Tárgyi kultúra, technológiák, tárgykészítés modellezés	Különböző hímzésfajták	2
Összesen:		4

6. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Legyen jellemző a tanulók körében a kölcsönös odafigyelés, alkalmazkodás, együttműködés a csoportos tevékenységek során.

Ismerjék az étkezési anyagok tulajdonságait, azok változását a sütés-főzés során. Tevékenységek végzése közben jellemezze a tanulókat a feladatvállalás, célratörő, hatékony munkamagatartás, produktivitás.

Törekedjenek az igényes munkavégzésre, a tiszta környezetre, kulturált viselkedésre.

Érdeklődjenek a környezet állapota, használati jellemzői, az emberi életminőségre és a természeti környezetre gyakorolt hatásai iránt.

Legyenek képesek önálló véleményalkotásra a tevékenységekkel érintett szakmákról. Legyenek biztos ismereteik az iskolai gyakorlókertben vetett, ültetett növények gondozásáról.

Legyenek biztos ismereteik a tárgyak, modellek készítéséhez felhasznált anyagokról, eszközökről, technológiákról, tapasztalataikat legyenek képesek megfogalmazni, rögzíteni. A megismert szakmák szakmákról, munkatevékenységekről tudjanak önállóan beszámolni.

Tudjanak tervrajzot készíteni, feladataik végrehajtását megtervezni. Alkalmazkodjanak rugalmasan a veszélyhelyzetek és a konfliktusok kezelésére.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tudjanak útvonaltervet olvasni és készíteni. Ismerjék a környezetkímélő közlekedéstechnikai eljárásokat.

7. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Keret- tervi óraszám	Helyi többsz- órás szám (±)	Témakör összidő- kerete
A háztartás és közszolgáltatások	10	2	12
Közlekedés	6	0	6
Tárgyi kultúra, technológiák, tárgykészítés modellezés	8	2	10
Továbbtanulás, munkák, szakmák, megélhetés, munkakörnyezetek megismerése	8	0	8
Évfolyam összesen	32	4	36

7 évfolyam:	Szabad órakeret:	4

Tematikai egység	Téma	Óraszám
A háztartás és közszolgáltatások	Konyhai gépek használata (kenyérpirító, melegszendvics-sütő, gofri-sütő)	2
Tárgyi kultúra, technológiák, tárgykészítés modellezés	Növénytermesztés, gondozás, ételkészítés	2
	Összesen:	4

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Szerezzenek tapasztalatot a háztartás műszaki jellegű rendszereinek felépítéséről, működéséről, legyenek képesek a tapasztalatok önálló megfogalmazására, rögzítésére.

Tudjanak önállóan beszámolni szóban és írásban a megismert tevékenységekkel érintett szakmákról, munkafolyamatokról.

Legyenek képesek a használt anyagok, eszközök, a tapasztalt látvány, jelenség vizsgálatából fakadó tapasztalatok önálló rögzítésére. Legyenek igényesek a megfelelően funkcionáló, rendezett mesterséges környezet iránt, vegyenek tevékenyen részt ennek fenntartásában.

Erősödjön a közúti kerékpáros közlekedésben való felelős részvételük, a gépjárművek üzemeltetésével kapcsolatos problémák megfigyelésével, megvitatásával a szabályismeret, a szabálykövető attitűdjük, a felelősségérzetük és a környezettudatosságuk.

Ismerjék az évfolyamban elkészített tárgyak, modellek készítéséhez felhasznált anyagok tulajdonságait, legyenek ismereteik a használt eszközökről, technológiákról.

A munkavégzés során tartsák be a megismert biztonsági előírásokat, legyenek aktív tagjai a csoportmunkának. Ismerjék a továbbtanulási, pályaválasztási lehetőségeket, törekedjenek az életpálya-elképzelés kialakítására, megerősítésére.

Ismerjék a megélhetést biztosító tervezett életpályára, munkára való alkalmasság nélkülözhetetlen összetevőit (képesség, szaktudás, tanulás, munkakultúra). Ismerjék a munkamegosztás, az egyéni és kollektív munkatevékenységek, a technológiai folyamatok, a produktumok stb. összefüggéseit.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

8. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet - óraszám (±)	Témakör összidőkerete
1.Háztartás és közszolgáltatások	0	10+4	14
2.Közlekedés	0	4	4
3.Tárgyi kultúra,technológiák,tárgykészítés modellezés	0	8	8
4.Továbbtanulás,munkák,szakmák,megélhetés,munkakörnyezetek megismerése	0	10	10
Évfolyam összesen	0	36	36

8. évfolyam:

Szabad órakeret:

36

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Háztartás és közszolgáltatások	Konyhai gépek használata: Sütés-főzés tűzhelyen és tűzhelyben	10+4
Közlekedés	Közlekedéstörténet: vasúti vagy légiközlekedés fejlődése Közúti közlekedés szabályai Segédmotoros közlekedés	4
Tárgyi kultúra, technológiák, tárgykészítés,modellezés	Bonyolultabb rendszerek értelmezése (Távközlés, GPS)Gépi varrás: pechvork tervezés, kivitelezés	8
Továbbtanulás,munkák,szakmák,megélhetés,munkakörnyezetek megismerése	Kertészeti alapismeretek Élelmiszertermelés- feldolgozás	10
Összesen:		36

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Ismerjék az ember mindennapos tevékenységei és a környezet állapota, jellemzői közötti összefüggéseket, a természet általi meghatározottság jellemzőit.

Előzetesen bemutatott és megbeszélte munkaműveleteket pontosan hajtsák végre, törekedjenek a biztonsági szabályok betartására, veszélyhelyzetek felismerésére.

Törekedjenek az igényesen elkészített munkadarabok létrehozására, a célszerűség, az anyag- és energiatakarékosság figyelembe vételével.

Vegyenek tevékenyen részt a megfelelően funkcionáló, rendezett mesterséges környezet megtartásában és kialakításában. Ismerjék a vasúti és légi közlekedéssel kapcsolatos legfontosabb jellemzőket.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ismerjék a gépjárművek üzemeltetésével kapcsolatos alapvető problémákat, a karbantartás szükségességét a munkavégzés során alkalmazott eszközök rendeltetésnek megfelelő balesetmentes használatát.

Legyenek képesek a kialakult technikai probléma során helyzetelemzésre, hibakeresésre, problémamegoldásra, a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodásra.

Tudjanak önállóan véleményt alkotni az egyes szakmákról, munkatevékenységekről.

Ismerjék az ember tevékenységeinek, munkájának, továbbá a megélhetés és az életminőség kapcsolatait.

Legyenek képesek a termelés és felhasználás közötti kapcsolat megfigyelése, következtetések levonása.

Ismerjék a választott felnőttkori pálya, a tervezett továbbtanulás, a középfokú intézmény jellemzőit. Legyenek képesek reális önértékelésre, fejlődjön önismeretük.

Ismerjék a saját életpálya és életminőség alakításában viselt személyes felelősségük hatásait.

Használják a rendelkezésre álló digitális eszközöket a szükséges információforrásokat a munkakereséssel, a munkába állással kapcsolatos ismeretek megszerzéséhez.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Testnevelés és sport

A felső tagozaton a tanulók a mozgástanulás magasabb szintjére lépnek. Az alapokat az 1–4. évfolyamon megvalósuló céltudatos fejlesztési folyamat biztosítja. Erre építve valósul meg 5. évfolyamtól az életkori sajátosságokat és a szenzitív időszakokat szem előtt tartó komplex készség- és képességfejlesztés. A tulajdonképpeni sportági képzés iskolánkban is az 5. évfolyamon kezdődik meg, és teljesedik ki a 8. évfolyamra, mindvégig szem előtt tartva a motoros teljesítmény két alapvető összetevője – a mozgáskészség és motoros képesség – szükségszerű összhangjának megteremtését.

A tanítási tartalom szerves részei a személyi higiénével, a balesetek megelőzésével, a játékversenyszabályokkal, a sport- és testgyakorlati ágakkal kapcsolatos alapvető technikai-taktikai tudáselemek, az életkorhoz igazított élettani ismeretek, a tudatos tanulást segítő cselekvési, biomechanikai, edzéselméleti elvek, módszerek megismerése.

A testnevelés és sport kerettantervi követelményeit és a helyi igényeket és lehetőségeket is figyelembe véve határoztuk meg a fejlesztés fő irányait.

A testnevelési játékok, sportjátékok csapatainak megszervezésében, tevékenységükben, a tanórai versenyek lebonyolításában való részvétellel az önálló feladat megoldását várjuk el a tanulóktól. Iskolánkban a tanórán és tanórán kívüli foglalkozásokon, szervezeti és önkéntes formákban mindenki megtalálhatja a képességeinek, ambícióinak leginkább megfelelő reszortot, illetve feladatot.

A tanórákon elsajátított és alkalmazott játék- és viselkedésszabályok betartásával a felső tagozaton az alsó tagozaton kialakított szabálykövető magatartást alapozzuk tovább. Az alkalmazott szabályok az egyén és a közösség érdekeit egyaránt szolgálják. Így élvezhető minden játék, a játék- és versenyszabályok tisztelete biztosítja az egyenlő feltételeket. Ilyen körülmények között az adott cél mindenki számára elérhető. Az erkölcsi fejlődést szolgálja a fair play fogalmának megismerése, az igazságosság elvének elfogadása és annak gyakorlatba ültetése, hogy a kötelességteljesítés, a szorgalmas munkavégzés és a mások teljesítménye iránti felelősségérzet elismerése közösségünket erősíti.

Az erőszakmentesség, az agresszió elvetése és a konfliktusok normális kezelése alapvető elv és gyakorlat a testnevelésben ezen az iskolafokon is. Szembesülni önmagunkkal, reális testképet és a motoros teljesítmény külső értékelése még nagyon fontos pedagógiai módszer ebben az életkorban. A 7–8. évfolyamban a belső értékelés szerepe egyre inkább felértékelődik. Kritikus önképet kialakítani a motoros cselekvések végrehajtásával és átélésével lehet. Az őszi és tavaszi atlétikai, a motorikus próbák rendszeres értékelésével, az évenkénti elért eredmények összevetésével törekszünk a kritikus önkép elérésére.

Ez az életkor kiemelkedő szerepet játszik a testnevelés és sport iránti elkötelezettség, az élethosszig tartó fizikai aktivitás iránti igény megalapozásában. A településünkön jelentős sporttörténeti múlttal rendelkező sportágak megismerését, bekapcsolódást a jelenleg is működő sportcsoportok munkájába folyamatosan támogatjuk, segítjük.

<i>Évfolyam</i>	<i>Heti órakeret</i>	<i>Évi órakeret</i>	<i>Kerettantervi órakeret</i>	<i>Helyi tervezésű órakeret</i>
5.				
6.	4+1	144	144	0
7.	4+1	144	144	0
8.	4+1	144	144	0

A kerettantervben a testnevelés tananyag feldolgozására a felső tagozaton is 180 órát fordíthatunk. A heti 5 kötelező testnevelés óra időkeretéből 4 órát testnevelés és sport, 1 órát tánc és mozgás (néptánc) oktatására fordítjuk ebben a oktatási szakaszban is. A testnevelés kerettantervében az ötödik évfolyamon húsz órátúszásoktatásra fordítunk. Településünkön biztosított (helyi strandfürdő üzemelése esetén) a szorgalmi időben történő helyi úszásoktatás. A foglalkozásokat május második felében a délutáni időkeretben tervezzük megvalósítani, két úszásoktatáshoz szükséges képzettséggel rendelkező testnevelő tanár

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

bevonásával, osztályonkénti csoportbontással. A kerettantervben ajánlott 144 órányi testnevelés tananyagot valósítjuk meg.

A személyiségfejlesztés érdekében előtérbe kerül a motoros képességfejlesztés, edzettség, fittség. A motoros képességek rendszeres mérése azokkal a tesztekkel történik, melyek a NETFIT program keretében kidolgozásra kerültek.

A mozgásműveltség, mozgáskultúra területén fontos a kondicionális és koordinációs képességfejlesztés, az aerob és anaerob képességfejlesztés, a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását szolgáló tartásjavító torna. Az izmok mobilizálása, nyújtása, erősítése, lazítása.

A felső tagozatban is fontos, hogy az alsó tagozaton kialakított szokásrendszerek és életviteli alapelvek ismerete tovább erősödjön az étrend, a bioritmus, a higiénia, a médiatudatosság, a szenvedélybetegségek területén.

Az életvezetés és egészségfejlesztés érdekében a prevenciók lehetőségei maximális kihasználására törekszünk. Különösen fontos a kamaszkori stresszkezelés és a feszültségoldás különböző formáinak megismertetése.

6. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Természetes és nem természetes mozgásformák	18	0	18
Sportjátékok	35	0	35
Atlétika	20	0	20
Torna	29	0	29
Alternatív környezetben üzhető sportok	23	0	23
Önvédelmi és küzdő feladatok	19	0	19
			144

6. évfolyam:	Szabad órakeret:	0

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Természetes és nem természetes mozgásformák	estfordulatok, megindulás, megállás, fejlődés, szakadozás. Gimnasztika: szabad-, társas, és kéziszer gyakorlatok	
Sportjátékok	Kézilabda: Sáncolás, laza és szoros emberfogás technikája. Kapura lövések. Indulócsel, lerohanások, rendezetlen védelem elleni játék. Labdarúgás: Labdalevétel, egyszerű cselek, partdobás.	
Atlétika	Repülő- és fokozó futások, vágtafutások, 60 m-s, 600 m-s	

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

	futások. Távolugrás guggoló vagy lépőtechnikával, magasugrás átlépő technikával. Kislabdahajítás célba és távolba nekifutással.	
Torna	Talajtorna: magas gurulóátfordulás, fejjállás lábtartásokkal, tigrisbukfenc, kézenátfordulás oldalra egy irányban. Összefüggő talajgyakorlat, fellendülés kézállásba. Ugrószekrényen guggoló átugrás, huszárugrás. Kötélmászás, mérlegállás, függőleges repülés lábterpesztéssel.	
Alternatív környezetben űzhető sportok	Játékok havon és jégen. Firzbi, túra a település környékén, korcsolyázás. Foorball,	
Önvédelmi és küzdő feladatok	Önvédelmi fogások, grundbirkózás, Dzsúdó	
Összesen:		0

6. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Természetes és nem természetes mozgásformák

A gyakorláshoz szükséges alakzatok öntevékeny gyors kialakítása.

8–10 gyakorlattal önálló bemelegítés végrehajtása.

A tanévben alkalmazott gimnasztika alapvető szakkifejezéseinek ismerete.

A testtartásért felelős izmok tudatos, koncentratív fejlesztése. A biomechanikailag helyes testtartás kialakítása.

Relaxációs módszerek alkalmazásával a feszültségek önálló szabályozása.

A bemelegítés és a levezetés szempontjainak ismerete.

Úszás és úszó jellegű feladatok (amennyiben a tanév során megvalósítható az úszás oktatás megszervezése)

Választott úszásnemben készség szintű, egy másikban 150 méteren vízbiztos folyamatos úszás.

Intenzív úszásra törekvés rövidtávon.

Fejesugrás és folyamatos taposás a mélyvízben.

Az úszással összefüggő balesetvédelmi utasítások, valamint az uszoda, fürdő viselkedési szabályainak betartása.

Ismeretek az úszástudás, a vízbiztonság szerepéről az egészség megőrzésében és az életvédelemben.

Külső visszajelzés információinak elfogadása és hasznosítása a különböző úszásnemek gyakorlásánál.

Sportjátékok

A kézilabda és a labdarúgás sportjátékok technikai és taktikai készletének elsajátítása, ezek alkalmazása testnevelési játékokban, játékos feladatokban és a sportjátékokban.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Törekvés a játékelemek (technikai, taktikai elemek) pontos, eredményes végrehajtására és tudatos kontrollálására.

A sportjátékok játékszabályainak ismerete és alkalmazása.

Szabálykövető magatartás, önfegyelem, együttműködés kinyilvánítása a sportjátékokban.

Részvétel a kedvelt sportjátékokban a tanórán kívüli sportfoglalkozásokon vagy egyéb szervezeti formában.

Atlétika jellegű feladatok

A tanult futó-, ugró-, dobógyakorlatok jártasság szintű elsajátítása.

A rajtok végrehajtása az indítási jeleknek megfelelően.

A vágta és a tartósfutás technikájának végrehajtása a mozgásmintának megfelelően.

Ugrásoknál a nekifutás távolságának és sebességének kialakítása tapasztalatok felhasználásával.

A kislabda-hajító technika képességeknek megfelelő elsajátítása.

A kar- és láblendítés szerepének ismerete az el- és felugrások eredményességében.

Az atlétikai versenyek alapvető szabályainak ismerete.

Szervezési feladatok vállalása a tanórai versenyek lebonyolításában.

Torna jellegű feladatok

A testtömeg uralása nem szokványos támaszhelyzetekben és támaszgyakorlatokban – szükség esetén segítségadás mellett.

A tanult akadályleküzdési módok és feladatok biztonságos végrehajtása.

A dinamikus és statikus egyensúlygyakorlatok végrehajtása a képességnek megfelelő magasságon, szükség esetén segítségadás mellett.

Talaj-, illetve gerendagyakorlat önálló összeállítás.

Az aerobik alaplépések összekapcsolása egyszerű kartartásokkal és kargyakorlatokkal.

Az alaplépésekből 2–4 ütemű gyakorlat végrehajtása helyben és haladással, zenére is.

A ritmikus sportgimnasztika egyszerű tartásos és mozgásos gyakorlatelemeinek bemutatása.

A járások, ritmizált lépések, futások és szökdelések technikailag megközelítően helyes végrehajtása.

A gyakorlatvégzések során előforduló hibák elismerése és a javítási megoldások elfogadása.

A balesetvédelmi utasítások betartása.

Segítségnyújtás a társaknak.

Alternatív környezetben üzhető sportok

A tanult alternatív környezetben üzhető sportágak (frizbi, korcsolyázás, foorball) alaptechnikai gyakorlatainak bemutatása.

A sportágak üzéséhez szükséges eszközök biztonságos használata.

A természeti és környezeti hatások és a szervezet alkalmazkodó képessége közötti összefüggés ismerete.

A természeti környezetben történő sportolás egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályainak elfogadása és betartása.

A mostoha időjárási feltételek mellett is aktív részvétel a foglalkozásokon.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

Az alapvető önvédelmi fogások és eséstechnikák elfogadható bemutatása, különös tekintettel a tompítási technikákra, Grundbirkózásban az alaphelyzetek, a kitolás és a kihúzás végrehajtása.

A dzsúdó elemi guruló- és esés gyakorlatainak bemutatása.

Jártasság néhány önvédelmi fogásban.

A test-test elleni küzdelmet vállalása.

Belátása annak, hogy a küzdősportok nem az agresszió eszközei. Érzelmek és az esetleges agresszió szabályozása.

Mások teljesítményének elismerése.

A feladatok végrehajtásában aktivitásra törekvés.

A tanult önvédelmi és küzdő jellegű feladatok szabályainak ismerete és alkalmazása.

7. évfolyam:

Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi	Helyi többlet-	Témakör

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

	óraszám	óraszám (±)	összidőkerete
Természetes és nem természetes mozgásformák	17	0	17
Sportjátékok	31	0	31
Atlétika	22		22
Torna	29	0	29
Alternatív környezetben üzhető sportok	22	0	22
Önvédelmi és küzdő feladatok	23	0	23
Évfolyam összesen			144

7. évfolyam:	Szabad órakeret:	0

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Természetes és nem természetes mozgásformák	Rendgyakorlatok, térbeli alakzatok kialakítása, szabad-, társas, szer és kéziszer gyakorlatok.	
Sportjátékok	Kosárlabdázás: irányváltóztatás, cselezés, labdavezetés félaktív és aktív védővel. Röplabdázás: Labdás technikai gyakorlatok, alkarérintés, ütőérintés, és alsó egyenes nyitás. Kézilabdázás: Technikai és taktikai készenlétek tökéletesítése, induló cselek, hétméteres dobás. Labdarúgás: Átadások, átvételek mindkét lábbal, dekázás, fejelés felugrással.	
Atlétika	Futások: 100 m-s, 800 m-s, térdelőrajt rajtgépről, futás akadályokkal. Távolugrás nekifutással guggoló vagy lépőtechnikával elugró sávból. Magasugrás lépő technikával. Dobások, lökések medicinlabdával, súlylökés helyből. Kislabda hajítás hármas lépéssel.	
Torna	Talajtorna: Magas gurulóátfordulás, gurulóátfordulások sorozatban, mellső mérlegállás, fellendülés	

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

	kézállásba segítség nélkül, kézen átfordulás oldalra mindkét irányban, fejjállás különböző kiinduló helyzetből, összefüggő talajgyakorlat. Szekrényugrás guggoló átugrás. Mászás kötélén, gyűrűn alaplendület, zsugorlefüggés. Egyensúly gyakorlatok.	
Alternatív környezetben üzhető sportok	Játékok havon és jégen. Firzbi, túra a település környékén, korcsolyázás. Foorball. Asztalitenisz.	
Önvédelmi és küzdő feladatok	Grundbirkózás, dzsúdó	
	Összesen:	0

Természetes és nem természetes mozgásformák

Az erősítés és nyújtás néhány ellenjavallt gyakorlatának ismerete.

Az összehangolt, feszes testtartás kritériumainak való megfelelésre kísérletek.

A kamaszkori személyi higiénéről elemi tájékozottság.

Az eddig elsajátított relaxációs technikák, és a képtudati, szimbolizációs folyamatok összekapcsolása.

Úszás és úszó jellegű feladatok (amennyiben a tanév során megvalósítható az úszás oktatás megszervezése)

A tanult két úszásnemből mennyiségi és minőségi teljesítményjavulás felmutatása.

Mellúszás az egyén adottságainak és képességeinek megfelelően.

A vízben mozgás prevenciók előnyeiről, a fizikai háttérrel ismeretek.

A vízből mentés alapgyakorlatainak bemutatása.

Felelősségérzet, érdeklődés, segítőkészség kinyilvánítása a vizes feladatokban.

Sportjátékok

Gazdagabb sportjáték-technikai és -taktikai készlet.

Jártasság néhány taktikai formáció, helyzet megoldásában.

A játékszabályok kibővített körének megértése és alkalmazása a kézilabda, a labdarúgás, a kosárlabda és röplabda játékokban.

A csapatjátékhoz szükséges együttműködés és kommunikáció fejlődése.

A sportjátékokhoz tartozó test-test elleni küzdelem megtapasztalása és elfogadása.

Konfliktusok, sportszerűtlenségek, deviáns magatartások esetén a gondolatok, vélemények szóban történő kifejezése.

Sporttörténeti alapvető tájékozottság a labdajátékokban.

Atlétika jellegű feladatok

Az atlétikai cselekvésminták sokoldalú és célszerű alkalmazása.

Futó-, ugró- és dobógyakorlatok képességeknél megfelelő végzése a tanult versenyszabályoknak megfelelően.

Mérhető fejlődés a képességekben és a sportági eredményekben.

Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, a lendületszerzések és a befejező mozgások összekapcsolása.

A futás, a kocogás élettani jelentőségének ismerete.

Torna jellegű feladatok

A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának jelenléte a torna jellegű mozgásokban.

Talajon, gerendán, valamint gyűrűn növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlásban, gyakorlat-összeállításban.

A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Látható fejlődés az aerobikgyakorlatok kivitelében és a zenével összhangban történő végrehajtása.
Önkontroll, együttműködés és segítségnyújtás a torna jellegű gyakorlatok végrehajtásában.

Alternatív környezetben üzhető sportok

Az évszakoknak megfelelő rekreációs célú sportágakban (frizbi, korcsolyázás, foorball,) bővülő gyakorlási tapasztalat és fellelhető erősebb belső motiváció fejlődése.

Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek kinyilvánítása.

A szabadidőben végzett sportolás iránti pozitív beállítódás felmutatása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

A grundbirkózás alapttechnikájának, szabályainak gyakorlatban történő alkalmazása.

A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatainak kontrollált végrehajtása társsal.

Állasküzdőlemben jártasság.

A fenyegetettségi szituációkra, segítségkérésre, menekülésre vonatkozó ismeretek elsajátítása.

A sportszerű győzni akarás kinyilvánítása.

A fájdalomtűrésben és az önfegyelemben érzékelhető fejlődés.

8. évfolyam:			
Tematikai egység rövid címe	Kerettantervi óraszám	Helyi többlet-óraszám (±)	Témakör összidőkerete
Természetes és nem természetes mozgásformák	17	0	17
Sportjátékok	31	0	31
Atlétika	23	0	23
Torna	28	0	28
Alternatív környezetben üzhető sportok	22	0	22
Önvédelmi és küzdő feladatok	23	0	23
Évfolyam összesen			144

8. évfolyam:	Szabad órakeret:	0

Tematikai egység	Téma	Óraszám
Természetes és nem természetes mozgásformák	Alakzاتفelvételek, járás és futás közben. Bemelegítő és levezető gyakorlatok, egyénileg, párban.	
Sportjátékok	Kosárlabdázás: Megállás, sarkazás, tempó dobás, fektetett dobás ráfordulással. Röplabdázás: Kosárérítés előre-hátra, alacsony és közepesen magasra elpattanó labdával. Felső egyenes nyitás, ütés és sáncolás. Kézilabdázás: Labdás cselek, indulási-átadási lövőcselek, kapuralövés bedőléssel. Labdarúgás: Labdalevételek, fejelés előre, oldalra, szerelések.	

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Atlétika	Futások 100 m-s, 800 m-s, síkfutás. Repülő és fokozó futások. Váltófutás. Távolugrás lépőtechnikával, magasugrás gurulótechnikával. Kislabdahajítás ötös lépésből, súlylökés becsúszással.	
Torna	Repülő gurulóátfordulás, fejjállás folytatólagos gurulóátfordulással. Fellendülés futólagos kézállásba, összefüggő talajgyakorlat. Szekrényugrás: gurulóátfordulás a szekrényen talajról elugrással. Kötélmászás függeszkedési kísérlettel. Gyűrű fiúknak zsugorlefüggésből ereszkedés hátsó lefüggésbe, homorított leugrás hátra lendületből. Lányoknak gerendán érintőjárás, mérlegállás, járás guggolásban.	
Alternatív környezetben űzhető sportok	Játékok havon és jégen. Firzbi, túra a település környékén, korcsolyázás. Foorbal. Asztalitenisz.	
Önvédelmi és küzdő feladatok	Grundbirkózás, dzsúdó	
Összesen:		0

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

Természetes és nem természetes mozgásformák

Az erősítés és nyújtás néhány ellenjavallt gyakorlatának ismerete.

Az összehangolt, feszes testtartás kritériumainak való megfelelésre kísérletek.

A kamaszkori személyi higiénéről elemi tájékozottság.

Az eddig elsajátított relaxációs technikák, és a képtudati, szimbolizációs folyamatok összekapcsolása.

Úszás és úszó jellegű feladatok (amennyiben a tanév során megvalósítható az úszás oktatás megszervezése)

A tanult két úszásnemben mennyiségi és minőségi teljesítményjavulás felmutatása.

Mellúszás az egyén adottságainak és képességeinek megfelelően.

A vízben mozgás prevenciók előnyeiről, a fizikai háttérrel ismeretek.

A vízből mentés alapgyakorlatainak bemutatása.

Felelősségérzet, érdeklődés, segítőkészség kinyilvánítása a vizes feladatokban.

Sportjátékok

Gazdagabb sportjáték-technikai és -taktikai készlet.

Jártasság néhány taktikai formáció, helyzet megoldásában.

A játékszabályok kibővített körének megértése és alkalmazása a kézilabda, a labdarúgás, a kosárlabda és röplabda játékokban.

A csapatjátékhoz szükséges együttműködés és kommunikáció fejlődése.

A sportjátékokhoz tartozó test-test elleni küzdelem megtapasztalása és elfogadása.

Konfliktusok, sportszerűtlenségek, deviáns magatartások esetén a gondolatok, vélemények szóban történő kifejezése.

Sporttörténeti alapvető tájékozottság a labdajátékokban.

Atlétika jellegű feladatok

Az atlétikai cselekvésminták sokoldalú és célszerű alkalmazása.

Futó-, ugró- és dobógyakorlatok képességeknek megfelelő végzése a tanult versenyszabályoknak megfelelően.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Mérhető fejlődés a képességekben és a sportági eredményekben.

Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, a lendületszerzések és a befejező mozgások összekapcsolása.

A futás, a kocogás élettani jelentőségének ismerete.

Torna jellegű feladatok

A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának jelenléte a torna jellegű mozgásokban.

Talajon, gerendán, valamint gyűrűn növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlásban, gyakorlat-összeállításban.

A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon.

Látható fejlődés az aerobikgyakorlatok kivitelében és a zenével összhangban történő végrehajtása.

Önkontroll, együttműködés és segítségnyújtás a torna jellegű gyakorlatok végrehajtásában.

Alternatív környezetben üezhető sportok

Az évszakoknak megfelelő rekreációs célú sportágakban (frizbi, korcsolyázás, foorball, asztalitenisz) bővülő gyakorlási tapasztalat és fellelhető erősebb belső motiváció erősödése.

Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek kinyilvánítása.

A természeti erők és a sport hasznos összekapcsolásának ismerete és az ezzel kapcsolatos előnyök, rutinok területén jártasság.

A környezettudatosság cselekedetekben való megjelenítése.

A verbális és nem verbális kommunikáció fejlődése a testkultúra hagyományos és újszerű mozgásanyagának elsajátításában.

A szabadidőben végzett sportolás iránti pozitív beállítódás felmutatása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

A grundbirkózás alaptechnikájának, szabályainak gyakorlatban történő alkalmazása.

A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatainak kontrollált végrehajtása társsal.

Állasküzdelemben jártasság.

A fenyegetettségi szituációkra, segítségkérésre, menekülésre vonatkozó ismeretek elsajátítása.

A sportszerű győzni akarás kinyilvánítása.

A fájdalomtűrésben és az önfegyelemben érzékelhető fejlődés.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

(Testnevelés) - Tánc és mozgás - néptánc

A tánc és mozgás tanításának sajátossága, hogy az egyes tematikai egységek és fejlesztési célok gyakorlatilag a teljes 12 évfolyamon keresztül húzódnak, fokozatosan elmélyítve, pontosítva, finomítva az újra és újra visszatérő témákat. Ezért elkerülhetetlenek a gyakori ismétlések. Az alsó tagozaton megismert mozgásformák után a felső tagozaton ismétlődő keretek változatos, egymásra épülő tartalommal való kitöltésére törekszünk a helyi adottságok mérlegelése alapján.

A tánc és a zene elválaszthatatlan kapcsolatából adódóan a tánc tanítása során a mozgás különleges zenei élményt is nyújt: a tanuló a mozgás által egész testében érzékeli a kísérő zenét, a zene aktív befogadjává válik.

Az alsó tagozatban megismert népi játékok, népdalokra építve a felső tagozaton hangsúlyosabbá válik a magyar néptánc-hagyomány alapvető tánc típusai és a három nagy táncdialektus ismerete, a tanult táncok elhelyezése ebben a rendszerben. Koreográfia megtanulása és nyilvános (társaknak, szülőknél, vendégeknek) bemutatása, és részvétel

az előkészületekben. (Az előadott koreográfia lehet más művészeti ágakat felvonultató műsor vagy táncoszenés színpadi mű része. A felkészülésnél kiemelt szempont a tantárgyközi, a különböző művészeti ágak egységének megtapasztalása.)

A felső tagozatban egyre nagyobb hangsúlyt kap a különböző testrészekkel történő ritmikai párhuzamosságok egyre biztosabb kivitelezése, próbálkozás a ritmikai improvizációval, csoportosan vagy önállóan, kísérletezés saját ritmikai gyakorlatok felépítésével.

A tanult táncokhoz kapcsolódó dalok és az ismert kísérőzenék körének folyamatos bővítése során fontos feladat a hangszer-együttes tagjainak ismerete, a népi vonós hangszeregyüttés és a kiegészítő hangszerek ismerete, (cimbalom, klarinét) valamint ezek összekapcsolása a megfelelő táncokkal.

Az alsó tagozat tárgyakorlatának ismételése és továbbfejlesztése során törekszünk a kezdődő kamaszkorban hirtelen megváltozó testarányokhoz való alkalmazkodásra, a testtartás és a mozgáskoordináció finomítására élményszerű, örömteli mozgás segítségével.

A táncolás, az éneklés és a játék élményéhez közvetlenül kapcsolódó beszélgetéssel, vetítéssel, a tanulók által készített kiállításokkal, esetleg viseleti darabok, használati tárgyak kézbevitelével lehetőséget biztosítunk tanulóinknak a közvetlen tapasztalatok szerzésére ismerkedésre a hagyományos közösségek életével és kulturális értékeivel.

A hetedik-nyolcadik évfolyamon megismerkednek tanulóink a hagyományok gyűjtésével, rendszerezésével és hozzáférhetővé tételével foglalkozó, világviszonylatban is kiemelkedő magyar intézményekkel. A határainkon túl található magyar hagyományokkal, a testvér település Marossárpatak táncmotívumaival, népi folklórával, a magyar néprajztudomány, a magyar tánc- és zenefolklorisztika jelentőségével.

Évfolyam	Heti órakeret	Évi órakeret	Kerettantervi órakeret	Helyi tervezésű órakeret
5.	1	36	0	36
6.	1	36	0	36
7.	1	36	0	36
8.	1	36	0	36

9. évfolyam:	Szabad órakeret:	36
Tematikai egység	Téma	Óraszám
A tanult motívumok, táncstílusok körének bővítése	A már megismert táncstílusok motívumkészletének bővítése, a már ismert motívumok ritmikai és plasztikai pontosítása, finomítása. Újabb	14

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

	táncstílus(ok) vagy tánc típus(ok) megismerése az osztály/csoport képességeit mérlegelve.	
Ritmusérzék fejlesztése	A ritmusérzék fejlesztése a tánc, az ének és a kísérőzene metrikai-ritmikai egységbe rendezésének érdekében.	4
A táncához kapcsolódó ének-zenei ismeretek	A zene és tánc egységének érzékeltetése, az énekhang javítása, a zenei hallás fejlesztése. Tapasztalatszerzés a zenei kulturális életéről a tanult táncokhoz kapcsolódóan.	4
Eligazodás a térben	A kezdődő kamaszkorban bizonytalanná váló testtartás és mozgáskoordináció okozta nehézségek ellensúlyozása. A térbeli viszonyok megértése és tudatosítása, a társakhoz való térbeli alkalmazkodás képességének javítása.	2
Népi játékok	A tanulók életkorának és az osztály/csoport adottságainak megfelelően kiválasztott hagyományos népi játékok megismerésén túl az önismeret és a társas kultúra, az énekhang és a térérzékelés fejlesztése.	2
Hagyományismeret	A hagyományos közösségek kulturális értékeinek megismerése a tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kapcsolódó hagyományokon, szokásokon keresztül.	4
Improvizációs készség fejlesztése	Az önálló, szabad, alkotó mozgás élményének megismerése.	6
Előrehaladás feltétele	tudatos alkalmazása.	
	Összesen:	36

5. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- A tanuló elmélyíti a már megismert táncokkal kapcsolatos ismereteit, tapasztalatait.
- Elsajátítja a saját tájegységének táncstílusát.
- Mozgása pontosabbá, finomabbá, plasztikusabbá válik, képes felszabadultan, önállóan, az esetleges hibák ellenére is magabiztosan felépíteni táncfolyamatokat.
- Átalakulóban levő testarányaival is képes a helyes testtartásra, teste határainak érzékelésére, mozgáskoordinációjának finomítására.

A térformák érzékelésénél és kialakításánál a pusztán utánpótlást fokozatosan felváltja a tudatosság.

- A tanuló bővíti a hagyományos közösségek életéről és kultúrájáról szerzett ismereteit, saját tapasztalatain keresztül ismeri fel ezek jelentőségét a mai társadalmi és kulturális életben.

Találkozik a hagyományok őrzését, rendszerezését, továbbadását szolgáló intézményekkel.

10. évfolyam:	Szabad órakeret:	36
Tematikai egység	Téma	Óraszám
A tanult motívumok, táncstílusok körének bővítése	A már megismert tánc típusok motívumkészletének bővítése, a már ismert motívumok ritmikai és plasztikai pontosítása,	14

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

	finomítása. Újabb táncstílus(ok) vagy tánc típus(ok) megismerése az osztály/csoport képességeit mérlegelve.	
Ritmuszérzék fejlesztése	A ritmusrészék fejlesztése a tánc, az ének és a kísérőzene metrikai-ritmikai egységbe rendezésének érdekében.	4
A táncokhoz kapcsolódó ének-zenei ismeretek	A zene és tánc egységének érzékeltetése, az énekhang javítása, a zenei hallás fejlesztése. Tapasztalatszerzés a zenei kulturális életéről a tanult táncokhoz kapcsolódóan.	4
Eligazodás a térben	A kezdődő kamaszkorban bizonytalanná váló testtartás és mozgáskoordináció okozta nehézségek ellensúlyozása. A térbeli viszonyok megértése és tudatosítása, a társakhoz való térbeli alkalmazkodás képességének javítása.	2
Népi játékok	A tanulók életkorának és az osztály/csoport adottságainak megfelelően kiválasztott hagyományos népi játékok megismerésén túl az önismeret és a társas kultúra, az énekhang és a térérzékelés fejlesztése.	2
Hagyományismeret	A hagyományos közösségek kulturális értékeinek megismerése a tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kapcsolódó hagyományokon, szokásokon keresztül. A szülőföldhöz, népcsoportához/nemzetiséghez, hazához való kötődés erősítése.	4
Improvizációs készség fejlesztése	Az önálló, szabad, alkotó mozgás élményének megismerése.	6
Összesen:		36

6. évfolyam: A továbbhaladás feltételei:

- A saját tájegység táncstílusának egyre pontosabb alkalmazása közben törekszik a páros táncolás tudatos alkalmazására.
- A tanuló elmélyíti a már megismert táncokkal kapcsolatos ismereteit, tapasztalatait, mozgása pontosabbá, finomabbá, plasztikusabbá válik, képes felszabadultan, önállóan, az esetleges hibák ellenére is magabiztosan felépíteni táncfolyamatokat.
- Lehetőség szerint kapcsolatba kerül a táncos és zenei kulturális élettel, tudatosítja az IKT-eszközök kulturális életben betöltött szerepét.
- A térformák érzékelésénél és kialakításánál a pusztai utánpótlás fokozatosan felváltja a tudatosságot.
- A tanuló bővíti a hagyományos közösségek életéről és kultúrájáról szerzett ismereteit, saját tapasztalatait keresztül ismeri fel ezek jelentőségét a mai társadalmi és kulturális életben.
- Találkozik a hagyományok őrzését, rendszerezését, továbbadását szolgáló intézményekkel.

11. évfolyam:	Szabad órakeret:	36
Tematikai egység	Téma	Óraszám

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

A tanult motívumok, táncstílusok körének bővítése	A már megismert táncstílusok és tánc típusok motívumkészletének bővítése, a már ismert motívumok ritmikai és plasztikai pontosítása, finomítása. Újabb táncstílus vagy tánc típus megismerése az osztály/csoport képességeit mérlegelve.	12
Ritmusérzék fejlesztése	A ritmusérzék fejlesztése a tánc, ének és a kísérőzene metrikai-ritmikai egységbe rendezésének érdekében.	4
A táncához kapcsolódó ének-zenei ismeretek	A zene és tánc egységének érzékeltetése, az énekhang javítása, a zenei hallás fejlesztése. Tapasztalatszerzés a zenei kulturális életéről a tanult táncokhoz kapcsolódóan. Tapasztalatszerzés az IKT-eszközökről a tanult táncok kísérőzenéjéhez kapcsolódóan.	4
Eligazodás a térben	A kamasz korban bizonytalanná váló testtartás és mozgáskoordináció okozta nehézségek ellensúlyozása. A térbeli viszonyok megértése és tudatosítása, a társakhoz való térbeli alkalmazkodás képességének javítása.	2
Hagyományismeret	A hagyományos közösségek kulturális értékeinek megismerése a tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kapcsolódó hagyományokon, szokásokon keresztül. A szülőföldhöz, népcsoporthoz/nemzetiséghez, hazához való kötődés erősítése.	4
Improvizációs készség fejlesztése	Az önálló, szabad, alkotó mozgás élményének megismerése.	2
Koreográfia megtanulása és bemutatása	A közös munka eredményének, sikerének megélése, a fokozott koncentráció és kooperáció elérése, a művészi kifejezőképesség továbbfejlesztése.	4
Gyűjtőmunka a tanult táncokkal kapcsolatban	Az önálló alkotómunka örömeinek megélése, a médiatudatosság fejlesztése, a hagyományismeret bővítése.	2
Táncbázis, táncos rendezvény szervezése az iskolában	A közös szervezés, előkészítés, majd a közös mulatság örömeinek	2

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

	megtapasztalása, a közösség összetartozásának erősítése, a tánc eredeti funkciójában való átélése.	
	Összesen:	36

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

- A saját tájegység táncstílusának elsajátítása, valamint a páros táncolás tudatos alkalmazása.
- A tanult táncok koreográfiában történő bemutatása.
- A három nagy táncdialektus és az alapvető tánc típusok, a régi és új stílus táncfolklorisztikai fogalmának ismerete, a tanult táncok elhelyezése ebben a rendszerben.
- A földrajzi, történelmi és zenei ismeretek összekapcsolása a táncfolklorisztikai tapasztalatokkal.
- A tanult táncokhoz kapcsolódó dalok és az ismert kísérőzenék körének folyamatos bővítése, összekapcsolásuk a megfelelő táncokkal.
- A hangszeregyüttes tagjai, funkcióinak ismerete (pl. népi vonós hangszeregyüttes: dúvő, gyorsdúvő, esztam), az alapvető kíséret ritmusok ismerete.
- Néhány, a vonós együttesen kívüli hangszer ismerete (pl. duda, furulya, tekerő, citera).

12. évfolyam:	Szabad órakeret:	36
Tematikai egység	Téma	Óraszám
A tanult motívumok, táncstílusok körének bővítése	A már megismert táncstílusok és tánc típusok motívumkészletének bővítése, a már ismert motívumok ritmikai és plasztikai pontosítása, finomítása. Újabb táncstílus(ok) vagy tánc típus(ok) megismerése az osztály/csoport képességeit mérlegelve.	12
Ritmusérzék fejlesztése	A ritmusérzék fejlesztése a tánc, ének és a kísérőzene metrikai-ritmikai egységbe rendezésének érdekében.	4
A táncokhoz kapcsolódó ének-zenei ismeretek	A zene és tánc egységének érzékeltetése, az énekhang javítása, a zenei hallás fejlesztése. Tapasztalatszerzés a zenei kulturális életéről a tanult táncokhoz kapcsolódóan. Tapasztalatszerzés az IKT-eszközökről a tanult táncok kísérőzenéjéhez kapcsolódóan.	4
Eligazodás a térben	A kamaszkorban bizonytalanná váló testtartás és mozgáskoordináció okozta nehézségek ellensúlyozása. A térbeli viszonyok megértése és tudatosítása, a társakhoz való térbeli alkalmazkodás képességének javítása.	2
Hagyományismeret	A hagyományos közösségek kulturális értékeinek megismerése a tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kapcsolódó hagyományokon, szokásokon keresztül. A szülőföldhöz, népcsoporthoz/nemzetiséghez, hazához való kötődés erősítése.	4

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Improvizációs készség fejlesztése	Az önálló, szabad, alkotó mozgás élményének megtapasztalása.	2
Koreográfia megtanulása és bemutatása	A közös munka eredményének, sikerének megélése, a fokozott koncentráció és kooperáció elérése, a művészi kifejezőképesség továbbfejlesztése.	4
Gyűjtőmunka a tanult táncokkal kapcsolatban	Az önálló alkotómunka örömeinek megélése, a médiatudatosság fejlesztése, a hagyományismeret bővítése.	2
Táncház, táncos rendezvény szervezése az iskolában	A közös szervezés, előkészítés, majd a közös mulatság örömeinek megtapasztalása, a közösség összetartozásának erősítése, a tánc eredeti funkciójában való átélése.	2
Összesen:		36

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei:

- A saját tájegység táncstílusának elsajátítása, valamint a páros táncolás tudatos alkalmazása, koreográfiában történő bemutatása.
- A táncolás, az éneklés élményéhez közvetlenül kapcsolódó beszélgetés, vetítés, kiselőadás, esetleg viseleti darabok, használati tárgyak kézbevétele által tapasztalatszerzés a hagyományos közösségek életével és kulturális értékeivel kapcsolatban.
- Közvetlen tapasztalatok szerzése is múzeumpedagógus szakember segítségével (kiállítás, múzeum, skanzen).
- Megismerkedés a hagyományok gyűjtésével, rendszerezésével és hozzáférhetővé tételével foglalkozó, világviszonylatban is kiemelkedő magyar intézményekkel

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Informatika

Az informatika tantárgy ismeretkörei, fejlesztési területei hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanuló az információs társadalom aktív tagjává válhasson. Ennek érdekében fontos a rendelkezésre álló informatikai és információs eszközök és szolgáltatások megismerése, működésük megértése, az egyéni szükségleteknek megfelelő szolgáltatások kiválasztása, és célszerű, értő módon való kritikus, biztonságos, etikus alkalmazása.

Az informatikai és információs eszközök, szolgáltatások az egyén életének és a társadalom működésének szinte minden területét átszövik, ezért az informatika tantárgyban szereplő fejlesztési területek számos területen kapcsolódnak a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek fejlesztési feladataihoz. Az informatika tantárgy keretében megoldandó feladatok témájának kiválasztásakor, tartalmainak meghatározásakor fokozott figyelmet kell fordítani a kiemelt nevelési célok, a kulcskompetenciák és az életszerű, releváns információk megjelenítésére.

Az informatika tantárgy feladata, hogy korszerű eszközeivel és módszereivel felkeltse az érdeklődést a tanulás iránt és lehetővé tegye, hogy a tanuló a rendelkezésre álló informatikai eszközök segítségével hatékonyabbá tegye a tanulási folyamatot.

A tantárgy kiemelt célja a digitális kompetencia fejlesztése, az alkalmazói programok felhasználói szintű alkalmazása, az információ szerzése, értelmezése, felhasználása, az elektronikus kommunikációban való aktív részvétel.

Az informatikaórákon elsajátított alapok lehetővé teszik azt, hogy a tanuló a más tantárgyak tanulása során készített feladatok megoldásakor informatikai tudását alkalmazza.

Az informatika tantárgy fejlesztési feladatait a Nemzeti alaptanterv hat részterületen írja elő, melyek szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Mindennapi életünk során az intelligens informatikai rendszerek sokaságát használjuk. *Az informatikai eszközök használata* témakörön belül a számítógép felépítése és a gép alapvető működését biztosító hardverrészek kerülnek bemutatásra, a tanulók megismerik az adattárolást, a digitalizálást, az interaktivitást segítő eszközöket és a legfontosabb hardverelemek működését.

Az alkalmazói ismeretek témakör fejlesztése során a társadalmi élet számára hasznos informatikai műveletek megismerésére, megértésére és használatára, például állományok kezelésére, különböző alkalmazások használatára. A számítógép működtetése érdekében a tanulóknak magabiztosan kell használniuk az operációs rendszert, amelyen keresztül kommunikálnak a számítógéppel.

Az alkalmazói programok használatakor fontos a célnak megfelelő eszközök kiválasztása, a szövegszerkesztéssel, kép- és videoszerkesztéssel, multimédia-fejlesztéssel, prezentációkészítéssel, táblázatkezeléssel, adatbázis-kezeléssel kapcsolatos problémák megoldása közben az alkalmazott programok értő felhasználása, az alkalmazható eljárások megismerése.

A 21. század kihívásai közé tartozik az, hogy az emberek az életük során megvalósított tevékenységeket tudatosan és körültekintően tervezzék meg. A problémamegoldás életünk szerves részét alkotja, az életszerű, probléma alapú feladatok sikeres alkalmazása befolyásolja az életminőséget. Ennek szükséges előfeltétele az algoritmizálási készségek formális keretek közötti fejlesztése, amelyre a *problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel* témakörben kerül sor.

Az infokommunikáció térnyerésével a 21. század a hagyományos információforrások mellett központba állítja az elektronikus információforrások használatát, előtérbe helyezi az interneten zajló kommunikációt, megköveteli a hálózati és multimédiás informatikai eszközök hatékony felhasználását.

A kommunikációs folyamat magában foglalja az információk fogadását, küldését, továbbítását, tárolását, rendszerezését, a netikett betartását

Az információs társadalom témakörben elsajátított ismeretek, fejlesztett készségek és képességek hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanuló a későbbiekben etikusan és biztonsággal kezelje az adatokat, megfelelően használja a rendelkezésre álló informatikai eszközöket. Az aktív állampolgárság érdekében kerül sor az elektronikus szolgáltatások megismerésére, az egyes szolgáltatástípusok céljainak azonosítására, jellemzésére, az igényeknek megfelelő szolgáltatások kiválasztására. A tanulók a szabályok betartásával igénybe veszik a számukra hasznos elektronikus szolgáltatásokat. A *könyvtárhasználat* oktatásának célja a tanulók felkészítése az információszerzés kibővülő lehetőségeinek felhasználására a tanulásban, a hétköznapokban az információk

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

elérésével, kritikus szelekciójával, feldolgozásával és a folyamat értékelésével. A könyvtár forrásközpontként való használata az önműveléshez szükséges attitűdök, képességek és az egész életen át tartó önálló tanulás fejlesztésének az alapja.

Évfolyam	Heti órakeret	Évi órakeret	Kerettantervi órakeret	Helyi tervezésű órakeret
5.				
6.	1	36	33	3
7.	1	36	32	4
8.	1	36	33	3

6. évfolyam

Tematikai egység	Kerettantervi óraszám	Helyi többletórászám	Témakör összidőkerete
1. Az informatikai eszközök használata	4	1	5
2. Alkalmazói ismeretek	11	2	13
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	8	0	8
4. Infokommunikáció	4	0	4
5. Az információs társadalom	4	0	4
6. Könyvtári informatika	2	0	2
Évfolyam összesen:	Összesen:		36

6. évfolyam:	Szabad órakeret:	3 óra

Tematikai egység	Téma	Óraszám
1. Az informatikai eszközök használata	Elmélyítésre szolgáló időkeret.	1 óra
2. Alkalmazói ismeretek	Szöveges állomány megnyitása, szövegjavítás. Karakterformázás. Bekezdésformázás. Kijelölés, másolás, mozgatás, törlés. Néhány közhasznú információ megismerése.	2 óra
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel		0 óra
4. Infokommunikáció		0 óra
5. Az információs társadalom		0 óra
6. Könyvtári informatika		0 óra
Összesen:		3 óra

6. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló az informatikai eszközök használata témakör végére ismerje a számítógép részeinek és alapvető perifériáinak funkcióit, tudja azokat önállóan használni; ismerje az informatikai környezetben való munkavégzés alapszabályait; segítséggel tudjon használni multimédiás oktatóprogramokat;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

tudjon az iskolai hálózatra belépni, onnan kilépni, ismerje és tartsa be a hálózat használatának szabályait; ismerjen alapvető adatvédelmi szabályokat.

A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére

tudjon egyszerű rajzos-szöveges dokumentumot elkészíteni, módosítani, háttértárra menteni;

tudjon különböző dokumentumokból származó részeket saját munkájában elhelyezni;

ismerje a szövegszerkesztés alapfogalmait, legyen képes önállóan elvégezni karakter- és bekezdésformázásokat;

használja a szövegszerkesztő nyelvi segédeszközait;

ismerje egy bemutatókészítő-program egyszerű lehetőségeit, tudjon rövid bemutatót készíteni;

segítséggel tudjon használni tantárgyi, könyvtári, hálózati adatbázisokat,

tudjon különféle adatbázisokban keresni;

ismerje legalább egy digitális térképes alkalmazás szolgáltatásait.

A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére

legyen képes összegyűjteni a problémamegoldáshoz szükséges információt;

ismerje a problémamegoldás alapvető lépéseit;

képes legyen önállóan vagy segítséggel algoritmust készíteni;

tudjon egyszerű programot készíteni;

legyen képes egy fejlesztőrendszer alapszintű használatára;

a problémamegoldás során legyen képes együttműködni társaival.

A tanuló az informatikai eszközök használata témakör végére

ismerje a számítógép részeinek és alapvető perifériáinak funkcióit, tudja azokat önállóan használni;

ismerje az informatikai környezetben való munkavégzés alapszabályait;

segítséggel tudjon használni multimédiás oktatóprogramokat;

tudjon az iskolai hálózatra belépni, onnan kilépni, ismerje és tartsa be a hálózat használatának szabályait;

ismerjen alapvető adatvédelmi szabályokat.

A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére

legyen képes összegyűjteni a problémamegoldáshoz szükséges információt;

ismerje a problémamegoldás alapvető lépéseit;

képes legyen önállóan vagy segítséggel algoritmust készíteni;

tudjon egyszerű programot készíteni;

legyen képes egy fejlesztőrendszer alapszintű használatára;

a problémamegoldás során legyen képes együttműködni társaival.

A tanuló az infokommunikáció témakör végére

legyen képes a találatok értelmezésére;

legyen képes elektronikus és internetes médiumok használatára;

legyen képes az interneten talált információk mentésére;

ismerje a netikett szabályait.

A tanuló az információs társadalom témakör végére

ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat;

szerezzen gyakorlatot az információforrások saját dokumentumokban való feltüntetésében.

A tanuló a könyvtári informatika témakör végére

a különböző konkrét tantárgyi feladataihoz képes az iskolai könyvtárban a megadott forrásokat megtalálni, és további releváns forrásokat keresni;

konkrét nyomtatott és elektronikus forrásokban képes megkeresni a megoldáshoz szükséges információkat;

- el tudja dönteni, mikor vegye igénybe az iskolai vagy a lakóhelyi könyvtár szolgáltatásait.

7. évfolyam:

Tematikai egység	Kerettantervi	Helyi	Témakör

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

	óraszám	többszori óraszám	összidőkerete
1. Az informatikai eszközök használata	2	1	3
2. Alkalmazói ismeretek	13	3	16
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	7	0	7
4. Infokommunikáció	4	0	4
5. Az információs társadalom	3	0	3
6. Könyvtári informatika	3	0	3
Évfolyam összesen:	32	4	36

7. évfolyam:	Szabad órakeret:	4 óra
Tematikai egység	Téma	Óraszám
1. Az informatikai eszközök használata	Elmélyítésre szolgáló időkeret	1 óra
2. Alkalmazói ismeretek	Prezentációk elkészítése és előadása.	3 óra
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel		0 óra
4. Infokommunikáció		0 óra
5. Az információs társadalom		0 óra
6. Könyvtári informatika		0 óra
	Összesen:	4 óra

7. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló az informatikai eszközök használata témakör végére

ismerjen meg különböző informatikai környezeteket;
 ismerje és tudja használni egy operációs rendszer, valamint a számítógépes hálózat alapszolgáltatásait;
 tudja megkülönböztetni a számítógép és egyéb informatikai eszközök főbb részegységeit;
 ismerje a legfontosabb perifériák működési elveit;
 önállóan legyen képes a tanult feladattípusok azonosítására, a megoldáshoz szükséges hardver- és szoftvereszközök kiválasztására és használatára.

A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére

tudjon különböző típusú dokumentumokba különböző objektumokat beilleszteni;
 tudjon szöveget, képet, rajzot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni;
 tudjon médiaelemeket minta vagy leírás alapján elkészíteni;
 tudjon bemutatót készíteni;
 tudjon egyszerű táblázatot létrehozni.

A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére

ismerje és használja az algoritmusleíró eszközöket;
 ismerje egy programozási nyelv alapszintű utasításait;
 tudjon kódolni algoritmusokat;
 legyen képes tantárgyi szimulációs programok használatára.

A tanuló az infokommunikáció témakör végére

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

legyen képes megkeresni a kívánt információt;
legyen képes az információ értékelésére;
használja a legújabb infokommunikációs technológiákat, szolgáltatásokat.

A tanuló az információs társadalom témakör végére

ismerje az informatikai biztonsággal és adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat;
ismerje az adatokkal való visszaélésekből származó veszélyeket és következményeket;
ismerjen megbízható információforrásokat;
legyen képes értékelni az információ hitelességét.

A tanuló a könyvtári informatika témakör végére

a könyvtár és az internet szolgáltatásait igénybe véve képes önállóan releváns forrásokat találni konkrét tantárgyi feladataihoz;
képes alkalmazni a más tárgyakban tanultakat (pl. informatikai eszközök használata, szövegalkotás).

8. évfolyam:

Tematikai egység	Kerettantervi óraszám	Helyi többszám	Témakör összidőkerete
1. Az informatikai eszközök használata	2	1	3
2. Alkalmazói ismeretek	14	2	16
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	7	0	7
4. Infokommunikáció	4	0	4
5. Az információs társadalom	3	0	3
6. Könyvtári informatika	3	0	3
Évfolyam összesen	33	3	36
8. évfolyam:	Szabad órakeret:		3 óra

Tematikai egység	Téma	Óraszám
1. Az informatikai eszközök használata	Elmélyítésre szolgáló időkeret	1 óra
2. Alkalmazói ismeretek	Több oldalas dokumentum készítése lakóhelyünk téréről.	2 óra
3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel		0 óra
4. Infokommunikáció		0 óra
5. Az információs társadalom		0 óra
6. Könyvtári informatika		0 óra
	Összesen:	3 óra

8. évfolyam: A továbbhaladás feltételei

A tanuló az informatikai eszközök használata témakör végére

ismerje az informatikai eszközökkel kapcsolatos függőség néhány jellemzőjét, legyen képes tenni a függőség kialakulása ellen;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

ismerje a legfontosabb perifériák működési elveit;

önállóan legyen képes a tanult feladattípusok azonosítására, a megoldáshoz szükséges hardver- és szoftvereszközök kiválasztására és használatára.

A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére

tudjon szöveget, képet, rajzot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni;

tudjon médiaelemeket minta vagy leírás alapján elkészíteni;

ismerje a diagramok szerkesztésének, módosításának lépéseit;

tudjon bemutatót készíteni.

A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére

lássa át a problémamegoldás folyamatát;

tudjon egyszerű vezérlési feladatokat megoldani fejlesztői környezetben;

ismerjen és alkalmazzon tervezési eljárásokat;

legyen képes meghatározni az eredményt a bemenő adatok alapján.

A tanuló az infokommunikáció témakör végére

legyen képes előkészíteni az információt weben történő publikálásra;

tudja megkülönböztetni a publikussá tehető és a védendő adatait.

A tanuló az információs társadalom témakör végére

ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat;

ismerje az információforrások etikus felhasználási lehetőségeit;

ismerje fel az informatikai eszközök használatának az emberi kapcsolatokra vonatkozó következményeit;

ismerjen néhány elektronikus szolgáltatást;

legyen képes a szolgáltatások igénybevételére, használatára, lemondására.

A tanuló a könyvtári informatika témakör végére

a választott forrásokat képes alkotóan és etikusan felhasználni a feladatmegoldásban;

egyszerű témában képes az információs problémamegoldás folyamatát önállóan végrehajtani.

5.számú Melléklet: Alapfokú Művészeti Iskola

Zongora tanterv

A zongoratanítás feladatai:

Ismertesse meg a tanulókkal

- a zongora alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét (kalapács–mechanika, pedálszerkezet, hangolás), akusztikai sajátosságait,
- a hangszer gazdag irodalmának legjelentősebb zeneszerzőit és előadóművészeit,
- a hangszer kialakulásának vázlatos történetét.

Alakítson ki

- a testarányoknak megfelelő elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,
- megfelelő kéztartást,
- független játszóapparátust (ujjak, kar), a kezek önállóságával,
- rugalmas, laza ízületeket (váll, könyök, csukló, ujjtő),
- az adottságok alapján kiegyenlített zongoratechnikát (sima pozícióváltást, a kezek ügyes alá– és fölétevését),
- differenciált billentést, ujjvégérzetet.

Tegye képessé a tanulókat arra, hogy

- tudjon a billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni és azon játszani,
- tudja a zongorajáték alapelemeit, játékformáit (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), a billentésmódokat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- tudja a zongorapedálokat megfelelően használni,
- a mű mondanivalójának megfelelően tudja kifejező hangon, hangszínben, hangerőben, gazdagon megszólaltatni a hangszer, a zenei karaktereket megvalósítani,

Fejlessze a tanuló

- muzikalitását a hajlékony, dinamikában árnyalt dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával,
- zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,
- metrum– és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartását,
- kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,
- hangszerkezelését, technikáját az ügyesítő, az ujjgyakorlatok, etűdök, skálák alkalmazásával.

Helyi sajátosságok: Szereplés az évenként ismétlődő iskolai és közösségi rendezvényeken: Március - Jótekonysági est, Április 14. – Földes napján megrendezett ünnepi testületi ülés, Karácsonyi hangverseny.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Az életkori és egyéni sajátosságok miatt a haladás üteme személyre szabott. Az oktatási programot és az alkalmazott tanári módszert az éneklésre, az ösztönösségre és a gyermeki alkotófantáziára alapozva kell kialakítani.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- a hangszer vázlatos megismerése,
- tájékozódás a billentyűzeten (fehér–fekete billentyűk, regiszterek stb.),
- gyermekdalok tanulása,
- elemi ritmusképletek ismerete (belső lüktetés érzete),
- azonosság, különbözőség felismerése a feldolgozott zenei anyagban,
- az elemi szintű kottaolvasás előkészítése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Hangszerkezelés és technika:

- készségfejlesztő játékok,
- a non legato, legato játék alapjai,
- a kézfüggetlenítés előkészítése,
- különböző kifejezésmódok, érzelmek, hangszeres megvalósítása játékos formában,
- kortárs zene játékelemeinek előkészítése,
- egyszerű gyermekdalok megszólaltatása változatos módon.

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I., III. kötet

Kurtág Gy.: Játékok I., VI.

Papp L.: Zongora ABC

Követelmény:

Helyes ülés mód.

Néhány mondóka, gyermekdal, dallam kifejező hangszeres megszólaltatása külön, illetve kétkezes változatban.

Elemi hangszerkezelési ügyesség kialakulása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- Három darab (az egyéni fejlődéstől függően adjon értékelhető keresztmetszetet az elsajátított hangszerkezelés alapelemeiről)

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- tájékozódás a billentyűzeten (fehér–fekete billentyűk, regiszterek stb.),
- gyermekdalok tanulása,
- elemi ritmusképletek ismerete (belső lüktetés érzete),
- azonosság, különbözőség felismerése a feldolgozott zenei anyagban,
- elemi szintű kottaolvasás.

Hangszerkezelés és technika:

- készségfejlesztő játékok,
- a non legato, legato, staccato játék alapjai,
- a kézfüggetlenítés előkészítése,
- különböző kifejezésmódok, érzelmek hangszeres megvalósítása játékos formában,
- kortárs zene játékelemeinek előkészítése,
- egyszerű gyermekdalok megszólaltatása változatos módon.

Ajánlott tananyag:

Aszalós T.: A zongorázó gyermek I., III. kötet

Kurtág Gy.: Játékok I., VI.

Papp L.: Zongora ABC

Lakos Á.: Zongora iskola

Követelmény:

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Helyes ülés mód.

Néhány mondóka, gyermekdal, dallam kifejező hangszeres megszólaltatása külön, illetve kétkézes változatban.

Elemi hangszerkezelési ügyesség kialakulása.

Kottaolvasás kezdő szinten.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három darab (az egyéni fejlődéstől függően adjon értékelhető keresztmetszetet az elsajátított hangszerkezelés alapelemeiről)

Alapfokú évfolyamok □ A □ tagozat

1. évfolyam □ A □ tagozat

Az 1. évfolyam tanterve a 8 éves tanulók (általános iskola 3. évfolyam) életkori sajátosságainak figyelembevételével készült.

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- ismerkedés a zongorával (a hangszer felépítése, működése stb.),
- dallamsorok, motívumok azonosságának, hasonló részek különbözőségeinek felismerése (kérdés–felelet),
- kulcsok, előjegyzések, módosítójelek,
- ütemmutatók: 2/4, 3/4, 4/4,
- pentachord, pentaton,
- dúr és moll hangsor, vezetőhang,
- hangközök: oktáv, kvint, kvart, szekundok, tercek,
- hangjegyértékek (egész, fél, negyed, nyolcad), szünetjelek,
- nyújtópont (fél és negyed érték mellett), nyújtott, élesritmus, triola,
- kottaolvasás hangnévvel, ritmusban,
- a kottában előforduló zenei műszavak, jelzések értelmezése,
- tájékozottság a magyar gyermek– és népdalokban (sorszerkezet),
- a klasszikus zenei stílus alapjai,
- a kortárs zene néhány alapeleme, notációja,
- formálás: indítás–lezárás.

Hangszerkezelés, technika:

- helyes ülés mód,
- a kar és az ujjak együttműködése, a kezek függetlenítése ritmikában, billentésben,
- a staccato és a legato játékmód különböző formái,
- a pozícióérzet, a pozíciós ujjrend kialakítása,
- az ujjalátévés előkészítése,
- pentachordok, skálajáték külön kézzel, kettősfogások, a kisakkord,
- unisono, tükörijáték, dudabasszus.

Ajánlott tananyag

Bartók: Mikrokozmosz I.

Zongoraiskola I. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Máthé Miklósné, Zeneműkiadó 1964.)

Követelmény

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Egyszerű népdalfeldolgozások, négykezesek.
A megismert stílusokat képviselő művek kottahű megszólaltatása.
Kottaolvasás violin– és basszuskulcsban.

A tudásszintnek megfelelő zenei anyag egy részének memorizálása, az otthoni gyakorlás kialakítása.
A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga
– Három mű kotta nélkül.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- az előzőekben tanultak ismétlése,
- a dúr és moll hangsor szerkezete, hangközei, hármashangzat,
- tonika, domináns, szext, szeptim hangközök
- nyújtópont nyolcad után, szinkópa, triola, új ütemmutatók,
- a zenei építkezés alapkövei (periódus, visszatérés, két– és háromtagú forma),
- barokk és klasszikus táncok, azok főbb jellemvonásai,
- lapról játék egy szólamban,
- jelek, idegen kifejezések ismerete.

Hangszerkezelés, technika:

- a kezek függetlenítése (dallam és kíséret),
- dúr és moll skála, külön kézzel,
- kisakkord és fordításai (kézalkattól függően a későbbiekben nagy akkord), kettősfogás, hármashangzat–felbontás,
- etűdjáték (a zenei anyaghoz kapcsolódóan).

Ajánlott tananyag

Bartók: Mikrokozmosz I.

Haydn: Hat kis menüett zongorára (Csurka M., EMB)

Kabalevskij: 12 könnyű zongoradarab (Moszkva)

Könnnyű zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)

Kurtág Gy.: Játékok I–II., VI. (EMB)

Régi táncok gyermekeknek (Hernádi Lajosné, Hajdú Anna, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné)

Zongoraiskola II. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Máthé Miklósné, Zeneműkiadó 1964.)

Türk, D. G.: Négykezes zongoradarabok gyerekeknek (Csurka M.)

Weiner: 3 kis négykezes darab

Bartók Béla: Gyermekeknek I. kötet

Követelmény:

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző karakterű barokk, klasszikus, XX. századi művek.

A tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.

A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

– Három különböző stílusú mű kotta nélkül.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- az előző évek anyagának ismételése, továbbfejlesztése,
- a szubdomináns funkció, kvintkör/kvintoszlop,
- hangnemi változások megfigyelése,
- új metrumok (3/8, 6/8),
- a szonatinaforma vázlatos ismerete,
- az előforduló jelek, idegen kifejezések ismerete,
- a romantika előkészítése karakterdarabokkal,
- a zenei memória fejlesztése.

Hangszerkezelés, technika:

- kézfüggetlenítés, a polifon játék továbbfejlesztése,
- éneklő (cantabile) billentés, a pergő (leggiero) játék megalapozása a repetíció előkészítése
- skálajáték: a korábbi elemek bővítése,
- az Alberti- és a keringőbasszus előkészítése,
- pedálhasználat (utánnyomásos, előrenyomott),
- etűdjáték a zenei anyaghoz kapcsolódva,
- négykezes játék, zongorakíséret,
- lapról játék,
- a hangerő megfelelő alkalmazása,
- kortárs zene előadásának eszköztára (könyökös, tenyeres stb)

Ajánlott tananyag

A szonatina mesterei I. (Csurka M.)

J. S. Bach és Händel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)

J. S. Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach (Urtext)

J. S. Bach: Az első Bach-tanulmányok (Teőke M., EMB 1980)

Bartók: Gyermekeknek I.

Bartók: Mikrokozmosz II.

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok I.

Greccsanyinov: Gyermekalbum

Kadosa P.: 55 kis zongoradarab

Kodály: Gyermektáncok (Zeneműkiadó)

Könnyű szonatinák zongorára

Majkapar: Kis zongoradarabok

W. A. Mozart: Klavierstücke (Nannerls Notenbuch, Londoner Skizzenbuch) (Könemann Music, Budapest)

W. A. Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi, Zeneműkiadó)

Schumann: Jugend Album

Weiner: 20 könnyű zongoradarab

Haydn: Deutsche Tänze

Magyar szerzők négykezes zongoradarabjai (Váczi)

Muzsikáljunk együtt I. (Szávai – Veszprémi)

Követelmény

Pontos kottaolvasás, ritmikusság, tempótartás.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Felszabadult játszóapparat.

Az évfolyam zenei követelményeit kifejező különböző stílusok ismerete és játéka: barokk, klasszikus (triós forma vagy szonatina), karakterdarab, XX. századi mű,

A tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.

A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három különböző stílusú és karakterű mű, kotta nélkül.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- az előzőek ismétlése, bővítése,
- a kottakép tudatos és helyes megvalósítása, tájékozottság a fő stílusokban,
- a polifon hallás finomítása,
- új metrumok ($5/8$, $2/2$, változó ütem), parlando játék,
- vázlatos formai, harmóniai elemzések.

Hangszerkezelés és technika:

- skálajáték több oktávon keresztül, különböző dinamikával, hármashangzat, futam, repetíció,
- a pergő technika fejlesztése, ékesítések,
- Alberti- és keringő-basszus,
- pedálhasználat (együttnyomott),
- etűdjáték a zenei anyaghoz is kapcsolódva,
- négy- és hatkezes játék, zongorakíséret,
- lapról játék.

Ajánlott tananyag:

A szonatina mesterei I–II. (Csurka M, EMB)

J. S. Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach (Urtext)

Bartók: Gyermeknek I–III.

Bartók: Mikrokozmosz II–III.

Beethoven: Leichte Meisterwerke für Klavier (Csurka M.)

Csajkovszkij: Jugend Album

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok

Greccsanyinov: Gyermekalbum.

Haydn – Varró: 4 igen könnyű menüett

Kabalevskij: Válogatott zongoradarabok

Kadosa P.: 55 kis zongoradarab

Kodály: Gyermektáncok

Könnnyű szonatinák zongorára (Munkaközösség)

Könnnyű zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)

Majkapar: Kis zongoradarabok

W.A. Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi) (Zeneműkiadó)

Schubert: Táncok

Schumann: Jugend Album

Zongoráskönyv (Bognár, Darvas, Hortobágyi)

Leichte Klaviermusik für vier Hände (Kováts G, EMB)

Magyar szerzők négykezes zongoradarabjai I–II. (EMB)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Muzsikáljunk együtt I–II. (Szávai – Veszprémi)
Ránki Gy.: Két bors ökröcske – Mese zenével

Követelmény

Tudatos memorizálás.

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző stílusok ismerete és játéka: barokk, klasszikus, romantikus, XX. századi, és kortárs művek.

Önállóan megtanult művek.

A tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.

A tanuló tudja a műveket megfelelő tempóban, stílusosan előadni.

Legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Három különböző stílusú és hangulatú mű kotta nélkül, benne egy barokk mű és klasszikus szonatina tétel előadása.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- az előző évek anyagának ismételése, rendszerezése, bővítése,
- a tanult művek alapvető formái, harmóniai elemzése a tanár irányításával,
- kromatikus hangsor, dominánszeptim, szűkített és bővített akkord,
- rondóforma.

Hangszerkezelés, és technika:

- az előző években tanult billentésmódok, játékformák tudatos alkalmazása,
- skálajáték 2–4 oktávon keresztül, kromatikus skála, hármashangzat, futam, akkord,
- etűdjáték a zenei anyaghoz is kapcsolódva,
- négy- és hatkezes játék, zongorakíséret,
- lapról játék.

Ajánlott irodalom:

A klasszika mesterei (Csurka M., EMB)

Bach és Händel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)

Bartók: Gyermekeknek III.

Bartók: Mikrokozmosz III–IV.

Czerny: 160 rövid gyakorlat op. 821

Csajkovszkij: Jugend Album

Kabalevszkij: Válogatott zongoradarabok

Könnnyű szonatina album

Mozart: 10 könnyű tánc (Hernádi)

Scarlatti: Klavierbüchlein

Schubert: Táncok (EMB)

Repertoire 3.

Muzsikáljunk együtt II. (Szávai – Veszprémi)

Bizet: Gyermekjátékok

Mozart: Részlet a Figaro házasságából (Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.)

Weiner: Lakodalmas

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Követelmény:

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező különböző stílusú és karakterű művek előadása az évfolyamnak megfelelő szintű hangszerkezeléssel.

Önállóan megtanult művek, a tananyag körülbelül egyharmada fejből játszandó.

A tanuló legyen képes számot adni az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetben leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy barokk mű,
- Egy szonatina tétel,
- Egy előadási darab.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- variáció, invenció,
- új stílus előkészítése: impresszionizmus,
- a hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló önálló formai és harmóniai elemzés,
- kottában előforduló jelek, zenei műszavak ismerete.

Hangszerkezelés, és technika:

- az eddig tanultak tudatos, önálló alkalmazása,
- skálajáték, hármas– és négyeshangzat–futam, kettősfogás oktávmenet (kézalkattól függően)
- különböző billentésfajták ismerete,
- zongorapedálok használata.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)

J. S. Bach: Kétszólamú Invenciók

Bartók: Gyermekeknek II–IV.

Bartók: Mikrokozmosz IV–V.

Bécsi mesterek könnyű zongoradarabjai (Csurka M.)

Chopin: Keringők

Chopin: Mazurkák

Czerny–Bertini: Etűdök zongorára (Hajdú Anna, Hernádi Zsuzsa, Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, EMB 1957)

Grieg: Lyrische Stücke (T. Zászkaliczky)

Könnyű variációk zongorára (Csurka M.)

Majkapar: Variációk

W. A. Mozart: 6 bécsi szonatina

Mendelssohn: Lieder ohne Worte

Mendelssohn: Gyermekdarabok

Scarlatti: Klavierbüchlein

Scarlatti: Szonáták

Schumann: Jugend Album

Brahms: Magyar táncok zongorára I–II. (EMB)

Könnyű négykezesek Couperin–tól Mozart–ig (Peters)

Meister für die Jugend (Peters)

Schubert: Originalkompositionen für Klavier 4 Händen I–II. (Peters)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Követelmény:

Természetes hangszerkezelés.

Zenei stílusismeret, a játszandó művek értelmes előadása.

Zenei karakterek megoldása.

Pedálok helyes használata.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy barokk mű (J. S. Bach mű ajánlott),

– Egy klasszikus szonatina tétel,

– Egy előadási darab.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- a dúr és a moll hangsor összefüggései, vezetőhang, hármashangzat,
- tonika, szubdomináns, domináns, kvintkör/kvintoszlop,
- új ritmusok (pontosított ritmus, triola, szinkópa), 3/8-os, 6/8-os ütemek, felütés,
- a kortárs zenei notáció ismereteinek bővítése,
- az előforduló jelek, idegen szavak ismerete,
- a tanult művek formai elemzése (két- és háromtagú forma, periódus, visszatérés),
- a formálási készség fejlesztése,
- alapfokú polifon játékkészség és hallásfejlesztés,
- lapról játék egyszerű ellenszólammal,
- karakterdarabok, a romantika előkészítése,
- parlando játékmód, zenei deklamáció.

Hangszerkezelés, technika:

- a pódiumképeség megalapozása,
- a kezek függetlenítése magasabb igényű ritmikában, artikulációban és dinamikában,
- skálajáték (dúr, moll), kettősfogás, kis akkord, hangzatfelbontás és –megfordítás,
- éneklő billentés (cantabile), a pergő játék előkészítése,
- pedálozás (a testi felépítéstől függően): utánnyomósos, előre nyomott, tompító pedál,
- etűdök (klasszikus és modern).

Ajánlott tananyag

Aszalós T.: A zongorázó gyermek II.

Bartók: Mikrokozmosz I–II.

Bartók: Gyermekeknek I.

Borsody L.: Címkék

Bozay A.: Medáliák

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok I.

Czövek: Zongoraiskola I. (Zeneműkiadó)

Haydn: 6 kis menüett zongorára (Csurka M.)

Könnyű zongoramuzsika a XVIII. századból (Hernádi)

Kurtág Gy.: Játékok I–II.

Magyar szerzők könnyű zongoradarabjai (Váczi)

Papp L.: Első játékok a zongorán

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Papp L.: Meseképek

Papp L.: Zongora ABC II.

Régi táncok gyermekeknek

Szabó F.: Válogatott zongoradarabok (Inselt K.)

Tarka-barka gyűjtemény (Teőke M.)

Teőke M.: Találkozások a zongoránál

TeőkeM: Barátom a zongora

Teőke M.: Válogatott etűdök II.

Türk, D. G.: Gyermekekévek (Sármai)

Weiner: Magyar népi muzsika

Zongoraiskola II. (Hernádi Lajosné, Inselt Katalin, Fantóné Kassai Mária, Komjáthy Aladárné, Zeneműkiadó 1965.)

Sári J.: Lépésről lépésre

Szőnyi E.: Kis kamarazene

Türk, D. G.: Négykezes darabok gyerekeknek (Csurka M.)

Weiner: Három kis négykezes darab

Ez a kottaanyag felhasználható a kamarazene tantárgy tanításához is.

Követelmény:

Folyamatos kottaolvasás.

A tanult zeneművek, karakterdarabok, barokk/J. S. Bach, klasszikus, Bartók és egyéb XX. századi, kortárs (köztük virtuóz jellegű) művek stílushű megszólaltatása.

A tananyag körülbelül fele fejből játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Egy karakterdarab,
- Egy könnyű bécsi klasszikus mű,
- Egy népdal– vagy gyermekdal–feldolgozás.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- az előző évek anyagának ismételése, továbbfejlesztése, bővítése,
- a polifon játék és hallás továbbfejlesztése,
- dúr és moll tonalitás, hangnemek és hangnemváltások, zárlatok felismerése,
- új ritmusok, metrumok (5/8, 2/2), változó ütem,
- a szonátaforma vázlatos ismerete,
- új stílus: romantika,
- a memória és az állóképesség fejlesztése,
- parlando játék.

Hangszerkezelés, technika:

- a kezek függetlenítése: azonos kézzel dallam és kíséret,
- éneklő legato fokozott igénnyel,
- a pergő játék fejlesztése,
- skálajáték (több oktávon): az eddigi formákon kívül futam,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- a repetíció előkészítése, ékesítések,
- Alberti– és keringő–basszus,
- pedálhasználat (utánnyomósos, együtnyomósos, előre nyomott),
- etűd (klasszikus, modern),
- négy– és hatkezes játék, zongorakíséret,
- lapról játék ellenszólammal.

Ajánlott tananyag

A szonatina mesterei I. (Csurka M.)

Bach és Händel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)

Bach: Notenbüchlein für Anna Magdalena Bach (Urtext)

Bach: Az első Bach–tanulmányok (Teőke M., EMB 1980)

Bartók: Gyermeknek I–III.

Bartók: Mikrokozmosz II–III.

Csajkovszkij: Gyermekalbum

Greccsanyinov: Gyermekalbum

Greccsanyinov: Gyöngyszemek

Kadosa P.: 55 kis zongoradarab

Kadosa P.: Népdalszvit

Kodály: Gyermektáncok (Zeneműkiadó)

Könnnyű szonatinák zongorára

Kis zongoradarabok

Majkapar: Prelűdök (pedálgyakorlatok) (orosz kiadás)

Mozart: A gyermek Mozart (Hernádi)

Preklasszikus zongoramuzsika (Csurka M., EMB)

Schumann: Jugend Album

Teőke M.: Válogatott etűdök

Weiner: 20 könnyű zongoradarab

Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.

Beethoven: Deutsche Tänze

Diabelli: 6 szonatina

Diabelli: Könnyű négykezesek

Haydn: Deutsche Tänze

Magyar szerzők négykezes zongoradarabjai (Váczi)

Martin: École de Piano

Mozart: Kontratáncok

Mozart: 6 ländlerische Tänze

Muzsikáljunk együtt I. (Szávai – Veszprémi)

Thern K.: Magyar induló hat kézre (Aszalós T.)

Türk, D. G.: Négykezes darabok gyerekeknek

Türk D. G.: 30 Tonstücke

Követelmény:

Zongorázás könnyed folyamatossággal.

A kotta helyes olvasása és megszólaltatása.

Önállóan megtanult darabok.

Megfelelő koncentráció, a tananyag körülbelül fele fejből játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy barokk mű, (ajánlott J. S. Bach mű)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Egy bécsi klasszikus mű vagy szonatina–tétel,
- Egy karakterdarab vagy romantikus mű,
- Egy XX. századi mű.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

Az előzőek ismételése, bővítése, az ismeretek rendszerezése.

A tanult művek formai, harmóniai elemzése a tanár irányításával.

Dominánsszeptim, szűkített, bővített akkord, kromatikus hangsor.

Rondóforma, polifon művek.

Hangszerkezelés, technika:

- skálajáték 2–4 oktávon, kromatikus skála, hármas– és négyeshangzat–felbontás és fordításai, akkord, futam,
- biztonságos kézzel megcélzott hangok, ugrások,
- a pedál differenciált alkalmazása.

Ajánlott tananyag:

A szonatina mesterei I–II. (Csurka M. EMB)

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)

Bartók: Gyermeknek I–II.

Bartók: Mikrokozmosz III–IV.

Bartók: 10 könnyű zongoradarab

Beethoven: Leichte Klavierstücke

Csajkovszkij: Jugend Album

Czerny: Könnyű technikai gyakorlatok I.

Czerny: 160 rövid gyakorlat op. 821

Greccsanyinov: Gyermekalbum

Hacsaturján: Gyermekalbum I–II.

Kabalevskij: Válogatott zongoradarabok

Kodály: Gyermektáncok (pl. 3, 7)

Könnnyű szonatinák zongorára

Könnnyű variációk zongorára (Csurka M.)

Majkapar: Kis zongoradarabok

Mozart: Salzburger Tanzbüchlein

Prokofjev: Kindermusik

Schubert: Táncok

Schumann: Jugend Album

Soproni J.: Jegyzetlapok I–IV. (EMB)

Tarka–barka gyűjtemény (Teőke M.)

Teőke M.: Válogatott etűdök

Balassa S.: Bagatellek op. 17/a, b, c

Durkó Zs.: Gyermekzene

Kocsár–művek (15 kis zongoradarab)

Zongoráskönyv (Bognár, Darvas, Hortobágyi)

Bizet: Négykezesek (Gyermekjátékok)

Diabelli: Négykezes szonatinák

Dvořák: Második szláv tánc

Muzsikáljunk együtt II. (Szávai – Veszprémi)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ránki Gy.: Két bors ökröcske – Mese zenével
Romantikus zongorazene négy kézre.

Követelmény

Értelmes, muzikális formálás, tudatos és önálló munka.

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező művek előadása.

Bach– vagy más barokk mű, teljes szonatina, romantikus, XX. századi (kortárs és Bartók), virtuóz jellegű művek.

A tananyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év vég vizsga ajánlott anyaga:

- Egy barokk mű (ajánlott J. S. Bach–mű),
- Egy szonatina–tétel,
- Egy könnyű romantikus darab,
- Egy XX. századi mű.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek:

- az előző évek ismereteit kiegészítve: variáció, invenció, szvit, Scarlatti szonáta,
- a zenei stílusokhoz megfelelő billentés és hangszínek alkalmazása,
- a formai tagolódás és a belső tartalom értése és éreztetése,
- a hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés,
- új stílus: az impresszionizmus előkészítése,
- a polifon hallás állandó jellegű művelése.

Hangszerkezelés, technika:

- az előző években tanultak önálló és tudatos alkalmazása,
- skálajáték (két kézzel, ellenmozgásban, négy oktávon keresztül),
- dominánsszeptim, szűkített septimakkord, futam, oktáv, tört oktáv (kézalkattól függően), tremolo,
- pedál (a darab stílusához, karakteréhez igazodó, mind önállóbb használat),

Ajánlott tananyag

A szonatina mesterei I. (Csurka M. EMB)

A klasszika mesterei (Csurka M. EMB)

Bach és Händel könnyű zongoradarabjai (Hernádi)

J. S. Bach: Kis fűgák

Bartók: Gyermekeknek III–IV.

Bartók: Mikrokozmosz IV–V

Chopin Mazurkák

Couperin: 12 zongoradarab

Czerny: Etűdök op. 821

Czerny – Bertini: Etűdök

Debussy: A kis néger

Haydn: Szonáta 1/a, 1/b (Urtex)

Mendelssohn: Lieder ohne Worte

Mendelssohn: Gyermekdarabok

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Mozart: 6 bécsi szonáta
Scarlatti: Szonáták
Schubert: Táncok (EMB)
Ránki Gy.: Két bors ökröcske (mese zenével)
Ravel: Lúdanyó meséi
Ravel: A Szép és a Szörny
Schubert: Originalkompositionen für Klavier 4 Händen I–II. (Peters)
Weiner: Lakodalmas

Követelmény

Az évfolyam zenei és technikai követelményeit kifejező művek stílusos előadása.

Bach– vagy más barokk mű, Scarlatti szonáta, klasszikus szonatina vagy szonáta, romantikus, XX. századi (kortárs és Bartók) mű.

A metrum, ritmus, valamint a tempótartás pontossága.

Az anyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy barokk mű (J. S. Bach–mű),
- Egy szonatina vagy könnyű szonáta tétel,
- Egy romantikus mű,
- Egy XX. századi mű.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- Az eddigi ismeretek összefoglalása,
- Új stílus: az impresszionizmus,
- A hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló önálló formai és harmóniai elemzés.

Hangszerkezelés, technika

- Skála, hármashangzat, futam felgyorsítása
- Az eddig tanultak továbbfejlesztése fokozott igényességgel,
- Az agogika önálló alkalmazása,
- Zenei stílusjegyek alkalmazása.

Legyen képes:

- Hajlékony dallamformálásra,
- Technikájának kiegyenlítetttségét ellenőrizni,
- Hangok közötti kapcsolat megteremtésére, összefoglalására,
- A zongoramű struktúrájának megértésére és kifejezésre juttatására,
- Önálló tanulására.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: 18 kis prelúdium (Hernádi)

J. S. Bach: 15 kétszólamú invenció (Solymos, Urtext EMB)

Bartók: Gyermekeknek IV.

Bartók: Mikrokozmosz IV–VI.

Chopin: Mazurkák

Chopin: Keringők

Czerny – Bertini: Etűdök zongorára

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Czerny: A kézügyesség iskolája I.

Hacsaturján: Gyermek album

Haydn: Sämtliche Klaviersonaten (Landon, WUE, EMB)

Könnnyű variációk zongorára (Csurka M.)

Mozart: 6 bécsi szonatina

Majkapar: Variációk

Scarlatti: Szonáták (Urtext, Editio Musica Budapest)

Korai német zongoramuzsika (Könemann Music Budapest)

Debussy: Children's Corner (6056)

Introduction to Polyphonic Playing (Á. Lakos)

First Concert Pieces I. G. Frescobaldi – C. Ph. E. Bach (Á. Lakos)

Sonatinen I–II. (A. Kemenes)

Grieg: Lyrische Stücke (T. Zászkaliczky)

Chr. Bach: Duetti

Brahms: Magyar táncok zongorára I–II. (EMB)

Csajkovszkij–, Wagner–átiratok (Aszalós: A zongorázó gyermek III.)

Frank Martin: Drei leichte Klavierstücke (Universal 1988)

Mozart: Leichte Sonatinen für Klavier (Peters)

Követelmény

Kottahű zongorázásra való törekvés,

Eddig tanult stílusok önálló, igényes megszólaltatása: önállóan megtanult darabok.

A tananyag körülbelül fele kotta nélkül játszandó.

A tanuló nyújtson átfogó képet az ismeretek és a hangszerkezelés fejezetében leírtak elsajátításáról.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy barokk mű,
- Egy szonatina vagy szonáta tétel,
- Egy romantikus darab,
- Egy XX. századi vagy impresszionista mű.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszere alapvető sajátosságait, működési elvét (kalapács–mechanika, pedálszerkezet, húrozat, hangolás, rezonáns szekrény),
- a zongorairodalom legjelentősebb alkotóit és alkotásait,
- a kottában előforduló jeleket és zenei műszavakat, a hangszerre vonatkozó speciális utasításokra (pl. una corda, prol. ped.),
- a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseit,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- természetes hangszerkezelésre és az ehhez szükséges gyakorlatok elvégzésére,
- egyenletes és helyes tempóban, pontos ritmusban zongorázni,
- tudatos, önálló gyakorlásra,
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) használni,
- a játszandó zongoraművek értelmes tagolására,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- a zenei karakterek megvalósítására,
- a zongorapedálok használatára (elő–, után– és együttnyomás),
- életkorának és képességeinek megfelelően a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- az együttenzésre (négykezes, hatkezes, kézzongorás darab, zongorakiséret).

Rendelkezzék

- biztonságos kotta– és lapról olvasási készséggel,
- adottságainak megfelelő zenei memóriával,
- képességei alapján kiművelt zenei hallással.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a tanulandó zenemű formáját és vázlatos harmóniai szerkezetét,

Legyen képes

- a kottában előforduló jelek, zenei műszavak és a hangszerre vonatkozó speciális utasítások (pl. una corda, prol. ped.), értelmezésére és használatára
- a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseinek használatára
- tudatos, önálló gyakorlásra
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,

Rendelkezzék

- biztos zenei memóriával és technikai tudással

Művészeti alapvizsga követelmények

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Zongora főtárgy

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

A 4 stílusból választható 3 különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

- Barokk mű, lehet tánc, vagy többszólamú szerkesztést bemutató darab; Bach: 18 kis prelúdium (EMB 1879) 13, 15, 18, Händel: Válogatott darabok (EMB 4250, EMB 6990, EMB 6991, EMB 4321, EMB 13165), Telemann: Kezdők zongoramuzsikája (EMB 13452) nehézségi szintjén.
- Klasszikus szonatina vagy szonáta–tétel, könnyebb variáció; Könnnyű szonatinák (EMB 2719), 15 könnyű szonáta, Szonatina album (EMB 1280), Clementi: C Op. 36 (Ricordi) Nr. 3., Haydn: D Hob. XVI/4, (Universal) Beethoven: 6 könnyű variáció egy svájci népdalra, Csurka: Szonatina–gyűjtemény (EMB 14412) nehézségi szintjén.
- Romantikus mű; Schumann: Emlékezés (EMB 13543 kötetben), Színházi utóhangok, Csajkovszkij: Édes álmódzás (EMB 6715 kötetben), Pacsirtadal (EMB 6715 kötetben), Schubert: Táncok (EMB 13212), Keringők (EMB 7355) nehézségi szintjén.
- XX. századi mű; Bartók Béla: Mikrokozmosz III. 84 Mulatság, 90 Oroszos 91–92, Kromatikus invenció IV/97 Notturmo, Kodály: Gyermektáncok (Boosey & Hawkes) 5–10 nehézségi szintjén.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A három mű közül lehetőség szerint egy éneklő, egy pedig virtuóz jellegű legyen.
A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Négy különböző stílusú darab:

- Barokk mű, többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit–tétel; J. S. Bach: 18 kis prelúdium (EMB 1879) 9, 16, 17, Kétszólamú invenciók (EMB 6912) C, a, F nehézségi szintjén.
- Klasszikus szonatina vagy szonáta–tétel, variáció; 15 könnyű szonáta, Haydn: Szonáták A Hob. XVI/12, (Universal) E Hob. XVI/13, (EMB 3658 kötetben) D Hob. XVI/14, (Universal) Mozart: 6 bécsi szonatina (EMB 2395), Beethoven: Szonatinák (EMB 8648), Grazioli: G–dúr Szonáta nehézségi szintjén.
- Romantikus mű; Schumann: Fantáziatánc (Peters), Chopin: Keringők (EMB 6787) a, h, nehézségi szintjén.
- XX. századi mű; Bartók: Mikrokozmosz IV. 100 népdalféle, 109 Bali szigetén, Mikrokozmosz: V. 128, Dobbantós tánc, Kurtág: Játékok (EMB 8377, EMB 8378, EMB 8379) nehézségi szintjén.

A vizsgaműsorban legyen egy éneklő és egy virtuóz jellegű darab.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, hangszerkezelés fejlesztése

- A kifejezőmódok sokszínűségére való törekvés,
- A barokk (német és francia) díszítések játéka,
- A csembaló hangzás megjelenítése és billentésbeli sajátosságai,
- A teraszos dinamika megoldása.

Ajánlott tananyag:

Scarlatti: Szonáták I–IV. (EMB, Balla)

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók

J. S. Bach: Kis prelúdiumok és fűgák

Haydn: Szonáták (Urtex, Peters)

Cimarosa: Szonáták

Mozart: Rondo D–dúr K. 485

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Beethoven: Hat bagatell op. 126
Beethoven: Écossaises
Schubert: Ländler
Mendelssohn: Lieder ohne Worte
Schumann: Kinderszenen
Chopin: Mazurkák
Smetana: Zongoradarabok. 1
Csajkovszkij: Évszakok
Grieg: Norwegische Tänze
Debussy: Children's Corner
Dohnányi: Induló
Bartók: Gyermeknek I–IV.
Bartók: Mikrokozmosz V–VI
Bartók: Szonatina
Bartók: Három rondó népi dallamokkal
Kodály: Hét zongoradarab
Prokofjev: 10 zongoradarab op. 12
Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc
Huszár: Csillagszóró (Teőke M.: Tarka–barka gyűjtemény)
Bizet: Gyermekjátékok
Csajkovszkij: Diótörő: Babák tánca (Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.)
Debussy: Kis szvit
Kurtág–átiratok Machaut–tól J. S. Bach–ig

Követelmény

Ismerje a főbb harmóniai elemeket.

A zongoraművek különböző karakterjegyeit, a hozzákapcsolódó hangszeres megoldásokkal.

A tananyag körülbelül egyharmadát kotta nélkül játszandó.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Három különböző stílusú mű (barokk, klasszikus szonáta tétel, előadási darab)

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A barokk szvit ismerete,
- A díszítések stílushű alkalmazása,
- A klasszika zenei stílusjegyeinek ismerete
- A polifon hallás fejlesztése,

Hangszerkezelés, technika fejlesztése

- Különböző legato billentésmódok alkalmazása,
- A gyorsaság fejlesztése,
- Egyenletes aprótechnika megvalósítása,
- A szabad trilla játék kialakítása.

Ajánlott tananyag:

Scarlatti: Szonáták I–IV. (EMB, Balla)

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

J. S. Bach: Francia szvitek
Händel: Suiten (Peters)
Haydn: Szonáták (Urtex , Peters)
Cimarosa: Szonáták
Mozart: Rondo D–dúr K. 485
Beethoven: Hat bagatell op. 126
Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra – Sármay)
Schubert: Ländler–ek, écossaise–ek, keringők, menüettek
Mendelssohn: Lieder ohne Worte
Schumann: Kinderszenen
Chopin: Keringők
Chopin: Mazurkák
Smetana: Zongoradarabok. 1
Csajkovszkij: Évszakok
Grieg: Norwegische Tänze
Debussy: 2 Arabesque (E–dúr, G–dúr)
Dohnányi: Induló
Bartók: Gyermeknek I–IV.
Bartók: Mikrokozmosz V–VI
Kodály: Hét zongoradarab
Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc
Huszár: Csillagszóró (Teőke M.: Tarka–barka gyűjtemény)
Csajkovszkij: Diótörő: Babák tánca (Aszalós T.: A zongorázó gyermek III.)
Debussy: Kis szvit
Grieg: Peer Gynt szvit

Követelmény

A skála különböző billentésmódokban történő eljátszása.

Alkalmazása a zenei stílusokban.

Zenei karakterek megvalósítása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga:

- Három különböző stílusú mű (lehetőleg az egyik romantikus mű)

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A romantika zenei stílusjegyeinek ismerete,
- A XX. századi notáció ismerete.

Hangszerkezelés, technika

- Stílusnak megfelelő zongorabillentés kialakítása, igényes pedál használata,
- Dallam és kíséret érzékeny megvalósítása,
- Legyen képes virtuózabb technikai megoldásokra.

Ajánlott tananyag:

Scarlatti: Szonáták

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók

J. S. Bach: Háromszólamú invenciók

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

J. S. Bach: Francia szvitek
Haydn: D–dúr és G–dúr zongoraverseny
Haydn: Szonáták
Beethoven: Szonáták
Schubert: Moments musicaux
Schumann: Kinderszenen op. 15
Chopin: Keringők
Liszt: Etűdök (Zempléni)
Brahms: Keringők op. 39
Grieg–művek: Lírikus darabok
Debussy: Preludes I–II.
Rachmaninov: Két fantasztikus tánc
Mikrokozmosz V–VI.
Bartók: Négy sirató ének
Kodály: 7 zongoradarab
Lutosławski: Bukoliki
Kurtág–átiratok Machaut–tól J. S. Bach–ig
Liszt: Részlet Mozart: a Varázsfuvola című operából (Mező, EMB)
Liszt: Karácsonyfa (Kováts G., EMB)
Lutosławski: Album for the Young (Chester Music)

Követelmény

Helyes pedálozás.

A művek értelmes előadása.

A zeneműveknek megfelelő billentésmód kialakítása.

A helyes tempók alkalmazása.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Egy barokk mű

– Egy szonáta tétel

– Egy előadási darab

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek és hangszerkezelés fejlesztése

- A trilla játék barokk zenében beosztott, a romantikus művekben ú. n. szabad trilla,
- A romantikus szólamvezetés,
- Parlando, rubato deklamációja,
- Modális hangsorok ismerete.
- A barokk szvit tételeket,
- Modális hangsorokat.

Ajánlott tananyag:

J. S. Bach: Háromszólamú invenciók

J. S. Bach: Francia szvitek

Mozart: Szonáták

Beethoven: Szonáták

Schubert: Moments musicaux

Schumann: Novelletten op. 21

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Chopin: Mazurkák
Chopin: Prelűdök
Liszt: Consolations
Liszt: Etűdök (Zempléni)
Brahms: Keringők op. 39
Debussy: Preludes I–II.
Bartók: Mikrokozmosz V–VI.
Bartók: Kolindák I.
Kodály: 7 zongoradarab
Lutosławski: Bukoliki
Kurtág-átiratok Machaut-tól J. S. Bach-ig
Liszt: Részlet Mozart: a Varázsfuvola című operából (Mező, EMB)
Liszt: Karácsonyfa (Kováts G., EMB)

Követelmény

Zenei karakterek hangszín és tempóbeli megvalósítása.
Érzékeny zenei kíséret kialakítása.
A különböző billentésmódok megfelelő alkalmazása.
Stílushű előadása a műnek.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy barokk mű
- Egy szonáta tétel
- Egy előadási darab

Továbbképző évfolyam „B” tagozat

Ezek a tanulók nem zenei jellegű tanulmányaik mellett meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét. Ebből következik, hogy az „A” tagozatnál bővebb, átfogóbb tananyagot kell elvégezniük.

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A barokk zene főbb stílusjegyeinek ismerete,
- Tudja a művet tanári segédlettel, elemezni,
- Ismerje fel a harmóniai összefüggéseket,
- Zenei memória fejlesztése.

Hangszerkezelés, technika

- Árnyalt frazeálásra és artikulációra való törekvés,
- Skálajáték különféle módozatai,
- A virtuóz technika alapozása.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók
J. S. Bach: Francia szvitek
Haydn: Szonáták (Urtex, Peters)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Beethoven: Hat bagatell op. 126
Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra – Sármai)
Schubert: Ländler-ek, écossaise-ek, keringők, menüettek
Mendelssohn: Lieder ohne Worte
Schumann: Kinderszenen
Liszt: Etűdök (Zempléni)
Chopin: Keringők
Smetana Zongoradarabok. 1
Csajkovszkij: Évszakok
Debussy: Children's Corner
Dohnányi: Induló
Bartók: Mikrokozmosz V–VI
Bartók: Három rondó népi dallamokkal
Kodály: Hét zongoradarab
Prokofjev: 10 zongoradarab op. 12
Debussy: Kis szvit
Grieg: Peer Gynt szvit
Kurtág-átiratok Machaut-tól J. S. Bach-ig

Követelmény

Fokozott önállóság a darabok tanulása során.
Stílushű előadás a tempónak megfelelően.
Differenciált pedál használat.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd
- Egy barokk mű
- Egy szonáta tétel
- Egy szabadon választott mű

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek

- A különböző tanult zenei stílusok alapvető jegyeinek ismerete,
- A XX. századi zene jellegzetes notációjának ismerete,
- Zenei memória fejlesztése.

Hangszerkezelés fejlesztése

- A „szép” halk játék technikai megoldása,
- A dallam és kíséret érzékeny megoldása,
- Technika fejlesztése skálák és etűdök alapján.

Ajánlott tananyag

J. S. Bach: Kétszólamú invenciók
J. S. Bach: Francia szvit
Haydn: Szonáták (Urtex, Peters)
Beethoven: Hat bagatell op. 126
Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra – Sármai)
Schubert: Ländler-ek, écossaise-ek, keringők, menüettek

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Mendelssohn: Lieder ohne Worte
Schumann: Kinderszenen
Liszt: Etűdök (Zempléni)
Chopin: Keringők
Smetana Zongoradarabok. 1
Csajkovszkij: Évszakok
Debussy: Children's Corner
Dohnányi: Induló
Bartók: Mikrokozmosz V–VI
Bartók: Három rondó népi dallamokkal
Kodály: Hét zongoradarab
Prokofjev: 10 zongoradarab op. 12
Debussy: Kis szvit
Grieg: Peer Gynt szvit
Kurtág-átiratok Machaut-tól J. S. Bach-ig

Követelmény

Különböző díszítések stílushű alkalmazása.
Az Alberti basszus könnyed és biztonságos játéka.
A polifon hallás érzékenysége.
A zongora hang igényes megszólalására való törekvés.
A kontrollált gyakorlás igénye.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Egy barokk mű,
- Egy szonáta tétel,
- Egy szabadon választott mű.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Ismeretek és hangszerkezelés, technika
- Skálajáték, futamok, akkordtechnika fejlesztése,
 - Játzott művek elemzése,
 - Koncentrált gyakorlás megvalósítása,
 - Alkatnak megfelelően önálló ujjrendek kialakítása.

Ajánlott tananyag:

Scarlatti: Szonáták I–IV. (EMB, Balla)
J. S. Bach: Háronszólamú Invenciók
J. S. Bach: Francia szvitek
Haydn: Szonáták (Urtex , Peters)
Mozart: Szonáták
Beethoven: Szonáta
Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra – Sármay)
Schubert: Impromptus
Schumann: Kinderszenen
Liszt: Etűdök (Zempléni)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Chopin: Keringők
Chopin: Mazurkák1
Dohnányi: Induló
Bartók: Mikrokozmosz –V–VI
Bartók: Tizennégy bagatell
Bartók: Három csíkmegyei népdal
Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc
Grieg: Peer Gynt szvit
Kurtág–átiratok Machaut–tól J. S. Bach–ig

Követelmény

Árnyaltabb hangszínek megoldása, differenciált kíséret alkalmazása.
Tudatos, és érzékeny pedál használata.
Biztonságos technikai tudás.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Egy barokk mű,
- Egy szonáta tétel,
- Egy szabadon választott mű.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Ismeretek, hangszerkezelés, technika

- A modális hangsorok, zenei műformák ismerete,
- A különböző zenei stílushoz illő hangzásbeli, billentésbeli megoldások,
- Virtuóz technikai fejlesztés.

Ajánlott tananyag

Scarlatti: Szonáták I–IV. (EMB, Balla)
J. S. Bach: Háronszólamú Invenciók
J. S. Bach: Francia szvitek
Haydn: Szonáták (Urtex , Peters)
Mozart: Szonáták
Beethoven: Szonáta
Weber: Leichte Meisterwerke für Klavier (Héra – Sármay)
Schubert: Impromptus
Schumann: Kinderszenen
Liszt: Etűdök (Zempléni)
Chopin: Keringők
Chopin: Mazurkák1
Dohnányi: Induló
Bartók: Mikrokozmosz –V–VI
Bartók: Tizennégy bagatell
Bartók: Három csíkmegyei népdal
Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc
Grieg: Peer Gynt szvit
Kurtág–átiratok Machaut–tól J. S. Bach–ig

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Követelmény

Képes legyen a tanuló tehetségéhez mérten a mű tudatos interpretációjára.

Legyen állóképessége és biztonságos technikai tudása a tanulónak a nagyobb zenei művek előadásához.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Egy etűd,
- Egy barokk mű,
- Egy szonáta tétel,
- Egy szabadon választott mű.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszere múltját, irodalmát és a jelentősebb külföldi és hazai előadóművészeket (pl. Sz. Richter, Rubinstein, Fischer Annie, Cziffra György...),
- a kottában előforduló jelek és zenei műszavak pontos jelentését, különös tekintettel a zongorára vonatkozó speciális utasításokra.

Legyen képes

- technikai és zenei szempontból tudatos, önálló munkára,
- a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogas, tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- saját kezalkatának megfelelő ujjrendek készítésére,
- a zongorapedálok tudatos használatára,
- a zongoraművek formálására és kifejező előadására.

Rendelkezzék

- olyan zenei műveltséggel, amely képessé teszi az értékes zene befogadására,
- az együttzenélés igényével.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- skálákat, gyakorlatokat minden hangnemben játszani,
- a különböző játékmódokat, játékmódokat a zenei anyagnak megfelelően alkalmazni,
- a zenei karakterek és a hozzájuk kapcsolódó billentésmódok megjelenítésére,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre,
- a zongorapedálok tudatos és változatos használatára.

Rendelkezzék

- megfelelő hangszeres ügyességgel, virtuozitással,
- biztos memóriával, koncentrációképességgel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel.

A „B” tagozatos tanuló rendelkezék olyan szintű zongoratudással, hogy zenei képességei alapján – adott esetben – legyen alkalmas szakirányú tanulmányok elkezdésére.

A művészeti záróvizsga követelményei

Művészeti záróvizsga részei

A vizsga gyakorlati részből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Zongora főtárgy

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

A négy stílusból választható három különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

– Barokk mű, többszólamú szerkesztésű darab vagy szvit-tétel, vagy könnyebb barokk variáció; Händel: Könnyű zongoradarabok Chaconne (EMB 6991 kötetben), Scarlatti: Szonáta C K.513 h K. 377, (EMB 7817 kötetben) Bach: Francia szvit (EMB 7190) tánc tételek nehézségi szintjén.

– Klasszikus szonáta-tétel; Beethoven: Szonáta G Op. 49 (EMB 8152) no 2 I tétel, Beethoven: Szonáta G. Op. 79. (Schott); rondók, variációk, bagatellek Beethoven: Bagatelle C Op. 33 (Peters) nehézségi szintjén.

– Romantikus mű; Schumann: Kinderszenen (EMB 7146), Mendelssohn: Dalok szöveg nélkül (EMB 7354) 14., 19, Chopin: Mazurka g Op. 67 no. 2 (EMB 6877 kötetben, PWM kötetben) nehézségi szintjén.

– XX. századi mű; Bartók: Mikrokozmosz IV. 102 Felhangok, V.130 Falusi tréfa nehézségi szintjén.

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Négy különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

– Egy barokk mű; többszólamú szerkesztésben írt darab vagy szvit-tétel; J. S. Bach: h-moll háromszólamú invenció (EMB 6913), Francia szvit (EMB 7190) Esz Allemande, Courande, Sarabande. Scarlatti: A-dúr szonáta K.453. nehézségi szintjén.

– Egy klasszikus szonáta-tétel; Haydn: Szonáta D Hob. XVI/19 (Peters), Mozart: C-dúr szonáta KV. 309 (EMB 3996 kötetben, EMB 3997 kötetben, Peters kötetben) nehézségi szintjén.

– Romantikus mű; Liszt-Zempléni: Etűd (EMB 766) 2 a, Liszt: Consolation (EMB 12697) Desz nehézségi szintjén.

– XX. századi mű; Bartók: Szonatina (EMB 117), Mikrokozmosz VI (EMB 130) Hat tánc bolgár ritmusban, Debussy: Arabesque (EMB 6029) E nehézségi szintjén.

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Jó minőségű zongora vagy pianínó.

2 darab változtatható magasságú zongoraszék.

2 darab különböző magasságú zsámoly.

Metronóm.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Szolfézs

SZOLFÉZS KÖTELEZŐ

A szolfézsnak, mint kötelező tantárgynak két előképző és négy alapfokú évfolyama van, követelményei megegyeznek a szolfézs tantárgy azonos évfolyamainak követelményeivel. Az előképző évfolyamok elvégzése nem kötelező. A 4. évfolyam végén alapvizsga tehető.

A szolfézstanítás – a hangszeritanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, megértését, valamint a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.

A zeneművek élményt nyújtó megismerésén és megértésén túl a tantárgy sajátosságából adódóan a hangsúly a tanítás folyamatában a zenei ismeretek elsajátíttatására, a képesség- és készségfejlesztésre, a kreativitás és a tudás alkalmazásának kimunkálására kerül.

A végső cél a globális zenei látásmód és gondolkodás alapjainak kialakítása, elindítása az alapfokú szolfézstanításban is: „A tanuló, hallja, amit lát és lássa, amit hall!”

A tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy az általános zenei képességek fejlesztését és a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamatá szervezi.

Külön figyelmet fordít arra, hogy a tevékenység gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömeivel.

A szolfézstanítás célja, feladata:

A tanulók zenei készségeinek kiművelése, képességeik fejlesztése és ismereteik bővítése az alábbi területeken:

- belső hallás
- ritmus–metrum
- tiszta intonáció
- tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök)
- dallamhallás
- többszólamúság
- harmónia azonosítás
- zenei olvasás – írás
- zenei szerkezet (forma)
- zenei memória
- zenehallgatás (zeneértés)
- a kreativitás fejlesztése, – rögtönzés
- a megszerzett tudás alkalmazása
- a hangszertanulás segítése
- a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseinek megismertetése
- a zenei műveltség igényének kialakítása
- a társművészetek iránti nyitottság megalapozása.
- A zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra.
- A tanulók személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; nemzeti identitástudatuk megerősítése, érzelmviláguk kibontakoztatása.

Rendelkezzék a tanuló

- olyan késztetéssel, mely a választott – eddig tanult – muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
- a tanulmányai során elsajátított készség-, jártasság-, ismeret-repertoárral, melyek eszközt biztosítanak a zene belső elképzeléséhez, értelmezéséhez, stílusos megszólaltatásához,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség–készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- biztos zenei ízléssel és ítélő képességgel
- a zene iránti elkötelezettséggel.

Helyi sajátosságok - A földesi születésű Karácsony Sándor érdemei a zenepedagógia területén: A népdalkutatás - több mint 200 esztendő- történetében Karácsony Sándornak az volt a legfőbb érdeme, hogy tevékenyen részt vett a népdalok terjesztésében és pedagógiai téren kiterjedt munkásságot fejtett ki a népdaltanítás és a zenei anyanyelv ápolása ügyében. Bárdos Lajossal és Mathia Károllyal együttműködve 1929-ben adták ki a 101 magyar népdalt, melyhez Kodály Zoltán írt előszót. A korábban megjelent iskolai daloskönyvek jórészt német iskoladalogok magyar fordításait tartalmazták, és a magyar néphagyományhoz alig kapcsolódtak. A 101 magyar népdal kiadásának jelentősége abban állt, hogy hiteles szöveggel és dallammal közreadott „tisztára népi magyar dalgyűjtemény kerülhetett a tanulók kezébe.

1943-ban, Kolozsvárott jelent meg Aki dudás akar lenni c. zeneelméleti munkája. Ebben a kis könyvecskében a zenei alapismereteket a népdalokkal szemléltette. Minden hangközhöz és hangsorhoz hozzákapcsol egy-egy népdalt, hogy a gyermekek könnyebben elsajátíthassák az új ismereteket.

Feladat: a gyűjtemények beépítése a szolfézs órák tananyagába.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel és játékkal.
- A zene megszerettetése, örömteli művelése.
- A figyelmes zenehallgatás kezdeti lépéseinek kimunkálása.

Az éneklési készség fejlesztése

- Helyes testtartás, levegővétel.
- Kezdőhang átvétele.
- Megfelelő tempóválasztás és tempótartás.
- Éneklés játékkal.
- Éneklés szöveggel emlékeztető.
- Ismert dallami fordulatok éneklése kézjelekkel.
- Önálló dalkezdés.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Egyenletes járással ritmusmotívumok megszólaltatása.
- A ritmusértékek neveinek, jeleinek és gyakorlóneveinek elsajátítása: negyed, nyolcad és negyed szünet értékekkel.
- 2/4-es ütem.
- Ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel.
- A „belső mérés” kialakítása.
- Ritmusmotívumok hangoztatása, visszatapsolása, olvasása, ütemekbe helyezése.
- Dalfelismerés ritmusról, ritmusfelismerés dallamról.
- A különböző tempók közötti különbségek érzékelése.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltanulás játékkal együtt.
- A belső hallás kialakításának kezdeti lépései.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Hangmagasság–megfigyelés, magas és mély képzet kialakítása.
- A relatív szolmizáció bevezetése (pentaton, pentachord hangkészletben).
- A dallami jelrendszerek: kéz-, betűjel, hangjegy.
- Hanglépcső, vonalrendszer.
- Az elsajátított hangkészleteken belüli rövid dallamfordulatok kiemelése, gyakorlása.
- Dalfelismerés, dallambújtatás.

A kétszólamúság előkészítése

- Felelgetős játékok, dal és mérő (ritmusosztinátók, ritmuskíséret, egyszerű dallamosztinátók).

Rögtönzés

- Ritmussorok kiegészítése.
- Kérdés, felelet.
- Mondókák, versek, ritmusok megszólaltatása énekléssel.
- Mozgás és játék rögtönzése.

Zenehallgatás

- A zeneértő és –érző képesség fejlesztése.
- Aktív (előkészített) zenehallgatás.
- Alapvető tempó különbségek megfigyelése (gyors–lassú).
- Zajok– zörejek, zenei hang.
- Hangszínek (hangerő) megfigyelése és megkülönböztetése, hangszerek hangjainak felismerése.
- Zenei hangulatok – karakterek hallás utáni megfigyelése.
- A többször hallgatott zeneművek felismerése.

Ajánlott tananyag

Magyar népi mondókák, gyermekversek, gyermekjátékok, gyermekdalok

Zeneszerzők kicsinyeknek írt dalai

Rokon népek dalai

Horváth Istvánné – Smid Anna: Csicsergő 1.(tankönyv, munkafüzet és útmutató)

Kodály Zoltán: Kis emberek dalai

Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat

Forrai Katalin: Ének az óvodában

Forrai Katalin: Jár a baba

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában

Rimóczy Gáborné: Fecske mese (Debrecen, Művelődési Központ kiadványa)

Dobszay László: A magyar dal könyve

Weöres Sándor: Magyar etűdök

Weöres Sándor: Ha a világ rigó lenne

Cini–cini muzsika (Óvodások verseskönyve)

Szabó Helga – Réber László: Te is tudsz énekelni

Szabó Helga: Irány a zene birodalma (MR kiadványa)

Lajtha László: Játékokország (a Lajtha László Zeneiskola reprint kiadványa)

Borsai I. – Haider E.: Magyar népi gyermekjátékok

Kiss Áron: Gyermekjáték gyűjtemény

Dimény Judit: Hang–játék

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Magyar gyermekdalok és népdalok, népdalfeldolgozások, más népek gyermekdalai szóló-, kíséretes- vagy kórusfeldolgozásban.

Hangszeres szemelvények (karakter-, mesedarabok) lehetőleg élő előadásban.

Követelmények

A „belső” lüktetés fejlesztése.

Az egyenletes lüktetés és a dalritmus különbségeinek megéreztetése.

A negyed, páros nyolcad és a negyed szünet ritmusjeleinek folyamatos olvasása gyakorlónevekkel.

A törzshangok szolmizációs nevének, kézjeleinek ismerete.

A zenére figyelés valamint együttműködési képesség a játékban, éneklésben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel, játékkal.
- A magyar gyermekjátékok, dalok és népdalok – mint zenei anyanyelvünk és néphagyományunk – megismerése.
- A zenei készségek megalapozása a 7–9 éves korú gyermekek hangszertanulásához.
- Felkészítés a hangszerválasztásra, a zenére figyelés, a zenehallgatási élmény megteremtése.

Az éneklési készség fejlesztése

- A tiszta intonáció, a helyes zenei hangsúlyok kialakítása.
- A kifejező éneklés igényének felkeltése.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Az egyenletes lüktetés és az ütempárok megéreztetése mozgással (ütemezéssel).
- A negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyed és fél és egész értékek, szünetjeleik, a szinkópa, éles és nyújtott ritmus elsajátítása gyakorló és zenei nevekkkel, jelekkel.
- 2/4-es ütem.
- a 3/4-es lüktetés megéreztetése.
- Szövegek ritmusának megfejtése.
- Ritmusmotívumok olvasása, felismerése.
- Az ütemhangsúlyok érzékeltetése.
- Metrum és ritmus egyidejű megfigyelése.
- Osztinató, majd ritmuskíséret ismert dalokhoz.
- Ritmusgyakorlatok.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltanulás játékkal együtt, illetve hallás után.
- A magas és mély képzet kialakítása.
- A szolmizációs relációk elsajátítása (hétfokúság).
- A dallami jelrendszerek ismerete.
- A szolmizációs hangok kézjele, betűjele és helye a vonalrendszeren.
- Dallamfordulatok gyakorlása a pentaton és hétfokú hangkészletekben.
- Éneklés kézjel után, olvasás betűkottáról és ötvonalas rendszerben kulcs nélkül.
- Dallamfordulatok visszaéneklése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Memorizálás hallás után.
 - A belső hallás fejlesztése.
- A kétszólamúság előkészítése
- Dal és mérő.
 - Felelgetős játékok.
 - Ritmosztinátók, ritmuskísérek.
 - Egyszerű dallamosztinátók (dudakíséret).
 - Kétszólamú (igen könnyű) gyakorlatok kézjelekről.
 - Igen könnyű kánonok – a csoport képességei szerint.
 - Kétszólamú ritmusok, ének–kopogós „játékok”.
 - Ének, járás, taps, ütőhangszerek kíséretével, változatos csoportosításban.

Zenei ismeretek:

- Hangközök fogalmának bevezetése, kis– és nagy szekund, tiszta oktáv, tiszta kvint.

Formai ismeretek:

- Motívum
- Azonosság, hasonlóság, különbözőség.

Zenei olvasás, írás

- Az íráskészség kialakítása (írastechnika, zenei helyesírás).
- Rövid ritmusmotívumok, könnyű dalok ritmusának lejegyzése ritmusjelekkel (2–4–8 ütem).
- A dó helyének változtatása.
- Tájékozódás a vonalrendszeren.
- Kulcsok, ábécés nevek bevezetése.
- Dallamok, olvasógyakorlatok éneklése szolmizálva, alkalmi hangzókkal betűkottáról és hangjegyekről.
- Memorizálás.
- Könnyű dalok, dalrészletek, dallamok lejegyzése hangonkénti folyóírással vagy emlékezetből, betűkottával, majd hangjegyekkel (2–4–8 ütem).

Rögtönzés

- Zárások megkeresése ritmusokban, dallamokban.
- Hiányos dallamok kiegészítése egy–két hanggal.
- Ritmusfelelgetős, dallamfelelgetős.
- Ütempárhoz ütempár rögtönzése.
- Mondókák, versek megszólaltatása énekléssel.
- Mozgás és játék rögtönzése.

Zenehallgatás

- Hangszínek megfigyelése, megkülönböztetése.
- Emberi hangfajták (gyermek–, női–, férfi).
- Zenei együttesek: énekkar, zenekar.
- Dinamika, előadási módok.
- Különböző karakterek megfigyelése.
- Hangszerek hangja: zongora, hegedű, cselló, furulya (réz– és fafűvósok).
- A dallami azonosság, különbözőség felismerése a zenehallgatási anyagban is.

Zenei kifejezések:

- Ritmus, dallam.
- Ütem, ütemmutató, ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A megismert ritmusértékek nevei.
- Tempó, mérőütés.
- Osztinató.
- Hangmagasság, hangköz, hangkészlet, hangsor.
- Pentaton, pentachord.
- A G–kulcs, F–kulcs.
- A törzshangsor.
- A megismert hangközök nevei, jelentésük.
- Motívum, dallamsor.
- Kánon.
- Piano–forte.

Ajánlott tananyag:

Magyar népi mondókák, gyermekjátékok, népszokások

Magyar gyermekdalok, népdalok

Gyermekversek.

Rokon népek dalai

Magyar zeneszerzők gyermekeknek komponált dalai

Más népek dallamai

Horváth Istvánné Smid Anna: Csicsergő 2.(tankönyv és munkafüzet, Útmutató)

Kodály Zoltán: Kis emberek dalai

Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat

Forrai Katalin: Ének az óvodában

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában

Rimóczy Gáborné: Fecske mese (Debrecen, Művelődési Központ kiadványa)

Dobszay László: A magyar dal könyve

Bárdos Lajos: 70 kánon

Weöres Sándor: Magyar etűdök

Weöres Sándor: Ha a világ rigó lenne

Cini–cini muzsika (Óvodások verseskönyve)

Szabó Helga – Réber László: Te is tudsz énekelni

Szabó Helga: Irány a zene birodalma (MR kiadványa)

Lajtha László: Játékország (a Lajtha László Zeneiskola reprint kiadványa)

Borsai Ilona – Haider Edit: Magyar népi gyermekjátékok

Kiss Áron: Gyermekjáték gyűjtemény

Dimény Judit: Hang–játék

Ajánlott zenehallgatási anyag

Válogatás a néphagyomány zenei anyagából. Gyermekdal feldolgozások.

A hangszeres műzene karakterdarabjai. Mesedarabok.

Rövid darabok a hangszeres iskolákból (különböző hangszereken).

Követelmények az előképző évfolyamok elvégzése után

Rendelkezzék a tanuló a zenetanuláshoz szükséges alapvető magatartásformákkal: tudjon zenére figyelni, tudjon együttműködni társaival, tanárával a csoportos éneklésben, játékban.

Tudjon az egyenletes löktetéshez járni, énekelni. Tudjon önállóan dalt kezdeni.

Ismerje fel kottáról a negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyed értékű hangokat, a megfelelő szüneteket, valamint a szinkópa, éles és nyújtott ritmust.

Legyen képes 4–8 ütemes ritmust folyamatosan olvasni és hangoztatni.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tudja alkalmazni a ritmuselemeket 2/4-es ütemekben.

Tudjon lejegyezni rövid ritmusmotívumokat.

Ismerje a szolmizációs neveket, kézjeleket és a hangok viszonyított helyét a vonalrendszeren.

Tudja a dalokat szöveggel és szolmizálva – a zenei tartalomnak megfelelő tempóban, pontos ritmusban, helyes frazeálással – emlékezetből énekelni.

Tudjon rövid zenei egységet (a tanult dallami fordulatok köréből) visszaénekelni.

Ismerje a G–kulcs hangjait, legyen tájékozott a vonalrendszeren.

Ismerje a kis és nagy szekund, tiszta kvint, tiszta oktáv hangközöket.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

Alapfokú évfolyamok

Az első évfolyam tanítási anyagának összeállítása az előképző évfolyamok követelményeinek ismeretét feltételezi.

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A zenei élményanyag bővítése.
- A magyar népzene régi stílusú dallamainak megismerése.
- Betekintés a műzene kis formáiba. A zenei értelmezés kezdeti lépéseinek kimunkálása.
- Az előképzőben tanult zenei ismeretanyag ismételése.
- A készségek megalapozása, fejlesztése a tananyaghoz kapcsolódóan.
- Az abszolút rendszer további gyakorlása.
- A szolfézs és a hangszerjáték kapcsolatának kialakítása.
- A zenehallgatási élmény elmélyítése.

Az éneklési készség fejlesztése

- Helyes testtartás, levegővétel, tiszta intonáció, tempótartás.
- Artikuláció, szövegmondás.
- A tanulók hangterjedelmének fokozatos bővítése.
- Az igényes, szép éneklés kialakítása.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Az előképzőben tanult ritmikai elemek alapos ismételése.
- A korona, az átkötés, az értéknövelő pont ismerete.
- A legegyszerűbb ütemek: 2/4, 4/4, 3/4.
- Ütem súlyok. (ütemezés).
- A szinkópa, az éles és a nyújtott ritmus ismételése, elmélyítése.
- A tizenhatodok páros formációi.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltanulás hallás után, kézjelről, betűkottáról.
- Az új szolmizációs hangok (relációk) elsajátítása.
- A régi stílusú magyar népdalok jellemzői.
- A tonálisérzék fejlesztése. a dallamzáró alaphang: lá, és dó.
- A hétfokúság dallamfordulatainak gyakorlása.
- Periodizáló műzenei szemelvények éneklése, memorizálása.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A belső hallás további kimunkálása: memorizálás belső hallás alapján kézjelről, kottaképről.

A kétszólamúság előkészítő gyakorlatai

- Dallamhoz ritmosztinátó vagy önálló ritmusszólam megszólaltatása.
- Könnyű kétszólamú művek éneklése (a csoport képességeinek megfelelően válogatott könnyű kánonok, biciniumok).

Hangközök:

- Tiszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint, tiszta oktáv.
- Éneklés szolmizálva, építés megadott hangokra.
- Felismerés kottakép és hallás után (hallás után: szekundok, tercek, kvint, oktáv).

Hangzatok:

- Az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok szerkezete.
- Éneklés szolmizálva mindkét irányban.
- Felismerés hallás után együtthangzásban vagy felbontásban.
- Építés megadott ábécés hangokra a tanult hangnemek alapján.

Hangkészlet, hangsorok, hangnemek

- Alaphang fogalma.
- Tiszta- és pien hangos pentatónia.
- Pienhangok (fá, ti, fi), díszítőhangok.
- Módosító jelek, előjegyzések.
- A módosított hangok nevei
- A tanult hangnemek előjegyzéseinek sorrendje írásban is.
- Hétfokúság: dúrok és mollok (eol) 2#, 1b előjegyzésig.
- A párhuzamos hangsorok fogalma.
- A zeneművek hangnemének megállapítása kottakép alapján az eddigi ismeretek felhasználásával.

A formaérzék fejlesztése:

- Részletek, egységek megfigyeltetése: hasonlóság, azonosság, különbözőség, variáns, sorszerkezet.
- A kvintváltás megfigyeltetése.
- A5A5vAAv, illetve A5B5A B sorszerkezetek.
- A helyes frazeálás.

Zenei olvasás – írás

- A helyes kottairás.
- Ritmusgyakorlatok olvasása.
- Ritmusfordulatok lejegyzése hallás és memorizálás alapján.
- Éneklés betűkottáról, majd ötvonalas rendszerben hangjegyekről, G–kulcsban, abszolút magasságban ábécés nevekkkel 2#, 1b előjegyzéssel.
- Dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre, illetve G–kulcsból F–kulcsba (és fordítva).
- Igen könnyű diktálási feladatok.
- Könnyű dalok, dallamok lejegyzése hangonkénti folyóírással, betűkottával G– és F–kulcsban (2–4–8 ütem).
- Transzponálás írásban.

Rögtönzés

- Ritmussorok rögtönzése.
- Megadott ritmikái, dallami fordulatok variálása (szaporítás – ritkítás stb.).
- Megadott több ritmussorból, dallamsorból teljes zenei forma kialakítása.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Ritmus kiegészítések megadott ütemmutatók alapján.
- Párbeszéd, kérdés–felelet.
- Adott dallamhoz ritmuskíséret.
- Hiányos dallam kiegészítése.

Zenehallgatás

- Különféle kórushangzások.
- Dallam és kíséret, szólamok megfigyelése.
- A hangszerek hangszínének felismerése.
- Dinamikai különbségek megismerése.
- A népzene és műzene.
- A különféle hangulatok, előadásmódok (pl. parlando) megfigyelése.

Zenei szakkifejezések ismerete

- A szolfézs előképzőben tanultakhoz.
- Ütemmutató, ütemsúly, ütempár.
- Alkalmazkodó ritmus.
- Kulcsok, előjegyzések, módosító jelek.
- Pentatónia, díszítőhang, vendéghang (pienhang).
- Hangkészlet, hangsor, hangnem.
- Pentachord, Dur és moll (eol).
- A párhuzamos hangsor fogalma.
- Dallamsorok, alaphang, kvintváltás, szolmizációváltás.
- Ereszkedő dallamvonal.
- Azonosság, variáns, sorszerkezet.
- Szekvencia.
- Periódus.
- Transzponálás.
- Prima volta, seconda volta.
- Solo, tutti.
- Parlando, rubato, tempo giusto.
- Staccato, legato.

Ajánlott tananyag:

Régi stílusú magyar népdalok, énekelhető műzenei szemelvények a hangszeres iskolák anyagából is (könnyű barokk és klasszikus táncok).

Könnyű kánonok, biciniumok.

Dobszay László: A hangok világa I. és Útmutató

Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat

Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok

Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán

Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa I.

Bárdos Lajos: 70 kánon

Kocsárné Herboly Ildikó: Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában

Szabó Helga: Énekes improvizáció az iskolában

Brukner Adrienn: Énekelni jó!

Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó tagozatában

Balázs Oszkár – Zempléni László: Ritmusgyakorlatok kezdőknek

Lázárné Nagy Andrea: Margaréta (Gyakorló feladatok)

Dalkíséretetek I. Szőlő érik (Tankönyvkiadó)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Eredeti népzenei felvételek gyermekdalok, népdalok.

Gyermekeknek komponált művek Bartók Béla, Kodály Zoltán Bárdos Lajos kórusműveiből.

Szemelvények a tanulók hangszeres anyagából: barokk, klasszikus táncok (különböző hangszereken).

Mese- és karakterdarabok.

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat zeneileg igényesen énekelni.

Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G- és F-kulcsban ábécés névvel olvasni.

Ismerje a módosítójeleket, az előjegyzések sorrendjét írásban is mindkét kulcsban 2#, 1b előjegyzésig.

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 2#, 1b előjegyzésig.

Ismerje fel és tudja ritmusolvasásban folyamatosan hangoztatni a szinkópát, az éles és nyújtott ritmust, valamint a tizenhatodok páros formációit.

Legyen képes egyszerű, rövid (a tanult zenei anyagnál könnyebb) dallamfordulatokat hallás után szolmizálva visszaénekelni, memorizálni, lejegyezni.

Ismerje a tiszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközök fogalmát, tudja ezeket kottakép alapján azonosítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, a kis és nagy terc, a tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.

Ismerje az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok felépítését.

Ismerje a régi stílusú népdalok jellemző vonásait.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A zenei ismeret- és élményanyag bővítése.
- A zenei képességek, készségek fejlesztése a szolfézs illetve hangszeres anyaghoz kapcsolódóan.
- Az új stílusú magyar népdalok jellemzőinek elsajátítása.
- A műzene kis formáinak megismerése: elsősorban barokk táncjátékok megszólaltatásával.
- Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben.
- Az aktív, a figyelmes zenehallgatás további kimunkálása, fejlesztése.
- A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.

Az éneklési és intonációs készség fejlesztése

- A népdalok kifejező megszólaltatása.
- A tanulók hangterjedelmének fokozatos bővítése.
- A kétszólamú éneklés kimunkálása.
- Intonációs gyakorlatok.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Az előző évfolyamokban elsajátított ritmusok ismétlése, további gyakorlása, alkalmazása.
- A „kis nyújtott” és „kis éles” ritmus, a negyed értékű triola.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Negyed felütés.
- 3/8-os ütem.
- Váltakozó ütem.
- A 4/4 – 2/4 és a 3/4 – 2/4 váltás megéreztetése.
- Alla breve.
- Az új stílusú magyar népdalok néhány ritmikai jellegzetessége: alkalmazkodó ritmus, erős és gyenge zárás.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltanulás hallás után, valamint kottaképről.
- A fi, szi és ta hang, valamint dallamfordulataik.
- A népdalanyagon belül: dó, lá, ré (mi) és szó alaphangú dalok éneklése.
- A tanult zenei anyag jellegzetes dallamfordulatainak gyakorlása, olvasása és hallás utáni felismerése.
- Az alap és kvint szerepe, kvintváltás felfelé.
- Régi és új stílusú népdalok stílusjegyeinek rendszerezése, összefoglalása az eddigi ismeretek alapján.
- A dúr és moll tonalitás megfigyelése műzenei anyagon.
- A műzene dallamfordulatainak megfigyelése, éneklése, gyakorlása (hármashangzat felbontások, skálamenetek, terclépések, szekvenciák).

A többszólamúság fejlesztése

- Hangközök megszólaltatása két szólamban.
- Intonációs gyakorlatok.
- Kánonok, biciniumok éneklése.
- A többszólamú művek szólammozgásainak énekes megszólaltatása (párhuzamos mozgás, ellenmozgás).

Hangközök:

- Az előző években tanult hangközök további gyakorlása.
- Éneklés szolmizálva, ábécés-s nevekkal mindkét irányban.
- Felismerés hallás után és kottaképről.
- A szext hangköz és a szűkített – bővített kvint elsajátítása.
- A bővített szekund megfigyelése.
- Hangközláncok építése, éneklése.

Hangzatok:

- Az előző évben tanult hármashangzatok további gyakorlása, elsősorban hallási elmélyítése.
- A tanult hangnemek alap–hármashangzatai.

Hangsorok:

- A háromféle moll hangsor elsajátítása, a vezetőhang.
- Dúrok és mollok 3#, 3b előjegyzésig.

A formaérzék fejlesztése

- AA5A5vA, AA5BA, ABBvA, AABA formaszerkezetek.
- A periódus felépítése (előtag, utótag, nyitás, zárás).
- Formai elemzések az elsajátított ismeretek alapján.

Zenei olvasás, írás

- Ritmusgyakorlatok olvasása.
- Ritmusírás énekelt népdalok alapján.
- Hangszeren megszólaltatott egyszerű ritmusú barokk táncjátékok ritmusának lejegyzése.
- Könnyű dallamok olvasása (mérővel), memorizálás, lejegyzés.
- Egyszerű periodizáló dallamok memorizálása, lejegyzése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Hangközök, hangközláncok lejegyzése betűvel és számmal.
- Hármashangzatok lejegyzése együtthangzás vagy felbontás alapján.
- Új stílusú népdalok lapról éneklése szolmizálva, szöveggel.
- Műzenei szemelvények éneklése szolmizálva és ábécés nevekkal, alkalmi hangzókkal, szöveggel

Rögtönzés

- Megadott ritmikai, dallami fordulatok variálása.
- Hiányos dallam kiegészítése.
- Megadott dallamsorokból a tanult népdalformák kialakítása.
- Adott dallamhoz ritmuskíséret.
- A tanult népdalokhoz hasonló dallamok rögtönzése.
- AA5A5vA, A5BA, ABBvA formákban, megadott egy vagy több sor alapján.
- Rögtönzés szövegre is.
- Megadott periodizáló dallamrészletek kiegészítése.
- Előtagra utótag rögtönzése (a–av).

Zenehallgatás

- A tanult népdalok felismerése népdalfeldolgozásokban.
- Mozgás, gesztus a zenében.
- Népdalok, népi táncdallamok feldolgozásai, régi magyar táncok.
- Műzenei táncok (elsősorban menüett) megismerése.
- A barokk táncjátékok jellemzőinek megfigyelése hallás alapján is.
- A zenekari hangzás megfigyelése, hangszerek hangszínének felismerése.
- A többszólamú művek szólammozgásainak követése: párhuzamos mozgás, ellenmozgás, „pont”, „vonal” stb.

Zenei szakkifejezések ismerete

- Triola. „kis” nyújtott, „kis” éles ritmus.
- Felütés.
- Váltakozó ütem.
- Eol, összhangzatos, dallamos moll, vezetőhang fogalma.
- Az eddigi hangközökön kívül a kis és nagy szext, bővített szekund.
- Parlando, rubato, tempo giusto.
- A régi és új stílusú népdalok.
- Motívum, periódus, szekvencia.
- Kvintoszlop.
- Párhuzamos és ellenmozgás.
- A metronómjelzés.
- A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések valamint a megismert zeneszerzők nevének helyes kiejtése, leírása.

Ajánlott tananyag:

A magyar népdalok újabb rétege: pentaton, dúr, háromféle moll, valamint dór (fríg) és mixolid hangkészletű dallamok.

Néhány táncjáték a barokk korból – elsősorban a tanulók hangszeres anyagából (menüett, bourrée, sarabande, rigaudon, gavotte).

Könnyű kétszólamúság: kánonok, biciniumok.

Dobszay László: A hangok világa II. és III. kötet és Útmutatók

J. Irsai Vera: Szolfézs példatár, Alsófok II.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Kodály Zoltán: Ötfokú zene I–II.
Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok
Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán
Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa I–II.
Bárdos Lajos: 70 kánon
Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok
Szőnyi Erzsébet: Biciniumok
Péter József: 165 kánon
Sulyok Gizella: Pillétánc I. és II. kötet.
Kocsárné Herbolty Ildikó: Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában
Szabó Helga: Énekes improvizáció az iskolában
Bukner Adrienn: Énekelni jó!
Kezdők zongoramuzsikája sorozat (Purcell, J. S. Bach, Händel stb.)
Kezdők hangszeres kottagyűjteményei, előadási darabjai
Balázs Oszkár – Zempléni László: Ritmusgyakorlatok kezdőknek
Ajánlott zenehallgatási anyag
Népdalfeldolgozások (elsősorban a tanult dalokhoz kapcsolódóan).
Szemelvények Bartók Béla Gyermekeknek és Mikrokozmosz című műveiből.
Válogatás Bartók Béla és Kodály Zoltán kórusműveiből.
Barokk táncok. (hangszeres táncok, zenekari tételek).
Mesealakok a zenében.

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat – ezen belül műzei szemelvényeket – szöveggel, zeneileg igényesen előadni.
Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G– és F– kulcsban folyamatosan ábécés névvel olvasni.
Ismerje fel kottaképről a tanult ritmusképleteket, tudja folyamatosan olvasni, hangoztatni mérőütéssel vagy belső méréssel.

Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb, rövid dallamokat szolmizálva visszaénekelni, hallás után lejegyezni, memorizálni.

Ismerje fel a népdalok jellegzetességeit, stílusát (sorszerkezet, hangnem).

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 3#, 3b előjegyzésig, tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.

Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja ezeket felépíteni, illetve kottaképről azonosítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.

Ismerje a dúr, moll alaphelyzetű hármashangzatok felépítését. Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatokat felbontásban vagy együtthangzásban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– A tanult zenei anyag, a ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

– A zenei élményanyag bővítése.

– Bevezetés a bécsi klasszikus zene forma– és harmóniavilágába európai többszólamú népdalok és műzei szemelvények alapján.

– Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben – elsősorban a dúr és moll tonalitáson belül.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A többszólamúság, társas zenélés készségének fejlesztése funkciós művek alapján.
- A magyar népdalok élményszerű előadása.
- A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.
- Tudatos zenehallgatásra nevelés.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Kis éles, kis nyújtott ritmusok, a nyolcad triola további gyakorlása, alkalmazása.
- A nyújtott és szinkópa ritmusok variánsai.
- Nyolcad és páros tizenhatod felütés.
- 3/8, 6/8. Pontozás, átkötés 6/8-ban.
- A siciliano és a mazurka ritmus jellegzetessége.
- Ritmusgyakorlatok egy és két szólamban.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltanulás elsősorban kottaképről.
- Módosított hangok: fi, szí, di, ri és ta gyakorlása népzenei és műzenei olvasási anyagon (szolmizálva és ábécés névvel).

A többszólamú éneklés készségfejlesztése

- Más népek zenéjének többszólamú megszólaltatása.
- Hangszerkíséretes dalok.
- Kánonok.
- Kürtmenetek, hangközmenetek, kétszólamú funkciós részletek megszólaltatása énekléssel és egyéni hangszerjátékkal is.
- T–D–T kapcsolatok megfigyelése.
- Funkciós főhangok éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkal.
- A belső hallás és memória fejlesztése.

Hangközök:

- Az előző évben tanult hangközök gyakorlása: felismerés hallás után és kottaképről.
- A szűkített, bővített kvint (oldással) ismertetése.
- Új hangközök: a kis és nagy szeptim, (oldással).

Hangzatok:

- Az alaphelyzetű hármashangzatok felismerése hallás után felbontásban vagy együtthangzásban, építésük, felismerésük kottaképről.
- A hármashangzatok megfordításainak elve.
- Hallásgyakorlatok felbontásban, együtthangzásban.

Hangsorok:

- Dúrok és mollok 4#, 4b előjegyzésig.
- Azonos alapú dúr és moll.
- A hangnemi kitérés és moduláció megfigyeltetése.

A formaérzék fejlesztése

- A periódus felépítése. Nyitás –zárás.
- Kis kéttagú-, háromtagú forma. Rondo forma.

Zenei olvasás, írás

- Olvasógyakorlatok szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkal.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Igen könnyű magyar népdalok lejegyzése.
- Hangközök, hármashangzatok felismerése, lejegyzése együtthangzásban vagy felbontásban.
- Hangközmenetek éneklése felbontással is, lejegyzése memorizálás, hallás után.
- Könnyű periódusok olvasása, memorizálása kottaképről.
- Lejegyzés memorizálás vagy hallás után egy szólamban.
- Igen könnyű funkciós kísérszólamok megfigyelése, éneklése, lejegyzése betűkottával a dallamhangok alá.

Rögtönzés

- Adott dallamhoz tercmenet, kürtmenet szerkesztése.
- Periódusok kiegészítése: adott előtaghoz utótag (A–Av).
- Periodizáló dallamokhoz egy–egy kísérfőhang éneklése.

Zenehallgatás

- Magyar és más népek táncai a műzenében.
- Barokk, klasszikus táncok – elsősorban a tanulók hangszeres darabjaiból.
- A hangszerelés, a dinamika – mint a zenei kifejezés eszközei.
- Dinamika a barokk korban.
- A barokk és bécsi klasszikus zenekar hangszerei.
- A tanult formák, dallami elemek megfigyelése hallás után.

Zenei szakkifejezések ismerete

- Siciliano és mazurka ritmus.
- Azonos alapú dúr és moll hangsor.
- Kvintoszlop.
- Kürtmenet.
- Funkciók.
- Hangnemi kitérés, moduláció.
- Periódus.
- Kéttagú-, háromtagú forma. Triós forma. Da Capo forma.
- Duett, duó, tercett, trió.
- Partitúra.
- A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Ajánlott tananyag

Más népek funkciós népzeneje: egyszerű tercelő, kürtmenetes dalok kísérszólammal vagy hangszerkísérettel (lengyel, francia, német, olasz népdalok).

Könnyű szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből, darabok a tanulók hangszeres anyagából is.

Két–három–négyzólamú könnyű kánonok.

Dobszay László: A hangok világa III. és IV. kötet, Útmutatók

Szigetiné Horváth Zsuzsa – Simonné Sármási Ágnes: Készségfejlesztő gyakorlatok

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok

Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán

Péter József: 165 kánon

Bárdos Lajos: 70 kánon

Bárdos Lajos: Írások népzeneinkről

Kerényi M. György: Százszínű csokor

Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó tagozatában

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. (Aelia Sabina Alapítvány, Budapest)

Győrffi István: Dallamírási feladatok

Kezdők zongoramuzsikája (J. S. Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Weber)

Szemelvények a tanulók hangszeres darabjaiból

Dalkísérek II. Érik a szőlő (Tankönyvkiadó)

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Magyar és más népek táncai a műzenében (pl. bécsi klasszikus táncok, valamint

F. Chopin, A. Dvořák, B. Smetana, P. I. Csajkovszkij, J. Brahms, M. Ravel művei).

Balett részletek (nemzeti karakter-táncok: mazurka, csárdás stb.).

Szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből: dalok, opera- és szimfónia részletek.

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat, illetve a bécsi klasszikus korból a műveket, részleteket stílusosan előadni.

Tudjon folyamatosan 6/8-os ütemben ritmust olvasni.

Egyszerű 4–8 ütemnyi dallamot lejegyezni, memorizálni.

A tanult anyagnál könnyebb dallamfordulatokat kottából szolmizálva, alkalmi hangzókkal, szöveggel megszólaltatni.

Tudja a dúr és moll hangsorokat, vezetőhangokat 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.

Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja kottaképről azonosítani és felépíteni.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szext hangközt.

Ismerje fel hallás után az alaphelyzetű dúr, moll, szűkített és bővített hármashangzatokat.

Tudja kottaképről azonosítani és adott hangra szerkeszteni (a tanult hangnemek körében).

Ismerje a dúr és moll hármashangzatok fordításainak nevét, felépítését, a funkciókat.

Ismerje a periódus és a kisformák felépítését.

Ismerje az alapvető tempo és előadási jeleket.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

A tanult zenei anyag, a ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Zenei élményanyag gyűjtése a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből.
- A periodizáló és funkciós zenei ismeretek elmélyítése.
- Betekintés a romantika és a XX. század zenéjébe.
- A tanult magyar népzenei anyag bővítése aszimmetrikus dalokkal.
- Az eddig tanultak rendszerező ismételése.
- A zenei elemzési képesség fejlesztése.

Hallásfejlesztés és zenei ismeretek

- Átkötés, pontozás gyakorlása.
- Harminckettedek.
- Alla breve további gyakorlása.
- A népzenei anyagban arányok, szimmetriák, aszimmetriák megfigyelése.
- 5/8, 8/8 (3+3+2) gyakorlása ritmusfeladatokkal.
- A módosított szolmizációs hangok további gyakorlása.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A bővített kvart oldással.
- Alterált hangok, mint a díszítés, és mint a hangnemváltás eszközei.
- A kromatika megfigyelése, kromatikus fordulatok éneklése.
- Késleltetés.
- A hangközök rendszerezése.
- A hangközfördítés elve.
- A tiszta, kis- és nagy hangközök éneklése, felismerése és megnevezése ábécés nevekkkel is.
- Hangközmenetek éneklése, szolmizálva, ábécés nevekkkel; a hangközök megnevezésével, zenei szerepük megfigyelésével.
- A dúr és moll hármashangzatok fordításai illetve az alaphelyzetű szűkített, bővített hármashangzat gyakorlása oldással.
- Felismerésük hallás és kottakép alapján, építés.
- A dominánsseptim dúrban és mollban.
- Éneklése oldással szolmizálva.
- A nyolcütemes bécsi klasszikus periódusforma ritmus- és dallamfordulatainak megfigyelése, kiemelése, gyakorlása.
- Dallami variánsok, figuráció.
- A bécsi klasszikus zene funkciós rendjének gyakorlása.
- T–D–T; T–S–D–T kapcsolatok, funkciós jelző basszus hangok.
- Funkciós kísérszólam éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkkel.
- Műdalok olvasása zongorakísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
- Kétszólamú vagy hangszerkíséretes klasszikus művek éneklése a tanult zenei ismeretek megfigyeltetésével.
- Két- és többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesek előadásában.
- Kánonok éneklése.
- Hangsorok 6#, 6b előjegyzésig, vezetőhanggal.

A formaérzék fejlesztése

- Zárlatok: fél- és egész-zárlat, álzárlat.
- A klasszikus (és romantikus) dal.
- Két- és háromtagú kisformák, visszatérési típusok megfigyelése.
- Egy rondó, egy variáció és egy szonátaforma formai megismerése.

Zenei olvasás, írás

- Könnyű periódusok lapról éneklése.
- Periódus terjedelmű bécsi klasszikus anyag lejegyzése a tanult hangnemekben.
- Könnyű hangközmenetek éneklése, írása.
- A kétszólamú írás bevezetése: a kísérő szólamban funkciós főhangok.
- Könnyű népdalok lejegyzése (szöveggel is).

Zenehallgatás

- A zenei kifejezés eszközei a bécsi klasszikus korban (stílusjegyek összegyűjtése).
- Hangszín – hangszerelés.
- A ritmikai, dallami és harmóniai elemek szerepének hallás utáni megfigyelése: (alteráció, kromatika, késleltetés, hangzatfelbontások, funkciók, zárlatok, feszültség – oldás, hangnemi kitérés, moduláció).
- Két- és háromtagú kisformák, visszatérési típusok, egy rondó, egy variáció és egy szonátaforma megismerése zenehallgatás alapján is.
- A bécsi klasszikus zene stílusjegyeinek, jellegzetes műfajainak, előadói apparátusainak megfigyelése a meghallgatott művekben.
- A romantika kifejezési eszközeinek és a XX. század új hangzásvilágának megfigyelése.
- A homofon és polifon szerkesztési mód felismerése hallás után is.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Rögtönzés

- Ritmuskíséreték rögtönzése aszimmetrikus népdalokhoz. Osztinátók.
- Períódus kiegészítése: megadott előtaghoz utótag rögtönzése.
- Períódusok zenei anyagának variálása a megismert ritmikai és dallami elemekkel (hangzatfelbontás, kromatika, késleltetés stb.).
- Funkciójelző basszus szólam rögtönzése ismert periódushoz dúrban, mollban.

Zenei elemzési képesség

- A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
- A stílusjegyek és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).

Zenei szakkifejezések ismerete

- Bécsi klasszikusok, Köchel-jegyzék, opusz.
- Kvintkör.
- Hangnemi rokonságok, maggiore–minore, a hangnemi kitérés, moduláció.
- A hangközfördítés elve.
- Tritonusz.
- Alteráció, kromatika.
- Funkciók, funkciós vonzás.
- Késleltetés.
- Kadencia, álzárlat, fél- és egész-zárlat.
- Előjáték, utójáték, visszatérés, Coda.
- Imitáció.
- Orgonapont.
- Hangszeres és vokális zene.
- Dal, ária, opera.
- Szimfónia.
- Kamarazene, duó, duett, trió, tercett, kvartett, kvintett.
- Kisformák.
- Triós forma, szonátaforma, rondóforma, variáció.
- A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.
- Az eddig megismert zenei korok rövid áttekintő ismételése, kronológiai rendezése, a legfontosabb stílusjegyek kiemelése.

Ajánlott tananyag

Elsősorban bécsi klasszikus (romantikus) hangszerkíséretes dalok, duettek
Szimfónia tételek, hangszeres szonáta, variáció, rondó
Néhány könnyű XX. századi dal, kórusmű vagy énekelhető hangszeres darab
Dobszay László: A hangok világa IV. és V. kötet, Útmutatók
Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatás a kötetekből)
Kodály Zoltán: Biciniumok
Szőnyi Erzsébet: Biciniumok
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei
Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanár képzés Kodály Zoltán pedagógiai művei alapján
Virágos sorozat népdalfüzetek
W. A. Mozart: 30 kánon
Bárdos Lajos: 70 kánon

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Molnár Antal: Klasszikus kánonok

Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében

Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I.

Győrfy István: Dallamírási feladatok

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Szemelvények a bécsi klasszikusok műveiből a szonátaforma, a szimfónia (Menüett tétel), az opera megismeréséhez.

Romantikus dalok, karakterdarabok.

A XX. század zenéjéből néhány vokális és hangszeres mű.

Néhány darab Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatából (aszimmetria).

Követelmények az alapfokú (4. évfolyam) elvégzése után

Ismerje a tanuló a ritmuselemek a harminckettektől az egész értékű kottáig.

Ismerje fel hallás után és kottaképről a szinkópa-, éles- és nyújtott ritmust, valamint az egyszerűbb ritmikai átkötéseket.

Legyen áttekinthetősége a $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{6}{8}$, $\frac{2}{2}$ -es ütemekben.

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4#-4b előjegyzésig.

Ismerje a

- pentaton hangsorokat.
- tudja a dúr és moll hangsorokat 6#, 6b előjegyzésig.
- ismerje a háromféle moll hangsort.

Ismerje fel a művek hangnemeit – hangszeres darabjaiban is.

Legyen tájékozott a hangmagasság viszonyokban:

-tudja azonosítani – hangszeres tanulmányaihoz kapcsolódóan is – az oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközöket.

- ismerje fel ezeket kottaképről és hallás után.

Ismerje a bővített szekund, bővített kvárt, szűkített és bővített kvint hangközöket, tudja ezeket kottaképről azonosítani.

Ismerje a négy alaphelyzetű hármashangzatot, a dúr és moll hangzatok fordításait, valamint a dominánsszeptim akkordot.

Legyen képes ezeket hallás után felismerni és kottaképről azonosítani.

Ismerje a funkciós főhangokat 3#-3b előjegyzésig.

Ismerje a funkciós vonzást.

Ismerje a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát.

Tudjon lejegyezni:

- rövid szótagszámú, tempo giusto magyar népdalt szöveggel.
- két szólamú, igen könnyű műzenei periódust, illetve szólamait hallás után kiegészíteni.

Legyen képes a fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni.

Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban is alkalmazni):

- a magyar népzene stílusjegyeit
- a periódus fogalmát
- a kis formákat
- a klasszikus szonátaformát
- a rondót,

Rendelkezzék a tanulmányai során érintett zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével.
(elsősorban a bécsi klasszikus zenével)

Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei szakkifejezéseket.

A művészeti alapvizsga követelményei

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A vizsga részei

Írásbeli, és/vagy szóbeli vizsga

A vizsga feladatait az iskola választja ki az A) és B) feladatsor közül vagy a helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama

Szolfézs

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.

A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

„A” tagozat

Írásbeli vizsga

A/ Feladatsor

1. Feladatok a hangköz-, hangzat- ismeretek köréből – hallás után, kottakép és szerkesztés alapján.

A tanulók számára adottak azon hangok kottaképe, melyekre a hangközöket, hármashangzatokat építeni kell.

- 5 hangköz, 5 hármashangzat lejegyzése hallás után. (jelölés betűvel és számmal)

- 5 hangköz, 5 hármashangzat építése megadott hangokra.

- 5 hangköz, 5 hármashangzat felismerése kottaképről.

2. Könnyű klasszikus periódus mindkét szövege lejegyzése „keretes” diktálás alapján.

Az idézet 2/4, 3/4 vagy 4/4-es lökötésű, lehetőleg A -Av felépítésű, modulációt, alterációt, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmazó legyen, A tanulók számára adott: a kulcsok, az előjegyzés, a metrum, a kezdőhangok értékkel. Az idézet zongorán tízszer hangozhat el.

3. Megadott klasszikus kis forma elemzése hallás és kottakép alapján. Az elemzés szempontjai: hangnem, az előforduló zenei elemek megjelölése (hármashangzat-felbontás, szekvencia, késleltetés stb.) formai felépítés, funkciók.

B) feladatsor

1. Feladatok a hangköz-, hangzat- ismeretek köréből – hallás után, kottakép és szerkesztés alapján.

A tanulók számára adottak azon hangok kottaképe, melyekre a hangközöket, hármashangzatokat építeni kell.

- 5 hangköz, 5 hármashangzat lejegyzése hallás után. (jelölés betűvel és számmal)

- 5 hangköz, 5 hármashangzat építése megadott hangokra.

- 5 hangköz, 5 hármashangzat felismerése kottaképről.

2. Egy magyar népdal lejegyzése. A népdal új stílusú, négysoros, legfeljebb 8–10-es szótagszámú, tempo giusto, izometrikus. Szinkópát, nyújtott és éles ritmust tartalmazhat.

A tanulók számára adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.

A népdal nyolcszor hangozhat el a megadott abszolút magasságban, énekes előadásban.

3. Megadott klasszikus kis forma elemzése hallás és kottakép alapján. Az elemzés szempontjai: hangnem, az előforduló zenei elemek megjelölése (hármashangzat-felbontás, szekvencia, késleltetés stb.) formai felépítés, funkciók.

Az írásbeli vizsgához ajánlott feladatlap készítése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Szóbeli vizsga

Memoriter anyag:

A vizsgázó

- tudjon előadni öt népdalt,
- ismerje a dalok legfontosabb stílusjegyeit;
- tudjon megszólaltatni öt műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező),
- ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

2. A vizsgán a tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a hatodik évfolyam követelményei alapján. Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

1. feladat- teszt: A feladat helyes megoldása, a válaszok pontos, világos jelölése.
2. feladat –dallamírás: dallami, metrikai, ritmikai korrektség, kottaírási készség külalak.
3. feladat – elemzés: Az elemzési szempontokra adott válaszok teljessége, helytállósága, a jelölések pontossága.

A szóbeli vizsga értékelése

- a választott zenei anyag élményszerű megszólaltatása
- általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete)
- zenetörténeti tájékozottság
- stílusismeret
- formai ismeretek
- tájékozódás a zenei műfajok között.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök.

Jó minőségű, felhangolt zongora vagy pianínó. Hangjegytábla, szemléltető anyagok, ritmushangszerek, megfelelő minőségű audi-vizuális berendezés (magnefófon, CD, DVD lejátszó) A stíluskorszakokat megfelelően bemutató, kellő számú és minőségű hangfelvétel zenei szakkönyv.

SZOLFÉZS

A szolfézstanítás – a hangszertanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, megértését, valamint a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.

A zeneművek élményt nyújtó megismerésén és megértésén túl a tantárgy sajátosságából adódóan a hangsúly a tanítás folyamatában a zenei ismeretek elsajátíttatására, a képesség- és készségfejlesztésre, a kreativitás és a tudás alkalmazásának kimunkálására kerül.

A végső cél a globális zenei látásmód és gondolkodás alapjainak kialakítása, elindítása az alapfokú szolfézstanításban is: „A tanuló, hallja, amit lát és látja, amit hall!”

A tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy az általános zenei képességek fejlesztését és a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamatá szervezi.

Külön figyelmet fordít arra, hogy e tevékenység gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömeivel.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A szolfézstanítás célja, feladata:

A tanulók zenei készségeinek kiművelése, képességeik fejlesztése és ismereteik bővítése az alábbi területeken:

- belső hallás
- ritmus–metrum
- tiszta intonáció
- tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök)
- dallamhallás
- többszólamúság
- harmónia azonosítás
- zenei olvasás – írás
- zenei szerkezet (forma)
- zenei memória
- zenehallgatás (zeneértés)
- a kreativitás fejlesztése, – rögtönzés
- a megszerzett tudás alkalmazása
- a hangszertanulás segítése
- a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseinek megismertetése
- a zenei műveltség igényének kialakítása
- a társművészetek iránti nyitottság megalapozása.
- A zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra.
- A tanulók személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; nemzeti identitástudatuk megerősítése, érzelmviláguk kibontakoztatása.

Rendelkezzék a tanuló

- olyan késztetéssel, mely a választott – eddig tanult – muzikálási formát élete szerves részévé teszi,
- a tanulmányai során elsajátított készség–, jártasság–, ismeret–repertoárral, melyek eszközt biztosítanak a zene belső elképzeléséhez, értelmezéséhez, stílusos megszólaltatásához,
- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség–készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- biztos zenei ízléssel és ítélő képességgel
- a zene iránti elkötelezettséggel.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel és játékkal.
- A zene megszerettetése, örömteli művelése.
- A figyelmes zenehallgatás kezdeti lépéseinek kimunkálása.

Az éneklési készség fejlesztése

- Helyes testtartás, levegővétel.
- Kezdőhang átvétele.
- Megfelelő tempóválasztás és tempótartás.
- Éneklés játékkal.
- Éneklés szöveggel emlékezetből.
- Ismert dallami fordulatok éneklése kézjelekkel.
- Önálló dalkezdés.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Egyenletes járással ritmusmotívumok megszólaltatása.
- A ritmusértékek neveinek, jeleinek és gyakorlóneveinek elsajátítása: negyed, nyolcad és negyed szünet értékekkel.
- 2/4-es ütem.
- Ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel.
- A „belső mérés” kialakítása.
- Ritmusmotívumok hangoztatása, visszatapsolása, olvasása, ütemekbe helyezése.
- Dalfelismerés ritmusról, ritmusfelismerés dallamról.
- A különböző tempók közötti különbségek érzékelése.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltanulás játékkal együtt.
- A belső hallás kialakításának kezdeti lépései.
- Hangmagasság–megfigyelés, magas és mély képzet kialakítása.
- A relatív szolmizáció bevezetése (pentaton, pentachord hangkészletben).
- A dallami jelrendszerek: kéz-, betűjel, hangjegy.
- Hanglépcső, vonalrendszer.
- Az elsajátított hangkészleteken belüli rövid dallamfordulatok kiemelése, gyakorlása.
- Dalfelismerés, dallambújtatás.

A kétszólamúság előkészítése

- Felelgetős játékok, dal és mérő (ritmusosztinátók, ritmuskíséretetek, egyszerű dallamosztinátók).

Rögtönzés

- Ritmussorok kiegészítése.
- Kérdés, felelet.
- Mondókák, versek, ritmusok megszólaltatása énekléssel.
- Mozgás és játék rögtönzése.

Zenehallgatás

- A zeneértő és –érző képesség fejlesztése.
- Aktív (előkészített) zenehallgatás.
- Alapvető tempó különbségek megfigyelése (gyors–lassú).
- Zajok–zörejek, zenei hang.
- Hangszínek (hangerő) megfigyelése és megkülönböztetése, hangszerek hangjainak felismerése.
- Zenei hangulatok – karakterek hallás utáni megfigyelése.
- A többször hallgatott zeneművek felismerése.

Ajánlott tananyag

Magyar népi mondókák, gyermekversek, gyermekjátékok, gyermekdalok

Zeneszerzők kicsinyeknek írt dalai

Rokon népek dalai

Horváth Istvánné – Smid Anna: Csicsergő 1.(tankönyv, munkafüzet és útmutató)

Kodály Zoltán: Kis emberek dalai

Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat

Forrai Katalin: Ének az óvodában

Forrai Katalin: Jár a baba

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok
Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában
Rimóczy Gáborné: Fecske mese (Debrecen, Művelődési Központ kiadványa)
Dobszay László: A magyar dal könyve
Weöres Sándor: Magyar etűdök
Weöres Sándor: Ha a világ rigó lenne
Cini-cini muzsika (Óvodások verseskönyve)
Szabó Helga – Réber László: Te is tudsz énekelni
Szabó Helga: Irány a zene birodalma (MR kiadványa)
Lajtha László: Játékország (a Lajtha László Zeneiskola reprint kiadványa)
Borsai I. – Haider E.: Magyar népi gyermekjátékok
Kiss Áron: Gyermekjáték gyűjtemény
Dimény Judit: Hang-játék

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Magyar gyermekdalok és népdalok, népdalfeldolgozások, más népek gyermekdalai szóló-, kíséretes- vagy kórusfeldolgozásban.

Hangszeres szemelvények (karakter-, mesedarabok) lehetőleg élő előadásban.

Követelmények

A „belső” lüktetés fejlesztése.

Az egyenletes lüktetés és a dalritmus különbségeinek megéreztetése.

A negyed, páros nyolcad és a negyed szünet ritmusjeleinek folyamatos olvasása gyakorlónevekkal.

A törzshangok szolmizációs nevének, kézjeleinek ismerete.

A zenére figyelés valamint együttműködési képesség a játékban, éneklésben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– Zenei élményanyag gyűjtése énekléssel, játékkal.

– A magyar gyermekjátékok, dalok és népdalok – mint zenei anyanyelvünk és néphagyományunk megismerése.

– A zenei készségek megalapozása a 7–9 éves korú gyermekek hangszerstanulásához.

– Felkészítés a hangszerválasztásra, a zenére figyelés, a zenehallgatási élmény megteremtése.

Az éneklési készség fejlesztése

– A tiszta intonáció, a helyes zenei hangsúlyok kialakítása.

– A kifejező éneklés igényének felkeltése.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

– Az egyenletes lüktetés és az ütempárok megéreztetése mozgással (ütemezéssel).

– A negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyed és fél és egész értékek, szünetjelek, a szinkópa, éles és nyújtott ritmus elsajátítása gyakorló és zenei nevekkal, jelekkel.

– 2/4-es ütem.

– a 3/4-es lüktetés megéreztetése.

– Szövegek ritmusának megfejtése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Ritmusmotívumok olvasása, felismerése.
- Az ütemhangsúlyok érzékeltetése.
- Metrum és ritmus egyidejű megfigyelése.
- Osztinató, majd ritmuskíséret ismert dalokhoz.
- Ritmusgyakorlatok.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltanulás játékkal együtt, illetve hallás után.
- A magas és mély képzet kialakítása.
- A szolmizációs relációk elsajátítása (hétfokúság).
- A dallami jelrendszerek ismerete.
- A szolmizációs hangok kézjele, betűjele és helye a vonalrendszeren.
- Dallamfordulatok gyakorlása a pentaton és hétfokú hangkészletekben.
- Éneklés kézjel után, olvasás betűkottáról és ötvonalas rendszerben kulcs nélkül.
- Dallamfordulatok visszaéneklése.
- Memorizálás hallás után.
- A belső hallás fejlesztése.

A kétszólamúság előkészítése

- Dal és mérő.
- Felelgetős játékok.
- Ritmusosztinátók, ritmuskíséretetek.
- Egyszerű dallamosztinátók (dudakíséret).
- Kétszólamú (igen könnyű) gyakorlatok kézjelekről.
- Igen könnyű kánonok – a csoport képességei szerint.
- Kétszólamú ritmusok, ének–kopogós „játékok”.
- Ének, járás, taps, ütőhangszerek kíséretével, változatos csoportosításban.

Zenei ismeretek:

- Hangközök fogalmának bevezetése, kis– és nagy szekund, tiszta oktáv, tiszta kvint.

Formai ismeretek:

- Motívum
- Azonosság, hasonlóság, különbözőség.

Zenei olvasás, írás

- Az íráskészség kialakítása (írástechnika, zenei helyesírás).
- Rövid ritmusmotívumok, könnyű dalok ritmusának lejegyzése ritmusjelekkel (2–4–8 ütem).
- A dó helyének változtatása.
- Tájékozódás a vonalrendszeren.
- Kulcsok, ábécés nevek bevezetése.
- Dallamok, olvasógyakorlatok éneklése szolmizálva, alkalmi hangzókkal betűkottáról és hangjegyekről.
- Memorizálás.
- Könnyű dalok, dalrészletek, dallamok lejegyzése hangonkénti folyóírással vagy emlékezetből, betűkottával, majd hangjegyekkel (2–4–8 ütem).

Rögtönzés

- Zárások megkeresése ritmusokban, dallamokban.
- Hiányos dallamok kiegészítése egy–két hanggal.
- Ritmusfelelgetős, dallamfelelgetős.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Ütempárhoz ütempár rögtönzése.
- Mondókák, versek megszólaltatása énekléssel.
- Mozgás és játék rögtönzése.

Zenehallgatás

- Hangszínek megfigyelése, megkülönböztetése.
- Emberi hangfajták (gyermek-, női-, férfi).
- Zenei együttesek: énekkar, zenekar.
- Dinamika, előadási módok.
- Különböző karakterek megfigyelése.
- Hangszerek hangja: zongora, hegedű, cselló, furulya (réz- és fafúvósok).
- A dallami azonosság, különbözőség felismerése a zenehallgatási anyagban is.

Zenei kifejezések:

- Ritmus, dallam.
- Ütem, ütemmutató, ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel.
- A megismert ritmusértékek nevei.
- Tempó, mérőütés.
- Osztinató.
- Hangmagasság, hangköz, hangkészlet, hangsor.
- Pentaton, pentachord.
- A G–kulcs, F–kulcs.
- A törzshangsor.
- A megismert hangközök nevei, jelentésük.
- Motívum, dallamsor.
- Kánon.
- Piano–forte.

Ajánlott tananyag:

Magyar népi mondókák, gyermekjátékok, népszokások

Magyar gyermekdalok, népdalok

Gyermekversek.

Rokon népek dalai

Magyar zeneszerzők gyermekeknek komponált dalai

Más népek dallamai

Horváth Istvánné Smid Anna: Csicsergő 2.(tankönyv és munkafüzet, Útmutató)

Kodály Zoltán: Kis emberek dalai

Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat

Forrai Katalin: Ének az óvodában

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában

Rimóczy Gáborné: Fecske mese (Debrecen, Művelődési Központ kiadványa)

Dobszay László: A magyar dal könyve

Bárdos Lajos: 70 kánon

Weöres Sándor: Magyar etűdök

Weöres Sándor: Ha a világ rigó lenne

Cini–cini muzsika (Óvodások verseskönyve)

Szabó Helga – Réber László: Te is tudsz énekelni

Szabó Helga: Irány a zene birodalma (MR kiadványa)

Lajtha László: Játékkország (a Lajtha László Zeneiskola reprint kiadványa)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Borsai Ilona – Haider Edit: Magyar népi gyermekjátékok

Kiss Áron: Gyermekjáték gyűjtemény

Dimény Judit: Hang-játék

Ajánlott zenehallgatási anyag

Válogatás a néphagyomány zenei anyagából. Gyermekdal feldolgozások.

A hangszeres műzene karakterdarabjai. Mesedarabok.

Rövid darabok a hangszeres iskolából (különböző hangszereken).

Követelmények az előképző évfolyamok elvégzése után

Rendelkezzék a tanuló a zenetanuláshoz szükséges alapvető magatartásformákkal: tudjon zenére figyelni, tudjon együttműködni társaival, tanárával a csoportos éneklésben, játékban.

Tudjon az egyenletes löktetéshez járni, énekelni. Tudjon önállóan dalt kezdeni.

Ismerje fel kottáról a negyed, nyolcad, fél, egész, pontozott negyed értékű hangokat, a megfelelő szüneteket, valamint a szinkópa, éles és nyújtott ritmust.

Legyen képes 4–8 ütemes ritmust folyamatosan olvasni és hangoztatni.

Tudja alkalmazni a ritmuselemeket 2/4-es ütemekben.

Tudjon lejegyezni rövid ritmusmotívumokat.

Ismerje a szolmizációs neveket, kézjeleket és a hangok viszonyított helyét a vonalrendszeren.

Tudja a dalokat szöveggel és szolmizálva – a zenei tartalomnak megfelelő tempóban, pontos ritmusban, helyes frazeálással – emlékezetből énekelni.

Tudjon rövid zenei egységet (a tanult dallami fordulatok köréből) visszaénekelni.

Ismerje a G–kulcs hangjait, legyen tájékozott a vonalrendszeren.

Ismerje a kis és nagy szekund, tiszta kvint, tiszta oktáv hangközöket.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

Alapfokú évfolyamok

Az első évfolyam tanítási anyagának összeállítása az előképző évfolyamok követelményeinek ismeretét feltételezi.

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A zenei élményanyag bővítése.
- A magyar népzene régi stílusú dallamainak megismerése.
- Betekintés a műzene kis formáiba. A zenei értelmezés kezdeti lépéseinek kimunkálása.
- Az előképzőben tanult zenei ismeretanyag ismételése.
- A készségek megalapozása, fejlesztése a tananyaghoz kapcsolódóan.
- Az abszolút rendszer további gyakorlása.
- A szolfézs és a hangszerjáték kapcsolatának kialakítása.
- A zenehallgatási élmény elmélyítése.

Az éneklési készség fejlesztése

- Helyes testtartás, levegővétel, tiszta intonáció, tempótartás.
- Artikuláció, szövegmondás.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A tanulók hangterjedelmének fokozatos bővítése.
- Az igényes, szép éneklés kialakítása.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Az előképzőben tanult ritmikai elemek alapos ismételése.
- A korona, az átkötés, az értéknöjtő pont ismerete.
- A legegyszerűbb ütemek: 2/4, 4/4, 3/4.
- Ütem súlyok. (ütemezés).
- A szinkópa, az éles és a nyújtott ritmus ismételése, elmélyítése.
- A tizenhatodok páros formációi.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltanulás hallás után, kézjelről, betűkottáról.
- Az új szolmizációs hangok (relációk) elsajátítása.
- A régi stílusú magyar népdalok jellemzői.
- A tonálisérzék fejlesztése. a dallamzáró alaphang: lá, és dó.
- A hétfokúság dallamfordulatainak gyakorlása.
- Periodizáló műzenei szemelvények éneklése, memorizálása.
- A belső hallás további kimunkálása: memorizálás belső hallás alapján kézjelről, kottaképről.

A kétszólamúság előkészítő gyakorlatai

- Dallamhoz ritmosztinató vagy önálló ritmusszólam megszólaltatása.
- Könnyű kétszólamú művek éneklése (a csoport képességeinek megfelelően válogatott könnyű kánonok, biciniumok).

Hangközök:

- Tiszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint, tiszta oktáv.
- Éneklés szolmizálva, építés megadott hangokra.
- Felismerés kottakép és hallás után (hallás után: szekundok, tercek, kvint, oktáv).

Hangzatok:

- Az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok szerkezete.
- Éneklés szolmizálva mindkét irányban.
- Felismerés hallás után együtthangzásban vagy felbontásban.
- Építés megadott ábécés hangokra a tanult hangnemek alapján.

Hangkészlet, hangsorok, hangnemek

- Alaphang fogalma.
- Tiszta- és pien hangos pentatónia.
- Pienhangok (fá, ti, fi), díszítőhangok.
- Módosító jelek, előjegyzések.
- A módosított hangok nevei
- A tanult hangnemek előjegyzéseinek sorrendje írásban is.
- Hétfokúság: dúrok és mollok (eol) 2#, 1b előjegyzésig.
- A párhuzamos hangsorok fogalma.
- A zeneművek hangnemének megállapítása kottakép alapján az eddigi ismeretek felhasználásával.

A formaérzék fejlesztése:

- Részletek, egységek megfigyeltetése: hasonlóság, azonosság, különbözőség, variáns, sorszerkezet.
- A kvintváltás megfigyeltetése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A5A5vAAv, illetve A5B5A B sorszerkezetek.
- A helyes frazeálás.

Zenei olvasás – írás

- A helyes kottairás.
- Ritmusgyakorlatok olvasása.
- Ritmusfordulatok lejegyzése hallás és memorizálás alapján.
- Éneklés betűkottáról, majd ötvonalas rendszerben hangjegyekről, G–kulcsban, abszolút magasságban ábécés nevekkal 2#, 1b előjegyzéssel.
- Dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre, illetve G–kulcsból F–kulcsba (és fordítva).
- Igen könnyű diktálási feladatok.
- Könnyű dalok, dallamok lejegyzése hangonkénti folyóírással, betűkottával G– és F–kulcsban (2–4–8 ütem).
- Transzponálás írásban.

Rögtönzés

- Ritmussorok rögtönzése.
- Megadott ritmikai, dallami fordulatok variálása (szaporítás – ritkítás stb.).
- Megadott több ritmussorból, dallamsorból teljes zenei forma kialakítása.
- Ritmus kiegészítések megadott ütemmutatók alapján.
- Párbeszéd, kérdés–felelet.
- Adott dallamhoz ritmuskíséret.
- Hiányos dallam kiegészítése.

Zenehallgatás

- Különféle kórushangzások.
- Dallam és kíséret, szólamok megfigyelése.
- A hangszerek hangszínének felismerése.
- Dinamikai különbségek megismerése.
- A népzene és műzene.
- A különféle hangulatok, előadásmódok (pl. parlando) megfigyelése.

Zenei szakkifejezések ismerete

- A szolfézs előképzőben tanultakhoz.
- Ütemmutató, ütem súly, ütem pár.
- Alkalmazkodó ritmus.
- Kulcsok, előjegyzések, módosító jelek.
- Pentatónia, díszítőhang, vendéghang (pienhang).
- Hangkészlet, hangsor, hangnem.
- Pentachord, Dur és moll (eol).
- A párhuzamos hangsor fogalma.
- Dallamsorok, alaphang, kvintváltás, szolmizációváltás.
- Ereszkedő dallamvonal.
- Azonosság, variáns, sorszerkezet.
- Szekvencia.
- Períódus.
- Transzponálás.
- Prima volta, seconda volta.
- Solo, tutti.
- Parlando, rubato, tempo giusto.
- Staccato, legato.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ajánlott tananyag:

Régi stílusú magyar népdalok, énekelhető műzenei szemelvények a hangszeres iskolák anyagából is (könnyű barokk és klasszikus táncok).

Könnyű kánonok, biciniumok.

Dobszay László: A hangok világa I. és Útmutató

Kodály Zoltán: 333 olvasógyakorlat

Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok

Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán

Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa I.

Bárdos Lajos: 70 kánon

Kocsárné Herboly Ildikó: Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában

Szabó Helga: Énekes improvizáció az iskolában

Brukner Adrienn: Énekelni jó!

Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó tagozatában

Balázs Oszkár – Zempléni László: Ritmusgyakorlatok kezdőknek

Lázárné Nagy Andrea: Margaréta (Gyakorló feladatok)

Dalkíséreték I. Szőlő érik (Tankönyvkiadó)

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Eredeti népzenei felvételek gyermekdalok, népdalok.

Gyermekeknek komponált művek Bartók Béla, Kodály Zoltán Bárdos Lajos kórusműveiből.

Szemelvények a tanulók hangszeres anyagából: barokk, klasszikus táncok (különböző hangszereken).

Mese- és karakterdarabok.

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat zeneileg igényesen énekelni.

Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G- és F-kulcsban ábécés névvel olvasni.

Ismerje a módosítójeleket, az előjegyzések sorrendjét írásban is mindkét kulcsban 2#, 1b előjegyzésig.

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 2#, 1b előjegyzésig.

Ismerje fel és tudja ritmusolvasásban folyamatosan hangoztatni a szinkópát, az éles és nyújtott ritmust, valamint a tizenhatodok páros formációit.

Legyen képes egyszerű, rövid (a tanult zenei anyagnál könnyebb) dallamfordulatokat hallás után szolmizálva visszaénekelni, memorizálni, lejegyezni.

Ismerje a tiszta prím, kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközök fogalmát, tudja ezeket kottakép alapján azonosítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, a kis és nagy terc, a tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.

Ismerje az alaphelyzetű dúr és moll hármashangzatok felépítését.

Ismerje a régi stílusú népdalok jellemző vonásait.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult dalok, gyermekjátékok, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

– A zenei ismeret- és élményanyag bővítése.

– A zenei képességek, készségek fejlesztése a szolfézs illetve hangszeres anyaghoz kapcsolódóan.

– Az új stílusú magyar népdalok jellemzőinek elsajátítása.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A műzene kis formáinak megismerése: elsősorban barokk táncjátékok megszólaltatásával.
- Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben.
- Az aktív, a figyelmes zenehallgatás további kimunkálása, fejlesztése.
- A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.

Az éneklési és intonációs készség fejlesztése

- A népdalok kifejező megszólaltatása.
- A tanulók hangterjedelmének fokozatos bővítése.

- A kétszólamú éneklés kimunkálása.
- Intonációs gyakorlatok.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Az előző évfolyamokban elsajátított ritmusok ismétlése, további gyakorlása, alkalmazása.
- A „kis nyújtott” és „kis éles” ritmus, a negyed értékű triola.
- Negyed felütés.
- 3/8-os ütem.
- Váltakozó ütem.
- A 4/4 – 2/4 és a 3/4 – 2/4 váltás megérettetése.
- Alla breve.
- Az új stílusú magyar népdalok néhány ritmikai jellegzetessége: alkalmazkodó ritmus, erős és gyenge zárás.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltanulás hallás után, valamint kottaképről.
- A fi, szi és ta hang, valamint dallamfordulataik.
- A népdalanyagon belül: dó, lá, ré (mi) és szó alaphangú dalok éneklése.
- A tanult zenei anyag jellegzetes dallamfordulatainak gyakorlása, olvasása és hallás utáni felismerése.
- Az alap és kvint szerepe, kvintváltás felfelé.
- Régi és új stílusú népdalok stílusjegyeinek rendszerezése, összefoglalása az eddigi ismeretek alapján.
- A dúr és moll tonalitás megfigyelése műzenei anyagon.
- A műzene dallamfordulatainak megfigyelése, éneklése, gyakorlása (hármashangzat felbontások, skálamenetek, terclépések, szekvenciák).

A többszólamúság fejlesztése

- Hangközök megszólaltatása két szólamban.
- Intonációs gyakorlatok.
- Kánonok, biciniumok éneklése.
- A többszólamú művek szólammozgásainak énekes megszólaltatása (párhuzamos mozgás, ellenmozgás).

Hangközök:

- Az előző években tanult hangközök további gyakorlása.
- Éneklés szolmizálva, ábécés-s nevekkkel mindkét irányban.
- Felismerés hallás után és kottaképről.
- A szext hangköz és a szűkített – bővített kvint elsajátítása.
- A bővített szekund megfigyelése.
- Hangközláncok építése, éneklése.

Hangzatok:

- Az előző évben tanult hármashangzatok további gyakorlása, elsősorban hallási elmélyítése.
- A tanult hangnemek alap-hármashangzatai.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Hangsorok:

- A háromféle moll hangsor elsajátítása, a vezetőhang.
- Dúrok és mollok 3#, 3b előjegyzésig.

A formaérzék fejlesztése

- AA5A5vA, AA5BA, ABBvA, AABA formaszerkezetek.
- A periódus felépítése (előtag, utótag, nyitás, zárás).
- Formai elemzések az elsajátított ismeretek alapján.

Zenei olvasás, írás

- Ritmusgyakorlatok olvasása.
- Ritmusírás énekelt népdalok alapján.
- Hangszeren megszólaltatott egyszerű ritmusú barokk tánctételek ritmusának lejegyzése.
- Könnyű dallamok olvasása (mérővel), memorizálás, lejegyzés.
- Egyszerű periodizáló dallamok memorizálása, lejegyzése.
- Hangközök, hangközláncok lejegyzése betűvel és számmal.
- Hármashangzatok lejegyzése együtthangzás vagy felbontás alapján.
- Új stílusú népdalok lapról éneklése szolmizálva, szöveggel.
- Műzenei szemelvények éneklése szolmizálva és ábécés nevekkal, alkalmi hangzókkal, szöveggel.

Rögtönzés

- Megadott ritmikai, dallami fordulatok variálása.
- Hiányos dallam kiegészítése.
- Megadott dallamsorokból a tanult népdalformák kialakítása.
- Adott dallamhoz ritmuskíséret.
- A tanult népdalokhoz hasonló dallamok rögtönzése.
- AA5A5vA, A5BA, ABBvA formákban, megadott egy vagy több sor alapján.
- Rögtönzés szövegre is.
- Megadott periodizáló dallamrészletek kiegészítése.
- Előtagra utótag rögtönzése (a–av).

Zenehallgatás

- A tanult népdalok felismerése népdalfeldolgozásokban.
- Mozgás, gesztus a zenében.
- Népdalok, népi táncdallamok feldolgozásai, régi magyar táncok.
- Műzenei táncok (elsősorban menüett) megismerése.
- A barokk tánctételek jellemzőinek megfigyelése hallás alapján is.
- A zenekari hangzás megfigyelése, hangszerek hangszínének felismerése.
- A többszólamú művek szólammozgásainak követése: párhuzamos mozgás, ellenmozgás, „pont”, „vonal” stb.

Zenei szakkifejezések ismerete

- Triola. „kis” nyújtott, „kis” éles ritmus.
- Felütés.
- Váltakozó ütem.
- Eol, összhangzatos, dallamos moll, vezetőhang fogalma.
- Az eddigi hangközökön kívül a kis és nagy szext, bővített szekund.
- Parlando, rubato, tempo giusto.
- A régi és új stílusú népdalok.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Motívum, periódus, szekvencia.
- Kvintoszlop.
- Párhuzamos és ellenmozgás.

- A metronómjelzés.
- A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések valamint a megismert zeneszerzők nevének helyes kiejtése, leírása.

Ajánlott tananyag:

A magyar népdalok újabb rétege: pentaton, dúr, háromféle moll, valamint dór (fríg) és mixolid hangkészletű dallamok.

Néhány táncjáték a barokk korból – elsősorban a tanulók hangszeres anyagából (menüett, bourrée, sarabande, rigaudon, gavotte).

Könnyű kétszólamúság: kánonok, biciniumok.

Dobszay László: A hangok világa II. és III. kötet és Útmutatók

J. Irsai Vera: Szolfézs példatár, Alsófok II.

Kodály Zoltán: Ötfokú zene I–II.

Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok

Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán

Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa I–II.

Bárdos Lajos: 70 kánon

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Szónyi Erzsébet: Biciniumok

Péter József: 165 kánon

Sulyok Gizella: Píllétánc I. és II. kötet.

Kocsárné Herbolj Ildikó: Többszólamúság, harmónia és forma tanítása az általános iskolában

Szabó Helga: Énekes improvizáció az iskolában

Brukner Adrienn: Énekelni jó!

Kezdők zongoramuzsikája sorozat (Purcell, J. S. Bach, Händel stb.)

Kezdők hangszeres kottagyűjteményei, előadási darabjai

Balázs Oszkár – Zempléni László: Ritmusgyakorlatok kezdőknek

Ajánlott zenehallgatási anyag

Népdalfeldolgozások (elsősorban a tanult dalokhoz kapcsolódóan).

Szemelvények Bartók Béla Gyermekeknek és Mikrokozmosz című műveiből.

Válogatás Bartók Béla és Kodály Zoltán kórusműveiből.

Barokk táncok. (hangszeres táncok, zenekari tételek).

Mesealakok a zenében.

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat – ezen belül műzenei szemelvényeket – szöveggel, zeneileg igényesen előadni.

Legyen tájékozott a vonalrendszeren, tudjon G– és F– kulcsban folyamatosan ábécés névvel olvasni.

Ismerje fel kottaképről a tanult ritmusképleteket, tudja folyamatosan olvasni, hangoztatni mérőütéssel vagy belső méréssel.

Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb, rövid dallamokat szolmizálva visszaénekelni, hallás után lejegyezni, memorizálni.

Ismerje fel a népdalok jellegzetességeit, stílusát (sorszerkezet, hangnem).

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 3#, 3b előjegyzésig, tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.

Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja ezeket felépíteni, illetve kottaképről azonosítani.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint és tiszta oktáv hangközöket tonális keretben.

Ismerje a dúr, moll alaphelyzetű hármashangzatok felépítését. Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatokat felbontásban vagy együtthangzásban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga:

– A tanult zenei anyag, a ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A zenei élményanyag bővítése.
- Bevezetés a bécsi klasszikus zene forma– és harmóniavilágába európai többszólamú népdalok és műzenei szemelvények alapján.
- Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben – elsősorban a dúr és moll tonalitáson belül.
- A többszólamúság, társas zenélés készségének fejlesztése funkciós művek alapján.
- A magyar népdalok élményszerű előadása.
- A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.
- Tudatos zenehallgatásra nevelés.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Kis éles, kis nyújtott ritmusok, a nyolcad triola további gyakorlása, alkalmazása.
- A nyújtott és szinkópa ritmusok variánsai.
- Nyolcad és páros tizenhatod felütés.
- 3/8, 6/8. Pontozás, átkötés 6/8–ban.
- A siciliano és a mazurka ritmus jellegzetessége.
- Ritmusgyakorlatok egy és két szólamban.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- Daltanulás elsősorban kottaképről.
- Módosított hangok: fi, szi, di, ri és ta gyakorlása népzenei és műzenei olvasási anyagon (szolmizálva és ábécés névvel).

A többszólamú éneklés készségfejlesztése

- Más népek zenéjének többszólamú megszólaltatása.
- Hangszerkíséretes dalok.
- Kánonok.
- Kürtmenetek, hangközmenetek, kétszólamú funkciós részletek megszólaltatása énekléssel és egyéni hangszerjátékkal is.
- T–D–T kapcsolatok megfigyelése.
- Funkciós főhangok éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkal.
- A belső hallás és memória fejlesztése.

Hangközök:

- Az előző évben tanult hangközök gyakorlása: felismerés hallás után és kottaképről.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A szűkített, bővített kvint (oldással) ismertetése.
- Új hangközök: a kis és nagy szeptim, (oldással).

Hangzatok:

- Az alaphelyzetű hármashangzatok felismerése hallás után felbontásban vagy együtthangzásban, építésük, felismerésük kottaképről.
- A hármashangzatok megfordításainak elve.
- Hallásgyakorlatok felbontásban, együtthangzásban.

Hangsorok:

- Dúrok és mollok 4#, 4b előjegyzésig.
- Azonos alapú dúr és moll.
- A hangnemi kitérés és moduláció megfigyeltetése.

A formaérzék fejlesztése

- A periódus felépítése. Nyitás –zárás.
- Kis kéttagú-, háromtagú forma. Rondo forma.

Zenei olvasás, írás

- Olvasógyakorlatok szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkal.
- Igen könnyű magyar népdalok lejegyzése.
- Hangközök, hármashangzatok felismerése, lejegyzése együtthangzásban vagy felbontásban.
- Hangközmenetek éneklése felbontással is, lejegyzése memorizálás, hallás után.
- Könnyű periódusok olvasása, memorizálása kottaképről.
- Lejegyzés memorizálás vagy hallás után egy szólamban.
- Igen könnyű funkciós kísérszólamok megfigyelése, éneklése, lejegyzése betűkottával a dallamhangok alá.

Rögtönzés

- Adott dallamhoz tercmenet, kürtmenet szerkesztése.
- Periódusok kiegészítése: adott előtaghoz utótag (A–Av).
- Periodizáló dallamokhoz egy–egy kísérfőhang éneklése.

Zenehallgatás

- Magyar és más népek táncai a műzenében.
- Barokk, klasszikus táncok – elsősorban a tanulók hangszeres darabjaiból.
- A hangszerelés, a dinamika – mint a zenei kifejezés eszközei.
- Dinamika a barokk korban.
- A barokk és bécsi klasszikus zenekar hangszerei.
- A tanult formák, dallami elemek megfigyelése hallás után.

Zenei szakkifejezések ismerete

- Siciliano és mazurka ritmus.
- Azonos alapú dúr és moll hangsor.
- Kvintoszlop.
- Kürtmenet.
- Funkciók.
- Hangnemi kitérés, moduláció.
- Periódus.
- Kéttagú-, háromtagú forma. Triós forma. Da Capo forma.
- Duett, duó, tercett, trió.
- Partitúra.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

– A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Ajánlott tananyag

Más népek funkciós népzeneje: egyszerű tercelő, kürtmenetes dalok kísérszólammal vagy hangszerkísérettel (lengyel, francia, német, olasz népdalok).

Könnyű szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből, darabok a tanulók hangszeres anyagából is.

Két-három-négyszólamú könnyű kánonok.

Dobszay László: A hangok világa III. és IV. kötet, Útmutatók

Szigetiné Horváth Zsuzsa – Simonné Sármási Ágnes: Készségfejlesztő gyakorlatok

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok

Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán

Péter József: 165 kánon

Bárdos Lajos: 70 kánon

Bárdos Lajos: Írások népzeneinkről

Kerényi M. György: Százszínű csokor

Laczó Zoltán: Zenehallgatás az általános iskola alsó tagozatában

Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. (Aelia Sabina Alapítvány, Budapest)

Györffy István: Dallamírási feladatok

Kezdők zongoramuzsikája (J. S. Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Weber)

Szemelvények a tanulók hangszeres darabjaiból

Dalkísérek II. Érik a szőlő (Tankönyvkiadó)

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Magyar és más népek táncai a műzenében (pl. bécsi klasszikus táncok, valamint

F. Chopin, A. Dvořák, B. Smetana, P. I. Csajkovszkij, J. Brahms, M. Ravel művei).

Balett részletek (nemzeti karakter-táncok: mazurka, csárdás stb.).

Szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből: dalok, opera- és szimfónia részletek.

Követelmény

Tudja a tanuló a dalokat, illetve a bécsi klasszikus korból a műveket, részleteket stílusosan előadni.

Tudjon folyamatosan 6/8-os ütemben ritmust olvasni.

Egyszerű 4–8 ütemnyi dallamot lejegyezni, memorizálni.

A tanult anyagnál könnyebb dallamfordulatokat kottából szolmizálva, alkalmi hangzókkal, szöveggel megszólaltatni.

Tudja a dúr és moll hangsorokat, vezetőhangokat 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.

Ismerje az eddig tanult hangközöket, tudja kottaképről azonosítani és felépíteni.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szext hangközt.

Ismerje fel hallás után az alaphelyzetű dúr, moll, szűkített és bővített hármashangzatokat.

Tudja kottaképről azonosítani és adott hangra szerkeszteni (a tanult hangnemek körében).

Ismerje a dúr és moll hármashangzatok fordításainak nevét, felépítését, a funkciókat.

Ismerje a periódus és a kisformák felépítését.

Ismerje az alapvető tempo és előadási jeleket.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

A tanult zenei anyag, a ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Zenei élményanyag gyűjtése a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből.
- A periodizáló és funkciós zenei ismeretek elmélyítése.
- Betekintés a romantika és a XX. század zenéjébe.
- A tanult magyar népzenei anyag bővítése aszimmetrikus dalokkal.
- Az eddig tanultak rendszerező ismételése.
- A zenei elemzési képesség fejlesztése.

Hallásfejlesztés és zenei ismeretek

- Átkötés, pontozás gyakorlása.
 - Harminckettedek.
 - Alla breve további gyakorlása.
 - A népzenei anyagban arányok, szimmetriák, aszimmetriák megfigyelése.
 - 5/8, 8/8 (3+3+2) gyakorlása ritmusfeladatokkal.
 - A módosított szolmizációs hangok további gyakorlása.
 - A bővített kvart oldással.
 - Alterált hangok, mint a díszítés, és mint a hangnembváltás eszközei.
 - A kromatika megfigyelése, kromatikus fordulatok éneklése.
 - Késleltetés.
 - A hangközök rendszerezése.
 - A hangközfördítés elve.
 - A tiszta, kis- és nagy hangközök éneklése, felismerése és megnevezése ábécés nevekkkel is.
 - Hangközmenetek éneklése, szolmizálva, ábécés nevekkkel; a hangközök megnevezésével, zenei szerepük megfigyelésével.
 - A dúr és moll hármashangzatok fordításai illetve az alaphelyzetű szűkített, bővített hármashangzat gyakorlása oldással.
 - Felismerésük hallás és kottakép alapján, építés.
 - A dominánsseptim dúrban és mollban.
 - Éneklése oldással szolmizálva.
 - A nyolcütemes bécsi klasszikus periódusforma ritmus- és dallamfordulatainak megfigyelése, kiemelése, gyakorlása.
 - Dallami variánsok, figuráció.
 - A bécsi klasszikus zene funkciós rendjének gyakorlása.
 - T–D–T; T–S–D–T kapcsolatok, funkciós jelző basszus hangok.
 - Funkciós kísérszólam éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkkel.
 - Műdalok olvasása zongorakísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
 - Kétszólamú vagy hangszerkíséretes klasszikus művek éneklése a tanult zenei ismeretek megfigyeltetésével.
 - Két- és többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszerek együttesek előadásában.
-
- Kánonok éneklése.
 - Hangsorok 6#, 6b előjegyzésig, vezetőhanggal.

A formaérzék fejlesztése

- Zárlatok: fél- és egész-zárlat, álzárlat.
- A klasszikus (és romantikus) dal.
- Két- és háromtagú kisformák, visszatérési típusok megfigyelése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Egy rondó, egy variáció és egy szonátaforma formai megismerése.

Zenei olvasás, írás

- Könnyű periódusok lapról éneklése.
- Periódus terjedelmű bécsi klasszikus anyag lejegyzése a tanult hangnemekben.
- Könnyű hangközmenetek éneklése, írása.
- A kétszólamú írás bevezetése: a kísérő szólamban funkciós főhangok.
- Könnyű népdalok lejegyzése (szöveggel is).

Zenehallgatás

- A zenei kifejezés eszközei a bécsi klasszikus korban (stílusjegyek összegyűjtése).
- Hangszín – hangszerelés.
- A ritmikai, dallami és harmóniai elemek szerepének hallás utáni megfigyelése: (alteráció, kromatika, késleltetés, hangzatfelbontások, funkciók, záratok, feszültség – oldás, hangnemi kitérés, moduláció).
- Két- és háromtagú kisformák, visszatérési típusok, egy rondó, egy variáció és egy szonátaforma megismerése zenehallgatás alapján is.
- A bécsi klasszikus zene stílusjegyeinek, jellegzetes műfajainak, előadói apparátusainak megfigyelése a meghallgatott művekben.
- A romantika kifejezési eszközeinek és a XX. század új hangzásvilágának megfigyelése.
- A homofon és polifon szerkesztési mód felismerése hallás után is.

Rögtönzés

- Ritmuskísérek rögtönzése aszimmetrikus népdalokhoz. Osztinátók.
- Periódus kiegészítése: megadott előtaghoz utótag rögtönzése.
- Periódusok zenei anyagának variálása a megismert ritmikai és dallami elemekkel (hangzatfelbontás, kromatika, késleltetés stb.).
- Funkciójelző basszus szólam rögtönzése ismert periódushoz dúrban, mollban.

Zenei elemzési képesség

- A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
- A stílusjegyek és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).

Zenei szakkifejezések ismerete

- Bécsi klasszikusok, Köchel-jegyzék, opusz.
- Kvintkör.
- Hangnemi rokonságok, maggiore–minore, a hangnemi kitérés, moduláció.
- A hangközfördítés elve.
- Tritonusz.
- Alteráció, kromatika.
- Funkciók, funkciós vonzás.
- Késleltetés.
- Kadencia, álzárlat, fél- és egész-zárlat.
- Előjáték, utójáték, visszatérés, Coda.
- Imitáció.
- Orgonapont.
- Hangszeres és vokális zene.
- Dal, ária, opera.
- Szimfónia.
- Kamarazene, duó, duett, trió, tercett, kvartett, kvintett.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Kisformák.
- Triós forma, szonátaforma, rondóforma, variáció.
- A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.
- Az eddig megismert zenei korok rövid áttekintő ismételése, kronológiai rendezése, a legfontosabb stílusjegyek kiemelése.

Ajánlott tananyag

Elsősorban bécsi klasszikus (romantikus) hangszerkíséretes dalok, duettek
Szimfónia tételek, hangszeres szonáta, variáció, rondó
Néhány könnyű XX. századi dal, kórusmű vagy énekelhető hangszeres darab
Dobszay László: A hangok világa IV. és V. kötet, Útmutatók
Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatás a kötetekből)
Kodály Zoltán: Biciniumok
Szőnyi Erzsébet: Biciniumok
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei
Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanár képzés Kodály Zoltán pedagógiai művei alapján
Virágos sorozat népdalfüzetei
W. A. Mozart: 30 kánon
Bárdos Lajos: 70 kánon
Molnár Antal: Klasszikus kánonok
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében
Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I.
Gyórfy István: Dallamírási feladatok

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Szemelvények a bécsi klasszikusok műveiből a szonátaforma, a szimfónia (Menüett tétel), az opera megismeréséhez.
Romantikus dalok, karakterdarabok.
A XX. század zenéjéből néhány vokális és hangszeres mű.
Néhány darab Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatából (aszimmetria).

Követelmény

Tudjon a tanuló emlékezetből bécsi klasszikus, romantikus műveket, szemelvényeket (dal, kánon, műrészlet) zeneileg igényesen előadni.
Tudjon leolvasni, lejegyezni egyszerű, könnyű klasszikus periódust.
Ismerje a dúr és moll hangsorokat 6#, 6b előjegyzésig.
Ismerje az oktávon belüli hangközöket.
Ismerje a négy alaphelyzetű hármashangzatot, a dúr és moll hangzatok fordításait, valamint a dominánsseptim akkordot.

Tudja ezeket szolmizálva énekelni, felismerni hallás után, ábécés hangokkal megnevezni a könnyebb hangnemekben (3#, 3b.).
Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.
Ismerje a klasszikus zene alapvető stílusjegyeit, a tanult formáit és műfajait.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással,
- A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

– Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).

Követelmény

Tudja a tanuló emlékezetből a bécsi klasszikus, romantikus műveket, szemelvényeket (dal, kánon, műrészlet) zeneileg igényesen előadni.

Tudjon leolvasni, lejegyezni egyszerű, könnyű klasszikus periódust.

Ismerje a dúr és moll hangsorokat 6#, 6b előjegyzésig.

Ismerje az oktávon belüli hangközöket.

Ismerje a négy alaphelyzetű hármashangzatot, a dúr és moll hangzatok fordításait, valamint a dominánsszeptim akkordot.

Tudja ezeket szolmizálva énekelni, felismerni hallás után, ábécés hangokkal megnevezni a könnyebb hangnemekben (3#, 3b.).

Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.

Ismerje a klasszikus zene alapvető stílusjegyeit, a tanult formáit és műfajait.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással,
- A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával,
- Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A bécsi klasszikus zene periodizáló és funkciós gondolkodásának elmélyítése nagyobb lélegzetű zenei formákban.
- A romantikus zeneirodalom alaposabb megismerése.
- Ismerkedés a XX. századi zene néhány alkotásával.
- A tanult magyar népdalkincs bővítése.
- A többszólamú éneklés hangsúlyosabb megjelenése.

Ismeretanyag és hallásfejlesztés

- Az előző évfolyamban tanult ritmusok további gyakorlása, alkalmazása.
- Nyolcad szinkópa és tizenhatod triola és változataik.
- Augmentálás–diminuálás.
- Klasszikus és romantikus dalok, duettek megszólaltatása kottakép alapján.
- Az alterált fordulatok megfigyelése.
- Az alterációk díszítő vagy hangnemi szerepe.
- Könnyű klasszikus, romantikus és XX. századi dalok, énekelhető szemelvények, kórusművek megszólaltatása.
- A dó váltás alkalmazásának elmélyítése.
- A tonalitás felbomlásának megfigyelése.

Hangközök:

- Az előző évfolyamokban tanult hangközök ismétlése, gyakorlása, hallási elmélyítése.
- A belső hangközhallás intenzív fejlesztése, törekvés a szolmizáció lassú, fokozatos elhagyására.
- A szűkített septime hangköz, a nóna és decima hangköz fogalma.
- Hangközmenetek éneklése, szolmizálva, ábécés névvel.
- A hangközök zenei szerepének megfigyelése (alterációk és funkciók).

Hangzatok:

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Az alaphelyzetű hármashangzatok, a dúr és moll fordítások valamint az alaphelyzetű dominánsszeptim hangzat (oldással dúrban, mollban) további gyakorlása, hallási elmélyítése.
- A szűkített hármashangzat megfordításainak felépítése, éneklése oldással dúrban.
- A szűkített septyimhangzat felépítése, éneklése oldással.
- A dúr és moll hangsor fokaira épített hármashangzatok.
- A funkciós alaphangokra építhető hármashangzatok.

Hangsorok:

- Dúrok, mollok, vezetőhangok 6#, 6b előjegyzésig.
- A modális hangsorok elnevezésének, alaphangjainak ismerete.

A formaérzék fejlesztése:

- Rendhagyó periódusok.
- Álzárlat.
- Egyszerű, két- és háromtagú klasszikus formák éneklése, elemzése.
- A hangnemi kitérés és moduláció megfigyelése (domináns vagy párhuzamos hangnemek).
- A szonáta-, a variációs és a rondóforma ismételése, további megfigyelése nagyobb lélegzetű zeneművek tételeként.
- A formai ismeretek mélyítése.

Zenei olvasás, írás

- Klasszikus periódusok, egyszerű modulációs zenei részletek éneklése szolmizálva, dó váltással, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkkel.
- Alterált fordulatok gyakorlása: lapról olvasással, lejegyzéssel.
- Könnyű romantikus és XX. századi dallamok éneklése, memorizálása, (pl. témák a zenehallgatással feldolgozott művekből).
- Műdalok olvasása hangszerkísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
- Két- vagy többszólamú vokális művek különféle hangszeres együttesekkel is.
- Könnyű periódusok lejegyzése funkciós alsó szólammal, a felső szólamban egy-egy alterált hanggal.
- Egyszerű, rövid XX. századi tonális dallamok, dallamrészletek írása emlékezetből.
- Hangzatok lejegyzése hallás után, felépítés, felismerés kottaképről.
- Kánonok éneklése a klasszikus és romantikus korból.

Rögtönzés

- Dallamokhoz funkciójelző alsó szólam éneklése.
- Egyszerű periódusok zenei anyagának variálása a klasszikus művekben előforduló zenei elemekkel (késleltetés, figuráció, kromatika stb.).
- Periódusok rögtönzése megadott támpontok alapján.

Zenehallgatás

- A zenei kifejezőeszközök megfigyelése a romantikus zenében.
- Új hangnemi rokonságok, harmóniakapcsolatok, formai bővítések.
- A programzene eszközeinek felismerése: a hangulati elemek előtérbe kerülése, a zenekari hangzás bővülése.
- Új hangszerek, hangszínek megjelenése.
- A programzene és a társzművészetek kapcsolata.
- A tonalitás felbomlása.
- A XX. századi zene hangzásvilágának megfigyelése (pl. impresszionizmus).
- A zenei formák változásainak megfigyelése.
- Stílusfelismerések zenehallgatás alapján.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A zenei elemzési képesség fejlesztése

- A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése a bécsi klasszikus zenében.
- Az alapvető zenei összefüggések felismertetése (ritmika, dallam, harmónia, funkció, forma).
- A kisformák és a triós forma önálló elemzése kottakép (és hallás) alapján.
- Bartók Béla Mikrokosmosz sorozatából megismert fordulatok megfigyelése (pl. növekedés, fogyás, pont, vonal, moll és dúr bitonalitása stb.).

Zenei szakkifejezések ismerete

- Komplementer, osztinató ritmus.
- Modális hangsorok.
- A hangnemek rokonsága, tercrokonság, enharmónia.
- Tonalitás, atonalitás, bitonalitás.
- Főhang, váltóhang, átmenőhang, figuráció, körülírás, késleltetés, előlegezés.
- A bővült periódusok: külső és belső bővülés.
- Zárlatok (gyenge, erős, stb), álzárlat.
- A szonáta– és a variációs forma.
- A klasszikus szimfónia tételrendje.
- Az opera dramaturgiai felépítése, zenei részei.
- A szimfonikus költemény.
- Tempó– és előadási jelzések: az elsajátított zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Dobszay László: A hangok világa V. kötet és Útmutató
Agócsy László: Zenei olvasókönyv
Molnár Antal: Klasszikus kánonok
Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
Péter József: 165 kánon
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetei
Németh Rudolf – Nógrádi László – Puster János: Szolfézs antológia
Forrai Miklós: Duettek I–II.
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
Szabolcsi Bence: Zenetörténet
L. Bernstein: Hangverseny fiataloknak
A. Schönberg: A zeneszerzés alapjai
Frank Oszkár: Alapfokú zeneelmélet
Frank Oszkár: Hangzó zeneelmélet
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében
Frank Oszkár: A klasszikus moduláció
Frank Oszkár: Schubert dalok

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Klasszikus szonáták, szimfóniák, versenyművek tételeinek elemző feldolgozása zenehallgatással.

A zenei kifejező eszközök megfigyelése a programzene alkotásaiban: válogatás a romantikus dalokból, kis formákból (F. Schubert: dalok, táncok, Moments musicaux darabjai, részletek R. Schumann: Jugendalbum című művéből)

Egy dalciklus (pl. Schubert: Die schöne Müllerin) vagy egy szimfonikus költemény meghallgatása, feldolgozása (pl. Muszorgszkij: Egy kiállítás képei)

Romantikus opera részletek.

A XX. századi művek hangzásvilágának bemutatása (pl. Bartók Béla kórusművei, válogatott szemelvények a Mikrokosmosz-ból, Kodály Zoltán: Epigrammák c. művéből, B. Britten népdalfeldolgozásai) alapján.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Követelmény

Tudja a tanuló a bécsi klasszikus és romantikus dallamokat kotta nélkül stílusosan énekelni, szöveggel előadni (a tanár, a csoporttárs vagy saját zongorakíséretével).

Tudja a hangnemeket 6#, 6b előjegyzésig.

Ismerje az oktávon belüli hangközöket.

Tudja a hármashangzatokat és fordításait (a bővített hármashangzatot alaphelyzetben), valamint a dominánsszeptim–akkordokat 3#, 3b hangnemekben elhelyezni.

Ismerje fel hallás után a dúr és moll hármashangzatok megfordításait, valamint a dominánsszeptim–akkordot.

Ismerje a szűkített septim–hangzat felépítését.

Tudjon – a tanultaknál jóval könnyebb dallamot – lapról olvasni.

Legyen képes a tanult anyagnál könnyebb periódus terjedelmű dallamot szólam kiegészítésekkel lejegyezni funkciót jelző basszussal együtt.

Tudjon megadott könnyű, periódusterjedelmű dallamot befejezni.

Ismerje a klasszikus, romantikus kor fontosabb zenei stílusjegyeit.

Tudjon felsorolni a megismert zenei korokból zeneszerzőket, műveket.

Ismerje a megtanult zenei formák jellemzőit.

Tudja ismereteit a hangszeres repertoárja elemzésére is alkalmazni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
- Egy klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).
- Stílusfelismerés hangzó anyag alapján.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A zenei élményanyag bővítése.
- Betekintés a reneszánsz zene művészetébe.
- A barokk zene stílusjegyeinek, főbb műfajainak, zeneszerzőinek alaposabb megismerése.
- További ismerkedés a XX. századi zene hangzás– és formavilágával, elsősorban a folklórizmus és a neoklasszicizmus törekvéseivel (valamint a dodekafónia és más irányzatokkal a csoport képességeitől függően).
- A hat évfolyam műzenei és népzenei ismeretanyagának ismételése, rendszerezése.
- Az önálló elemzői munka készségének fejlesztése.

Ismeretanyag és hallásfejlesztés

- Reneszánsz vokális és hangszeres művek, barokk áriák, táncformák, színpadi betétdalok, vokális és énekelhető hangszeres művek, szemelvények, énekes megszólaltatása kottakép alapján.
- A jellegzetes barokk fordulatok (komplementer ritmika, hemiola – imitáció, szekvencia, ellenmozgás) megfigyeltetése, felismerése.
- A művek harmóniai vázának megszólaltatása hangközmenetek, hangzatmenetek éneklésével.
- Homofon és könnyű polifon többszólamúság éneklése és kamarazene–szerű megszólaltatása (a tanulók hangszeres előadásában).
- Kánonok éneklése, megszólaltatása hangszerekkel is.
- A XX. századi művek éneklése, hangszeres megszólaltatása, feldolgozása során a pentatónia, a modális hangsorok, egészhangú skála, akusztikus skála, kvartépítkezés, bitonalitás, tizenkétfokúság, cluster megfigyelése, felfedezése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Hangközök:

- A hangközök további gyakorlása, hallási elmélyítése. a hangközök rendszerezése.
- A szűkített kvart fogalma.
- Az enharmónia.

Hangzatok:

- Az eddigiek gyakorlása, elsősorban hallási elmélyítése.

Zenei olvasás, írás

- Reneszánsz zenei szemelvények, moduláló barokk és bécsi klasszikus dallamok olvasása.
- Könnyű XX. századi szemelvények éneklése.
- A zenei íráskészség segítése hallás utáni elemzésekkel.
- Könnyű barokk és klasszikus kétszólamúság lejegyzése hallás után.
- Memorizálás kottakép valamint hallás után.

Rögtönzés

- Dallam– és ritmus kiegészítés.
- Adott dallamhoz funkciós basszus éneklése.
- Dodekafon dallamok szerkesztése, komponálása hangszeren.
- XX. századi effektusok kipróbálása hangszeren.

Zenehallgatás

- A reneszánsz zene harmóniáinak, szerkesztésmódjának megfigyelése, hangszereinek bemutatása, felismerése a hallgatott művekben.
- A régi barokk hangszerek jellegzetes hangzásának megismerése.
- A barokk zenekar hangszerei. Continuo.
- A zenekar concertáló szólamcsoportjainak megfigyelése hallás után.
- A zenei dramaturgia az oratórikus művekben.
- A barokk táncok a szvitekben.
- A barokk variáció megfigyelése zenehallgatással.
- A XX. század néhány kiemelkedő magyar alkotásának elemző megismerése, a magyar népzenei elemek megfigyelése e művekben.
- A zeneművészet korszakainak összefoglaló rendszerezése.
- Stílusfelismerések zenehallgatás alapján.

Zenei szakkifejezések ismerete

- Hemiola, komplementer ritmus.
- Számozott basszus, continuo.
- Imitáció, tonális és reális válasz. Fuga.
- Motetta, madrigál, mise.
- Tonalitás, bitonalitás, politonalitás.
- Akusztikus skála, egészhangú skála, tizenkétfokúság, cluster.
- Szvit, opera, kantáta, oratórium, korál, recitativo, ária.
- A barokk versenymű. concerto grosso, concertálás.
- A szvit és a barokk táncok (allemande, courante, sarabande, gigue, menüett, gavotte).
- Barokk variáció (passacaglia, chaconne, folia).
- Tempó– és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Zenei elemzési képesség

- Az alapvető zenei összefüggések felismerése, (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), a zenei gondolkodás és elemzési képesség alakítása hallás és kottaképi megfigyelés alapján.
- Önálló elemzés (pl. klasszikus kis formák elemzése lehetőleg hallás után, nagyobb lélegzetű formák elemzése kottaképi alapján, tanári irányítással).

Ajánlott tananyag

Magyar népdalok.

Reneszánsz kórusművek, hangszeres táncok énekelhető szemelvényei.

Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és Útmutató

Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!

Németh Rudolf – Nógrádi László – Puster János: Szolfézs antológia

Kodály Zoltán: 15 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán – Vargyas Lajos: Magyar népzene

Dobszay László: A magyar dal könyve

Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I–II.

Forrai Miklós: Duettek I–II.

Bartók Béla: Mikrokozmosz

Bartók Béla: Gyermekeknek

Bartók Béla: 27 egyneműkar

Kodály Zoltán: Gyermek- és nőikarok

Máriássy István: Bevezetés a barokk zene világába

Agócsy László: Bach olvasókönyv

Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében

Frank Oszkár: A funkciós zene harmónia- és formavilága

Frank Oszkár: A klasszikus moduláció

Frank Oszkár: Bevezetés a Mikrokozmosz világába

Kortárs zeneszerzők hangszeres darabjai a tanulók repertoárjából

Párkai István: Modern kórusművek (Népművelési Intézet)

Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I–II.

Nógrádi László – P. Vesztróczy Judit – Szatmári Judit: Muzsikáljunk együtt, Szolfézs 8 (kazetta és munkafüzet)

Győrffy István: Dallamírási feladatok

Barokk hangszeres és oratórikus művek, áriák, színpadi betétdalok, opera részletek. (Válogatva J. S. Bach, H. Purcell, G. F. Händel, A. Vivaldi műveiből)

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Barokk zene régi hangszereken.

XX. századi nagyobb lélegzetű mű illetve műrészlet feldolgozása.

(pl. C. Debussy: A tenger, Bartók Béla: Concerto, Kodály Zoltán: Psalmus Hungaricus, I. Sztravinszkij: Petruska).

Követelmény

Tudjon a tanuló kotta nélkül öt magyar népdalt, öt reneszánsz, barokk vagy klasszikus dallamot és egy művet a XX. század könnyen énekelhető szemelvényeiből, a megismert művek témáiból (elsősorban Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből).

A megszólaltatás legyen zeneileg pontos, stílusos, muzikális.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ismerje a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig.

Tudjon olvasni, írni, tájékozódni 5#, 5b előjegyzésig.

Tudjon egyszerű barokk vagy klasszikus periódust lapról énekelni, kottakép, vagy hallás után memorizálni és lejegyezni.

Ismerje a hangközöket, hármashangzatokat és fordításait.

Legyen alapvető stílusismerete a zenetörténeti korokról.

Legyen képes önállóan gyakorolni és tanulni.

Megszerzett tudását tudja alkalmazni a hangszerstanulásban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A műzenei szemelvények, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.
- Klasszikus kisforma elemzése (csoportos és egyéni munkával, tanári irányítással).
- Stílusfelismerés hangzó anyag alapján.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A zenei élményanyag bővítése.
- Bevezetés a klasszikus zene forma- és harmóniavilágába európai többszólamú népdalok, majd műzenei szemelvények megismerése.
- Tájékozódás és gyakorlás az abszolút rendszerben – főképpen a dúr és moll tonalitáson belül.
- A többszólamúság, társas zenélés készségének fejlesztése funkciós művek alapján.
- A zenei kifejezőkészség és ízlés formálása.
- A zenei pályára készülő tanulók intenzív felkészítése.

Ritmikai ismeretek, készségfejlesztés

- Kis éles, kis nyújtott ritmusok és a nyolcad triola további gyakorlása.
- Nyolcad és tizenhatod felütés.
- 3/8, 6/8. Pontozás, átkötés 6/8-ban is.
- Ritmusmotívumok írása emlékezetből, hallás után 6/8-ban is.
- A mazurka és siciliano ritmus jellemzőinek megfigyelése.
- Ritmusgyakorlatok egy és két szólamban.

Dallami ismeretek, készségfejlesztés

- A módosított hangok: fi, szí, di, ri és ta gyakorlása népzenei és műzenei olvasási (vagy memoriter) anyagon.
- Az alterált hangokkal dallamfordulatok visszaéneklése hallás után.
- Más népek népzenejének többszólamú megszólaltatása.
- Hangszerkíséretes dalok (tanári kíséréssel).
- Kánonok éneklése.
- Kürtmenetek, hangközmenetek, kétszólamú funkciós részletek megszólaltatása énekléssel és egyéni hangszerjárással is.
- T–D–T, T–S–D–T kapcsolatok.
- Funkciós főhangok éneklése a dallamhoz szolmizálva és ábécés nevekkkel.

Hangközök:

- Az előző évben tanult hangközök gyakorlása, felismerés hallás után és kottaképről. Építés.
- Új ismeretek: a kis és nagy szeptim, oldással.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Bővített kvart, szűkített, bővített kvint, oldással.
- A hangközök megfordításai.
- Könnyű hangközmenetek feldolgozása énekléssel.

Hangzatok:

- Az alaphelyzetű hármashangzatok felismerése hallás után felbontásban vagy együtthangzásban.
- Építésük, felismerésük kottaképről.
- A hármashangzatok megfordításának elve, a dúr és moll hangzat fordításai.
- Hallásgyakorlatok felbontásban, együtthangzásban.
- A dominánsseptim hangzat megfigyelése .

Hangsorok:

- Dúrok, mollok, vezetőhangok 4#, 4b előjegyzésig.
- Azonos alapú dúr és moll.
- A hangnemi kitérés és moduláció megfigyeltetése.

A formaérzék fejlesztése:

- A periódus részeinek, zenei anyagának értelmezése, nyitás – zárás.
- Kis kéttagú-, háromtagú forma, triós forma.
- A kisformák hallás utáni felismerése.

Zenei olvasás, írás

- Olvasógyakorlatok szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkal.
- Könnyű régi stílusú és új stílusú magyar népdalok lejegyzése.
- Hangközök, hármashangzatok felismerése, lejegyzése együtthangzásban vagy felbontásban.
- Hangközmenetek éneklése felbontással is, lejegyzése hallás után.
- Könnyű periódusok olvasása, memorizálása kottaképről, – írás emlékezetből vagy hallás után.
- A helyes kétszólamú kottairás.

Rögtönzés

- Adott dallamhoz tercmenet, kürtmenet szerkesztése.
- Periódusok kiegészítése: zárások, adott előtaghoz utótag (A–Av, A–B).
- Periodizáló dallamokhoz egy–egy kísérőhang éneklése.

Zenehallgatás

- Magyar és más népek táncai a műzenében.
- Barokk, klasszikus táncok – elsősorban a tanulók hangszeres darabjaiból.
- A hangszerelés, a dinamika – mint a zenei kifejezés eszközei.
- A kamarazenekar, a szimfonikus zenekar a bécsi klasszikus korban.

Zenei szakkifejezések

- Augmentálás, diminuálás.
- Mazurka és siciliano ritmus.
- Azonos alapú dúr és moll hangsor.
- Kvintoszlop.
- Kürtmenet.
- Funkciók.
- Hangnemi kitérés, moduláció, orgonapont.
- Periódus, kéttagú-, háromtagú forma, triós forma, Da Capo.
- Duett, duó, tercett, trió.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Partitúra.
- A régi stílusú és új stílusú népdalok.
- A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Ajánlott tananyag

Más népek funkciós népzeneje: egyszerű tercelő, kürtmenetes stb. kísérszólással vagy hangszerkísérettel.
Könnyű szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből, darabok a tanulók hangszeres anyagából is.
Két-három-négyszólamú könnyű kánonok.

Dobszay László: A hangok világa III. és IV. kötet, Útmutatók

Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I. II.

Bárdos Lajos: Írások népzeneinkről

J. Irsai Vera: Szolfézs példatár II.

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Forrai Katalin: Európai gyermekdalok

Kodály Zoltán: Válogatott biciniumok

Kodály Zoltán: Énekeljünk tisztán

Szőnyi Erzsébet: Biciniumok

Szőnyi Erzsébet: A zenei- olvasás írás gyakorlófüzetei

Péter József: 165 kánon

Bárdos Lajos: 70 kánon

Bárdos Lajos: Európa peremén

Németh– Nógrádi– Puster: Szolfézs antológia

Kerényi M. György: Százszínű csokor

Sulyok Gizella: Pillétánc II.–III.

Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. (Aelia Sabina Alapítvány, Budapest)

Györffy István: Dallamdiktálás

Kezdők zongoramuzsikája (J. S. Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Weber)

Ajánlott zenehallgatási anyag:

Magyar és más népek táncai a műzenében (elsősorban a bécsi klasszikusok hangszeres táncai, valamint F. Chopin, A. Dvořák, B. Smetana, P. I. Csajkovszkij, J. Brahms, M. Ravel művei).

Szemelvények a bécsi klasszikus zeneszerzők műveiből: dalok, opera és szimfónia részletek.

Követelmény

Tudjon a tanuló tíz dallamot, kánon, dalokat más népek zenéjéből, illetve a bécsi klasszikus korból előadni. A megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.

Tudjon folyamatosan 6/8-os ütemben ritmust olvasni, egyszerű 4–8 ütem terjedelmű dallamot lejegyezni, könnyű 4–8 ütem terjedelmű dallamot memorizálni.

Dalokat, dallamfordulatokat kottából énekelni szolmizálva, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkkel a tanult hangnemekben.

Tudjon magyar népdalokat szöveggel lejegyezni.

Tudja a dūr, moll hangsorokat (vezetőhangokat) 4#, 4b előjegyzésig, tudja a hangnemeket kottakép alapján megállapítani.

Ismerje fel hallás után a kis és nagy szekund, kis és nagy terc, tiszta kvart, tiszta kvint, kis és nagy szext, kis és nagy szeptim és tiszta oktáv hangközöket.

Tudja kottaképről azonosítani és felépíteni a kis és nagy szeptim, a bővített kvart, a szűkített és bővített kvint hangközöket.

Ismerje fel hallás után az alaphelyzetű dūr, moll, szűkített és bővített hármashangzatokat; tudja kottaképről azonosítani és adott hangra szerkeszteni.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ismerje a funkciókat, a periódus és a kisformák felépítését.

Ismerje a bécsi klasszikus zeneszerzőket.

Tudja ismereteit alkalmazni hangszertanulása során is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A tanult zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Zenei élményanyag bővítése.
- A periodizáló és funkciós zenei gondolkodás megismertetése a bécsi klasszikusok művei alapján.
- A többszólamú éneklési készség fejlesztése.
- A tanult magyar népzenei anyag bővítése modális és a dunántúli pentaton hangkészletű dalokkal.
- A zenei elemző képesség fejlesztése.
- A zenei pályára készülő emeltszintű felkészítése.

Zenei ismeretek és hallásfejlesztés

- Az előző évek készségfejlesztési eredményeinek átfogó (globális) alkalmazása.
- A belső hallás és a zenei memória további intenzív fejlesztése.
- Átkötés, pontozás, harminckettedek elsajátítása, gyakorlása.
- Az alla breve további gyakorlása.
- A népzenei anyagban arányok, szimmetriák, aszimmetriák megfigyelése.
- 5/8, 8/8 (3+3+2) gyakorlása ritmusfeladatokkal.
- Műdalok éneklése zongorakísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
- Kétszólamú vagy hangszerkíséretes klasszikus művek éneklése, megfigyeltetése, elemzése.
- A módosított szolmizációs hangok gyakorlása (di, ri, fi, szi, ta, ma) hangok énekléssel, különböző fordulatokban.
- Alterált hangok, mint a díszítés, és mint a hangnemváltás eszközei.
- A kromatika megfigyelése.
- Kromatikus fordulatok gyakorlása énekléssel: lapról olvasási anyagban és hallás után.
- A késleltetés megismertetése.
- A nyolcütemes klasszikus periódusforma dallam- és ritmusfordulatai.
- Dallami variánsok, figuráció.
- Könnyű hangközmenetek éneklése szolmizálva és ábécés névvel.
- Hangközmenetek megszólaltatása egyéni éneklés és zongora együtthangzásával is. Transzponálás a tanult hangnemekbe.
- A klasszikus dúr és moll zene funkciós rendjének gyakorlása.
- T–D–T; T–S–D–T kapcsolatok.
- T–D funkcióváltás felismerése hallás után.
- Funkciós kísérszólam éneklése a dallamhoz, szolmizálva és ábécés nevekkal.
- A funkciójelző basszus árnyaltabb használata.
- Maggiore– minore kapcsolatok, dallamok transzformálása.
- Kitérés, moduláció a domináns hangnembe.
- Két- és többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesekkel is.
- A hangközök rendszerezése.
- A tiszta, kis és nagy hangközök éneklése, felismerése és megnevezése ábécés nevekkal az eddigi hangnemekben.
- A bővített kvart és szűkített kvint éneklése oldással a tanult hangnemekben.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Könnyű hangközmenetek éneklése szolmizálva, megnevezése ábécés nevekkkel, lapról olvasása, írása hallás után.
- A dúr és moll hármashangzatok alaphelyzetben és fordításokban.
- A szűkített és bővített hármashangzatok alaphelyzetben, oldással.
- A dominánsseptim oldással dúrban és mollban; éneklés szolmizálva és ábécés nevekkkel, felismerés felbontásban vagy együtthangzásban, felismerés kottakép alapján is, építés.
- A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.
- Dúr és moll hangsorok 5#, 5b előjegyzésig.
- Modális hangsorok elsajátítása, felismerése kottakép alapján.

A formaérzék fejlesztése:

- Zárlatok: fél- és egész-zárlat. álzárlat.
- A klasszikus (és romantikus) dal, a két- és háromtagú kis formák, visszatérési típusok megfigyelése.
- Triós forma, rondó-, szonátaforma megismerése (könnyű szonatinákon keresztül).

Zenei olvasás, írás

- Könnyű periódusok lapról éneklése.
- Könnyű hangközmenetek lejegyzése hallás után.
- A kétszólamú írás bevezetése (a kísérő szólamban funkciós főhangokkal).
- Könnyű periódusok lejegyzése (funkciót jelző basszussal).
- Népdalok lejegyzése szöveggel, énekes diktálás után.
- A kétszólamú művek megszólaltatása ének–hangszer előadásban is.

Zenehallgatás

- A ritmikai, dallami és harmóniai elemek szerepe a zenei kifejezésben (alteráció, késleltetés, hangzatfelbontások, kromatika, funkciók, zárlatok: feszültség – oldás, hangnemi kitérés, moduláció).
- A bécsi klasszikus zene előadói gyakorlatának megfigyelése.
- A szonátaforma megismerése, elemzése zenehallgatással is.
- A kis formák felismerése hallás után.

Rögtönzés

- Ritmuskíséret rögtönzése aszimmetrikus népdalokhoz.
- Osztinátók.
- Periódus kiegészítése: megadott előtaghoz utótag rögtönzése (A–Av, A–B).
- Periódusok zenei anyagának variálása a megismert ritmikai és dallami elemekkel (hangzatfelbontás, kromatika, késleltetés stb.).
- Funkciójelző basszus szólam rögtönzése ismert periódushoz dúrban, mollban.

A zenei elemző képesség fejlesztése:

- A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
- A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.
- A stílusjegyek és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).

Zenei szakkifejezések ismerete

- Hangnemi rokonságok, maggiore– minore, a hangnemi kitérés, moduláció.
- Hangközfördítések, hangzatfordítások.
- Tritonusz.
- Figuráció.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Alteráció, kromatika.
- Funkciók, funkciós vonzás, funkciós főhangok.
- Késleltetés.
- Kadencia, fél- és egész-zárlat, álzárlat.
- Előjáték, utójáték, visszatérés, coda.
- Homofon, polifon szerkesztési mód.
- Imitáció.
- Orgonapont.
- Hangszeres és vokális zene.
- Dal, opera, ária, szimfónia.
- Kamarazene, duó, duett, trió, tercett, kvartett, kvintett.
- Kisformák.
- Triós forma, szonátaforma, rondóforma, variáció.
- Bécsi klasszikusok, Köchel-jegyzék, opus.
- A tanult zenei anyagban előforduló előadási jelek és tempójelzések.

Ajánlott tananyag

Bécsi klasszikus hangszerkíséretes dalok, duettek.

Jól énekelhető szemelvények (témák) a szonátaforma, a szimfónia menüett tételének (triós forma) és az opera és a kamarazene megismeréséhez.

Könnyű XX. századi dal, kórusmű vagy éneklésre alkalmas hangszeres darab.

Kodály Zoltán: Biciniumok

Darabok Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatából.

Dobszay László: A hangok világa IV. és V. kötet, Útmutatók

J. Irsai Vera: Énekeljünk, muzsikáljunk

Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény

Tegzes György: Hétfokú olvasógyakorlatok

Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)

Kodály Zoltán: Biciniumok

Szőnyi Erzsébet: Biciniumok

Szőnyi Erzsébet: A zenei olvasás írás gyakorlófüzetei

Német–Nógrádi–Puster: Szolfézs antológia

Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanár képzés Kodály Zoltán pedagógiai művei alapján

Molnár Antal: Klasszikus kánonok

Péter József: 165 kánon

W. A. Mozart: 30 kánon

Bárdos Lajos: 70 kánon

Molnár Antal: Klasszikus kánonok

Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében

Győrffy István: Dallamírási feladatok

Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I.

Ajánlott zenehallgatási anyag:

J. Haydn, W. A. Mozart, L. Beethoven dalok, hangszeres táncok. Kamaraművek. Opera részletek.

Hangszeres szonáta és rondó megfigyelése hallás után is.

Követelmény

Tudjon a tanuló tíz bécsi klasszikus dallamot, öt magyar népdalt és két Kodály biciniumot énekelni.

A megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.

Ismerje a kvintoszlopot 5#, 5b előjegyzésig.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ismerje fel hallás után a tanult hangközöket, tudja azokat felépíteni a tanult hangnemekben.
Tudjon lejegyezni egyszerű hangközmenetet.

Ismerje fel hallás után a négyféle hármashangzatot, a dúr és moll hármashangzatok fordításait valamint a dominánszeptim hangzatot.

Tudja megadott hangnemben énekelni ábécés nevekkkel és felismerni kottaképről is.

Ismerje a funkciós főhangokat dúrban és mollban.

Tudja az ezekre építhető hármashangzatokat.

Ismerje fel a T–D funkcióváltást hallás után.

Tudjon könnyű, funkciós főhangokkal kísért kétszólamú dallamot lejegyezni,

Tudjon könnyű dallamot lapról olvasni szolmizálva és ábécés nevekkkel,

Tudjon könnyű periódusnyi dallamot memorizálni kottakép vagy hallás alapján.

Tudja használni a zenei szakkifejezéseket.

Ismereteit tudja alkalmazni hangszeres tanulmányai során is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A memoriter anyag egyéni bemutatással.
- A műzenei szemelvények, ritmus– és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A bécsi klasszikus zene periodizáló és funkciós gondolkodásának elmélyítése nagyobb lélegzetű formákkal.
- Betekintés a romantikus zeneirodalomba.
- Ismerkedés a XX. századi zene hangzásvilágával.
- Az eddig elsajátított magyar népdalkincs bővítése.
- Tudatos zenehallgatásra nevelés.

Ismeretanyag, hallásfejlesztés

- Az előző évfolyamban tanult ritmusok további gyakorlása, alkalmazása.
- Nyolcad szinkópa, tizenhatod triola és változataik, szinkópaláncok, ritmusgyakorlatok.
- Augmentálás, diminuálás.
- Aszimmetrikus ritmusok megfigyelése, gyakorlása, elsajátítása.
- Klasszikus és romantikus dalok, duettek, megszólaltatása.
- Klasszikus kánonok éneklése.
- Alterált fordulatok gyakorlása lapról olvasással, memorizálással.
- Az alterációk szerepének megfigyelése, enharmónia.
- Könnyű klasszikus, romantikus és XX. századi dalok, énekelhető szemelvények, kórusművek elsajátítása olvasással, énekléssel, memorizálással.
- Két– vagy többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesekkel is.

Hangközök:

- A szűkített szeptim, a nóna és decima hangköz fogalma, gyakorlása.
- A belső hangközhallás intenzív fejlesztése, törekvés a szolmizáció, fokozatos elhagyására.
- Hangközmenetek (hangnemi kitéréses is) éneklése, szolmizálva, ábécés névvel.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A hangközök zenei szerepének megfigyelése (alterációk és funkciók).
- A dallam és funkciós kíséret megfigyeltetése, éneklése.

Hangzatok:

- Az eddig tanultak hallási elmélyítése.
- A szűkített hármashangzat megfordításai. Oldás dúrban és mollban.
- A szűkített szeptimhangzat felépítése, oldása.
- A dúr és moll hangsor minden fokára (kiemelten a funkciós főhangokra épített hármashangzatok).
- A fá mint domináns basszushang (az V2 – I6 kapcsolat megfigyeltetése a foksám tudatosítása nélkül).
- Egyszerű hangzatmenetek éneklése, lejegyzése.
- A hangközök és hangzatok funkciós jelentőségének megfigyelése.

Hangsorok:

- Dúrok, mollok, vezetőhangok 7#, 7b előjegyzésig, a kvintkör.
- A modális hangsorok jellemzőinek elsajátítása, éneklés, felismerés, gyakorlása 5#, 5b előjegyzésig.
- Hangnemi rokonságok.

A formaérzék fejlesztése

- Rendhagyó periódusok egyszerű két- és háromtagú klasszikus formák éneklése, elemzése.
- Az álzárlat, mint a bővítés eszköze.
- A szonátaforma alaposabb ismerete.

Zenei olvasás, írás

- Könnyű, klasszikus, alterációs fordulatokat tartalmazó, moduláló periódusok lapról éneklése szolmizálva, alkalmi hangzóval (szöveggel) és ábécés névvel.
- Hangköz-, hangzatmenetek éneklése, lejegyzése.
- Műdalok olvasása hangszerkísérettel (tanár, esetleg tanuló közreműködésével).
- Részletek éneklése, elemzése Bartók Béla Mikrokozmosz c. művéből.
- Könnyű alterációs fordulatokat tartalmazó nyolcütemes klasszikus periódusok lejegyzése (funkciós basszussal).
- Memorizálás kottakép, valamint hallás után.
- Hangközmenetek, hangzatmenetek, könnyű kétszólamú szemelvények ének–zongorás megszólaltatása egyénileg is.
- Könnyű XX. századi kórusművek, énekelhető szemelvények megszólaltatása.

Rögtönzés

- Teljes periódusok rögtönzése megadott támpontok alapján.
- Változatosabb funkciójelző basszus–szólam éneklése dallamhoz.
- Egyszerű, megadott periódusok zenei anyagának variálása a megismert klasszikus zenei elemekkel.

A zenei elemző képesség fejlesztése:

- Hangnemi kitérés és moduláció megfigyelése a domináns és párhuzamos hangnembe.
- A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
- A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.
- A stílusjegyek felismerése és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).
- Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatból megismert fordulatok megfigyelése (pl. növekedés, fogyás, pont, vonal, dúr, moll bitonalitása).

Zenehallgatás

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A klasszikus szonáták, szimfóniák versenyművek tételeinek formai megfigyelése hallás után is.
- Variációk, variációs tételek – későbbi korokból is.
- Kamarazenei együttesek megismerése: duó, trió, kvartett, kvintett.
- Romantikus dalok és kis formák zenei (hangszeres karakterdarabok) kifejezőeszközeinek megfigyelése.
- Válogatás XX. századi művekből (pl. Bartók Béla: Concerto).
- Stílusfelismerések zenehallgatás alapján.

Zenei szakkifejezések

- A hangnemi rokonság.
- Főhang, váltóhang, átmenőhang, figuráció, körülírás, késleltetés, előlegezés.
- Bővült periódusok, külső és belső bővülés, nagy- és kisütemes írásmód.
- Zárlatok (gyenge, erős, stb. álzárlat).
- Klasszikus táncok.
- A szonáta- és a variációs forma.
- A klasszikus szimfónia, versenymű.
- Az opera, nyitány, ária, recitativo.
- Prozódia.
- Tempó- és előadási jelzések: az elsajátított zenei anyag szerint.

Ajánlott tananyag

Klasszikus dalok, duettek, tercettek, kórusrészletek válogatása énekes megszólaltatáshoz.

A klasszikus stílushoz közelálló romantikus műdalok és szemelvények.

Könnyű, első sorban vokális XX. századi művek.

Aszimmetrikus metrumú magyar népdalok.

Dobszay László: A hangok világa V. kötet és Útmutató

Agócsy László: Zenei olvasókönyv

J. Irsai Vera: Énekeljünk, muzsikáljunk

Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény

Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán: 77 kétszólamú énekgyakorlat

Molnár Antal: Klasszikus kánonok

Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!

Péter József: 165 kánon

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás-olvasás gyakorló füzetek

Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanár-képzés Kodály Zoltán pedagógiai művei alapján

Németh Rudolf – Nógrádi László – Puster János: Szolfézs antológia

Forrai Miklós: Duettek I–II.

Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)

A. Schönberg: A zeneszerzés alapjai

Frank Oszkár: Alapfokú zeneelmélet

Frank Oszkár: Hangzó zeneelmélet

Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében.

Frank Oszkár: A klasszikus moduláció

Frank Oszkár: Schubert dalok

Győrffy István: Dallamírási feladatok

Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok I. II. kötet.

Követelmény

Tudjon a tanuló tíz bécsi klasszikus és romantikus dallamot énekelni és szöveggel előadni, a megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ismerje a kvintkört.

Ismerje fel a hangközöket a tiszta prímától a nagy decimáig, hallás után, együtthangzásban és kottaképről.

Tudja a hármashangzatokat, fordításait és a tanult négyeshangzatokat 5#, 5b előjegyzésig a dúr és moll hangsorokban.

Ismerje fel hallás után a dúr, moll és szűkített hármashangzatokat és megfordításait; az alaphelyzetű bővített hármashangzatot, valamint a dominánsszeptim- és a szűkített szeptimhangzatot együtthangzásban vagy felbontásban.

Tudjon hallás után lejegyezni:

- alterációt tartalmazó hangközmenetet,
- egyszerű hangzatmenetet,
- bécsi klasszikus periódus funkciót jelző, változatos alsó szólammal.

Tudjon

- lapról énekelni (stílusosan, muzikálisan) a tanult anyagnál könnyebb dallamot (4#, 4b előjegyzésig) szolmizálva, vagy alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkal
- a tanult anyagnál könnyebb periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után memorizálni,
- adott periódus előtagjához utótagot rögtönözni,
- ismerje fel hallás után a funkcióváltozásokat,
- ismerjen fel hallás után egyszerű műzenei formákat (kis két- és háromtagúság, da capo stb.),
- legyen képes önálló elemzésre hallás után a tanult formákban.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással,
- A memoriter anyagból egyéni bemutatás,
- A műzenei szemelvények, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A zenei élményanyag bővítése.
- A barokk zene alapvető stílusjegyeinek megismerése.
- A zenei pályára készülő tanulók zenei készségeinek fejlesztése.
- A továbbtanuláshoz szükséges ismeretek rendszerezése.
- Az önálló gyakorlás – tanulás, elemzés képességének kialakítása.

Ismeretanyag, készségfejlesztés

- A hallás utáni megfigyelőképesség fejlesztése.
- Klasszikus és barokk áriák, színpadi betétdalok, vokális és énekelhető hangszeres művek, szemelvények megszólaltatása kottakép alapján.
- A hangnemi kitérés és moduláció megfigyelése.
- A klasszikus zárlatok megfigyelése, éneklése.
- Rendhagyó klasszikus periódusok elemzése.
- Kisütemes és nagyütemes periódusok, „fordított” periódusok.
- Imitáció, tonális és reális válasz.
- Jellegzetes barokk fordulatok (szekvencia, ellenmozgás, komplementer ritmus) megfigyelése, hangoztatása, éneklése.
- Betekintés a XX. századi zene formavilágába: dalok, művek témáinak, memorizálása.
- A XX. századi művek feldolgozása: egészhangú skála, akusztikus skála, kvartépítkezés, tizenkétfokúság, cluster fogalmainak megismerése.
- Az eddig tanult hangközök rendszerezése, gyakorlása.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Hangköz- és hangzatmenetek további gyakorlása.
- Könnyű Reihe megszólaltatása hangszeren.
- Intenzív hangközhallás fejlesztés a szolmizáció fokozatos elhagyása érdekében.
- A hármashangzatok és fordításai gyakorlása, abszolút rendszerbe helyezése.
- A bővített hármashangzat fordításai (oldással).
- A dominánsszeptim- és szűkített septimhangzat gyakorlása oldással.
- A fentiek éneklése szolmizálva, ábécés nevekkel tonalitásban, tonalitáson kívül, azonos alsó hangokra is.

Zenei olvasás, írás

- Alterációt, hangnemi kitérést, modulációt tartalmazó klasszikus periódusok, barokk dallamok lapról olvasása, éneklése szolmizálva, alkalmi hangzókkal (szöveggel) és ábécés nevekkel.
- Könnyű XX. századi szemelvények éneklése, lehetőleg ábécés nevekkel.
- Hangköz- és hangzatmenetek éneklése szolmizálva, ábécés nevekkel, lejegyzése hallás után.
- Kétszólamú, bővülést, hangnemi kitérést, esetleg modulációt tartalmazó klasszikus periódusok lejegyzése.
- Népdalok lejegyzése énekes diktálás után szöveggel.
- Memorizálási feladatok kottakép, valamint hallás után.
- Funkciójelzéses dallamok, egyenletes ritmusú – hangnemi kitérést tartalmazó – kétszólamú menetek ének-zongorás megszólaltatása egyénileg is.
- Homofon és könnyű polifon többszólamúság énekelve és hangszereken előadva is.
- Hangszerkíséretes műdalok, áriák két- vagy többszólamú vokális művek megszólaltatása különféle hangszeres együttesekkel is.
- Könnyű XX. századi kórusművek, énekelhető szemelvények megszólaltatása, memorizálása.

Rögtönzés

- Periódus előtagjához moduláló utótag rögtönzése.
- Dallamhoz basszus rögtönzés.
- Egyszerű, megadott periódusok zenei anyagának variálása a megfigyelt, elsajátított klasszikus fordulatokkal.
- Improvizáció Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatból megismert zenei elemekkel.

A zenei elemző képesség fejlesztése:

- A tanult ismeretek alkalmazása a zeneművek feldolgozása során.
- A hangközök, hangzatok funkciós jelentősége, zenei értelmezése.
- A stílusjegyek felismerése és az alapvető zenei összefüggések megfigyeltetése (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma).
- Bartók Béla Mikrokozmosz sorozatból megismert fordulatok megfigyelése (pl. növekedés, fogyás, pont, vonal, dúr, moll bitonalitása).

Zenei szakkifejezések

- Aautentikus, összetett zárlat.
- Poliritmika, hemiola.
- Számozott basszus.
- Tonalitás, bitonalitás, politonalitás.
- Akusztikus skála, egészhangú skála, tizenkétfokúság.
- Cluster.
- Szvit, opera, kantáta, oratórium, korál, recitativo, ária.
- A szvit jellegzetes táncételei.
- A barokk versenymű, concertálás.
- Fuga, reális és tonális válasz.
- Opera, recitativo, ária, betétdal.
- Szonátaforma, rondóforma, variációs forma.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A klasszikus versenymű, kadencia.
- Tempó– és előadási jelek a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Klasszikus zenei szemelvények. Dalok, áriák, duettek, kánonok.
Barokk dalok, könnyű áriák, két– és háromszólamú vokális művek.
Reneszánsz kórusművek, táncok. Kodály Zoltán könnyebb kórusművei.
Néhány XX. századi énekes és hangszeres mű.
Magyar népdalok.
Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és Útmutató
Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény
Németh Rudolf – Nógrádi László – Puster János: Szolfézs antológia
Kodály Zoltán: 15 kétszólamú énekgyakorlat
Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat
Kodály Zoltán: 77 kétszólamú énekgyakorlat
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetek
Legányné Hegyi Erzsébet: Bach példatár I.
Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret II.
Kodály Zoltán – Vargyas Lajos: Magyar népzene
Dobszay László: A magyar dal könyve
Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I–II.
Forrai Miklós: Duettek I–II.
Bartók Béla: Mikrokozmosz
Bartók Béla: Gyermeknek
Bartók Béla: 27 egyenműkar
Kodály Zoltán: Gyermek– és nőikarok
Máriási István: Bevezetés a barokk zene világába
Agócsy László: Bach olvasókönyv
Frank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében
Frank Oszkár: A funkciós zene harmónia– és formavilága
Frank Oszkár: A klasszikus moduláció
Frank Oszkár: Bevezetés a Mikrokozmosz világába
Kortárs zeneszerzők hangszeres darabjai a tanulók repertoárjából
Párkai István: Modern kórusművek (Népművelési Intézet)
Győrffy István: Dallamírási feladatok
Nógrádi László – Papp Károlyné – Spiegel Marianna: Dallamírási feladatok II– III. kötet.
Nógrádi László – P. Vesztróczi Judit – Szatmári Judit: Muzsikáljunk együtt, Szolfézs 8 (kazetta és munkafüzet)

Ajánlott zenehallgatási anyag

- Reneszánsz kórusművek
- Szvit, korál, kantáta–, passió–, oratórium–, versenymű–, operarészletek, hangszeres darabok (H. Purcell, G. F. Händel és J. S. Bach művei)
- Válogatás Bartók Béla, Kodály Zoltán kórusműveiből, hangszeres darabjaiból, I. Sztravinszkij, C. Orff műveiből, valamint magyar kortárs zeneszerzők (pl. Kurtág György) darabjaiból.

Követelmény

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tudjon a tanuló tíz periódus terjedelmű barokk és klasszikus dallamot, tíz népdalt szöveggel emlékezetből, öt művet a XX. századi könnyen énekelhető szemelvényekből (elsősorban Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből).

A megszólaltatás legyen stílusos és muzikális.

Ismerje

- a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig,
- a modális hangsorokat, tudja énekelni azokat ábécés nevekkal 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja énekelni ábécés nevekkal a hangközöket, hármashangzatokat és fordításaikat, valamint a tanult négyeshangzatokat dúr és moll hangsorokban. Ismerje fel együtthangzásban hallás után.

Tudjon lejegyezni

- alterációt, hangnemi kitérést tartalmazó hangközmenetet,
- kétszólamú klasszikus vagy barokk dallamot

Tudjon lapról énekelni hasonló nehézségi fokú dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkal.

Tudjon memorizálni a tanult anyagnál könnyebb, periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után.

Tudjon rögtönözni

- periódus előtaghoz utótagot,
- funkciós dallamhoz funkciójelző második szólamot.

Ismerje fel hallás után az egyszerű műzenei formákat.

Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és stílusjegyeit.

Ismerje a szonáta-, rondó- és variációs formák felépítését.

Legyen képes az alapvető zenei összefüggések felismerésére (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), önálló elemzésre

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A memoriter anyagból egyéni bemutatás.
- A műzenei szemelvények, ritmus- és dallami elemek, zenei ismeretek elsajátításának bemutatása csoportos és egyéni munkával

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat

Ismerje fel hallás után is kottaképről a tanult ritmusképleteket, metrumokat.

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4#, 4b előjegyzésig.

Ismerje a

- pentaton hangsorokat.
- a dúr és moll hangsorokat 5#, 5b előjegyzésig,
- a háromféle moll hangsort,
- a kvintkört.

Ismerje fel a művek hangnemeit hangszeres anyagához kapcsolódóan is.

Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:

Tudja azonosítani a hangszeres tanulmányaihoz kapcsolódóan a tanult hangközöket, hármashangzatokat és a domináns szeptim hangzatot, ismerje fel ezeket kottakép és hallás alapján.

Ismerje a funkciós főakkordokat 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja ezeket kottaképről azonosítani hangszeres anyagához kapcsolódóan is.

Ismerje a funkciós vonzást, a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát.

Tudjon lejegyezni:

- rövid szótagszámú, tempo giusto magyar népdalt szöveggel,
- igen könnyű műzenei periódust funkciót jelző basszussal.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Legyen képes a fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni.

Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban is alkalmazni):

- a magyar népzene stílusjegyeit,
- a periódus fogalmát,
- a kis formákat,
- a triós formát,
- a klasszikus szonátaformát,
- a rondót.

Rendelkezzék alapvető zenetörténeti tájékozottsággal: a tanulmányai során érintett zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (elsősorban a barokk és a bécsi klasszikus zenében).

Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a kvintkört, tudja a hangsorokat 7#, 7b előjegyzésig;
- a modális hangsorokat, tudja énekelni azokat ábécés nevekkkel 4#, 4b előjegyzésig.

Tudja énekelni

- ábécés nevekkkel a hangközöket, hármashangzatokat és fordításait, valamint a tanult négyeshangzatokat dúr és moll hangsorokban.

Ismerje fel a fentieket együtthangzásban hallás után.

Tudjon lejegyezni

- hangközmenetet, kétszólamú klasszikus vagy barokk dallamot

Tudjon lapról énekelni könnyebb dallamot

Tudjon memorizálni a tanult anyagnál könnyebb, periódusnyi dallamot kottaképről vagy hallás után.

Ismerje fel hallás után az egyszerű műzenei formákat.

Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és stílusjegyeit.

Ismerje a szonáta–, rondó– és variációs formák felépítését.

Legyen képes az alapvető zenei összefüggések felismerésére (ritmika, dallam, funkció, harmónia, forma), önálló elemzésre

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

Írásbeli, és/vagy szóbeli vizsga

A vizsga feladatait az iskola választja ki az A) és B) feladatsor közül vagy a helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama

Szolfézs

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.

A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

„A” tagozat

Írásbeli vizsga

A/ Feladatsor

1. Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből; 4–5 kérdés a megismert, hangsorokra, hangközökre, hangzatokra, formai ismeretekre, stílusokra vonatkozóan
2. Könnyű klasszikus periódus mindkét szólamának lejegyzése „keretes” diktálás alapján.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az idézet 3/4 vagy 4/4-es löktetésű, nem moduláló, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmaz, a felső szólamban könnyebb alteráció előfordulhat.

A tanulók számára adott: a kulcsok, az előjegyzés, a metrum, a kezdőhangok értékkel és néhány „támpont”-hang.

Az idézet zongorán tizszer hangozhat el.

3. Klasszikus zenei szemelvény elemzése hallás– és kottakép alapján. A tanuló számára adott a mű kottaképe. A szemelvény (vagy mű) kis kéttagú, vagy háromtagú forma legyen. Az elemzés szempontjai: hangnem, forma megállapítása, dallami, ritmikai, funkciós zenei történések jelölése illetve felsorolása. A művet a tanár zongorán bemutathatja.

B) feladatsor

1. Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből; 4–5 kérdés a megismert, hangsorokra, hangközökre, hangzatokra, formai ismeretekre, stílusokra vonatkozóan
2. Egy magyar népdal dallamának lejegyzése. A népdal új stílusú, négysoros, legfeljebb 8–10-es szótagszámú, tempo giusto, izometrikus.
A tanulók számára adott a violinkulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.
A népdal tizszer hangozhat el a megadott abszolút magasságban, énekes előadásban.
3. Könnyű klasszikus zenei szemelvény elemzése hallás– és kottakép alapján. A tanuló számára adott a mű kottaképe. A szemelvény vagy teljes mű: kis kéttagú, vagy háromtagú forma. Az elemzés szempontjai: hangnem, forma megállapítása, dallami, ritmikai, funkciós zenei történések jelölése illetve felsorolása. A művet a tanár zongorán bemutathatja.

Mindkét feladatsorhoz ajánlott feladatlap készítése.

Szóbeli vizsga

1. Memoriter anyag:

A vizsgázó

- tudjon előadni öt népdalt,
- ismerje a dalok legfontosabb stílusjegyeit;
- tudjon megszólaltatni öt műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező),
- ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

2. A vizsgán a tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a hatodik évfolyam követelményei alapján. Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga tartalma

„B”-tagozat („B”-tagozaton a vizsga mindkét része kötelező.)

Írásbeli vizsga

1. Hangközmenet: 11 hangközből álló tonális hangközmenet lejegyzése, a hangközök megnevezésével. A tanuló számára adott a violinkulcs, előjegyzés és a kezdő hangköz, elnevezéssel együtt. A hangközmenet zongorán hatszor hangozhat el.

2. Hangzatilejegyzés

10 akkord felismerése és lejegyzése adott hang(ok)ra, oldással együtt

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A tanuló számára adott a violinkulcs és a hangzatok alsó hangja. A feladat zongorán hatszor hangozhat el.

3. Kétszólamú klasszikus periódus lejegyzése funkciós basszussal

Az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 – változatos ritmikai, dallami fordulatokat tartalmazhat.

A tanuló számára adott: a kulcsok, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang értékkel.

Az idézet zongorán tízszer hangozhat el.

A feladatsorhoz ajánlott feladatlapot készíteni.

Szóbeli vizsga

1. Egyszólamú klasszikus dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva és hangnévvel.

Az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 – változatos ritmikai, dallami fordulatokat tartalmazhat.

2. Memoriter anyag:

A vizsgázó

– tudjon élményszerűen előadni tíz népdalt,

– ismerje azok legfontosabb jellemzőit;

– tudjon megszólaltatni öt műzenei szemelvényt szóló énekléssel vagy éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező),

– ismerje az énekelt darabok legfontosabb zenei jellegzetességeit.

3. A tanuló elemezzen egy választott hangszeres darabot, amellyel kapcsolatban a vizsgabizottság kérdéseket tehet fel a hatodik évfolyam elvégzése utáni követelmények alapján. Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

– A feladat helyes megoldása, a válaszok pontos, világos jelölése

– dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottairási készség, külalak.

– Az elemzési szempontokra adott válaszok teljessége, helytállósága, a jelölések pontossága.

A szóbeli vizsga értékelése

– a választott zenei anyag élményszerű megszólaltatása

– általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),

– zenetörténeti tájékozottság,

– stílusismeret,

– formai ismeretek,

– tájékozódás a zenei műfajok között.

Továbbképző évfolyamok „A”- tagozat

7. évfolyam „A”- tagozat

Fejlesztési feladatok

– A zenei élményanyag bővítése, a zenei készségek további fejlesztése.

– A régi európai műzene megismerése a gregoriántól a XVI. század vokális művészetén keresztül a kora barokkig.

– A középkor világi zenéje.

– A reneszánsz zene fénykora.

– Az opera keletkezése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A két – (és több) szólamú éneklés zenei élményének megteremtése.
- Nevelés az értékes zene szeretetére, tudatos zenehallgatásra.

Ismeretanyag, hallásfejlesztés.

- A gregorián és reneszánsz kottakép (kulcsok, ütemjelzők).
- Gregorián dallamok éneklése szolmizálás nélkül, hangzókkal.
- Trubadur, Minnesänger dalok, chansonok.
- Könnyű két- és háromszólamú reneszánsz kórusművek éneklése, szólamainak memorizálása.
- A homofon és polifon szerkesztésmód megfigyelése.
- Az imitáció, a reális és tonális válasz.
- Kodály Zoltán reneszánsz stílusban komponált pedagógiai műveinek megszólaltatása.
- A reneszánsz stílusjegyek megfigyelése.
- Kvintpárhuzamok, alaphármashangzat sorozatok éneklése.
- Modális dallamok transzformálása.
- A hangközök ismétlése, hallási elmélyítése.
- Új hangközök elsajátítása: duo- és tredecima.
- A modális hangsorok megismerése, a jellegzetes hangközök kiemelése.
- Modális fordulatok megfigyelése, éneklése.
- Plagális zárlatok megszólaltatása.
- Memóriafejlesztés: témák, rövidebb zenei egységek éneklése, memorizálása, írása emlékezetből.
- Jellemző hangzások, szólammozgások követése hallás után is.
- Reneszánsz kórusművek szerkesztésmódjának megfigyelése.
- Stílusjegyek összegyűjtése.

Zenei szakkifejezések

- Melizma.
- Motetta, mise, carol, anthem.
- Madrigál, korál, zsoltár.
- A gregorián mise állandó részei.
- Recitatívó, ária, continuo.
- Plagális zárlat.
- Tempó- és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Zenei szemelvények énekléshez a középkor egyszólamú egyházi és világi zeneműveiből.

Gregorián ének, trubadúr dallam, valamint régi modális zenei szemelvények.

Válogatás az európai többszólamúság XV–XVI. századi műveiből.

Reneszánsz kórusművek, hangszeres művek.

(Clemens non Papa, Josquin des Prés, A. Willaert, O. Lassus, G. P. Palestrina, G. Gastoldi, L. Marenzio és más szerzők művei).

Néhány mű Kodály Zoltán reneszánsz kétszólamú énekgyakorlataiból.

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei

Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához

Dobszay László: A gregorián ének kézikönyve

Szendrey Janka – Dobszay László – Rajeczky Benjamin: Magyar gregorián

Lassus: 24 kétszólamú motetta

Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény

Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret

Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat

Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Fodor Ákos: Schola cantorum I–XIII.
Rajeczky Benjamin: Mi a gregorián?
Rajeczky Benjamin: Magyarország zenetörténete
Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk
Szabolcsi Bence: Zenetörténet
Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III.
Várnai Péter: Oratóriumok könyve
A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)
A zenehallgatási anyag partitúrái.

Ajánlott zenehallgatási anyag
A gregorián és reneszánsz műfajok megismerése zenehallgatással.
A középkor világi zenéje.
A mise állandó részeinek megfigyelése.
A korabaro operák, C. Monteverdi (pl. operarészlet), H. Schütz (motetta), H. Purcell, és más szerzők művei.
Reneszánsz hangszerek hangzásának megismerése.

Követelmény
Tudjon a tanuló három gregorián dallamot önállóan, két reneszánsz kórusművet és két művet Kodály Zoltán pedagógiai műveiből éneklőtársakkal zeneileg igényesen előadni.
Ismerje a kvintkört.
Tudjon könnyű egy- vagy kétszólamú modális részletet hallás után leírni.
Tudjon harmóniai fordulatokat elemezni.
Ismerje a feldolgozott zenei korszak legfontosabb stílusjegyeit, műfajait és zeneszerzőit.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
– A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított stílusjegyek alapján.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok
– Zenei élményanyaggyűjtés a barokk kor zenéjéből.
– A stílus alapos megismerése, elsősorban J. S. Bach és G. F. Händel alkotásai alapján.
– A zenei készségek elmélyítése.
– A zenei áttekintési képesség fejlesztése.
– Nevelés az értékes zene szeretetére.

Ismeretanyag, hallásfejlesztés
– A barokk hangszeres műfajok áttekintése.
– A barokk variáció (folia, chaconne, passacaglia).
– Az oratórium.
– Barokk áriák, dalok hangszerkísérettel, duettek, kórusrészletek, korálok megszólaltatása énekléssel, memorizálással.
– A barokk harmóniafordulatok ismerete, elemzése, felismerése kottáról.
– A barokk műfajok jellegzetes stílusjegyeinek megismerése, kiemelése, megszólaltatása (komplementer ritmika és dallam; szekvencia, motorizmus, dinamika stb.).
– Az invenció és a fuga felépítésének megfigyelése, elemzése.
– Téma, szólambelépések, ellentéma. Hangnemműváltások.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Imitáció, reális, tonális válasz.
- Zenei részletek éneklése, memorizálása, megszólaltatása hangszerekkel is.
- Kánonok.
- Többszólamú énekgyakorlatok.
- Könnyű barokk dallamok lapról olvasása alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkal.
- Zenei írás (hallás vagy kottakép memorizálása alapján) igen könnyű kétszólamú barokk homofon és polifon műrészletek lejegyzése.

Rögtönzés

- Imitáció, reális, tonális válasz szerkesztése, rögtönzése.

Zenehallgatás

- Válogatás az ajánlott zenehallgatási anyagból a jellegzetes ritmikai, dallami, harmóniai fordulatok– műfajok, stílusjegyek hallási megfigyeléséhez.
- A barokk billentyűs hangszerek hangszínének megismerése.
- Barokk zene meghallgatása eredeti hangszerek megszólaltatásával is.
- A fuga témák belépésének megfigyelése.
- Oratórikus művekben a szereplők dramaturgiai megfigyelése.

Zenei szakkifejezések ismerete

- Barokk táncok, a szvit tételei.
- Variációk: chaconne, folia, passacaglia.
- Concertálás, concerto grosso, continuo.
- Korál.
- Mise, oratórium, kantáta, opera.
- Fuga.
- Ellentéma.
- Dux, comes.
- Modulációs irányok.
- Rokon hangnemek.
- Számozott basszus.
- Tempó– és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei

Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény

Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat

Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához

Máriássi István: Bevezetés a barokk zene világába

Rajeczky Benjamin: Magyarország zenetörténete

Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk

Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III.

Várnai Péter: Oratóriumok könyve

C. V. Palisca: Barokk zene.

A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)

Szabolcsi Bence: Zenetörténet

Forrai Miklós: Ezer év kórusa

Bartha Dénes: A zenetörténet antológiája

Nagy Olivér: Partitúraolvasás

Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)

Bertalotti: 56 solfeggio

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Legányné Hegyi Erzsébet: Bach példatár II.
J. S. Bach: Négyszólamú korálfeldolgozások
Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és Útmutató
Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret I–II.
Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanítás Kodály Zoltán művei alapján
Győrffy István: Korál elemzések
Nógrádi László– Papp Károlyné– Spiegel Marianna: Dallamírás III. kötet
A zenehallgatási anyag partitúrái

Ajánlott zenehallgatási anyag

Válogatás C. Monteverdi (pl. operarészlet), H. Schütz (motetta), H. Purcell, F. Couperin, J. Ph. Rameau (hangszeres művek), A. Corelli (pl. La folia), A. Vivaldi (Négy évszak), A. Scarlatti, (dalok), D. Scarlatti (hangszeres) műveiből énekes megszólaltatáshoz.
G. F. Händel: áriák, recitativók, duettek, kórusrészletek vallásos és történelmi oratóriumokból (pl. Júdás Makkabeus, Messiás), zenekari művek témái : Vízizene)
J. S. Bach: motetta–, kantáta részletek, énekelhető hangszeres művek szemelvényei, versenyművek invenciók, fuga, szvittételek témái. (Jesu meine Freude, Parasztkantáta, Brandenburgi versenyek, d–moll zongoraverseny, a–moll hegedűverseny, egy kétszólamú invenció, Preludium és fuga a Wohltemperiertes Klavier sorozatból, d–moll preludium és fuga, h–moll szvit).
Néhány mű Kodály Zoltán barokk kétszólamú énekgyakorlataiból.

Követelmény

Tudjon a tanuló öt barokk dallamot (témát) énekelni zeneileg igényes megszólaltatással.
Tudjon két kétszólamú barokk művet, vagy barokk jellegű énekgyakorlatot éneklőtársakkal előadni (pl. Kodály: 15 kétszólamú énekgyakorlataiból).
Tudja a barokk concertálás, imitáció, fuga, tonális és reális válasz fogalmát.
Tudjon egyszerű barokk dallamot lapról énekelni, memorizálni.
Tudjon egyszerű harmóniamenetet kottaképről elemezni.
Tudja helyesen írni és kiejteni a zeneszerzők nevét, műveik címét.
Legyen képes elmélyíteni, alkalmazni új ismereteit a zenei összefüggések, formák, stílusjegyek felismeréséhez.
Legyen képes ismereteit hangszeres tanulmányaiban is alkalmazni.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított stílusjegyek alapján.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A bécsi klasszikus zene ismereteinek áttekintő ismétlése, elmélyítése.
- Élményanyaggyűjtés a romantikus zene alkotásaiból a jellegzetes stílusjegyek és műfajok, kiemelkedő zeneszerzők munkásságának megismerésével.
- A zenei készségek elmélyítése.
- A zenei áttekintési képesség fejlesztése.
- Nevelés az értékes zene szeretetére, tudatos zenehallgatásra.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ismeretanyag és készségfejlesztés

- A klasszikus zene stílusjegyeiről, műfajairól, a zeneszerzők munkásságáról tanultak összefoglaló ismételése.
- Klasszikus dalok, operarészletek, romantikus dalok, duettek, hangszeres darabok részleteinek éneklése kottaképről.
- A hangnemi kitérés, moduláció hallási elmélyítése: éneklése, gyakorlása szolmizálva dó–váltással.
- A hármashangzatok és a dominánsszeptim fordításainak éneklése és a hallás utáni felismerés gyakorlása.
- A szeptimhangzatok éneklése ábécés nevekkal, hangnemekben.
- A zárlattípusok éneklése felbontva memorizálása, hallás utáni felismerése.
- Az összetett autentikus zárlat megfigyelése.
- A váltóhangok, kromatika. Késleltetés, előlegezés.
- Jellegzetes alterált akkordok hangzási megfigyelése (a csoport képességei szerint).
- Jellegzetes hangközök a harmóniákban (pl. bővített szext).
- A dallam és harmónia szerves összefüggéseinek megfigyeltetése.
- Klasszikus (főként moduláló) periódusok lapról olvasása, ábécés nevekkal is.
- Könnyű hangközmenetek, hangzatmenetek éneklése, lejegyzése.
- Romantikus fordulatok, oldások hangközmenet-, illetve hangzatmenetszerű megszólaltatása – énekléssel, elsősorban ábécés nevekkal, alkalmi hangzókkal és lehetőség szerint zongorával is.
- Romantikus műdalok, duettek, tercettek, könnyű kórusművek szimfóniarészletek megszólaltatása hangszeres és énekes előadásban.(tanári közreműködéssel).
- A tercron fordulatok, az enharmonikus moduláció, a lebegő tonalitás hallási és kottaképi megfigyelése, éneklése, megszólaltatása kottakép alapján (hangszeren is).
- A belső hallás fejlesztése, törekvés a szolmizáció fokozatos elhagyására.
- Könnyű egy- és kétszólamú dallamok lejegyzése – mindkét stílusból – a dallamírás különböző lehetőségeivel (pl. keretes írás).
- Períódus (bővült, esetleg moduláló) lejegyzése könnyű funkciójelző basszussal (a csoport képességétől függően).
- A romantikus műfajok jellemzői.
- Zenei formák ismerete: a kiválasztott, hallgatott, feldolgozott zeneművek alapján (szimfonikus költemény, rapszódia, versenymű, nyitány, karakterdarabok jellegzetességei)

Rögtönzés:

- Períódus–előtagra utótag, esetleg moduláló utótag rögtönzése.
- Moduláló periódusok alsószólamának szerkesztése, rögtönzése.
- Hiányos dallamok kiegészítése.
- Dallamhoz kíséret szerkesztése.

Zenehallgatás

- Egy bécsi klasszikus szimfónia és egy opera (vagy oratórikus mű) feldolgozása.
- A funkciós forma– és harmóniavilág fokozatos fellazulásának megfigyelése hallás után is.
- A nemzeti romantikus zene sajátos zenei kifejezőeszközeinek megfigyelése hallás után.
- Hangszerelés, új hangszerek. A romantikus zenekar.
- Hangulatok, érzelmek kifejezése a hangszeres művekben
- Az új zenei formák megfigyelése hallás után.

Zenei szakkifejezések ismerete

- Zárlattípusok.
- Előlegezés, késleltetés.
- Álzárlatok.
- Lebegő tonalitás.
- Dalciklus.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Szimfonikus költemény.
- Rapszódia.
- Programzene.
- Tempó- és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag:

Bécsi klasszikus vokális, hangszeres, szimfonikus művek, drámai műfajok, dalok, változatos feldolgozása.

Válogatás romantikus vokális, hangszeres és szimfonikus művekből (dalok, duettek, hangszerszólók, kamaraművek, versenyművek, szimfónia, szimfonikus költemény, opera és oratorikus művek).

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei

Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény

Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat

Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret III.

Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához

Forrai Miklós: Duettek I–II.

Forrai Miklós: Ezer év kórusa

Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa

Frank Oszkár: Schubert–dalok elemzése

Frank Oszkár: Chopin

Frank Oszkár: Liszt

Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!

Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)

Nógrádi László – Németh Rudolf – Puster János: Szolfézs antológia

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei

Nógrádi László– Papp Károlyné– Spiegel Marianna: Dallamírás III. kötet

Agócsy László: Szállj szép énekszó – 16 egyeneműkar

Póczonyi Mária: Romantikus harmóniák

Györffy István: Dallamírási feladatok

Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III.

A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)

A zenehallgatási anyag partitúrái.

Ajánlott zenehallgatási anyag

L. Beethoven (zongoraszonáták, versenyművek),

F. Schubert (dalok, szimfóniák),

F. Mendelssohn (dalok, duettek, Lieder ohne Worte), R. Schumann (dalok, duettek, zongoraverseny),

J. Brahms (dalok, versenyművek),

F. Chopin (zongoraművek), H. Berlioz (Fantasztikus szimfónia), Liszt Ferenc (zongoraversenyek, rapszódia, szimfonikus költemények),

R. Wagner, G. Verdi, Erkel Ferenc (operarészletek),

M. Muszorgszkij (Egy kiállítás képei), P. I. Csajkovszkij (1812 nyitány), B. Smetana (Moldva),

A. Dvořák (Új világ szimfónia), G. Mahler (egy szimfónia tétel), R. Strauss (Till Eulenspiegel).

Követelmény

Tudjon a tanuló öt bécsi klasszikus és romantikus dallamot stílusosan, zeneileg igényesen előadni.

Tudjon két romantikus duettet vagy kórusrészletet éneklőtársakkal megszólaltatni.

Ismerje a romantikus stílus főbb műfajait és azok jellemzőit

Ismerje fel kottakép alapján a modulációs irányokat.

Ismerje a szeptimakkordokat alaphelyzetben, valamint a dominánsszeptim fordításait.

Tudjon igen könnyű romantikus dallamot lapról olvasni, memorizálni és lejegyezni.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ismerje és tudja helyesen írni és kiejteni a romantikus zeneszerzők nevét és főbb műveik címét. Legyen képes elmélyíteni, alkalmazni új ismereteit a zenei összefüggések, formák, stílusjegyek felismeréséhez.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.
- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított stílusjegyek alapján.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Élményanyaggyűjtés a XX. század zenéjéből.
- Ismerkedés a XX. század zenéjének főbb irányzataival, stílusjegyeivel, néhány kiemelkedő zeneszerző alkotásával.
- A zenei áttekintési képesség fejlesztése.
- Az „értő” zenehallgatás kialakítása.

Ismeretanyag és készségfejlesztés

- Énekelhető egy és többszólamú szemelvények feldolgozása kottakép alapján énekléssel, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkkel (különös figyelemmel Kodály Zoltán többszólamú énekgyakorlataira és Bartók Béla Mikrokozmosz füzeteiből néhány darab (részlet) megszólaltatására).
- Dallamvariánsok, dallamfordítások megfigyelése, éneklése.
- A tonalitás fogalmának változásai.
- A kitüntetett szerepű funkciók elhalványulása és megszűnése.
- Bitonalitás, politonalitás.
- Néhány XX. századi skála és akkordformáció megfigyelése, éneklése, ismerete a csoport képességei szerint)
- Az egészhangúság, az akusztikus skála, a dodekafónia, a skálamodellek fogalmának elsajátítása.
- Az aleatória, a hangfürt (cluster) fogalma.
- Clusterek megszólaltatása énekléssel, hangszerekkel.
- Az arany metszés megfigyelése.
- Könnyű Bartók– és Kodály–dallamok lejegyzése keretes vagy folyóírással (vagy memorizálás alapján).
- A belső hallás folyamatos továbbfejlesztése: a hangköz és hangzathallás erősítése a XX. századi művek megszólaltatásához.

Rögtönzés

- A XX. századi komponálási technikák kipróbálása énekléssel és hangszerek bevonásával.
- Reihe, hangfürtök komponálása.
- Skála modellek szerkesztése.

Zenehallgatás

- A különböző irányzatok főbb zenei jegyeinek megfigyelése.
- A XX. századi zene partitúráinak megismerése.

Zenei szakkifejezések ismerete

- Tonalitás, atonalitás, bitonalitás, politonalitás,
- Akusztikus és egészhangú skála. Dodekafónia. Reihe.
- Skálamodellek.
- Téma. Fordítások: tükör, rák, ráktükör.
- Tengely, polaritás, értelmezés a kvintkörön.
- Arany metszés.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Komplementer technika.
- Tempó– és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Énekes megszólaltatásra, elemzésre alkalmas szemelvények válogatása a XX. század különféle irányzatainak zenéjéből;

az impresszionizmus : C. Debussy, M. Ravel, O. Respighi,
a folkloristák: Bartók Béla, Kodály Zoltán, M. de Falla, I. Sztravinszkij,
az expresszionizmus és a dodekafónia: A. Schönberg és iskolája, I. Sztravinszkij,
a neoklasszicizmus: A. Honegger, P. Hindemith, Sz. Prokofjev, I. Sztravinszkij, B. Britten,
valamint más irányzatok (C. Orff, D. Sosztakovics stb.) képviselőinek műveiből.

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetek

Bartók Béla: Mikrokozmosz I–VI.

Bartók Béla: Kórusművek

Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán: 77 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán: Kórusművek

Frank Oszkár: Mikrokozmosz elemzések

Párkai István: Modern kórusművek

Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény

Nógrádi László– Papp Károlyné– Spiegel Marianna: Dallamírás III. kötet

Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat

Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához

Frank Oszkár: Debussy harmóniák

Lendvai Ernő: Szimmetria a zenében

Lendvai Ernő: Bartók stílusa

Kroó György: Miért szép századunk zenéje?

Kroó György: Miért szép századunk operája?

Kókai Rezső – Fábíán Imre: Századunk zenéje

A. Schönberg: A zeneszerzés alapjai

Szabó Csaba: Hogyan tanítsuk századunk zenéjét

Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk

Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III.

Várnai Péter: Oratóriumok könyve

A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)

Szabolcsi Bence: Magyar zenetörténet

A zenehallgatási anyag partitúrái.

Ajánlott zenehallgatási anyag

Debussy: Gyermekmekkuckó, Noktürnök,

M. de Falla: Háromszögletű kalap,

Kodály Zoltán: Galántai táncok, Páva variációk,

Bartók Béla: Cantata profana, Zene húros–, ütős hangszerekre és cselesztára

Kórusművek (pl. Tavaszi), Mikrokozmosz,

A. Honegger: Pacific 236, vagy Johanna a máglyán,

C. Orff: Carmina Burana,

Sz. Prokofjev: Klasszikus szimfónia,

I. Sztravinszkij: Le Sacre du Printemps, A tűzmadár, A katona története

B. Britten: Ceremony of Carols, Népdalfeldolgozások,

A. Schönberg: Egy varsói menekült.

Gershwin, Bernstein, Kurtág, Ligeti stb. művei.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Követelmény

Tudjon a tanuló tíz művet Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből (önálló énekléssel), kórusműveiből, énekgyakorlatiból (éneklő társsal, társakkal) zeneileg igényesen előadni.

Tudjon három zenei részletet más XX. századi vagy kortárs zeneszerzők műveiből.

Ismerje az impresszionizmus, a folklorizmus, a dodekafónia és a neoklasszicizmus irányzatát, képviselőit és jelentősebb alkotásaikat.

Tudjon könnyű XX. századi dallamot lejegyezni.

Zenei ismereteit tudja alkalmazni zenehallgatáshoz, hangszeres darabjainak megfogalmazásához.

Ismerje a legfontosabb tempó és előadási jeleket.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással.

– A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A zenei élményanyag bővítése.
- A régi európai műzene megismerése a gregoriántól a XVI. század vokális művészetéig.
- A reneszánsz zene fénykora.
- A zenei készségek további fejlesztése, automatizálása.
- A két – (és több) szólamú éneklés zenei élményének megteremtése.
- Nevelés az értékes zene szeretetére, tudatos zenehallgatásra.
- Felkészítés zenei pályára.

Ismeretanyag, készségfejlesztés

- Gregorián dallamok éneklése szolmizálás nélkül, hangzókkal (zsoltárok, himnuszok, alleluja–dallamok).
- A gregorián mise állandó részeinek megismerése.
- Könnyű két– és háromszólamú reneszánsz kórusművek éneklése, szólamainak memorizálása belső hallás alapján.
- A modális hangsorok fogalmának, jellemzőinek ismételése. Gyakorlás: énekléssel, hallás utáni megfigyeléssel, felismeréssel. Felépítés 4#, 4b előjegyzésig.
- A gregorián és reneszánsz kottakép (kulcsok, ütemjelzők, brevis)
- A szopránkulcs bevezetése.
- Modális többszólamúság. Kvintpárhuzam. Alaphármas párhuzamok éneklése.
- A homofon és polifon szerkesztésmód megfigyelése.
- Az imitáció, a reális és tonális válasz fogalmainak elsajátítása.
- Kodály Zoltán reneszánsz stílusban komponált pedagógiai műveinek megszólaltatása, elsajátítása.
- A reneszánsz (modális) stílusjegyek megfigyelése Kodály műveiben is: modális hangsorok alkalmazása, harmóniai jellegzetességek, formaépítkezés, a reneszánsz és a népzenei elemek összekapcsolása.
- Dallamok transzformálása különböző módusokba.
- A hangközök hallási elmélyítése. A belső hallás további fejlesztése.
- A hangközök ismeretének bővítése az oktávon túli hangközökkel.
- Építés megadott hangokra.
- Új hangzatok: a szeptimhangzatok elsajátítása. Gyakorlása: éneklés különféle hangnemekben ábécés nevekkkel, építés, felismerése kottakép alapján

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

– Plagális zárlatok megfigyelése, éneklése, megszólaltatása több hangnemben.

Zenei olvasás, írás

- Modális dallamok lapról olvasása, memorizálása.
- Olvasás szoprán kulcsban. Egyszerű dallamok átírása szoprán kulcsba.
- Kvintpárhuzamok, alapharmashangzat sorozatok éneklése (lejegyzése hallás után).
- Barokk idézetek lejegyzése egy- és két szólamban.
- Két- és háromszólamú reneszánsz műrészletek leírása.
- Intenzív memóriafejlesztés: témák, rövidebb zenei egységek éneklése emlékezetből.
- Jellemző hangközmenetek (oktávon túli hangközökkel is) és harmóniasorok éneklése ábécével, lejegyzés és transzponálás.
- Szeptimhangzatok és fordításaik éneklése és lejegyzése az alsó hang vagy az alaphang megadásával.

Zenehallgatás

- A gregorián és reneszánsz műfajok megismerése zenehallgatással.
- Partitúra használata.
- Gregorián mise meghallgatása, a mise állandó részeinek megfigyelése.
- Jellemző hangzások, szólammozgások követése hallás után is.
- Reneszánsz kórusművek szerkesztésmódjának megfigyelése.
- Stílusjegyek összegyűjtése.

Zenei szakkifejezések ismerete

- C– kulcsok.
- Módusz. Modális hangsorok.
- Modális harmóniai fordulatok.
- Melizma.
- Motetta, mise, carol, anthem.
- Madrigál. Korál. Zsoltár.
- A gregorián mise állandó részei: Kyrie eleison, Gloria, Credo, Sanctus és Agnus Dei.
- Plagális zárlat.
- Tempó- és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Zenei szemelvények válogatása énekléshez a középkor egyszólamú egyházi és világi zeneműveiből.

Gregorián ének és trubadúr dallam, valamint régi modális zenei szemelvények.

Válogatás az európai többszólamúság XV–XVI. századi műveiből.

Reneszánsz kórusművek, hangszeres művek.

(Válogatás Clemens non Papa, Josquin des Prés, A. Willaert, O. Lassus, G. P. Palestrina, G. Gastoldi, L. Marenzio és más szerzők műveiből).

Néhány mű Kodály Zoltán reneszánsz kétszólamú énekgyakorlataiból.

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat

Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret

Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény

Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa

Forrai Miklós: Ezer év kórusa

Fodor Ákos: Schola cantorum I–XIII.

Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához

Dobszay László: A gregorián ének kézikönyve

Rajeczky Benjamin: Mi a gregorián?

Rajeczky Benjamin: Magyarország zenetörténete

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk
Szendrey Janka – Dobszay László – Rajeczky Benjamin: Magyar gregoriánnum
Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III.
Várnai Péter: Oratóriumok könyve
A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)
A zenehallgatási anyag partitúrái.

Követelmény

Tudjon a tanuló két gregorián dallamot, öt művet a XIV – XVI. századi vokális polifónia különböző műfajaiból, egy Bertalotti solfeggiót ének – zongora előadással, valamint két művet Kodály Zoltán zenepedagógiai műveiből előadni. Az előadás legyen stílusos, muzikális, zeneileg pontos.
Ismerje a kvintkört. Ismerje a modális hangsorokat (énekítés, felépítés, hallás utáni felismerés).
Ismerje a szeptimhangzatok felépítését, tudja ábécés névvel énekelni azokat hangnemekben.
Tudjon könnyű egyszólamú modális dallamot, hangköz-, könnyű harmóniamenetet lejegyezni.
Tudjon szopránkulcsban olvasni.
Ismerje a feldolgozott zenei korszakok legfontosabb stílusjegyeit és műfajait.
Tudjon önállóan (kevés tanári irányítással) elemezni az eddig elsajátított zenei formákban. Alkalmazza tudását hangszeres tanulmányaiban is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan.
- A memoriter anyagból egyéni bemutatások.
- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- A barokk zene mélyebb megismerése. A korszak legfontosabb stílusjegyei, műfajai a korszak kiemelkedő zeneszerzőinek alkotásaiban.
- A zenei áttekinthetőség fejlesztése. A készségek automatizálása.
- Felkészítés zenei pályára.

Ismeretanyag, hallásfejlesztés

- Barokk vokális és hangszeres szemelvények éneklése szolmizálva, ábécés névvel, chiavetta használatával. Mezzo- és tenorkulcs bevezetése, elsajátítása.
- Barokk dalok, áriák, megszólaltatása hangszerkísérettel is.
- A jellegzetes barokk ritmusok kiemelése, hangoztatása, feldolgozása.
- Dominánsseptim-fordítások, szeptimhangzatok megfordításának elsajátítása.
- Nápolyi szext, mollból kölcsönzött akkordok megfigyelése, éneklése.
- A barokk harmóniafordulatok ismerete, elemzése, felismerése kottáról és hallás után.
- Egyszerűbb Bach-korálok harmóniai elemzése, megszólaltatása énekléssel és zongorával.
- Számozott basszus.
- A barokk műfajok jellegzetes stílusjegyeinek megismerése, kiemelése, megszólaltatása (komplementer ritmika és dallam; szekvencia, motorizmus, dinamika stb.).
- Duettek, kórusok, kánonok éneklése, memorizálása. Kétszólamú énekgyakorlatok.
- Jellegzetes barokk ritmikai és dallami fordulatok, harmóniák, formák felismerése hallás és kottakép alapján.
- A barokk szvit-tételek: allemande, courante, sarabande, gigue, menüett, polonaise, gavotte, bourrée jellegzetességei.
- Barokk variációs formák: chaconne, passacaglia, folia elemzése, témák éneklése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Az invenció és a fuga felépítésének megfigyelése, megismerése (elemzése).
- Téma, szólambelépések, ellentéma. Hangnemváltások.
- Imitáció, reális, tonális válasz, dux, comes fogalmai, felismerés kottaképről.
- Barokk díszítés.

Zenei olvasás, írás

- Barokk dallamok lapról olvasása alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkkel is.
- Zenei írás hallás után vagy memorizálás alapján: könnyű kétszólamú barokk homofon és polifon műrészletek lejegyzése.
- Barokk hangköz- és harmóniasor éneklése, írása, transzponálása.

Zenehallgatás

- Válogatás az ajánlott zenehallgatási anyagból a jellegzetes ritmikai, dallami, harmóniai fordulatok– műfajok, stílusjegyek hallási megfigyeléséhez.
- A barokk billentyűs hangszerek hangszínének megismerése.
- Barokk zene meghallgatása eredeti hangszerek megszólaltatásával is.
- A fuga témák belépésének megfigyelése zenehallgatással is.
- Oratorikus művekben a szereplők, a dramaturgia megfigyelése.
- Egy Bach–szvit feldolgozása
- Invenció elemzése hallás után.
- Prelúdium és fuga a Wohltemperiertes Klavier sorozatból.
- A barokk concertáló stílus megismerése (válogatás G. F. Händel vagy A. Corelli concerto grosso sorozataiból).
- Egy barokk versenymű (J. S. Bach: a–moll hegedűverseny) feldolgozása.

Zenei szakkifejezések

- Barokk variációk: Chaconne, Folia, Passacaglia.
- Concertálás. Concerto grosso. Continuo.
- Korál.
- Mise. Oratórium. Kantáta. Opera.
- Fuga.
- Ellentéma.
- Dux, comes.
- Modulációs irányok.
- Rokon hangnemek.
- Számozott basszus.
- Tempó– és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Válogatás J. S. Bach, G. F. Händel és más barokk szerzők vokális és hangszeres műveiből énekes megszólaltatáshoz és zenehallgatáshoz.

G. F. Händel: áriák, recitativók, duettek, kórusrészletek vallásos és történelmi oratóriumokból (pl. Júdás Makkabeus, Messiás), zenekari művek témái (Vízizene).

J. S. Bach: motetta–, kantáta részletek, énekelhető hangszeres művek szemelvényei, versenyművek invenciók, fúgák, szvittételek témái.

(Jesu meine Freude, Parasztkantáta, Brandenburgi versenyek, d–moll zongoraverseny, a–moll hegedűverseny, egy kétszólamú invenció, Prelúdium és fuga a Wohltemperiertes Klavier sorozatból, d–moll prelúdium és fuga, h–moll szvit).

Néhány mű Kodály Zoltán barokk kétszólamú énekgyakorlataiból.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei
Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény
Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat
Győrffy István: Korál elemzések
Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához
Máriási István: Bevezetés a barokk zene világába
Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III.
Várnai Péter: Oratóriumok könyve
A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)
C. V. Palisca: Barokk zene.
Szabolcsi Bence: Zenetörténet
Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Bartha Dénes: A zenetörténet antológiája
Nagy Olivér: Partitúraolvasás
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
Bertalotti: 56 solfeggio
Legányné Hegyi Erzsébet: Bach példatár I–II.
J. S Bach: Négyszólamú korálfeldolgozások
Dobszay László: A hangok világa VI. kötet és Útmutató
Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret I–II.
Legányné Hegyi Erzsébet: Énektanítás Kodály Zoltán művei alapján
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei
A zenehallgatási anyag partitúrái.

Ajánlott zenehallgatási anyag
Prelúdium és fuga a Wohltemperiertes Klavier sorozatból.
A barokk concertáló stílus megismerése (válogatás G. F. Händel vagy A. Corelli concerto grosso sorozataiból).
Egy barokk versenymű (J. S. Bach: a–moll hegedűverseny) feldolgozása.

Követelmény
Tudjon a tanuló tíz barokk dallamot, két művet Kodály Zoltán pedagógiai műveiből – zeneileg stílusosan, pontosan, muzikálisan megszólaltatni.
Tudjon egy Bach–korált zongorázni, elemezni.
Ismerje fel a legfontosabb barokk műfajokat hallás és kottakép alapján is.
Tudjon lejegyezni barokk dallamot funkciós basszussal, illetve imitációs kétszólamú barokk idézetet.
Tudjon egyszerű harmóniamenetet lejegyezni, memorizálni, transzponálni, elemezni.
Legyen gyakorlata a szopránkulcs olvasásában.
Legyen képes ismereteit, készségeit alkalmazni zenei olvasásban, írásban, elemzésben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga
– A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan.
– A memoriter anyagból egyéni bemutatások.
– A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok
– A bécsi klasszikus zene ismereteinek áttekintő ismételése, elmélyítése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Élményanyaggyűjtés a romantikus zene alkotásaiból a jellegzetes stílusjegyek és műfajok, kiemelkedő zeneszerzők munkásságának megismerésével.
- A zenei készségek elmélyítése, automatizmusa.
- A zenei áttekintési képesség fejlesztése.
- Nevelés az értékes zene szeretetére, tudatos zenehallgatásra.

Ismeretanyag, készségfejlesztés

- A klasszicizmus legfontosabb ritmikai, dallami, harmóniai és formai sajátosságai.
- Klasszikus dalok, operarészletek, romantikus dalok, duettek, hangszeres darabok részleteinek éneklése kottaképről.
- A hangnemi kitérés, moduláció hallási elmélyítése: éneklése, gyakorlása szolmizálva dó–váltással, majd ábécés nevekkal.
- A hármashangzatok és a dominánsszeptim fordításainak éneklése (hangnemekbe helyezve) és a hallás utáni felismerés gyakorlása.
- A szeptimhangzatok éneklése ábécés nevekkal, hangnemekben.
- A szabályoktól eltérő felépítésű periódusok elemzése.
- A klasszikus zenére jellemző hangköz-, hangzatmenetek éneklése és lejegyzése.
- Két- és háromtagúság, da capo forma, rondóforma, variációs forma, szonátaforma ismétlése, az ismeretek elmélyítése.
- Könnyebb Bartók- és Sztravinszkij-dallamok és egyéb XX. századi műrészletek éneklése, írása.
- Tájékozódás 7#, 7b előjegyzésig, hangnemek, hangnemi rokonságok.
- Moduláció a domináns, szubdomináns és párhuzamos hangnembe, éneklése megfelelő dó–váltással és ábécés névvel.
- Az összetett autentikus zárlat megfigyelése.
- Kadenciák éneklése ábécés névvel, zongorázása, transzponálása.
- Funkciós kísérszólam improvizálása.
- Hármashangzatok, szeptimhangzatok, dominánsszeptim, szűkített szeptim – ezek fordításai, éneklése, hangnembe helyezése.
- Fentiek megfigyelése, használata a funkciós akkordok, harmóniai menetek árnyaltabbá tételében.
- A klasszikus zene funkciós rendje.
- Klasszikus periódusok (a szabályostól eltérő felépítésű, moduláló) éneklése, lejegyzése funkciós basszussal.
- A klasszikus zene harmónia-, funkció- és formarendjének fellazulása.
- Az alteráció, kromatika, enharmónia, távolabbi modulációk megfigyelése éneklése, értelmezése.
- Lebegő tonalitás, atonalitás.
- Tercrokon hangnemek.
- Mellékdominánsok, nónakkordok.
- Az alt és baritonkulcs bevezetése.
- Az új, jellegzetes romantikus dallami, harmóniai fordulatok megfigyelése, éneklése, felismerése.
- Szemelvények a romantikus zeneszerzők vokális és hangszeres darabjaiból, éneklés szolmizálva, ábécével, alkalmi hangzóval, megszólaltatás zongorán is.
- Dalok éneklése saját zongorakísérettel.
- Duettek, kórusművek.
- Romantikus dallamok lejegyzése.
- A romantikus zene műfajainak megismerése (szimfonikus költemény, ballada, fantázia, impromptu, scherzo, capriccio, romantikus szonáta, versenymű, dalciklus).

Zenei szakkifejezések

Zárlattípusok.

Mellékdomináns. Nónakkord.

Előlegezés, késleltetés.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Álzárlatok.
Lebegő tonalitás.
Dalciklus.
Szimfonikus költemény.
Ballada, fantázia, impromptu,
scherzo, capriccio, rapszódia.
Programzene.
Tempó- és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Válogatás a romantika mestereinek vokális, hangszeres és szimfonikus műveiből.
Válogatás Schubert dalaiból, kamaraműveiből.
A nemzeti romantika képviselőinek zenéje, műfajainak gazdag változatossága (Liszt Ferenc, G. Verdi, R. Wagner, J. Brahms, R. Schumann, F. Chopin, A. Dvořák, M. Muszorgszkij és mások).
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei
Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény
Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat
Forrai Miklós: Duettek II.
Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa
Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
Nógrádi László – Németh Rudolf – Puster János: Szolfézs antológia
Agócsy László: Szállj szép énekszó – 16 egyeneműkar
Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret III.
Frank Oszkár: Schubert–dalok elemzése
Frank Oszkár: Chopin
Frank Oszkár: Liszt
Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához
Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III.
Várnai Péter: Oratóriumok könyve
A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)
Szabolcsi Bence: Zenetörténet
Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény
Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat
Legányné Hegyi Erzsébet: Stílusismeret III.
Forrai Miklós: Duettek I–II.
Forrai Miklós: Ezer év kórusa
Forrai Miklós: Öt évszázad kórusa
Agócsy László: Énekeljünk, muzsikáljunk!
Ádám Jenő: A dal mesterei (válogatva a kötetekből)
Nógrádi László – Németh Rudolf – Puster János: Szolfézs antológia
Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorlófüzetei
Agócsy László: Szállj szép énekszó – 16 egyeneműkar
Póczonyi Mária: Romantikus harmóniák

Ajánlott zenehallgatási anyag

L. Beethoven (zongoraszonáták, versenyművek),
F. Schubert (dalok, szimfóniák),

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

F. Mendelssohn (dalok, duettek, Lieder ohne Worte), R. Schumann (dalok, duettek, zongoraverseny),
J. Brahms (dalok, versenyművek),
F. Chopin (zongoraművek), H. Berlioz (Fantasztikus szimfónia), Liszt Ferenc (zongoraversenyek, rapszódia, szimfonikus költemények),
R. Wagner, G. Verdi, Erkel Ferenc (operarészletek),
M. Muszorgszkij (Egy kiállítás képei), P. I. Csajkovszkij (1812 nyitány),
B. Smetana (Moldva), A. Dvořák (Új világ szimfónia), G. Mahler (egy szimfónia tétel), R. Strauss (Till Eulenspiegel).

Követelmény

Tudjon a tanuló öt romantikus és XX. századi dallamot (téma, idézet), két-két romantikus és XX. századi többszólamú művet stílusosan, muzikálisan megszólaltatni.

Tudjon két-három Bertalotti solfeggiót ének-zongorás előadással megszólaltatni.

Két-három Bach-korált zongorázni, elemezni.

Ismerje a romantikus zene legfontosabb stílusjegyeit, műfajait, irányzatait.

Legyen képes ismereteit, készségeit alkalmazni zenei olvasásban, írásban, elemzésben.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan.
- A memoriter anyagból egyéni bemutatások.
- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

- Élményanyaggyűjtés a XX. Század zenéjéből.
- Ismerkedés a XX. Század zenéjének főbb irányzataival (impresszionizmus, expresszionizmus, – folklorizmus, neoklasszicizmus), stílusjegyeivel, néhány kiemelkedő zeneszerző alkotásaival.
- A zenei áttekintési képesség fejlesztése
- Emeltszintű felkészítés zenei pályára.

Ismeretanyag, készségfejlesztés

- Énekelhető egy- és többszólamú szemelvények feldolgozása kottakép alapján énekléssel, alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkkel (különös figyelemmel Kodály Zoltán többszólamú énekgyakorlataira és Bartók Béla Mikrokozmosz füzetéből néhány darab (részlet) megszólaltatására).
- Dallamvariánsok, dallamfordítások megfigyelése, éneklése. Tükör, rák és ráktükör fordítások.
- Énekelhető szemelvények a XX. Század többszólamú műveiből. (A könnyebb művek éneklése alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkkel.)
- Dalok éneklése saját zongorakísérettel.
- Könnyű kórusművek megszólaltatása.
- XX. Századi művekből ritmusok megszólaltatása memorizálása, leírása
- A tenorkulcs bevezetése.
- Alteráció, kromatika, enharmónia megfigyelése a művekben.
- Moduláció távolabbi hangnemekbe.
- Lebegő tonalitás, atonalitás.
- Egészhangú skála. Akusztikus hangsor.
- Modellskálák és egyéb skálaformációk.
- Modális sorok, pentaton és egészhangú hangsorok, akusztikus skála,
- 1:2, 1:3, 1:5 modellskála éneklése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Polimodális alterációk.
- Dodekafónia.
- Szeptimakkordok fordításai, alterált akkordok: mellékdominánsok, szűkített szeptim– és bővített szextes akkordok, nónakkordok megfigyelése kottakép alapján művekben, hangzatfűzésekben. Gyakorlása különböző hangnemekben.
- Alfa–akkordok.
- Tengelyrendszer, polaritás, aranymetszés megfigyelése, fogalmi.
- Jellegzetes dallami, harmóniai fordulatok felismerése a XIX. és a XX. századi zeneszerzők alkotásaiban.
- Romantikus, valamint XX. századi dallamrészletek olvasása, memorizálása.
- Reihe sorok megszólaltatása. Lejegyzése hallás után.
- Romantikus és XX. századi dallamok megjegyzése.

Zenei szakkifejezések ismerete

- Tonalitás, atonalitás, bitonalitás, politonalitás.
- Akusztikus hangsor, egészhangú skála. Dodekafónia. Reihe.
- Skálamodellek.
- Témafordítások: tükör, rák, ráktükör.
- Tengely, polaritás.
- Aranymetszés.
- Komplementer technika.
- Tempó– és előadási jelek: a zenei anyaghoz kapcsolódóan.

Ajánlott tananyag

Énekes megszólaltatásra, elemzésre alkalmas szemelvények válogatása a XX. század különféle irányzatainak zenéjéből

az impresszionizmus : C. Debussy, M. Ravel, O. Respighi,

a folkloristák: Bartók Béla, Kodály Zoltán, M. de Falla, I. Sztravinszkij,

az expresszionizmus és a dodekafónia: A. Schönberg és iskolája, I. Sztravinszkij,

a neoklasszicizmus: A. Honegger, P. Hindemith, Sz. Prokofjev, I. Sztravinszkij, B. Britten

valamint más irányzatok (C. Orff, D. Sosztakovics stb.) képviselőinek műveiből.

Kiegészítőanyag: J.S.Bach korálok, Bertalotti solfeggiok, Kodály Zoltán pedagógiai művei.

Szőnyi Erzsébet: A zenei írás–olvasás gyakorló füzetek

Bartók Béla: Mikrokozmosz I–VI.

Bartók Béla: Kórusművek

Kodály Zoltán: 66 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán: 77 kétszólamú énekgyakorlat

Kodály Zoltán: Kórusművek

Párkai István: Modern kórusetűdök

Simonné Sármási Ágnes – Szigetiné Horváth Zsuzsa: Zenei készségfejlesztő feladatgyűjtemény

Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához

Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat

Kroó György: Miért szép századunk zenéje?

Kroó György: Miért szép századunk operája?

Kókai Rezső – Fábián Imre: Századunk zenéje

Pándi Marianne: Hangversenykalauz I–III.

Várnai Péter: Oratóriumok könyve

A hét zeneműve sorozat (Szerkesztő: Kroó György)

Lendvai Ernő: Szimmetria a zenében

Lendvai Ernő: Bartók stílusa

Orfeusz Hangzó zenetörténet– sorozat

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Frank Oszkár: Debussy harmóniák
Frank Oszkár: Mikrokozmosz elemzések
A. Schönberg: A zeneszerzés alapjai
Szabó Csaba: Hogyan tanítsuk századunk zenéjét
Sárosi Bálint: Zenei anyanyelvünk
Szabolcsi Bence: Magyar zenetörténet
A zenehallgatási anyag partitúrái.

Ajánlott zenehallgatási anyag
C. Debussy: Gyermek kukucó, Noktürnök,
Kodály Zoltán: Galántai táncok,
Bartók Béla: Cantata profana, Zene húros-, ütős hangszerekre és cselesztára, Kórusművek, Mikrokozmosz,
A. Honegger: Pacific 236, Johanna a máglyán,
C. Orff: Carmina Burana,
Sz. Prokofjev: Klasszikus szimfónia,
I. Sztravinszkij: Le Sacre du Printemps,
B. Britten: Ceremony of Carols, Népdalfeldolgozások.

Követelmény

Tudjon a tanuló öt művet Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből önállóan – kórusműveiből, énekgyakorlataiból éneklőtársakkal zeneileg igényesen előadni.
Tudjon két zenei részletet a XX. század vagy kortárs zeneszerzők műveiből.
Ismerje az impresszionizmus, a folklorizmus, a dodekafónia és a neoklasszicizmus irányzatát, képviselőit és jelentősebb alkotásaikat.
Tudjon könnyű XX. századi dallamot lejegyezni.
Legyen gyakorlata a C–kulcsok olvasásában.
Ismerje a könnyebb XX. századi skála– és akkordformációkat.
Ismerje a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseit.
Legyen igényes, nyitott az értékes zene befogadására.
Legyen képes ismereteit, készségeit alkalmazni zenei olvasásban, írásban, elemzésben. Zenei ismereteit tudja alkalmazni zenehallgatáshoz, hangszeres darabjainak megfogalmazásához is.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

- A tanult zenei anyag megszólaltatása szép énekléssel, helyes frazeálással egyénileg és csoportosan.
- A memoriter anyagból egyéni bemutatások.
- A műzenei szemelvények elemzése csoportos és egyéni munkával az elsajátított ismeretek, stílusjegyek alapján.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

„A” tagozat

Ismerje és tudja alkalmazni – az alapfokon tanultakon túl – a zenehallgatási anyagban, hangszeres darabjaiban és a tanult készségfejlesztési anyagban előforduló ritmuselemeket és –képleteket.
Ismerje a dallamhangok szerepét, tudja ezeket zeneileg értelmezni (melizma, főhang, váltóhang, átmenőhang–késleltetés stb.)

Rendelkezzék biztos tájékozódó képességgel a relatív és abszolút rendszerben 7#, 7b– előjegyzésig.

Tudja a művek hangnemét megállapítani.

Ismerje

- a kvintkört,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

– a hétfokú hangsorokat.

Ismerje

- az egészhangú skálát,
- az akusztikus hangsort,
- a modellskálákat.
- a hármashangzatok és fordításai valamint a négyeshangzatok felépítését
- a dominánsszeptim hangzat fordításait (oldásokkal).

Ismerje fel a funkciókat hallás után,

- a hangnemi kitérést és modulációt – kottakép alapján.
- a romantika hangzásvilágának jellegzetességeit: alterációk, tercrokonság.

Ismerje

- a tonalitás felbomlásának elvét,
- a bi- és a politonalitást,
- a Reihe-t.

Tudja

- a dodekafónia,
- az arany metszés,
- a cluster fogalmát.

Legyen ismerete a legfontosabb zenei szerkesztésmódokról.

Rendelkezzék zenetörténeti áttekintő képességgel.

Ismerje a zenei korokhoz kapcsolódó legfontosabb zenei formákat és műfajokat.

Ismerje fel a főbb zenetörténeti korok stílusjegyeit, jellemző műfajait, formáit.

Tudja ezeket néhány társzművészeti alkotással összekapcsolni.

Tudjon hallás után lejegyezni

- könnyű klasszikus periódust, funkciót jelző basszussal,
- könnyű romantikus dallamot, vagy szemelvényt.
- lapról olvasni a fentiek nehézségi fokának megfelelő dallamot.

Ismerje a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseit.

Az általános követelményeken túl

Rendelkezzék a tanuló

- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség-készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- kialakult zenei ízléssel és ítélő képességgel.

Tudja a tanuló a megszerzett tudását mind a zeneművek elemzésében, mind hangszeres előadásában önállóan, tudatosan alkalmazni.

„B” – tagozat

Rendelkezzék a tanuló az általános követelményeken túl:

- a zenei tanulmányok folytatásához szükséges kiművelt hallással, zenei ismeretekkel és biztos zenei memóriával,
- olyan szintű tudással, mely zenei képességeivel együtt alkalmassá teszi szakirányú továbbtanulásra,
- a zenei tanulmányok folytatásához zenei elkötelezettséggel, megfelelő igényes, elmélyült, aktív tanulási, gyakorlati képességgel.

Legyen képes a tanuló

- a tanult különböző stílusok ritmikai, dallami, harmóniai és formai jelenségeiben tájékozódni,
- a megszerzett tudását mind a zeneművek elemzésében, mind hangszeres előadásában önállóan, tudatosan alkalmazni.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Zenei anyag:

Tudjon a tanuló harminc népdalt stílusosan énekelni és elemezni, öt műdalt – különböző zenetörténeti stíluskorszakokból – saját zongorakíséretével előadni. A zenei anyag megszólaltatása, előadása legyen muzikális, igényes és stílusos.

Ismerjen minden zenetörténeti korszakból két–két jelentős művet, tudja azokat formailag és harmóniaiilag elemezni; tudjon ezekből zenei idézetet előadni.

Tudjon éneklőtársakkal többszólamú énekgyakorlatokat, műveket előadni.

Tudjon zongora–ének előadásban C–kulcsos műveket megszólaltatni.

Tudjon biztosan tájékozódni az alap– és középfokon megismert ütemfajtákban.

Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben.

Ismerje az ötfokú, a hétfokú hangsorokat, tudja ezeket az abszolút rendszerben elhelyezni és énekelni.

Tudja a hármas– és négyeshangzatokat felépíteni és adott hangnemekben elhelyezni.

Ismerje fel ezek fordításait, tudja megnevezni ábécés neveikkel.

Tudjon lejegyezni

- barokk kétszólamú idézetet,
- bécsi klasszikus zenei szemelvényt,
- könnyű XX. századi dallamot.

Rendelkezzék zenetörténeti áttekintőképességgel.

Tudja a zenetörténeti, a történelmi korokat időben összekapcsolni, és társművészeti alkotásokhoz kötni.

Ismerje a zenei szaknyelv legfontosabb zenei kifejezéseit.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

Írásbeli, és/vagy szóbeli vizsga

A vizsgán az iskola az alábbi feladatsort használja, vagy helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A vizsga tantárgya és időtartama

Szolfézs

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.

A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

Írásbeli vizsga

„A” tagozat

1. Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése. Az idézet átlagos zenei mondat/periódus hosszúságú, egyszerűbb hangnemi kitérést tartalmazhat. A tanuló számára adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum és a kezdőhang. Az idézet nyolcszor hangozhat el.

2. Egy rövid terjedelmű barokk vagy romantikus mű elemzése.

A tanuló számára adott a mű kottaképe. Az elemzés szempontjai: a formai felépítés és a stílusra jellemző jegyek ismertetése.

„B” tagozat

1. Imitációs szerkesztésű kétszólamú barokk vagy egyszólamú romantikus dallam lejegyzése.

A tanuló számára adott a kulcs, az előjegyzés, a metrum, és a kezdőhang értékkel. Az idézet nyolcszor hangozhat el.

2. Egy rövid terjedelmű barokk vagy romantikus mű elemzése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A tanuló számára adott a mű kottaképe. Az elemzés szempontjai: a formai felépítés és a stílusra jellemző jegyek ismertetése.

Szóbeli vizsga

„A” tagozat

1. Periódus terjedelmű dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami fordulatokat, hangnemi kitérést, esetleg modulációt.
 2. A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül tizenöt népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni öt műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkíséréssel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.
- Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

„B” tagozat

1. Periódusnyi dallam lapról éneklése – rövid átnézés után – szolmizálva vagy hangnévvel; a dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne.
 2. A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül tizenöt népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni hat műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkíséréssel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.
- Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

- A feladat helyes megoldása, a válaszok pontos, világos jelölése
- dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottairási készség, külalak.
- Az elemzési szempontokra adott válaszok teljessége, helyállósága, a jelölések pontossága.

A szóbeli vizsga értékelése

- a választott zenei anyag élményszerű megszólaltatása
- általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
- zenetörténeti tájékozottság,
- stílusismeret,
- formai ismeretek,
- tájékozódás a zenei műfajok között.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Jó minőségű és felhangolt zongora vagy pianínó. Hangjegytábla, szemléltető anyagok, ritmushangszerek. Megfelelő minőségű audio–vizuális berendezés (magnetofon, DVD, CD-lejátszó).

A stíluskorszakokat megfelelően bemutató, kellő számú és minőségű hangfelvétel, kotta, zenei szakkönyv.

ZENETÖRTÉNET–ZENEIRODALOM

A zenetörténet–zeneirodalom tanításának a célja, hogy a zene iránt érdeklődő, művelt embereket neveljen, akik zenei tanulmányaik során képessé válnak a további önművelésre, valamint a zene aktív művelésére, és

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

sajátos eszközeivel, minél szélesebb körű zenei műveltséget biztosítson.

A zenetörténet–zeneirodalom tanításának szakirányú feladatai

- a zene iránti fogékonyság elmélyítése, a zenei ismeretek bővítése, az eddig megszerzett készségekre építve,
- hosszú távon a teljes zenetörténet átfogó megismertetése.

Az egyes zenetörténeti stíluskorszakok mestereinek, műfajainak, alkotásainak részletesebb megismertetése, elemzése, széles körű kitekintéssel az adott kor főbb tendenciáira, stílusjegyeire, társművészeire, mestereire, alkotásaira.

Neveljen az értékes zene szeretetére, ösztönözze a tanulókat

- rendszeres hangverseny– és operalátogatásra,
- a rádió és a televízió zenei műsorainak meghallgatására,
- a zenei élet eseményei iránti érdeklődésre,
- értékes hangfelvételek és videofelvételek gyűjtésére és meghallgatására,
- aktív társas muzsikálásra.

Alakítson ki szilárd értékrendet a tanulóban, melynek segítségével a későbbiekben a zene bármely műfajában és korszakában biztosan tájékozódni tud.

Tegye nyitottá és érdeklődővé a tanulót minden újdonság iránt, a kortárs zenében (és társművészetekben).

Fejlessze a tanulók esztétikai érzékét és érzelmi fogékonyságát.

Helyi sajátosságok: Csáth Géza, (eredeti nevén Brenner József) zenekritikus, író, földesi orvos munkásságának ismertetése. Gróf Zichy Géza zeneszerző, színműíró és Liszt Ferenc zeneszerző, zongoraművész kapcsolatainak feltárása. Részvétel a Liszt Ferenc 1884. évi tetétleni tartózkodásának emlékére rendezett ünnepségen és emléktúrán.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Tájékozódás a zene eredetétől a reneszánsz végéig (korai barokk kezdetéig).

Zenei ismeretek átadása – Tananyag

Bevezetés a zenetörténetbe

1. A zene eredete a fizikai, a biológiai és az emberi lét szintjén:

- a rezgő anyag zenei tulajdonsága, a felhangok fogalma;
- fizikai környezetünk és a természet zeneszerű jelenségei;
- a biológiai zeneiség szerepe a társas élőlények kommunikációjában;
- a madarak lassított mikro–dallamainak sajátos „zeneisége” □, a zene alapelemeinek megfigyelése (hangköz, ritmus, motívum, motívumlánc, pentaton hangkészlet, transzpozíciós technika, népdalszerű, „tengelyváltós” mikro–dallamok);
- az emberi zene eredethipotézisei, esztétikai–művészeti funkciója.

2. A természeti népek zenéje:

- a zene szerepe az ősi társadalmak életében és kultúrájában; zenélési alkalmak (mágia, munka stb.);
- az ősi dallamosság (gyermekdalokra, ősi siratókra), a legegyszerűbb zenei formák;
- a többszólamúság legősibb formái (párhuzamos éneklésmód, heterofónia, dallam+osztinató stb.);
- az ősi hangszerek.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Szakkifejezések, fogalmak definiálása, tudatosítása, összekapcsolása az előzőenével.

3. A hangrendszerek kialakulása:

- a pentatónia és diatónia jellemzői, önálló stíluskörei, élőzenei megnyilvánulásai.

Az ókori és ókori eredetű zenekultúrák:

- a mezopotámiai, egyiptomi, kínai, japán, indiai, indonéziai, zsidó és görög zenekultúra.

Az európai középkor zenekultúrája:

- a gregorián ének kialakulása, elnevezése, jellemzői, lejegyzése, énekfajtai, liturgiában betöltött szerepe;
- a szolmizáció keletkezése;
- a világi műzenestílus megszületése: trubadúrok, trouvèerek;
- a többszólamúság kezdeti formái (az organum típusai);
- ars antiqua (13. század).

A reneszánsz zenéje:

- a reneszánsz kezdetei: az ars nova művészete (Machaut, Landini – 14. század);
- a homofónia és polifónia fogalma;
- egyházi műfajok: mise, motetta;
- Németalföld művészete (Dufay, Ockeghem, Josquin és kortársaik – 15. század);
- a klasszikus vokálpolifónia (Palestrina és Lassus – 16. század);
- világi vokális műfajok: frottola, villanella, madrigál, chanson, históriás ének;
- hangszeres zene: táncok, táncpárok, vokális művek hangszeres átiratai, az önálló hangszeres műfajok kialakulása (prelúdium, fantázia, toccata);
- a kor magyar műzenéje (Tinódi és Bakfark – 16. század).

Ajánlott tananyag

Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.

Kelemen Imre: A zene története 1750–ig. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.

Darvas Gábor: A totemzenétől a hegedűversenyig. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.

Régi muzsika kertje. Kétezer év irodalmából összeválogatta Szabolcsi Bence. Budapest: Zeneműkiadó, 1957.

Szöke Péter: A zene eredete és három világa. Budapest: Magvető, 1982.

Művészetismeret – Zenetörténet. Őskor, ókor. A szöveggyűjteményt szerkesztette: Kovács Brigitta. Az Alternatív Közgazdasági Gimnázium tankönyve. Budapest, 1991.

Dobszay László: A gregorián ének kézikönyve. Budapest: Editio Musica, 1993.

Rajeczky Benjamin: Mi a gregorián? Budapest: Zeneműkiadó, 1981.

Escigno, E. – Garavaglia, R.: A keresztény és világi ének a középkorban. Budapest: Zeneműkiadó, 1987.

Orselli, Cesare: A madrigál és a velencei iskola. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.

Követelmény

- Az ókori, középkori, és reneszánsz zenéhez kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tájékozódás a barokk kor művészetében, főbb műfajaiban.

Zenei ismeretek átadása – Tananyag

A barokk stílus kialakulása, jellemzői:

- a monódia; a firenzei Camerata; az opera születése; a görög és római mitológia szerepe a barokk operákban és más világi műfajokban;
- Monteverdi – opera és madrigál;
- Schütz – német egyházi zene a 17. században;
- Lully, Couperin, Rameau: a francia opera és billentyűs zene a felvilágosodás korában;
- Purcell – az angol opera (Dido és Aeneas);
- Corelli, Vivaldi, – concerto és concerto grosso Itáliában, illusztratív jelenségek a hangszeres zenében: a programzene a barokkban (pl. Vivaldi program-versenyművei: Négy évszak stb.);
- Domenico Scarlatti szonátái – a „virtuóz” billentyűs zene a barokk korszakban;
- Telemann – „Tafelmusik” – szórakoztató zene a 18. század első évtizedeiben.

A főbb vokális és hangszeres műfajok bemutatása a korszak zeneszerzőinél: opera, oratórium, kantáta, passió, szonáta-típusok (sonata da camera, sonata da chiesa), concerto grosso, concerto, fuga, rondó, variáció (passacaglia, chaconne), szvit stb.

Bach és Händel művészete

1. Bach életútja, az életének főbb állomásaihoz kapcsolódó műfajok:

- vokális művek: egyházi és világi kantáták, passiók, a különböző vokális formátípusok részletes megismerése (recitativo secco és accompagnato, ária, arioso, korál, turba stb.);
- a korál szerepe Bach műveiben;
- hangszeres művek: billentyűs hangszerre írt polifon műformák (prelúdium, toccata, fantázia és fuga, korálelőjáték, passacaglia), zenekari szvit (táncformák), versenyművek, ciklikus alkotások.

2. Händel művészete, életútja, főbb műfajai:

- operák, oratóriumok (egyik kompozíciójának részletes megismerése),
- szvit, concerto grossók, orgonaversenyek.

A korszak általános stílusjegyeinek, főbb tendenciáinak tudatosítása a két nagy mester művészetében.

Ajánlott tananyag

Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.

Kelemen Imre: A zene története 1750-ig. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.

Darvas Gábor: A totemzenétől a hegedűversenyig. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.

Régi muzsika kertje. Kétezer év irodalmából összeválogatta Szabolcsi Bence. Budapest: Zeneműkiadó, 1957.

Palisca, Claude V.: Barokk zene. Budapest: Zeneműkiadó, 1976.

Lise, G. – E. Rescigno: A 18. századi opera Scarlattitól Mozartig. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.

Barna István: Georg Friedrich Händel életének krónikája. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.

Wolff, Christoph: A Bach-család. (Grove monográfiák) Budapest: Zeneműkiadó, 1989.

Követelmény

A barokk korszakhoz kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

Követelmények a alapfokú évfolyamok elvégzése után

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A tanulók mutassanak kellő tájékozottságot a feldolgozott zenetörténet stíluskorszakok időrendjében. Ismerjék fel az adott zenei korszak jellemző zenei példáit, a feldolgozott művek jellegzetes tematikus részleteit. Tudják definiálni és konkrét példákkal megvilágítani az adott stíluskorszakokhoz, műfajokhoz, művekhez, formaegységekhez szorosan kapcsolódó szakkifejezéseket. Tudjanak eligazodni a megismert korszakok szerteágazó zenei sajátosságaiban, a társművészetek idevonatkozó legfőbb stíláriis jelenségeiben.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

Írásbeli, vagy szóbeli vizsga

A vizsga tantárgya és időtartama

Zenetörténet–zeneirodalom

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.

A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

1. Írásbeli vizsga

A vizsga feladatait (A, vagy B) az iskola választhatja ki, illetve a helyi pedagógiai programja alapján hasonló követelményszintű feladatsort állít össze.

A). Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből a feldolgozott tematika / korstílus / zenetörténeti korszak főbb tendenciáinak, stíláriis jelenségeinek, mestereinek, műfajainak, alkotásainak ismeretére, elemzésére vonatkozó témában.

Felsorolás elsősorban a reneszansz és a barokk zene és a korszak társművészeti alkotásainak köréből választódjon.

Az írásbeli vizsgához ajánlott feladatlap készítése.

B.) A barokk zeneszerzők felsorolása, a korszak vokális és hangszeres műfajai. Néhány hangszeres műfaj bemutatása részletesebben (pl. concerto, concerto grosso, szvit (táncok, táncpárok), fúga). Domenico Scarlatti és a barokk szonáta jellemzése.

– Egy – a tanuló által ismert, meghallgatott – mű bemutatása (pl. Händel: Vízizene, Vivaldi: Négy évszak, Bach: hangszeres vagy vokális mű elemzése).

Szóbeli vizsga

A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban, vagy az aktuális tanév feldolgozott zenetörténet–zeneirodalom anyagából a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel, gyakorlati feladatokat ad.

A tanuló által játszott zenemű kottájáról maga gondoskodik, a további célfeladatok megoldásához szükséges szemelvényanyagot (kottát, hangfelvételt, audio–vizuális eszközt) a vizsgát szervező intézmény biztosítja.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

– teszt: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz; fogalmazásmód, helyesírás;

– fogalmazás (műelemzés): információtartalom, a műről, illetve a szerzőről és a korról szóló információk

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

megfelelő aránya, felhasznált irodalom színvonala, mennyisége, eredetiség, objektív és szubjektív tartalom
megfelelő aránya, felépítés, fogalmazás, helyesírás,

– dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.

A szóbeli vizsga értékelése

- általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
- zenetörténeti tájékozottság,
- stílusismeret,
- formai ismeretek,
- tájékozódás a zenei műfajok között.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A bécsi klasszika, valamint a korai romantika művészetének megismerése.

Tájékozódás a bécsi klasszikus zene legfontosabb műfajaiban, a kis- és nagyformák világában, valamint a korai romantika főbb stílusjegyei, élményanyaga, mestereinek művészete.

(Elsősorban Gluck, Haydn, Mozart, Beethoven és Schubert művei).

Zenei ismeretek átadása – Tananyag

Átmenet a barokk és klasszika között:

- az „érzelmes” (C.Ph.E.Bach), a „gáláns” (J.Chr.Bach) stílus;
- a mannheimi-iskola (Johann Stamitz) – a zenekari hangzás átalakulása.

A műfajok, a formák és a zenei nyelv átalakulása a barokk és klasszika határán.

A bécsi klasszika főbb stílárís, formai, szerkezeti, hangnemi, harmóniai sajátosságai, a korszak legnagyobb mestereinek művészetét elsőrendűen reprezentáló műfajok alapján:

- Gluck (a barokk opera műfaji tradícióinak továbbélése és átalakulása a 18. század második felében, a gluck–i „operareform”);

- Haydn (szimfónia, vonósnégyes, oratórium);
- Mozart (szimfónia, zongoraverseny, divertimento, szerenád, opera);
- Beethoven (szimfónia, nyitány, versenymű, vonósnégyes, zongoraszonáta); életmű két korszak határán, a „klasszikus” és a „romantikus” Beethoven.

Formatani összegzés:

- periódus, bővített periódus, kéttagú forma, háromtagú forma, triós forma, rondó, variáció, szonáta, szonátarondó;
- vokális tételtípusok: recitativo (secco, accompagnato), ária, együttesek, kórus stb.

A klasszikus zene stílárís egységén belül az egyes mesterek műveinek stílárís vonásai.

A korai romantika főbb stíluselemei

Schubert művei alapján: dal, dalciklus, szimfónia, zongoraművek, kamarazene.

Ajánlott tananyag

Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.

Kelemen Imre: A zene története 1750–ig. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.

Darvas Gábor: A totemzenétől a hegedűversenyig. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.

Régi muzsika kertje. Kétezre év irodalmából összeválogatta Szabolcsi Bence. Budapest: Zeneműkiadó, 1957.

Rosen, Charles: A klasszikus stílus. Haydn, Mozart, Beethoven. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Somfai László: Joseph Haydn zongoraszonátái. Budapest: Zeneműkiadó, 1979.
Sadie, Stanley: Mozart. (Grove monográfiák) Budapest: Zeneműkiadó, 1987.
Parouty, Michel: Mozart, az Isten kegyeltje. Budapest: Park Könyvkiadó, 1991.
Kerman, Joseph – Alan Tyson: Beethoven. (Grove monográfiák) Budapest: Zeneműkiadó, 1986.
Szabolcsi Bence: Beethoven. Művész és műalkotás két korszak határán. Budapest: Gondolat, 1960
Bartha Dénes: Beethoven és kilenc szimfóniája. Budapest: Zeneműkiadó, 1975.

Követelmény

A bécsi klasszikához, valamint a korai romantikához kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A romantika zenéje:

- a klasszicizmus formavilágának továbbélése, átalakulása, felbomlása;
- stílári és esztétikai változások, új műfajok a 19. század zenéjében;
- a zeneszerzők egyéni hangja, egyes műfajok megkülönböztetett szerepe a különböző mesterek életművében.

Zenei ismeretek átadása – Tananyag

A romantika élményanyaga: új témák (történelem, mítosz, irracionalitás, népiesség stb.) a 19. században;

- természeti élmények a romantikus zenében;
- az irodalom, a képzőművészet, a filozófia és zene kapcsolódási pontjai a romantika korában (Goethe, Schiller, Heine, E. T. A. Hoffmann, Hugo stb. művei a dal-, az opera- és a hangszeres zenében);

Új műfajok:

- a romantikus „karakterdarab”,
- a dal 19. századi virágzása,
- a programszimfónia, szimfonikus költemény;

A történeti szemlélet kialakulása (Schumann, Mendelssohn, Liszt – a barokk korszak zenéjének újrafelfedezése);

Nemzeti stílusok kialakulása:

- Chopin, Liszt, Grieg, Smetana, Dvořák, Csajkovszkij művészetének nemzeti vonásai,
- a német és francia romantika;
- a magyar nemzeti stílus: a verbunkos;
- a hangszerek fejlődése, a zenekar létszámának megnövekedése, a hangzásigény átalakulása;

A zongorairodalom átalakulásának főbb vonásai:

- a virtuozitás,
- rövid lélegzetű karakterdarabok és nagyformák (a „romantikus” szonáta) Schubert, Schumann, Liszt, Chopin és Brahms műveiben;

A klasszikus formavilág fokozatos felbomlása, új formai alapelvek kialakulása, a szonátaforma romantikus felfogása, improvizatív jellegű formálás;

Az egyes formák, műfajok szerepe az egyes mesterek életművében, stílusában.

Zeneszerzői életművek:

Schumann fiatalkori zongoradarab-sorozatok, 1840 után: a dal, szimfonikus művek, és kamarazene;

Weber: a romantikus német opera kezdetei: A bűvös vadász;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Mendelssohn: klasszikus formatisztelet és romantikus zenei nyelv: Hegedűverseny, szimfóniák, mesevilág a zenében: Szentivánéji álom;

Berlioza: programzene megteremtője: Fantasztikus szimfónia;

Chopin: a kisformák mestere (etűdök, nocturne-ök, prelűdök, balladák, polonézok, mazurkák);

Liszt: zongoradarabok, szimfonikus költemények, egyházi művek;

Brahms: dalok, zongoradarabok, szimfóniák;

Csajkovszkij: szimfóniák, színpadi művek;

Dvořák: szláv táncok, szimfóniák;

Grieg: zongoradarabok, zongoraverseny, Peer Gynt-szvit.

Ajánlott tananyag

Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.

Kelemen Imre: A zene története 1750-ig. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.

Darvas Gábor: A totemzenétől a hegedűversenyig. Budapest: Zeneműkiadó, 1977.

Dobák Pál: A romantikus zene története. Budapest: Tankönyvkiadó, 1983.

Erdélyi Miklós: Schubert. Budapest: Gondolat, 1979.

Schubert kalauz. (Szerkesztette Gábor Ágnes) Budapest: Zeneműkiadó, 1981.

Fischer-Dieskau, Dietrich: A Schubert-dalok nyomában. Budapest: Gondolat, 1975.

Frank Oszkár: A romantikus zene műhelytitkai. Schubert-dalok. Budapest: Akkord Kiadó, 1994.

Walker, Alan: Liszt Ferenc 1. A virtuóz évek. 1811–1847. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.

Walker, Alan: Liszt Ferenc 2. A weimari évek. 1848–1861. Editio Musica, Budapest 1994.

Hamburger Klára: Liszt kalauz. Budapest: Zeneműkiadó, 1986.

Deathridge, John – Carl Dahlhaus: Wagner (Grove monográfiák) Budapest: Zeneműkiadó, 1988.

Rappl, Erich: Wagner operakalauz. Budapest: Zeneműkiadó, 1976.

Követelmény

A romantika zenéjéhez és zeneszerzői életutakhoz kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott zeneművek és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A 19. századi olasz, német, magyar és orosz opera.

Stílusirányzatok és alkotók a századfordulón Európában.

Zenei ismeretek átadása – Tananyag

Operatörténet a 19. században és a 19–20. század fordulóján:

– a 19 századi olasz opera;

– jelenetszerkesztés, ária- és egyéb zártszám-típusok, irodalmi témaválasztás, műfaji jellegzetességek a 19. századi olasz operában; a verizmus;

– Verdi és Puccini művészet;

– Wagner művészetének jelentősége a 19. század zenéjében; az új zenedráma-konceptió: harmóniai és formai újítások, a vezérmotívum-technika, történelem és mitológia egy-egy opera tükrében;

– Muszorgszkij operái: az orosz történelem az operaszínpadon, népzenei hatások és zenedráma;

– a 19. századi magyar opera: Erkel.

Ismerkedés a századforduló és a 20. század első felének főbb zenei stílusirányzataival, jelentősebb

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

mestereivel:

- A különböző stílusirányzatok (impresszionizmus, neoklasszicizmus, expresszionizmus, szerializmus) sajátosságai, zenei eszközei, az ezeket képviselő mesterek alkotókorszakai, orientációinak fő vonásai a következő mesterek életművében:
- Debussy, Ravel, Satie,
- Mahler, Schönberg, Webern, Berg,
- Stravinsky, Prokofjev, Sosztakovics,
- Janáček;
- a népzene mint stíluselem a 20. század első felében;
- a jazz mint stíluselem a 20. század első felében (a jazz történelmi és stílári gyökerei);
- a hagyományos tonalitás felbomlása (pentatónia, modális hangsorok, egészhangú skála, modell-skálák, bitonalitás, politonalitás, dodekafónia);
- az egyes zenei stílusirányzatok jellemző sajátosságait komplexen reprezentáló művek részletesebb elemzése, megismerése.

Ajánlott tananyag

Szabolcsi Bence: A zene története. Az őskortól a 19. század végéig. Budapest: Zeneműkiadó, 1974.

Walter, Bruno: Mahler. Budapest: Gondolat, 1981.

Batta András: Richard Strauss. Budapest: Gondolat, 1984.

Debussy, Claude: Croche úr, a műkedvelők réme. Budapest: Zeneműkiadó, 1959.

Petrovics Emil: Ravel. Budapest: Gondolat, 1982.

Követelmény

A 19. századi olasz, német, magyar és orosz operához kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Bartók és Kodály életművének megismerése.

Kortárs zene főbb irányzatainak megismerése

Zenei ismeretek átadása – tananyag

Bartók és Kodály művészete:

- életpályáik ismertetése;
- a népzene Bartók és Kodály életművében; a népzene kutatás; a népdalfeldolgozások különböző formái;
- legkiemelkedőbb alkotásaik részletesebb megismertetése.

Bartók és Kodály kortársai és az utánuk következő generáció:

- Dohnányi Ernő, Weiner Leó, Lajtha László, Szervánszky Endre, Veress Sándor, Járdányi Pál, Kósa György.

Bevezetés a magyar, az európai és az amerikai kortárs zenébe:

- Kurtág György, Ligeti György, Szőllősy András, Ránki György, Farkas Ferenc, Durkó Zsolt, Balassa Sándor, Bozay Attila;
- a 70–80-as évek magyar avantgarde zeneszerzői: Jeney Zoltán, Sárosi László, Vidovszky László, Dukay Barnabás;
- John Cage, Pierre Boulez, Karlheinz Stockhausen, Steve Reich, Philip Glass;

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

– a háború utáni zene stílusirányzatainak (szerializmus, elektronikus zene, minimal–zene, posztmodern, computer–zene) szemléltetése a kiválasztott zeneműveken.

Tájékozódás a mai jazz, a rock, a filmzene és az alternatív zenei irányzatok (performance, world music stb.) világában.

Ajánlott tananyag

Salzman, Eric: A 20. század zenéje. Budapest: Zeneműkiadó, 1980.
Fábián Imre: A huszadik század zenéje. Budapest: Gondolat, 1966.
Kókai Rezső – Fábián Imre: Századunk zenéje. Budapest: Gondolat, 1967.
Miért szép századunk zenéje? Szerkesztette Kroó György. Budapest: Gondolat, 1974.
Miért szép századunk operája? Szerkesztette Várnai Péter. Budapest: Gondolat, 1979.
Kroó György: Bartók–kalauz. Budapest: Zeneműkiadó, 1980.
Somfai László: 18 Bartók tanulmány. Budapest: Zeneműkiadó, 1981.
Breuer János: Fejezetek Lajtha Lászlóról. Budapest: Editio Musica, 1992.
Kovács Sándor: Bartók Béla. Budapest: Mágus Kiadó, 1995.
Kecskeméti István: A zeneszerző Kodály. Kecskemét: Kodály Intézet, 1986.
White, Eric Walter: Benjamin Britten élete és operái. Budapest: Zeneműkiadó, 1978.
White, Eric Walter: Stravinsky: A zeneszerző és művei. Budapest: Zeneműkiadó, 1976.
Szöllősy András: Honegger. Budapest: Gondolat, 1980.

Követelmény

Bartók és Kodály művészetéhez és a kortárs zenéhez kapcsolódó lexikális és műfaji ismeretek, a meghallgatott és elemzett zenei szemelvények aktív ismerete (felismerés, elemzés).

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra, az évfolyam követelménye alapján

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanulók mutassanak kellő tájékozottságot a zenetörténet stíluskorszakainak kronologikus időrendjében. Ismerjék fel az órákon bemutatott, meghallgatott zenei példák, elemzett művek jellegzetes tematikus részleteit. Tudják definiálni és konkrét példákkal megvilágítani az adott stíluskorszakokhoz, műfajokhoz, művekhez, formaegységekhez szorosan kapcsolódó szakkifejezéseket. Tudjanak eligazodni a megismert korszakok szerteágazó zenei sajátosságaiban, a társművészetek idevonatkozó legfőbb stílári jelenségeiben.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

Írásbeli, vagy szóbeli vizsga

A vizsga tantárgya és időtartama

Zenetörténet–zeneirodalom

Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc.

A szóbeli vizsga időtartama minimum 10 perc.

A vizsga tartalma

Írásbeli vizsga

Teszt kérdések a zenei ismeretek köréből a képzés során feldolgozott tematikák zenetörténeti korszakok főbb

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

tendenciáinak, stílári jelenségeinek, mestereinek, műfajainak, alkotásainak ismeretére, elemzésére vonatkozó témában.

A tesztlap az alábbi témakörökből tartalmaz kérdéseket:

- Gregorián elnevezése, általános jellemzői, műfajai. Egy műfaj részletes bemutatása. A többszólamúság kialakulása (orgánum típusai). Világi zene a középkorban (trubadúr, trouvère, Minnesänger). Reneszánsz (szó jelentése, ideje, általános jellemzése, jellegzetes műfajainak ismerete.) Korareneszánsz, reneszánsz fénykora, későreneszánsz zeneszerzőinek felsorolása. Homofónia, polifónia fogalma. Mise típusai, mise részei, (Ordinarium, Proprium), motetta és madrigál összehasonlítása. Világi vokális műfajok felsorolása.
- A barokk korszak általános stílusjegyei és zenei jellemzése, vokális és hangszeres műfajok sorolása. Egy vokális műfaj (pl. kantáta) tételeinek bemutatása, két hangszeres műfaj (pl. concerto, fuga) részletesebb magyarázata zenei példát hozva. A szvit (táncok és táncpárok), egy tánc bemutatása (pl. menüett). Barokk zeneszerzők felsorolása.
- A bécsi klasszika sajátosságai (formák, szerkezet, hangnem). Főbb műfajok sorolása, szonáta vagy szimfónia tételeinek általános jellemzése, pl. szonátaforma bemutatása. Haydn vagy Mozart művészete, (egy mű bemutatása alapján).
- Romantika – új műfajai, élményanyaga (témái). Chopin zongorazenéje (kisformák), Schumann zongoradarab-ciklusai (címek). Az opera műfajának, kiemelkedő mestereinek és alkotásainak ismerete a tanult szemelvények elemzésével.
- A programzene (példával). A századforduló zenéje – Debussy művészete, impresszionista művei (zenéje, jellemzői). Egészhangú skála, politonalitás, dodekafónia magyarázata zenei példa alapján. Bartók életműve, jelentősége, népdalgűjtő útjai. Kodály egy művének részletes bemutatása (pl. Psalmus Hungaricus, Hány-szvit, Felszállott a páva – variációk).

A szóbeli vizsga

- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban, vagy a 6 éves képzési időkeretben feldolgozott zenetörténet–zeneirodalom anyagából a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel, gyakorlati feladatokat ad.
- A tanuló által játszott zenemű kottájáról maga gondoskodik, a további célfeladatok megoldásához szükséges szemelvényanyagot (kottát, hangfelvételt, audio–vizuális eszközt) a vizsgát szervező intézmény biztosítja.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

- teszt: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz; fogalmazásmód, helyesírás;
- fogalmazás (műelemzés): információtartalom, a műről, illetve a szerzőről és a korról szóló információk megfelelő aránya, felhasznált irodalom színvonala, mennyisége, eredetiség, objektív és szubjektív tartalom megfelelő aránya, felépítés, fogalmazás, helyesírás,
- dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottairási készség, külalak.

A szóbeli vizsga értékelése

- általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
- zenetörténeti tájékozottság,
- stílusismeret,
- formai ismeretek,
- tájékozódás a zenei műfajok között.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Jó minőségű és felhangolt zongora vagy pianínó. Hangjegytábla, szemléltető anyagok, ritmushangszerek
Megfelelő minőségű audio–vizuális berendezés (magnetofon, DVD, CD-lejátszó)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A stíluskorszakokat megfelelően bemutató, kellő számú és minőségű hangfelvétel, kotta, zenei szakkönyv.

EGYHÁZZENE

Az egyházzene komplex tantárgy, mely több műveltségterületet – Bibliaismeret, Liturgikus ismeretek, Népének, Gregorián, Egyházzene–irodalom és zenei ismeretek – foglal magába.

A program célja az európai egyházzene megismertetése, illetve olyan elméleti és gyakorlati ismeretek tanítása, amelyek felkészítik a tanulót egy liturgikus alkalmon, vagy egyházzenei hangversenyen való részvételre, szélesítik látókörét, bővítik zenei ismereteit.

Helyi sajátosságok: Karácsony Sándor Árokháthy Bélával együtt részt vett a Jugoszláviai énekeskönyv (Énekeskönyv református keresztyének számára. - Szabadka /Subotica/ 1939) szerkesztésében, és az 1948-as énekeskönyv (Énekeskönyv magyar reformátusok használatára.) összeállításakor bizottsági feladatokat is ellátott.

Feladatok: Karácsony Sándor egyházzenei tevékenységének ismertetése, bekapcsolódás a Földesi Református Egyházközség istentiszteleti alkalmába, a felekezethez tartozó népének (genfi zsoltárok, dicsérek), óprotestáns énekanyag (graduál-irodalom) ismerete.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Bevezetés az egyházzenebe, a gregorián, a középkor, reneszánsz és kora-barokk egyházi zene vázlatos története az egyházzene–irodalom szemelvényein keresztül. Vázlatos népének–történet a felsorolt korszakokból. Bibliaismereti tanulmányok az előforduló zenei részletek szövegeinek tükrében.

Ajánlott tananyag

Gregorián:

– a gregorián ének kialakulása, elnevezése, jellemzői, lejegyzése, énekfajtái, liturgiában betöltött szerepe.

Egyházzene–irodalom:

- szolmizáció keletkezése,
- a többszólamúság kezdeti formái,
- Ars Antiqua (13. század),
- a reneszánsz zenéje: a reneszánsz kezdetei: az Ars Nova művészete (14. század), Németalföld művészete (15. század), a klasszikus vokálpolyfónia (16. század),
- barokk stílus kialakulása, jellemzői (17. század)

Liturgikus ismeretek:

- a liturgia alapvető formái, annak elemei,
- az egyházi év felépítése, szerkezete, a főbb ünnepek,
- a mise felépítése,
- a protestáns istentiszteletek,
- a liturgikus alkalmakon való részvétel és viselkedés alapvető szabályai.

Népének:

- Az egyházzene–irodalomhoz, ill. az egyházi évhez kapcsolódó felekezeti anyag.

Követelmény

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Az egyházzene–irodalom alapvető fogalmainak ismerete,
- 4 népének elsajátítása a saját felekezet repertoárjának ajánlott énekei közül,
- Az egyházi év saját felekezet szerinti felépítésének ismerete,
- Az év közben előforduló zenei szemelvények hallás utáni műfaji felismerése.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Összefoglaló óra az éves anyagból

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Az egyházzene történetéből az érett barokk, a klasszika, a romantika, a XX. század és a kortárs korszakok vázlatos története az egyházzene–irodalom szemelvényein keresztül. Vázlatos népének–történet a felsorolt korszakokból. Bibliaismereti tanulmányok az előforduló zenei részletek szövegeinek tükrében.

Ajánlott tananyag

Egyházzene–irodalom:

- Bach és Händel művészete (kitekintés néhány kortárs szerzőre),
- a bécsi klasszika egyházzenei jelentősége,
- a romantika zenéje,
- ismerkedés a századforduló és a 20. század első felének főbb zenei stílusirányzataival,
- kortárs zene.

Liturgikus ismeretek:

- a liturgikus öltözékek,
- a liturgikus színek,
- a zsoltárszöveg imaórái.

Népének:

- Az egyházzene–irodalomhoz, ill. az egyházi évhez kapcsolódó felekezeti anyag.

Dobszay László: A gregorián ének kézikönyve. (Editio Musica, 1993.)

Rajeczky Benjamin: Mi a gregorián? (Zeneműkiadó, 1981.)

Escigno, E. – Garavaglia, R.: A keresztény és világi ének a középkorban. (Zeneműkiadó, 1987.)

Wilson, Andrew – Dickson: Cantate Domino. A kereszténység zenéje. A gregoriántól a gospelig. A magyarországi nagyegyházak zenéjének története. (Gemini, 1992.)

Gülke, Peter: Szerzetesek, polgárok, trubadúrok. A középkor zenéje. (Zeneműkiadó, 1979.)

Brown, Howard M.: A reneszánsz zenéje. (Zeneműkiadó, 1980.)

Palisca, Claude V.: Barokk zene. (Zeneműkiadó, 1976.)

Rosen, Charles: A klasszikus stílus. Haydn, Mozart, Beethoven. (Zeneműkiadó, 1977.)

Dobák Pál: A romantikus zene története. (Tankönyvkiadó, 1983.)

Salzman, Eric: A 20. század zenéje. (Zeneműkiadó, 1980.)

Fábián Imre: A huszadik század zenéje. (Gondolat, 1966.)

Kókai Rezső – Fábián Imre: Századunk zenéje. (Gondolat, 1967.)

Miért szép századunk zenéje? Szerkesztette Kőrösi György. (Gondolat, 1974.)

Várnai Péter: Oratóriumok könyve. (Zeneműkiadó, 1972.)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Követelmény

Az egyházzene–irodalom alapvető fogalmainak ismerete.

Négy népének elsajátítása a saját felekezet repertoárjának ajánlott énekei közül.

A liturgikus öltözékeinek, színeinek ismerete.

Az év közben előforduló zenei szemelvények hallás utáni műfaji felismerése.

Év végi vizsga ajánlott anyaga

– Összefoglaló óra az éves anyagból

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után:

A tanuló ismerje:

- a liturgia alapvető formáit, annak elemeit
- az egyházi év felépítését, szerkezetét, a főbb ünnepeket, a liturgikus színeket
- a liturgikus öltözékeket
- a mise felépítését
- a zsoltosima imaóráit
- a protestáns istentiszteleteket
- a liturgikus alkalmakon való részvétel és viselkedés alapvető szabályait
- a történelmi egyházak által meghatározott, ún. műveltségi népénekanyagot
- az énekeskönyvben szereplő gregorián tételeket, illetve párhuzamokat
- népénekeket,
- a kvadrát kottát olvasni, az alapvető neumákat
- az egyházzene történetéből a gregorián, reneszánsz és barokk történetét

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Jól hangolt zongora (pianínó), zongoraszék.

Megfelelő méretű ötvonalas tábla, írásvetítő, projektor, vetítövászón.

A zenehallgatáshoz, elemzéshez, az egyes zeneművek részletkiemeléséhez szükséges Hi-Fi-berendezés.

A követelmények elsajátításához szükséges bemutató anyag, CD-k, DVD-k, kották, szakkönyvek.

Továbbképző évfolyamok

Javasolt az elvégzett anyag elmélyítése érdekében egyházzenei hangversenyek, liturgikus alkalmak látogatása, valamint a körzetben található iskolák működő egyházzene csoportjaival közös órák szervezése. A Bibliaismeret és Liturgikus ismeretek óráira szakemberek (pap, lelkész, hittan tanár) meghívása lehet indokolt. A továbbképző négy évfolyama során a tanuló kottából ismerje a műveltségi anyagból az alább felsorolt énekeket. Egyéb felekezet esetében a tanár mérlegelje saját ismeretei alapján a népének követelményeket.

Népénekek:

Evangélikus: 40, 42, 44, 47, 52, 54, 57, 58, 72, 76, 80, 96, 101, 108, 109, 113, 115, 116, 121, 131, 132, 136, 150, 151, 152, 157, 158, 161, 185, 188, 189, 198, 200, 208, 213, 215, 222, 229, 231, 232, 233, 235, 254, 255, 260, 263, 266, 274, 276, 279, 280, 286, 291, 308, 331, 336, 337, 346, 357, 359, 361, 365, 369, 371, 378, 379, 388, 389, 402, 405, 412, 417, 422, 423, 431, 443, 493, 503, 512.

Katolikus: 3, 6, 7, 22, 25, 26, 28, 30, 37, 41, 43, 54, 59, 63, 67, 82, 98, 100, 105, 126, 128, 142, 149, 157, 161, 162, 165, 168, 169, 189, 190, 219, 221, 222, 224, 226, 234, 287, 352, 358.

Református: 6, 8, 23, 25, 32, 33, 34, 38, 40, 42, 47, 50, 65, 66, 68, 77, 80, 84, 89, 90, 96, 99, 105, 130, 134, 135, 138, 150, 151, 161, 165, 167, 171, 174, 185, 192, 205, 215, 217, 220, 225, 226, 234, 241, 251, 254, 255,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

256, 263, 265, 272, 274, 276, 294, 296, 299, 301, 303, 312, 315, 316, 318, 326, 329, 337, 341, 342, 343, 345, 370, 373, 380, 390, 434, 447, 459, 475, 483, 485, 500, 503, 511, 512.

B. Műveltségi anyag:

Evangélikus: 40, 57, 131, 150, 161, 188, 200, 254, 291, 361.

Katolikus: 6, 8, 28, 41, 67, 100, 105, 130, 190, 191.

Református: 42, 68, 90, 150, 161, 225, 254, 256, 286, 380.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A gregorián és a középkori egyházzene 2. évfolyamon megszerzett ismereteinek bővítése, főként a gyakorlati zenei részre helyezve a hangsúlyt.

Ajánlott tananyag

- Zsoltártónusok,
- egyszerűbb gregorián misetételek (Missa Mundi),
- a gregorián hangjegyzírás vázlatos története,
- a gregorián ének műfajai,
- zsidó liturgikus dallamok,
- bizánci énekek,
- homofónia és polifónia, vokális és instrumentális zene fogalma,
- a középkori többszólamúság egyszerűbb darabjai,
- zenei műfajok, formák, művek hallás utáni felismerése, darabok elemzése,
- a felekezetek alapvető istentiszteleti anyaga,
- 10 népének elsajátítása az ajánlott énekek közül, 2 az ún. műveltségi anyagból,
- lapról olvasás: az énekeskönyvek dallamaiból (Éneklő Egyház, Evangélikus Énekeskönyv, Református Énekeskönyv) és könnyű gregorián tételek kvadrát kottából,
- népének történet – az évfolyami egyházzene–irodalom anyag korszakához kapcsolódóan.

Dobszay László: A gregorián ének kézikönyve. (Editio Musica, 1993.)

Rajeczky Benjamin: Mi a gregorián? (Zeneműkiadó, 1981.)

Escigno, E. – Garavaglia, R.: A keresztény és világi ének a középkorban. (Zeneműkiadó, 1987.)

Wilson, Andrew – Dickson: Cantate Domino. A kereszténység zenéje. A gregoriántól a gospelig. A magyarországi nagyegyházak zenéjének története. (Gemini, 1992.)

Gülke, Peter: Szerzetesek, polgárok, trubadúrok. A középkor zenéje. (Zeneműkiadó, 1979.)

Brown, Howard M.: A reneszánsz zenéje. (Zeneműkiadó, 1980.)

Palisca, Claude V.: Barokk zene. (Zeneműkiadó, 1976.)

Fank Oszkár: Formák, műfajok a barokk és klasszikus zenében. A szerző magánkiadása. Budapest 1996.

Rosen, Charles: A klasszikus stílus. Haydn, Mozart, Beethoven. (Zeneműkiadó)

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Összefoglaló óra az éves anyagból

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A reneszánsz és kora-barokk egyházzene, a 2. évfolyamon megszerzett ismereteinek bővítése, főként a gyakorlati zenei részre helyezve a hangsúlyt.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ajánlott tananyag

- Recitált Magnificat (magyar nyelven, tetszés szerinti zsoltártónuson),
- egyházi műfajok: mise, motetta,
- kétszólamú reneszánsz és kora-barokk vokális és instrumentális művek megismerése, előadása,
- zenei műfajok, formák, művek hallás utáni felismerése, darabok elemzése,
- a kereszténység története a Reformációig,
- a keresztény/keresztyén liturgia alapvető elemei,
- 10 népének elsajátítása az ajánlott énekek közül, 2 az ún. műveltségi anyagból,
- lapról olvasás: az énekeskönyvek dallamaiból (Éneklő Egyház, Evangélikus Énekeskönyv, Református Énekeskönyv),
- népének történet – az évfolyami egyházzene–irodalom anyag korszakához kapcsolódóan,
- az orgona liturgikus funkciója.

Dobszay László: A zsoltosma

Barsi Balázs: A liturgikus év

Dobszay László: Bevezetés a gregorián énekbe (középfokra)

Dobszay László: A magyar egyházzene–történet forrásai

Szendrei Janka: A himnusz

Dobszay László: Latin–magyar himnáríum

Papp Anette: A graduál–antifónák középkori kapcsolatai

Dobszay László: A római mise énekrendje

Schmelowsky Ágoston: Rövid bevezetés a zsidó liturgiába

Dobszay László: Ólatin liturgiák énekei

Szendrei Janka: Az alleluja

Dobszay László: Az antifona

Szendrei Janka: A responsorium

Dobszay László (szerk.): Gregorián példatár

Dobszay László: Psalmorum Melodia

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Összefoglaló óra az éves anyagból

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Az érett barokk és klasszikus korszak egyházzenejének 3. évfolyamon megszerzett ismereteinek bővítése, főként a gyakorlati zenei részre helyezve a hangsúlyt.

Ajánlott tananyag

- A graduál műfaja,
- kétszólamú érett barokk és klasszikus vokális és instrumentális művek megismerése, előadása,
- kánonok és quodlibetek éneklése,
- zenei műfajok, formák, művek hallás utáni felismerése,
- a kereszténység története a Reformációtól,
- az istentiszteleten, misén kívüli egyéb szertartások liturgiáinak jellemzői,
- a hazai énekeskönyvek tartalma, használata (Éneklő Egyház, Evangélikus Énekeskönyv, Református Énekeskönyv)
- 10 népének elsajátítása az ajánlott énekek közül, 2 az ún. műveltségi anyagból,
- lapról olvasás: az énekeskönyvek dallamaiból (Éneklő Egyház, Evangélikus Énekeskönyv, Református Énekeskönyv),

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- népének történet – az évfolyami egyházzene–irodalom anyag korszakához kapcsolódóan,
- az orgona fő részei.

Dobszay László: A zsoltosma
Barsi Balázs: A liturgikus év
Dobszay László: Bevezetés a gregorián énekbe (középfokra)
Dobszay László: A magyar egyházzene–történet forrásai
Szendrei Janka: A himnusz
Dobszay László: Latin–magyar himnáríum
Papp Anette: A graduál–antifónák középkori kapcsolatai
Dobszay László: A római mise énekrendje
Schmelowsky Ágoston: Rövid bevezetés a zsidó liturgiába
Dobszay László: Ólatin liturgiák énekei
Szendrei Janka: Az alleluja
Dobszay László: Az antifona
Szendrei Janka: A responsorium
Dobszay László (szerk.): Gregorián példatár
Dobszay László: Psalmorum Melodia

Év végi vizsga ajánlott anyaga

- Összefoglaló óra az éves anyagból

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A romantikus, XX. századi és kortárs egyházzene 2. évfolyamon megszerzett ismereteinek bővítése, főként a gyakorlati zenei részre helyezve a hangsúlyt.

Ajánlott tananyag

- Az egyház jelképei,
- zenei műfajok, formák, művek hallás utáni felismerése,
- kétszólamú romantikus, XX. századi, kortárs vokális és instrumentális művek megismerése, előadása,
- a hazai énekeskönyvek tartalma, használata (Éneklő Egyház, Evangélikus Énekeskönyv, Református Énekeskönyv)
- 10 népének elsajátítása az ajánlott énekek közül, 2 az ún. műveltségi anyagból,
- lapról olvasás: az énekeskönyvek dallamaiból (Éneklő Egyház, Evangélikus Énekeskönyv, Református Énekeskönyv),
- népének történet – az évfolyami egyházzene–irodalom anyag korszakához kapcsolódóan,
- az orgona felépítésére és ápolására vonatkozó alapvető tudnivalók.

Dobszay László: Az antifona
Szendrei Janka: A responsorium
Dobszay László (szerk.): Gregorián példatár
Dobszay László: Psalmorum Melodia
Dobszay László: Responsoria de Psalmista
Szendrei Janka: A Verbum caro responzóriumtípus
O. Lassus: (Közt.: Soós András) Nyolc Magnificat
J. J. Fux: (Közt.: Soós András) Adventi Offertoriumok
A. Lotti: (Közt.: Soós András) Mise–tételek
B. Resinarius: (Közt.: Soós András) Responzoriumok

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

(Közt.: Soós András) Polifón vesperás–zsoltárok és antifonák a Rhau–gyűjteményből
G. Dufay: (Közt.: Szendrei Janka) 15 himnusz
(Közt.: Soós András) Középkori angol carolok
G. P. Palestrina: (Közt.: Soós András) Himnuszok
(Közt.: Mezei János) Korai polifónia I. –
Cl. Goudimel: (Közt.: Bódiss Tamás) Négyszólamú zsoltárok I–II.
J. H. Schein: (Közt.: Dobszay László) 18 karácsonyi korál
(Közt.: Soós András) Kétszólamú reneszánsz kórustételek
(Közt.: Dobszay L. és Mezei J.) Bicinia sacra
T. L. de Victoria: (Közt.: Kovács A.) Motetták
J. H. Schein: (Közt.: Dobszay László) Korálok az egész évre
G. J. Werner: (Közt.: Dobszay Ágnes) Polifon himnuszok
(Közt.: Dobszay László) Vademecum. Egyházzenei útikönyv
(Közt.: Kamp S. és Kovács A.) Romantikus egyházi kórusművek – Liszt és Reger
G. P. da Palestrina (Közt.: Kovács A.) Hús motetta
A magyar népének népzenei felvételeken (Közt.: Dobszay László és Németh István)

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után:

Az alapfok követelményein túl:

A tanuló tudja:

- a zsoltártónusokat
- az egyszerűbb gregorián misetételeket (Missa Mundit)
- az egyházzene történetének legfontosabb stílusait
- az orgona fő részeit és liturgikus funkcióját

A tanuló tudjon:

- zongorán, orgonán népéneket kísérni
- a szkóla, illetve énekkar tagjaként nyilvánosan szerepelni,

A tanuló ismerje:

- a keresztény/keresztyén a liturgia alapvető elemeit
- a felekezetek énekrepertoár fő műfajait
- a felekezetek alapvető istentiszteleti énekanyagot
- az egyház jelképeit
- a kereszténység történetének jelentősebb fordulópontjait évszámmal
- egyéb szertartások liturgiáinak jellemzőit
- a hazai énekeskönyvek tartalmát és használatát
- az alapfokon meghatározott népénekeket,
- a népének történetét vázlatosan
- a gregorián ének műfajait
- a gregorián hangjegyzés vázlatos történetét

A tanuló tudjon:

- egy zsidó liturgikus éneket
- három rövid gregorián tételt latinul
- három magyar graduál–dallamot
- lapról olvasni az Éneklő Egyház, az Evangélikus, illetve Református Énekeskönyv dallamaiból
- lapról olvasni könnyű gregorián tételeket kvadrát kottából
- az instrumentális és vokális egyházi zene legjellegzetesebb műfajait
- két könnyű egyházzenei művet énekes, illetve hangszeres együttesben előadni
- további három egyházzenei művet elemezni
- az egyházzene történetének legfontosabb stílusait (klasszika, romantika, XX. század, kortárs)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

– tanórai keretben zongorán, orgonán népéneket kísélni, illetve saját hangszerén közreműködni

Furulya helyi tanterv

A tanszak tartalmi szabályozása

A furulyatanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a növendékekkel (életkoruknak megfelelő szinten) a furulya lehetőségeit, saját irodalmát és a furulyán is játszható egyéb művek minél szélesebb körét;

hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a furulyairodalom legkiemelkedőbb alkotó és előadóművészeit, a furulyacsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést, megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket, dinamikailag árnyalt, telt, színes kifejező furulyahangot, differenciált hangindítást és hanglezárást, megfelelő tempójú repetíciót, laza, egyenletes ujjtechnikát, pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával, hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal, a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Tegye jártassá a növendéket a furulyairodalom javát képező reneszánsz és barokk művek díszítésében.

Fordítson figyelmet az előkészítő hangszerként furulyázni tanulók alapfunkcióinak gondos megalapozására, a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására, a lapról olvasási készség fejlesztésére, a különböző alaphangú furulyák használatakor az abc-s névvel történő helyes (nem transzponáló) olvasásra, a tudatos zenei memorizálásra, a művek zeneileg igényes kidolgozására, az elsősorban barokk irodalomban gazdag hangszer más korokban keletkezett darabjainak tananyagba illesztésére, a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a növendékeket a hangszer karbantartására.

Követelmények

Követelmények az előképző évfolyam(ok) elvégzése után

Abban az esetben, ha a furulya más fúvós hangszerek előkészítő hangszere, a növendék az előképző vagy az első évfolyam elvégzése után általában abbahagyja furulyatanulmányait. A növendék ebben az esetben is tudjon a tanult hangterjedelemben abc-s hangnévvel biztosan kottát olvasni, rendelkezze jól megalapozott légzéstechnikával, hangindítással és ujjtechnikával.

A növendék egyéb hangszeres tanulmányai után sokszor visszatérnek a furulyához; ezért az alábbiakról akkor sem mondhatunk le, ha csak előképző hangszerként foglalkozunk ezzel a hangszerrel:

legyen képes barokk (angol) fogásrendszerű hangszer használatára, rendelkezze biztos hüvelykujjtechnikával.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén (az előképző követelményein felül)

A növendék legyen képes a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően megszólaltatni, rendelkezze a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképeséggel, legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,

legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya klasszikusan értelmezett hangterjedelmében f1-(f3-ig) g3-ig – in F,

tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait, többek között a *t*, *r*, *d* hangindításokat és ezek különböző kombinációit,
ismerje az *f1*-(*f3*) *g3* hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat,
törekedjék játékában a tiszta intonációra, korrigálja tudatosan hangszere intonációs hibáit,
rendelkezzék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges ujjtechnikával,
tudjon önállóan hangolni,
ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket,
zenei műszavakat és ezek jelentését,
a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozása stb.),
a tanár útmutatásai alapján legyen képes az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,
ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
ismerje a furulya történetét, rokon hangszereit,
ismerje a furulya szerepét különböző zenei korszakokban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A növendék legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:
dúr és moll skálák 3#, 4b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsseptim négyeshangzat-felbontásokkal, minimum az *f1*-*g3* (in F) hangterjedelem teljes kihasználásával (esetleg a *fisz3* kihagyható),
két etűd vagy egy variációsorozat,
legalább két tétel egy nagybarokk szonátából vagy versenyműből.

Tananyag

A tananyag kiválasztásának szempontjai

Az ajánlott tananyagjegyzékből választott vagy egyéb felhasznált anyag mindig feleljen meg a növendék képességeinek, hangszeres adottságainak, zenei tehetségének, szorgalmának; legyen összhangban a tanítandó, illetve a tanuló által már megszerzett ismeretekkel, zenei pályára készülők esetében a zeneművészeti szakközépiskola (esetleg főiskola) elvárásaival.

A továbbképző „A” tagozat évfolyamain váljon egyre inkább meghatározóvá a tanítvány zenei ízlése, érdeklődése is.

A növendék technikai képzését szolgáló skálákat, etűdöket – az örömteli hangszertanulás érdekében – ellensúlyozza megfelelő mennyiségű, zenei élményt nyújtó előadási darab, kamaramű. Ügyeljünk rá, hogy a technikai képzés ne váljon öncélúvá, teremtsünk egyensúlyt a tanuló technikai képzés ne váljon öncélúvá, teremtsünk egyensúlyt a tanuló technikai és zenei fejlődése között.

Az alapfokú évfolyamok tananyagát úgy állítsuk össze, hogy a növendék átfogó képet kapjon a furulyairodalom valamennyi zenei korszakáról, stílusáról.

A felsorolt kottákon kívül, főként a zeneiskola továbbképző évfolyamain számtalan egy-, - a növendék képességeinek, igényének, hangszeres tudásának megfelelő – eredeti mű, illetve átírat is felhasználható a tanítás során.

Hangszeres előképző

A zeneiskola 1. évfolyamának tanterve a 8 éves tanulók (általános iskola 3. évfolyam) életkori sajátosságainak figyelembevételével készült. Az ennél fiatalabb növendékekkel szemben nem támaszthatók ugyanazok a követelmények, ezért e tanulók értelmi, érzelmi és fizikai fejlettséghez alkalmazkodva az előképző célja a tanuló hangszeres készségeinek, zene érzékének felmérése, a hangmagasság, ritmus iránti fogékonyságának, zenei memóriájának fejlesztése, aktivitásának, kreativitásának kibontakoztatása, az 1. évfolyam anyagát

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

elkezdve a további egyenletes fejlődés megalapozása az életkornak megfelelően játékos formában (pl. ritmikus mondókák, ütőhangszerek, esetleg táncmozgások segítségével).

Feladata olyan alapokat adni, melyekre az 1. évfolyam tananyaga szilárdan támaszkodhat.

Az előképző évfolyamosok hangszere megfelelő kézméret esetén a barokk (angol) fogású szopránfurulya (c2 alapú). Kis kezű tanulók esetében a szoprano alkalmazása is elképzelhető (f2 alapú).

Hangszeres és zenei ismeretek

A hangszer részei, összeállítása.

Egész, fél, negyed, nyolcad ritmusértékek és egész, fél, negyed szünetek, szinkópa, nyújtópont (pontosított fél).

A 2/4-es, 3/4-es, 4/4-es ütem, ütemszünetek.

A korona, a levegővétel jele, különböző ismétlőjelek, kötőjel, módosítójelek.

A játékmód és az artikuláció alapfogalmai (pl. tempo giusto, legato, tenuto), különböző hangindítások és hanglezárás nyelvvel.

A játszott anyagban előforduló tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások.

Az ajánlott hangkészlet: (hangnevek a szopránfurulya írott hangmagasságaira vonatkoznak) d1, e1, (fisz1), g1, a1, h1, c2, (cisz2), d2, e2, fisz2, g2, (a2). A trillafogások közül javasoltak a megtanult hangkészletből a főfogásokkal könnyen játszható trillák.

A hangszerkezelés fejlesztése

A helyes légzéstechnika elsajátítása, állandó fejlesztése.

Játék a hangszer fejével.

Tapogatógyakorlatok.

Helyes test-, hangszer- és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelő helyzetének mielőbbi pontos begyakorlása (a tartófunkció kialakulásának elkerülése érdekében).

A megadott hangterjedelmen belül lehetőleg tisztán intonált, lebegésmentes hang elérése.

Hangképzés, különböző hosszúságú hangok.

Játék a hangerővel (messa di voce).

A *dü* és *tü* hangindítások, valamint hanglezárás nyelvvel.

A helyes gyakorlás és memorizálás módjai kottával és kotta nélkül.

Utánzás, játékos rögtönzés.

A társas muzsikálás kezdetei, esetleg a tanár vagy zongorakísérő közreműködésével is.

Minimális követelmény

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanuló kizárólag helyes beidegződésekkel rendelkezzen.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

Gyermekdalok, népdalok és egyszerűbb táncok értelmesen tagolt megszólaltatása.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Négy gyermek- vagy népdal, illetve egyéb dallam a tanult hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével, lehetőleg kotta nélkül.

Felhasznált irodalom

Az első években legfontosabb a kezdők tananyagának legnagyobb százalékát kitevő furulyaiskola kiválasztása. A IV. fejezet bőséges választékot nyújt a magyar, nyomtatásban megjelent vagy csak kéziratból sokszorosított iskolákból. A tanár természetesen választhat külföldi kiadványokat is, vagy taníthat saját elképzelése szerint.

A kiválasztott iskolán kívül hangszeres előképzőben ajánlható még

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Bartók B.: Allegro (Z.* 4081)
Hook, J.: Leichte Handstücke (duók)
Kínai népdal (Z. 4303)
Magyar népdal – Ej, görbénye... (Z. 592)
Praetorius, M.: Gavotte (Z. 14090/40)
Telemann, G. Ph.: Menuett (Z. 113)

ALAPFOK „A” TAGOZAT

1. évfolyam

Hangszeres és zenei ismeretek

A hangszer részei, összeállítása.

Egész, fél, negyed, nyolcad ritmusértékek és szünetek, nyújtópont, szinkópa, éles ritmus.

A 2/4-es, 3/4-es, 4/4-es ütem, ütemszünetek.

Negyed felütés – csonka ütem.

A korona, a levegővételi jele, különböző ismétlődő jelek, da capo, kötőjel, hangsúlyjel, módosítójelek.

A játékmód és az artikuláció alapfogalmai (pl. tempo giusto, legato, tenuto), különböző hangindítások és hanglezárás nyelvvél.

A játszott anyagban előforduló tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A szerkezet és tagolás alapfogalmai (motívum, zenei sor stb.).

A tanévre javasolt hangkészlet: (a hangnevek a szopránfurulya írott hangmagasságaira vonatkoznak) (c1), d1, e1, (f1), fisz1, g1, (gisz1), a1, (b1), h1, c2, cisz2, d2, e2, f2, fisz2, g2, a2.

Trillafogások közül javasoltak a megtanult hangkészletből a csak főfogásokkal is könnyen játszható trillák, elsősorban az (a1-)g1, (h1-)a1, (d2-)c2, (d2-)cisz2, (fisz2-)e2, (g2-)fisz2, (a2-)g2 trillák.

A tanár által készített fogásábrák, illetve fogástáblázat használata.

A hangszerkezelés fejlesztése

A helyes légzéstechnika elsajátítása és állandó fejlesztése.

Játék a hangszer fejével.

Tapogatógyakorlatok.

Helyes test-, hangszer- és kéztartás kialakítása, a bal hüvelykujj megfelelő helyzeteinek mielőbbi pontos begyakorlása (a tartófunkció kialakulásának elkerülése érdekében).

A megadott hangterjedelmen belül lehetőleg tisztán intonált, lebegésmentes hang elérése.

Játék a hangerővel (messa di voce).

Hangképzés, különböző hosszúságú hangok.

A dü és tü hangindítások, valamint hanglezárás nyelvvél.

G-dúr skála in C legalább d1-a2 hangterjedelemben, tercekkel.

A helyes gyakorlás és memorizálás módjai.

Már tanult egyszerű dallamok transzponálása az újonnan tanult hangok felhasználásával.

A társas muzsikálás kezdetei, esetleg a tanár vagy zongorakísérő közreműködésével is.

Minimális követelmény

A hangszer helyes összeállítása és ennek önálló ellenőrzése.

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet és ritmusok biztonságos olvasása, valamint a hangkészlet fogásainak ismerete.

Gyermekek dalok, ritmikus népdalok és egyszerűbb táncdarabok értelmeseen tagolt megszólaltatása (kívülről is).

A félévi meghallgatás ajánlott anyaga

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ha a tanuló korábban nem járt hangszeres előképzőbe:

Kezdő növendék számára ez a beszámoló nem kötelező, akkor sem, ha az iskola tart félévi meghallgatást. Amennyiben a tanuló részt vesz ezen, a beszámoló anyaga lehet bármi, amit biztonságosan meg tud oldani. A növendéket csak akkor állítsuk ki, ha ez a szereplés várhatóan pozitívan hat majd továbbhaladásra.

Ha a tanuló járt hangszeres előképzőbe

Négy gyermek- vagy népdal, illetve egyéb dallam *a tanult hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével*, kotta nélkül.

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Két-három népdal, kotta nélkül;

Egy-két könnyű táncjáték (lehetőleg kísérettel), *a tanult hangterjedelem minél teljesebb igénybevételével*, lehetőleg kotta nélkül.

Felhasználható irodalom

Ha a gyerekek nem voltak előképzős, lásd a hangszeres előképző anyagjegyzékét is!

Iskolák, etűdök, duók a Zeneműjegyzék című fejezetben találhatók.

Anon.: Allemande (Z. 7888)

Ettem szőlőt...(Z. 2006)

Haydn, J.: Arietta (Z. 8959)

Lully, J. B.: Kis dal (Z. 8959)

XVI. századi tánc (Allemande) (Z. 592)

(Az alsó évfolyamok anyagában fuvola- és hegedűkották is szerepelnek.)

2. évfolyam

Hangszeres és zenei ismeretek

A fa- és fúvós hangszerek (külső megjelenés, megszólaltatási mód, hangmagasság, hangszín). (A növendékek tanulmányaikat esetleg más fúvóshangszeren folytatják.)

Az eddig tanult hangkészlet bővítése a következő hangokkal: c1, f1, gisz1, b1, esz2, gisz2, b2, h2, (c3) in C.

Segéd- és trilla-fogások közül javasoltak a tanult hangkészletből a csak főfogásokkal is könnyen játszható trillák, a h1 segédfogás és a (c2-)h1 trilla.

A *tü-rü, dü-rü* artikulációk szerepe a furulyajátékban.

Tizenhatodok, nyolcad szünet, nyújtott ritmus, nyolcad felütés.

A 3/8-os, 6/8-os ütem, ütem súlyok; a 3/4-es ütemek záratainál megjelenő hemiolák értelmezése.

A (hangszerekhez csomagolt vagy kottában található) fogástáblázat használata.

A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

Régi és új stílusú magyar népdalok.

A játszott anyag formai elemzése az életkornak megfelelő szinten:

azonosság, hasonlóság, különbségek felismerése stb.

A kottakép alapján egyszerű szabad díszítések:

1. tercek kitöltése átmenőhangokkal (pl. Furulyamuzsika: Angol tánc 5., 6., 7., stb. ütemei);
2. váltóhangos felaprózás (pl. Furulyamuzsika: Pavane 1., 3., (9.) stb. ütemei);
3. váltóhangos forgódíszítések (pl. Furulyamuzsika: Ugrós tánc 1. üteme).

A hangszerkezelés fejlesztése

Az alapfunkciók (testtartás, légzéstechnika, kéztartás) állandó ellenőrzése és fejlesztése.

Tartott hangok gyakorlása minimális crescendo-decrescendo-val.

A hangindítás és hangismétlés gyorsítása a nyelv lazaságának megőrzésével.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A *tü-dü*, *tüürü*, *dü-rü* artikulációk gyakorlása, alkalmazása a tanár útmutatásai szerint.

A G-, C-, F- és d-dúr skálák in C, c1-c3 hangterjedelembe, tercekkel és lehetőleg hármashangzat-felbontásokkal, különböző artikulációkkal.

A felmerülő technikai problémák megoldásához megfelelő etűdök bevezetése (pl. Giesbert, Keuning szoprán-etűdök).

A már tanult egyszerű dallamok transzponálása az újonnan tanult hangok felhasználásával.

Társas zenélés: furulya kísérettel, duók.

Minimális követelmény

Jól értelmezhető beintés a kamarapartner felé.

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

A *tü-dü* hangindítások zökkenőmentes, de megszólalásában határozottan megkülönböztethető alkalmazása.

Dúr skálák gyakorlása.

Rövidebb lélegzetű etűdök.

Egyszerűbb táncdarabok értelmesen tagolt megszólaltatása a már megismert artikulációk és trillák alkalmazásával, kívülről is.

A félévi meghallgatás ajánlott anyaga

Etűd, népdalok, előadási darabok a helyi szokásoknak (vagy az év végi vizsga anyagának) megfelelően; skála: G-dúr in C, illetve C-dúr in F, lehetőleg figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül. (Ha nincs félévi meghallgatás, az itt megjelölt hangsort is javasoljuk szerepeltetni az év végi vizsga anyagában.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Skála: C-dúr in C, illetve F-dúr in F, lehetőleg figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül;

1 népdal, kotta nélkül;

1 etűd,

2 különböző karakterű táncjáték, kísérettel.

Az etűdök és előadási darabok közül legalább egyet kotta nélkül kell játszani!

A „B” tagozatra jelentkező tanulók vizsgaanyaga

Skála: G-dúr, melodikus e-moll in C, illetve C-dúr, melodikus a-moll in F; figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül,

Telemann: Fantázia 1. – Menüett G-dúrban in C, lehetőleg kívülről,

1 etűd,

1 előadási darab kísérettel, kotta nélkül.

Felhasználható irodalom

Iskolák, etűdök, duók a Zeneműjegyzék című fejezetben találhatóak.

Anon.: Allemande (Z. 4303)

Anon.: Angol tánc (Z. 7888)

Anon.: Ballett (Z. 7888)

Anon.: Canarie (Z. 7888)

Anon.: Cantio Polonica (Z. 7888)

Anon.: Hajdútánc (Z. 7888)

Anon.: Rondo (Z. 7888)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Bach, J. S.: Menuett (Z. 14090/118)
Bach, J. S.: Musette (Z. 6311)
(Farkas F.): Magyar tánc (Z. 13846)
Handel, G. Fr.: Aria (Z. 6927)
Handel, G. Fr.: Győzelmi dal (Z. 592)
Handel, G. Fr.: Menuett (Z. 6311)
Hidas F.: Négy kis darab (Z. 13846)
Hotteterre, J. M.: Cotillon (Z. 14090/123)
Koreai népdal (Z. 4303)
Mozart, L.: Vidám darab (Z. 14090/57)
Pepusch, J. Chr.: Sarabande (Allegro) (Z. 14071)
Praetorius, M.: Falusi tánc (Z. 14090/92)
Purcell, H.: A pásztor (Z. 8959)
Rameau, J. Ph.: Rigaudon (Z. 1722)
Schubert, Fr.: Écossaise (Z. 6311)
Sugár R.: Bölcsődal (Z. 7888)
(Az alsó évfolyamok anyagában fuvola- és hegedűkották is szerepelnek.)

3. évfolyam

Hangszeres és zenei ismeretek

A furulyacsalád tagjai és hangterjedelmük.

Az eddig tanult hangkészlet bővítése a következő hangokkal: cisz1, disz1, c3, d3 – in C.

A fogások számozással történő jelölése.

A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.

Pontozott nyolcad és szünetjele, tizenhatod-szünet, többütemes szünetek jelölése, kis nyújtott és kis éles ritmus, nyolcadtriola, egyszerűbb átkötések.

Alla breve, 2/2-es, 9/8-os, 12/8-os 4/8-os ütemek, ütemszütyok. A 3/4-es ütemek záratainál megjelenő hemiolák.

Enharmónia.

Egy-egy átmenő- vagy váltóhangból álló díszítés készítése (bejegyzése a kottába).

A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. pavani, allemande, chorea, menüett stb.).

Megfelelő előmenetel (és kézméret) esetén az f1 alapú altfurulya (vagy más f alapú hangszer) bevezetése, fogásai és olvasása hangzó magasságban.

A hangszerkezelés fejlesztése

A *tü*, *dü*, *rü* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.

Hanglezárás a száj kinyitásával.

In C: G-, C-, F-, D-, B-dúr és melodikus (vagy összhangzatos) d-moll skálák c1-c3 hangterjedelemben, tercekkel, hármashangzat-felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal (in F: C-, F-, B-, G-, Esz-dúr és g-moll).

Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel játszása, szopránfurulyán.

Az altfurulya (vagy más f alapú hangszer) használatának gyakorlása. (Amennyiben az altfurulya bevezetésére ebben a tanévben kerül sor.)

A „rekesz”-légzés és támasz állandó ellenőrzése a kétféle hangolású hangszer levegőszükségletének figyelembevételével.

Kézfunkciók (különösen a bal hüvelykujj) fokozott ellenőrzése a kétféle hangolású hangszer bevezetésekor.

Az abc-s névvel való helyes, nem transzponáló gondolkodás ellenőrzése különböző módszerekkel.

Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Minimális követelmény

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hanglezárás, hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

Egyszerűbb szabad díszítések a kottakép alapján.

Társas zenélésnél hangolás tanári segítséggel.

Parlando népdalok (szöveggel is) és egyszerű táncjátékok értelmesen tagolt megszólaltatása, a már megismert artikulációk és trillák alkalmazásával, hangsorok, mérsékelt tempójú rövidebb etűdök (kívülről is).

A félévi meghallgatás ajánlott anyaga

Etűdök és előadási darabok a helyi szokásoknak (vagy az év végi vizsga anyagának) megfelelően;

skála: F-dúr in C, (illetve B-dúr in F), figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.

(Ha nincs félévi meghallgatás, az itt megjelölt hangsort is javasoljuk szerepeltetni az év végi vizsga anyagában.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Skála: D-dúr in C, (illetve G-dúr in F), figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül;

1 etűd,

2 különböző karakterű előadási darab, trillákkal, kísérettel.

Az etűdök és előadási darabok közül legalább egyet kotta nélkül kell játszani!

Felhasználható irodalom

Iskolák, etűdök, duók a *Zeneműjegyzék* című fejezetben találhatók.

Szopránfurulyára

Anon.: „Bonny Sweet Robin” (Z. 7888)

Anon.: Két angol tánc (Z. 6106)

Anon.: Lassú tánc (Z. 7888)

Anon.: Pavane (Z. 7888)

Bach, J. S.: Menuett (Z. 14090/142)

Bach, J. S.: Menuett (Z. 2750)

Bach, J. S.: Polonaise (Z. 14090/142)

Corelli, A.: op. 5/8 a-moll szonáta III., II. tétel

Corrette, M.: Menuett (Z. 113)

Gluck, Chr. W.: Balettzene (Z. 8959)

Handel, G. Fr.: Ritornell (Z. 14090/157)

Mozart, W. A.: Cavatine (Z. 14090/131)

Prepusch, J. Chr.: C-dúr szonáta III-IV. tétel (6 szopránszonáta/1.)

Praetorius, M.: Branle (Z. 14090)

Purcell, H.: Bourrée (Z. 6106)

Altfurulyára

Anon.: Erdélyi fejedelemség tánca (Z. 14095)

Attaignant, p.: Tourdion (Z. 14095)

Bartók B.: Gyermekdal (Z. 14095)

Schubert, Fr.: Valse noble (Z. 14095)

Susato, T.: Allemande (Z. 12045/1., 5.)

Susato, T.: Ronde (Z. 12045/15.)

Susato, T.: Ronde (Z. 14095)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

4. évfolyam

Hangszeres és zenei ismeretek

A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.

3/2-es ütem, nehezebb átkötések.

A hangmagasság és az artikulációs magánhangzók összefüggéseinek tudatosítása (magas regiszter *tü*, középső: *tő*, alsó: *ta*, mély hangok: *da*).

A megfelelő artikuláció megválasztásának szempontjai.

Könnyebb ékítések a trillákon kívül: mordent, paránytrilla, előkék.

Egyszerűbb szabad díszítések a tanár útmutatásai alapján.

A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A játszott anyagba előforduló táncok jellegzetességei (pl. gagliarda, gavotte, siciliano stb.).

Ha a 3. évfolyamon erre nem került sor az f1 alapú altfurulya bevezetése, fogásai és olvasása hangzó magasságban.

A hangszerkezelése fejlesztése

A t, d, r artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.

Staccato-játék nyelvezéssel.

In C: F-, D-, B-, A-dúr és melodikus (vagy összhangzatos) d-, a-moll skálák c1-c3 hangterjedelemben (esetleg cisz3 is), tercekkel, hármashangzat-felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal. (in F: B-, G-, Esz-, D-dúr, g-, d-moll). Az előző években tanult skálák tempójának fokozása.

Az f1-alapú altfurulya használatának gyakorlása.

Kézfunkciók (különösen a bal hüvelykujj) fokozott ellenőrzése az altfurulya bevezetésekor.

A „rekesz”-légzés és támasz állandó ellenőrzése, különös tekintettel az altfurulya megnövekedett levegő-szükségletére.

Az abc-s névvel való helyes, nem transzponáló gondolkodás ellenőrzése különböző módszerekkel.

Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szopránfurulyán.

Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió.

Minimális követelmény

A t-r, d-r összetett hangindítások gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatása alapján.

Altfurulya használata.

Melodikus (vagy összhangzatos) moll hangsorok gyakorlása.

A fogástáblázat önálló használata.

A tanuló alkalmazzon minimális dinamikát a zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására, a tanár útmutatásai alapján, legyen képes változó nyomáserősségű levegővezetésre.

A félévi meghallgatás ajánlott anyaga

Etűdök és előadási darabok a helyi szokásoknak (vagy az év végi vizsga anyagának) megfelelően; skála: B-dúr in C, (illetve Esz-dúr in F), figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül. (Ha nincs félévi meghallgatás, az itt megjelölt hangsort is javasoljuk szerepeltetni az év végi vizsga anyagában.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Skála: melodikus (vagy összhangzatos) d-moll in C, (illetve g-moll in F), figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül;

1 etűd,

2 szonátatétel trillákkal, kísérettel.

Az etűdök és előadási darabok közül legalább egyet kotta nélkül kell játszani!

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Felhasználható irodalom

Iskolák, etűdök, duók a Zeneműjegyzék című fejezetben találhatók.

Szopránfurulyára

Bach, J. S.: Menuett I. (Z. 4303)

Couperin, Fr.: Gavotte (Z. 6927)

Fesch, W. de: G-dúr szonáta III., IV. tétel

Franck, M.: Intrada (Z. 7888)

Loeillet, J. B.: C-dúr szonáta III-IV. tétel (szopránkiadásból 3/1.)

Pepusch, J. Chr.: d-moll szonáta III-IV. tétel (6 szopránszonáta/4.) (Z. 14071)

Telemann, G. Ph.: G-dúr Partita VI. Aria (Tempo di Minuet) (Z. 14071)

Telemann, G. Ph.: Menuett (Z. 13100)

Vivaldi, A.: Largo (Z. 14090/167)

Altfurulyára

Handel, G. Fr.: F-dúr szonáta III., IV. tétel

Lavigne, Ph. de: Geiment (Z. 13100)

Loeillet, J. B. John: op. 3/2 d-moll szonáta III., IV. tétel

Somis, G. B.: Allegro (Z. 14095)

Telemann, G. Ph.: F-dúr szonáta II., I. tétel

Vivaldi, A.: F-dúr szonáta RV 52

5. évfolyam

Hangszeres és zenei ismeretek

A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.

Egész értéknél hosszabb hangok és szünetjelek, tizenhatodtriolák.

A trillatáblázat használata.

Egyszerűbb trillák forgódíszítéssel. (Trilla két hangból álló, alsó váltóhangos utókéval, mely legtöbbször a trilla sebességének megfelelő tempóban, megszakítás nélkül folytatja azt.)

Jelzetlen kötelező díszítések szükségességének felismerése.

Bonyolultabb szabad díszítések a kottakép alapján. (Tercnél nagyobb hangközök kitöltése, dallamon kívüli harmóniahangra kiterjesztett díszítési megoldások, kadenciák stb.)

A moduláció fogalma, egyszerű hangnemi kitérések felismerése a tanár segítségével.

Inégál játék fogalma, szerepe a furulyajátékban.

A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A játszott anyagban előforduló új tánc típusok jellegzetességei (pl. gigue, rigaudon stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése

A *t*, *d*, *r* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.

A (*t*)-*t*-*r*-*t*-*r*-*t* artikuláció (inégál) bevezetése és gyakorlása.

Hangsorok gyakorlása lehetőleg altfurulyán.

In F: Esz-, D-dúr és melodikus (vagy összhangzatos) g-, d-, a- és e-moll skálák f1-g3 hangterjedelemben (esetleg fis3 is), tercekkel, hármashangzat-felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal. (in C: B-, A-dúr és melodikus – vagy összhangzatos – d-, a-, e-, h-moll). Az előző években tanult skálák tempójának fokozása.

Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel való játéka altfurulyán.

Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, szoprán- és altfurulyán.

Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Minimális követelmény

Az egyszerűbb hangnemekhez tartozó fontosabb trillák ismerete pl. (e2) d2 2345678, (f2) e2 1234578, (b1) a1 14567 in C.

(Aláhúzott szám = fél lyuk, áthúzott szám = mozgó ujj.)

Mordent, paránytrilla, előkéek alkalmazása.

A félévi meghallgatás ajánlott anyaga

Etűdök és előadási darabok a helyi szokásoknak (vagy az év végi vizsga anyagának) megfelelően; skála: melodikus (vagy összhangzatos) d-moll in F (illetve a-moll in C), figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.

(Ha nincs félévi meghallgatás, az itt megjelölt hangsort is javasoljuk szerepeltetni az év végi vizsga anyagában.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Skála: D-dúr in F (illetve A-dúr in C), figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül; 1 etűd, 2 szonáta- vagy szvittétel trillákkal és egyéb egyszerűbb ékesítésekkel, kísérettel.

Az etűdök és előadási darabok közül legalább egyet kotta nélkül kell játszani!

Felhasznált irodalom

Iskolák, etűdök, duók a *Zeneműjegyzék* című fejezetben találhatók.

Szopránfurulyára

Anon.: „Watkins Ale” (Z. 7888)

Bach, J. S.: Bourrée I., II. h-moll (Z. 14071)

Corelli, A.: op. 5/8 a-moll szonáta I., IV. tétel

Corelli, A.: Sarabande (Z. 7888)

d’Hervelois, L. de Caix: La Tubeuf (Z. 14071)

Loeillet, J. B.: e-moll szonáta I., II. tétel op 3/7

Loeillet, J. B.: F-dúr szonáta (szopránkiadásból 3/2.)

Pepusch, J. Chr.: G-dúr „altszonáták” 6/3. szopránon

Telemann, G. Ph.: II. G-dúr Partita – tételek

Altfurulyára

Handel, G. Fr.: g-moll szonáta III., IV. tétel

Lavigne, Ph. de: Rondeau – Tambourin I., II. (Z. 13100)

Marcello, B.: B-dúr szonáta op. 2/7 III., IV., V. tétel

Marcello, B.: d-moll szonáta op. 2/2

Pepusch, J. Chr.: B-dúr „altszonáták” 6/6. szopránon: tételek (double-ok kihagyhatóak)

Telemann, G. Ph.: F-dúr szonáta II., I. tétel

6. évfolyam

Hangszeres és zenei ismeretek

A furulya története és különböző stíluskorszakokban betöltött szerepe.

A népi furulya és a furulya (blockflöte) közti különbség.

A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások .

Harminckettetek, pontozott tizenhatodok és szünetjelek; kettős nyújtópont.

Az inégál játék alkalmazásának szabályai (elsősorban francia zenénél).

A kromatika fogalma.

Az akusztikus intonáció.

A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A szonáta felépítése, variációs formák, rondó.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

F-alapú furulyaszólamok egyéb lejegyzési formái a kamaraegyüttes igényei szerint. (Olvasás basszuskulcsban, vagy altszólamok violinkulcsban oktávval lejjebb írva = kórusnotáció.)

A hangszerkezelés fejlesztése

A *t*, *d*, *r* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (*t*-) *t-r-t-r-t* inégal játék állandó gyakorlása.

Hangsorok gyakorlása altfurulyán.

In F: D-dúr, melodikus (vagy összhangzatos *d*-, *a*-, *e*-, *c*-moll skálák *f*₁-*g*₃ hangterjedelemben (esetleg *fisz*₃ is), tercekkel, hármashangzat-felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal. (in C: A-dúr, melodikus – vagy összhangzatos – *a*-, *e*-, *h*-, *g*-moll) Az előző években tanult skálák tempójának fokozása.

Kromatikus skála.

Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon szoprán- és altfurulyán.

Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Minimális követelmény

A *t*, *d*, *r* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások önálló megválasztása játszandó anyagnak megfelelően.

A trillatáblázat önálló használata.

Egyszerűbb trillák forgódíszítéssel.

Bonyolultabb szabad díszítések a kottakép alapján.

A tanuló alkalmazzon önállóan minimális belső dinamikát zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására.

A félévi meghallgatás ajánlott anyaga

Etűdök és előadási darabok a helyi szokásoknak (vagy az év végi vizsga anyagának) megfelelően; skála: melodikus (vagy összhangzatos) *a*-moll in F (illetve *e*-moll in C), figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül.

(Ha nincs félévi meghallgatás, az itt megjelölt hangsort is javasoljuk szerepeltetni az év végi vizsga anyagában.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Skála: melodikus (vagy összhangzatos) *e*-moll in F (illetve *h*-moll in C), figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül;

1 etűd*,

2 szonáta- vagy szvittétel*, trillákkal és egyéb egyszerűbb ékesítésekkel illetve dallami díszítésekkel, kísérettel.

Az etűdök és előadási darabok közül legalább egyet kotta nélkül kell játszani!

Felhasznált irodalom

Iskolák, etűdök, duók a Zeneműjegyzék című fejezetben találhatók.

Szopránfurulyára

Bach, J. S.: Gavotte, Bourrée D-dúr (Z: 14071)

Fesch, W.: G-dúr szonáta I., II. tétel

Handel, G. Fr.: Menuett (Z: 7888)

Loeillet, J. B.: h-moll szonáta op. 3/10

Telemann, G. Ph.: I. B-dúr Partita – tételek

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Altfurulyára

Bellinzani, P. B.: C-dúr szonáta op. 3/3

Handel, G. Fr.: C-dúr szonáta III., IV. tétel

Telemann, G. Ph.: Andante (Z. 14095)

Telemann, G. Ph.: B-dúr szonáta III., IV. tétel

Veracini, Fr. M.: G-dúr szonáta I., II. tétel (12/2)

Vivaldi, A.: d-moll szonáta UV 36 I., III. tétel (Z. 14130)

ALAPFOK „B” TAGOZAT

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a növendék, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B” tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

A növendékek legkorábban az „A” tagozat 2. évfolyam elvégzése után és minimum 10 éves kortól (általános iskola 5. évfolyam, vagy 8 osztályos gimnázium 1. évfolyam) kerülhetnek „B” tagozatra. Az átirányítás lehetőleg elismert szakember jelenlétében, vagy ajánlása alapján, szakmai bizottság előtt történjen.

(Azok a növendékek, akik idősebb korban kezdtek furulyázni, egy év után is „B” tagozatra irányíthatóak, ha az első és második évfolyam anyagából összevont vizsgát tesznek és megfelelnek az előbb felsorolt követelményeknek.)

A „B” tagozatra irányítás alkalmával játszandó anyag a második évfolyam vizsgaanyagai közt található. „B” tagozatos oktatásra később (idősebb korban) jelentkező növendékeknek a „B” tagozatra irányítás alkalmával olyan anyagot kell játszaniuk, mely megfelel az adott „B” évfolyam év végi vizsgaanyagának.

3. évfolyam

Hangszeres és zenei ismeretek

A furulyacsalád tagjai és hangterjedelmük.

Az eddig tanult hangkészlet bővítése a következő hangokkal: cisz1, disz1, c3, d3 – in C.

A fogások számozással történő jelölése.

A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.

Pontozott nyolcad és szünetjele, tizenhatod-szünet, többütemes szünetek jelölése, kis nyújtott és kis éles ritmus, nyolcadtriola, egyszerűbb átkötések.

Alla breve, 2/2-es, 9/8-os, 12/8-os, 4/8-os üteme, ütem súlyok. A 3/4-es ütemek záratainál megjelenő hemiolák.

A hangmagasság és az artikulációs magánhangzók összefüggéseinek tudatosítása (magas regiszter: *tü*, középső: *tö*, alsó: *ta*, mély hangok: *da*).

Könnyebb ékítések a trillákon kívül: mordent, paránytrilla, előkék.

Enharmónia.

A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadásai utasítások stb.

A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. pavane, allemande, chorea, menüett stb.).

Megfelelő kézméret és előmenetel esetén az f1 alapú altfurulya bevezetése, fogásai és olvasása hangzó magasságában.

A hangszerkezelés fejlesztése

A t, d, r artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.

Hanglezárás a száj kinyitásával.

In F: C-, F-, G-, B-, D-dúr és melodikus a-, d-, e-, g-, h-moll skálák f1-g3hangterjedelemben (esetleg fisz3 is), tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal.

(In C: G-, C-, D-, F-, A-dúr és e-, a-, h-, d-, fisz-moll.) Az előző években tanult skálák tempójának fokozása.

Hosszabb zenei gondolatok egy levegőre játszása, szopránfurulyán.

Az altfurulya (vagy más f-alapú hangszer) használatának gyakorlása.

A „rekesz” –légzés és támasz állandó ellenőrzése a kétféle hangolású hangszer levegőszükségletének figyelembevételével.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Kézfunkciók (különösen a bal hüvelykujj) fokozott ellenőrzése a kétféle hangolású hangszer bevezetésekor.
Az abc-s névvel való helyes nem transzponáló gondolkodás ellenőrzése különböző módszerekkel.

Társas zenélés: furulya, kísérettel, duók, triók.

Minimális követelmény

Jól megalapozott testtartás, légzés, hangindítás, hanglezárás, biztos hüvelykujjtechnika.

A tanult hangkészlet biztonságos olvasása és fogásainak ismerete.

A *t-r* és *d-r* összetett hangindítások gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatásai alapján.

Melodikus moll hangsorok gyakorlása.

Társas zenélésnél hangolás tanári segítséggel.

A tanuló alkalmazzon minimális dinamikát, zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására, a tanár útmutatásai alapján, legyen képes változó nyomáserősségű levegővezetésre.

Parlando népdalok (szöveggel is) egyszerű táncételek értelmesen tagolt megszólaltatása, a már megismert artikulációk és trillák alkalmazásával, hangsorok, mérsékelt tempójú rövidebb etűdök (kívülről is).

Egyszerűbb szabad díszítések a kottakép alapján.

A félévi meghallgatás anyaga

Skála: F-dúr, melodikus d-moll in F (C-dúr, a-moll in C), tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül.

1 etűd,

2 különböző karakterű előadási darab, trillákkal, kísérettel.

Az etűdök és előadási darabok közül legalább egyet kotta nélkül kell játszani!

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Skála: G-dúr, melodikus e-moll in F (D-dúr, h-moll in C), tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül.

1 etűd,

2 különböző karakterű előadási darab/tétel, trillákkal, kísérettel.

Az etűdök és előadási darabok közül legalább egyet kotta nélkül kell játszani!

Felhasználható irodalom

Iskolák, etűdök, duók a *Zeneműjegyzék* című fejezetben találhatók.

Szopránfurulyára

Anon.: „Bonny Sweet Robin” (Z. 7888)

Anon.: Lassú tánc (Z. 7888)

Anon.: Pavane (Z. 7888)

Bach, J. S.: Menuett (Z. 14090/142)

Bach, J. S.: Menuett (Z. 2750)

Bach, J. S.: Menuett I. (Z. 4303)

Bach, J. S.: Polonaise (Z. 14090/130)

Corelli, A.: op. 5/8 a-moll szonáta III., II. tétel

Corrette, M.: Menuett (Z. 113)

Couperin, Fr.: Gavotte (Z. 6927)

Fesch, W. de: G-dúr szonáta III., IV. tétel

Franck, M.: Intrada (Z. 7888)

Gluck, Chr. W.: Balettzene (Z. 8959)

Mozart, W. A.: Cavatine (Z. 14090/131)

Prepusch, J. Chr.: C-dúr szonáta III-IV. tétel (6 szopránszonáta/1.)

Praetorius, M.: Branle (Z. 14090)

Purcell, H.: Bourrée (Z. 6106)

Telemann, G. Ph.: Menuett (Z. 13100)

Vivaldi, A.: Largo (Z. 14090/167)

Altfurulyára

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Könnyebb darabokat lásd az „A” harmadik évfolyamnál.

Handel, G. Fr.: F-dúr szonáta III., IV. tétel

Loeillet, J. B. John: op 3/2 d-moll szonáta III., IV. tétel

Somis, G. B.: Allegro (Z. 14095)

Telemann, G. Ph.: F-dúr szonáta II., I. tétel

Vivaldi, A.: F-dúr szonáta RV 52

4. évfolyam

Hangszeres és zenei ismeretek

A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.

3/2-es ütem, nehezebb átkötések.

A trillatáblázat használata

Egyszerűbb trillák forgódíszítéssel. (Trilla két hangból álló, alsó váltóhangos utókéval, mely legtöbbször a trilla sebességének megfelelő tempóban, megszakítás nélkül folytatja azt.)

Jelzetlen kötelező díszítések szükségességének felismerése.

Egyszerűbb szabad díszítések a tanár útmutatásai alapján.

A megfelelő artikuláció megválasztásának szempontjai.

A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A játszott anyagban előforduló táncok jellegzetességei (pl. gagliarda, gavotte, rondeau, gigue stb.). Ha a 3. évfolyamon erre nem került sor, az fl alapú altfurulya bevezetése, fogásai és olvasása hangzó magasságban.

Hangszerkezelés fejlesztése

A t, d, r artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.

Staccatók nyelvezéssel.

Az altfurulya használatának gyakorlása.

Hangsorok gyakorlása lehetőleg altfurulyán.

In F: F-, G-, B-, D-, Esz-, A-dúr, melodikus d-, e-, g-, h-, c-, fisz-moll skálák fl-g3

hangterjedelembe (esetleg fisz3 is), tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzatfelbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal. (In C: C-, D-, F-, A-, B-, E-dúr, a-, h-, d-, fisz-, g-, cisz-moll.) Az előző években tanult skálák tempójának fokozása.

A „rekesz”-légzés és támasz állandó ellenőrzése az altfurulya megnövekedett levegőszükségletének figyelembevételével.

Kézfunkciók (különösen a bal hüvelykujj) fokozott ellenőrzése az altfurulya bevezetésekor.

Az abc-s névvel való helyes, nem transzponáló gondolkodás ellenőrzése különböző módszerekkel.

Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon szopránfurulyán.

Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Minimális követelmény

Az egyszerűbb hangnemekhez tartozó fontosabb trillák ismerete pl. (e2) d2 2345678, (f2) e2 12345678, (b1) a1 124567 in C. (Aláhúzott szám = fél lyuk, áthúzott szám = mozgó ujj.)

Mordent, paránytrilla, előké alkalmazása.

Altfurulya használata.

A fogástáblázat önálló használata.

Skála: B-dúr, melodikus g-moll in F (F-dúr, d-moll in C), tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül;

2 etűd,

2 szonátatétel egyszerűbb ékesítésekkel, kísérettel.

Az etűdök és előadási darabok közül legalább egyet kotta nélkül kell játszani!

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Skála: D-dúr, melodikus h-moll in F (a-dúr, fisz-moll in C), tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül.

2 etűd,

2 szonátatétel egyszerűbb ékesítésekkel és dallami díszítésekkel, kísérettel.

Az etűdök és előadási darabok közül legalább egyet kotta nélkül kell játszani!

Felhasználható irodalom

Iskolák, etűdök, duók a *Zeneműjegyzék* című fejezetben találhatók.

Szopránfurulyára

Anon.: „Watkins Ale” (Z. 7888)

Bach, J. S.: Bourrée I., II. h-moll (Z. 14071)

Corelli, A.: op. 5/8 a-moll szonáta I., IV. tétel

Corelli, A.: Sarabande (Z. 7888)

Loeillet, J. B.: C-dúr szonáta (szopránkiadásból 3/1.)

Loeillet, J. B.: op. 3/7 e-moll szonáta I., II. tétel

Pepusch, J. Chr.: d-moll szonáta III-IV. tétel (6 szopránszonáta/1.)

Pepusch, J. Chr.: G-dúr „altszonáták” 6/3. szopránon

Telemann, G. Ph.: II. G-dúr Partita – tételek

Altfurulyára

Handel, G. Fr.: g-moll szonáta III., IV. tétel

Lavigne, Ph. de: Gaiment (Z. 13100)

Marcello, B.: op. 2/2 d-moll szonáta

Telemann, G. Ph.: F-dúr szonáta II., I. tétel

Vivaldi, A.: Sarabanda RV 27 III. tétel (Z. 14130)

5. évfolyam

Hangszeres és zenei ismeretek

A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások,

Egész értéknél hosszabb hangok és szünetjelek, tizenhatod-triolák.

Bonyolultabb szabad díszítések a kottakép alapján. (Tercnél nagyobb hangközök kitöltése, dallamon kívüli harmóniahangra kiterjesztett díszítési megoldások, kadenciák stb.)

Inégál játék fogalma.

A moduláció fogalma, egyszerű hangnemi kitérések felismerése a tanár segítségével.

A szonáta felépítése, variációs formák, az anyagban megjelenő új tánc típusok.

A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

Altszólamok olvasása violinkulcsban, oktávval feljebb. (A hangzó magasságnál oktávval lejjebb írva = kórusnotáció) Lásd: Keuning: 40 etűd – utolsó 10 gyakorlat.

A hangszerkezelés fejlesztése

Gyakorlás szoprán és altfurulyán is.

A t, d, r artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások állandó gyakorlása.

A (t-) t-r-t-r-t artikuláció (inégál) bevezetése és gyakorlása.

Hangsorok gyakorlása altfurulyán.

In F: B-, D-, Esz-, A-, Asz-, E-dúr, melodikus g-, h-, c-, fisz-, f-, cisz-moll skálák f1-g3 hangterjedelemben (esetleg fisz3 is), tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzatfelbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal. (In C: F-, A-, B-, E-, Esz, H-dúr, d-, fisz-, g-, cisz-, c-, gisz-moll.) Az előző években tanult skálák tempójának fokozása.

Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel való játéka altfurulyán.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon szopránfurulyán.
Társas zenélés: furulya kísérettel, duók, triók.

Minimális követelmény

A *t*, *d*, *r* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások önálló megválasztása, bejegyzése a játszandó anyagnak megfelelően.

A trillatáblázat önálló használata.

Egyszerűbb trillák forgódíszítéssel.

Minimális belső dinamika önálló alkalmazása a zenei motívumok és kisebb zenei egységek megformálására.

A félévi meghallgatás anyaga

Skála: Esz-dúr, melodikus c-moll in F (B-dúr, g-moll in C), tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül;

2 etűd,

2 szonáta- vagy szvittétel egyszerűbb ékesítésekkel és dallami díszítésekkel, kísérettel.

Az etűdök és előadási darabok közül legalább egyet kotta nélkül kell játszani!

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Skála: A-dúr, melodikus fisz-moll in F (E-dúr, cisz-moll in C), tercekkel, hármashangzat és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül.

2 etűd,

2 szonáta- vagy szvittétel egyszerűbb ékesítésekkel és dallami díszítésekkel, kísérettel.

Az etűdök és előadási darabok közül legalább egyet kotta nélkül kell játszani!

Felhasználható irodalom

Iskolák, etűdök, duók a *Zeneműjegyzék* című fejezetben találhatók.

Szopránfurulyára

Bach, J. S.: Gavotte, Bourrée D-dúr (Z: 14071)

d'Hervelois, L. de Caix: La Tubeuf (Z. 14071)

Handel, G. Fr.: Menuett (Z. 7888)

Loeillet, J. B.: F-dúr szonáta (szopránkiadásból 3/2)

Loeillet, J. B.: h-moll szonáta op. 3/10

Telemann, G. Ph.: II. B-dúr Partita

Altfurulyára

Handel, G. Fr.: C-dúr szonáta III., IV. tétel

Lavigne, Ph. de: Rondeau – Tambourin I., II. (Z. 13100)

Marcello, B.: op. 2/7 B-dúr szonáta

Pepusch, J. Chr.: B-dúr „altszonáták” 6/6

Telemann, G. Ph.: B-dúr szonáta III., IV. tétel

Veracini, Fr. M.: G-dúr szonáta I., II. tétel (12/2)

Vivaldi, A.: d-moll szonáta RV 36 I., III. tétel (Z. 14130)

6. évfolyam

Hangszeres és zenei ismeretek

A furulya története és különböző stíluskorszakokban betöltött szerepe.

A népi furulya és a furulya (blockflöte) közti különbség.

A magas hangok fogásai kromatikusan a3-ig – in F.

A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.

T-l d-l artikulációk szerepe a furulyajátékban.

Harminckettedek, pontozott tizenhatodok és szünetjelek; kettős nyújtópont.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Nehezebb trillák forgódíszítéssel, kettős ékesítések (doppelschlag).
Az inégál játék (elsősorban francia zenénél) alkalmazásának szabályai.
A kromatika fogalma.
Az akusztikus intonáció.
Jellegzetes basszusfordulatok, sorzárlatok felismerése a tanár segítségével.
A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.
Versenymű, fantázia.
Basszuskulcsban olvasás (lehetőleg basszusfurulyán).

A hangszerkezelés fejlesztése

Gyakorlás szoprán és altfurulyán is.

A *t*, *d*, *r* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (*t*-) *t-r-t-r-t* inégál játék állandó gyakorlása.

A *t-l d-l* összetett hangindítások bevezetése, gyakorlása.

Hangsorok gyakorlása altfurulyán.

In F: Esz-, A-, Asz-, E-, Desz-, H-dúr, melodikus c-, fisz-, f-, cisz-, b-, gisz-moll skálák f1-g3 hangterjedelemben (esetleg fisz3 is), tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzatfelbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal. (In C: C-, B-, E-, Esz-, H-, Fisz-dúr, g-, cisz-, c-, gisz-, f-, disz-moll.) Az előző években tanult skálák tempójának fokozása.

Kromatikus skála.

Az oktávon túli hangközök – a pontos nyomáskülönbség-változtatás – gyakorlása, a szájüregmódosítás, valamint a nyelvmunka összehangolásával, tenuto és legato.

Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon szopránfurulyán.

Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Minimális követelmény

Zárlati hemiolák önálló felismerése.

Önálló hangolás.

Hosszabb lélegzetű etűdök technikailag pontos megoldása.

Barokk szonáták élményszerű előadása (pl. Telemann, Corelli) a tanult zenei kifejezőeszközök felhasználásával.

Altfurulyaszólamok olvasása kóruslejegyzésben.

Bonyolultabb szabad díszítések játéka a kottakép alapján.

A félévi meghallgatás anyaga

Ha a növendék felvételi vizsgára készül:

Skála: Asz-dúr, melodikus f-moll in F (Esz-dúr, c-moll in C), tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül; a zeneművészeti szakközépiskola felvételi anyaga.

Az etűdök és előadási darabok közül legalább egyet kotta nélkül kell játszani!

Ha a növendék nem készül felvételi vizsgára:

Skála: Asz-dúr, melodikus f-moll in F (Esz-dúr, c-moll in C), tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül.

2 etűd,

2 szonáta- vagy szvittétel egyszerűbb ékesítésekkel és dallami díszítésekkel, kísérettel.

Az etűdök és előadási darabok közül legalább egyet kotta nélkül kell játszani!

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Ha a növendék felvételi vizsgára készül:

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Skála: E-dúr, melodikus cisz-moll in F (H-dúr, gisz-moll in C), tercekkel, hármashangzat és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül; bármi a felvételi vizsga után tanult anyagból (a tanár belátása szerint).

Ha a növendék nem készül felvételi vizsgára:

Skála: E-dúr, melodikus cisz-moll in F (H-dúr, gisz-moll in C), tercekkel, hármashangzat és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül.

1 etűd,

1 teljes szonáta.

Az etűdök és előadási darabok közül legalább egyet kotta nélkül kell játszani!

Felhasználható irodalom

Iskolák, etűdök, duók a *Zeneműjegyzék* című fejezetben találhatók.

Szopránfurulyára

Anon.: Greensleeves to a Ground

Bach, J. S.: Menuett h-moll (Z. 13100)

Fesch, W.: G-dúr szonáta I., II. tétel

Frescobaldi, G.: Canzone – La Bernardina (Z. 13533)

Telemann, G. Ph.: I. B-dúr Partita – tételek

Altfurulyára

Bellinzani, P. B.: op. 3/3 C-dúr szonáta

Handel, G. Fr.: a-moll szonáta III., IV. tétel

Marcello, B.: op. 2/4 e-moll szonáta I., II. tétel

Telemann, G. Ph.: „kis” C-dúr szonáta I., II. tétel (TWV 41: C2)

Telemann, G. Ph.: Andante (Z. 14095)

Veracini, Fr. M.: a-moll szonáta (12/6)

Vivaldi, A.: g-moll szonáta op. 13/6 III., IV. tétel

Javasolt értékelési mód

Beszámolók

A növendékek évente egy alkalommal, a tanév végén vizsgán vesznek részt. Év közben az iskolavezetés és a tanár szándékának megfelelően tanszaki hangversenyen, közös órán vagy félévi meghallgatáson adnak számot tudásukról.

A hangszeres előképzsők számára a beszámolók e formái nem kötelezőek, előmenetelük értékelése történhet félévente egy-egy összefoglaló órán is.

Az első évfolyamosoknak a félévi meghallgatás nem kötelező.

A „B” tagozatos oktatásban résztvevők számára a félévi meghallgatás is kötelező.

Valamennyi tanuló tanév végi vizsgáján célszerű a szaktanácsadó, vagy más furulyatanár kolléga részvétele, aki észrevételeivel segítheti a tanszakon folyó munkát.

A továbbképző „A” évfolyamokon – amennyiben a növendék heti két órában kötelezően választható tárgyként kamarazenét tanul – kamarazenei vizsgája helyettesítheti a hangszeres beszámolót.

Ha a növendék a következő tanévben nem kívánja folytatni tanulmányait, utolsó hangszeres vizsgáját helyettesítheti bármilyen nyilvános szereplés (búcsúhangverseny).

A „B” tagozatos oktatásban résztvevő növendékek félévi meghallgatásán, illetve év végi vizsgáján – ha erre mód van – szerepeljen a lapról olvasás is. Számukra a félévi meghallgatáson és az év végi vizsgán túl félévente egy-egy külön meghallgatás is javasolt.

A vizsga anyaga

Az év végi beszámoló anyag – a tanuló képességeit, készségeit szem előtt tartva – mindig az adott évfolyam minimális követelményének megfelelő, lehetőség szerint azt meghaladó szintű legyen.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az „A” továbbképző évfolyamosok vizsgaanyagából (a tanár belátása szerint) a skála és/vagy az etűd felhagyható, ha a növendék felvételi, érettségi vagy egyéb vizsgára készül.

Szereplések

A beszámolóok említett formáin kívül a növendékek lehetőség szerint félévente egy-két nyilvános szereplésen vegyenek részt.

Az alapvizsga anyaga

„A” tagozat

Egy etűd vagy technikai jellegű mű szoprán- vagy altfurulyán (Kállay G.: Hangnemgyakorló, Paubon: Etűdök, Baroque Solo Book-ból könnyebb darabok, Giesbert: Furulyaiskola 2. rész nehézségi szintjén).

Egy előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is (Anon: Greensleeves to a Ground, Marcello: d-moll szonáta, Loeillet de Gant: Szonáták op. 1 és op. 3, Vivaldi: F-dúr szonáta RV 52, d-moll RV 36, Telemann: F-dúr szonáta, kamaraművek: Boismortier: Leichte Duos, 6 Suite, Loeillet: 6 szonáta 2 furulyára, Naudot: Triószonáta, Czidra: Régi magyar táncok nehézségi szintjén).

Az előadási darabot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani

„B” tagozat

Egy etűd vagy szólómű (Kállay G.: Hangnemgyakorló, V. Eyck: Variációk, Braun: etűdök/Baroque Solo Book, Winterfeld: 12 etűd altfurulyára nehézségi szintjén).

Egy előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is (Telemann: C-dúr szonáta, Veracini: a-moll szonáta, Lavigne: Rondeau és Tambourin I-II. tétel, Fesch: F-dúr szonáta op. 6. no. 2; Telemann: 6 duett, Telemann: Kánonszonáták, Loeillet de Gant: Szonáta 2 altfurulyára nehézségi szintjén).

Az etűd és kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

TOVÁBBKÉPZŐ „A” TAGOZAT

7. évfolyam

Hangszeres és zenei ismeretek

A magas hangok fogásai kromatikusan a3-ig – in F.

A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.

T-l, d-l artikulációk szerepe a furulyajátékban.

Szextola, kvintola stb.

Nehezebb trillák forgódíszítéssel, kettős ékesítések (doppelschlag).

A vibrato szerepe a zenében; vibrato, mint a barokk díszítés eszköze.

Az ujjvibrato és a rekeszvibrato fogalma.

Az ujjvibrato „fogásai”.

A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

Versenymű, fantázia.

F-alapú furulyaszólamok egyéb lejegyzési formái. Az előző évben tanultaktól függően basszuskulcsban olvasás, vagy altszólamok violinkulcsban oktávval lejjebb írva = kórusnotáció.

A fa hangszerek tisztítása, karbantartása.

A hangszerkezelés fejlesztése

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A *t*, *d*, *r* artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (*t*-) *t-r-t-r-t* inégál játék állandó gyakorlása.

A *t-l d-l* összetett hangindítások bevezetése és gyakorlása.

Hangsorok gyakorlása altfurulyán.

In F: Asz-dúr, melodikus (vagy összhangzatos) a-, e-, c-moll skálák, kibővített hangterjedelemben a3-ig (lehetőleg fis3 is), tercekkel, hármashangzat-felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal. Az előző években tanult skálák tempójának fokozása.

A kromatikus és a két egészhangú skála.

Különböző vibratók állandó gyakorlása, alkalmazása.

Az oktávon túli hangközök – a pontos nyomáskülönbség-változtatás – gyakorlása, a szájüregmódosítás, valamint a nyelvmunka összehangolásával, tenuto és legato.

Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.

Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Minimális követelmény

Zárlati hemiolák önálló felismerése.

Önálló hangolás.

Az artikulációs magánhangzók tudatos, önálló alkalmazása a hangmagasság függvényében.

Hosszabb lélegzetű etűdök technikailag pontos megoldása.

A félévi meghallgatás ajánlott anyaga

Etűdök és előadási darabok a helyi szokásoknak (vagy az év végi vizsga anyagának) megfelelően;

kromatikus skála. (Ha nincs félévi meghallgatás, az itt megjelölt hangsort is javasoljuk szerepeltetni az év végi vizsga anyagában.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Skála: melodikus (vagy összhangzatos) c-moll in F, figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül;

1 etűd*,

2 különböző karakterű előadási darab*, vagy egy tételpár; nagyobb lélegzetű művek/tételek esetében egy mű/tétel is elég lehet.

Az etűdök és előadási darabok közül legalább egyet kotta nélkül kell játszani!

*Amennyiben a tanuló egy teljes szonátát, szvitet, variációsorozatot, fantáziát játszik, az etűd elhagyható.

Felhasználható irodalom

(Etűdök, elméleti művek és előadási darabok)

A továbbképző évfolyamok eléréséig a növendékek tudásszintje között képességeik teherbírásuk és szorgalmuk alapján jelentős különbség alakulhat ki. Ezt a különbséget a továbbképző évfolyamokon növelheti a közismereti iskolákban jelentkező, eltérő mértékű terhelésüktől és az iskolán kívüli más elfoglaltságuk (pl. sport) mértékétől függő gyakorlási idejük, valamint zenetanulásuk eltérő iránya és célja (pl. az egyéni hangszertudás tökéletesítése, vagy a kamarazenei játék fejlesztése). Ezért az „A” továbbképző évfolyamok anyaga nincs külön feltüntetve; válogassunk a „B” tagozat évfolyamainak anyagából a növendékek érdeklődésének és tudásszintjének megfelelően.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

8. évfolyam

Hangszeres és zenei ismeretek

A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.

A tanult ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó rendszerezése.

Népzenei díszítések furulyán.

Egyszerűbb szabad díszítések önállóan.

A túlpontozás, mint zenei elem.

Jellegzetes basszusfordulatok, sorzárlatok felismerése a tanár segítségével.

A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A barokk szvit tételei; ouverture (francia, olasz), allemande, courante, sarabande, gigue; menuett, gavotte, bourrée.

A hangszerkezelés fejlesztése

Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t-) t-r-t-rt inégál játék állandó gyakorlása.

Az oktávon túli hangközök – a pontos nyomáskülönbség-változtatás – gyakorlása, a szájüregmódosítás, valamint a nyelvmunka összehangolásával, tenuto és legato.

In F: Asz-, A-dúr, melodikus (vagy összhangzatos) c-, f-moll skálák, kibővített hangterjedelemben a3-ig (lehetőleg fisz3 is), tercekkel, hármashangzat-felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal. Az előző években tanult skálák tempójának fokozása.

A kromatikus és a két egészhangú skála.

Különböző vibratók állandó gyakorlása, alkalmazása.

Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.

Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Minimális követelmény

A magas hangok fogásainak ismerete kromatikusan a3-ig in F.

A t-d, t-r, d-r artikulációk egységes tempójú alkalmazási képessége.

Inégál játék gördülékeny alkalmazása a tanár útmutatásai alapján.

Jelzetlen kötelező díszítések önálló alkalmazása.

Barokk szonáták élményszerű előadása (pl. Telemann, Corelli) a tanult zenei kifejezőeszközök felhasználásával.

A félévi meghallgatás ajánlott anyaga

Etűdök és előadási darabok a helyi szokásoknak (vagy az év végi vizsga anyagának) megfelelően;

skála: Asz-dúr in F, figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül. (Ha nincs félévi meghallgatás, az itt megjelölt hangsort is javasoljuk szerepeltetni az év végi vizsga anyagában.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Skála: A-dúr in F, figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül;

1 etűd*,

2 különböző karakterű előadási darab*, vagy egy tételpár; nagyobb lélegzetű művek/tételek esetében egy mű/tétel is elég lehet.

Felhasználható irodalom

(Etűdök, elméleti művek és előadási darabok)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az „A” továbbképző évfolyamok anyaga nincs külön feltüntetve; válogassunk a „B” tagozatos évfolyamok anyagából a növendékek érdeklődésének és tudásszintjének megfelelően.

9. évfolyam

Hangszeres és zenei ismeretek

A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.

Új ritmikai elemek megértése az eddig tanult alapján. (Nagy triolák, triolák különböző átkötésekkel, hatvannegyedek.)

A francia barokk jellegzetes ékesítései.

A *t-r-l-r* összetett hangindítás szerepe a furulyajátékban.

A hangindítások tempójának fokozását szolgáló artikulációk.

Összetett ornamensek.

*Amennyiben a tanuló egy teljes szonátát, szvitet, variációsorozatot, fantáziát játszik, a z etűd elhagyható.

A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A különböző barokk szonátatípusok tételeinek jellegzetességei.

Hagyományos lejegyzésű XX. századi zenével kapcsolatos tudnivalók.

A hangszerkezelés fejlesztése

Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a *(t-)* *t-rt-r-t* inégál játék állandó gyakorlása.

A *t-r-l-r* összetett hangindítás bevezetése és gyakorlása.

A *t-k t-k, d-g d-g* „duplanyelven” hangindítások gyakorlása, hármas elrendezésben is: *t-k-t k-tk*.

Hangsorok gyakorlása altfurulyán.

In F: Asz-, A-, E-dúr, melodikus (vagy összhangzatos) f-, h-moll skálák kibővített hangterjedelembe a 3-ig (lehetőleg fisz3 is), tercekkel, hármashangzat-felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal. Az előző években tanult skálák tempójának fokozása.

A kromatikus és a két egészhangú skála.

Különböző vibratók állandó gyakorlása, hajlékony, változatos alkalmazása (tempó, amplitúdó).

Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető

kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.

Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

Minimális követelmény

A *(t-)* *t-r-t-r-t* inégál játék önálló alkalmazása.

Nehezebb trillák forgódíszítéssel.

Kettős ékesítések problémamentes alkalmazása.

Ujjvibrato, rekeszvibrato.

A félévi meghallgatás ajánlott anyaga

Etűdök és előadási darabok a helyi szokásoknak (vagy az év végi vizsga anyagának) megfelelően;

skála: melodikus (vagy összhangzatos) f-moll in F. (Ha nincs félévi meghallgatás, az itt megjelölt hangsort is javasoljuk szerepeltetni az év végi vizsga anyagában.)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Skála: E-dúr in F, figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül;

1 etűd*,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

2 különböző karakterű előadási darab*, vagy egy tételpár; nagyobb lélegzetű művek/tételek esetében egy mű/tétel is elég lehet.

Felhasználható irodalom

(Etűdök, elméleti művek és előadási darabok)

Az „A” továbbképző évfolyamok anyaga nincs külön feltüntetve; válogassunk a „B” tagozatos évfolyamok anyagából a növendékek érdeklődésének és tudásszintjének megfelelően.

10. évfolyam

Hangszeres és zenei ismeretek

A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.

A hangterjedelem bővítése esetleg c4-ig (in F).

A barokk „duplanyelv” a *di-dll di-dll*.

XX. századi furulyazene modern lejegyzésű kottaképének értelmezése.

Modern lejegyzésű XX. századi furulyazene kifejezőeszközei.

A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A fa hangszerek „bloc”-jának tisztítása.

A hangszerkezelés fejlesztése

A tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, a *(t-) t-r-t-r-t* inégál játék, valamint a „duplanyelv” hangindítások állandó gyakorlása.

Próbálkozás a *di-dll di-dll* barokk duplanyelvvvel.

Hangsorok gyakorlása altfurulyán.

In F: A-, E-dúr, melodikus (vagy összhangzatos) f-, h-, b-, fisz-moll skálák kibővített hangterjedelemben a 3-ig (lehetőleg fisz3 is), tercekkel, hármashangzat-felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal. Az előző években tanult skálák tempójának fokozása.

A kromatikus és a két egészhangú skála.

A különböző vibratók tudatos és változatos alkalmazása.

A XX. századi furulyazene különleges megszólaltatási módjainak, hangeffektusainak gyakorlása.

Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon, a feltételezhető kamaraegyüttesben alkalmazott hangszeren.

Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáták.

*Amennyiben a tanuló egy teljes szonátát, szvitet, variációsorozatot, fantáziát játszik, az etűd elhagyható.

Minimális követelmény

A *t-k t-k, d-g d-g* „duplanyelv” hangindítások alkalmazása.

Egyszerűbb szabad díszítések önálló alkalmazása.

Összetett ornamensek.

Az előző években tanult artikulációk stílusos alkalmazása.

A félévi meghallgatás ajánlott anyaga

Etűdök és előadási darabok a helyi szokásoknak (vagy az év végi vizsga anyagának) megfelelően;

skála: melodikus (vagy összhangzatos) h-moll in F, figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül. (Ha nincs félévi meghallgatás, az itt megjelölt hangsort is javasoljuk szerepeltetni az év végi vizsga anyagában.)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Skála: melodikus (vagy összhangzatos) b-moll in F, figurációkkal (tercek, hármashangzat), kotta nélkül;

1 etűd*,

2 különböző karakterű előadási darab*, vagy egy tételpár; nagyobb lélegzetű művek/tételek esetében egy mű/tétel is elég lehet.

A növendék utolsó vizsgáját helyettesítheti bármilyen nyilvános szereplés (búcsúhangverseny) is.

Felhasználható irodalom

(Etűdök, elméleti művek és előadási darabok)

Az „A” továbbképző évfolyamok anyaga nincs külön feltüntetve; válogassunk a „B” tagozatos évfolyamok anyagából a növendékek érdeklődésének és tudásszintjének megfelelően.

TOVÁBBKÉPZŐ „B” TAGOZAT

7. évfolyam

Hangszeres és zenei ismeretek

A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.

Szextola, kvintola stb.

A túlpontozás, mint zenei elem.

A francia barokk jellegzetes ékesítései.

Összetett ornamensek.

Bonyolultabb szabad díszítések a tanár útmutatásai alapján.

A vibrato szerepe a zenében; vibrato, mint a barokk díszítés eszköze.

Ujjvibrato és rekeszvibrato.

A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A barokk szvit tételei; ouverture (francia, olasz), allemande, courante, sarabande, gigue; menüett, gavotte, bourrée.

A fa hangszerek tisztítása, karbantartása.

A hangszerkezelés fejlesztése

Gyakorlás szoprán- és altfurulyán is.

A t, d, r, l artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t-) t-r-t-r-t inégál játék állandó gyakorlása.

Hangsorok gyakorlása altfurulyán.

Dúr és melodikus moll skálák 5#, 5b előjegyzésig (in F), kibővített hangterjedelembe a3-ig (fisz3 is), tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal. A skálák tempójának fokozása.

A kromatikus és a két egészhangú skála.

Az oktávon túli hangközök – a pontos nyomáskülönbség-változtatás – gyakorlása, a szájüregmódosítás, valamint a nyelvmunka összehangolásával, tenuto és legato.

Különböző vibratók állandó gyakorlása, alkalmazása.

Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.

Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Minimális követelmény

A magas hangok fogásainak ismerete kromatikusan a3-ig in F.

Az artikulációs magánhangzók tudatos, önálló alkalmazása a hangmagasság függvényében.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A *t-d*, *t-r*, *d-r* artikulációk könnyed alkalmazása tizenhatodokban is.
Inégál játék gördülékenyalkalmazása a tanár útmutatásai alapján.
Jelzetlen kötelező díszítések önálló alkalmazása.
Nehezebb trillák forgódíszítéssel.
Kettős ékesítések problémamentes alkalmazása.
Hosszabb hangok akusztikus intonálása.
Basszuskulcsban olvasás.

A félévi meghallgatás anyaga

Skála: Desz-dúr, melodikus b-moll in F (Asz-dúr, f-moll in C), tercekkel, hármashangzatés domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül;
2 etűd,
egy versenymű két tétele, vagy egy egyéb, lehetőleg teljes ciklikus mű.
Az etűdök és előadási darabok közül legalább egyet kotta nélkül kell játszani!

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Skála: H-dúr, melodikus gisz-moll in F (Fisz-dúr, disz-moll in C), tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül;
2 etűd,
egy versenymű két tétele, vagy egy egyéb, lehetőleg teljes ciklikus mű.
Az etűdök és előadási darabok közül legalább egyet kotta nélkül kell játszani!

Felhasználható irodalom

(Etűdök, elméleti művek és előadási darabok)

Bach, J. S.: Duettek (japán kiadás)
Baston, J.: 6 Koncert (részben szoprán)
Bononcini, G.: Divertimenti da Camera
Braun, D.: Szólók
Eyck, J. van: Der Fluyten Lust-hof I-III.
Handel, G. Fr.: B-dúr szonáta
Handel, G. Fr.: g-moll szonáta
Kölz, E. M.: Essercizi per il Flauto dolce
Locke, M.: Szvitek (szopránra vagy tenorra)
Loeillet, J. B. de Gant: 12 szonáta op. 1
Loeillet, J. B. John: 12 szonáta op. 3
Mönkemeyer, H.: Das Spiel auf der BaBblockflöte
Mönkemeyer, H.: Handleitung für das Spiel .../ Grundlehrgang
Marcello, B.: 12 szonáta
Preludes from The Division Flute (1706)
Quantz, J. J. – Nagy Frigyes: 100 Tagliche Übungen für Flöte (szopr.)
Telemann, G. Ph.: 6 partita (szoprán)
Telemann, G. Ph.: B-dúr szonáta
Telemann, G. Ph.: Duók
Telemann, G. Ph.: F-dúr szonáta
Telemann, G. Ph.: (kis) f-moll szonáta (TWV 41: f2)
Valentine, R.: 12 szonáta op. 2
Vivaldi, A.: F-dúr koncert op. 10 no. 5
Vivaldi, A.: a-moll koncert RV 108 (+ 2 hegedű + bc.)
Vivaldi, A.: C-dúr koncert RV 533 (2 furulyás)
Winterfeld, L. H. v.: Zwölf Etüden für Altblockflöte

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

8. évfolyam

Hangszeres és zenei ismeretek

A harmadik oktáv további hangjai kromatikusan c4-ig (in F).

A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.

A tanult ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó rendszerezése.

A *t-r-l-r* összetett hangindítás szerepe a furulyajátékban.

Népzenei díszítések a furulyán.

Egyszerűbb szabad díszítések önállóan.

Herz, a félhang századolása (cent), a hangológép használata.

A korabeli hangolások.

A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadási utasítások stb.

A különböző barokk szonátatípusok tételeinek jellegzetességei.

Basszuskulcsban olvasás C- (tenor-) furulyán.

A hangszerkezelés fejlesztése

Gyakorlás C- és F-alapú furulyán is.

Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a *(t-) t-r-t-rt* inégál játék állandó gyakorlása.

A *t-r-l-r* összetett hangindítás bevezetése, gyakorlása.

Hangsorok gyakorlása a furulyán.

Dúr és melodikus moll skálák 6#, 6b előjegyzésig (in F), kibővített hangterjedelemben a3-ig (fisz3 is), tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal. A skálák tempójának fokozása.

Különböző vibratók állandó gyakorlása, alkalmazása.

Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.

Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Minimális követelmény

Az előző években tanult artikulációk stílusos alkalmazása.

A *(t-) t-r-t-rt* inégál játék önálló alkalmazása.

Kantilénák játéka törésmentesen.

Összetett ornamensek.

Ujjvibrato, rekeszvibrato.

Tájékozódás egyszerűbb polifon zenében.

A barokk szvit tételeinek ismerete.

A félévi meghallgatás anyaga

Skála: Gesz-dúr, melodikus esz-moll in F (Desz-dúr, b-moll in C), tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül;

2 etűd,

egy versenymű két tétele, vagy egy egyéb, lehetőleg teljes ciklikus mű.

Az etűdök és előadási darabok közül ajánlott legalább egyet kotta nélkül játszani!

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Skála: kromatikus és egészhangú skálák kotta nélkül;

2 etűd,

egy versenymű két tétele, vagy egy egyéb, lehetőleg teljes ciklikus mű.

Az etűdök és előadási darabok közül ajánlott legalább egyet kotta nélkül játszani!

Felhasználható irodalom

(Etűdök, elméleti művek és előadási darabok)

Bach, J. S.: Gordonka sszvitek BWV 1007-1012 (tételek nehézség szerint)

Bach, J. S.: Duettek (japán kiadás)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Barthel, R.: Tonleiterstudien für Fortgeschrittene
Bitti, M.: 4 szonáta
Börner, H.: Flötenkaleidoskop (szopránra is)
Brüggen, Fr.: 5 etűd
Collette, J.: 12 melodikus gyakorlat (szopránra)ű
Corelli, A.: Szonáták op. 5, 7-11.
Division Flute (1706)
Eyck, J. van: Der Fluyten Lust-hof I-III.
Fesch, W.: 6 szonáta op. 6
Frescobaldi, G.: 5 canzona (szopránra vagy tenorra)
Handel, G. Fr.: a-moll szonáta
Handel, G. Fr.: F-dúr szonáta
Házikottatár: Skálagyakorlatok altfurulyára (térdfogásokkal)
Heberle, A.: Sonate Brillante
Hechler, I.: Das spiel auf der S.../II. Hohe Schule (szopránra)
Hotteterre, J.: C-dúr duó
Klemkent, M.: Skola hry na altovou zobcovou flétnu II.
Linde, H. M.: Neuzeitliche Übungsstücke für die A...
Mancini, Fr.: 12 szonáta
Parcham, A.: Solo für Blockflöte und continuo G-dur
Pepusch, J. Chr.: 6 szonáta (alt!)
Philidor, A. D.: 2 szvit (B-dúr, F-dúr)
Philidor, A. D.: d-moll szonáta
Schickhardt, J. Chr.: 6 szonáta op. 1
Select Preludes and Voluntaries for the Flute (1708)
Telemann, G. Ph.: (kis) C-dúr szonáta (TWV 41: C2)
Telemann, G. Ph.: Duók
Telemann, G. Ph.: (nagy) f-moll szonáta (TWV 41d: Formula-1)
Veracini, Fr. M.: 12 szonáta
Vivaldi, A.: RV. 103. g-moll koncert (+ oboa + fagott)
Vivaldi, A.: RV. 427. D-dúr koncert (szoprán)

9. évfolyam

Hangszeres zenei ismeretek

Piano- és fortefogások.

A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.

Új ritmikai elemek megértése az eddig tanultak alapján. (Nagy triolák, triolák különböző átkötésekkel, hatvannegyedek.)

A hangindítások tempójának fokozását szolgáló artikulációk.

Improvizáció „ground” basszusra.

A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadásai utasítások stb.

Hagyományos lejegyzésű XX. századi zenével kapcsolatos tudnivalók.

C-kulcsos kották és régies lejegyzések (augmentált, ütemvonal nélküli stb.) olvasása.

A hangszerkezelés fejlesztése

Gyakorlás C- és F-alapú furulyán is.

Az eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a (t-) t-r-t-rt inégál játék állandó gyakorlása.

A t-k t-k, d-g d-g „duplanyelven” hangindítások gyakorlása, hármas elrendezésben is t-k-t k-t-k.

Hangsorok gyakorlása altfurulyán.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A dúr és melodikus moll skálák ismétlése kibővített hangterjedelemben legalább a3-ig (vagy tovább c4-ig, fisz3 is), tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, az eddig tanult artikulációkkal. A skálák tempójának fokozása.

A kromatikus és a két egészhangú skála.

Különböző vibratók állandó gyakorlása, alkalmazása.

Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.

Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Minimális követelmény

Valamennyi tanult hangindítás egységes tempójú alkalmazási képessége, stílusos használata.

Ujjvibrato és rekeszvibrato differenciált alkalmazása.

Ritkán előforduló enharmóniák intonálásának ismerete.

Tájékozódás bonyolult polifon zenében.

A félévi meghallgatás anyaga

Skála: #-es dúrok kibővített hangterjedelemben (maximum c4-ig), tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül;

1 etűd,

1 korabarokk vagy XX. századi mű/tétel,

egy versenymű két tétele.

Az etűdök és előadási darabok közül ajánlott legalább egyet kotta nélkül játszani!

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Skála: b-s dúrok kibővített hangterjedelemben (maximum c4-ig), tercekkel, hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül;

1 etűd,

1 korabarokk vagy XX. századi mű/tétel,

egy versenymű két tétele.

Az etűdök és előadási darabok közül ajánlott legalább egyet kotta nélkül játszani!

Felhasználható irodalom

(Etűdök, elméleti művek és előadási darabok)

Babell, W.: 12 szonáta op. 1 (a szerző díszítéseivel) (szoprán)

Bach, J. S.: Gordonka szvitek BWV 1007-1012 (tételek nehézség szerint)

Bach, J. S.: F-dúr (fuvalára írt) szonáta BWV 1031

Bach, J. S.: B- (vagy C-)dúr (2 fuvalára írt) triószonáta BWV 1039

Barsanti, Fr.: 6 szonáta

Bellinzani, P. B.: 12 szonáta

Bigaglia, D.: a-moll sznáta

Boeke, K.: The complete articulat /Part 2.

Castello, D.: Sonata prima (szopránra vagy tenorra)

Cima, G. P.: d-moll szonáta (szopránra vagy tenorra)

Corelli, A.: La Follia op. 5 no. 12

Dieupart, Ch.: 6 szvit

Dowland, J. / Eyck, J. v.: Pavane Lacremae + variációk

Dowland, J.: The King of Denmarks Galliard + variációk

Eyck, J. van: Der Fluyten Lust-hof I-III.

Feltkamp, J. H.: 12 Etides vpr Sopran- Blockfluit (szopránra)

Fesch, W.: 6 szonáta op. 8

Handel, G. Fr.: C-dúr szonáta

Handel, G. Fr.: d-moll szonáta

Hotteterre, J.: d-moll szvit (duó)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Hotteterre, J.: 4 szvit op. 5/F-dúr, d-moll
Krahmer, E.: Variációk op. 24
Linde, H. M.: Der Kunst des Blockflötenspiels
Mönkemeyer, H.: Handleitung für das Spiel.../ II. Hohe Schule
Ortiz, D.: Ricercari
Philidor, P.: V. g-moll szvit
Riccio, G. B.: Canzon a una (szoprán)
Sammartini, G.: F-dúr koncert
Schickhardt, J. Chr.: 24 szonáta op. 30 (különböző hangnemekben)
Staeps, H. U.: Das Tagliche Pensum
Staeps, H. U.: Methodische Übungen(szopránra)
Telemann, G. Ph.: a-moll fantázia
Telemann, G. Ph.: B-dúr szonáta obligát csembalóval
Telemann, G. Ph.: (nagy) C-dúr szonáta (TWV 41 : C5)
Telemann, G. Ph.: C-dúr fantázia
Telemann, G. Ph.: d-moll szonáta
Telemann, G. Ph.: Duószonáták
Telemann, G. Ph.: g-moll fantázia
Ulsamer, J.: Mittelalterliche Spielmannstanze aus Itali. (szopránra is)
Valentine, R.: 6 szonáta op. 5 (a szerző díszítéseivel)
Veilhan, J.-C.: La flute a bec baroque
Vivaldi, A.: g-moll szonáta (II Pastor fido 6 szonáta)
Vivaldi, A.: F-dúr koncert op. 10 no. 1 (La tempesta di Mare)
Vivaldi, A.: D-dúr koncert op. 10 no. 3 (Il Gardellino), (piccolo)
Vivaldi, A.: G-dúr koncert op. 10 no. 4
Vivaldi, A.: a-moll koncert RV 440
Winterfeld, L. H. v.: 40 Studien für Altblockflöte (2 fele)
Winterfeld, L. H. v.: Technische Studien für Altblockflöte

10. évfolyam

Hangszeres zenei ismeretek

A játszott anyaghoz kapcsolódó trilla- és egyéb segédfogások.

Különböző fogásrendszerek (reneszánsz, angol, barokk stb.).

A barokk „duplanyelv”, a *di-dll di-dll*.

A játszott anyagban előforduló új tempó- és karakterjelzések, előadásai utasítások stb.

XX. századi furulyazene modern lejegyzésű kottaképének értelmezése.

Akkordhangok, üveghangok, elidegenített hangok; bevezetés a modern zene világába.

A fa hangszerek „block”-jának tisztítása.

A hangszerkezelés fejlesztése

Gyakorlás C- és F-alapú furulyán is.

Valamennyi eddig tanult artikulációk és a belőlük alkotott összetett hangindítások, valamint a *(t-) t-r-t-r-t* inégál játék, valamint a *t-k t-k, d-g d-g* „duplanyelvű” hangindítások állandó gyakorlása, hármas elrendezésben is.

Próbálkozás a *di-dll di-dll* barokk duplanyelvvel.

Hangsorok gyakorlása altfurulyán.

Az összes dúr és melodikus moll skála, egyéni figurációkkal, legalább a3-ig (vagy tovább c4-ig, fisz3 is).

A kromatikus és a két egészhangú skála, a3-ig (vagy tovább c4-ig, fisz3 is).

A technikai elemek továbbfejlesztése a vituozitás irányába.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Különböző vibratók tudatos és változatos alkalmazása.

A XX. századi furulyazene különleges megszólaltatási módjainak, hangeffektusainak gyakorlása.

Lapról olvasás az előző év anyagának megfelelő nehézségi fokon.

Társas zenélés: furulya kísérettel, duó, trió, furulyanégyes, triószonáta.

Minimális követelmény

Világosan megkülönböztethető forte és piano játék, piano és forte fogások önálló alkalmazása.

A t-k t-k, d-g d-g „duplanyelven” hangindítások használata, hármas elrendezésben is.

(Rövidebb ideig legalább 640/perc.)

Egyszerűbb szabad díszítések önállóan.

A félévi meghallgatás anyaga

Ha a növendék felvételi vizsgára készül:

a zeneművészeti főiskola felvételi anyaga.

Ha a növendék nem készül felvételi vizsgára:

skálák: #-es mollok kibővített hangterjedelemben (maximum c4-ig), tercekkel,

hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül;

1 etűd,

1 korabarokk vagy XX. századi mű/tétel, egy versenymű két tétele.

Az etűdök és előadási darabok közül ajánlott legalább egyet kotta nélkül játszani)

Az év végi vizsga ajánlott anyaga

Ha a növendék felvételi vizsgát tett:

bármely a felvételi vizsga után tanult anyagból (a tanár belátása szerint).

Ha a növendék nem tett felvételi vizsgát:

skálák: b-s mollok kibővített hangterjedelemben (maximum c4-ig), tercekkel,

hármashangzat- és domináns négyeshangzat-felbontásokkal, kotta nélkül;

1 etűd,

1 korabarokk vagy XX. századi mű/tétel,

egy versenymű két tétele.

Az etűdök és előadási darabok közül ajánlott legalább egyet kotta nélkül játszani!

A növendék utolsó vizsgáját helyettesítheti bármilyen nyilvános szereplés (búcsúhangverseny) is.

Javasolt értékelési mód

A továbbképző „A” évfolyamokon – amennyiben a növendék heti két órában kötelezően választható tárgyként kamarazenét tanul – kamarazenei vizsgája helyettesítheti a hangszeres beszámolót.

Ha a növendék a következő tanévben nem kívánja folytatni tanulmányait, utolsó hangszeres vizsgáját helyettesítheti bármilyen nyilvános szereplés (búcsúhangverseny).

A „B” tagozatos oktatásban résztvevő növendékek félévi meghallgatásán, illetve év végi vizsgáján – ha erre mód van – szerepeljen a lapról olvasás is. Számukra a félévi meghallgatáson és az év végi vizsgán túl félévente egy-egy külön meghallgatás is javasolt.

A vizsga anyaga

Az év végi beszámoló anyag – a tanuló képességeit, készségeit szem előtt tartva – mindig az adott évfolyam minimális követelményének megfelelő, lehetőség szerint azt meghaladó szintű legyen.

Az „A” továbbképző évfolyamosok vizsgaanyagából (a tanár belátása szerint) a skála és/vagy

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

az etűd felhagyható, ha a növendék felvételi, érettségi vagy egyéb vizsgára készül.

Szereplések

A beszámolók említett formáin kívül a növendékek lehetőség szerint félévente egy-két nyilvános szereplésen vegyenek részt.

A záróvizsga anyaga

A” tagozat

Egy technikai jellegű mű vagy szólódarab (Paubon: Études Melodiques 1., 7., Brüggen: Etűdök, Linde: Neuzeitliche Übungsstücke, Winterfeld: Technische Studien, Telemann: Fantáziák, Eyck: Dér Fluyten Lust-hof I-III. nehézségi szintjén).

Egy teljes szonáta vagy concerto (kettősverseny) és egy korabarrokk, vagy XX. századi mű, vagy tétel (Telemann: f-moll szonáta, d-moll szonáta, Telemann: Metodikus szonáták 1-6., Vivaldi: G-dúr concerto, Dornel: Sonate op. 3 no.7, 3 altfurulyára nehézségi szintjén).

A vizsganyagot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Egy etűd vagy szólódarab (Brüggen: 1., Quantz: Solos 1-5./Baroque Solo Book, Eyck, J. van: Der Fluyten Lust-hof I-III., G. Ph. Telemann: Fantázia 2, c-moll nehézségi szintjén).

Egy teljes szonáta vagy concerto és 1 korabarrokk vagy XX. századi mű vagy tétel, amelyből 1 lehet kamaramű (Krähmer, E: Variációk op. 18, Händel: g-moll szonáta (V.), Castrucci, P.: Szonáták op. 1/5, op. 1/6, Vivaldi: a-moll piccoloverseny RV445 nehézségi szintjén).

A vizsganyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Értékelés

Hangszeres előképző évfolyam(ok)on a tanuló évi munkája és az összefoglaló órán illetve a beszámolón nyújtott teljesítménye alapján jól megfelelt – megfelelt – nem felelt meg minősítést kap.

Az alapfok és a továbbképző évfolyamain a növendék előmenetelének értékelésére – a havi érdemjegyeken kívül – évi két alkalommal kerül sor. A félévi osztályzatokat a hangszeres tanár, az év végi osztályzatokat a hangszeres tanár javaslata alapján, az egész évi munka figyelembevételével a vizsgabizottság állapítja meg. A „B” tagozatos oktatásban résztvevő növendékek beszámolóin elsősorban a szaktanárokból álló vizsgabizottság osztályoz.

A tanuló szorgalmának értékelése minden esetben a főtárgytanár feladata.

Felsőbb évfolyamba bocsátható az a tanuló, aki megfelel évfolyama minimális

követelményeinek, valamint főtárgyból és a kötelező tárgy(ak)ból eredményes vizsgát tett. Ha

bármilyen elfogadható ok miatt a növendék a beszámolón nem vett részt, osztályzatát évi munkája alapján a hangszeres tanár állapítja meg.

Tárgyi feltételek

Terem

A többi hangszer tanításához hasonlóan, legalább 10-12 m² alapterületű, minimum 2.5 belmagasságú legyen, áthallás nélkül (hangszigetelve), minél kisebb visszhanggal. Világítása és szellőztetése lehetőleg természetes legyen.

Elvárható teremfelszerelés

1 „kottás szekrény” a tanításban leggyakrabban használt művekkel, 1 db egész alakot visszaadó tükör (a testtartás, hangszer tartás és a légzés tanításához), 1 billentyűs hangszer (a szokásos zongora vagy pianó helyett a furulyairodalom elsődlegesen „régizenei” mivolta miatt jobb a csembaló, illetve spinét, esetleg megfelelő lehet egy elektromos hangszer is), 1 asztal, kb. 5 karfa nélküli szék, minimum 2 vagy több állítható magasságú kottaállvány (a kamarazene szükségletei szerint), metronóm, néhány ütőhangszer.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Egyéb javasolt eszközök

Melegítőpárna, folyamatosan gyarapított könyv-, kotta- és hanghordozó állomány (CD és hagyományos lemezek, kazetták), hangfelvevő és lejátszóberendezések (magnó, lemezjátszó), magnóba épített vagy asztali mikrofon. (Videofelvételi lehetőség.)

Fuvola helyi tanterv

A program célja

A tanszakra felvett tanulók zenei alapműveltségének kialakítása, elmélyítése, a hangszeren való jártasság megvalósítása.

Feladatai:

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező fuvolahang elsajátítása,
- a kéz-, test-, fej- hangszer tartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a növendékekkel

- fuvola történetét,
- a fuvola társhangszereit /fafűvős hangszercsalád/
- a hangszer irodalmát,
- a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód /ansatz/ együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika, és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a fuvola hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
- a kotta hű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását

Fejlessze a növendék zenei képességeit

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét /kreativitását/,
- lapról játszási készségét.

Ösztönözze a növendéket

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Követelmények:

Az alapfok évfolyamainak elvégzése után „A” tagozaton

a növendék ismerje

- a fuvola és a fafűvős hangszerek múltját, irodalmát,
- a hangszer teljes hangterjedelmét,
- a tudatos és helyes légzéstechnikát,
- a fuvola intonációs hibáit, és tudatosan korrigálja azokat,
- a dúr és moll hangnemeket 6 és 6b előjegyzésig,
- a bonyolultabb ékesítéseket, azok írásmódját és ritmusát,
- különböző korok zenéinek díszítésrendszerét,
- a vibrato szerepét a zenei megvalósításban,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a jelentősebb fuvolás eladóművészeket.

A növendék legyen képes

- a kiegyenlített és kifejező hangok elérésére a tiszta intonáció megvalósításával,
- a különböző nyelvűtések gyorsaságának fejlesztésére,
- a különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,
- az önálló hangolásra,
- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
- a kotta hű játékra és folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a különböző artikulációs előírások megszólaltatására,
- egyenletes, pergő-technikához vezető ujjgyakorlatok fokozatos gyorsítására.

Követelmények az alapfok „B” tagozat végén /az „A” tagozat követelményein felül/

a növendék legyen képes

- dúr és moll skálákat 4 és 4b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsszeptim-felbontásokkal, szimpla és duplanyelvvel is,
- szélsőséges dinamikák megvalósítására,
- készségfejlesztő gyakorlatok hibátlan eljátszására,
- nehezebb etűdök zenei és technikai megvalósítására /pl: Köhler op. 33 -as és op. 66-os etűdsorozata,
- egy barokk szonáta lassú és gyors tételének eljátszására egyszerűbb díszítésekkel,
- hosszabb terjedelmű művek memorizálására /pl: Járdányi: Szonatina, Szervánszky: Szonatina/.

További követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után „A” tagozaton

a növendék legyen képes

- a szép, kifejező hang tudatos megteremtésére,
- a tiszta intonációra,
- a hangszerét könnyedén kezelni,
- a levegő tudatos beosztására,
- a hosszabb zenei gondolatok egy levegővel való összefogására,
- a nagyobb lélegzetű összetett feladatokat tartalmazó etűdök eljátszására,
- a vibrato sűrűségének fokozására, az amplitudó nagyságának változtatására és helyes alkalmazására,
- a különböző zenei korok stílushű díszítéseinek önálló alkalmazására,
- a technikai és zenei szempontból tudatos, elemző gyakorlásra, a pontos ritmus feltétel nélküli megtartására,
- az értelmes, tagolt, árnyalt előadásra,
- a legfontosabb zenei karakterek megjelenítésére,
- önállóan 1-2 ütemes rövid zárati kadenciák rögtönzésére,
- egyszerűbb javítási műveletek elvégzésére.

A növendék rendelkezék

- megfelelő hangszeres technikával, előadói- és formáló-készséggel,
- képzelőerővel, biztos zenei memóriával, koncentrálóképeséggel,
- olyan lapról olvasási készséggel, amely a kamarazenei és zenekari játékhoz szükséges,
- olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befűvási érzetek rövid időn belül elérhetők,
- a tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.

A növendék tudja alkalmazni

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- a hang képzésének fizikai törvényszerűségeit,
- a különböző artikulációs előírásokat.

A „B” tagozat végén /az „A” tagozat követelményein felül/

a növendék ismerje

- a modern zenei effektusokat,
- az újabb légzéstechnikát,
- a fuvola társhangszereit, azok transzponálási módjait,
- korunk zenéjének intonációs sajátosságait.

Legyen képes

- biztos hangindításra és befejezésre,
- nehéz etűd virtuóz előadására,
- nehezebb előadási darab, kamaramű, zenekari szólam önálló zenei és technikai megoldására.

Rendelkezzék

- olyan biztos hangszeres tudással, előadói és formáló készséggel, zenei ismerettel, amelynek birtokában zenei pályára is irányítható közép- esetleg felsőfokra is.

Tananyag

A tananyag meghatározásának szempontjai

Ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése: a szűkebb értelemben vett tanterv; a tananyag meghatározása évfolyamonkénti felosztásban.

Minimális követelmény: nem azonos sem a beszámoló anyagával, sem az éves anyaggal.

Felhasználható irodalom: ajánlás a felhasználható anyagra, zeneműjegyzék.

A tanszaki meghallgatás és az év végi beszámoló anyaga.

Hangszeres előképző

1-2. évfolyam

Az általános iskola második évfolyamos tanulóinak nagy része alkalmas a fuvolatanulás megkezdésére a fizikai adottságok figyelembevételével. A hangszeres előkészítő évfolyam a képességek kibontakoztatását, a készségek felmérését szolgálja kísérleti jelleggel. Tanév végén a szaktanár az iskolavezetéssel egyetértésben dönt a növendék továbbtanulásáról (problémás esetben a tanszakvezető, illetve a munkaközösség – vezető véleményével egyeztetve).

Ismeretek

Rövid ismertetés a fafúvós hangszerekről.

A törzshangok olvasása d1 - a2-ig.

A negyed, nyolcad, fél, pontozott fél és egész értékek valamint az ezeknek megfelelő szünetjelek ismerete.

A 2/4, 3/4, 4/4-es ütemek.

A szerkezet, a tagolás alapfogalmai: ismétlőjel, korona, záróvonal, a levegővétel jele, motívum, periódus, prima volta, seconda volta.

A hangszerkezelés fejlesztése

Különböző légzésgyakorlatok (fekve, ülve, állva) a helyes légzéstechnika kialakítása érdekében.

Be- és kilégzés gyakoroltatása nyugodt tempóban.

A test- és kéztartás ismertetése és lépésről-lépésre való megvalósítása a gyakorlatban.

A fokozatos növekedő hangkészleten belül lehetőleg jól képzett, tisztán intonált hang elérésére törekedjünk.

A játékmód és az artikuláció alapfogalmai: nyelv nélküli (rekesz) hangindítás (huhogás), később nyelvvvel kombinálva, rövid és hosszú hangok (tenuto, staccato, legato).

A társas muzsikálás kezdetei, a tanár – esetleg, mint zongorakísérő – közreműködésével.

A helyes gyakorlás és memorizálás módjai.

Minimális követelmény

Kétféle ritmusértéket tartalmazó gyermekdal (népek dalai) eljátszása.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A 2/4, 4/4-es ütem pontos ritmikai ismerete.

A törzshangok biztonságos olvasása és azok fogásai.

Pl. Bántai – Sipos: Fuvola ABC 10. leckéjéből gyermekdalok, vagy ennek megfelelő szintű darabok.

Felhasználható irodalom

Bántai – Sipos: Fuvola ABC EMB 14005

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. EMB 5457

Lőrincz – Paragi: Furulya ABC EMB 14090

ALAPFOK „A” TAGOZAT

1. évfolyam

Ismeretek

A fafűvös hangszerek jellegzetességeinek ismerete (külső megjelenés, hangmagasság, hangszín, stb.).

A fuvola részei, összeállításának helyes módja, tisztítása.

A 2/4, 3/4, 4/4, 2/2, 3/4-es ütemek.

Egész, fél, negyed, nyolcad értékek és az ezeknek megfelelő szünetjelek.

Nyújtópont fél és negyed értékek mellett.

A törzshangok olvasása és fogása d¹-től d³-ig, valamint a végzett anyagban szereplő módosított hangok.

A módosítójelek ismerete.

Hangsorok tudatosítása 2 #, 1 b előjegyzésig, abszolút hangnévvel is.

Ütemmutatók és tempójelzések, amelyek a végzett anyagban előfordulnak.

Szerkezet, tagolás: dalforma (ABA), triós forma, Tempo I.

A hangszerkezelés fejlesztése

A helyes test-, hangszer- és kéztartás folyamatos ellenőrzése.

Az alapvető légzéstechnika megalapozása (rekeszlégzés).

A helyes szájtartás és a befűvési szög beállítása és állandó ellenőrzése. A hangindítás és – befejezés igényének felkeltése és fokozatosan történő megvalósítása.

A megadott hangterjedelmen belül lehetőleg tisztán intonált, szép hang elérése, kitartott hangok segítségével.

A megismert hangsorok gyakorlása különböző artikulációval: legato, tenuto, nyelv nélküli rekesz (huhogás), staccato.

A jó gyakorlási módszer és emlékezőkészség megalapozása.

Társas zenélés magasabb évfolyamos növendékekkel, tanárral, illetve zongorakísérővel.

A lapról olvasási készség fejlesztése az előző tanév nehézségi fokán.

Minimális követelmény

Egész, fél (pontosított fél), negyed, nyolcad értékeket tartalmazó rövid gyakorlatok, népdalok két oktáv hangterjedelemben.

A törzshangok és a tanult módosított hangok olvasása d¹-a²-ig.

A 3/4, 3/2 (alla breve) metrumok ismerete.

Legalább 8 ütemes előadási darabok kotta nélkül, kísérettel.

Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. 60-61. vagy ennek megfelelő szintű etűdök, darabok.

Felhasználható irodalom

Iskolák, etűdök

Bántai – Sipos: Fuvola ABC EMB 14005

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. EMB 5457

Bántai – Kovács: Skálaiskola I. EMB 8233

Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvolásoknak EMB 8519

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára I. EMB 8591

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Előadási darabok

Bántai – Sipos: Könnyű előadási darabok fuvolára EMB 8959

Bántai – Kovács: Kis előadási darabok fuvolára EMB 2791

Czidra László: Furulyamuzsika kezdők számára EMB 7888

Lőrincz – Paragi: Furulya – ABC EMB 14090

Házimuzsika gyermekeknek EMB 13846

2. évfolyam

Ismeretek

A hangterjedelem kibővítése c¹-g³-ig.

Az enharmónia fogalma.

Újabb ütemfajták és tempójelzések (3/8, 6/8, 9/8, váltakozó metrumok).

A ritmikai ismeretek bővítése (szinkópa, éles és nyújtott ritmus, triola-duola).

Dúr és moll hangnemek ismerete 2#, 2 b előjegyzésig, abszolút hangnévvel is.

A hármashangzat és felbontásának fogalma.

Szerkezet, tagolás: Da Capo, triós forma.

A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten.

(Azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbségek felismerése, a periódus kérdés-felelet viszonya).

A hangszerkezelés fejlesztése

A légzéstechnika állandó fejlesztése.

Hangképzés: fokozott törekvés a helyes technikával képzett kifejező fuvalahangra.

A rekeszizom szerepének tudatosítása (huhogás).

A hangindítás gyorsítása, repetíció a torok és nyelv lazaságának megőrzésével. Hangsorok gyakorlása különböző kötésvariációkkal.

A helyes tartás állandó ellenőrzése.

A játékmód, artikuláció további differenciálása. (non legato, portato, marcato).

Dinamikai árnyalás: f, mf, p.

Memóriafejlesztés készségfejlesztő gyakorlatok segítségével.

Társas zenélés: kíséretes előadási darabok, duók, triók.

Lapról játék 2#, 1b előjegyzésig, vagyis az első év nehézségi fokán.

Minimális követelmény

Hangterjedelem: d¹-f³-ig.

Egy adott technikai feladatot tartalmazó 8-16 ütemes gyakorlat eljátszása.

Mérsékelt tempójú, egyszerűbb ritmusképletekből álló etűdök.

Könnyebb előadási darabok kotta nélkül.

Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. kötet 102., vagy ennek megfelelő szintű etűdök; Bántai – Kovács: Válogatott etűdök I. 22., vagy Gariboldi: Etűdök, továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Felhasználható irodalom

Iskolák, etűdök

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. EMB 5457

Bántai – Kovács: Skálaiskola I. EMB 8233

Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvalásoknak EMB 8519

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvalára I. EMB 8591

Előadási darabok

Bántai – Kovács: Kis előadási darabok fuvalára EMB 2791

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára I. EMB 7958

(Bántai – Sipos)

Bartók és Kodály művei fuvolákra és zongorára II. EMB 8940

(Bántai – Sipos)

Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. EMB 6587

3. évfolyam

Ismeretek

A hangterjedelem bővítése kromatikusan a^3 -ig.

Elemi tudnivalók a felhangokról (átfűzések).

Nehezebb ritmusképletek ismerete: tizenhatod és harmincketted érték és szünetjelei, kis éles és kis nyújtott ritmus.

Dúr és moll hangnemek $3\#$ és $3 b$ előjegyzésig a megismert hangterjedelemben, abszolút hangnévvel is.

Kromatika.

Újabb tempójelzések (largo, larghetto, meno mosso, marcia, stb.).

Szerkezet, tagolás: a tempo, dal Segno, Vi-de, Coda, G. P.

A játszott zenei anyagban előforduló barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete.

A hangszerkezelés fejlesztése

A kialakult mechanizmusok helyes alkalmazása, esetleges javítása.

Törekvés a hangtalan és egyre gyorsabb levegővételre, a támasz automatikussá tételére.

(Próbáljuk meg a hátsó légzőizmok mozgását egyre aktívabbá tenni.)

A dinamika határainak szélesítése a szép hang és a tiszta intonáció megtartása mellett.

Differenciált hangindítás és a hang befejezésének gyakorlása. A nyelv helyzete, mint a hangindítást és hangképzést befolyásoló tényező.

Minimális követelmény

A hangok olvasása és fogásainak ismerete c^1 - g^3 -ig kromatikusan. Különböző karakterű és tempójú etűdök biztonságos eljátszása $2 \#$ és $2 b$ előjegyzésig.

Egy stílusosan előadott, tisztán intonált előadási darab eljátszása kotta nélkül, zongora- vagy egyéb hangszerkísérettel.

A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten.

Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 22., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök I. 14., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Felhasználható irodalom

Iskolák, etűdök

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola I. EMB 5457

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. EMB 5458

Bántai – Kovács: Skálaiskola I. EMB 8233

Gariboldi: Gyakorlatok kezdő fuvalásoknak EMB 8519

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvalára I. EMB 8591

M. Moyse: Le d####butant Flutiste Leduc 18802

Előadási darabok

Bartók és Kodály művei fuvalákra és zongorára I. EMB 7958

(Bántai – Sipos)

Bartók és Kodály művei fuvalákra és zongorára II. EMB 8940

(Bántai – Sipos)

Bartók Béla: Este a székeleyknél (Pröhle) EMB 8317

Kocsár Miklós: Saltus Hungaricus EMB 6744

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika I. EMB 6587
Bántai – Kovács: Fuvolamuzsika II. EMB 8732
Bántai – Kovács: Könnyű kamarazene fuvolára EMB 6387
Mozart: Themes I-II. Fentone F 413-A, B
Dolzsikov: Gyűjtemény fuvolára és zongorára Muzika
12389
J. Haydn: 12 menüett fuvolára és gitárra EMB 12915
(Mosóczi – Vági)

4. évfolyam

Ismeretek:

Hangterjedelem: a^3 -ig.

Folyamatos, egyenletes tempójú skálázás 3 #, 3 b előjegyzésig tanult variációkkal.

Közepes terjedelmű, mérsékelt tempójú, többféle technikai feladatot tartalmazó etűdök megszólaltatása.

Barokk táncjáték vagy egyszerűbb előadási darab eljátszása.

Társas zenélés: kíséretes darabok, duók, triók.

Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 64., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök II. kötetből 28-közül egy, továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Felhasználható irodalom

Iskolák, etűdök

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. EMB 5458

Bántai – Kovács: Skálaiskola II. EMB 8625

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. EMB 8592

Gariboldi: 30 etűd EMB 8007

M. Moyse: De la Sonorite Leduc 18166

Előadási darabok

Fuvolamuzsika II. (Bántai – Kovács) EMB 8732

Romantikus album (Bántai – Sipos) EMB 12350

3 Gavotte (Bántai – Sipos) EMB 13099

3 Minuetti (Bántai – Sipos) EMB 13196

Hangversenydarabok fuvolára (Szebenyi – Nagy) EMB 6958

Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) EMB 12654

E. Köhler: Válogatott duók (Tösér) EMB 13780

Bartók és Kodály művei fuvolára és zongorára II. EMB 8940
(Bántai – Sipos)

Bántai – Kovács: Könnyű kamarazene fuvolára EMB 6387

5. évfolyam

Ismeretek:

A hangok olvasásának és fogásának ismerete c^1 - h^3 -ig, kromatikusan.

Egyenletes tempójú skálázás 4 # és 4 b előjegyzésig, a tanult variációkkal.

Különböző karakterű etűdök megszólaltatása, zenei megközelítése jellegüknek megfelelő tempóban.

Barokk tánc vagy könnyebb szonátatételpár stílusos, intonált előadása, kísérettel.

Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 68-78., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök II. 21., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Felhasználható irodalom

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Iskolák, etűdök

Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. EMB 5458
Bántai – Kovács: Skálaiskola II. EMB 8625
Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. EMB 8592
E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33. I. EMB 8513
(Pröhle)

Előadási darabok

Romantikus Album (Bántai – Sipos) EMB 6958

3 Tambourin (Bántai – Sipos) EMB 12574
Hangversenydarabok fuvolára és zongorára (Szebenyi- Nagy) EMB 6958
Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) EMB 12654
D Scarlatti: Három szonáta EMB 8958
Járdányi Pál: Szonatina EMB 1371
Telemann: F-dúr szonáta Amadeus GM 666
Debussy: A kis néger EMB 7933
E. Köhler: Válogatott duók (Tösér) EMB 1378

6. évfolyam

Ismeretek:

Hangterjedelem: c¹-c⁴-ig.

Az eddig tanult skálák biztonságos tudása több figurációval (terc, hármashangzat, stb.).

A három regiszter összekapcsolása rövid és könnyű gyakorlatokon keresztül.

Nagyobb lélegzetű, összetett feladatot tartalmazó etűdök eljátszása (pl. Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. 12.).

A fuvola több regiszterét összefogó gyakorlat.

Előadási darabok tisztán intonálva, kotta nélkül.

Pl. Jeney Zoltán: Fuvolaiskola II. 84-85., vagy E. Köhler: Etűdök op. 33. I. kötet első három etűdjének egyike, továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok.

Felhasználható irodalom

Etűdök

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára II. EMB 8592

M. Moyse: De la Sonorite Leduc 18166

Taffanel: 17 Grands Exercices Leduc 17204

Előadási darabok

Hangversenydarabok fuvolára és zongorára EMB 2791 (Szebenyi – Nagy)

Népszerű előadási darabok fuvolára (Kovács L.) EMB 12654

Romantikus album (Bántai – Sipos) EMB 12350

Handel: Hallei szonáták EMB 5739 Bántai – Máriássy)

Telemann: C-dur Sonata Amadeus GM 666

Boismortier: 6 szonáta op. 9 (Máriássy) EMB 13350

Marcello: 12 szonáta fuvolára és basso EMB 13476,

Continuóra I-II. 13477

Loeillet: 12 szonáta op. 1 I-IV. EMB 12638-12641

Szervánszky: Szonatina EMB 1372

Sinisalo: 3 miniatűr EMB 12570

ALAPFOK „B” TAGOZAT

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a növendék, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik. Érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a minőségben és mennyiségben is magasabb követelményeknek.

„B” tagozatos oktatásra legkorábban az első évfolyam (vagy a későbbiekben bármely tanév) végén nyílik lehetőség, közös meghallgatás alapján. (Javasoljuk az iskolavezetés, a fúvós tanszak tanárainak jelenlétét).

„B” tagozaton a tanuló hangszeres játéka elsősorban hangminőségben, a hangszerkezelés biztonságában, virtuozitásában és az előadás kifejezőerejében haladja meg az „A” tagozat szintjét.

A „B” tagozat magasabb követelményt támaszt a növendék elé, ezért a tanterv nem tartalmaz minimális követelményt.

A „B” tagozat egyik feladata a növendék felkészítése a szakmai továbbtanulásra.

2. évfolyam

Ismeretek

A hangterjedelem kibővítése kromatikusan c^1 - a^3 -ig.

Elemi tudnivalók a felhangokról.

Az enharmónia fogalma.

Dúr és moll hangnemek 3 #, 3 b előjegyzésig, abszolút hangnévvel is.

A hármashangzat-felbontások és terclépések fogalma.

A ritmikai ismeretek bővítése (tizenhatodok és azok szünetjelei).

Újabb tempójelzések (stringendo, allargando, sostenuto stb.).

A játszott anyagban előforduló barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete (felütés, ütemszünetek stb.).

A tanult művek formai elemzése az életkornak megfelelő szinten (azonosság, hasonlóság, szekvencia, különbségek felismerése, a periódus kérdés-felelet viszonya).

Hangindítás súlytalan helyen, átkötések.

3. évfolyam

Ismeretek

A hangterjedelem bővítése b^3 -ig. Nehezebb ritmusképletek ismerete: tizenhatod és harminckettő érték, valamint ezek szünetjelei, tizenhatod-triola, kettős nyújtópont.

Dúr és moll hangnemek 3 #, 3 b előjegyzésig az ismert hangterjedelemben, abszolút hangnévvel is.

Hármashangzat-felbontások és tercmenetek.

Újabb tempójelzések a játszott zenei anyagban (largo, larghetto, meno mosso, marcia stb.).

Szerkezet, tagolás: formai ismeretek az újabb előadási daraboknál.

A játszott zenei anyagban előforduló barokk és klasszikus táncok főbb jellegzetességeinek ismerete, tudatosítása.

A hangszerkezelés fejlesztése

Egységes hangszín kialakítása, alsó és felső regiszterben egyaránt (figyelve a helyes levegővezetésre és a befűvés szögére).

Törekvés a hangtalan és egyre gyorsabb levegővételtre, a támasz automatikussá tételére.

Próbáljuk meg a hátsó légzőizmok mozgását egyre aktívabbá tenni.

Differenciált hangindítás és a hang befejezésének gyakorlása. A hangindítás gyorsítása, repetíció a torok és a nyelv lazaságának megőrzésével.

A kettős nyelvűtés használata (dupla staccato) lassított tempóban.

Hangsorok gyakorlása 3 #, 3 b előjegyzésig kotta nélkül, a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A skálázás tempójának fokozása különböző variációkkal: éles és nyújtott ritmusok, különféle kötések, repetíció.

4. évfolyam

Ismeretek

Hangterjedelem: c^1 - h^3 -ig.

A felhangrendszer megismertetése.

Dúr és moll hangnemek 4 #, 4 b előjegyzésig, a hangszer teljes hangterjedelmében.

A könnyebb ékesítések (előke, parányzó, trilla) írásmódja és ritmusa.

A moduláció fogalma.

Egyszerűbb hangnemi kitérések felismerése a tanár segítségével.

A játszott anyag zenei formáinak elemzése, stílusjegyeinek tudatosítása (pl. tánc típusok).

A hangszerkezelés fejlesztése

A felhangok szerepének tudatosítása a támasz és a helyes szájtartás kialakításában.

(Egyszerűbb átfújások: pl. oktáv, kvint.)

Törekvés az ujjak és a nyelv könnyed mozgására.

Memóriafejlesztés: a megszerzett formai, szerkezeti ismeretek alapján.

5. évfolyam

Ismeretek

Hangterjedelem: c^4 -ig.

Dúr és moll hangnemek 5 #, 5 b előjegyzésig, a hangszer teljes terjedelmében.

A szélsőséges dinamikák fogalma. (pianissimo, fortissimo stb.).

A hangszerkezelés fejlesztése

Lehetőleg biztonságos hangindítás minden regiszterben.

Szélsőséges dinamikák (ff, pp) megvalósítása, fokozott figyelemmel a szép hang és a tiszta intonáció megtartására.

A befúvás szélsőséges helyzetei (ki- és befördítés).

A laza, könnyed ujjtechnika kidolgozása.

Hangsorok rendszeres gyakorlása a korábban megismert variációk szerint, 5 #, 5 b előjegyzésig.

A vibrato szerepe a zenei megvalósításban. A növendék uralja a vibrato sebességét és amplitúdóját.

Etűdök és skálák tempójának fokozása.

Memóriafejlesztés: hosszabb terjedelmű műveken keresztül.

6. évfolyam

Ismeretek

Dúr és moll hangnemek 6 #, 6 b előjegyzésig, hármashangzat- és domináns szeptimfelbontásokkal és tercmenetekkel együtt.

Tudatosítsuk a gyakorlás helyes módszerét.

A játszott művek formai és szerkezeti elemzése.

Kromatikus skála.

A növendék ismerje az előadási darabok szerzőit, zenei korszakokba helyezve.

A hangszerkezelés fejlesztése

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A hangindítás és hangbefejezés differenciálása, repetíció gyakoroltatása, tempójának fokozása (szimpla és dupla staccatóval is).

Tartott hangok állandó vagy változó dinamikával, a jó hangminőség, a tiszta intonáció megtartásával.

Valamennyi hangsor rendszeres gyakorlása a korábban megismert változatok szerint.

A hallás és ritmusérzék továbbfejlesztése, a dinamikai, hangszínbeli és intonációs igényességre való törekedés.

A tanszaki meghallgatás és az év végi beszámoló anyaga

„A” tagozat

A fuvolás növendékek évente legalább egy alkalommal – a tanév végén - beszámolón vesznek részt. A tanár belátása szerint tanév közben tanszaki hangversenyeken, vagy félévi meghallgatáson adnak számot az első félévben tanultakról.

A beszámoló anyaga: az ismert hangkészlet, illetve skála, etűdök és előadási darab. Az anyag az adott évfolyam minimális követelményének megfelelő, vagy azt meghaladó szintű legyen.

A beszámoló anyaga évfolyamok szerint A és B tagozaton egyaránt:

Hangszeres előképző

2 gyermek- vagy magyar népdal, illetve más népek dalai kotta nélkül,
3 gyakorlat a minimálisan előírt hangterjedelem minél teljesebb használatával.

Első évfolyam

1 szabadon választott hangsor (staccato, legato), csak alapskála,
2 különböző karakterű gyakorlat

Második évfolyam

1 szabadon választott skála (alap + hármashangzat),
2 különböző karakterű gyakorlat
1 előadási darab kotta nélkül

Harmadik évfolyam

1 szabadon választott skála (tercmenet, hármashangzat-felbontás is),
2 különböző karakterű gyakorlat
1 előadási darab kotta nélkül.

Negyedik évfolyam

1 szabadon választott skála (duplanyelvvel is),
2 különböző karakterű gyakorlat
1 előadási darab kotta nélkül.

Ötödik évfolyam

1 szabadon választott skála (alap + hármashangzat + felbontás + tercmenet),
2 különböző karakterű gyakorlat
1 előadási darab kotta nélkül.

Hatodik évfolyam

1 szabadon választott skála + variációi,
1 etűd
1 tételpár vagy kamaramű.

Értékelés

A hangszeres főtárgyórákon a tanuló teljesítményének értékelése folyamatosan, egyénre szabottan történik.

Minden hónap végén a tanulók osztályzatot kapnak a hangszeres előmenetelre és a szorgalomra külön-külön, melyek bekerülnek a haladási naplóba és a tanulók ellenőrző könyvébe.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az első félév végén tanszaki hangversenyen adnak számot felkészültségükről a tantervi követelmények szerint.

Az év végi vizsga beszámoló formájában bizottság előtt történik, melynek eredménye a zeneiskolai bizonyítványban, valamint a haladási naplóban és az anyakönyvben is szerepel. A tanulók külön érdemjegyet kapnak hangszeres tudásukra és szorgalmukra.

Tanulóinknak lehetőségük van a nyilvános szereplésen való megmérettetésre, ezek értékelése szóban történik.

A magasabb évfolyamba lépés feltétele

Magasabb évfolyamba az a tanuló léphet, aki a tantestület véleménye alapján a tanév feladatait teljesítette, vizsgakötelezettségének eleget tett, és erről sikerét bizonyító osztályzatot kapott

Az iskola igény szerint alapvizsgát szervez.

A vizsga anyaga:

Alapvizsga

"A " tagozat

- Egy etűd vagy szóló darab, vagy technikai jellegű mű (Jeney: Fuvolaiskola II. kötet/56-85., Bántai: Válogatott etűdök II. kötet/12., Köhler: Etűdök op. 33 no. I/1 -3. nehézségi szintjén).
- Egy barokk szonátatétel (Marcello: d-moll szonáta, Telemann: F-dúr szonáta valamelyik tétele nehézségi szintjén).
- Egy előadási darab (Romantikus album, 3 Menüett, 3 Tambourin, Népszerű előadási darabok nehézségi szintjén).

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

"B " tagozat

- Két különböző karakterű etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Platonov: 30 etűd 1-10., Köhler: Etűdök op.33 no. 1/1-5., Eördögh: Technikai és olvasógyakorlatok I/1-4. nehézségi szintjén).
- Egy barokk szonáta-tételpár (Handel: Hallei szonáták nehézségi szintjén).
- Egy karakterdarab vagy kamaramű (Járdányi Pál: Szonatina nehézségi szintjén). A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Továbbképző „A” tagozat

7. évfolyam

Ismeretek:

Az eddigi évfolyamokban elért színvonal megőrzése.

Különböző karakterű etűdök megszólaltatása a jellegüknek megfelelő tempóban.

Előadási darab (vagy kamaramű stb.) értelmes, tagolt, árnyalt megszólaltatása.

Pl. E. Köhler: Etűdök op. 33 I. 5., 7., 9., vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök II. 12-14., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok vagy kamaraművek.

Felhasználható irodalom

Etűdök

Eördögh J.: Középfokú technikai és olvasógyakorlatok I. EMB 1801

Bántai – Kovács: Válogatott etűdök fuvolára III. EMB 8593

E. Köhler: Etűdök fuvolára I. op. 33. (Pröhle) EMB 8513

M. Moyses: De la Sonorite Leduc 18166

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Szólóművek, zongorakíséretes darabok, duettek és kamaraművek

Das Frühbarock (Máriássy) EMB 13533

Das Italienische Barock (Máriássy) EMB 13534

Handel: Elf Sonaten DVfM 4003

Faure: Berceuse (Jeney Zoltán) EMB 1674

8. évfolyam

Ismeretek:

Rendelkezzék a növendék olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befűvási érzetek rövid időn belül elérhetők.

Technikai felkészültségének megfelelő etűdök kiválasztása és azok, lehetőleg hibátlan megszólaltatása.

Képességeihez mért zenei anyag (kamaramű) igényes előadása.

Pl. E. Köhler: Etűdök op. 66 kötetéből, vagy Bántai – Kovács: Válogatott etűdök II. 46., vagy

III. 9-10., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes vagy kamaraművek.

Felhasználható irodalom

Etűdök

Eördögh J.: Középfokú technikai és EMB 1838

Olvasógyakorlatok II.

Andersen: 24 etűd fuvolára (Kovács L.) EMB 8520

E. Köhler: Etűdök fuvolára II. op. 33 (Pröhle) EMB 8514

M. Moyse: De la Sonorite Leduc 18166

Szólóművek, zongorakíséretes darabok, duettek és kamaraművek

Bellinzani: 4 szonáta EMB 12792

Telemann: Zwölf Fantasien für Querflöte Barenreiter 2971

Rösler – Rosetti: D-dúr fuvolaverseny (Szebenyi) EMB 3949

Szemelvények zenekari művekből (Gyöngyössi) EMB 12949

Handel: Elf Sonaten DVfM 4003

9. évfolyam

Ismeretek

Az egészhangú és a kromatikus skála ismerete és ezek kombinációi.

A művek lassú tételeinek zenei összefogása, zenei ívek felépítése, illetve lekerekítése.

Romantikus zenei előadásmód.

A zenei stílusérzék és a zenei fantázia fogalma.

Tájékozódás a XX. Század különböző zenei stílusában.

A hangszerkezelés fejlesztése

Nagyobb, nehezebb hangközök kötésének gyakorlása.

A mély regiszter intenzitásának továbbfejlesztése.

A hármas nyelvütés gyorsítása.

Hangképzés nagy dinamikai különbségekkel.

A memória szinten tartása.

Társas zenélés: kamaraegyüttesek keretében a hangszer helyének felismerése a hangzásban:

alkalmazkodási készség a partner-hangszerekhez.

A lapról játszás továbbfejlesztése (romantikus zenei anyagban).

Minimális követelmény

A laza, könnyed ujjtechnika.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Jártasság nehezebb ritmusképletekben.

Rendszeres társas zenélés más hangszerekkel, lehetőség szerint zenekari játék.

Pl. E. Köhler: Etűdök op. 33 II. 8., vagy Fuvolaetűdök középfokra 6-7., továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darabok vagy kamaraművek.

Felhasználható irodalom

Etűdök

Eördögh J.: Középfokú technikai és EMB 1838

olvasógyakorlatok II.

Eördögh J.: Középfokú technikai és EMB 5691

olvasógyakorlatok III.

E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 II. EMB 8514

(Pröhle)

E. Köhler: Etűdök fuvolára op. 33 III. EMB 8515

(Pröhle)

Andersen: 24 etűd fuvolára (Kovács L.) EMB 8520

M. Moyse: De la Sonorite Leduc 18166

M. Moyse: Etudes et Exercices Techniques Leduc 16443

M. Moyse: Exercices Journaliers pour la Flute Leduc 16638

Szólóművek, zongorakíséretes darabok, duettek és kamaraművek

Telemann: Zwölf Fantasien für Querflöte Barenreiter 2971

Handel: Elf Sonaten DVfM 4003

C. Ph. E. Bach: 6 Sonaten Zimmermann

1800

M. Haydn: Fuvolaverseny (Vécsey) EMB 2297

Vivaldi: La notte (g-moll) op. 10 EMB 1822

Vivaldi: La Tempesta di mare (F-dúr) op. 10 EMB 7188

G. Fauré: Berceuse op. 16, Berceuse op. 56, Leduc 4119

Piece, Fantaisie op. 79

10. évfolyam

Ismeretek

Az eddig tanult ismeretek összegzése.

Modern zenei effektusok.

Pergőnyelv.

Bevezetés és ismertetés az újabb légzéstechnikák (körkörös légzés) fogalmáról, használatáról.

A fuvola társhangszereinek és transzponálási módjainak ismerete (piccolo, altfuvola, basszusfuvola).

A bartóki zenei hangrendszerei.

Kitekintés a jazz és az értékes könnyűzene irányába.

Alakuljon ki a tanulóban egy olyan értelmi és érzelmi kapcsolat a zenével, hogy a mindennapi zenélés életszükségletévé váljék.

A hangszerkezelés fejlesztése

Az elsajátított hangszertechnikai ismeretek alárendelése az egyes művek zenei igényeinek.

Az improvizációs készség lehetőségének kihasználása a játék örömeinek fokozására.

Nehezebb kamaramű (vagy zenekari anyag) technikai problémáinak megoldása transzponálási lehetőségek kihasználásával.

A tanuló lapról játék során érje el, hogy első látásra mind zeneileg, mind technikailag megfelelően játsszon el nem túl nehéz műveket.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Társas zenélésnél az intonálás tisztaságában és az együttjátszás precizitásában tudjon magas színvonalon fuvolázni.

Legyen alkalmas arra, hogy különböző együttesekben (szimfonikus vagy fúvószenekar, szalonzenekar, jazz-együttesek, esetleg könnyűzene) mindenki számára örömet szerző játékot produkáljon.

Minimális követelmény

A tanuló a zenei anyagot életkorának, évfolyamának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő szinten, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.

Pl. Jean-Jean: Modern etűdök, vagy Fuvolaetűdök középfokra, vagy Hangversenyetűdök fuvalára (Kovács L.), továbbá hasonló nehézségű zongorakíséretes darab vagy kamaramű.

Felhasználható irodalom

Etűdök

E. Köhler: Etűdök fuvalára op. 33 III. (Pröhle) EMB 8515

Hangversenyetűdök fuvalára (Kovács L.) EMB 12652

M. Moyse: Etudes et exercices pour Flute Leduc 16443

Taffanel: Grand exercices journaliers de Leduc 16588
mécanisme

Szólóművek, zongorakíséretes darabok, duettek és kamaraművek

A bécsi klasszikusok (Pröhle) EMB 13537

Das Hochbarock (Máriássy) EMB 13535

Romantikus fuvalavirtuózok I-II. EMB 13538, 13539

Fauré: Fantázia (Jeney Zoltán) EMB 7675

F. Mendelssohn- Rondo capriccioso EMB 13195

Bartholdy: (Bántai – Sipos)

Chaminade: Concertino (M. Moyse) IMC 1284

Quantz: Flötenconcerto G-dur Peters 12981

Továbbképző „B” tagozat

7. évfolyam

Ismeretek

Dúr és moll hangnemek 7 #, 7 b előjegyzésig.

Kromatikus skála.

A hangszerkezelés fejlesztése

A kialakult mechanizmusok továbbfejlesztése (az esetleges rossz beidegződések állandó javítása).

Hangszínbeli érzékenység és igényesség kialakítása.

A nyelvindítás különböző módjai, a dinamika és az intonáció összefüggései.

A rekeszizom tudatos működtetése, alkalmazása.

Hangsorok különböző ritmikai variációkkal, változó kötésmódokkal, repetíciókkal, többféle hangerősségben.

A vibrato, mint a zenei kifejezés egyik eszköze.

8. évfolyam

Ismeretek

A növendék ismerje a négy zenei alapkaraktert: dolce, espressivo, risoluto, grazioso.

Ismerkedés a XX. századi zene hangzásvilágával.

Egyszerű skálák és kombinációi.

Szűkített és bővített hármashangzatok.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Nehezebb hangnemi kitérések (pl. tercrokonság, szekvencia stb.) önálló felismerése.

A hangszerkezelés felismerése

A hangképzés eddig tanult elemeinek ismételése, bővítése dinamikai követelményekkel.

Kifejező hang, hangminőség, a vibrato gyakorlati megvalósítása.

Tudatos gazdálkodás a levegővel.

Laza, könnyed ujjtechnika.

Hangsorok különböző tempókban, figurációkkal, hangközmenetekkel, harmóniafelbontásokkal (kromatikus és egészhangú skálákban is).

Hármas nyelvütés.

9. évfolyam

Ismeretek

Lassú tételek zenei összefogása, zenei ívek felépítése, illetve lekerekítése.

Romantikus művek (hangszeres dalok, karakterdarabok stb.) zenei előadásmódja.

Társművészetek.

Pergőnyelv.

A hangszerkezelés fejlesztése

Tartott hangok nagy dinamikai különbségekkel (*pp*, *ff*).

A mély regiszter intenzitásának fokozása.

Nehezebb, nagyobb hangközök kötése.

Valamennyi hangsor rendszeres gyakorlása élénk és egyenletes tempóban.

10. évfolyam

Ismeretek

A modern zenei effektusok.

Glissando, üveghangok, a fuvola felhangrendszerére épülő segédfogások.

Korunk zenéjének intonációs és ritmikai sajátosságai.

A hangszerkezelés fejlesztése

Az elsajátított hangszertechnikai ismeretek a virtuozitás irányába.

A tanszaki meghallgatás és az év végi beszámoló anyaga

„A” tagozat

A fuvolás növendékek évente legalább egy alkalommal – a tanév végén - beszámolón vesznek részt. A tanár belátása szerint tanév közben tanszaki hangversenyeken, vagy félévi meghallgatáson adnak számot az első félévben tanultakról.

A beszámoló anyaga: az ismert hangkészlet, illetve skála, etűdök és előadási darab. Az anyag az adott évfolyam minimális követelményének megfelelő, vagy azt meghaladó szintű legyen.

A beszámoló anyaga évfolyamok szerint A és B tagozaton egyaránt:

Hetedik évfolyam

1 skála,

1 etűd

1 tételpár vagy kamaramű.

Nyolcadik évfolyam

1 skála,

1 etűd

1 tételpár vagy kamaramű.

Kilencedik évfolyam

1 skála,

1 etűd

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

1 tételpár vagy kamaramű.

Tizedik évfolyam

1 skála,

1 etűd

1 tételpár vagy kamaramű

Értékelés

A hangszeres főtárgyórákon a tanuló teljesítményének értékelése folyamatosan, egyénre szabottan történik.

Minden hónap végén a tanulók osztályzatot kapnak a hangszeres előmenetelre és a szorgalomra külön-külön, melyek bekerülnek a haladási naplóba és a tanulók ellenőrző könyvébe.

Az első félév végén tanszaki hangversenyen adnak számot felkészültségükről a tantervi követelmények szerint.

Az év végi vizsga beszámoló formájában bizottság előtt történik, melynek eredménye a zeneiskolai bizonyítványban, valamint a haladási naplóban és az anyakönyvben is szerepel. A tanulók külön érdemjegyet kapnak hangszeres tudásukra és szorgalmukra.

Tanulóinknak lehetőségük van a nyilvános szereplésen való megmérettetésre, ezek értékelése szóban történik.

A magasabb évfolyamba lépés feltétele

Magasabb évfolyamba az a tanuló léphet, aki a tantestület véleménye alapján a tanév feladatait teljesítette, vizsgakötelezettségének eleget tett, és erről sikerét bizonyító osztályzatot kapott

Záróvizsga

"A" tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Bántai: Fuvolaetűdök III. kötet, vagy Köhler: Etűdök op. 33 no. II. kötet valamelyik darabja nehézségi szintjén).

- Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű (Marcello, Veracini, Telemann műveinek nehézségi szintjén).

- Egy karakterdarab, vagy XX. századi mű vagy kamaramű (Fauré, Doppler, Mező Imre, Szervánszky Endre műveiből).

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

"B" tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Köhler: Etűdök op. 33 no. III. 1-5., Andersen: 24 etűd fuvolára/l.; Hangversenyetűdök fuvolára c. gyűjtemény valamelyik darabja nehézségi szintjén).

- Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű (Handel: Hat szonáta, egy barokk triószonáta két tétele nehézségi szintjén).

- Egy XX. századi mű (Farkas: Bihari román táncok nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Tárgyi feltételek

Megfelelő alapterületű és belmagasságú, hangszigetelt, szellőztethető és jó megvilágítású terem, jól hangolt zongorával.

Legalább 3 db állítható magasságú kottaállvány és – lehetőleg a teljes alakot visszaadó – tükör.

Jó minőségű és állapotú, lehetőség szerint sima fejrésszel ellátott tanuló-hangszer (zenei pályára készülő növendéknek a zeneiskola legjobb hangszerét kell biztosítani!).

A tanár részére –mint munkaeszköz- megfelelő minőségű hangszer álljon rendelkezésre.

Kisebbségi javítások elvégzéséhez szükséges eszközök a tanár számára: csavarhúzó, hangszerolaj,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

ragasztó, alátét, csipesz, púderpapír, stb. (A zeneiskola biztosítsa a hangszerek állandó karbantartását).

Metronóm, hangológép.

Zárható szekrény a fenti eszközök biztonságos tárolására.

Jól felszerelt, folyamatosan gyarapított könyv- és kottatár.

Magnetofon (külön mikrofonnal), esetleg videofelvételi lehetőség, a növendék produkciójának értékeléséhez.

Lemezjátszó, CD-lejátszó, videó, a fuvola szóló- és kamarazene-irodalmának művészi feltételei.

Klarinét Helyi tanterv

A tanszakra felvett tanulók zenei alapismeretének elsajátíttatása, a hangszeren való jártasság és készségek megszereztetése.

Feladatok:

Ismertesse meg a növendékkel hangszere történetét, akusztikai sajátosságainak alapjait, a klarinétirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit, a klarinétcsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befűvásmódot, test- hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes kifejező klarinéthangot,
- differenciált hangindítást, elválasztást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót, laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv és ujjtechnikát, könnyed hangszerkezelést.

Gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció megtartásával,
- hangsorokat fokozatosan táguló hangterjedelemben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a növendéket a hangszer karbantartására.

Alapfok évfolyamainak elvégzése után „A” tagozaton a növendék

- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befűvásmódot, billentést, stb.
- e – f3 hangterjedelemben legyen képes a klarinét biztonságos megszólaltatására,
- tudjon valamennyi regiszterben dinamikailag árnyalt, kultúrált hangot képezni,
- alkalmazza játékokban a hangindítás és elválasztás különböző módjait, ismerje az e-f3 hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat,
- törekedjék játékában a tiszta intonációra, javítsa tudatosan hangszere intonációs hibáit,
- rendelkezzen az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges ujjtechnikával,
- tudjon önállóan hangolni, legyen tisztában a klarinét transzponáló jellegével,
- legyen tisztában a náddal és a nádválasztással kapcsolatos alapvető tudnivalókkal,
- ismerje a hangszer karbantartásának alapvető módjait, és végezze ezeket önállóan,
- tudjon folyékonyan kottát olvasni,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- ismerje a tanult anyagban előforduló ritmikai elemeket, ütemfajtákat, tempó- és karakterjelzéseket, dinamikai és egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására
- rendelkezzen a játszott anyagra vonatkozó formai ismeretekkel, ismerje az egyes tételtípusok jellegzetességeit,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek, nevét, a művek címét, tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta és stílus hűen, értelmesen tagolva kifejezően szólaltassa meg.

Az alapfok „B” tagozat végén a növendék legyen képes

- e-g3 hangterjedelemben a hangszer biztonságos megszólaltatására,
- tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:
dúr és moll skálák 4 , 4b előjegyzésig tercmenetekkel, hármashangzat-, dominánszeptim-, és szűkített septim felbontásokkal,
Jeanjean: Etűdök I/2. Jeanjean: egy szabadon választott etűd, az előbbtől eltérő stílusú,
az alábbi versenyművek bármelyikének lassú tétele:
Leopold Kozeluch: Esz-dúr klarinétverseny
Tucek: B-dúr klarinétverseny
Rösler-Rosetti: Klarinétverseny
Egy szabadon választott előadási darab, vagy koncert szélső gyors tétele, mely az előbbtől eltérő stílusú.

Tananyag“A” tagozat

1. évfolyam.

Hangszeres és zenei ismeretek.

A hangszer részei, a nád beállítása, a légzés és a fúvóka és nád helyes megfúvása.

Egész, fél, negyed, nyolcad értékek, szünetjelek,

Éles ritmus, nyújtott, ritmus, szinkópa.

A dúr és moll érzet kialakítása, ismétlőjel, korona, levegővétel jele, dinamikai jelek!

2/4; 3/4; 4/4; ütem.

Hangszerkezelés fejlesztése

Légzés gyakorlása

A hangszer helyes tartása, befúvás, tisztán intonált hangok elérése az alsó regiszterben.

Dúr és moll (összhangzatos) 1 #; 1 b előjegyzésig.

Minimális követelmény

Jó befúvás, hangindítás

A G dúr, F dúr és összhangzatos a-moll hangsorok játszása kotta nélkül.

Kovács Béla: Klarinétozni tanulok t. Gyakorlatai

Balassa-Berkes. Klar.iskola.

8-16 ütemes előadási darabok vagy népdalok játszása lehetőleg kísérettel.

Év végi beszámoló anyaga

Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül.

Két gyakorlat (minimális hangterjedelem teljes igénybevételével)

Két előadási db, lehetőleg kotta nélkül és kísérettel

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Felhasználható irodalom:

Balassa: Klarinétiskola I.

Kovács: Klarinétozni tanulok I.

Rozanov: Klarinétiskola I

2. évfolyam

Hangszeres és zenei ismeretek

Hangterjedelem bővítése kromatikusan c3-ig, esetleg D3-ig

A tizenhatod érték és szünetjele, triola.

3/8; 6/8; 9/8-os ütem, súlytalan átkötés

Dúr és moll hangsor szerkezete. Természetes, összhangzatos és dallamos moll különbségei, hármashangzat.

Hangszerkesztés fejlesztése

Légzéstechnika állandó tökéletesítése.

A kéztartás javítása.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok, hármashangzatok 2 #; és 2 b előjegyzésig.

Társas zenélés; kíséretes darabok, duók, triók.

Minimális követelmény

Hangok olvasása és megértése a2-ig;

Hármashangzatok és felbontásaik ismerete 1 #; 1 b-ig.

Előjegyzés nélküli vagy 1 előjegyzésű gyakorlatok, fenti hangterjedelemben. Kovács T.

Klarinétozni Tanulok, /171; 1.182/ illetve Balassa-Berkes; Klarinétiskola T./144. nehézségi fok.

16-32 ütemes előadási db-ok kulturált hangon, tiszta intonációval, kíséréttel, pl: Kis előadási db-ok; Mozart:

Bourée. Handel; minuetto.

Év végi beszámoló anyaga:

Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül.

Két gyakorlat (minimálisan megkövetelt hangterjedelemben minél teljesebb igénybevételével.

Két különböző karakterű előadási db kíséréttel lehetőleg kotta nélkül.

Felhasználható irodalom:

Balassa: Klarinétiskola I.

Balassa: Klarinétiskola II.

Kovács: Klarinétozni tanulok I.

Rozanov: Klarinétiskola I.

3. évfolyam

Hangszeres és zenei ismeretek

Hangterjedelem bővítése kromatikusan f3-ig kisújj billentyűknél mindkét fogásvariáció alkalmazása.

A 2/2; 4/8; 5/8; 7/8; 5/4; és 6/4 ütem, változó ütem, alla breve

A kromatikus skála fogalma

Legegyszerűbb díszítések, rövid és hosszú előke, paránytrilla.

A játékmód finomítása, staccato

Tempo T, Dal Segno.

A hangszerkesztés fejlesztése.

A légzés állandó javítása a megfelelő támasz kialakítása.

A regiszterváltások, finomítása,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Újjak megfelelő, határozott billentése

Dúr és moll hangsorok a tanult hangterjedelme alsó felső határáig 3 # ; 3 b hármashangzat, tercmenetek kotta nélkül.

A skálázás tempójának fokozása, különböző variációkkal, különböző kötésekkel.

A belső hallás fejlesztése. (intonáció és a karakter elképzelése a játék megkezdése előtt) Lapról játék az előző év anyaga nehézségi fokán.

Társas zenélés: kíséretes előadási db-ok, duók, triók.

Minimális követelmény:

A megszerzett ismeretek és készségek helyes alkalmazása.

A hangok olvasása kromatikusan c3-ig.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok valamint hármashangzat felbontásaik megszólaltatása 2 # ; 2b-ig kotta nélkül.

Mérsékelt tempójú, egyszerű ritmusképletekből álló különböző karakterű gyakorlatok, műzenei példák biztonságos eljátszása a fenti hangterjedelemben

Kovács: Klarinétiskola II/32. nehézségi fokán

Kiselőadási darabok; T/8; W.A. Mozart: Menüett

(klarinétmuzsika kezdőknek)

Az évvégi beszámoló anyaga.

Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül

Két különböző karakterű etüd

Két különböző karakterű előadási darab kísérettel, lehetőleg kotta nélkül

Felhasználható irodalom

Balassa: Klarinétiskola II.

Kovács: Klarinétozni tanulok II.

Rozanov: Klarinétiskola I, II.

Váczi: Újjgyakorlatok

4. évfolyam

Hangszeres és zenei ismeretek

A klarinét kialakulása és szerepe a különböző zenei műfajokban.

A hangterjedelem bővítése 93-ig (a3-ig)

Kvintola, szaxtolaű

A négyeshangzatok fogalma, domináns és szűkített szeptimfelbontások.

További díszítések: trilla, utóka, mordent.

Rondóforma, variációs forma, szonátaforma.

A hangszerkezelés fejlesztése

A légzés-, nyelv- és újjtechnika területén szerzett ismeretek elmélyítése, tökéletesítése.

Minden regiszterben kiegyenlített, telt hang kialakítása.

Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogása.

Dúr és összhangzatos moll hangsorok a tanult hangterjedelem alsó és felső határáig 4 #; 4b előjegyzésig kotta nélkül; hármashangzat valamint domináns-, illetve szűkített szeptim- felbontásokkal tercmenetekkel

Az eddig szerzett formai és szerkezeti ismeretek alkalmazása a művek előadásában.

Lapról játék, társas zenélés

Minimális követelmény:

Az eddig megszerzett ismeretek önálló alkalmazása.

A hangok olvasása és fogásainak ismerete

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Kromatikusan f3-ig, hármashangzatok és tercmenetek, kotta nélkül.

Nagyobb lélegzetű, különböző karakterű és tempójú művek megszólaltatása; Kovács; Klarinétozni tanulok II/13; 28; illetve. Balassa Klarinétiskola II/40; 56. nehézségi fokán.

Nagyobb terjedelmű db-ok tisztán intonálva a mű stílusában és hangulatában pl; Mozart; Románc; Wéber; Vadászchórus /kis előadási db-ok 1/19/

Évvégi beszámoló anyaga:

Egy szabadon választott hangsor kotta nélkül.

Két különböző karakterű és tempójú etűd.

Egy tételpár vagy két különböző karakterű előadási darab, lehetőleg kotta nélkül.

Felhasználható irodalom

Balassa: Klarinétiskola II.

Kovács: Klarinétozni tanulok II.

Rozanov: Klarinétiskola I.; II.

Váczi: Újjgyakorlatok

Váczi: Hangsortanulmányok.

A tanszaki meghallgatás és az év végi beszámoló

A növendékek évente legalább egy alkalommal – a tanév végén - beszámolón vesznek részt. A tanár belátása szerint tanév közben tanszaki hangversenyeken és félévi meghallgatáson adnak számot az első félévben tanultakról.

A beszámoló anyaga: az ismert hangkészlet, illetve skála, etűdök és előadási darab. Az anyag az adott évfolyam minimális követelményének megfelelő, vagy azt meghaladó szintű legyen.

Értékelés

A hangszeres főtárgyórákon a tanuló teljesítményének értékelése folyamatosan, egyénre szabottan történik.

Minden hónap végén a tanulók osztályzatot kapnak a hangszeres előmenetelre és a szorgalomra külön-külön, melyek bekerülnek a haladási naplóba és a tanulók ellenőrző könyvébe.

Az első félév végén tanszaki hangversenyen adnak számot felkészültségükről a tantervi követelmények szerint.

Az év végi vizsga beszámoló formájában bizottság előtt történik, melynek eredménye a zeneiskolai bizonyítványban, valamint a haladási naplóban és az anyakönyvben is szerepel. A tanulók külön érdemjegyet kapnak hangszeres tudásukra és szorgalmukra.

Tanulóinknak lehetőségük van a nyilvános szereplésen való megmérettetésre, ezek értékelése szóban történik.

A magasabb évfolyamba lépés feltétele

Magasabb évfolyamba az a tanuló léphet, aki a tantestület véleménye alapján a tanév feladatait teljesítette, vizsgakötelezettségének eleget tett, és erről sikerét bizonyító osztályzatot kapott.

Az iskola igény szerint alap, illetve záróvizsgát szervez.

A vizsga anyaga:

Alapvizsga

"A " tagozat

- Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű (Perényi Éva: Klarinétetűdök 60 -tól, Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II: 13., 28. nehézségi szintjén).

- Két különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is (Dancsa: Románc [Perényi Éva-Perényi Péter: Repertoár 39.], Weber: Sonatina [Perényi Éva- Perényi" Péter: Repertoár 44],

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Haydn: Szent Antal korái [200 év klarinétmuzsikája] Barokk és klasszika, Mozart: Románc [Klarinétmuzsika 10.], Weber: Vadászkórus [Kis előadási darabok 19]; Ludwik Kurkiewicz L: 57., 72., 74., Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II.: 15., 69., 84., Balassa György-Berkes Kálmán: Klarinétiskola II.: 13., 27., 28., 30., 74. nehézségi szintjén).

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

"B" tagozat

- Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű (Perényi Éva: Klarinétetűdök 86 -tól, Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II.: 36., 46., 59., 75.; Jean-Jean I: 2. nehézségi szintjén).
- Két különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is (Barmann: Románc, Debussy: Kis néger, Mozart: Sonatina, Mendelssohn: Dal szöveg nélkül, (Berkes: Előadási darabok klarinéttra és zongorára II. kötetből a 9 -es), Donizetti: Concertino II. tétel, Glinka: Vocalise, Tucek: B-dúr klarinétverseny II. tétel, Leopold Kozeluch: Esz-dúr Klarinétverseny II. tétel nehézségi szintjén; kamaraművek: Devienne: 6 duó, Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II.: 72., 86., Balassa György-Berkes Kálmán II.: 31., 40., 55., Kocsár Miklós: Ungaresca nehézségi szintjén).

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

További követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

„A” tagozaton a növendék

- legyen képes e-g3 hangterjedelemben a hangszer biztonságos megszólaltatására,
- tudjon valamennyi regiszterben széles dinamikai határok közt mozgó, színes, telt, kifejező hangot játszani,
- alkalmazza önállóan a hangindítás, és hangelválasztás különböző módjait,
- ismerje az e-g3 hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat, tisztító- és trillafogásokat, a háromvonalas hangok fogáslehetőségeit,
- legyen képes a legmegfelelőbb ujjrend önálló megválasztására,
- rendelkezék egyenletes, laza ujjtechnikával.
- legyen fogalma a klarinét történetéről, fizikai sajátosságainak alapjairól, irodalmáról, a különböző műfajokban betöltött szerepéről,
- rendelkezzen átfogó ismeretekkel a ritmikai elemekre, ütemfajtákra, tempó- és karakterjelzésekre stb. vonatkozóan,
- legyen képes új ismeretek önálló megszerzésére,
- legyen képes önállóan megválasztani az előadandó mű stílusának, jellegének megfelelő zenei kifejezőeszközöket, és játékában alkalmazza ezeket,
- a játszott zenei anyagot kotta- és stílus hűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
- legyen képes megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő előadási darabok kamarazenei, illetve zenekari szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására, a hibák önálló javítására,
- rendelkezék koncentrálóképeséssel, lapról olvasási készséggel, zenei képzelőerővel.
-

A továbbképző évfolyamok „B” tagozat végén /az „A” tagozat követelményein felül/ a növendék legyen képes

- e-a3 hangterjedelemben a hangszer biztonságos megszólaltatására,
- tudatosan alkalmazni a helyes légzéstechnikát,
- hangsorokat játszani: valamennyi dúr és moll hangnemben hármass- és négyes hangzatfelbontásokkal, hangközmenetekkel, valamint kromatikus skálát,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- kiegyenlített hangon játszani a különböző regiszterekben, kielégítő intonáció mellett.
Ismerje a különböző előadási jelek jelentését és tudja azokat megvalósítani a hangszerén.

Tudjon

- kielégítően transzponálni „A” klarinétra,
- jól lapról olvasni.
Rendelkezzék alapvető ismeretekkel a nádfaragásról.

TOVÁBBKÉPZŐ “A” TAGOZAT

A továbbképző évfolyamok eléréséig a növendékek tudásszintje között képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján jelentős különbség alakulhat ki.
Ezért a továbbképző évfolyamok feladatai nincsenek tanévekre bontva

5-8. évfolyam

Hangszeres és zenei ismeretek:

Hangterjedelem további bővítése a a3-ig, esetleg még feljebb.

A ritmusértékek, ritmusképletek, ütemfajták átfogó rendszerezett ismerete.

Transzponálás C-, illetve A klarinétra.

Improvizáció különböző műfajokban.

Ismerje a tanuló hangszerének intonációs hiábit és tudatosítsa azokat.

Megfelelő nád kiválasztása, és a nád átalakításának legalapvetőbb szempontjai.

Hangversenyek látogatása, ismeretterjesztő könyvek olvasása.

Egy-egy klarinétra írott mű meghallgatása és elemző feldolgozása a tanár irányításával.

A hangszerkezelés fejlesztése.

Az alsó fokon megszerzett készségek állandó karbantartása, tökéletesítése
transzponálás.

A növendék önállóságának fejlesztése a felmerülő problémák megoldására, társas zenélés.

Hangolás, tudatos hangképzés Dúr és moll hangsorok, 7#; 7b-ig. teherbírás szerint, kromatikus skálák és etüdök tempó fokozása.

Minimális követelmény

Hangok olvasása és fogásainak ismerete g3-ig.

Dúr és összehangzott moll hangsorok 4 #; 4 b előjegyzésig, hármas- és néagyeshangzat felbontásokkal tercmenetekkel kotta nélkül.

Különböző karakterű etüdök megszólaltatása jellegüknek megfelelő tempóban.

Lassú-gyors szonáta-, koncert, tételpár vagy hasonló terjedelmű más előadási darab igényes előadása kísérettel. Pl: Telemann; Sonatina no3.

Debussy: A lenhajulány; (Kocsis-Berkes; Későromantika)

Az év végi beszámoló anyaga

Egy etüd

Két különböző karakterű előadási darab kísérettel lehetőleg kotta nélkül (vagy egy előadási darab, valamint egy kamarazenei mű, lehetőleg növendék közreműködésével.

Felhasználható irodalom:

Balassa: Klarinétiskola II.

Kovács: Klarinétiskola II

Rozanov: Klarinétiskola II.

Etüdök:

Balassa: Tanulmánygyűjtemény

Vácz: Technikai gyakorlatok

Vácz: Ujjgyakorlatok.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Jean-Jean: Progresszív és melodikus etűdök I-II.

Perényi: Etűdök

Hangsortanulmányok:

Kovács: Mindennapi skálagyakorlatok

Váczi: Hangsortanulmányok

A tanszaki meghallgatás és az év végi beszámoló

A növendékek évente legalább egy alkalommal – a tanév végén - beszámolón vesznek részt. A tanár belátása szerint tanév közben tanszaki hangversenyeken és félévi meghallgatáson adnak számot az első félévben tanultakról.

A beszámoló anyaga: az ismert hangkészlet, illetve skála, etűdök és előadási darab. Az anyag az adott évfolyam minimális követelményének megfelelő, vagy azt meghaladó szintű legyen.

Értékelés

A hangszeres főtárgyórákon a tanuló teljesítményének értékelése folyamatosan, egyénre szabottan történik.

Minden hónap végén a tanulók osztályzatot kapnak a hangszeres előmenetelre és a szorgalomra külön-külön, melyek bekerülnek a haladási naplóba és a tanulók ellenőrző könyvébe.

Az első félév végén tanszaki hangversenyen adnak számot felkészültségükről a tantervi követelmények szerint.

Az év végi vizsga beszámoló formájában bizottság előtt történik, melynek eredménye a zeneiskolai bizonyítványban, valamint a haladási naplóban és az anyakönyvben is szerepel. A tanulók külön érdemjegyet kapnak hangszeres tudásukra és szorgalmukra.

Tanulóinknak lehetőségük van a nyilvános szereplésen való megmérettetésre, ezek értékelése szóban történik.

A magasabb évfolyamba lépés feltétele

Magasabb évfolyamba az a tanuló léphet, aki a tantestület véleménye alapján a tanév feladatait teljesítette, vizsgakötelezettségének eleget tett, és erről sikerét bizonyító osztályzatot kapott.

Az iskola igény szerint alap, illetve záróvizsgát szervez.

A vizsga anyaga:

Záróvizsga

"A " tagozat

- Két etűd, vagy technikai jellegű mű (Klosé: Karakterisztikus etűdök, Jean-Jean: Etűdök I. nehézségi szintjén);

- Két különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű (Wagner: Adagio, Barat: Szlovén dal, Donizetti: Concertino I-II. tétel, Niels Gade: Fantáziadarab op. 43., Bartók: Három csikmegyei népdal, Draskóczy:

Korondi táncok; kamaraművek: Pränzer: 3 duó concertante, Pleyel: Duók: I -II., Devienne: Concertino 2 klarinétra és zongorára nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

"B" tagozat

- Két etűd, vagy technikai jellegű mű (Klosé: Napi gyakorlatok, Klosé Karakterisztikus etűdök, Jean-Jean: Etűdök II. nehézségi szintjén).

- Két különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű (Danzon: Szonáta, Stamitz: Esz-dúr koncert, Weiner: Csördögölő, Dimler: B-dúr klarinétverseny, Wasilenko: Keleti táncok, Weber: Variáció op. 33; kamaraművek: Kreutzfeld: Duók, Pleyel: Duók I-II., Pränzer: 3 duó concertante nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tárgyi feltételek

Megfelelő alapterületű és belmagasságú, hangszigetelt, szellőztethető és jó megvilágítású terem, jól hangolt zongorával.

Legalább 2 db állítható magasságú kottaállvány és – lehetőleg a teljes alakot visszaadó – tükör. Jó minőségű és állapotú tanuló-hangszerek (zenei pályára készülő növendéknek a zeneiskola legjobb hangszerét kell biztosítani!).

A tanár részére –mint munkaeszköz- megfelelő minőségű hangszer álljon rendelkezésre.

Kisebbségi javítások elvégzéséhez szükséges eszközök a tanár számára, a zeneiskola biztosítsa a hangszerek állandó karbantartását.

Metronóm, hangológép.

Zárható szekrény a fenti eszközök biztonságos tárolására.

Jól felszerelt, folyamatosan gyarapított könyv- és kottatár.

Magnetofon (külön mikrofonnal), esetleg videofelvételi lehetőség, a növendék produkciójának értéke

Hegedű tanszak

A program célja:

A tanuló életkori sajátosságait figyelembe véve, képességeinek fejlesztésével alakítsa ki jártasságot a választott hangszeren.

Feladatai:

Ismertesse meg a növendékkel

a hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,

a hegedű akusztikai sajátosságait,

a hangszer hangolását,

a hangszer és a vonó felépítését, részeit,

a balkéz játékra és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,

a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit,

a különböző ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,

a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,

a hegedűirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,

a vonós hangszercsalád többi tagját.

Alakítsa ki könnyed hangszerkezelést:

megfelelő vonókezelést, balkéz-technikát,

helyes test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,

dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező hegedűhangot,

differentiált hangindítást és hanglezárást,

laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,

a kezek pontos összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

hangsorokat és hangzatokat különböző vonás nemekkel valamennyi húron és fekvésben,

a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj- és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,

a különböző vonás nemek elsajátítására,

a pizzicato-technikára, a pergő-technikára,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

az üveghangok megszólaltatására,
a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések alkalmazására
a hangköz és akkordjáték sajátosságaira,
a lapról olvasási készség fejlesztésére,
a tudatos zenei memorizálásra,
a művek zeneileg igényes kidolgozására,
a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a növendékeket a hangolási és a legalapvetőbb hangszer-karbantartási feladatokra.

Követelmények:

Az alapfok évfolyamainak elvégzése végén „A” tagozaton a növendék ismerje

a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását,
a fontosabb tempó- és karakterjelzéseket, valamint a dinamikára vonatkozó jeleket,
a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
a hangsorok előjegyzését és ujjrendjét,
a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit,
a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést /dolce, espressivo stb./
a tanult anyagban előforduló tempó és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelzését,
a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

a zenei anyagot életkora és egyéni képességei, illetve készsége szintjén kotta- és stílus hűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően megszólaltatni,
ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott, könnyebb zenei anyagot mérsékelt tempóban lapról eljátszani,
szokatlan nehézséget nem támasztó könnyebb művet ujjrenddel és vonásjelzéssel ellátni,
technikai eszközeit a stílusos és kifejező játék szolgálatába állítani,
tájékozódni, szabad fekvésváltással közlekedni a fogólapon, törekedve az igényes intonációra,
az alapvonások, valamint a dallamnak, a ritmusnak, a dinamikának megfelelő vonóbeosztás alkalmazására,
szép hangon való, karakteres előadásra,
a megismert mozgások, izomérzetek felidézésére, tudatos alkalmazásra,
Kottaolvasási észsége legyen olyan szintű, hogy belső elképzelés vezesse játékát.

A „B” tagozat végén /az „A” tagozat követelményein felül/ a növendék legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

háromoktávós skála, akkordfelbontásokkal,

2 szabadon választott etűd,

1 versenymű saroktétéle,

1 barokk szonáta lassú és gyors tétéle, vagy 1 lassú és 1 élénk tempójú előadási darab.

A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat.

TANANYAG

A tanterv alapja a 2011-es tanterv.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az "A" tagozaton tanuló gyermekek a 6. zeneiskolai osztályhoz érve, tudásuk szerint szétszóródnak. Az értelmesebb, jobb mozgáskészségű gyermekek szép hangon, bátor mozgással hegedülnek, akár könnyebb koncert-tételt is. Önállóan tanulnak kamarazene-szólamokat. A gyengébb képességű (többször kevesebb szorgalmú) gyermekek annyit tudnak, amennyit az órákon meg tudnak tanulni, mindig igénylik a tanári segítséget.

Helyi sajátosság az évente megrendezett Karácsonyi hangverseny, illetve Jótékonyági gála. Ezekre a fellépésekre az alkalomhoz illő darabokat választunk.

A tananyagot a tantervi anyag alapján a következő módon osztjuk fel:

ALAPFOK „A” TAGOZAT

Hangszeres előképző évfolyam 1. 2.:

Gyermekdalok eljátszása: d-e-fisz-g-a (d-húr) és
a-h-cisz-d-e (a-húr) hangkészletben.

A tanszaki meghallgatás anyaga: összefoglaló óra.

Az év végi beszámoló anyaga: Egyéni fejlődéstől függően értékelhető keresztmetszet a hangszerkezelés alapelemeiről.

1. évfolyam

Dénes: Hegedűiskola I. f.

A tanszaki meghallgatás anyaga:

2 tanulmány a Hegedűiskolából.

Az év végi beszámoló anyaga:

2 különböző jellegű tanulmány a Hegedűiskolából és 2 zongorakíséretes darab.

A zeneművek nehézségi szintje pl. Haydn: Dalocska, Lully: Dal.

2. évfolyam

Dénes: Hegedűiskola II. füzet

A tanszaki meghallgatás anyaga:

2 zongorakíséretes mű, vagy duók a tanár kíséretével.

Az év végi beszámoló anyaga:

2 etüd és

2 zongorakíséretes darab.

A zeneművek nehézségi szintje pl. Bartók: Betyárnóta, Rameau:

Rigaudon, Schubert: Német tánc

3. évfolyam

Sándor: Hegedűiskola III. f.

Természetesen a 3. osztályban elkezdjük a fekvésváltások tanítását (3. fekv. majd 2. fekv.) saját előgyakorlatokon, vagy a Dénes 3-4. füzet koncepciója alapján - akkor is, ha Sándor iskolát használunk.

A tanszaki meghallgatás anyaga:

2 zongorakíséretes mű, az egyik lehet kamarazene.

Az év végi beszámoló anyaga:

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

2 etűd és
2 zongorakíséretes mű, az egyik lehet kamarazene.
A zeneművek nehézségi szintje pl. Járdányi: Magyar tánc, Stanley: Allegro grazioso, Handel: Gavotte.

4. évfolyam

Sándor: Hegedűiskola IV/a-IV/b.
Kayzer: I. (a technikailag könnyebb etűdökből válogatva)
A tanszaki meghallgatás anyaga:
2 zongorakíséretes mű, az egyik lehet kamarazene.
Az év végi beszámoló anyaga:
2 etűd és
2 zongorakíséretes mű (az egyik lehet kamarazene).
A zeneművek nehézségi szintje pl. Farkas: Régi magyar táncok, Steibelt: Uno ballo, Mozart: Andantino.

5. évfolyam

Sándor: Hegedűiskola V. f.
Kayzer: 1.
Dont: 1.
Dancla: op. 68. könnyebb gyakorlatai
A tanszaki meghallgatás anyaga:
2 zongorakíséretes mű (az egyik lehet kamarazene).
Az év végi beszámoló anyaga:
1 etűd
2 zongorakíséretes mű (az egyik lehet kamarazene is)
A játszandó művek nehézségi szintje pl. Bartók: Gyermekeknek, Pergolesi: Siciliano, Beethoven: Menüett.

6. évfolyam

Dancla: op. 68.
Mazas I. könnyebb gyakorlatokból válogatva
Kayzer II.
Dont II.

A tanszaki meghallgatás anyaga

A tanuló tanszaki hangversenyen kamarazenével vagy zongorakíséretes művel szerepeljen.
Az év végi beszámoló anyaga:
2 zongorakíséretes előadási darab (kamarazene is lehet).

Az „A”-tagozatos, továbbképzős tananyagot illetően a tanterv igen korrekt. Az anyagot nem adja meg évekre lebontva, hanem a fejlesztés lehetséges irányait és céljait fogalmazza meg. Itt már a középiskola mellett muzsikáló gyermek jelenik meg, és a hangszer oktatásában sokkal több kompromisszumra van szükség, s így ez a munka nem tudna megenni egy merev tantervi követelményrendszerben.

ALAPFOK „B” TAGOZAT

„B” tagozat: tehetséggondozás.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

"B" tagozatra általában a 3-4. évfolyamos hegedűsöket tesszük, de kivételes tehetségű gyermek 2. osztálytól is kerülhet a "B" tagozatra.

Alapelv: következetes, szigorú munka, a tantervi „B” tagozatos követelményrendszer és vizsgarendszer következetes betartása.

A továbbképző „B” tagozatos növendékei nem zenei jellegű közismereti tanulmányaik mellett is meg akarják őrizni a zenei pálya választásának lehetőségét, hogy elkerüljék a korai pályaválasztást. Ebből következik, hogy számukra a zeneművészeti szakközépiskolák tanterve az irányadó.

Az alapvizsga „A” tagozat anyaga:

- Egy etűd (Dienes: V-VI. Hegedűiskola, vagy Dancla op. 68/2., 9., 14., vagy Dont op. 38, vagy Mazas: Études speciales op. 36. I/2., 8., 9. nehézségi szintjén).
- Két különböző karakterű előadási darab, koncert-tétel, vagy szonáta-tétel (Beethoven: Menuett és Trio, Rameau: Gavotte, Dancla: Variációk-sorozat, Vivaldi: G-dúr koncert I. tétel, Seitz: D-dúr koncert I. tétel, Corelli: e-moll, A-dúr szonáta nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani

Az alapvizsga „B” tagozat anyaga:

- Két különböző technikai követelményt tartalmazó etűd.
A játék technikai biztonságának felmérésére (Dont op. 68/12., 15., Mazas: Études speciales op. 36. I/2., 7., 9., 15., 17., 18., Mazas: Études brillantes op. 36. II. nehézségi szintjén). = Karakteretűd a zenei kifejezés felmérésére (Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37, a könnyebbek szintjén).
- Egy előadási darab vagy barokk szonáta tételpár (lassú-gyors) (Boyce: Matelotte, Járdányi: Magyar tánc, Wieniawski: Kuyawiak nehézségi szintjén).
- Egy koncert- vagy szonáta-tétel (Komarovszkij: A-dúr koncert I. tétel, Vivaldi: a-moll Koncert I. tétel, Accolay: a-moll koncert, Seitz: g-moll koncert op. 12 no. 3 I. tétel, Dancla: Concert-solo op. 77 no. 2, 3, Telemann: A-dúr szonáta, Handel: E-dúr Szonáta nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A záróvizsga „A” tagozat anyaga:

Két különböző karakterű zongorakíséretes mű (barokk szonáta két tétele, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab), az egyik lehet kamaramű is (pl. Bartók: Hegedűduók). A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A záróvizsga „B” tagozat anyaga:

- Háromoktávós hangsortanulmány.
- Két etűd (Mazas: Études brillantes op. 36. II., Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37, Kreutzer: 42 gyakorlat, Rode: 24 Caprices/2., 7., 10. nehézségi szintjén).
- Barokk szonáta két tétele (Handel: g-moll, D-dúr, A-dúr szonáta nehézségi szintjén).
- Egy koncert-tétel, vagy előadási darab (Bach: a-moll, E-dúr, Haydn: C-dúr, Mozart: D-dúr - Adelaide, Beriot: a-moll op. 104 koncertek 1. tétele, Raff: Cavatine, Fiocco: Allegro, Beethoven: F-dúr románc, Weiner: Rókatánc nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Ajánlott irodalom

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az előadási darabokat, illetve azok forrását a legkorábbi felhasználhatóság időpontjától jelöljük meg. Az ajánlott anyagból a növendékek tudásszintje szerint válogassunk.

Alapfok

1. évfolyam

Dénes – Kállai – Lányi – Mező: Hegedűiskola I. (zongorakíséretes melléklet)
Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola I. (zongorakíséretes melléklet)
Zaharina: Előadási darabok
Balasy: Nyuszifüzetek
Papp L.: Csordapásztorok (duók) Z. 14093
Dénes – Mező: Kis előadási darabok Z. 4303
Lenkei: Hegedűmuzsika kezdőknek I. Z. 8307
Sándor: Hegedűmuzsika
Dénes – Réger – Németh: Hegedű ABC (zongorakíséretes melléklet)

2. évfolyam

Dénes – Lányi – Skultéty – Mező: Hegedűiskola II. (zongorakíséretes melléklet)
Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola II. (zongorakíséretes melléklet)
Moffat: Alte Meister I.
Szervánszky: 10 könnyű hegedű – zongora darab
Szelényi: Előadási darabok I. Z. 2649
Koncertek „B” tagozatosok számára
Kühler: G-dúr concertino
Rieding: h-moll konce

3. évfolyam

Dénes – Lányi – Mező – Skultéty: Előadási darabok a Hegedűiskola III-IV. kötetéhez
Sándor – Járdányi – Szervánszky: Hegedűiskola III. (zongorakíséretes melléklet)
Moffat: Alte Geigenstücke
Bartók – Zathureczky: Gyermeknek Z. 213
Baklanova: Szonatina, Allegro, Mazurka
Koncertek „B” tagozatosok számára
Vivaldi: G-dúr koncert (Felinski) op. 7 no. 2
Rieding: G-dúr koncert op. 54
Seitz: G-dúr koncert op. 13
Kühler: D-dúr koncert (Vivaldi-stílusban) op. 15
Huber: G-dúr concertino
Kamarazene
Hegedűduók kezdőknek (Vigh) Z. 8307
Régi kamarazene (Pejtsik – Szász): Duók, Triók Z. 7917, Z. 7916
Mozart: 12 könnyű duó K. 487
Bartók: Duók (válogatva)

4. évfolyam

Hegedűmuzsika II.
Szelényi: Előadási darabok II.
Farkas: Régi magyar tánc
Telemann: a-moll concertino
Koncertek „B” tagozatosok számára
Vivaldi: G-dúr koncert (Ország) Z. 2497

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Huber: F-dúr concertino
Rieding: D-dúr koncert op.25

Kamarazene

Hegedűduók kezdőknek (Vígh) Z. 8307
Régi kamarazene (Pejtsik – Szász): Duók, Triók Z. 7917, Z. 7916
Mozart: 12 könnyű duó K. 487
Bartók: Duók válogatva
Pleyel: Duók op. 24
Gárdonyi: Könnyű hegedűduók Z. 3309

5. évfolyam

Előadási darabok a Hegedűiskola V-VI. kötetéhez (Dénes – Mező) Z. 7398
Lányi – Lenkei – Mező: Előadási darabok I-II. Z. 698
Moffat: Alte Meister II
Telemann: Szonatinák (A-dúr, F-dúr) Z. 12055
Koncertek „B” tagozatosok számára
Vivaldi: a-moll koncert op. 3 no.
Seitz: D-dúr koncert op. 15
Rieding: a-moll koncert op. 21
Dancla: Air varie op. 89 no. 3, 6
Járdányi: Concertino

Kamarazene

Mozart: Duók, triók (Peters)
Pleyel: Duók op. 24
Haydn: Trió Z. 4171
Bartók: Duók válogatva
A vonós kamarazene iskolája (Pejtsik) I-IV. Z. 13548-51
I. Négy évszázad könnyű triói
II. A barokk triószonáta
III. A klasszikus trió
IV. Könnyű klasszikus vonósnégyesek
A felsorolt kamaraművek játszhatók az 5-6. és a továbbképző évfolyamokban is.

6. évfolyam

Corelli: Szonáták op. 5
Handel: Szonáták
Torelli: Concerto két hegedűre
Vivaldi: D-dúr, g-moll koncertek
Nardini: e-moll koncert
Haydn: G-dúr koncert no. 2

Mozart: F-dúr kis koncert
Viotti: G-dúr koncert no. 23
Seitz: g-moll koncert op. 12 no. 3
Dancla: Concert-solo op. 77 no. 1, 2
Accolay: a-moll koncert op. 104
Komarovszkij: e-moll koncert
Weiner: Rókatánc
Továbbá: előadási darabok a „Remekművek” gyűjteményéből és az 5. évfolyamban felsorolt kamaraművek.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A magasabb évfolyamba lépés feltétele

Magasabb évfolyamba az a tanuló léphet, aki a tantestület véleménye alapján a tanév feladatait teljesítette, vizsgakötelezettségének eleget tett, és erről sikerét bizonyító osztályzatot kapott.

Értékelés

A hangszeres főtárgyórákon a tanuló teljesítményének értékelése folyamatosan, egyénre szabottan történik. Minden hónap végén a tanulók osztályzatot kapnak a hangszeres előmenetelre és a szorgalomra külön-külön, melyek bekerülnek a haladási naplóba és a tanulók ellenőrző könyvébe. Az első félév végén tanszaki hangversenyen adnak számot felkészültségükről a tantervi követelmények szerint.

Az év végi vizsga beszámoló formájában bizottság előtt történik, melynek eredménye a zeneiskolai bizonyítványban, valamint a haladási naplóban és az anyakönyvben is szerepel. A tanulók külön érdemjegyet kapnak hangszeres tudásukra és szorgalmukra.

Tanulóinknak lehetőségük van a nyilvános szereplésen való megmérettetésre, ezek értékelése szóban történik.

A program követelményei a továbbképző évfolyamok elvégzése után:

„A” tagozaton:

A növendék legyen képes:

szép hangon kifejezően koncertet, szonátákat, előadási darabokat eljátszani,
gazdagabb hangszínek és karakterek megvalósítására, gyors tempójú, technikailag nehezebb művek eljátszására,
a stílusnak és karakternek megfelelő vonás nemek, a célszerű ujjrendek megválasztására
igényes intonációra, az előforduló dinamikai fokozatok természetes hangképzéssel való megszólaltatására,
előadási darabokat, kamaraműveket, zenekari szólamaikat önállóan is megtanulni.

Bővítse repertoárját.

Lapról játéka olyan fokú legyen, hogy képes legyen beilleszkedni a társas muzsikálásba.

Továbbképző „B” tagozat végén /az „A” tagozat követelményein felül/

A növendék legyen képes

természetes, oldott hangszerkezelésre,
az egész fogólapot uralni,
a tiszta intonáció érdekében érzékeny billentésre, folyamatos, könnyed fekvésváltásra,
a különböző skálákat 3 – esetleg 4 oktávon keresztül akkordfelbontásokkal, tisztán, ritmikusan, élénk tempóban játszani,
differenciált vibrato alkalmazására,
a jobb és bal kéz játszómechanizmusának összehangolására,
az alapvonások – legato, détaché, martelé, spiccato, staccato – alkalmazására,
dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre.

Rendelkezzék

igényes, fejlett hallással, kontrolláló képességgel,

biztos memóriakészséggel,

koncentrálóképeséggel,

megfelelő lapról olvasási készséggel.

TOVÁBBKÉPZŐ ÉVFOLYAMOK

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

A 6. évfolyam anyaga felhasználható.

Kamarazene

A vonós kamarazene iskolája (Pejtsik) I-IV. Z. 13548-51

Régi kamarazene (Pejtsik – Szász): Duók, Triók (válogatva) Z. 7917, Z. 7916

Leclair: Duók

Haydn: Triók

Bartók: Duók

Szokolay: Magyar gyermekdalok két és három hegedűre Z. 7254

„A” TAGOZAT

7. évfolyam

Vivaldi: G-dúr, g-moll, a-moll koncertek

Haydn: G-dúr koncert no. 2

Rieding: D-dúr koncert op. 5

Járdányi: Concertino

Handel: E-dúr, F-dúr szonáta

Corelli: e-moll szonáta op. 5

Telemann: D-dúr, A-dúr szonatina Z. 12055

Haydn: Menüettek

Vivaldi: Siciliano

Weiner: Rókatánc

Bartók: Duók

8. évfolyam

Vivaldi: g-moll koncert

E-dúr koncert op. 3

d-moll kettősverseny

a-moll kettősverseny

Bach: a-moll koncert I.

E-dúr koncert

Nardini: e-moll koncert E.R. 786

Stamitz: B-dúr koncert I.

Viotti: G-dúr koncert no. 23

Corelli: A-dúr szonáta

Handel: F-dúr, g-moll szonáta

Tartini: B-dúr szonáta

Veracini: Largo

Wieniawski: Kuyawiak

Bartók: Duók

Járdányi: Magyar tánc

Remekművek (válogatva a sorozatból)

9. évfolyam

Vivaldi: a-moll kettősverseny

Bach: a-moll koncert no. 1

E-dúr koncert no. 2

Mozart: D-dúr (Adelaide) koncert ED 2290

Rode: B-dúr, e-moll koncert

Beriot: a-moll koncert

Bach: E-dúr partita (egyes tételek)

Handel: D-dúr, A-dúr szonáta

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tartini: F-dúr szonáta
Beethoven: F-dúr románca
Fiocco: Allegro

10. évfolyam

Bach: E-dúr koncert
Haydn: C-dúr koncert
Bach: a-moll kettősverseny
Beriot: G-dúr koncert
Kabalevskij: C-dúr koncert op. 48
Bach: Hegedű-zongora szonáták

A magasabb évfolyamba lépés feltétele

Magasabb évfolyamba az a tanuló léphet, aki a tantestület véleménye alapján a tanév feladatait teljesítette, vizsgakötelezettségének eleget tett, és erről sikerét bizonyító osztályzatot kapott.

Értékelés

A hangszeres főtárgyórákon a tanuló teljesítményének értékelése folyamatosan, egyénre szabottan történik.

Minden hónap végén a tanulók osztályzatot kapnak a hangszeres előmenetelre és a szorgalomra külön-külön, melyek bekerülnek a haladási naplóba és a tanulók ellenőrző könyvébe.

Az első félév végén tanszaki hangversenyen adnak számot felkészültségükről a tantervi követelmények szerint.

Az év végi vizsga beszámoló formájában bizottság előtt történik, melynek eredménye a zeneiskolai bizonyítványban, valamint a haladási naplóban és az anyakönyvben is szerepel. A tanulók külön érdemjegyet kapnak hangszeres tudásukra és szorgalmukra.

Tanulóinknak lehetőségük van a nyilvános szereplésen való megmérettetésre, ezek értékelése szóban történik.

Az alapvizsga „A” tagozat anyaga:

- Egy etűd (Dienes: V-VI. Hegedűiskola, vagy Dancla op. 68/2., 9., 14., vagy Dont op. 38, vagy Mazas: Études speciales op. 36. I/2., 8., 9. nehézségi szintjén).

- Két különböző karakterű előadási darab, koncert-tétel, vagy szonáta-tétel (Beethoven: Menuett és Trio, Rameau: Gavotte, Dancla: Variációk-sorozat, Vivaldi: G-dúr koncert I. tétel, Seitz: D-dúr koncert I. tétel, Corelli: e-moll, A-dúr szonáta nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani

Az alapvizsga „B” tagozat anyaga:

- Két különböző technikai követelményt tartalmazó etűd.

A játék technikai biztonságának felmérésére (Dont op. 68/12., 15., Mazas: Études speciales op. 36. I/2., 7., 9., 15., 17., 18., Mazas: Études brillantes op. 36. II. nehézségi szintjén). = Karakteretűd a zenei kifejezés felmérésére (Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37, a könnyebbek szintjén).

- Egy előadási darab vagy barokk szonáta tételpár (lassú-gyors) (Boyce: Matelotte, Járdányi: Magyar tánc, Wieniawski: Kuyawiak nehézségi szintjén).

- Egy koncert- vagy szonáta-tétel (Komarovszkij: A-dúr koncert I. tétel, Vivaldi: a-moll Koncert I. tétel, Accolay: a-moll koncert, Seitz: g-moll koncert op. 12 no. 3 I. tétel, Dancla: Concert-solo op. 77 no. 2, 3, Telemann: A-dúr szonáta, Handel: E-dúr Szonáta nehézségi szintjén).

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A záróvizsga "A" tagozat anyaga:

Két különböző karakterű zongorakíséretes mű (barokk szonáta két tétele, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab), az egyik lehet kamaramű is (pl. Bartók: Hegedűduók). A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A záróvizsga "B" tagozat anyaga:

- Háromoktávós hangsortanulmány.
 - Két etűd (Mazas: Études brillantes op. 36. II., Dont: 24 előkészítő gyakorlat op. 37, Kreutzer: 42 gyakorlat, Rode: 24 Caprices/2., 7., 10. nehézségi szintjén).
 - Barokk szonáta két tétele (Handel: g-moll, D-dúr, A-dúr szonáta nehézségi szintjén).
 - Egy koncert-tétel, vagy előadási darab (Bach: a-moll, E-dúr, Haydn: C-dúr, Mozart: D-dúr - Adelaide, Beriot: a-moll op. 104 koncertek 1. tétele, Raff: Cavatine, Fiocco: Allegro, Beethoven: F-dúr románc, Weiner: Rókatánc nehézségi szintjén).
- A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Tárgyi feltételek

Megfelelő akusztikájú és méretű, hangszigetelt, szellőztethető tanterem, ellátva jó zongorával vagy pianóval, állítható zongoraszékkel és lehetőleg a teljes alakot visszaadó tükörrel.

Hangszerállomány: megfelelő számú, méretű, jó minőségű hegedű.

Húrkészlet: hangszerenként évente egy-két garnitúra.

Gyanta.

Kottatartó.

Metronóm.

Kottaállomány: a tantervben felsorolt művek kottái (lehetőleg több példányban).

Akkordikus (gitár) tanszak

GITÁR

Az alapfokú művészetoktatás "klasszikus gitár" tantárgyának hangszere a hat húros, nylonhúrozású, hagyományos akusztikus gitár.

A gitártanítás céljai, feladatai

Tanítsa meg:

- A gitár részeit, felépítését, akusztikai sajátosságait.
- A gitár különböző behangolási módjait.
- A gitárjáték alapvető technikai elemeit: apoyando, tirando, arpeggio, törtaakkordok fekvésváltás, kötések, barré, valamint a tompítás különféle lehetőségei jobb- és balkézssel egyaránt.
- A gitáriradalomban előforduló egyéb effektusok: üveghang (flageolet), glissando, tompított pengetés (etouffe), rasgueado, ütés, dobolás (tamb.) kivitelezését.
- A legato, tenuto, portato, staccato játékmód alkalmazásával az artikuláció megvalósítását.
- A játszott művek karakterének, tempó és dinamikai jellegzetességeinek kifejezését.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A gitáron megszólaltatható főbb zenei stílusok előadási sajátosságait.
- A gitár, mint kísérő hangszer lehetőségeit: a leggyakrabban előforduló akkordokat és akkordfűzéseket.
- A hangszer karbantartási feladatok elvégzését.

Alakítsa ki és tudatosítsa az alábbiakat:

- Helyes test-, hangszer- és kéztartás.
- Laza kar- és ujjtechnika.
- A két kéz pontosan összehangolt mozgása.
- Helyes fogástechnika, differenciált pengetés.
- Összességében könnyed hangszerkezelés.

Gyakoroltasson rendszeresen:

- Az adott technikai elem tanításának megfelelő mechanikus ujjgyakorlatokat, mozdulatsorokat.
- Az elméleti ismeretekkel összhangban hangsorokat, skálákat, különböző pengetési- és ritmusvariációkkal is.
- Arpeggio gyakorlatokat.
- A felmerülő technikai problémának megfelelő etűdöket.

Ösztönözze a tanulókat:

- Játéktechnikájuk folyamatos fejlesztésére, gondozására, ezen belül kiemelten a szép gitárhangszín kialakítására.
- Céltudatos gyakorlási módszer kialakítására.
- A rendszeres társas muzsikálásra.

Fordítson figyelmet:

- A precíz hangszerhangolásra.
- A művek igényes kidolgozására technikai és zenei szempontból egyaránt.
- A tudatos zenei memorizálásra.
- A lapról játékra, mindig az előző év nehézségi szintjén gyakoroltatva.

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „A” tagozaton 2x30 perc (egyéni)

„B” tagozat 2x45 perc (egyéni) – alapfok 2. évfolyamtól javasolt.

Kötelező tantárgy: Szolfézs kötelező - 6. évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy: 7–10. évfolyamig Zenetörténet-zeneirodalom, Kamarazene, Zenekar, Kórus. Zongora (kivéve a zongora, orgona főtárgyak esetében) a 3. évfolyamtól.

Csoportos foglalkozás: 1x45 perc illetve 2x45 perc

Egyéni foglalkozás: 1x30 perc illetve 2x30 perc

(zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene, 2–8 fő)

Választható tantárgy: Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

Kamarazene, zenekar, kórus, második hangszer.

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

. Fejlesztési feladatok:

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A tanuló ismerkedjen meg – életkorának megfelelő szinten – a gitár részeivel és felépítésével.
- Vonalak, vonalközök számozása, violinkulcs.
- Ütemvonal, kettősvonal, ismétlőjel. 2/4-es, 3/4-es, 4/4-es ütem.
- Hangértékek és szünetjelek: egész, fél, negyed, nyolcad.
- A megtanult törzshangok ábécés nevei.
- A húrok számozásának, valamint a jobb és balkéz ujjzatának megismerése a tanult zenei anyaggal párhuzamosan.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes testtartás, hangszer tartás és kéztartás kialakítása.
- A szabad és a ráhúzott pengetés (tirando, apoyando) megtanítása üres húrokon, továbbá az arpeggio pengetés p–i–m–a ujjakkal.
- Szünetek játéka az üres húrok tompításával. (Bal, majd jobb kézzel.)
- Törzshangok megtanítása az első fekvésben.

Ajánlott tananyag

Puskás T.: Gitáriskola

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola I.

Szendrey–Karper L.: 50 magyar népdal

Követelmények

Kétféle ritmusértéket (negyed, nyolcad) tartalmazó egyszólamú gyermekdalok és egyszerű népdalok játéka legalább pentaton, pentachord hangterjedelemben.

Olyan könnyű gyakorlatok elsajátítása, melyekben gyakran fordulnak elő üres húrok.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A tanuló ismerkedjen meg – életkorának megfelelő szinten – a gitár részeivel és felépítésével.
- Vonalak, vonalközök számozása, violinkulcs.
- Ütemvonal, kettősvonal, ismétlőjel. 2/4-es, 3/4-es, 4/4-es ütem.
- Hangértékek és szünetjelek: egész, fél, negyed, nyolcad.
- Forte és piano.
- Az ütemhangsúly.
- A megtanult törzshangok ábécés nevei.
- A húrok számozásának, valamint a jobb és balkéz ujjzatának megismerése a tanult zenei anyaggal párhuzamosan.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes testtartás, hangszer tartás és kéztartás kialakítása.
- A szabad és a ráhúzott pengetés (tirando, apoyando) megtanítása üres húrokon, továbbá az arpeggio pengetés p–i–m–a ujjakkal.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Ostinato és dudabasszus kíséret
- Szünetek játéka az üres húrok tompításával. (Bal, majd jobb kézzel.)
- Törzshangok megtanítása az első fekvésben.
- Hangos–halk játék. Hangsúlyos hang játéka.
- A többszólamúság lehetőség szerinti megtanítása együttpengetés nélkül.

Ajánlott tananyag

Puskás T.: Gitáriskola

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola I.

Szendrey–Karper L.: 50 magyar népdal

Követelmények

Kétféle ritmusértéket (negyed, nyolcad) tartalmazó egyszólamú gyermekdalok és egyszerű népdalok játéka legalább pentaton, pentachord, hexachord hangterjedelemben.

Népdalfeldolgozások ostinato, vagy dudabasszus kísérettel.

Olyan könnyű darabok elsajátítása, melyekben gyakran fordulnak elő üres húrok.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A tanuló ismerkedjen meg a gitár részeivel és felépítésével.
- Vonalak, vonalközök számozása, violinkules.
- Ütemvonal, kettősvonal, ismétlőjel. 2/4-es, 3/4-es, 4/4-es ütem.
- Hangértékek és szünetjelek: egész, fél, negyed, nyolcad.
- Pontozott hangok, nyújtott és éles ritmus.
- Primo–secondo, Da Capo al Fine.
- A dinamika fogalma. Forte, mezzoforte és piano.
- Az ütemhangsúly.
- A megtanult hangok ábécés nevei, előjegyzések, módosított hangok.
- Kis– és nagy szekund.
- A húrok számozásának, valamint a jobb és balkéz ujjazatának megismerése a tanult zenei anyaggal párhuzamosan.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A helyes testtartás, hangszer tartás és kéztartás kialakítása, stabilizálása
- A szabad és a ráhúzott pengetés (tirando, apoyando) megtanítása, továbbá az arpeggio pengetés p–i– m–a ujjakkal.
- A többszólamúság megtanítása együttpengetés nélkül, majd együttpengetéssel.
- Együttpengetés két ujjal, különböző variációkban.
- Kétszólamú dallam–kíséret játék együttpengetéssel
- Szünetek játéka az üres húrok tompításával.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Törzshangok megtanítása az első fekvésben.
- Előjegyzés nélküli modális hangsorok játéka az első fekvésben.
- Módosított hangok tanulása a zenei anyagnak megfelelően. C–dúr, G–dúr, F–dúr, a–moll, e–moll, d–moll hangsorok játéka az első fekvésben.
- Tanítsuk meg a zenei nyitás–zárás és a helyes hangsúlyok alkalmazását. Dinamikai váltás tanítása.

Ajánlott tananyag

Puskás T.: Gitáriskola
Nagy E.–Mosóczy M.: Gitáriskola I. II.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok I.
Szendrey–Karper L.: 50 magyar népdal
Fodor – Marnitz – Vass: Gitáros képek könyv

Követelmények

Egyszólamú népdalok eljátszása p, illetve i–m–a ujjakkal, tirando, vagy apoyando, váltott pengetéssel.

Könnyű kétszólamú népdalfeldolgozások és előadási darabok együttpengetéssel.

A többszólamúság megjelenésével – az egész tanulási folyamatban – ügyeljünk a gondos szólamvezetésre a ritmusértékek szólamonkénti pontos betartásával.

Könnyű arpeggio pengetésű etűdök, előadási darabok sok üres húrral.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Tanítsuk meg a darabokban előforduló új ütembeosztásokat (3/8, 6/8)
- A darabokban előforduló hangnemek ismerete.
- Ismerje a tanuló a tizenhatod értékű hangot és szünetjelet, a pontozott nyolcadértéket, a triolát és a szinkópát.
- Fontos a tanult darabok szerkezeti (formai) elemzése.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Játsszon a tanuló kétoktávós F– és G–dúr skálát az első fekvésben.
- Gyakoroltassunk egy–egy húron kromatikus ujjgyakorlatokat.
- A második fekvés és az egyszerű fekvésváltás megismerése.
- A kettősfogások gyakorlása, fejlesztése.
- Az együttpengetés és az arpeggio továbbfejlesztése könnyű kétszólamú darabokban.
- Kezdjük el az artikuláció tanítását és alkalmazását a művekben.
- Tanítsuk meg és alkalmazzuk a hangszínváltást.
- Tanítsuk meg a természetes üveghangokat a XII. érintőnél.

Ajánlott tananyag

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola II., III
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok II., III.
Fodor–Marnitz–Vass: Gitáros képekönyv

Követelmények

Könnyű kétszólamú darabok eljátszása.
Az arpeggio pengetés egyszerű darabokban (pl. Carulli, Carcassi, Sor).

Lapról játék az előző év nehézségi szintjén.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Ismerje meg a tanuló a gitár rövid történetét.
- A darabokban előforduló hangnemek ismerete.
- A darabokban előforduló összetettebb ritmusképletek ismerete.
- A dúr és moll hármashangzat felépítése.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A scordatura használatának bevezetése; folytatása a további években.
- Tanítsuk meg az ötödik fekvés hangjait.
- Játsszassuk a kétoktávós G–dúr skálát második fekvésben és a C–dúr skálát ötödik fekvésben, harmadik húrról indítva.
- Tanítsuk meg és gyakoroltassuk a legegyszerűbb kötéseket bal kézzel (elpengetés, ráütés), és alkalmazni könnyű darabokban.
- Fontos a hármashangzások tanítása és gyakorlása.
- Tanítsuk meg a kisbarrét 2, majd 3 húron.
- Tanítsunk egyszerű mechanikus ujjgyakorlatokat ismétlődő mozgásokkal.
- Tanítsuk meg a természetes üveghangokat az V. és VII. érintőknél.
- Fontos a sul ponticello és sul tasto játék, továbbá a dinamikai árnyalás (crescendo, diminuendo) megvalósítása.
- Kezdjük el a nem kívánt hangösszezsengések tompítását, kezdetben a domináns–tonika záratokban. (Pld. üres húron E–A, A–D)
- Balkéz fogás–sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok tanítása és játéka az ötödik fekvésig.

Ajánlott tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola III., IV.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok II.–IV.
Fodor–Marnitz–Vass: Gitáros képekönyv
Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)

Követelmények

Egy adott technikai problémát feldolgozó etűd megvalósítása (pl. kötés, kisbarré).

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az első fekvés összekapcsolása más fekvésekkel egy mérsékelt tempójú etűdben, vagy előadási darabban.

Könnyű táncétel jellegzetességeinek megvalósítása.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A modális hangsorok ismerete. Egyszerű harmóniai elemzés a tanár irányításával.
- A dominánsszeptim–akkord megismerése.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Kezdjük el a prím és oktávhangolás tanítását üveghangokkal.
- Tanítsuk meg az hetedik fekvés hangjait.
- Kötések továbbfejlesztése (elpengetés, ráütés), és alkalmazása a darabokban. Játsszani kell könnyű ékesítéseket is (pl. előke).
- Négyesfogások bevezetése.
- A barré továbbfejlesztése. Akkord fogások kis/tört barréval.
- Vibrato megtanítása.
- Tanítsuk meg a kétoktávos fekvésváltásos C–dúr skálát. Transzponáltassuk a G–dúr skálát a hetedik fekvésig.
- Folytassuk a nem kívánt hangösszezsengések tompításának tanítását.
- Balkéz fogás–sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok továbbfejlesztése a hetedik fekvésig.
- Tört–akkord játék megtanítása.

Ajánlott tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola III.– V.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok IV.–VI.
Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)
F. Sor Op. 31.–35.
Puskás: Klasszikus etűdök gitárra
Kováts: Könnyű darabok gitártanulóknak
Brouwer: Etűdök I–V.

Követelmények

Reneszánsz, barokk táncételek és klasszikus darabok stílusos megszólaltatása.
Terjedelmesebb etűd megtanulása.
Rövid, könnyű XX. századi vagy kortárs darabok megtanulása.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Hangszertörténeti ismeretek gyarapítása.
- Harmóniai elemzés az évfolyamnak megfelelő elméleti ismeretek alapján, a tanár irányításával.
- Beszélgetés a romantikus és a XX. századi zenéről a tanult darabok alapján.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Tanítsuk meg a kilencedik fekvés hangjait.
- Kötéses díszítések továbbfejlesztése.
- Gyakoroltassuk a kromatikus skálákat és hétfokú hangsorokat egy húron, fekvésváltással.
- Mechanikus kézűgyesítők folyamatos gyakorlása.
- Kezdjük el a 6 húros nagybarré tanítását.
- A tört–akkord játék továbbfejlesztése.
- Folytassuk a nem kívánt hangösszecsengések tompításának tanítását a balkéz bevonásával is.
- Balkéz fogás–sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok továbbfejlesztése a kilencedik fekvésig.
- Lényeges az ujjrendezés alapelveinek rendszeres megbeszélése.

Ajánlott tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola IV.– V.

Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok V.–VIII.

Repertoire gitarra (Ed. Mus. Z.14445)

F. Sor Op. 31.–35.

Puskás: Klasszikus etűdök gitarra

Aguado: Etűdök I.

Marschner, Mertz, Paganini és Tarrega könnyebb darabjai.

Kováts: Könnyű darabok gitártanulóknak

Brouwer: Etűdök VI.–X.

Bartók–Szendrey: Gyermeknek–ből könnyebb tételek.

A Musica per Chitarra sorozat kiadványaiból az évfolyam nehézségi szintjének megfelelően válogatva.

Követelmények

Mérsékelt tempójú etűd, amely magasabb fekvéseket is érint.

Klasszikus tánctételek (pld. Sor Walzerek) előadása.

Romantikus, (pld. Marschner: Bagatell) és XX. századi, vagy kortárs darabok (Pld. Brouwer

Etűd VI– X.) eljátszása.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszeres és elméleti órákon szerzett ismereteken alapuló formai és harmóniai elemzés.
- Ismerje fel a tanuló a főbb zenei korszakokat stílusjegyeik alapján.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

– Legyen képes a zenei formák (szvit– és szonátatételek) szerkezetének felismerésére és a tempók megállapítására tanári segítséggel.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Tanítsuk meg a háromoktávós dúr– és moll skálákat (E–dúr, e–moll).
- Stabilizáljuk, erősítsük meg a nagybarrét.
- Mechanikus kézügyesítők folyamatos gyakorlása.
- Törekedjünk a nem kívánt hangösszezsengések tompításának még differenciáltabb kivitelezésére.
- Balkéz fogás–sémával összekapcsolt arpeggio gyakorlatok továbbfejlesztése.
- Az önálló az ujjrendezés alapelveinek kialakítása.

Ajánlott tananyag

Aguado: Etűdök
Carcassi Etűdök op. 60
Giuliani: Etűdök
Nagy E. – Mosóczi M.: Gitáriskola V.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok VII–VIII.
Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)
Régi spanyol muzsika
Bach – Szendrey: 20 könnyű darab
Bartók – Szendrey: Gyermekeknek
Frescobaldi: Táncok és ária variációkkal stb.
F. Sor: Etűdök op. 35, op. 31
Fodor – Marnitz – Vass: Klasszicizmus
Brouwer: Etűdök VI.–X.
Faragó: Musica Ficta
Pavlovits Dávid gitárdarabjai.

Követelmények

Tudni kell a barokk szvit két különböző karakterű (gyors, lassú) tételét helyes tempóarányokkal játszani.

Tanuljon meg a tanuló egy terjedelmesebb, vagy élénkebb tempójú etűdöt is.
Játsszon a romantikus, XX. századi, és kortárs zeneszerzők műveiből.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Egy etűd,
- Három különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik romantikus, XX. századi, vagy kortárs darab.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

„B” tagozatos oktatásra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen a „B” tagozatos oktatás minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Ismerje a tanuló a 2/2, 3/8, 6/8-os ütembeosztást.
- Tanítsuk meg 3#, 2b előjegyzésig a dúr és moll hangnemeket.
- Ismerje a tanuló a dinamikai árnyalást (crescendo, diminuendo).
- Ismerje a prím, szekund, terc, kvart, kvint, oktáv hangközöket.
- Tanítsuk meg a tizenhatodértéket és –szünetet; a triolát és a szinkópát, valamint a pontozott nyolcadot.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Tanítsuk meg a kis barré-t. Rendszeresen gyakoroltassuk a kromatikus skálát az I. fekvésben.
- Tanítsuk meg a kétoktávos G-dúr skálát (üres húrok használata nélkül), különböző ritmusképletekkel is.
- Ismerni kell az I. fekvés teljes hangkészlete mellett az V. fekvés törzshangjait is.
- Játsszassunk kettős- és hármasfogásokat is.
- Kapcsoljuk össze az első fekvést más fekvésekkel is.
- Tovább kell fejleszteni az arpeggio-játékot.
- A sul ponticello és sul tasto játék megvalósítása fontos.
- Gyakoroltassuk a staccato portato és tenuto játékot is.
- Tanítsuk a hangolást, prím és oktáv hangközökkel.
- Ismertessük meg a tanulót a természetes üveghangokkal.

Ajánlott tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola II.–IV.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok II.–IV.
Fodor–Marnitz–Vass: Gitáros képekönyv

Követelmények

Az arpeggio pengetés megvalósítása egyszerű etűdben (Carcassi, Carulli, Sor).
A dinamikai árnyalás gyakorlati megvalósítása.
Az első fekvés más fekvéssel való összekapcsolása egyszerű etűdben vagy előadási darabban.
A reneszánsz táncok jellegzetességeinek megfigyelése.

3. évfolyam „B” tagozat

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Tanítsuk meg a modális hangsorokat, hogy a darabokban megjelenő modális fordulatokat megmutathassuk.
- Ismerni kell a dúr és moll hangsorokat 4#, 4b előjegyzésig.
- Ismertessük meg a tanulókkal a szext és szeptim hangközöket.
- Elméleti szinten foglalkozzunk a dúr és moll hármashangzat és dominánsszeptim–akkord felépítésével.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Fontos a fekvésváltás továbbfejlesztése; a kromatikus és diatonikus skála fekvésváltással.
- Tanítsuk meg a két oktávos C–dúr skálát, játszassuk a G–dúr skálát különböző fekvésekben.
- Gyakoroltassuk a kötést bal kézzel (ráütés, elpengetés), különféle kombinációkkal.
- Ismertessük meg a tanulóval az előkét és az utókát.
- Tanítsuk meg a kis, tört, és nagy barré-t.
- Kezdjük el gyakoroltatni a tremolo pengetést és az arpeggio–játék különféle változatait.
- Gyakoroltassuk a IX. fekvés hangjait.
- Alkalmazzuk a vibratót. Fejlesszük a dinamikai árnyalás minőségét.

Ajánlott tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola III.– V.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok IV.–VI.
Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)
F. Sor Op. 31.–35.
Puskás: Klasszikus etűdök gitárra
Kováts: Könnyű darabok gitártanulóknak
Brouwer: Etűdök I–V.

Követelmények

Barokk és klasszikus tánctételek díszítése.

Nehézségi szint: Brescianello, G. Sanz és könnyebb Weiss darabok, Sor: Etűdök op. 31, op. 35 sorozat és Walzerek.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Tudatosítsuk az újrendezés alapelveit.
- Végeztessünk a tanulókkal harmóniai elemzést egyszerű darabokban, tanári segítséggel.

A hangszerkezelés fejlesztése

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Fontos a kromatikus skálák és a kézügyesítő (ujjfüggetlenítő), gyorsító gyakorlatok különböző fajtáinak gyakoroltatása.
- Tanítsuk meg a háromoktávós E–dúr skálát.
- Fejlesszük tovább a díszítési technikát.
- Mutassuk meg az üveghangképzés további lehetőségeit.

Ajánlott tananyag

Nagy E.–Mosóczi M.: Gitáriskola IV.– V.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok V.–VIII.
Repertoire gitarra (EMB Z.14445)
F. Sor Op. 31.–35.
Puskás: Klasszikus etűdök gitarra
Aguado: Etűdök I.
Marschner, Mertz, Paganini és Tarrega könnyebb darabjai.
Kováts: Könnyű darabok gitártanulóknak
Brouwer: Etűdök VI.–X.
Bartók–Szendrey: Gyermeknek–ből könnyebb tételek.

Követelmények

Különböző fekvések használata etűdökben.
Klasszikus táncjáték, romantikus vagy impresszionista darabot, illetve rövid XX. századi műveket stílus hű előadása.
Nehézségi szint: Aguado: Etűdök, Carcassi: Etűdök op. 60, Ponce: Prelűdök stb.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszeres és elméleti órákon szerzett ismeretek felhasználásával önállóan végezzen a tanuló formai, és harmóniai elemzést.
- Tanulja meg a tanuló elméleti szinten a hármas– és négyes hangzatok megfordításait.
- Tanítsuk a zenei formákat (pl. szvit, szonáta) és azok szerkezetét és a tempójellegzetességeket.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Tanítsuk meg a háromoktávós e–moll skálát, továbbá a modális hangsorokat egy húron, egy oktáv hangterjedelemben, valamint az egészhangú skálára épített különféle hangközmeneteket, változatos pengetési módokkal, kézügyesítő és gyorsaságfejlesztő gyakorlatokkal.
- A tanulóknak törekedni kell az önálló, tudatos ujjrendezés kialakítására és a gyakorlás módszerességére.

Ajánlott tananyag

Aguado: Etűdök
Carcassi: Etűdök op. 60
Giuliani: Etűdök

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Nagy E. – Mosóczi M.: Gitáriskola V.
Szendrey–Karper L.: Gitárgyakorlatok VII–VIII.
Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)
Régi spanyol muzsika
Bach – Szendrey: 20 könnyű darab
Bartók – Szendrey: Gyermekeknek
Frescobaldi: Táncok és ária variációkkal stb.
F. Sor: Etűdök op. 35, op. 31
Fodor – Marnitz – Vass: Klasszicizmus
Bartók–Szendrey: Gyermekeknek
Brouwer: Etűdök VI.–X.
Faragó: Musica Ficta

Követelmények

Játsszon a tanuló reneszánsz műveket.
Tudja előadni helyes tempóaránnyal a barokk szvit két különböző karakterű (gyors, lassú) tételét.
Tanuljon meg a tanuló legalább egy terjedelmes etűdöt is.
Szólaltasson meg legalább egy mérsékelt tempójú romantikus művet.
Nehézségi szint: L. Milan pavane–jai, de Visée táncjátékei, könnyű Tarrega–, Marschner–darabok,
Carcassi: Etűdök op. 60.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A hangszeres továbbfejlődés mellett fontos a zenei tájékozottság elmélyítése és a zenélési kedv ébrentartása.
- Szükséges a darabok szerkezeti, formai elemzése (barokk szvit, fuga, klasszikus szonáta stb.).
- Lényeges a darabok önálló kiválasztása és megtanulása a tanár felügyelete mellett.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Fontos a technikafejlesztés kézerősítő és gyorsaságfejlesztő gyakorlatokkal.
- Lényeges a hangminőség állandó javítása.
- Játsszunk kromatikus skálát; dúr, moll és modális skálákat többféle hangnemben.
- Tanítsunk tercskálákat.
- Az egészhangú skálára épített valamennyi hangköz gyakorlása változatos pengetési módokkal. Cél: a játékbiztonság és állóképesség növelése.
- A tanuló ismerje meg a gitárjáték különleges effektusait: rasgueado, étouffé, kopogás.

Ajánlott tananyag

Carcassi: Etűdök op. 60, Capricciók
Giuliani: Etűdök
Legnani: Capricciók
Repertoire gitárra (Ed. Mus. Z.14445)
Dowland: Táncok és Fantáziák
Bach: Sonate e Partite könnyebb tételei

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Bach: Lantművek (Sárközy) könnyebb tételei
Giuliani: Szonáta op. 15.
Napoleon Coste: Etűdök, előadási darabok
Tarrega: Mazurkák, Tango
A Musica per Chitarra Mertz kötetei
Könnnyű koncertdarabok gitárra (Mosóczi–Nagy)
Bartók–Szendrey: Gyermekeknek
Villa–Lobos: e–moll Prelűd
Brouwer: Etűdök XI–XV.
XX. századi magyar szerzők darabjai (pld. Farkas Ferenc) Kortárs szerzők (pld. Pavlovits Dávid gitárdarabjai.)

Követelmények

Különböző karakterű, nehezebb barokk táncművek előadása.
Technikafejlesztés gyors előadási darabokkal, illetve etűdökkel.
Nehézségi szint: Bach–szvitok/partiták könnyebb táncművei, Legnani, Sor darabjai, Carcassi:
Etűdök op. 60, Brouwer–etűdök, Villa–Lobos–prelűdök.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat

A tanuló rendelkezzen a gitárjátékhoz szükséges koncentrációképességgel.
Alkalmazza a tanulmányai során elsajátított zenei és technikai ismereteket. Különböző stílusú darabok önálló feldolgozásával és memorizálásával artikulált, dinamikailag árnyalt hangszerjátékot valósítson meg.

Ismerje

- a gitár hangjait, tudja hangszerét behangolni,
- a tanult anyagban előforduló tempó– és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Ismerje és készségszinten alkalmazza a gitárjáték alapvető technikai elemeit:

- a fekvésjátékot, fekvésváltást,
- a kis és nagy barré–t,
- a kötéseket (ráütés, elpengetés),
- a dallamjátékot apoyando és tirando pengetéssel,
- az akkordfelbontás (arpeggio) különböző formáit,
- a törtakkord megszólaltatását,
- a nem kívánt hangösszezsengések tompítását (jobb és bal kézben egyaránt). Legyen képes különböző játékmódok megvalósítására:
 - dallam akkordkísérettel (pl. Neusiedler–darabok),
 - harmóniafelbontásos játék (pl. Carcassi, Diabelli, Giuliani),
 - egyszerű többszólamú darabokban szólamvezetés, dallamkiemelés (pl. Losy, Campion, Robert de Visée).

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Rendelkezzék az egyszerű kortárs darabok (pl. Borsody, Brouwer) eljátszásához szükséges zenei alapismeretekkel és technikai készségekkel.

Repertoárjának egy részét tudja kotta nélkül játszani.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak koncertszerű bemutatásával:

- G–dúr, C–dúr skála 2 oktávon, háromoktávós E–dúr skála, transzponálva, repetíciós pengetéssel is, kromatikus skálák, arpeggio–gyakorlatok,
- 2 etűd (pl. Carcassi: Etűdök op. 60),
- 1 vagy 2 reneszánsz vagy barokk mű,
- XX. századi művek (pl. Bartók – Szendrey).

A választott etűdök tartalmazzanak egymástól eltérő technikai feladatokat.

A teljes anyagot kotta nélkül kell előadni.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Gitár főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– 3 oktávós dúr, vagy moll skála fekvésváltással, váltott pengetéssel, közepes tempóban, vagy kromatikus skála 1 húron fekvésváltással.

– Egy klasszikus etűd; Sor: Op. 31., Op. 35., Carcassi: Op. 60./2., 3., 6., 7. etűdök nehézségi szintjén.

– Három különböző stílusú előadási darab a következő nehézségi szinteken:

Reneszánsz zene: pld. Reneszánsz magyar táncok gitárra (Edition Simonffy 151)

Barokk zene: pld. Brescianello, Weiss táncételei, Bach: Notenbüchlein für A. M. Bach átiratai (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V., Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet.)

Klasszikus zene: pld. Carulli: Larghetto alla siciliana (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V./78.) Carcassi: Capriccio (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V./50.) Sor: Allegretto (Szendrey: Gitárgyakorlatok VI./1.)

Romantikus zene: pld. Marschner: Bagatelle (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V./79.)

XX. századi / Kortárs zene: Bartók–Szendrey: Gyermekeknek–ből könnyebb darabok: 1–5., 10. (EMB Z.7495) (Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet) Kovács: Rövid darabok gitártanulóknak I./5., 8. (EMB Z. 8883) (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola IV./48.) Brouwer: Estudios sencillos I–X. nehézségi szintjén.

„B” tagozat

– 3 oktávós dúr, vagy moll skála fekvésváltással, ritmusvariációval, gyorsabb tempóban, vagy kromatikus skála 1 húron fekvésváltással, gyorsabb tempóban.

– Egy klasszikus etűd; Carcassi: Op. 60./8.–17. etűdök nehézségi szintjén.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

– Három különböző stílusú előadási darab a következő nehézségi szinteken:

Reneszánsz zene: pld. Luis Milan: 6 Pavane

Barokk zene: pld. J. Dowland: Seven Pieces, Robert de Visée: d–moll Szvit tételei, Bach: Sonate e Partite, Lantművek könnyebb tételei.

Klasszikus zene: pld. Sor: Menüettek, Keringők, Giuliani: C–dúr Szonáta op. 15.

Romantikus zene: pld. Tarrega könnyebb darabjai (Mazurkák)

XX. századi / Kortárs zene: Bartók–Szendrey: Gyermeknek–ből 6., 13., 17., 21. (EMB Z.7495) (Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet) Kovács: Rövid darabok gitártanulóknak I., II. (EMB Z. 8883, Z.

12065) Brouwer: Estudios sencillos VI–XV. nehézségi szintjén.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és hangszertartás,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasási készség továbbfejlesztése. Szólamvezetés elemzése egyszerűbb reneszánsz fantáziákban.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az alapfok évfolyamain megszerzett technikai készségek esetleges hiányosságainak pótlása, kéztartás (ok) szükség szerinti korrigálása.

Ajánlott tananyag

Carcassi: Op. 60

Sor: Etűdök Op.29.

Adrian Le Roy: Fantáziák és táncok

Losy, Roncalli, Brescianello többtétéles művei

Carcassi, Carulli, Giuliani szonátatételei.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ponce: Prelűdök

Brouwer: Etűdök XI–XX.

Könnyű kortárs művek (Farkas, Sári, Szokolay, Kováts)

Követelmények

A tanuló legyen képes a technikai és zenei felkészültségének megfelelő darabokban a szólamvezetések pontos megvalósítására.

Igényszint támasztása a játéktisztaság tökéletesítésére, különös tekintettel a tompításokra.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

– Egy etűd

– Három különböző stílusú előadási darab.

8. évfolyam“A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Mélyítsük el a tanuló ismereteit a barokk zenében. (Szvít, fantázia)

– Elevenítsük fel ismereteit a klasszikus formatan terén. (Szonáta és rondóforma)

A hangszerkezelés fejlesztése

– Az alapfok évfolyamain megszerzett technikai készségek továbbfejlesztése.

– Skálagyorsítás, az arpeggio gyakorlatok gyorsítása.

– Bonyolultabb ujjfüggetlenítő gyakorlatok.

Ajánlott tananyag

Carcassi: Etűdök Op. 60

Sor: Etűdök Op. 29.

Giuliani: Etűdök Op. 48.

Brouwer: Etűdök, könnyebb előadási darabok

Mudarra és Narvaez fantáziák

Bach: Lantművek tételei

Weiss: Svít tételek

Sor: Menüettek

Ponce: Prelűdök

Villa-Lobos: Prelűdök

Kortárs zene a technikai szintnek megfelelően.

Követelmények

A tanuló ismerje a játszott művek szerkezetét, stílusjegyeit.

Az előadásmód fejlesztése a zenei tartalom egyre színesebb megszólaltatásának irányába.

9. évfolyam“A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Ismertessük meg a tanulót a variációs művek jellegzetességeivel (barokk, klasszikus)
 - Fejlesszük készségeit a romantikus és impresszionista művek előadásának terén.
- A hangszerkezelés fejlesztése*
- A tanult gyakorlatok rendszeres ismétlése, a hiányosságok pótlása.
 - Gyorsaságfejlesztő gyakorlatok.

Ajánlott tananyag

Sor: Etűdök Op. 29

Coste: Etűdök Op. 38.

Tarrega, Sagreras, Pujol etűdök.

Bach: Lantszvitek, csellószvit-átiratok tételei.

Diabelli: Szonáták

Giuliani és Sor könnyebb variációs művei.

Lauro: Vals-ok

Barrios kisebb művei.

Követelmények

Legyen képes a tanuló többtétéles, változatos karakterű művek kifejező előadására.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Mélyítsük el a tanuló tudását a modern művek jellegzetességeiben.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az esetleges technikai hiányosságok pótlása.
- A tanult gyakorlatok tökéletesítése és gyorsítása.
- Nehezebb ügyesítő gyakorlatok a technikai elemek kombinálásával.
- Tanítsuk a modern művekben előforduló hangeffektusokat.

Ajánlott tananyag

Sagreras, Pujol, Villa-Lobos etűdök

Reneszánsz táncok és fantáziák

Bach: Lantszvitek, csellószvit-átiratok tételei

Giuliani, Sor és Coste szonáták, variációk

Albeniz, Barrios, Tarrega, Torroba, Turina darabjai

Villa-Lobos: Choros

Leo Brouwer gitárdarabjai

Követelmények

Legyen képes a tanuló többtétéles, változatos karakterű művek kifejező előadására.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- A kottaolvasási készség továbbfejlesztése.
- Szólamvezetés elemzése reneszánsz és barokk művekben.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az alapfok évfolyamain megszerzett technikai készségek esetleges hiányosságainak pótlása, kéztartás (ok) szükség szerinti korrigálása.
- Mechanikus ügyesítő, erősítő és gyorsító gyakorlatok kibővítése.

Ajánlott tananyag

Carlevaro: Serie didactica para guitarra
Scott Tennant: Pumping nylon
Carcassi: Op. 60
Sor: Etűdök Op.29.
Adrian Le Roy: Fantáziák és táncok
Losy, Roncalli, Brescianello többtétéles művei
Carcassi, Carulli, Giuliani szonátatétélei.
Ponce: Prelűdök
Brouwer: Etűdök XI–XX.
Könnyű kortárs művek (Farkas, Sári, Szokolay, Kováts)

Követelmények

A tanuló legyen képes a technikai és zenei felkészültségének megfelelő darabokban a szólamvezetések pontos megvalósítására.
Igényszint támasztása a játéktisztaság tökéletesítésére, különös tekintettel a tompításokra.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Mélyítsük el a tanuló ismereteit a barokk zenében. (Szvit, partita, fantázia, fuga)
- Elevenítsük fel ismereteit a klasszikus formatan terén. (Szonáta és rondóforma)
- Részletesen elemezzünk egy klasszikus szonátatételt

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az alapfok évfolyamain megszerzett technikai készségek továbbfejlesztése.
- Skálagyorsítás, az arpeggio gyakorlatok gyorsítása.
- Bonyolultabb ujjfüggetlenítő gyakorlatok.
- Mechanikus ügyesítő, erősítő és gyorsító gyakorlatok kibővítése.

Ajánlott tananyag

Carlevaro: Serie didactica para guitarra

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Scott Tennant: Pumping nylon
Carcassi: Etűdök Op. 60
Sor: Etűdök Op. 29.
Giuliani: Etűdök Op. 48.
Brouwer: Etűdök, előadási darabok
Mudarra és Narvaez fantáziák
Bach: Lantművek tételei
Weiss: Szvit tételek
Sor: Menüettek
Ponce: Prelűdök
Villa-Lobos: Prelűdök
Bartók–Szendrey: Gyermekeknek
Kortárs zene a technikai szintnek megfelelően.

Követelmények

A tanuló ismerje a játszott művek szerkezetét, stílusjegyeit.
Fejlődjön játéka a zenei tartalom egyre színesebb megszólaltatásának irányába.
Legyen képes adottságainak megfelelően intenzív zenei gesztusok megvalósítására.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

- Ismertessük meg a tanulót a variációs művek jellegzetességeivel (barokk, klasszikus)
- Fejlesszük készségeit a romantikus és impresszionista művek előadásának terén.

A hangszerkezelés fejlesztése

- A tanult gyakorlatok rendszeres ismétlése, a hiányosságok pótlása.
- Gyorsaságfejlesztő gyakorlatok.
- Erősítő gyakorlatok a kéz állóképességének növelésére.

Ajánlott tananyag

Carlevaro: Serie didactica para guitarra
Scott Tennant: Pumping nylon
Sor: Etűdök Op. 29
Coste: Etűdök Op. 38.
Tarrega, Sagreras, Pujol etűdök.
Bach: Lantszvitek, csellószvit-átiratok
Weiss: Passacaglia
Diabelli: Szonáták
Giuliani és Sor könnyebb variációs művei.
Lauro: Vals-ok
Barrios művei.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Követelmények

Legyen képes a tanuló többtétéles, változatos karakterű művek kifejező előadására.

10. évfolyam "B" tagozat

Fejlesztési feladatok

Hangszeres és zenei ismeretek átadása

– Mélyítsük el a tanuló tudását a modern művek jellegzetességeiben.

A hangszerkezelés fejlesztése

- Az esetleges technikai hiányosságok pótlása. A tanult gyakorlatok tökéletesítése és gyorsítása
- Nehezebb ügyesítő gyakorlatok a különböző technikai elemek kombinálásával.
- Személyre szabott bemelegítési szisztéma kidolgozása.
- A modern művekben előforduló hangeffektusok megszólaltatásának tökéletesítése.

Ajánlott tananyag

Carlevaro: Serie didactica para guitarra

Scott Tennant: Pumping nylon

Luigi Biscaldi: Esercizi speciali di virtuosismo

Barokk–Szendrey: Gyermekeknek

Sagreras, Pujol, Villa–Lobos etűdök

Reneszánsz táncok és fantáziák kapodaszter használatával is.

Bach: Lantszvitek, csellószvit–átiratok tételei.

Giuliani, Sor és Coste szonáták, variációk.

Albeniz, Barrios, Tarrega, Torroba, Turina darabjai

Villa–Lobos: Choros

Különböző hangeffektusokat tartalmazó XX. Századi, vagy kortárs darabok (pld. Brouwer,

Patachich Iván gitárdarabjai.)

Követelmények

A tanuló legyen képes hangszertechnikájának önálló fejlesztésére.

Gazdag hangszínek és karakterek megvalósítására.

Többtétéles szvit vagy szonáta megtanulására.

Könnyebb barokk versenymű egy tételének előadására.

A kortárs zenében előforduló hangeffektusok kivitelezésére.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat

A tanuló legyen képes tanulásának önálló folytatására, a zenei önképzés megvalósítására.

Legyen olyan hangszerkezelési képességek birtokában, mely alkalmassá teszi az amatőr társas zenélésben felszabadult, aktív részvételre.

„B” tagozat (Az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló jusson olyan hangszeres és előadói készségek birtokába, mely elérhetővé teszi számára a zenei pálya választásának lehetőségét, továbbtanulást magasabb iskolatípusokban.

A művészeti záróvizsga követelményei

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Gitár főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

Három oktávos dúr–vagy moll skála, vagy tercskála.

– Egy etűd; Carcassi: 25 Etűd op. 60 (EMB 12091) nr. 19., 20., 23., F. Sor op. 29 (Universal) nr. 1., Aguado: Etűdök II. kötetből (EMB 12378) nr. 9., 11., 12., Giuliani: 24 etűd op. 48 (EMB 12963) nr. 20., 21., Leo Brouwer VI–XV. nehézségi szintjén.

– Két különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet többtételű; reneszánsz és barokk darabok; John Dowland: Táncok és Fantáziák (EMB 8769), J. S. Bach: Könnyű táncművek, Lantszvitek (EMB 13184), klasszikus és romantikus darabok: F. Carulli (EMB 8821), Giuliani (EMB 12182, EMB 8931, EMB 8932), F. Sor művei (EMB 8799, 14445 kötetben, Ricordi, Universal); Carulli, Johann Kaspar Mertz: Román (EMB 13519 kötetben), F. Tarrega: Marieta, Rosita; XX. századi szerzők: Leo Brouwer, Farkas Ferenc (EMB 6303), Villa-Lobos: Prelud II. V. nehézségi szintjén

– Egy kamaramű; Scarlatti: Öt Szonáta két gitárra (Fodor–Mosóczi) nehézségi szintjén.

A kamaramű kivételével a vizsganyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Három oktávos dúr–vagy moll skála, vagy tercskála, szextskála

– Egy etűd; Carcassi: 25 Etűd op. 60 (EMB 12091) nr. 24., 25.; F. Sor: Zwölf Etuden op. 29 (Universal) nr. 4., Giuliani: Etűdök gitárra op. 48. (EMB 12963) nr. 22., 23., 24., Villa-Lobos: Etűdök nehézségi szintjén.

– Két különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet egy szvit vagy versenymű több tétele, vagy egy szonáta, a másik egy kortárs mű; reneszánsz szerzők: Bakfark Bálint (EMB 7031, EMB 7793, EMB 12033), J. Dowland: Luis Milan, Gaspar Sanz, Frescobaldi művei (EMB 13248), J. S. Bach: Lantszvitek (EMB 13184), csellószvitek tételei, valamint szonáták és partiták tételei; Fernando

Sor szonátái; romantikus szerzők, pl. F. Tarrega Romantikus darabok (EMB 8327) J. K. Mertz (EMB 13157, EMB 13519) továbbá Moreno-Torroba, Manuel de Falla, Isaak Albéniz, Augustin Barrios Mangoré művei; XX. századi szerzők: Leo Brouwer, Farkas Ferenc (EMB 6303), Villa-Lobos: Prelüdek, Choros nehézségi szintjén.

– Egy kamaramű; Vivaldi könnyebb versenyművei, Giuliani: Duo Concertante per flauto e chitarra, Joplin: Ragtime nehézségi szintjén.

A kamaramű kivételével a vizsganyagot kotta nélkül kell játszani.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és hangszertartás,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő mennyiségű és minőségű hangszer.

Legalább két darab kottatartó, két darab állítható lábzsámoly.

Félévenként egy hürkészlet.

Metronóm.

NÉPTÁNC TANSZAK

AZ ALAPFOKÚ NÉPTÁNCOKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

A néptánc közérthetősége révén felbecsülhetetlen mértékű segítséget jelent a kultúrák közti kapcsolatteremtésben és az egészséges emberi kapcsolatok kialakításában. Oktatása elősegíti néphagyományunk megismerését, tovább éltetését és újraalkotását, kulturális örökségünk megbecsülését. A kárpát-medencei táncagyomány sokszínűsége tükröződik vissza az alapfokú művészetoktatás tantervében. A tanórai keretek mellett fontos szerepet játszik a tánc színpadi megjelenítése is, amely egyrészt a művészi megtapasztalás élményét teszi lehetővé a tanulók számára, másrészt kulturális szerepvállalása révén a nagyközönség számára is hozzáférhetővé teszi táncos hagyományainkat.

A néptáncoktatás célrendszerében jelentős szemléletmód-változás következett be, középpontba került a tanulók technikai felkészültségének megalapozása, amely során alkalmassá válnak a különböző táncok újraalkotására, szabad és kötött formákban történő megjelenítésére. Előtérbe került a helyi táncanyag, táncagyomány tanításának elsődlegessége, amely végigkísérheti az egész oktatási folyamatot. Nagyobb szabadságot biztosít a pedagógus számára a képzés megtervezésében, ugyanakkor biztosítja az intézmények közötti átjárhatóságot. A spirális elrendezés elősegíti, hogy a különböző képességű tanulók a képzési szintek végére azonos módon rendelkezzenek az elvárt ismeretekkel, képességekkel, kompetenciákkal, megteremti az összevont osztályokban történő oktatás kereteit, lehetőségét.

A néptánc oktatása során a kulturális értékek közvetítése nem elsősorban a képességek függvénye, hanem a képességek fejlesztésének lehetséges színtere. Lehetővé teszi mindenki számára – beleértve a kisebbségeket valamint a hátrányos helyzetű gyermekeket is – az önkifejezés és azonosulás esztétikai útjának elérését, segítve ezzel a személyes kreativitás kibontakozását és az egyéniség fejlődését.

A KÉPZÉS STRUKTÚRAJA

Tantárgyak:

- Főtárgy:
 - Népi játék (1–2. előképző évfolyamon)
 - Néptánc (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Kötelező tantárgy:
 - Folklórismeret (3–6. alapfokú évfolyamon)
 - Tánc történet (9–10. továbbképző évfolyamon)
- Kötelezően választható tantárgyak az összevont osztályokban:
 - Folklórismeret
 - Tánc történet
- Választható tantárgyak:
 - Népi játék (1–2. előképző évfolyamon)
 - Néptánc (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon)
 - Népzenei alapismeretek (1–6. alapfokú és a 7–10. továbbképző évfolyamon)
 - Táncjelírás-olvasás (9–10. továbbképző évfolyamon)

A képzés ideje: 12 év

Évfolyamok száma: 12

Tanórak időtartama: 45 perc

Heti óraszám:

- Előképző 2 x 45 perc
- alapfok 5 x 45 perc
- továbbképző 5 x 45 perc

ÓRATERV

Tantárgy		Évfolyamok											
		Előképző		Alapfok						Továbbképző			
		1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	Népi játék	2	2										
	Néptánc			4	4	4	4	4	4	4	4	3	3
Kötelező tantárgy	Folklórismeret					1	1	1	1				
	Tánc történet											1	1
Kötelezően választható tantárgy	Folklórismeret			1*	1*								
	Tánc történet									1*	1*		
Választható tantárgyak	Népi játék	2	2										
	Néptánc									1*	1*		
	Népzenei alapismeretek			1*	1*								
	Táncjelírás-olvasás											1	1
Összesen		4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5

Összevont osztályok esetében:

- Alapfok 1.-2.-3. osztályok, Alapfok 2.-3. osztályok, Alapfok 2.-3.-4. osztályok összevonása esetén kötelező tantárgy (folklórismeret),

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Továbbképző 7.-8.-9. osztályok, Továbbképző 8.-9. osztályok, Továbbképző 8.-9.-10. osztályok összevonása esetén kötelező tantárgy (Tánc történet),
- Egyéb esetben választható tantárgy (Alapfok 1.-2. évfolyamon népzenei alapismeretek; Továbbképző 7.-8. évfolyamon néptánc).

* Nem összevont osztályok esetében:

- választható tantárgy (Alapfok 1.-2. évfolyamon népzenei alapismeretek; Továbbképző 7.-8. évfolyamon néptánc).

A NÉPTÁNCOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

A néptánc tanszak célja a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődés kialakítása és elmélyítése, hagyományaink, kulturális örökségünk továbbéltetése, a mozgáskultúra megalapozása és fejlesztése, a tánc, mint a közösségteremtés és közösségformálás lehetséges eszközének értelmezése.

Kiemelt kompetenciák a néptánc területén

Szakmai kompetenciák

A táncos képességek – készségek – jártasságok kialakítása és fejlesztése

A hagyományos népi játékmód ismerete

Korszerű szemléletmód kialakítása a népi kultúra–népélet összefüggő rendszerének értelmezéséhez

A tánc általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása

A zenéhez igazodó, alkalmazkodó táncos mozgás kialakítása

Az improvizáció és a táncszerkesztés törvényszerűségeinek, szabályainak az életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása

A térforma, stílusérzék és mozgásmemória fejlesztése, az alakzatok, formák gyakorlati alkalmazása

A táncokhoz kapcsolódó énekek, zenei kísérek, jellemző viseletek, szokások és a társasági táncélet alkalmainak megismerése

A színpad általános törvényszerűségeinek megismertetése

Előadói táncos magatartás kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően

A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése

Személyes kompetenciák

Az esztétikai érzék fejlesztése

A rendszeres és következetes kitartó munkára nevelés

Nyitottságra, valamint a múlt és a jelen értékeinek befogadására nevelés

Folyamatos ismeretbővítésen keresztül a szintetikus látásmódra való nevelés

A vizuális memória és a képzelőerő fejlesztése

A kreativitás és a testi–lelki állóképesség fejlesztése

A kommunikáció verbális és nonverbális módjainak alkalmazása

Társas kompetenciák

A közösségi alkotás öröme, a közösségi kultúra értékei iránti fogékonyság kialakítása

A másság elfogadásának képessége

Az önálló döntéshozatal képessége

Kezdeményező-készség, egyéni feladat– és szerepvállalás

A kapcsolatteremtő képesség fejlesztése

A szabálytudat kialakítása

A csoportnorma kialakítása

A segítő életmódra nevelés és a szociális érzékenység fejlesztése

A közösségi szemlélet kialakítása

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A környezet megővésének fontossága
Az egészséges életmód igénye

Módszerkompetenciák

Az ismeretbefogadás képességének fejlesztése
Az intelligens tudás megszerzésére irányuló igény kialakítása
Az összefüggések megértésére, a következtetések levonására irányuló fejlesztések
Az ismeretek alkalmazásának, újrafogalmazásának képessége
A kreatív alkotói folyamatokban való részvétel igényének kialakítása
A hatékony önálló tanulásra nevelés
Az alkalmazott tudás kialakítása, a képzés során elsajátított ismeretek alkalmazása más környezetben is
A tehetség azonosítása, tehetséggondozás, mentorálás, nyomon követés

TANANYAG

Népi játék

A képzés elemi szinten járuljon hozzá a tanuló szocializációs, kommunikációs készségének, kezdeményező készségének, kulturális tudatosságának, általános műveltségének fejlesztéséhez. Elsődleges feladat az önfelelt játék megvalósítása, a játékszabály megismerése, a játéköröm megélése.

Intézményünkben a művészetoktatás során kívánjuk településünk néphagyományait továbbörökíteni. A népi játék tantárgy keretében többségében helyi gyermekjátékokat oktatunk, szem előtt tartva a tantárgy képességfejlesztő funkcióját. Az előképző évfolyamok zárásakor bemutatott színpadi produkciók segítségével a közösség is megismerkedhet Földes még élő, vagy gyűjtésekből rekonstruált népi játékaival.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- Alapvető mozdulattípusok fejlesztése a játéktevékenység során:
 - lépés-futás-ugrás
 - nyitott és zárt pozíciók
- A ritmus–tér–térforma fogalmainak kialakítása
- Az ugrás és forgás technikai előkészítése
- A tanuló mozgáskészségének, önfegyelmének, kommunikációs képességének, éneklési készségének, játékbátorságának, szabálytudatának fejlesztése
- A közösségi érzés, a közösséghez tartozás tudatos kialakítása
- A verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának elősegítése
- A szocializációs folyamatok fejlesztése

Tananyag:

- A játékműveltség felmérése
- A népi játékokhoz szükséges mozgások, ritmusok, terek, térformák megismertetése
- Az alapvető mozdulattípusok
- Játéktípusok (sport–küzdő karakterű népi játékok, énekes–táncos gyermekjátékok)
- Népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok
- Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Irányok, alakzatok (előre–hátra, jobbra–balra, lent–főnt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban)
- Játékfűzések (Földes és környéke valamint a hajdúság játékkincséből)

Követelmények:

- A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, játékfűzéseket
- A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párvalasztásra, a szerepvállalásra, a játéktevékenységre

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- A mozgáskészség, alapvető kombinációs képesség fejlesztése a mozgás– és játéktevékenység során
- A ritmus–tér–térforma foglmainak alkalmazása a gyakorlatban
- Az ugrás és forgástechnika fejlesztése
- A játékműveltség, játékbátorság, szabálytudat, önfegyelem és kezdeményezőképeség fejlesztése
- A kommunikációs és éneklési képesség fejlesztése, a verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának kialakítása
- A kreatív játékos tevékenység valamint a mozgásos és verbális önkifejezés ösztönzése, a közösségépítés megvalósítása, a szocializációs folyamatok fejlesztése
- Színpadi bemutatkozásra való felkészülés rendjének elsajátítása (kisebb intézményi és községi rendezvényeken való részvétel során)

Tananyag:

- Az alapvető mozdulatípusok variációs lehetőségeinek valamint az ugrás típusainak megismertetése
- Az improvizációs tevékenység előkészítése, a játékkismeret bővítése
- Játéktípusok (sport–küzdő karakterű népi játékok, énekes táncos gyermekjátékok)
 - Hortobágyi eszközös játékok
- Népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok
- Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok)
- Irányok, alakzatok (előre–hátra, jobbra–balra, lent–főnt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban)
- Játékfűzések (Földes és környéke valamint a hajdúság játékkincséből)

Követelmények:

- A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket
- A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párvalasztásra, a szerepvállalásra és a játéktevékenységre a variációk során is.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök listája:

- 1 db tábla
- 1 db Magyarország néprajzi térkép
- Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal
- Videó– vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok
- Néprajzi kézikönyvek, lexikonok, videó és/vagy DVD filmek
- A tanulólétszámnak megfelelő, a tanévzáró bemutatókhoz szükséges, megfelelő népviseletek, lábbelik.

Néptánc

A néptáncoktatás tantervi programja lehetővé teszi a tanulók kompetenciaalapú fejlesztését. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenységek és művészetek iránt, fejleszti a kapcsolatépítést az emberekkel, az időgazdálkodást, fejleszti a tanulók megérző képességét, intuícióját, kreativitásukat, improvizációs képességüket, készségüket. Fejleszti a tanulók szocializációs, kommunikációs készségét, kezdeményező készségét, kulturális tudatosságát, általános műveltségét. Lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének, mozgáskultúrájának sokoldalú fejlesztésére, fizikai állóképességük, ügyességük, cselekvő biztonságuk, ritmusérzékük, hallásuk, tér- és formaérzékenységük fejlesztésére, gazdagítására.

Figyelembe veszi az egyéni adottságokat, az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat. Alkalmazkodik a helyi igényekhez és hagyományokhoz. Rugalmassága révén hozzájárul a speciális képzési rendszerekben, összevont osztályokban történő oktatás megvalósításához, lehetőséget teremt a különböző életkorban a képzésbe bekapcsolódó tanulók számára az életkornak megfelelő szintű képzés megvalósítására. Célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével, megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára az életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésére.

Az intézményben működő tánccsoportok lehetőséget biztosítanak a Földes szűkebb és tágabb régiójában megrendezésre kerülő rendezvényeken történő bemutatkozásra. A néptánc előadások számos olyan rendezvény programjában szerepelnek, melyek fő profilja nem a népi kultúra területe esik.

A táncelőadások a helyi előadásokon keresztül a község lakosságának szórakoztatását, más városokban (külföldön is) pedig Földes fiatalságának és kulturális értékeinek reprezentációját szolgálják.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ugrástechnikák fejlesztése, a népijáték–ismeret bővítése, az alapvető táncos alakzatok fogalmi rendszerének kialakítása és alkalmazása
- A ritmus–tér–térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban
- A játék központi szerepének megtartása
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A játékbátorság, a kezdeményezőkézség, az improvizációs készség, a ritmuskészség és a mozgáskoordináció fejlesztése
- Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tananyag:

- Táncelőkészítő gimnasztika
- Tánctechnika: alapvető mozdulatípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok
- Énekes–táncos népi gyermekjátékok: (szerepjátékok, párválasztó játékok) a páros tánc előkészítése
- Polgári táncok: páros és kiscsoportos formában táncolt énekes táncok a nyugati és középső dialektus területéről. Tánc közbeni szabályok alkalmazása.
- Táncgyakorlat:
 - Az ugrós és a csárdás tanítását előkészítő táncos mozdulatok megismertetése
 - Ugrós táncok előkészítése csoportos formában
 - Csárdás motívumok (egylépéses, kétlépéses, tovahaladó) csoportos formában
 - Eszközhasználat előkészítése (babzsák, karika, ugrálókötél, bot, üveg)
 - Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: népi gyermekjáték vagy népi gyermekjáték és tánc (ugrós etűd vagy polgári táncok)

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, 2/4-es lüktetés

Népi ének: a választott táncanyaghoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok, a nyugati és középső dialektusból választott polgári táncokhoz kapcsolódó dalok.

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései

Hagyományörzés: saját táncrégió gyermekjátékai és táncai. A térségben gyűjtött polgári táncok (gólyás tánc, táncos csúfolódók), hortobágyi kanásztánc alapmotívumai.

Követelmények:

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket és játékszabályokat, az ugrós és a csárdás technikai elemeit, a tánc közbeni eszközhasználatot. A tanuló legyen képes a játéktevékenységre, együttműködésre, feladatvállalásra, a tánctechnikai elemek alkalmazására, improvizációra, a rövid táncetűd folyamatainak felidézésére, koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ugrások különbözőségeinek, hasonlóságainak összevetése
- A fizikai kontaktus megteremtésének elősegítése
- A csárdás mozgáselemeinek előkészítése
- A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak felfedezése, alkalmazása
- Ritmus–tér–térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban
- A játékbátorság, a kezdeményezőkészség, az improvizációs készség, a ritmusérzék, a hallás, a ruganyosság, a térdhasználat, a kapcsolatteremtő képesség és az eszközhasználat fejlesztése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása

Tananyag:

- Táncelőkészítő gimnasztika

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lenthangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, eszközhasználat, csapások, gesztusok
- Énekes–táncos népi gyermekjátékok: a játékk ismeret bővítése, a játék központi szerepének megtartása, (szerepjátékok, párválasztó játékok) kör és páros tánc előkészítése
- Polgári táncok: páros és kiscsoportos formában táncolt énekes táncok az erdélyi dialektus területéről. Tánc közbeni szabályok alkalmazása.
- Táncgyakorlat:
 - Az ugrástechnikáknak, a súlyvétel lehetőségeinek, az ugrós táncelemeknek és az összekapaszkodási módoknak a megismertetése
 - Sárközi, mezőföldi vagy somogyi ugrós egyéni, páros és csoportos motívumok, táncfolyamatok
 - Sárközi, mezőföldi vagy somogyi eszközös táncok
 - Csárdás motívumok (egylépéses, kétlépéses) páros formában

Koreográfia: népi gyermekjáték és tánc és/vagy ugrós–eszközös táncok

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a duda, a hosszúfurulya

Népi ének: a Dunai táncdialektusból választott tánchoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok, az erdélyi dialektusból választott polgári táncokhoz kapcsolódó dalok.

Táncfolklorisztika: az ugrós tánc típus fogalma, formai lehetőségei, összekapaszkodási módok, a tánc típus főbb jellemzői.

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok

Hagyományörzés: a saját tánc régió gyermekjátékai és táncai

Követelmények:

A tanuló ismerje a tanult táncanyagot, az énekes táncos gyermekjátékok cselekményét, szövegét és dallamát, a tánc közbeni eszközhasználatot.

A tanuló legyen képes a közösségen belüli aktív tevékenységre, a tanult táncanyag újraalkotására, improvizációra, a tanult koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására, a tanórákon megfelelő fizikai és szellemi erőnléttel való részvételre.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A ritmus–tér–térforma fogalmának alkalmazása a gyakorlatban
- Az ritmikai, plasztikai, dinamikai fogalmak kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően
- Az ugrós tánc ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek, a táncszerkesztés elveinek és a táncok elnevezésének megismertetése az adott tájegység illetve funkció szerint
- A gesztusmozdulat fogalmának kialakítása
- Az eszközhasználat lehetőségeinek bővítése
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a nemi identitás erősítése

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag:

- Táncelőkészítő gimnasztika
- Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lenghangsúly–fenghangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros fogás, kargesztusok, térirányok gyakorlatai, csapások, gesztusok
- Énekes–táncos népi gyermekjátékok: a játékk ismeret bővítése, a játék központi szerepének megtartása (szerepjátékok, párválasztó játékok) a kör– és páros táncok előkészítése
- Táncgyakorlat:
 - Sárközi, mezőföldi vagy somogyi ugrós–eszközös táncok közül választott tánc elmélyítése, a tananyag bővítése
 - Hajdúsági csárdás (nagyiváni, nádudvari, mikepércsi csárdás) bevezetése
 - Hajdúsági verbunk (nagyiváni, tiszapolgári vagy derecskei verbunk) előkészítése, a választott verbunk és csárdás elemeinek, a jellegzetes összekapaszkodási módoknak a megismerése
 - Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ugrós–eszközös vagy a csárdás–verbunk táncanyagából

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a hangszerek funkciója, játékmódja, jellegzetes hangszer együttesek

Népi ének: a választott tánchoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Táncfolklorisztika: az ugrós tánc fejlődése, formái, a csárdás jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttér.

Részvétel a helyben megrendezésre kerülő táncalkalmakon (pl.: Kárpát Medencei Vőfélytalálkozó)

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései. Hortobágyi pásztorkultúra jellemző viseletei

Hagyományörzés: a saját táncrégió gyermekjátékai és táncai

Követelmények:

A tanuló ismerje a választott ugrós, verbunk és csárdás elemeit, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését.

A tanuló legyen képes az ugrós és eszközös ugrós valamint csárdás elemekből csoportosan és párban történő improvizációra, a tánc típus fogalmának meghatározására, a tájegységek, falvak földrajzi meghatározására.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A körtáncok technikai előkészítése
- A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei löktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerint a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag:

- Táncelőkészítő gimnasztika
- Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenghangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások, gesztusok (kar, láb)
- Táncgyakorlat:
 - Sárközi, mezőföldi vagy somogyi ugrós–eszközös táncok közül választott tánc elmélyítése, a tananyag bővítése
 - Hajdúsági csárdás (nagyiváni, nádudvari, mikepércsi csárdás) ismeretének bővítése, ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek megismertetése
 - Hajdúsági verbunk (nagyiváni, tiszapolgári vagy derecskei verbunk) bevezetése
 - Ismerkedés a Déli körtánc dialektussal
 - Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ugrós–eszközös vagy a csárdás-verbunk táncanyagából

Zenei ismeretek: a Tiszai dialektus jellegzetes hangszerei (cimbalom, klarinét, tekerő) parasztdanda, cigánybanda, a hangszerek funkciói, játékmódja, 4/4-es lüktetés, nyújtott ritmus, éles ritmus

Népi ének: a választott csárdásokhoz, verbunkokhoz és karikázókhoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Táncfolklorisztika: a csárdás fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere. Részvétel a helyben megrendezésre kerülő táncalkalmakon (pl.: Kárpát Medencei Vőfélytalálkozó)

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját tánc régió táncai (hajdúsági és hortobágyi táncok), beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is (földesi cigánytánc)

Követelmények:

A tanuló ismerje a választott ugróst, verbunkot és csárdást, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszerek jellemzőit, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését.

A tanuló legyen képes a tánc típus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Összefoglaló és rendszerező gondolkodás ösztönzése, összefüggések feltárása a tanult táncdialektus ismeretanyagán keresztül
- A mozgás közbeni éneklési készség fejlesztése
- A legényes és a forgós–forgatós táncok előkészítése
- A táncrend fogalmának kialakítása
- A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- A zenei kíséretmódok és a tánc összefüggéseinek feltárása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a dinamikai és stílusérzék fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerinti táncformálás, a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag:

- Táncelőkészítő gimnasztika
- Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenghangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, csapások gesztusok (kar, láb)
- Táncgyakorlat:
 - A legényes és a forgós–forgatós táncok előkészítése
 - Rábaközi, szigetközi, somogyi vagy sárközi csárdás bevezetése
 - Hajdúsági verbunk (nagyiváni, tiszapolgári vagy derecskei verbunk) ismeretének bővítése
 - Rábaközi (kónyi, szili) vagy szigetközi (bertóké) verbunk bevezetése
 - A Déli körtánc dialektus ismereteinek bővítése és az Északi körtánc dialektus bevezetése
 - Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: a választott karikázó énekes dallamai és azok jellemzői, sajátosságai, a periódus fogalma, a szinkópa ritmus

Népi ének: a tanult csárdásokhoz és körtáncokhoz kötődő dalok

Táncfolklorisztika: a verbunk fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, táncos magatartás. Részvétel a helyben és a régióban megrendezésre kerülő táncalkalmakon, versenyeken (pl.: Kárpát Medencei Vőfélytalálkozó).

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját tánc régió táncai (hajdúsági és hortobágyi táncok), beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is (földesi cigánytánc, bihari és békési román táncok)

Követelmények:

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A tanuló ismerje a tánc típus, táncrend fogalmát, a Dunai és Tiszai táncdialektus választott táncait, a tanult koreográfiákat, a népdalok szövegét, dallamát, a hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését, a jellegzetes falvakat. A tanuló legyen képes a tánc típus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az összefoglaló és rendszerező gondolkodás valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú évfolyamok ismeretanyagán keresztül
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése
- A vizsgahelyzetre való felkészítés

Tananyag:

- Táncelőkészítő gimnasztika
- Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrás típusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenthangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások gesztusok (kar, láb)
- Táncgyakorlat:
 - A legényes és a forgós–forgatós táncok előkészítése
 - Az ugrós és eszközös ugrós táncok (sárközi, mezőföldi, somogyi) ismételése, táncismeret bővítése
 - A csárdások (hajdúsági csárdás és a választott Nyugati dialektushoz tartozó csárdás) ismételése, táncismeret bővítése
 - A verbunkok (hajdúsági verbunk és a választott Nyugati dialektushoz tartozó verbunk) ismételése, táncismeret bővítése
 - A körtáncok ismételése, táncismeret bővítése
 - Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: a tanult tájegységek jellegzetes népi hangszerei és zenei együttesei, a dúvő és az esztam kíséret jellemzői, tánc típusok és kíséret módok

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismételése, bővítése

Táncfolklorisztika: az ismert táncok jellemző vonásai, a tánc típusok, táncalkalmak, táncos magatartás. Részvétel a helyben és a régióban megrendezésre kerülő táncalkalmakon, versenyeken (pl.: Kárpát Medencei Vőfélytalálkozó).

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját tánc régió táncai (hajdúsági és hortobágyi táncok), beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is (földesi cigánytánc, bihari és békési román táncok)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Követelmények:

A tanuló ismerje az alapfokú évfolyamokon elsajátított táncokat, a tanult koreográfiákat, a tanult zenei, folklorisztikai, földrajzi jellemzőket.

A tanuló legyen képes a tanult ismeretek megfogalmazására, az önálló táncos megjelenítésre, improvizációra, a megfelelő táncos magatartás színpadi megjelenítésére, az alapfokú művészeti vizsga követelményeinek teljesítésére.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- Az ugrósok, ügyességi táncok, körtáncok, csárdások és a verbunkok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint
- A tájegységek táncaihoz kötődő alapvető földrajzi, történelmi, zenei, táncfolklorisztikai ismeretek összefüggéseit
- A táncszerkesztés elveit, a jellemző összekapaszkodási módokat
- A tájegységre jellemző öltözködési, viselethordási szabályokat
- A ritmikai, plasztikai, dinamikai törvényszerűségeket és azok alkalmazását a gyakorlat során
- A színpadi törvényszerűségeket.
- A koreográfiák folyamatait, az alakzatok, térformák gyakorlati alkalmazását
- A táncalkalmaknak megfelelő magatartás– és viselkedésmódokat

A tanuló legyen képes:

- Az egyéni és csoportos improvizációra, a testtudat fenntartására, az eszközhasználatra, a tudatos színpadi megjelenésre, a táncfolyamatok mozgásemlékezetére, a viseletek tánc közbeni használatára, viselésére, a táncos magatartás és partnerkapcsolat kialakítására
- A megszerzett ismeretekről beszélni
- A térben történő eligazodásra, a zenei löktetésrendhez, zenei egységekhez való igazodásra, ismerje és a gyakorlatban is tudja alkalmazni az alakzatokat, térformákat
- A képzés során elsajátított ismeretek alkalmazására más környezetben is
- A környezet értékeinek megőrzésére, gyarapítására, a környezettudatos magatartásra
- A közösségi szerepvállalásra, önálló feladatvállalásra
- A másság elfogadására, a csoporttagok egymással való aktivitására
- Olyan szokások, tevékenységek kialakítására, amelyek az egészséges életvitelt segítik elő

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei:

A vizsga gyakorlati vizsgából áll

A vizsga tantárgya és időtartama:

Néptánc

Csoportban 5–10 perc

Egyénenként illetve párban: 2–3 perc

A vizsga tartalma:

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Koreográfia: a szaktanár által meghatározott egy vagy két tanult koreográfia (koreográfia részlet, folyamat) csoportos bemutatása
- Improvizáció: A három táncdialektusból választott, a helyi tantervben szereplő tájegységek tanult táncaiból a nemének megfelelő szerepben kettő előadása kis csoportban (maximum 3 pár) illetve egyéni vagy párban. Az egyiket a vizsgázók, a másikat a vizsgáztatók választják – a két tánc ne legyen ugyanabból a dialektusból

A vizsga értékelése

- Csoportban: a koreográfia ismerete, együttműködés a partnerekkel, színpadi jelenlét
- Egyénileg: a tanult táncanyag tudatos alkalmazása az improvizáció során, a táncos mozgás és a zene illeszkedése, a partneri kapcsolat, páros viszony kialakítása

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az egyensúlyviszonyok szerepének felismertetése, a tartás–ellentartás jelentőségének tudatosítása
- A forgás technikai megvalósítása a különböző lábforészekon
- Az erdélyi táncokra jellemző partnerkapcsolat kialakítása tánc típusonként
- A tánc tétel funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A tánc stílusok jellemző vonásainak megismertetése, a táncszók tánc közbeni alkalmazása, a táncok stílusos megjelenítésének elősegítése
- Az önálló tánc szerkesztési gyakorlat, az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a fizikai erőnlét fejlesztése
- A sajátos egyéni karakter kialakításának ösztönzése, a táncos elemek ritmikai, plasztikai, dinamikai különbségeinek megvalósítása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, táncához való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

- Tánc előkészítő gimnasztika
- Tánc technika: magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok kialakítása és fejlesztése, térben való használata
- Tánc gyakorlat:
- Az alapfokon tanult táncok ismétlése, a tánc ismeret bővítése
- Az Erdélyi dialektus területéről kiválasztott táncrend, az alapfokon előkészített legényesre és forgós–forgatós párosra építve:
 - Széki csárdás és magyar, sűrű és ritka tempó
 - Vagy
 - Sóvidéki forgatós és szökös, verbunk
 - Vagy
 - Küküllő menti csárdás és szökő, pontozó

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Vagy

Kalotaszegi csárdás és szapora, legényes

Vagy

Felcsíki csárdás, cepper, polgári táncok, verbunk és féloláhos

Vagy

Az Erdélyi dialektus más területeiről származó forgós-forgató karakterű páros tánc és a terület jellemző szóló táncok.

- A pontszerkezet, a táncot kísérő kiegészítések és azok funkcióinak megismertetése
- A forgás és forgatás módjaitak megismertetése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: ardeleana–kolomejka típusú dallamok, a periódus szerkezete, záratok, félzáratok, a zene és tánc kapcsolata, a „jajnoták” szerkezete és jellemzői, aszimmetrikus löktetés

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése, táncbéli kiáltások, táncszók

Táncfolklorisztika: az Erdélyi dialektus táncai, tánc kultúrája, táncalkalmak, a táncrend, a tánc ház szerepe, az adatközlők megismerése. Részvétel a helyben és a régióban megrendezésre kerülő táncalkalmakon, versenyeken, táncházakban (pl.: Kárpát Medencei Vőfélytalálkozó).

Viseletek: jellemző viselet darabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját tánc régió táncai (hajdúsági és hortobágyi táncok), beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is (földesi cigánytánc, bihari és békési román táncok)

Követelmények:

A tanuló ismerje az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat. A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, újraalkotására, a tanult koreográfiák bemutatására, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítására.

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ismeret elmélyítése, bővítése
- A forgástechnika fejlesztése különböző lábfordásokon
- A páros forgás és forgatás technika fejlesztése
- A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása
- Az önálló tánc szerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadói készség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, sajátos egyéni karakter kialakítása
- A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás- és ugrókészség fejlesztése
- A tánc tétel funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein
- A táncszók ismerete és alkalmazása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, táncához való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag:

- Táncelőkészítő gimnasztika, az alapfok tananyagának megfelelően
- Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata
- Táncgyakorlat:
 - Az Erdélyi dialektus területéről kiválasztott táncrend tananyagának bővítése
 - A Dunai dialektus területéről kiválasztott táncrend, az alapfokon szerzett ismeretek felhasználásával, rendszerezésével
 - Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga
 - Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: az erdélyi táncok kísérő hangszerei, zenekari felállások, jellegzetes éneklési stílusok, hajnalozó dallamok

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése

Táncfolklorisztika: az Erdélyi dialektus táncai, tánc kultúrája, táncalkalmak, a táncrend, a tánc ház szerepe, az adatközlők megismerése. Részvétel a helyben és a régióban megrendezésre kerülő táncalkalmakon, versenyeken, táncházakban (pl.: Kárpát Medencei Vőfélytalálkozó).

Viseletek: jellemző viselet darabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései.

Hagyományörzés: a saját tánc régió táncai (hajdúsági és hortobágyi táncok), beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is (földesi cigánytánc, bihari és békési román táncok)

Követelmények:

A tanuló ismerje a tanult táncokat, újraalkotásuk módját, az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítását.

A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, a tanult koreográfiák bemutatására, a stílusos előadásmód megvalósítására.

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ismeret elmélyítése, bővítése
- A forgástechnika fejlesztése különböző lábförészekben
- A páros forgás és forgástechnika fejlesztése
- A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása
- Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadói készség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, a sajátos egyéni karakter kialakítása
- A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás- és ugrókészség fejlesztése
- A tánc tételek funkcióinak, megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A táncok, stílusok jellemző vonásainak ismerete, a táncszók ismerete és alkalmazása
- A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchoz való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag:

- Táncelőkészítő gimnasztika, az alapfok tananyagának megfelelően
- Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata
- Táncgyakorlat:
 - Az Erdélyi táncdialektus tananyagának bővítése
 - A Tiszai táncdialektus területéről kiválasztott táncrend az alapfokon szerzett ismeretek felhasználásával, rendszerezésével
 - Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: erdélyi jellegzetes hangszerek, hangszer együttesek (hegedű, ütőgardon, koboz), az aszimmetrikus lüktetésű táncok kíséretmódja

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése

Táncfolklorisztika: az Erdélyi dialektus táncai, tánc kultúrája, táncalkalmak, a táncrend, a tánc ház szerepe, az adatközlők megismerése. Részvétel a helyben és a régióban megrendezésre kerülő táncalkalmakon, versenyeken, táncházakban (pl.: Kárpát Medencei Vőfélytalálkozó).

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései.

Hagyományörzés: a saját tánc régió táncai (hajdúsági és hortobágyi táncok), beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is (földesi cigánytánc, bihari és békési román táncok).

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A tanult táncanyag elmélyítése, bővítése, az egyes tánc tétel funkciójának megismertetése
- Az összefoglaló és rendszerező, elemző gondolkodás valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú és a továbbképző évfolyamok ismeretanyagán keresztül
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése
- Az egyéni tánc stílus kialakítása, a táncok újraalkotása
- Az eredeti filmekről történő tánc tanulás szabályainak megismertetése, gyakorlati alkalmazása
- A vizsgahelyzetre való felkészítés
- Az önálló ismeretszerzés ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tananyag:

- Táncelőkészítő gimnasztika, az alapfok tananyagának megfelelően
- Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata
- Táncgyakorlat:
 - az ismert táncrendek tananyagának bővítése, összegzése, rendszerezése

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: a zenei ismeretek összefoglalása, rendszerezése

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése

Táncfolklorisztika: az Erdélyi dialektus táncai, tánc kultúrája, táncalkalmak, a táncrend, a tánc ház szerepe, az adatközlők megismerése. Részvétel a helyben és a régióban megrendezésre kerülő táncalkalmakon, versenyeken, táncházakban (pl.: Kárpát Medencei Vőfélytalálkozó).

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései.

Hagyományörzés: a saját tánc régió táncai (hajdúsági és hortobágyi táncok), beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is (földesi cigánytánc, bihari és békési román táncok).

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után:

A tanuló ismerje Az ugrósok, eszközös táncok, körtáncok, karikázók, páros táncok, férfitáncok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint. A táncdialektusok és tájegységek, tánc típusok és táncrendek fogalmát és összefüggéseit. A stílusjegyek, a színpadi törvényszerűségek, a ritmikai, plasztikai, dinamikai szabályszerűségek alkalmazását a gyakorlatban.

A tanuló legyen képes a testtudat fenntartására, a táncok improvizatív bemutatására, a kollektív és az individuális táncok tudatos megformálására, a táncalkalmaknak és a nemi identitásnak megfelelő magatartásmód tudatos megjelenítésére, a táncok egyéni, stílusos megjelenítésére, a táncos partnerkapcsolat megvalósítására a tájegységnek, tánc típusnak megfelelően.

A szakmai nyelvezet alkalmazására, a képzés során elsajátított szókinész tudatos alkalmazására a mindennapi életben, a kommunikációra, véleménynyilvánításra, az érdeklődés, a szakmai ismeretszerzés fenntartására, az intelligens tudás megszerzésére.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei:

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A vizsga tantárgya és időtartama:

Néptánc, 8–10 perc

A vizsga tartalma:

helyi tantervben meghatározott tájegységek táncrendjeiből a szaktanár állít össze tételsort

A tételsor legalább négy táncrendet tartalmaz, melyből a vizsgázó a nemének megfelelő szerepben improvizál

Először a kihúzott tétel szerint, majd a vizsgázó által szabadon meghatározott táncrend szerint kell a táncokat bemutatni

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A tájegység táncrendjén kívül ismerniük kell még a tánc típusok nevét, a kísérő zenekari felállást, a jellegzetes viseleteket

A vizsga értékelése:

- a táncrend ismerete, stílusos előadása,
- a tánc szerkezetének ismerete az improvizáció során,
- a tánc ritmikai, dinamikai, plasztikai megformálása,
- a táncos mozgás és a zene illeszkedése,
- a táncrendhez kapcsolódó táncfolklorisztikai ismeretek

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Folklórismeret

A konkrét népszokások megismertetésén keresztül a tanulók előtt fel kell tárni a néphagyomány ünnepi rítusainak formai és tartalmi összetevőit, megjelenését. Világítson rá a hagyomány folyamatosan változó természetére, egykori történeti rétegeire, eredetére. Tegye élményszerűvé a jeles napok és ünnepi szokások megismerését. Aktualizálja az emberi élet fordulóihoz fűződő hagyományokat, szokásokat. A gyermekjátékok és táncok táji és történeti megismertetésével a gyakorlati képzésben elsajátított ismeretek rendszerezéséhez nyújtson segítséget.

Alapfokú évfolyamok

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- A játék– és táncalkalmak szerepének megismertetése a faluközösség és az egyén életén keresztül, a kommunikációs képesség, verbális kommunikáció, szocializációs készség, közösségérzet, a tér– és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

Tananyag:

- A gyermekkorhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, jeles napok és ünnepi szokások megismertetése:
 - Gyerekszületés, gyermekkor
 - Jóslo praktikák a gyermek születése előtt
 - Komatál hagyománya
 - Keresztelő
 - A gyermek befogadása, helye a családban és a falu társadalmában
 - Az anya avatása
 - Munkára nevelés, gyermekmunka
- A gyermekek játékalkalmai és táncalkalmai
 - A munkavégzéshez kötődő játékalkalmak (libalegeltetés, kalákamunkák)
 - A játszó helyszíne, időpontja, a falu társadalmi életében betöltött szerepe
 - A tánc tanulása
 - Gyermeklakodalmas (a felnőttek világának – szokások, táncok, zenei kultúra – tanulása)
 - A gyerekek táncalkalmai (kukoricabál, pulyabál, aprók tánca, serketánc)
- Az évkör ünnepi gyermekszemmel
 - Szent Miklós napja
 - Jézus születésének története
 - Óévbúcsúztató és évkezdő szokások
 - Szent Balázs napja, Balázsjárás
 - Szent Gergely napja, Gergelyjárás
 - Húsvét vasárnapjának és hétfőjének szokásai
 - Pünkösdi királynéjárás

Követelmények

A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a gyermekkor jeles eseményeit, játék– és táncalkalmait.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet és a tér– és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

Tananyag:

- A tanuló előző évben megszerzett ismereteinek elmélyítése, bővítése
- A legényélethez, leányélethez, párválasztáshoz, lakodalomhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, rituális cselekmények, jeles napok és ünnepi szokások megismertetése
 - A táncalkalmak jelentőségének megismertetése a párválasztás során
 - Legényélet, leányélet, párválasztás, lakodalom
 - Munkavégzés a serdülő korban
 - Legényavatás, leányavatás
 - Udvarlási szokások, szerelmi élet, és azok szinterei
- Szokásjogok a paraszti társadalomban
 - Leánynéző, háztűznéző, hozomány
 - Leánykérés, eljegyzés, jegyajándék
 - Lakodalmi előkészületek
 - Lakodalmi tisztségviselők, feladatok
 - Lakodalmi szokások, rítusok
- Legények és lányok játék– és táncalkalmai
 - A fonó helyszíne, szerepe a párválasztásban, társas kapcsolatokban
 - Fonójátékok, tánc a fonóban (hangszerek, tánc kíséret)
 - Böjti időszak (tavaszköszöntő játékok és a böjti karikázó)
 - Bálok időpontja, helyszíne, bálrendezés
- Lányok és legények szerepe a kalendáris szokásokban
 - Luca kettős alakja
 - Betlehemezés
 - Farsangi szokások
 - A nagyhét eseményei
 - A húsvéti tojás jelentése és díszítésének különböző technikái
 - Pünkösdi királyválasztás
 - Májusfaállítás
 - Nyári napforduló szerepe, Szent Iván napi szokások

Követelmények:

A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a leányélet, legényélet jeles eseményeit, táncalkalmait, a párválasztás szokásait, a lakodalom menetének, szereplőit.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- A táncalkalmak szerepének változásai és a változások okainak feltárása
- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet valamint a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

Tananyag:

- A tanuló előző évben megszerzett ismereteinek elmélyítése, bővítése
- A rituális cselekmények szerepe, a felnőtt- és öregkorhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, a jeles napok és ünnepi szokások megismertetése
- Felnőttek, idősek és az elbúcsúztatás szokásai
 - Paraszti munka, munkaszervezés
 - Az idősek társadalmi szerepe a paraszti társadalomban
 - Előjelek, jóslások, hiedelmek
 - A haldoklóval, a halottal kapcsolatos szokások
 - Virrasztás, temetés, siratás
 - A halotti tor
 - Fejfák, keresztek
 - Mindenszentek napja
 - Halottak napja, megemlékezés a halottakról
- A házasok táncalkalmai
 - Táncalkalmak a családi eseményeken (keresztelő, lakodalom)
 - Táncalkalmak a farsangban (házasok bálja, batyusbál)
 - Asszonyok multságai (asszonyfarsang, lakodalmi kontyoló)
 - Férfiak multságai (pincézés, tejbemérés)
- Felnőttek az évkör ünnepein
 - Disznótorok ideje (alakoskodás, adománykérés)
 - A regölés (időpontja, jelmezek, hangszerek, szereplők)
 - Szent György napja
 - Virágvasárnap
 - A húsvéti ételek jelképrendszere
 - Fehérvasárnap
 - Aratás és a hozzá kapcsolódó szokások
 - Szent István napja, új kenyér ünnepe
 - Szüret, szüreti felvonulások, alakoskodás
 - Szent Mihály napja
 - Dömötör napja, Vendel napja

Követelmények:

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a felnőtt- és időskor jeles eseményeit, szokásait, a különböző életkorokhoz kapcsolódó táncalkalmakat, azok szerepét.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- Az elméleti tananyag és az eddig tanult táncanyagok közötti összefüggések megfogalmazása
- A tananyagban meghatározott régi- és új stílusú táncrétegek jellemzőinek, a táncdialektusok elhelyezkedésének, földrajzi meghatározásának megismertetése
- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet valamint a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

Tananyag:

Táncfolklorisztika

- A régi táncréteg jellemzői
 - Körtáncok
 - Középkori táncagyomány, lánc- és körtáncok
 - Énekes női körtáncok helye és szerepe a tánc kultúrában
 - Eszközös pásztortáncok
 - Kanásztánc, pásztortánc
 - Pásztorbotoló, cigánybotoló
 - Ugrós-legényes tánc típus
 - Ugrós táncok (szóló, csoportos és páros formák, helyi sajátosságok)
 - Erdélyi legényes táncok
 - Küzdő karakterű páros táncok
 - Forgós-forgató páros táncok
 - Reneszánsz táncagyomány, forgós-forgató páros táncok
 - Lassú tempójú páros táncok
 - Mérsékelt és gyors tempójú páros táncok
 - Az új táncréteg jellemzői
- Az új táncréteg jellemzői
 - Verbunk
 - A szóló verbunk
 - Szabályozott szerkezetű verbunkok
 - Csárdás
 - A csárdás tagolódása (lassú és friss, valamint csendes, csárdás, ugrós)
 - Körcsárdás, hármas csárdás
 - A dialektusok meghatározása, elhelyezkedése, jellemzői
 - Dunai dialektus
 - Tiszai dialektus
 - Erdélyi dialektus
- A tanult táncanyagok elhelyezése a nagy dialektusterületekben

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Követelmények:

A tanuló ismerje a régi és az új táncrétegbe tartozó tánc típusokat, a főbb jellemzőiket, a tanulmányok során megtanult táncok földrajzi elhelyezkedését, dialektusait.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- A folklór, mint történeti hagyomány sajátosságait, az egyes jeles napok időpontját, a jeles napok vallási, hiedelmi funkcióját, magyarázó történetét
- A hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait, a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket, s a hozzájuk fűződő mondákat, a parasztság hiedelemvilága főbb szereplőit, funkcióit

A tanuló legyen képes:

- A rítuscselekmények szövegeinek és tartalmának értelmezésére és használatára, a szakkifejezések, a megszerzett ismeretek alkalmazására, a tér–idő összefüggéseinek felismerésére
- A paraszti társadalom erkölcsi és viselkedési normáinak megítélésére, értékeinek elfogadására
- Az önálló ismeretszerzésre, az elméleti ismeretek alkalmazására a mindennapi életben
- A magyar folklórhagyományokat a nemzettudat részeként értelmezni
- Az azonosságok és különbségek felismerésére a hazai és egyetemes folklórban

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei:

A vizsga írásbeli vagy szóbeli vizsgarészből áll

A vizsga tantárgya és időtartama:

Folklórismeret

Írásbeli: 30 perc

Szóbeli: 5 perc

A vizsga tartalma:

- A vizsga anyaga a helyi tanterv alapján a szaktanár által összeállított folklórismereti témakörökből áll
- Az írásbeli vizsga feladatlapja különböző típusú, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz
- A szóbeli vizsgán a tanulók egy tétel kihúzása után önállóan számolnak be tudásukról

Témakörök:

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Jeles napok
- Munkavégző ünnepek
- Az emberélet fordulói
- Táncdialektusok
- A régi és új táncréteg tánc típusai

A vizsga értékelése:

Írásbeli vizsga

- A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák
- Az osztályzatra a pontok alapján a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá

Szóbeli vizsga

- A tanuló feleletének tartalmi és formai szempontok alapján történő értékelése
 - Az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá

Tánc történet

A tantárgy járuljon hozzá saját tánc kultúránk történetének megismeréséhez, a magyarságtudat erősítéséhez, a tanulók kommunikációs készségeinek fejlődéséhez, a más népek kultúrája iránti érdeklődés felkeltéséhez, a tantárgyhoz tartozó terminológiák használatához, igényes képi és hanganyag megismeréséhez, a tánc művészet iránti érdeklődéshez, az arra fogékony közízlés fejlesztéséhez.

Továbbképző évfolyamok

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- Az egyetemes tánc történet kronológiai rendjén keresztül a történelmi összefüggések felismertetése
- A tánc történet szempontjából kiemelkedő események, alkotók megismertetése és meghatározó műveik elemzése során a komplex látásmód kialakítása és fejlesztése
- Stílusérzék, logikus gondolkodás valamint a tánc műfajok iránti érzékenység fejlesztése
- Más népek tánc hagyományainak megismerésére, több tánc műfaj befogadására, a kulturált szórakozás elsajátítására valamint a saját tapasztalatainak gyarapítására ösztönözze a tanulót

Tananyag:

- Tánc történeti alapfogalmak: köznapi és művészi mozgás, közhasznú és művészi tánc
- Az őskor tánc élete: vallási szertartások, rítusok, ábrázoló táncok
- Az ókori kultúrák közül az egyiptomi, a japán és a görög tánc kultúra
- A középkor tánc kultúrája: tánc és a vallás kapcsolata, misztériumjáték, jokulátorok
- A reneszánsz ember eszménye, a magyarországi reneszánsz, Mátyás király udvartartásának tánc kultúrája
- A barokk kialakulás és hatása Európa művészetére, XIV. Lajos, a barokk mesterei
- A cselekményes balett kialakulása, Noverre munkássága
- A jezsuita színházak szerepe a színpadi tánc történetében
- A balett megjelenése Magyarországon – „Eszterházy esték”

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A romantika hatása Európa táncéletére
- A reformkori magyar „színpadi” táncművészet, paraszti táncok – Körmagyar
- A legjelentősebb szaklapok, kiadványok, szakkönyvek, a táncos helyszínek és események megismertetése a tanulókkal

Követelmények:

A tanuló ismerje az egyetemes tánc történet során a művészeti ág fejlődésében jelentős szerepet betöltött eseményeket, helyszíneket, műveket.

A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, illetve önálló gondolatok megfogalmazására egy tánc koreográfia kapcsán.

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- A XX. századi táncművészet jelentősebb állomásainak, a műfajok közti átjárhatóság lehetőségeinek felismertetése
- A tánc ház-mozgalom kialakulásának és napjainkban betöltött szerepének felismertetése
- Az egyéni látásmód, stílusérzék, logikus gondolkodás valamint a táncműfajok iránti érzékenység nyitottság, befogadó készség fejlesztése
- A kulturált szórakozás igényének kialakítása, a saját tapasztalatszerzés ösztönzése

Tananyag:

- Tánc történeti alapfogalmak: a konkrét és elvont jelleg a művészetben, a művészi mozgás fajtáinak esztétikája
- A XX. század elejének táncművészeti újításai Amerikában (Isadora Duncan), hatásuk Európa táncéletére
- A XX. századi magyar mozdulatművészet megújítói
- A színpadi néptánc kialakulása: Gyöngyösbokréta
- Hajdú-Bihar megye kiemelkedő együttesének kortárs munkássága, színpadi előadásainak elemzése
- A tánc ház-mozgalom kialakulása, hatása a mai táncművészetre
- A táncos szakma jelentősebb szervezetei, oktatási intézményei, országos rendezvényei
- A legjelentősebb szaklapok, kiadványok, szakkönyvek megismertetése a tanulókkal, melyek nyújtásnak segítséget az év végi vizsgára való felkészüléshez

Követelmények

A tanuló ismerje a XX. századi magyar táncművészet jeles képviselőit, meghatározó műveiket, a színpadi néptáncművészet fontos fordulópontjait, a tánc ház-mozgalom legfontosabb eseményeit, rendezvényeket, egyesületeket, szakmai szervezeteket, oktatási intézményeket.

A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, gondolatainak megfogalmazására egy táncmű, koreográfia kapcsán, a tánc történet fordulópontjainak megnevezésére, a tánc műfajainak elkülönítésére, a terminológia helyes használatára.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

Az egyetemes tánc történet során a művészeti ág fejlődésében jelentős szerepet betöltött eseményeket, helyszíneket, műveket, a magyar táncművészet jeles képviselőit, meghatározó műveiket, a színpadi

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

néptáncművészet fontos fordulópontjait, a táncház–mozgalom legfontosabb eseményeit, az országos rendezvényeket, egyesületeket, szakmai szervezeteket, oktatási intézményeket.

A tanuló legyen képes:

Néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, gondolatainak megfogalmazására egy táncmű, koreográfia kapcsán, a tánc történet fordulópontjainak megnevezésére, a tánc műfajainak elkülönítésére, a terminológia helyes használatára.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei:

A vizsga írásbeli vagy szóbeli vizsgarészből áll

A vizsga tantárgya és időtartama:

Tánc történet

Írásbeli: 30 perc

Szóbeli: 5–10 perc

A vizsga tartalma:

- A vizsga anyaga a helyi tanterv alapján a szaktanár által összeállított tánc történet témakörökből áll
- Az írásbeli vizsga feladatlapja különböző tartalmú, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését valamint a problémamegoldást ill. értelmező választ igénylő feladatokat tartalmazza
- A szóbeli vizsgán a tanulók egy tétel kihúzása után önállóan számolnak be tudásukról

Választható témakörök:

- Az őskor táncművészete
- A középkor jellemző táncformái
- A reneszánsz és barokk kor táncélete
- A romantika
- A reformkor táncélete
- A XX. század táncélete
- Gyöngyösbokréta mozgalom
- Hazánk jeles alkotói és műveik
- A táncos szakma jelentősebb szervezetei, oktatási intézményei, országos rendezvényei

A vizsga értékelése:

Írásbeli vizsga

- A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák
- Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá

Szóbeli vizsga

- A tananyag tartalom elsajátításának mértéke
- Az összefüggések ismerete
- A szakmai kommunikáció fejlettsége
- Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Népzenei alapismeretek

A népzenei alapismeretek tanításának célja, hogy a néptánc tantárgyon belül elsajátított zenei ismeretek kibővítésével járuljon hozzá a tanulók népzenei neveléséhez. Mutasson rá a tánc a zene az ének egységére, összefüggéseire. Világítson rá a hangszeres népzene és a tánc összefüggéseire, nyújtson élményszerű ismereteket a jellegzetes népi hangszerekről, hangszer-együttesekről, zenekarokról. Segítse elő a komplex látásmód kialakulását, az elemző gondolkodást, az összefüggések felismerését.

A közösségi éneklés élménye és hangulata erősítse az összetartozás érzését. A tantárgy tanítása során a gyakorlati megközelítés, az élményszerzés dominál, amelynek eszközei a hangszerek bemutatása, zenehallgatás, zenefelismerés, bemutatás.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- Az énekhang technikai adottságainak a légzés, a vokális hangzók, hangterjedelem fejlesztése
- A zenei képességek a hallás, intonálás, ritmusérzék, az egyszerű, érthető és kifejező szövegmondás képességének, a népdalok memorizálási képességének fejlesztése.
- Az ének és tánc egységének felismertetése, a tánc közbeni éneklés követelményeinek megismertetése
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő népdalokon keresztül a 2/4-es lüktetésrend hangsúlyainak érzékeltetése, felismertetése
- Az éneklés közösségi élményének, örömeinek felfedezése, megélése

Tananyag:

- Negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok
- A 2/4-es zenei lüktetés
- D–r–m dallamagú népi játék dallamok, népdalok
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
- A választott dallamok csoportos megszólaltatása
- Népi hangszerek: idiofon hangszerek

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszer jellemzőit.

A tanuló legyen képes a népdalok csoportos bemutatására, a kezdőhanghoz történő igazodásra, a ritmusértékek, ritmusképletek gyakorlati alkalmazására.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- Az énekhang technikai adottságainak a légzés, a vokális hangzók, hangterjedelem fejlesztése
- A népi éneklési technika kialakítása
- A zenei képességek a hallás, intonálás, ritmusérzék, az egyszerű, érthető és kifejező szövegmondás képességének, a népdalok memorizálási képességének fejlesztése
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő népdalokon keresztül a 2/4-es lüktetésrend hangsúlyainak érzékeltetése ének és tánc közben egyaránt

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A tánc közbeni éneklés kritériumainak, a dallamívek megformálási szabályainak megismertetése, megvalósítása a gyakorlat során. A karikázó dalok éneklésének fejlesztése, bővítése
- Az előéneklés szabályainak, az előénekeshez történő igazodás technikájának elsajátítása, fejlesztése
- A közösségi éneklés élményének, örömeinek felfedezése, nagyobb és kisebb létszámú csoportokban egyaránt

Tananyag:

- A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok
- A 2/4-es zenei lüktetés
- A dudaritmus
- A kanásztánc ritmus
- 5–6 hangterjedelmű dallamok
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok
- A választott dallamok csoportos, kiscsoportos megszólaltatása
- Az előénekes feladata és funkciói, a bekapcsolódás módja
- Népi hangszerek: duda

Követelmények:

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszer jellemzőit.

A tanuló legyen képes a népdalok csoportos, kiscsoportos bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, a tanult dal előéneklésére, az előénekeshez történő bekapcsolódásra.

Táncjelírás-olvasás (Kinetográfia)

A képzés járuljon hozzá a mozdulatok tudatos időbeli, (ritmikai) térbeli, (plasztikai) erőfokbeli (dinamikai) elemzéséhez, a testtudat, a mozgáskoordináció kialakításához, a magyar néptánc táncjelírással közölt folyamatainak megismeréséhez, egyszerű motívumok, motívumsorok lejegyzéséhez.

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A mozdulatelemzés három alaptényezője (plasztika, ritmika, dinamika), összefüggéseinek feltárása
- A mozdulattípusok három leggyakoribb fajtája (lépés, ugrás, gesztusok) valamint a helyzettípusok fogalmának értelmezése
- A mozdulatok elemzésének módjának, a táncjelírás alapfogalmainak (vonalrendszer, irányok) rögzítése, a tanult mozdulat- és helyzettípusok jelölési rendszerének megismertetése
- A mozdulatanalizáló képesség, a mozgáskoordináció, a tér-, ritmus és dinamikai érzék, a testtudat fejlesztése

Tananyag

- A tánc tagolódása: fázis, motívum, motívumfűzés
- A mozdulatelemzés három alaptényezője (plasztika, ritmika, dinamika) és azok összefüggései

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A táncjelírás alapfogalmai (vonalrendszer, irányok) és alkalmazásuk
- A mozdulat típusai (lépés, súlyt hordó láb mozgása, gesztus, ugrás) és jelölése
- A helyzet típusai (testpozíció–állás, súlytalan testrészek mozdulatlansága, szünet a testben, térben, helyen) és jelölésük
- A táncjelírásban használt kiegészítő jelek (távolság csökkentés, növelés, földhöz közeli lábmozdulatok, kis térdhajlítás, feszítés, a lábfej részei, dinamikai jelek, pozíciójelek, forgatás jele) és alkalmazásuk

Követelmények:

A tanuló ismerje a mozdulatelemzés alaptényezőit, a tanult mozdulat és helyzettypusokat, a táncjelírás vonalrendszerét és jeleit.

A tanuló legyen képes a frontirányok felismerésére és helyes használatára, a gesztusirányok egzakt módon való meghatározására, a motívumok ritmusának pontos eltapcsolására, a motívumokban szereplő mozdulattypusok felismerésére, az egyszerű motívumok, folyamatok pontos leolvasására és előadására.

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- A további mozdulattypusok: forgások, forgatások, keringés fogalmának, jelrendszerének értelmezése
- A mozdulatelemzéshez szükséges kiegészítő fogalmak: páros viszony, fogások, táncos–eszköz viszonyának rögzítése
- A mozdulatelemzésnél tanultak lejegyzése táncjelírással
- A mozdulatanalizáló és szintetizáló képesség, a mozgáskoordináció, a tér, ritmus és dinamikai érzék, a testtudat fejlesztése

Tananyag:

- A mozdulat további típusai (forgás, forgatás, keringés) jelölése és olvasása
- Kiegészítő fogalmak (páros viszony, fogások, táncos–eszköz viszonya) jelölése és olvasása
- Táncjelírásnál használt kiegészítő jelek (testrészek, ízületek) jelölése és olvasása

Követelmények:

A tanuló ismerje a helyzet– és mozdulattypusokat és azok jelölését a vonalrendszerben. A tanuló legyen képes a különböző tánc típusok motívumainak helyes leolvasására, stílusos előadására, a csapásoló és eszközös motívumok pontos interpretálására, egy motívumsor leolvasására, folyamatos előadására.

MODERNTÁNC TANSZAK

A moderntánc tanításának a célja: a modern technikák megismerése, és az előírt tananyag elsajátítása mellett a személyiség fejlődése, az önálló kapcsolatteremtő improvizáció, kreativitás kialakulása.

Feladatai: közé tartozik a főbb irányzatok, ezek technikai alapelemeinek, valamint a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályai, a harmonikus, esztétikus kivitelezés megismertetése.

Képzési idő: 12 év

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tantárgyak

Főtárgy:

Berczik–technika (1–2. előképző évfolyamon, 1–2. alapfokú évfolyamon)

Jazz–technika (3–6. alapfokú évfolyamon és a 7–10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy:

Kreatív gyermektánc (1–2. előképző évfolyamon, 1–2. alapfokú évfolyamon)

Limón–technika (5–6. alapfokú évfolyamon)

Tánc történet (9–10. továbbképző évfolyamon)

Kötelezően választható tantárgy: az összevont osztályokban:

Tánc történet

Limón–technika

Választható tantárgyak:

Kreatív gyermektánc (1–2. előképző évfolyamon, 1–2. alapfokú évfolyamon)

Berczik–technika (1–2. előképző évfolyamon, 1–2. alapfokú évfolyamon)

Jazz–technika (3–6. alapfokú évfolyamon)

Kontakt improvizáció (5–6. alapfokú évfolyamon)

Lábán–technika (7–8. továbbképző évfolyamon)

Repertoár (7–10. továbbképző évfolyamon)

Graham–technika (9–10. továbbképző évfolyamon)

Improvizáció és kompozíció (9–10. továbbképző évfolyamon)

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkép ző		Alapfok						Továbbképző			
	1	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3
Kötelező tantárgy			2	2	1	1	1	1			1	1
Kötelezően választható tantárgy					1	1	1	1	1	1		
Választható tantárgy	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Összes óra:	4	4	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5

Helyi specialitás: a tanszak valamennyi tantárgyában megtanult mozdulatokat felhasználva

a közismert klasszikus, modern és a mindennapok divatos zenéire - etűdök, szóló, duó, valamint kisebb csoportos és nagyobb formációs koreográfiák létrehozásával, betanulásával tesszük komplett, önálló produkciókká. Az elkészült produkciók, - jól meghatározható színvonal elérésével - alkalmassá válnak helyi bemutatókon, fellépéseken, különböző táncművészeti fesztiválokon és táncversenyeken való szereplésre.

Óraterv:

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Előképző 1.2. évfolyam:	Berczik–technika	heti	2 óra
	Kreatív gyerektánc	heti	2 óra
Alapfok 1.2. évfolyam:	Berczik–technika	heti	2 óra
	Kreatív gyerektánc	heti	2 óra
Alapfok 3.4. évfolyam:	Jazz-technika	heti	4 óra
	Limón-technika	heti	1 óra
Alapfok 5.6. évfolyam:	Jazz-technika	heti	3 óra
	Limón-technika	heti	1 óra
	Kontakt improvizáció	heti	1 óra
Továbbképző 7.8.:	Jazz-technika	heti	3 óra
	Limón-technika	heti	1 óra
	Repertoár	heti	1 óra
Továbbképző 9.10.	Jazz-technika	heti	3 óra
	Limón-technika	heti	1 óra
	Improvizáció és kompozíció	heti	1 óra

A MODERNTÁNC ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a moderntánc területén

Szakmai kompetenciák

A táncos képességek, készségek, jártasságok, kialakítása és fejlesztése

A tér, idő, energia rendszereinek, törvényszerűségeinek, szabályainak az életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása

A táncstílusok és technikák általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása

A mozgásmemória fejlesztése és a stílusérzék kialakítása

Az improvizációs készség kialakítása és fejlesztése

A színpad és a színpadi jelenlét általános törvényszerűségeinek megismertetése

Tudatos előadói, táncos magatartás kialakítása és fejlesztése az életkori sajátosságoknak és az előképzettségnek megfelelően

A táncművészet legfontosabb irányzatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése és tudatos értelmezése

A művészetek és társművészetek megismerése iránti igény kialakítása.

Személyes kompetenciák

Az esztétikai érzék kialakítása és fejlesztése

A zenei ízlésformálás

A tudatos és rendszeres munkára nevelés

Nyitottságra és művészi alázatra nevelés

Folyamatos ismeretbővítés valamint analízis és szintetizáló tudás kialakítása

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A vizuális memória fejlesztése és a térben való tájékozódás képességének kialakítása
A testi, lelki állóképesség fejlesztése, a személyiség kibontakoztatása
A kommunikációs csatornák felismerése és alkalmazása

Társas kompetenciák

A csoport és a csoportnorma kialakítása
A csoportos alkotásban való aktív részvétel öröme
A szabálytudat kialakítása
A közösség tagjainak elfogadása és a közösségi szemlélet kialakítása
A társak felé irányuló aktív figyelem kialakítása és fejlesztése
Az egészséges életmódra nevelés
A szocializációs normák kialakítása, a viselkedéskultúra megalapozása
A környezet megóvásának igénye

Módszerkompetenciák

A motivált ismeretbefogadás igényének kialakítása és képességének fejlesztése
A testtudat kialakítása
A hatékony ismeretbefogadásra nevelés és az önálló tanulás képességének kialakítása
Az ok-okozati összefüggések megértése
A kreatív alkotói folyamatokban való részvétel igényének kialakítása
A tehetséggondozás és pályaorientáció
Az alkalmazott tudás kialakítása, a képzés során elsajátított ismeretek alkalmazása más táncstílusokban és élethelyzetekben

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI:

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei:

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja:

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsgatantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá.

Vizsga tantárgyak:

Művészeti alapvizsga

Jazz–technika

Limón–technika

Művészeti záróvizsga

Jazz–technika

Limón–technika

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés:

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként illetve párban – helyezést ért el.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése:

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja (ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő)

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

Eredményes művészeti alapvizsgát illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulóknak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

Tananyag:

Berczik - technika: Előképző 1.2. évfolyam (heti 2 óra)

A tantárgy előkészíti a tanulókat a modern technikák speciális követelményeinek a végrehajtására.

Célja: izomfejlesztés, az ízületek tágitása különböző gyakorlatok végeztetésével, fontos a rugalmasságot fejlesztő ugrás-gyakorlatok tanítása, valamint erőnlét, állóképesség, ügyesség, koordinációs készség fejlesztés.

Gyakorlatok: Járások, futások, szökdelések és kombinációik.

Célja: A dinamikus lábmunka elsajátítása és a helyes testtartás kiegyensúlyozása a pillanatnyi levegőbe emelkedés alatt.

- Nyakgyakorlatok - fejmozgások megismerése, jó testtartás kialakítása.
- Vállgyakorlatok - vállöv izomzatának a megerősítése.
- Törzsgyakorlatok célja: a has-, és hátizmok megerősítése, a hajlékonyság kidolgozása, az izmok nyújtása valamennyi irányban, az izmok előkészítése akrobatikus elemek végrehajtásához.
- Törzsgyakorlatok fajtái: dőlések, döntések, döntögetések, hajlítások, hajlítgatások, törzsfordítások, törzskörzések, hullámok.
- Lábgyakorlatok: célja a lábfej izomzatának a kidolgozása, erősítése és az ízületek (boka, térd és csípőízületek) mozgékonyságának a fejlesztése.
- Lábgyakorlatok fajtái: emelések, lendítések, lengetések, térdhajlítások (pliék), térdnyújtás, térdugózás, lábfordítás, lábkörzés. Végeztetjük ülésben, állásban, fekvésben.
- Kargyakorlatok: célja a vállízület mozgékonyságának a növelése, a kar izomzatának az erősítése. Fajtái: emelések, körzések, tartások, karvezetések, lendítések, hajlítások, nyújtások, fordítások, forgatások.
- Tágitó gyakorlatok: célja elsősorban a csípőízület tágitása a 180°-ra való kifordítottságra való törekvés (lábhelyzetek és magas lábemelések érdekében).
- Légző gyakorlatok: célja a mozgásfajtáknak megfelelő szabályos, esztétikus és takarékos légzés technikák elsajátítása.
- Egyensúlygyakorlatok: célja a forgások és a pózok tengelyének kialakításához szükséges balance begyakorlása, megtanítása.

Kreatív gyerektánc: Előképző 1.2. évfolyam (heti 2 óra)

A képzés feladata az önkifejezés mozgásban történő realizálása, az önfeledt játék megvalósítása, a különböző játékszabályok megismerése és alkalmazása, a játék örömeinek megélése. A képzés célja, hogy a tanuló az önfeledt, ám a későbbiekben egyre tudatosabb mozgás segítségével jobban megismerkedjen testének képességeivel, a tér használatával, a dinamikai variációkkal és az idő, mint a zeneiség alkotóelemével. Megtanulja figyelni, érteni és használni saját és mások nonverbális kommunikációját. Elsajátítja az

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

együttműködés számtalan fatáját. A képzés hozzájárul a tanuló szocializációs, kommunikációs készségének, kezdeményezőképességének, önismeretének fejlesztéséhez.

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- A tanuló mozgáskészségének fejlesztése
- A tanuló tér és formálátásának fejlesztése
- A tanuló önfegyelmének növelése
- A koncentrációképesség növelése
- A megfigyelőképesség kialakítása
- A kommunikációs képesség, játékbátorság, szabálytudat fejlesztése
- A közösségi érzés, a közösséghez tartozás tudatos kialakítása
- A verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának elősegítése
- A szocializációs folyamatok fejlesztése

Tananyag:

Ismertető táncok, ábrázoló táncok, csoportos táncok, ünnepi táncok, izom puzzle/testtudati táncok, kitalálós játékok, ábrázoló és csoportjátékok, anyaggal való játékok

Követelmények:

A tanuló ismerje a tanév során ismertetett táncjáték–fajtákat.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a pár– és csoportválasztásra, a játéktevékenységre.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- A kreativitás fejlesztése
- A testrészek mozgáslehetőségeinek megismertetése
- A test térben való mozgáslehetőségeink feltárása
- A tempókülönbségek felismerése, alkalmazása
- Egyszerű ritmusképletek megszólaltatása
- A helyzetfelismerő képesség fejlesztése
- A megoldási lehetőségek feltérképezése
- A döntésképeség növelése
- A mozgás kapcsolatteremtő lehetőségeinek alkalmazása
- A szociális érzékenység fejlesztése

Tananyag:

Energia levezető, összehangoló játékok

Koncentrációt növelő játékok

A feladatok egyénileg, páros, kis és nagycsoportos formában

Alap mozgásformák elsajátítása, variálása, tudatosítása (kúszás, mászás, gurulás, lépés, járás, futás, ugrás)

Alapvető gyakorlattípusok használata:

- Vezetés–követés: alárendeltség, fölrendeltség megtapasztalása,
- Másolás–tükrözés: szinkron és kánonforma,
- Kontraszt variációk: mozgás–mozdulatlanság, kicsi–nagy, gyors – lassú mozgások tudatosítása,
- Akció–reakció: párbeszédformák, folytatáson alapuló játékok,
- Zenei táncjátékok,
- Bizalmi játékok,
- Fogócska és más, gyors reakciókészséget fejlesztő játékok,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Koncentrációs és kitalálós játékok,
- Ábrázoló és csoportjátékok,
- Anyaggal való játékok.

Követelmények:

A tanuló ismerje az alapvető gyakorlati típusokat (vezetés–követés, másolás–tükrözés, kontrasztvariációk, akció – reakció) és a tanév során elsajátított különböző táncjátékfajtákat.

A tanuló legyen képes az alap mozgásformák szabad variálására, a tanult mozgásformák gyakorlati megvalósítására, az új kapcsolatteremtési formák felhasználására valamint a térbeli és ritmikai alapfogalmak gyakorlati alkalmazására.

Berczik - technika: Alapfok 1.2. évfolyam (heti 2 óra)

Az esztétikus testképzés olyan gimnasztikai alapkövetelményű mozgásanyag, amely magába foglalja a mindenki számára szükséges, természetes mozgásformákat.

Fő cél: a tudatos mozgásformák kialakítása. **A tudatosság megkívánja a mozdulat megértését még mielőtt kivitelezük az izomműködés oldaláról és a kívánt testforma szemszögéből.** Ez nemcsak megkönnyíti az eljárást, de pontossághoz is vezet.

Berczik Sára az esztétikus tánc útján metodikáját három tételben rögzítette:

- I. Aktuális mozgástan
- II. Intellektuális mozgástan
- III. Affektív mozgástan

Tananyag:

Aktuális mozgástan:

- testépítés (anatómiai alapok)
- testképzés: célja az egész test izomzatának átdolgozása (függetlenítés, koordináció).
- Karhelyzetek, kargyakorlatok.
- Lábhelyzetek: négy fokon
- Talajhelyzetek: térdelő, ülő, fekvő
- Döntések: 3 fokozat (gerincoszlop egyenes tartása)
- Hajlítások: 4 fokozat
- Központi kitolás- kontrakció (izolációs technikák, jazztánc előkészítése, Graham technika megalapozása).
- Táncos mozgásformák: testsúly áthelyezés, járások, szaladások, ugrások, fordulatok, forgások.

Intellektuális mozgástan: a mozgás esztétikai törvényszerűségei

- tér, idő, erő kérdéseivel foglalkozó mozgástan
- tér és mozdulat viszonya, térrajz, térforma, kompozíciók térbeli szerkezete, mondanivaló, kifejezés
- idő: minden mozdulat egy meghatározott bizonyos idő alatt történik, az idő a zene és a mozgás közös eleme, meghatározója.
- Az erő kérdését a mozdulatra vonatkoztatva csoportosította Berczik Sára. Olyan gyakorlatok tartoznak ide, amelyeknél előtérbe kerül a dinamika. A dinamika felhasználása a tanításban nagy jelentőségű.

Affektív Mozgástan: érzés, érzelmek, kifejezés, pedagógiába való visszavezetés: „nem csak akaratot, hanem érzelmeket is kell nevelni”. **Etűdök, improvizációk segítik ezt elő.**

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A test tengelyei és síkjai: elmozdulások irányának a meghatározása: három fő tengely –hosszúsági, szélességi, mélységi. A mozgásteret síkokkal határozzuk meg: harántsík, vízszintes sík, oldalsík, ferde síkok.

A törzs szakaszai: 4 szakasz- nyaki, háti, központi, keresztcsonti.

A természetes testtartás: alapállás, pihenő állás. A helyes testtartás eltér a hétköznapi hanyag tartástól.

Az ízületek függetlenítését célzó testképző gyakorlatok:

- alsó végtag és részeinek gyakorlatai
- a törzs és részeinek gyakorlatai
- a felső végtag és részeinek gyakorlatai

Lábgyakorlatok: célja a láb izomzatának helyes kidolgozása álló, ülő és fekvő helyzetben.

Törzsgyakorlatok: célja a törzs izomzatának erősítése és kidolgozása: a gerincoszlop fontos szerepe: döntések, dölések, hajlítások, hullámok, törzsívek, törzsfordítások, körzések, fúrok.

Hasizom gyakorlatok: hason fekvésben, hanyatt fekvésben.

Kargyakorlatok: lapocka, és felkar, alkar, kézfejek, ujjak.

Kiegészítő gyakorlatok: improvizáció, etüdkészítés, klasszikus balett alapjai tanításának elkezdése rúd mellett.

Kreatív gyerektánc: Alapfok 1.2. évfolyam (heti 2 óra)

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- Önálló, aktív, kreatív mozgássorok létrehozásának ösztönzése
- A testtudat fejlesztése, a központ tudatosítása, izolációja, koordinációja
- Release alapok: az ellazulás technikájának megismerése, a földön való sérülésmentes mozgás illetve a földre való érkezés sérülésmentes formáinak feltérképezése
- Imaginációs alapok: a tanult lépések, mozgássorok képzeletben történő megjelenítésének kialakítása, képzettársítások összekötése a gyakorlati mozgással
- A mozgásmemória fejlesztése
- A problémák felismertetése előre és utólag
- A tér-, ritmika-, dinamika az életkornak megfelelő szintű alapelemek használata
- A kölcsönösségen alapuló szociális magatartás ösztönzése

Tananyag:

Energia kiegyenlítő, összehangoló játékok

Koncentrációt növelő játékok

Alapmozgásformák: döntések, dölések, esések, gurulások párban és egyénileg

Lendített, ejtett, vezetett, tartott mozdulatok variálása, adaptálása más szabályrendszerekhez

Térben haladás változatai, két- és háromdimenziós terek, térábrázolások megkülönböztetése

Többszereplős térbeli képletek kialakítása, melyek megalapozzák a kompozíciókészítést

Csoport improvizáció a tanultak felhasználásával

2/4-es, 3/4-es, 4/4-es metrum ismerete és mozgásban való alkalmazása

Hangok, szavak, énekhang játékos használata

A végtag ízületek szabadságfokának megismerése a fő irányokban

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az érzékszervek adta világ felfedezése

A belső kép, tükörkép és a társak jelzései alapján kialakult énkép összevetése.

Követelmények:

A tanuló ismerje az alapmozgás formákat.

A tanuló legyen képes tudatosan játszani a gravitáció és a teste adta lehetőségek széles spektrumával mind egyénileg, mind kis és nagy csoportban. Legyen képes aktívan, jó helyzetfelismeréssel részt venni egy csoport improvizációban, felhasználva a ritmika és a tér új ismereteit.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- Az absztrakció értése, létrehozása, más kontextusba való helyezése
- A koordinációs készség fejlesztése
- A térlátás, térfelosztás, téralkotás, térforma alkotás képességének fejlesztése
- A zenei szövegek értelmezése és az azokhoz való viszony definiálása, variálása.

Tananyag:

Energia összehangoló játékok

Bemelegítő, állóképesség javító, erősítő játékos gyakorlatok

Koncentráció képességet javító feladatok

A csont-, izom- és szalagrendszer feltérképezése, lehetőségeinek mozgásban való kipróbálása, a tapasztalatokból mozgásfolyamok alakítása

Térformák (kocka, mozgásgömb), egy, két és háromdimenziójú irányok használata

Az alap mozgásformák kötésének variációi, egyéni mozdulatsorokká való rögzítése

Testkapcsolatok (bodyhalf, diagonális kapcsolat, fejtető – farok csont, ülőcsont – sarokcsont, tengelyek mentén való elválasztás illetve forgatás)

Zenei ritmusok, szerkezetek analízisének, megértése, ritmikai képletek variálása, kánon, felezés, kiegészítés

Etűdök készítése egyénileg és kiscsoportban

Imagináció: képzeletbeli mozgások, tárgyakra való mozdulati reflektálás

Mozgáselemzés, stíloselemzés

Csoport improvizáció stílusok, irányzatok szerint.

Követelmények:

A tanuló ismerje saját testének lehetőségeit és korlátait, tudatosan használja és koordinálja testrészeit. Otthonosan

mozogjon a tér rendszerében, tudatosan formálja a teret maga körül, ismerje a zene alapvető alkotórészeit.

A tanuló legyen képes egy egyszerűbb zenemű szerkezetének felismerésére, mozgásfolyamok létrehozására és rögzítésére mind egyénileg, mind párban illetve kiscsoportban.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök:

Kísérő hangszerek, hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfal, Videó- vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor.

**Földesi Karácsony Sándor
Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

Jazz-technika: Alapfok 3. 4. évfolyam (heti 4 óra), Alapfok 5.6. évfolyam (heti 3 óra)

A tantárgy célja: az izolációs gyakorlatok elsajátítása.

Jazz tréning tanulása: a különböző testrészek mozgása

Gyakorlatok:

- Nyakgyakorlatok: fejkörzések, forgatások, döntése
- Vállgyakorlatok: váll felhúzások, körzések
- Mellkas izoláció: tolások, kontrakció- release
- Törzsiszoláció: döntések, dölések hajlások, körzések, gördülések, hullámok: body roll, csípőizoláció.
- Lábgyakorlatok: a klasszikus balett lépésanyagára épített mozgásanyag: relevék, pliék, tenduk, ronde de jambe-ok, relevé lent-ek, grand battement jeték, passék, founde-k, pas de bourre-k, forgások: choiné-k, tourok, tombék, sissonok.
- Kargyakorlatok: port de bras-k, karemelések, lendítések, körzések, lábbal kombinálva, tartások.
- Diagonális gyakorlatok: járások, futások, szökdelések, soutték, chassék, ugrások, forgások.
- Nyújtó gyakorlatok: talajon, rúd mellett, spárgák, hidak, hullámok.
- Erősítő gyakorlatok: a test összes izmának erősítése, ülésben fekvésben állásban rúdnál.
- Az 5. és 6. évfolyamban etűdök és koreográfiák tanulása, bonyolultabb kombinációk és variációk, pontos kivitelezés, önálló gyakorlás, önkontroll.
- Nyújtás és hajlékonysági gyakorlatok dinamikai fokozása, érzelmi és kifejezési formák kivitelezése, állandó korrekció.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után:

A tanuló ismerje:

A tanult technika mozgásanyagát, rendszerét, szaknyelvét és főbb stílusalkotó elemeit

A tanuló legyen képes:

Az elsajátított anyagot biztonsággal alkalmazni a jazz-technika stílusára és összetevőire jellemző előadásmód során.

Testi adottságait és azokból adódó erősségeit-gyengéit elfogadni és tudatosan használni. Rendelkezzen a technika

végrehajtásához szükséges izomerővel, lazasággal, gyakorlati biztonsággal és stílusosan alkalmazza a technika elemeit.

Legyen képes a tréningsor és a tananyag mozgáselemeiből építkező önálló vagy csoportos etűd, kombináció harmonikus bemutatására és színpadi formában történő előadására

A vizsga részei:

A vizsga gyakorlati vizsgából áll

A vizsga tantárgya és időtartama:

Jazz-technika

35–40 perc

A vizsga tartalma:

A jazz-technika vizsga anyaga előre kijelölt és a szaktanár által összeállított gyakorlatokból, gyakorlatsorokból, térben

elmozduló lépés, forgás és ugráskombinációkból és néhány perces tánckombinációból áll, melyet a tanulók párosan

vagy csoportos formában, önállóan mutatnak be.

Témakörök:

Parallel és en-dehors pozíciók

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Balett és jazz karpozíciók

Gördülések, döntések, hajlások, mellkas emelések, rotációk, kontrakció, release

A jazztánc által használt speciális mozgáselemek: twist, flat-back, tilt, hinge, tour, tombe, pas de bourre, chassé, pivot

Izoláció: minimum két testrész egyidejű, összehangolt, izolált munkája,

Ötféle ugrásfajta

A jazz–technika által használt balett technikai elemek: plié, tendu, battement, battement tendu jeté, rond de jambe, développée, enveloppée, attitude, grand battement jeté használata a jazz tánc sajátosságainak megfelelően.

A jazz–technika sajátosságainak megfelelő, minimum 1,5 perces kombináció bemutatása.

A vizsga értékelése:

A bemutatott tananyag pontos ismerete

A gyakorlatok technikai biztonsága

A jazz–technika sajátosságainak stílusos bemutatása.

Limón – technika: Alapfok 3.4.5. 6. évfolyam (heti 1 óra)

A Limón–technika lendítésekre, excentrikus forgásokra, a repülést, a szabadság érzetét kelt mozgásokra épül, melyben a test folyamatos zuhanásban és emelkedésben tartózkodik. A hangsúlyt a folyamatosságra és az energia átalakulására, újrafelhasználhatóságára helyezi.

A technika egyszerre igényli a fizikai erőt, a kontrollált, összeszedett (koordinált) mozgást, a gravitációnak való ellenállást és engedést, valamint a könnyedséget és a kifinomult érzékenységet.

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék a Limón–technika alapjait képező és a többi modern tánctechnikától eltérő alapmozgás elveket tapasztalás útján és az alapelveket képesek legyenek alkalmazni egyszerű ülő, álló és haladó gyakorlatokban, kombinációkban, összetett mozgássorokban és etűdökben.

A Limón–technika nyelvezetének elsajátítása. A test tudatos használata és finom, érzékeny koordinációjának fejlesztése.

3-4. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- Az alaptartás, testtartás megismertetése és kialakítása.
- A Limón–technika elsajátításához szükséges alapok megismertetése.
- A súlyhasználat megtapasztalása és kialakítása a test izolált mozgásai közben.
- A gravitáció használatának elősegítése.
- A légzés és a mozdulat összehangoltságának ösztönzése.
- A mozgástanulási képesség, a mozgáskoordináció, a ritmikai készség és a térérzékelés fejlesztése.
- A Limón–technika nyelvezetének megismertetése.

Tananyag:

Talajon fekvésben végzett gyakorlatok:

A gerinc izolált mozgásai

Légző gyakorlatok

Fej (nyaki gerinc szakasz), kar (vállízület) és láb (csípő–, térd–, bokaízületek) izolált mozgáslehetőségeinek feltárása és elsajátítása.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ülésben végzett gyakorlatok:

Folyamatos gerincgördülések előre, oldalra, véghelyzetben kitartással, elnyújtással

Gurulások, kar támasz helyzetekkel

Láb pozíciók (előkészítő, első, második pozíció) elsajátítása

Fej, kar, láb izolációs mozgáslehetőségeinek feltárása többnyire még az adott testrész súlytalanná tételével.

A gerincoszlop szakaszainak egymást követő mozgatása folyamatos gördülések által először előre, majd oldalirányban is.

Fej, kar, láb izolált zuhanások a gravitáció használatával

Gerincgördülések, vezetések különböző lábpozíciókban végrehajtva.

Talajon végzett haladó gyakorlatok.

A karok súlyátvevő szerepének megismerése.

A végtagmozgások és a törzs lendületének felhasználása.

A testközpontra ereje lendületekben.

Folyamatos gurulások fekvésben, ülőhelyzetekben.

Ülésből fekvésbe érkezések lendületekkel.

Kéz és lábtámasz helyzetek.

Álló középgyakorlatok.

Alaptartás helyzete.

Kar, törzs és láb alap pozíciók.

Kar és láb izolált mozgásai

Plié, parallel és en dehors pozíciókban függőleges nyugalomban lévő törzs munkával

Plié, parallel és en dehors pozíciókban gerincgördítéssel, karlendítéssel, majd törzs- és karlendítéssel.

A gerinc szakaszainak mozgatása gördülés által, szakaszonként megállítva és visszagördítve.

Törzsnyújtás, zuhanások, suspension

Lábfő, boka, ízületek artikulációi

Diagonális-haladó gyakorlatok

Testsúlyáthelyezés siklásba, a testközpontra folyamatos mozgása

Kis ugrások előrehaladással, egy lábról egy lábra és egy lábról két lábra érkezéssel, parallel és en dehors pozíciókban.

Követelmények:

A tanuló ismerje a technika alapelemeit, egyszerű gyakorlatait, a technikára jellemző kar, láb, törzs egyszerűbb koordinációját, a gravitáció mint erő felhasználását (földhasználat és könnyedség), a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait.

A tanuló legyen képes az adott gyakorlatok, rövid kombinációk pontos végrehajtására, a gyakorlatok kivitelezéséhez szükséges és megfelelő energia használatára és a tanult mozgásanyagból összeállított rövid etűd bemutatására.

5-6. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

- Az alaptartás, testtartás tudatos használatának fejlesztése.
- Az ismeretanyag elmélyítése, a mozgásszótár és mozgásminőségek bővítése.
- A Limón-technika gyakorlatainak képesség szinten történő elsajátítása.
- A súlyhasználat megtapasztalása és kialakítása a test összetett mozgásai közben.
- A gravitáció használatának vizsgálata.
- A légzés és a mozdulat összehangoltságának ösztönzése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A mozgástanulási képesség, a mozgáskoordináció, a ritmikai készség és a térérzékelés fejlesztése.
- A technikára jellemző összetett mozgássorok biztonságos alkalmazása rövid etűdökben.
- A Limón–technikára jellemző előadásmód kialakításának elősegítése.

Tananyag:

Talajon fekvésben végzett gyakorlatok:

A gerinc izolált mozgásai

Légző gyakorlatok végtag és törzsmozgásokkal koordinálva

Fej (nyaki gerinc szakasz), kar (vállízület) és láb (csípő-, térd-, bokaízületek) izolált mozgásainak egymás után kötése.

Mellkas emelés fekvőhelyzetből vállig, fejtetőig, majd ülésig.

Ülésben végzett gyakorlatok:

Fej (nyaki gerinc szakasz), kar (vállízület) és láb (csípő-, térd-, bokaízületek) izolált mozgásainak egymás után kötése

A különböző alap láb és karpozíciók összekötve a gerinc szakaszainak egymást követő mozgásával (rugózás, gördülés és visszaépítés) előre, oldalirányban, spirális helyzetekben

Törzszuhanások előre és oldalirányokba, talajon végzett haladó gyakorlatok,

Gurulások központ és végtagindítással, lendületekkel.

Ülésből, középhelyzetekből fekvésbe érkezések lendületekkel, esésekkel.

Kéz és lábtámasz helyzetekben kitartások majd zuhanások.

Álló középgyakorlatok.

Kar, törzs és láb alap pozícióik és rotációs gyakorlatok

Kar és láb izolált mozgásai a technika stílus jegyeinek alapján (ujjak, kézfej mozgása)

A gerinc szakaszainak mozgatása gördülés által, szakaszonként megállítva és visszagördítve

Törzsnújtás, zuhanások és körkörös irányok különböző lábpozíciókban.

Plié és relevé gyakorlatok parallel és en dehors pozíciókban

Egyszerű tendu gyakorlatok, kar- és törzslendítéssel, ejtéssel koordináltan

Láblendítések, lengetések, karmozgással összekötve

Egyszerű támadások különböző térirányokba.

Támadások karejtéssel

Diagonális–haladó gyakorlatok

Siklás előre, oldalra, hátra haladással, kar- és törzsmozgásokkal koordinálva, fordulattal

Siklás tempóváltással, kis ugrásokkal

Kis ugrások előrehaladással, ritmikai változtatásokkal.

Láblengetések előrehaladással.

Egyik lábról a másikra történő átugrások.

Etűdökkel, rövid koreográfiák

Egyszerű talajon végzett etűdök támaszhelyzetekkel, lendületekkel

Etűdök álló helyzetben, térbeli elmozdulás nélkül és haladással

Rövid koreográfia dinamikai váltásokkal, nehezebb zenei beosztásban

Követelmények:

A tanuló ismerje a technika alapelemeit, egyszerű gyakorlatait, a technikára jellemző kar, láb, törzs összetett koordinációját és variációs lehetőségeit, a gravitáció, mint erő felhasználását földhasználat és könnyedség), a tér használatát, a mozgáselemek végrehajtásának meghatározott szabályait.

A tanuló legyen képes összetett gyakorlatok, hosszabb kombinációk pontos végrehajtására, a gyakorlatok kivitelezéséhez szükséges és megfelelő energia használatára, a technika dinamikai és érzelmi változásainak érzékeltetésére a kombinációkban, valamint rövid koreográfia meggyőző előadására.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után:

A tanuló ismerje:

A Limón–technika alapjait képező és a többi moderntánc–technikáktól eltérő alapmozgás elveket, a technika jellemző gyakorlatait és térhasználatát.

A tanuló legyen képes:

Finom, koordinált mozgásra, a megfelelő súlyhasználatra és a gravitáció érzékelésére, az alapelvek megfelelő alkalmazására ülő, álló és haladó gyakorlatokban, kombinációkban, összetett mozgássorokban és etűdökben.

Legyen képes a technika dinamikai és érzelmi változásainak érzékeltetésére kombinációkban, és rövid koreográfia meggyőző előadására.

A művészeti alapvizsga követelményei:

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll

A vizsga tantárgyai és időtartamuk:

Limón–technika

Csoportban 30–40 perc

A vizsga tartalma:

A Limón–technika vizsga anyaga a szaktanár által összeállított, talajon, állásban és haladással végzett egyszerű, majd összetett gyakorlatokból álló tréning sor, melyet a tanulók csoportos formában, önállóan mutatnak be. 2–3 perces etűd kis csoportokban történő bemutatása.

A vizsga értékelése

A vizsga értékelésének szempontjai:

A bemutatott tananyag ismeretének minősége, a technika dinamikai változatosságának megjelenési szintje.

A gyakorlatok technikai végrehajtásának biztonsága

A Limón–technika stílusának megfelelő előadásmód minősége.

Kontakt improvizáció: Alapfok 5. 6. évfolyam (heti 1 óra)

A táncteknikai tantárgy közös témája a mozgás. A tánc mozgásvilága táncteknikákra épül és a különböző táncteknikai módszerekben az esztétikus, ugyanakkor a tartalmas mozgás sokszínűsége alakítja ki a tanuló egyéni stílusát.

Csoportos játékokon keresztül a kapcsolatteremtés fejlesztése, a felszabadult mozgás ösztönzése, a figyelem megosztásának elősegítése és a váratlan helyzetekre való felkészülés vizsgálata.

Tananyag:

Egyéni mozgásfelfedező feladatok

- Mozgások különböző testrészek indításával
- A testközpont, mint motor felfedezése
- A perifériáról indított mozgások: kézfej, lábfej, fejtető, farok csont
- A gerinc mozgásaink megismerése, mozgások alacsony, közép és magas szinteken
- Tér, idő, dinamikai játékok
- Test tudatossági feladatok
- A talajon végzett gyakorlatok
- A partner munka
- Súlyérzékelési feladatok talajon, aktív/passzív szerepek
- Egyszerű figyelemirányító gyakorlatok
- Vezető/követő szerep feladatok
- Impulzusadással improvizációba vezetés

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Gyakorlatok:

- Gurulások: egyénileg, párban, súlyadással/átvétellel
- Dőlések: egyénileg – talajon, középhelyzetben, állásban; párban – talajra vitel nélkül; csoportban
- Csúszások: egyénileg – talajon, falon; párban – társon: fekvő–, közép– és álló helyzetekben
- Mászások: egyénileg (kéz és lábtámaszok); párban társon: fekvő–, közép– és álló helyzetekben
- Tolások: egyénileg talajon, középhelyzetben, párban fekvő–, közép– és álló helyzetekben, haladás közben
- Húzások: párban fekvő–, közép– és álló helyzetekben, haladás közben
- A kontakt „gördülő pontja”: Egyénileg talajon, labdával, falnál, párban állásban (csak karok és a hát használatával)
- Emelések: test központra
- Statikus helyzetekben, földre vitellel
- Ugrások, elkapások: egyénileg – a talajra érkezések gyakorlása (álló– és támaszhelyzetekbe)
- Párban – medence és válltámasszal, központra érkezések
- Ellensúlyozás: párban – álló helyzetben, szintváltással
- Fejjel lefelé történő dezorientáló gyakorlatok: egyénileg – kéztámaszok, kézállások
- Asztal pozícióból földre kerülések kéztámaszon át
- Bizalmi feladatok: csukott szemes feladatok, vezető/követő szerep feladatok
- Vezetett és szabad improvizációk
- Egyéni, páros improvizációk
- Páros gyakorlatokból felfedező improvizációk
- Fej–fej, hát–hát, tenyér–tenyér, talp–talp érintéssel
- Strukturált improvizáció

Az érzékeléses feladatok

- Csukott szemes bizalmi feladatok: vezető/követő szerepek
- Periférikus látás megfigyelése
- Tapintás, hallás, nyomásérzékelés

Csoportos játékok

- Térjátékok
- Dinamikai játékok
- Ügyességi játékok
- Figyelemvezetési játékok, labdával, tapssal

Követelmények:

A tanuló ismerje a táncforma alaptechnikai elemeit, az érintés mélységeit és azok információtartalmát, a tér gömbszerű használatát, a döntéshozáshoz szükséges fizikális készenléti állapotot.

A tanuló legyen képes saját testsúlyát érzékelni és használni, a gördülékeny és puha izomtónusra és földhasználatra,

a technikai elemek improvizáció közbeni előhívására, az érintésen keresztül kommunikálni, engedni a táncot történni, kreatívan használni a helyzetek adta lehetőségeket.

- alaptechnikák: egyéni gyakorlatok, páros gyakorlatok.
- Test tudatossági gyakorlatok: partner grafika, anatómiai release, relaxációs gyakorlatok, ”hand on”
- Improvizáció-szerkezet

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Kompozíciós formák
- Technikai formák, elemek gyakorlása: koncentráció, társsal való kommunikáció formái.
- Szabad táncolás, sok önálló munka.

A tánctechnikai tudás kötetlen felhasználásának gyakorlása, az improvizáció, mint alkotói eljárás, előadói forma elsajátítása, mint önismereti eljárás, kapcsolatteremtő eljárás, kutatási eljárás gyakorlása.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után:

A tanuló ismerje a kontakt improvizáció mozgásnyelvét, alap technikai elemeit, a puha izomtónus használatát, a súly, az érintés, a környezettel és partnerekkel kialakított kontaktus törvényszerűségeit.

A tanuló legyen képes a technikai ismereteit a szabad táncban (duett, trió) előhívni és alkalmazni, döntést hozni és kreatívan megoldani a váratlan helyzeteket.

A művészeti alapvizsga követelményei:

A vizsga részei:

A vizsga gyakorlati vizsgából áll

A vizsga tantárgyai és időtartamuk:

Kontakt improvizáció, csoportban 40–50 perc

A vizsga tartalma:

– A szaktanár által összeállított kontakt improvizáció technikai alapgyakorlatok csoportos bemutatása tantermi körülmények között.

– Improvizációs feladatok bemutatása szóló és duett formákban.

– 3–4 perces adott szabályokon alapuló és/vagy szabad kontakt improvizáció duett bemutatása tantermi körülmények között.

A vizsga értékelése

– A Kontakt improvizáció elveinek és alaptechnikáinak gyakorlati ismerete – mértéke, mennyisége és minősége.

– A tananyag által szerzett ismeretek alkalmazásának minősége.

Továbbképző évfolyamok:

Jazz-technika: Továbbképző 7. 8. 9. 10. évfolyam (heti 3 óra)

Fejlesztési feladatok:

– Az előző évek tananyagainak ismételése, a technikai tudás elmélyítése, az ismeretanyag folyamatos bővítése.

– A tudatosság megélése a megértés, megérzés, a stílusbeli sajátosságok és összefüggések felismertetése által.

– A jazz-technikára jellemző stílusjegyek, dinamikai váltások, a helyes légzéstechnika megismertetése és állandó fejlesztése.

– A tanult mozgásanyag készség szinten történő elsajátítása.

– A tanuló motiválása az izolációs gyakorlatok tudatos végrehajtására és kivitelezésére.

– A koordinációs készség, a ritmusérzék, a forgástechnika, az improvizációs készség fejlesztése.

– A térben való tájékozódás képességének szinteken és irányokban történő fejlesztése.

Tananyag:

Bemelegítő gyakorlatsor: az ízületek átmozgatása és a gerincoszlop mozgáslehetőségeinek maximális kihasználása.

Erősítés és nyújtás: az életkori sajátosságoknak és a képességek, készségek továbbfejlesztésének megfelelő speciális erősítő és nyújtó gyakorlatok.

Középgyakorlatok:

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Battement tendu és battement tendu jeté parallel és en dehors pozíciókban, pliékkel, karváltásokkal és dinamikai váltásokkal kombinálva.

Port de bras gyakorlat. Rond de jambe par terre en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal. Rond de jambe en l'air en dehors és en dedans, parallel és en dehors pozíciókban pliével és spirállal.

Developpé–enveloppé adagio és grand battement gyakorlatokba ágyazva.

Attitude parallel és en dehors.

Grand battement parallel és en dehors pozíciókban.

Térben elmozduló grand battement.

Térben elmozduló rond de jambe par terre és en l'air.

Tilt, Twist, Hinge, Arche, Balance és offbalance helyzetek.

Izolációs gyakorlatok: a fej, váll, mellkas, csípő, kar, láb izolálása – kettő, később három egyidejű alkalmazásával – ritmizálva, alap irányokba, síkok mentén és köríveken is haladva

Összekötő lépések: kombinálva más elemekkel és különböző szintek használatával egy gyakorlaton belül.

Féltalpon, pliében, piqué, pli–féltalpról lassan leereszkedve, legördülve

Pas de bourrée, Pas de bourrée en tournant, Keresztlépés – pas croisé, Triplet, Pivot, Tombé,

Soutenu.

Forgás gyakorlatok: helyben és térben elmozdulva, a stílusra jellemző törzs, kar használatával és dinamikával, parallel és en dehors pozíciókban.

Ugrások: a jazz stílusra jellemző törzs, kar és dinamika használatával

Két lábról – két lábra – sauté

Két lábról – egy lábra – sissone

Egy lábról – két lábra – assemblée

Egy lábról – egy lábra – sauté

Egyik lábról – a másik lábra – jeté

Követelmények

A tanuló ismerje az évfolyamon tanított gyakorlatokat, kar és láb pozíciókat és a technikára jellemző szakkifejezéseket.

A tanuló legyen képes a gyakorlatok tudatos és minőségi kivitelezésére, az izoláció pontos végrehajtására, a forgások pontos, tudatos végrehajtására, szintváltások biztos alkalmazására és a térben való tudatos tájékozódásra a különböző jazz kombinációkban is.

Legyen képes a tanult mozgásanyagból összeállított különböző, eltérő dinamikájú, két 1,5 perces (7. 8. évf.), három 1,5 perces (9. 10. évf.) kombináció bemutatására, melyek tartalmazzanak rövid, improvizációs részt is.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után:

A tanuló ismerje és alkalmazza biztonsággal:

A tanult technika mozgásanyagát, szaknyelvét, kifejezési formáit, stíláriis jegyeit. Ismerje a zene és a tánc összhangját segítő és kifejező ritmikai váltásokat: gyorsítások, lassítások, folyamatok, megállítások. A tanuló ismerje és folyamatosan fejlessze testi adottságait és ellensúlyozza azokból adódó hátrányait.

Ismerje a technika táncosokra vonatkozó módszertanát, lássa és alkalmazza az ok–okozati összefüggéseket, valamint ennek ismeretében legyen képes az önfejlesztésre.

A tanuló legyen képes:

A magas szintű igényes technikai kivitelezésre, rendelkezzen a táncművészethez szükséges munkamorállal, a technika végrehajtásához szükséges izomerővel és lazasággal.

Biztonsággal tudja bemutatni az elsajátított anyagot, miközben a stíláriis sajátosságait alkalmazza. Legyen képes belső motiváltsággal, tudatos munkavégzésre, a harmonikus, esztétikus mozgásra. A technika sajátosságainak megfelelő önálló és csoportos etűdök, bonyolult kombinációk, koreográfiák előadására.

Legyen képes felvállalni jó teljesítményét és hibáit, alkotóként beépülni a művészi alkotófolyamatba, miközben vállalja félelmeit, érzéseit, érzeteit.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A művészeti záróvizsga követelményei:

A vizsga részei:

A vizsga gyakorlati vizsgából áll

A vizsga tantárgya és időtartama:

Jazz–technika

35–40 perc

A vizsga tartalma:

A vizsga anyaga a szaktanár által összeállított és meghirdetett témakörökből áll, melynek ismeretéről a tanulók egyénileg, párosan vagy csoportos formában adnak számot.

Témakörök:

Parallel és en–dehors pozíciók

Balett és jazz karpozíciók

Gördülések, döntések, hajlások, mellkas emelések, rotációk, kontrakció, release használata

A jazz–technika által használt speciális mozgáselemek: twist, flat back, tilt, hinge, tours, tombe, pas de bourré, chassé, pivot

A testsúlyáthelyezések különböző formái

Izoláció minimum három testrész egyidejű, összehangolt, izolált munkájával

Forgások helyben és térben elmozdulva.

Térben elmozduló gyakorlat szintváltásokkal és irányváltásokkal.

Ötféle ugrásfajta.

A jazz–technika által használt balett technikai elemek – plié, tendu battement, battement tendu jeté, rond de jambe, developpé, enveloppé, attitude, grand battement jeté – használata a jazz–technika sajátosságainak megfelelően.

A jazz–technika sajátosságainak megfelelő, minimum három 1,5 perces kombináció bemutatása, melyek tartalmaznak rövid improvizációs részt is.

A vizsga értékelése:

A bemutatott tananyag pontos ismerete.

A gyakorlatok tudatos alkalmazása.

A jazz–technika sajátosságainak bemutatása.

A művészi előadásmód.

Limón-technika: Továbbképző 7. 8. 9.10. évfolyam (heti 1 óra)

Tananyag:

Az 5. és 6. évfolyamon tanultak módszeres ismétlésével a technikai kivitelezés javítása, pontosítása.

Kiválasztott zenékre történő etűd sorok megalkotása, majd komplett koreográfiában való elhelyezése. A tanulók önálló, kreatív közreműködésével.

A tantárgy célja, hogy megalapozza a kortárs tánc technikák tanítását: jellegzetes plasztikai, ritmikai, dinamikai világának, szemléletének elmélyült gyakorlati és elméleti átadását.

Gyakorlatok:

- fekvésben: a gerinc izolált mozgásai, a fej, a kar, a láb izolált mozgás lehetőségei, folyamatos gördülések fekvőhelyzetből előre, fölfelé és vissza, mellkas emelés: vállig, fejtetőig, majd ülésig.
- Ülésben: alap lábpozíciók, karpozíciók: Graham technikából ismert spirális helyzetek, fej, kar, láb izolációs használata.
- Átvezető gyakorlatok

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Haladásos gyakorlatok: siklás gyakoroltatása, kis ugrások, kombinációs jellegű gyakorlatok, folyamatos haladás.
- Szélsőséges tempó és dinamikai váltások, technikai elemek hosszabb kombinációkban.
- Off-balans gyakorlat: zuhanások, forgások, futások,
- Kombinációk, koreográfiák.

Repertoár: Továbbképző 7. 8. évfolyam (heti 1 óra)

A tanulók megismerkednek, és részletesen elemzik a hazai és nemzetközi modern tánc repertoárt és a szaktanár vezetésével elemzik. Ezekből ihletet meríthetnek és az adott koreográfiához hasonló, rövid műveket készítenek. A modern repertoárból a szaktanár feladata kiválasztani a feldolgozandó műveket.

Létrehozzák, saját egyéni alkotásaikból álló mozgás nyelvüket. Kialakul egyfajta önálló gondolkodásmód és egyéni véleményalkotási képesség a táncművek, koreográfiák elemzése során.

A tanulók lehetőséget kapnak az egyéni és csoportos megnyilvánulásokra, önálló alkotások létrehozására és bemutatására. Felmérhetik, és tudatosan fejleszthetik tanulási képességeiket, stílusérzéküket.

Fejlesztési feladatok:

- A tanulót tegye képessé a modern órákon tanult ismeretek felhasználásával egyéni és csoportos koreográfiák elsajátítására és minőségi előadására.
- Alakítsa ki a csoport kooperáció, az együtt gondolkodás és az alkotás képességét.

Tananyag:

A megismert táncstílusokra, mozgásanyagra építve a szaktanár által kiválasztott, betanított vagy felújított művek előadása. A tananyagnak tartalmazni kell az előző évfolyamokban tanult lépésanyagokat, ismereteket

Követelmények:

A tanuló ismerje az eddig elsajátított koreográfiák lépésanyagát.

A tanuló ismerje a tanulás szempontjait, folyamatát, az előadott mű lépésanyagát, stílusát

A tanuló legyen képes a koreográfia elemeinek gyors és lényegi elsajátítására, a tanult tánc tudatos, művészi előadására. A tanuló rendelkezzen a társakhoz való alkalmazkodás képességével.

Motiválja a tanulót az eddig betanult koreográfiák művészi előadásának továbbfejlesztésére, elmélyítésére.

Improvizáció és Kompozíció: Továbbképző 9. 10. évfolyam (heti 1 óra)

Az improvizáció elnevezésű tantárgy Rudolf Lábán elméleti rendszerére épül. Ez a struktúra nem stílus, táncnyelv, hanem táncnyelv alkotó módszer.

Lábán táncalkotó elveire épülő, mindig az adott pedagógus adott tanulóira tudatosan szerkesztett gyakorlatsora. Célja a táncművészet tudatos táncolás útján történő továbbfejlesztése.

Az improvizáció, mint táncforma alkalmazása elősegíti a tanuló egyedi mozgás szótárának bővítését.

A képzés célja, hogy a tanuló képes legyen a tánc alkotóelemeinek megismerésére, tudatos alkalmazására

A Lábán módszer a mozgás egyetemes szabályszerűségeire, lehetőségeire mutat rá, fejlesztve ezzel a már előző évfolyamokban megismert moderntánc-technikák megértését, tudatosabb kivitelezését.

A kompozíció az improvizáció rendszere mentén integrálja a különböző művészeti ágak kompozíció elméleteiben felhalmozott tudást. A tantárgy a tanuló saját mozgásmemóriáját, struktúra felismerő illetve alkotóképességét, kommunikációs eszközeit fejleszti, valamint megalapozza a lehetőségét annak, hogy a későbbiekben aktív alkotóvá váljon egy koreográfus mellett vagy önállóan is.

Fejlesztési feladatok:

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Kreativitásfejlesztés
- Az integrált gondolkodásmód: érzelmi–szellemi–fizikai önvaló összekapcsolása
- Testtudat fejlesztés: a test és az idegrendszer, izom, csont és szalagrendszer közötti kapcsolat tudatosítása
- Az érzelmek verbalizálásának elősegítése
- Az érzelmek mozdulati absztrahálásának elősegítése
 - A struktúrában való gondolkodás képességének fejlesztése
- A tér, mint absztrakció felismerése
- A tér, mint eszközzel való játék fejlesztése (távolságok, irányok, formák, képzőművészeti eszközök alkalmazása)
- A tér szerkeszthetőségének felismerése (2 és 3 dimenziós művek példája alapján)
- A tér, mint színpadi eszköz feltérképezése (díszlet, színpadi szabályok, perspektíva)
- A téridő kapcsolat élményének megtapasztalása
- Az idő, mint absztrakció felismerése
- Az idő szerkeszthetőségének felismerése (zenei struktúrák, előadás struktúrák, irodalmi struktúrák)
- Az idő, mint színpadi eszköz feltérképezése (színpadi idő, film idő, real time)
- Az idő, mint eszközzel való játék fejlesztése

Tananyag:

A tér és az idő témájában adott egyéni illetve csoportos kooperációt igénylő improvizációs feladatok

Tananyag:

A test, a tudat és az érzelmek kapcsolatán alapuló egyéni illetve csoportos kooperációt igénylő improvizációs feladatok

Szabályrendszeren alapuló kötött és szabad improvizációk

Zártkörű improvizációs bemutatók az előadói helyzet megtapasztalása érdekében

Hazai és külföldi, példaértékű előadások megtekintése és elemzése

Kortárs alkotókkal való eszmecsere

Követelmények:

A tanuló ismerje az anatómia alapjait mind elméletben mind gyakorlatban. A tanuló képes legyen kifinomult idegrendszerrel tanúskodó egyéni jegyeket viselő mozgás–improvizációs folyamatokat létrehozni.

A tanuló legyen képes önállóan és kisebb csoportokban is – felismerhető rendszeren alapuló – rövid mozgásetüdők alkotására.

KÉPZŐ– ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG

I. Fejezet

Az alapfokú képző– és iparművészeti oktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a külvilág tudatos érzékeléséhez, tanulmányozásához, valamint a belső látás és a képzelet finomításához, tudatosításához. A tanulók belső

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

világának gazdagítása teszi lehetővé, hogy egész személyiségük használni és hasznosítani tudja az összegyűjtött és egyre tudatosabban szelektált vizuális információkat. Az élményszerű tapasztalások és képzetek teremtik meg az önmeghatározások és önkifejezések egyre differenciáltabb formáit.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság – alakítására, a látás kiművelésére és tudatosítására. A követelmény és tantervi program bővíti a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata finomítja a kézügyességet, technikai érzékenységet, valamint erős érzelmi–motivációs bázist teremt, mely fejleszti a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének képességét is.

A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő tanulók szellemi és gyakorlati képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését. A képzés nagymértékben elősegíti a tanulók személyiségfejlődését és biztosítja a tehetséggondozás lehetőségét. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat; a tanulók érdeklődésére, a kézműves hagyományokra, valamint a klasszikus és kortárs képző- és iparművészeti, médiaművészeti értékekre építve gyarapítja ismereteiket, s alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

A vizuális művészeti oktatás megismerteti a tanulókkal az adott művészeti ág műfaji sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait. A képzés célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és tovább éltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében.

A képző- és iparművészeti ág sajátosságai:

- tevékenységközpontúság – a tanulók a vizuális tananyagtartalmakat, feladatokat gyakorlati, tapasztalati módon, különböző tevékenységek által, komplex témákba ágyazottan dolgozzák fel, amelyben a cselekvésből származó tapasztalat adja a tanulás alapját,
- feladattudatosság – egy témával, témakörrel való hosszabb idejű elmélyült foglalkozás, mely elősegíti a tanulók türelmének, kitartásának fejlődését,
- alkotói magatartás – amelyben fontos szerepet kap a nyitottság, az egyéni látásmód, a lényegkiemelés, a problémaérzékenység és problémamegoldás képessége,
- komplexitás – amely átjárhatóságot biztosít a képző- és iparművészeti, a népművészeti és médiaművészeti területek között, illetve az egyéb művészeti ágak között,
- folyamatszerűség az egyes feladatok végig vitelében és a szervesen kapcsolódó, egymásra épülő feladatsorokban, projektekben,
- kreatív cselekvőképesség, melynek fontos részterülete a kísérletező kedv, bátorság, lényeglátás, szituativitás, döntésképeség, nézőpontváltás, sorrendmódosítás,
- interaktivitás és együttműködési készség, mely feltételezi a személyközi kapcsolatok aktivitását, a kooperációt és innovációt,
- tanulók önkifejezési készségének kialakítása és mélyítése a személyre szabott feladatok, egyéni korrektúra megvalósulása révén,
- szociális érzékenység és empátia, az én- tudatosság, önszabályozás és önállóság fejlesztése.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tanszakok és tantárgyak

Képzőművészeti tanszak (előképző 1–2. évfolyam + 1–3. alapfokú évfolyam)

Főtárgy:

Vizuális alapoó gyakorlatok (előképző 1–2. évfolyam)

Grafika és festészet alapjai (1–3. alapfokú évfolyam)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Kötelező tantárgy:

Vizuális alkotó gyakorlat (1–10. évfolyam)

Választható tantárgy:

Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1–2. évfolyama)

Népművészet (1–2. évfolyam)

Művészettörténet (3–10. évfolyam)

Tanszakok és főtárgyaik a 4. alapfokú évfolyamtól a továbbképző 10. évfolyamáig

Grafika és festészet tanszak - Grafika és festészet műhelygyakorlat

Kötelező tantárgy:

Vizuális alkotó gyakorlat (1–10. évfolyam)

A tantárgyak tartalma

Moduláris rendszer szerint *alapmodul* a vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai, *egyedi szakmai modul* a műhelygyakorlat.

A vizuális alapozó gyakorlatok az előképző első két évfolyamának komplex művészeti tantárgya. Sokszínű alkotó játékra ad lehetőséget. A legkülönbözőbb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a gyermekek kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását.

A vizuális alkotó gyakorlat a képző- és iparművészeti ág, az ősi és kézműves tárgyformálás, a médiaművészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása, változatos kreatív feladatsorokon keresztül.

A grafika és festészet alapjai tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg. Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát.

A műhelygyakorlat lehetővé teszi az ősi, a hagyományos és a kortárs képző- és iparművészeti, valamint médiaművészeti szakirányú tevékenységek elsajátítását. A tanuló a helyi lehetőségektől függően a műhelygyakorlatok közül érdeklődésének és képességének megfelelően választ.

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	(1.)	(2.)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Összes óra:	4	4	4–5	4–5	4–5	4–5	4–5	4–5				

Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

A vizuális alkotó gyakorlat és a műhelygyakorlatok óraszámát 1–3 vagy 3–1 arányban átcsoportosítható.

Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A főtárgyak képzési ideje:

2 előképző évfolyam: Vizuális alapozó gyakorlatok

3 alapfokú évfolyam: Grafika és festészet alapjai

3 alapfokú évfolyam+4 továbbképző évfolyam: Grafika és festészet műhelygyakorlat

A tanítási órák képzés ideje: 45 perc

A képző–és iparművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei

Kiemelt kompetenciák a képző–és iparművészeti oktatás területén

A kiemelt kompetencia területek a vizuális művészeti alkotótevékenység által a személyiség fejlesztését, az önkifejezés kibontakoztatását segítik.

Olyan tulajdonság–együttest alakítanak ki, amely lehetővé teszi a változó élethelyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást, a probléma felismerést, a probléma megoldást.

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges

Szakmai kompetenciák

A környezet által közvetített üzenetek befogadása

A környezet által közvetített üzenetek értelmezése

Tervezési készség

Alkotói magatartás

Kreativitás

Vizuális gondolkodás

Vizuális kifejezőkészség

Eszközhazsnálati készség

Anyaghasználati készség

Komplex szemlélet

Tudatos környezetformálás igénye

Biztonságos munkavégzés képessége

Az esztétikum iránti igény és befogadóképesség

Problémaérzékenység

Véleményformálási képesség

Személyes kompetenciák:

Nyitottság

Fejlődőképesség

Önállóság

Önkifejezés

Rugalmasság

Érzékenység

Kísérletező kedv

Interaktivitás (személyközi kapcsolatok aktivitása, kooperáció).

Társas kompetenciák:

Motiválhatóság

Empatikus készség

Együttműködési készség

Kezdeményezőkézség

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Segítőkézség

Módszerkompetenciák:

Figyelemösszpontosítás

Gyakorlatias feladatértelmezés

Ismeretek helyénvaló alkalmazása

Következtetési képesség

Kreativitás, ötletgazdagság

Módszeres munkavégzés

Nyitott hozzáállás

Probléma felismerés, –megoldás

Tervezési készség

Új ötletek, megoldások kipróbálása

A munkakörnyezet tisztántartása

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és gyakorlati tudása.

Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá. Amennyiben az nem, felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsga tantárgyak

– Műhelygyakorlat

– Vizuális alkotó gyakorlat

A fentiekben felül szabadon választható vizsgatantárgy:

– Művészettörténet

– Népművészet

A szabadon választható vizsgatantárgyak esetén a művészeti alapvizsga és záróvizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll. A szabadon választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – helyezést ért el vagy a versenyfelhívásban meghatározott teljesítményi szintet teljesítette.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző- és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga- vagy

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

záróvizsga–bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható a vizuális alkotógyakorlat főtárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsga tantárgy végső eredményének a meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

Vizuális alapozó gyakorlatok (ek 1-2)

A vizuális alapozó gyakorlatok célja az érzékelés, a befogadó készségek fejlesztése. A művészettel való játékos ismerkedésen keresztül a pozitív lelki tulajdonságok gyarapítása, az esztétikai érzékenység, a nyitottság kialakítása. A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek fejlesztése.

Az alapozó gyakorlatok feladata az alkotói képességek fejlődéséhez való hozzájárulás komplex, játékos, élményszerű művészeti tevékenységek által.

Előképző évfolyamok

1–2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A közvetlen érzéki tapasztalás (hallás, látás, tapintás) útján megszerzett élmények képi, plasztikai feldolgozási képességének fejlesztése.
- A természeti és tárgyi környezet szépségeinek felfedeztetése.
- A hagyományok élményszerű megismertetése.
- Egyszerű kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása:
- Az arányok, színek, formák, felületek, tömegek és a tér felfedeztetése játékos tevékenységeken keresztül.
- Az önkifejezés változatos formáinak megismertetése.
- Az egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek elsajátíttatása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása. Kreatív munkára és gondolkodásra nevelés.

Tananyag

Feladatcsoportok

Érzékszervi tapasztalások

- Színek, formák, hangok megfigyelése, hasonlóságok észrevétele
- Hangokkal, mozgással, látvánnyal való analogikus játékok
- Dramatizálással, mozgással, hanggal érzelmek, élmények kifejezése Mimetikus játékok, szerepjátékok
- A ritmus és a megélt mozgás vizuális megjelenítése

Vonal, forma

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A vonal és a folt megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben
- A forma gazdasága
- Pont-, vonal-, folt- és formaképző játékok nyomatok készítése, csíkhúzási versenyek adott szempontok szerint

Felületek

- A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok biztosításával
- Felületképzési játékok síkban és plasztikában változatos anyagokkal

Méreték és arányok

A méretek és arányok érzékletes megtapasztalása (kisebb, nagyobb; hosszabb, rövidebb, sovány, kövér)

- Játékos arányváltó feladatok

„Kincsesláda” összeállítása-egyéni igények, szempontok figyelembevételével

A színek világa

- A színek hangulati hatásának átélése, alkalmazása
- Színkeverési játékok

Egyéni színkedvelések, egyéni színhasználat, a zene inspiráló hatása

Téri élmények

- A sík és a tér megtapasztalása
- Térjátékok (kinn, benn fent, lent). Zárt és nyitott terek
- Téri élmények rajzi, plasztikai megjelenítése

Idő élmények

- Az idő múlásának és a változás megtapasztalása
- Eseménysort kifejező képsorozat, leporelló készítése
- Egyszerű animációs játékok

Mozgóképek előkészítése: egyszerű fázisrajzok lapozható füzeteken

Mese és valóság

- A mesebeli világok, lények, történetek síkban és plasztikában
- Környezetünk formái, szereplői sík és plasztikus formában

Tárgykészítés

- Játékok, használati és ajándéktárgyak létrehozása (mézeskalács, textilfonatok, papírhajtogatások, papírdombormű, agyag- vagy gipszfigurák)
- Hagyománytárgyak készítése

Vizuális alkotógyakorlat (1-10)évfolyam

A vizuális alkotó gyakorlat célja a tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése a képi emlékezet és képzelet gazdagításával, a vizuális gondolkodás és kifejezőkészség fejlesztésével, valamint az esztétikai érzékenység és befogadó készség kialakításával.

A tantárgy feladata a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot. Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése, a népművészeti és művészettörténeti ismeretek aktív beépítése az alkotó tevékenységbe. A baleset-, munka- környezet és tűzvédelmi szabályok betartatása.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az alapvető képzőművészeti technikák segítségével a látvány és jelenségek befogadására, értelmezésére való ösztönözés, gondolatainak, terveinek képi vagy plasztikai megoldásán keresztül.
- A művészeti tevékenységekhez szükséges eszközhasználat, anyagalakítás megismertetése kép és tárgykészítés vagy egyéb alkotófolyamat végigvitelével.
- A tanuló figyelmes, kitartó munkavégzésének fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök
Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák
Kézműves és népművészeti technikák
Mesék jellegzetes történetvezetése
Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Mesék, kalandos történetek

- Egyéni fantáziára épülő illusztratív mesefeldolgozások
- Elbeszélés vonalakkal, különböző vonalminőségek keresése
- Vonalrajzos kompozíciók különböző alapformákban, hangsúlyos kontúrok alkalmazásával (ceruza, filctoll, zsírkréta és vízfesték)

Kontúrok szerepe képzőművészeti technikáknál

Színes világok megelevenítése

- Kitalált történetek feldolgozása színes kompozícióban fantázia fejlesztése, fantázialények
- A színek hatása, érzelmi ereje
- Szinkontrasztok, színharmóniák (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák

- A szereplők megjelenítése – mesehősök, állatfigurák (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmásé)
- Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek – bábfigurák készítése ujjbábok, fakanálbábok, papírmáséfejű bábok

Megszemélyesítés

- Síkfigurák kialakítása (papírtépés, ragasztás, kivágás, festés)
- Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmásé) díszítése grafikai technikákkal vagy különleges anyagok applikálásával a felületre

Mesék birodalma

- A kiválasztott mesehősök környezetének feldolgozása különböző technikákkal (ceruzák, tollak, tusrajz)
- A természeti és ember alkotta környezet modellezése, újratemtése a fénymásolt elemek, motívumok segítségével

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Hangulati elemek megjelenítése (vidám, mozgalmas, kopár, félelmetes)

Varázslatos tárgyak, különös eszközök

- Edények, eszközök kialakítása (agyagból, karcolt díszítéssel)
- Az adott történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése
- A gyapjú-, a textilanyagok tulajdonságai, felhasználási lehetőségei brain storming (mi lehetne, ha nem az lenne ami) kreativitás fejlesztése
- Különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt

Figura és mozgás

- A történet szereplőinek megjelenítése ecsetvázlattal, színfoltokkal (álló-, guggoló, több-kevesebb figura, árnyképek)
- Mozgás, mozdulat, mozdulatsor megjelenítése egyszerű animációs eszközökkel
- Emberi figurák és állatfigurák mintázása – különféle mozdulatok megjelenítése

Minta, jel, jelkép

- A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai
- Megörzött nyomok az agyaglapon (üzenetek, lenyomatok készítése különböző eszközökkel) pecsételőhengerek készítése
- A törzsi művészet mintakincse, motívumgyűjtés (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba) gipsz szgraffító
- Papírkivágások – szimmetria, pozitív–negatív formák, ritmusok, sorminták
- Fonások papírcsíkokkal, színes fonalakkal, zsinórokkal
- Szám-, állati és növényi szimbólumok a mesék világában
- Pecsétek, szerencsét hozó tárgyak, amulettak készítése (agyag, gipsz, talált, gyűjtött tárgyak)

Időkerék – évszakváltások

- Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása (kirándulás a gyümölcsösbe) a természet változása
- Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
- A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- vázlatok készítésére,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A vizuális művészetek műfaji sajátosságainak, anyagainak és eszközeinek megismertetése a kézműves

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

tárgyformálás egyes elemeinek, technikai fázisainak kipróbálásán keresztül.

- Az alkotási folyamat során a képzelet, a tapasztalat és az emlékezet élményanyagának mozgósítása, az önkifejezés lehetőségeinek felfedeztetése.
- A környezet által közvetített üzenetek befogadtatása, értelmezése.
- A tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése.
- A tanuló érdeklődésének felkeltése, fenntartása, kitartó munkavégzés képességének fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Ábrázolás és tárgyalkotás az életkori sajátosságoknak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba illesztve

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok, eszközök csoportos és egyéni kreatív használata

Az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségei (Aktuális kiállítások látogatása)

A formák, színek használatában való jártasság

Kézműves és képzőművészeti technikák

Az egyes témák, témacsoportok többirányú feldolgozása

A különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Népművészeti hagyományok, Kiállítások és a kézműves technikák vizsgálata: szövés, fonás, varrás, foltvarrás stb.) művészettörténeti érdekességek

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

– *Elbeszélés vonalakkal*

– Hétköznapi történetek fő motívumainak megjelenítése

– Feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban

– Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)

– Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával

A színek érzelmi ereje

– Saját élmények feldolgozása színes kompozíciókban

– Szinkontrasztok, színharmóniák alkalmazása (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák – formai felfedezések

– Kedvenc állatok – állatfigurák és figurális dombormű mintázása Állatok megfigyelése a tanulmányi séta során

– Sosemvolt lények életre keltése (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmásé)

– Agyagplasztikák, figurák készítése, díszítésük földfestéssel

Szabadon formálható anyag

– Ünnepek régen és ma ,helyi népszokások vizsgálata

– Személyes tárgyak, ünnepi ajándékok készítése különféle anyagokból

– Az ünnep díszletei, színszimbólika

Tér és idő feldolgozása

– Adott történet, valamilyen folyamat megjelenítése képsorozattal vagy egyszerű fázisrajzokkal (tempera,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

tollrajz)

- Eseménynaptár – képsorozatok készítése monokróm és színes technikákkal
- Az otthoni környezet modellezése agyagból. A tér átalakítása
- A mi városunk – nagyméretű, színes kompozíciók, csoportmunkában (plasztikus megjelenítés papír, papírmásé és más anyagokkal)

Minta, jel, jelkép

- A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai
- A magyar népművészet mintakincse – motívumgyűjtés
- Növények stilizált megjelenítése (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba)
- Geometriai szimbólumok (négyzet, kör, felfelé – lefelé mutató háromszög, csillag, egymásba kapcsolódó körök)
- Pecsét faragása, idolk, amulettk készítése (agyag, gipsz)

A tárgykészítés folyamata

- Ismerkedés a gyapjú-, a textilanyagok tulajdonságaival, felhasználási lehetőségeivel
- Ünnepi jelkép megjelenítése nemezen (tarsolyfedőlap) fémdomborítás
- Különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt, gyűjtőmunka az egész év során
- Ragasztóanyagok, ragasztási technikák megismerése
- Ékszerkészítés gyönggyel és más természetes anyagokkal

Ékszertervek és kollekciók tervezése

Évszakváltás

- Az ünnepekhez fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
- Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
- A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája
- Változások az ünnepi szokások körében – páros képek készítése

Megszemélyesítés

- Én és a külvilág – Önarckép, jellegzetes arányok, karakterjegyek
- Az önismeret útjai – az emberi arc arányai, a karakter, a mimika megjelenítése fotóval dokumentáció, sztárfotók © készítése
- Meglévő portréfotók felhasználása, nagyítása (ismétlődések, átírások, fénymásolatok segítségével)
- Alakoskodások – szimbolikus tartalmak megjelenítése az arcábrázoláson keresztül Téli népszokáshoz kapcsolódva, Busóárlarc
- Maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmásé)

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- vázlatok készítésére,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az ismeretek, élmények befogadásának, feldolgozásának segítése, a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba való bevonásával.
- A csoportos és egyéni alkotótevékenységek formáinak megismertetésével a tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak előhívása, megerősítése.
- A képi emlékezet és képzelet gazdagítása, az esztétikai érzékenység, nyitottság kialakítása.
- A népművészeti és művészettörténeti ismeretek alkotó tevékenységhez kapcsolódó aktív beépítése.
- A vizuális kifejezéshez, alkotáshoz szükséges készségek fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Ábrázolási és tárgyalakotási ismeretek őskor művészetéhez kapcsolódva (Mozaik tankönyvcsalád felosztását figyelembe véve)

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök

Különböző képző-és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Népművészeti ismeretek, művészettörténeti érdekességek

Kézműves és népművészeti technikák

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Elbeszélés vonalakkal

- Legendás történetek megjelenítése, feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban Görög művészet mitológiai alakjai
- Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)
- Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával

A színek érzelmi ereje

- Természeti erők megelevenítése színekkel, az adott jelenségek saját élményekre épülő (vagy színházra, táncra, mesékre támaszkodó) feldolgozása színes kompozícióban (Power Pointos bemutatkozási lehetőség a diákok részéről is)
- Szinkontrasztok, színharmóniák alkalmazása
- A színek és alkalmazott technikák megjelenítő és hangulatközvetítő képessége (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák – formai felfedezések

- Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek felfedezése
- Táltosok, paripák, félelmetes szörnyállatok – képzelet és előtanulmányok alapján (figurális dombormű mintázása agyagból, gipszfaragás, papírmásé)drótvázal is
- Növények, termések formája, szerkezete, színei (színes ceruza, kréta, akvarell)

Szabadon formálható anyag

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Agyagedény formálása felrakással
- Agyagplasztikák, állatfigurák készítése, díszítésük földfestékekkel, bekarcolt mintákkal görög vázák, római szobrok, torzók, I. Marcus Aurélius lovas szobrának stb... vizsgálata)
- Állatok ábrázolása emlékképek vagy közvetlen látvány alapján – tömeg, arányok, mozgás érzékeltetése

Tér és idő feldolgozása

- Természeti erők, különleges és félelmetes természeti jelenségek felidézése, megjelenítése képsorozattal (tempera, tollrajz)
- Különböző kompozíciók készítése spirál- és hullámmotívum felhasználásával Krétai tengeri motívumok összevetése a modern művészet képviselőivel Gaudi, Van Gogh)
- A természet körforgása (olajpasztell, tempera, fotó, montázs, kollázs)

Minta, jel, jelkép

- Életfa motívum, varázslatos növények megjelenítése népmesék, legendák alapján, (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba, gipszbe) görög vázatervek szgraffitó technikával
- Papírkivágások – szimmetria, pozitív–negatív formák, ritmusok, sorminták
- A varrás, hímzés alapfogásai, formaalkotó és dekoratív szerepük helyi szövőkiállítás megtekintése
- Egyéni fantáziára épülő illusztratív feldolgozások
- Az elvonatkoztatás útja és célja – anyaggyűjtés
- A tűz, víz, föld, levegő – szimbólumok a különböző kultúrákban
- Sárga, narancs, piros, barna, lila, zöld, fehér, arany. Színszimbólumok használata (papírragasztás kivágott színes motívumok kompozícióba rendezésével) szimbólumok gyűjtése-önálló munka, előzetes feladat

A tárgykészítés folyamata

- Az adott témakörhöz, történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése tárgytervezés, tárgyalakítás, őskori mágia szerepe
- Különböző hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Állat alakú és antropomorf edény készítése agyagból Kőkénydombi Vénusz , Willendorfi Vénusz vizsgálata ,termékenységi varázslás
- A textilanyagok, a gyapjú alkalmazási lehetőségei
- Nemezfigura készítése
- Tárgykészítés népi hagyományok alapján, a mai kultúra esztétikája szerint
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt
- Ragasztóanyagok, ragasztási technikák használata
- Ékszerkészítés gyöngyfüzéssel

Évszakváltás

- Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása Lucázás, Zöldágjárás, Komatálküldés
- Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
- A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája
- Megszemélyesítés
- Mozgatható bábfigurák készítése. Karakterábrázolás és a mozgatás lehetőségei
- Zsineggel mozgatható figurák, pálcára vagy lécre szerelt bábok (papírkivágás, mozgatható elemek összeállítása, festés)
- Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmásé)Görög színházi álarcok vizsgálata

Értékelés és kiállítás–rendezés

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- a kézművesség, a hagyományos népi kultúra egyes szokásait, tárgyait és technikáit,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat,
- a vizuális művészetek formáit, sajátosságait, anyagait és eszközeit.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- a látvány és jelenségek értelmezésére,
- vázlatok készítésére, átírásra,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látás és a látványértelmező képesség tudatosítása, fejlesztése.
- A kézműves tárgyalakotás, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek megalapozása.
- A látvány utáni ábrázolás alapvető törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alapjainak elsajátíttatása.
- A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek továbbfejlesztése, a képi műveltség bővítése.
- A tanuló kitartó, feladattudatos munkavégzésének segítése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése

Síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök

Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok

A középkor művészettörténeti érdekességei (Ókeresztény, Román kor, Gótika, Bizánc, Reneszánsz)

Az egyes népművészeti tájegységekre jellemző stílusjegyek, technikák

A formák, színek tudatos használata és a térábrázolás kérdései

A tárgyalakotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák

Hagyományos és új médiumok

Tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetiszöveg – történetábrázolás

- Képzeltbeli utazás (egy középkori városban – illusztrációk különböző rajzeszközökkel, vagy képregényszerűen elmesélve)
- A kor hétköznapijainak megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével. A tervek nagyítása, megfestése (képi, fotó, videó – vagy számítógépes feldolgozások)

Környezetábrázolás – hangulatteremtés

- A környezet épített elemeinek rajza (homlokzatok) Várak, katedrálisok, középületek, tervezése, látványtervek

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal – makett készítése vegyes technikával
- Makettkészítés (házak, lakótornyok, várak) különféle anyagok felhasználásával

Színharmonikák

- A monokróm színhasználatról a komplementer színpárokig
- Egy főszínre hangolás, főszín és elsődleges keverékszínei
- Tiszta színekből és szürkékből építkező képek

Rész és egész

- Papírmozsaik készítése (ókori vagy bizánci minták alapján) Theodóra és Justiniánus császár mozaikjai
- Üvegablakok francia katedrálisok üvegablakjainak vizsgálata
- Rózsablak – színes kép készítése temperával celofánra
- Királyfejek, egészalakos figurák rajza viaszolt, festett alapról visszakaparósos technikával

Képeskönyv

- A mai életünk kódexe kódex, miniatúra, iniciálé
- Cél és célszerűség, a könyvkötés alapfogásai
- A papír tulajdonságai
- Betűkép, iniciálé készítése, szövegírás (temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal)

Mintakincs

- Az adott korra jellemző minták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása
- A gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben – páros munka)
- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok) ruhatervek

Plasztika

- Oszlopszobrok. Szoborfaragás (egyszerűen formált emberfigurák gipszből, ytong téglából, purhabból)
- Vízköpek. Fantasztikus figurák, állatalakok (gótikus templomokról; mintázás agyagból)
- Figurateremtés valódi állatok és képzeletbeli szörnyek megformálásával

Öltözköztetés

- Sisak készítése. A viselhetőség és a méretek figyelembe vétele középkori sisak és pajzs tervezése projektmunkával
- A szín- és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Arcképtár

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Önarckép különböző elképzelt szerepben, jelmezben és korban való ábrázolása
- Önarckép gyűjtemény mai környezetben (ceruza, krétarajzok, tempera)

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a választott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalakotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos – forma – faktúra és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók–tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az emberi és a természeti környezet esztétikumának felismertetése, a művészetek, alkotási tevékenységek iránti érdeklődés megerősítése.
- A látás és a látványértelmező képesség pontosítása, fejlesztése.
- A kézműves tárgyalakotás, a képző– és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek körének bővítése.
- A látvány utáni ábrázolás törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alkalmazásának fejlesztése a különböző feladatok során.
- A manuális tudás és az alkotóképesség továbbfejlesztése, a stílusérzék megalapozása.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A látvány megfigyelése, perspektivikus ábrázolása épületbelső és utcaképek ábrázolása

Rajzeszközök, plasztikus és modellező anyagok és eszközök

Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az ókori antik világ és a reneszánsz művészettörténet érdekességei

Az egyes népművészeti tájegységekre jellemző stílusjegyek, technikák

A formai, szintani alapismeretek

A tárgyalkotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák Művészettörténeti érdekességek tárgykészítésben: manierizmus (vallatőeszközök) barokk (illuzionizmus) klasszicizmus (puritanizmus) romantika (hevülete) realizmus (naturalizmusa) plein air (újszerűsége)

Hagyományos és új médiumok

Az előképek megismerése, feldolgozása – tanulmányrajzok, vázlatok, makettek, modellek

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetábrázolás

- Életképek (illusztrációk különféle színes eszközökkel vagy képregényszerűen elmesélve)
- A kor ünnepeinek megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

Tornyok, várak, paloták

- Épületábrázolás tusrajzzal
- Struktúra – textúra, formaszerkezet és felületi megjelenés (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)
- Makettkészítés különféle anyagok felhasználásával csoportmunkában

Színharmóniák

- Tájképek különböző fényviszonyok között – csak színfoltokkal festve – hajnalban, délben, szürkületben, éjszaka (gyűjtés elektronikus formában is, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával) plain air , mint az impresszionizmus előfutára
- Telt és tört színek, komplementer színek és különböző árnyalataik (festés akvarellal, krétával, kevert eljárással)

Környezetábrázolás – kép és valóság

- A tárgyak és a természeti környezet megfigyelése
- Az ablakon át látható világ (ábrázolás pitt–krétával, festéssel)
- A vonalperspektíva, levegő és színperspektíva felfedezése
- Előtér – középtér – háttér (tusrajzok, szénrajzok)
- Öltözképtervezés
- A szín– és az anyagválasztás szerepe
- Fejfedők (bohócsipka) készítése a viselhetőség és a méretek figyelembe vétele (papír és textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Képeskönyv

- A természet törvényeinek, jelenségeinek megfigyelése, összegyűjtése, lejegyzése Tanulmányi séta
- Növények, állatok minél pontosabb megfigyelés alapján készült illusztrációi
- Magyarázó rajz, részletek és leírások a tervlapon (aprólékos ceruza és tusrajzok, temperafestés, kézírás)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

vágott hegyű tollal)

Mintakincs

- A korra jellemző textilminták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása
- Gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben– páros munka)
- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok,)
- Egyszerű díszítőelemek szimmetrikus, pozitív–negatív formákká, ritmussá rendezése
- Természetes formák redukálása, egyszerűsítése, stilizálása, szín– és forma–variációk létrehozása (papírmetszet létrehozása)

Arcképtár

- Hétköznapi tömeg (piaci sokadalom) összeállítása nagyméretű kartonra (saját, választott figurákkal) Kánaáni menyegző (manierizmus) és Bruegel : Parasztlakodalom (reneszánsz) című alkotásának összehasonlítása
- Különböző korú és karakterű emberek portréja. (Csoportmunka. Ceruza, krétarajzok, tempera)

Fény– árnyék jelenségek

- Titokzatos terek létrehozása, a fény–árnyék hatások felhasználásával
- Vázlatok készítése jellegzetes fény–árnyék viszonyok bemutatására
- Térkonstrukció talált, gyűjtött tárgyakból, lepedőkből, zsinórokból, kartonokból többféle bevilágítással (közös, csoportos alkotás)
- Fényképek, videó készítése a terek bejárásával, a korábbi munkák térbe helyezése, „helyzetbe hozása”

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalakotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos forma–, faktúra– és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

– a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látvány és a tanult ábrázolás összhangba hozása a személyes mondanivalóval.
- A természet– és emberábrázolás különböző formáinak megismertetése.
- A stílus– és arányérzék továbbfejlesztése.
- Az önálló kézműves tárgyalakítás technikájának megválasztására, a képző– és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek eszköztárának biztonságos használatára való képesség fejlesztése.
- A látvány utáni ábrázolás árnyaltabbá tétele, a kompozíció, a szín és az előadásmód finomítása.
- A képi műveltség bővítése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Rajzeszközök, vizes bázisú festékek és plasztikus anyagok

A képző– és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Az impresszionizmus, posztimpresszionizmus, szecesszió, modern építészet, festészet, szobrászat (M. o-on is) művészettörténeti korszakára jellemző stílusjegyek, technikák

A stíluskorszakra jellemző előadásmódok

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetábrázolás

- Mozgalmas jelenetek (Álarcosbál egy barokk kastélyban. Illusztrációk különféle színes eszközökkel vagy képregényszerűen elmesélve)
- Grotteszk, vígjátéki történetelemek illusztratív feldolgozása a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

Tornyok, várak, paloták

- Épületek belseje, bútorai
- Épületábrázolás tusrajzzal, vegyes technikával (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)

Színharmóniák

- Öltözetek pasztellszínekkel (gyűjtés elektronikus formában, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)
- Színhangulatok festése zenei hangzásokra (akvarell, kréta kevert eljárások)

Öltözk

- Legyező és maszk készítése a működés és a méretek figyelembe vétele
- A szín– és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Kép és valóság

- A térábrázolási konvenciók, optikai csalódások, illúziókeltés Viktor Vasarely: Kinetikus és op art összevetése Maubrecht illuzionisztikus művészetével
- A perspektíva és az axonometria fíntorai (Escher rajzai, térformái. Gyűjtések)
- Tárgyak ábrázolása eltérő, végletes nézőpontokból – alulnézet, felülnézet, közről – és messzire távolodva (grafit, szén, pittkréta)

Békaperspektíva és madártávlat fantázia rajzzal is

Mintakincs

- Épületdíszítések, minták gyűjtése, rajzolásuk vázlatfüzetbe
- Gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben – páros munka)
- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, csiga, kagylómotívumok felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

Arcképtár

- Arcképek díszes keretben
- Különböző korú és karakterű emberek portréja (ceruza, krétarajzok, tempera)

A tárgyak egyedi vonásai

- Lakomák gazdag tárgyi világa. Gyűjtés festmények és mai fotók, installációk körében
- Hasonlóság és különbözőség. Azonos funkciójú tárgyak megfigyelése, egyedi vonásaik, különbözőségeik felfedezése (ceruza, vízfesték)

A tárgyak összhangja Tárgytervezés @képtelen tárgyak is(Oppenheim, Duchamp, Dali,)

- Hangszerek
- Klasszikus és saját megoldások
- Csendélet, drapériák, hangszerek beállításával (összefogott kompozíciók, finom részletmegoldások. Pasztellkréta)

Vizsgamunka készítése

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalakotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására, Háromirányponthoz perspektív kép szerkesztése is
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos forma-, faktúra- és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotásokértő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a vizuális művészetek eszköztárát,
- a tárgyszervezés és tárgykészítés fázisait,
- a rajzolás, festés, termékművészet műfaji sajátosságait, anyagait és eszközeit,
- a különböző ábrázolási és tárgyalakító technikákat,
- a legjelentősebb művészettörténeti korszakok művészetének jellegzetességeit, kultúráját, tárgyait,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- az alkotói munka végigvitelére,
- a látvány és jelenségek megragadására, visszaadására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás szabályainak alkalmazására,
- szintani ismereteinek felhasználására,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- sokféle eszköz- és anyaghasználatra a kifejezés érdekében,
- konzekvens munkák elkészítésére,
- a művészettörténeti korok, stílusok megkülönböztetésére, értő befogadására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama:

Vizuális alkotó gyakorlat

- vizsgamunka bemutatása 15 perc
- helyszíni feladat megoldása 105 perc

A vizsga tartalma

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy, tárgye gyűttes,
- festészeti, grafikai alkotás–sorozat,
- szobor, térkonstrukció és variációi.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy,
- festészeti, grafikai alkotás,
- szobor, térkonstrukció

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte,
- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
- a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,
- alapvető anyag-, eszköz- és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezőmód használata,
- az elkészült munka egyedisége, összhangja.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Munkaasztalok, székek

Tároló polcok, szekrények, dobozok

Vizes blokk

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök

Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD-k)

Rajzbakok

Festő állványok

Mintázó állványok

Kéziszerszámok

Rajztechnikai eszközök

Rajz-, festő és mintázó eszközök (színes ceruzák, akvarell, tempera akril, kréta, filc, vékony, vastag, és széles–lapos ecsetek, szivacsok, rajztábla, olló, ragasztó)

Számítógépes munkaállomások grafikai szoftverekkel Informatika terem

Fényképező, közművelődési iroda filmfelvevő eszközök közművelődési iroda

Modell tárgyak: geometrikus testek, drapériák, tükrök, csontváz, biológia terem koponya

Munkabiztonsági berendezések

Továbbképző évfolyamok

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Felkészítés a tanult művészeti kifejezőeszközök önálló alkalmazására.
- A vizuális érzékelés és visszatükrözés képességének finomítása.
- A konstruáló, plasztikai és a síkművészeti technikák készségszintű elsajátíttatása.
- Az elvont gondolkodás, az analízis–szintetizáló képesség kialakítása, a látás kiművelése és tudatosítása.
- Az ábrázolási konvenciók megismertetése, elsajátíttatása.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeinek megismerése

A látvány pontos megfigyelésére, leképezése

A vizuális információk megértésére, átírására, felhasználására

A képi gondolkodás, vizuális absztrakció

Tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek, modellek készítésére

A gondolat, téma kibontása, variációk, sorozatok, tárgye gyűttesek létrehozása

A jelentés, az esztétikum felismerésére, értelmezésére

A sűrítés, és felbontás mint alkotói (komponálási) eszköz

Eszközhazsnálati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A beállítás

- A geometrikus testek arányai, térbeli elhelyezkedése
- A népi tárgykultúra tárgyai egyszerű műtermi környezetben
- A tárgyak, tárgye gyűttesek feldolgozása, az arányok, a térbeli állapot minél pontosabb visszaadása (ceruzarajz, színes munkák)

A szerkezettől a formáig

- Drapéria vonalas ábrázolása (ceruza, pittkréta, szén)
- Drapéria mozgásban. Fotók készítése szálló, lengő drapériáról, és azok megfestése
- A drapéria mint plasztikai elem és jel. Fríz mintázása, gipszfaragás drapériamotívum után, gipszöntések

A térről – síkban

- Rajzolt és festett belső terek – a perspektíva törvényei szerint
- Szobasarak, lépcsőház rajzolása festése
- A formák változatos megjelenítése. Szerkezeti kiemelések
- A perspektíva érzékeltetése vonalakkal (szerkezeti rajz, ceruza, pittkréta)
- A tanulmányok feldolgozása (tollrajz, színespapír–kollázs és grafikai lapok, linó–, papírmetszet)

Rajzi – plasztikai előtanulmányok

- Testrészek, fejrészletek. Vázlatok, krokik készítése (nagyítás és kicsinyítés rajz segítségével)
- A vonallal való rajzolás módzatai pontozott, rácsozott, satírozott rajz és foltképzés, vonalhálós rajzolás, faktúrák megjelenítése
- Rajzolás és mintázás élő modell vagy gipszöntvény alapján
- Fotóhitelességű és expresszív feldolgozások

A térről – térben

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A külső és belső tér érzékeltetése természeti formák alapján (csigaház, metszet készítése mintázással)
- Agyagszobor, agyag plakett készítése a formaépítés, arányok térbeliség pozitív–negatív formák megjelenítésével

Ábrázolás és szerkesztés

- A perspektíva és egyéb ábrázolási konvenciók és felhasználásuk a művészi ábrázolásban
- Gyakorlatok a kétpontos perspektíva, a kavallier axonometria megismerésére
- Vonal a térben. Fém–, spárga– és üvegplasztikák

Nagyságrend

- A korábbiakban feldolgozott témák, tanulmányok egyéni vagy csoportos módon történő megfestése, megrajzolása nagy méretben (csomagolópapír, A/0 rajzlap, illetve kisméretű karton A/4 méret)
- A méretváltásból adódó kompozíciós problémák elemzése

Portré

- Önarckép készítése fénykép és tükör segítségével
- Az elkészült munkák összehasonlítása, elemzése
- A festett pasztell jellemzői, a pasztell technika megismerése
- A színek keverése

Szokatlan megjelenés

- Plasztikai munkák talált anyagokkal, meglepő formatársításokkal
- Gömb térbeli problémaköre: osztott gömb, gömbszeletek egymásra mintázása
- Portré gipszszel való mintázása, a fej rajza és mintázása különböző túlzásokkal, torzításokkal

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalakító technikákat,
- a térábrázolás alapelemeit,
- a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit,
- a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
- az alapvető szintani törvényszerűségeket,
- a jellegzetes vagy híres képző– és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat,
- a legfontosabb munkavédelmi előírásokat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére,
- motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására,
- a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- geometrikus és természeti formák ábrázolására,
- a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

– illusztrációkat készíteni.

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A geometrikus és természeti formák ábrázolása, tárgycsoportok, portrék, figurák ábrázolása a perspektíva és az anatómia és szabályai szerint.
- Különféle illusztrációk készítése.
- A kiadott feladatok önálló megoldása, biztos eszközhasználattal.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Az ábrázolás arányrendszere, szerkezete

Tónusos ábrázolás

A természeti formák átírása

Az anyagszerűség ábrázolása

A tér különböző léptékű megjelenítése

A konstruktívizmusra jellemző stílusjegyek, technikák

Anatómiai ismeretek

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A beállítás

- Tárgyak, térelemek a szabadban
- A tárgyak, tárgye gyűttesek feldolgozása, az arányok, a térbeli állapot, a természetes fényviszonyok minél pontosabb visszaadása (ceruzarajz, színes munkák)

A beállítás átformálása

- A tárgye gyűttes képének feldolgozása, átírása más anyagokkal, technikákkal, különböző művészeti stílusokkal (barokk, impresszionista, expresszionista stílusgyakorlatok)

A szerkezettől a formáig

- Állat- és emberi koponya szerkezetének külö nféle rajzeszközökkel való ábrázolása (ceruza, pittkréta, szén)
- Koponya és változó környezete. Fotók készítése és azok megfestése
- A koponya bonyolult plasztikai problémái. Reliefmintázás, mintázás 1:1 méretben

A térről – síkban

- Rajzolt és festett épületek, terek, utcaképek a perspektíva törvényei szerint
- A felületek és formák változatos megjelenítése. Kiemelések
- A perspektíva érzékeltetése vonalakkal, tónusokkal, színfoltokkal (szerkezeti rajz, tónusos rajz – szén, pittkréta, pasztell, akvarell)
- A tanulmányok feldolgozása tollrajz, színespapír-kollázs és grafikai lapok, linó-, papírmetszet formájában

Rajzi – plasztikai előtanulmányok

- Szobrok, portrék – vázlatok, krokik készítése (nagyítás és kicsinyítés rajz segítségével)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A vonallal való rajzolás módoszatai pontozott, rácsozott, satírozott rajz és foltképzés, vonalhálós rajzolás, faktúrák megjelenítése
- Rajzolás és mintázás élő modell vagy gipszöntvény alapján
- Fotóhitelességű és expresszív feldolgozások

A térről – térben

- Termékek titokzatos szerkezete, pozitív–negatív formái
- A természeti formák szerepe a formatervezésben
- A formaelemzések módszere a célirányos megfigyelés: a karakter
- Formakövető vonal: a plaszticitás
- Folyamatábra, fázisrajzok a mozgásváltozás kifejezésében

Ábrázolás és szerkesztés

- A perspektíva és egyéb ábrázolási konvenciók alkalmazása a művészi ábrázolásban
- Művészettörténeti példák tanulmányozása
- Gyakorlatok a perspektíva, és a Monge–szerkesztés megismerésére

Nagyságrend

- A korábbiakban feldolgozott témák, konstruktív tanulmányok egyéni vagy csoportos módon továbbfejlesztése, megrajzolása, megfestése óriás és kisméretben (falfelület, csomagolópapír, A/0 rajzlap, illetve kisméretű karton A/4 méret)
- A méretváltásból adódó kompozíciós problémák elemzése

Portré

- Rajzok élő modell után
- A formák felismerése az árnyék változásakor az arcon, bevilágítási feladatok
- Fej rekonstrukció koponya alapján
- Az emberi arc titkai. A látvány és a rajzi szabályok együttes érvényesítése
- A portrérajzolás és –festés fejlődése a különböző művészettörténeti korszakokban
- Portré. Plasztikus megjelenítések (vésett, mintázott relief és körplasztika)

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalgó technikákat,
- a térábrázolás alapelemeit,
- a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit,
- a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
- az alapvető szintani törvényszerűségeket,
- a jellegzetes vagy híres képző– és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat,
- a legfontosabb munkavédelmi előírásokat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére,
- motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására,
- a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- geometrikus és természeti formák ábrázolására,
- a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni,
- illusztrációkat készíteni.

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látás és a látványértelmező képesség tudatosítása, az önkifejezés eszköztárának gazdagítása.
- Az esztétikus környezet iránti igény kialakítása, amelyen keresztül a tanuló képes lesz azt alakítani, formálni, megőrizni.
- A vizuális ismeretek, jártasságok kialakítása, elmélyítése.
- A kritikai véleményformálás igényének és képességének kialakítása.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A környezet- és tárgykultúra

Tónusos ábrázolás újabb technikái

A rendeltetés, a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggései

A bábkészítés hagyományai

A plein air festészet legismertebb alakjai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

- Alakrajz
- Csontváz rajza
- Krokik, vázlatok álló, fekvő és mozgó figurákról (ceruzarajz, tus és pác vázlatok)
- Körberajzolások, tükrorajzok, fotók egymásról, azok rajzban történő átdolgozása
- Kollázsok és montázsok emberi alakok átalakításával, emberi alak részletrajzainak összeillesztése, fotószekvenciák emberek mozgásáról

Átváltozások

- A modell után elkészített munkák feldolgozása más eszközökkel, technikákkal, más méretben
- A mozdulatok értelmezése, újrarajzolása a figura testhelyezeteinek jellemző jegyeinek, térbeliségének kiemelése, torzítása
- Új beállítások új nézőpontokkal

Bábfigura

- Wayang-báb készítése finom faragással fából vagy habanyagból, a bábu festése
- A fej, a törzs, a mellkas, a mozgó végtagok kialakítása, a bábu összeszerelése
- A bábu hangja és beszéde, játéktere

Változatok művészettörténeti alkotásokra

- Gyűjtés a különböző stílusú figuraábrázolások körében
- Másolatok készítése a kép egyes elemeiről hagyományos festészeti és grafikai eljárásokkal (belerajzolások,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

átfestések, stílusparódiák, méret- és elemváltoztatások)

A természetben

- Vázlatok és festmények készítése a természetben
- A plain air-ben való munka megismerése (pác, lavírozott tus, aquarell és a gouache)
- Fotóséták – fotózás a természetben – fotósorozatok kialakítása

Karakterkeresés

- A portrérajzolás, a karakter kiemelése
- Karikatúrák és illusztratív képek készítése modell alapján, vonalas és színes képek. Önarcképek
- Az elkészített rajzok alapján végletes torzítások keresése a karakter teljes megváltoztatásával
- Portré vázlatok készítése, 1:1 portré mintázása

Népművészet és természet

- Betekintés a magyar népi viseletkultúrába
- Természeti népek technikái. Gyűjtés szakirodalomból, és azok anyagainak feldolgozása (fazekasság, hímzés, faragás, szövés, fonás)
- A népművészet előadásmódjának felidéződése a kortárs alkotók munkáiban

Érzelmi hatások

- Fogalompárok szerinti képalkotás (vidám–szomorú, haragos–megbocsátó, nyomasztó–feloldó)
- Érzelmi állapotok színben való kifejezése
- A színek sztereotip kapcsolata érzelmi állapotokkal, fogalmakkal
- Realisztikus és absztrakt megközelítés

Emlékmás

- Rövid portréfilm készítése egy kortárs képzőművészről, annak alkotási módszereiről, műveiről, személyes beszélgetés vagy bemutatás formájában
- Forgatókönyv, fotódokumentáció

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalkotó technikákat,
- a térábrázolás alapelemeit,
- a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit,
- a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
- az alapvető szintani törvényszerűségeket,
- a jellegzetes vagy híres képző- és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat,
- a legfontosabb munkavédelmi előírásokat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére,
- motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására,
- a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- geometrikus és természeti formák ábrázolására,
- a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni,
- illusztrációkat készíteni.

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látvány és az absztrakció kölcsönhatásának megismertetése a figuraábrázoláson keresztül.
- A látványértelmező képesség tudatosítása, a figura és környezetének kialakításával.
- A vizuális ismeretek, jártasságok elmélyítése, összegzése az ismétlődő és fokozatosan nehezedő feladatok mentén.
- Ismerkedés a kortárs művészet törekvéseivel.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A környezet- és tárgykultúra

Tónusos ábrázolás újabb technikái

A rendeltetés, a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggései

A bábkészítés hagyományai

A plein air festészet legismertebb alakjai

A nonfiguratív ábrázolás eszköztára

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Alakrajz

- Vázlatrajzok, krokik csoporttársakról, álló és mozgó alakokról. A vonal ereje, hangsúlyai (ceruzarajz, tus és pác-vázlatok, agyag- és viasz-krokik)

Figura a térben

- Figura épített térben, ülő és álló figurák külső és belső térben
- Plein air és embercsoport rajza

Átváltozások

- Ülő, fekvő figura rajza
- Egy feladat többféle feldolgozása, variációk anyagokra, technikákra
- A kompozíciós elemek kiegyensúlyozott arányait felborító változatok létrehozása

Bábfigura

- Marionett báb készítése vegyes anyaghasználattal
- A fej, a törzs, a mellkas, a mozgó végtagok kialakítása, a bábu összeszerelése
- A bábu mozgathatósága, játéktere

Szín-tér

- Színes vázlatok készítése a színpadi tér színdinamikai megoldásához

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Változatok művészettörténeti alkotásokra

- Gyűjtés a különböző stílusú figuraábrázolások körében
- Montázsok, anakronisztikus részletek beépítése a műalkotásokba
- Stíluskeresés
- *Karakterkeresés*
- A teljes figura mint karakter. Karikatúrák és krokik készítése modell alapján, vonalas rajzok, szoborvázlatok készítése

Érzelmi hatások

- Eseménysor ábrázolása figurális és nonfiguratív képsorozatokban
- Kollázs grafikai kiegészítéssel
- Fogalompárok szerinti képalkotás (mozgalmas – unalmas, harsány – szelíd, haragos – vidám)
- Érzelmi állapotok kifejezése színekkel

Emlékmás

- Gyerekkori történet
 - Videofelvétel készítésére alkalmas színes figurák és díszlet jellegű tér megalkotása (papír, gipsz, faszerkezet). Csoportos feladat
 - A film rajzos forgatókönyvének megtervezése, elkészítése
- Vizsgamunka készítése*

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a különféle vizuális művészetek jel- és jelképrendszerét,
- a tervezéstől a megvalósításig, vagy a tárgyalakotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a sík- és térművészet törvényszerűségeit, műfaji sajátosságait, anyagait és eszközeit,
- a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalakotó technikákat,
- a térábrázolás alapelemeit,
- a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit,
- a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
- az alapvető szintani törvényszerűségeket,
- a jellegzetes vagy híres képző- és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat,
- a legfontosabb munkavédelmi előírásokat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére,
- motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására,
- a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- geometrikus és természeti formák ábrázolására,
- a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni,
- illusztrációkat készíteni.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a vizuális művészetek területén létrejött értékeket,
- a népi kultúra jellegzetes szokásait, tárgyait,
- a sík- és térbeli művek, alkotás-sorozatok létrehozásának módjait,
- pontos arányokat és karaktereket rögzítő rajzok, plasztikák készítési módszereit,
- a fény-árnyék viszonyok törvényszerűségeit,
- a művészeti anatómia alapvető törvényszerűségeit,
- az alapvető munkabiztonsági, környezetvédelmi előírásokat.

A tanuló legyen képes:

- eligazodni a művészettörténet korstílusai között,
- az adott témák önálló feldolgozására,
- művészeti ismereteinek alkotó felhasználására,
- A témák elemző értelmezésére, sokrétű technikai feldolgozására,
- konkrét és elvont gondolatok képi-plasztikai megjelenítésére,
- portré, figura rajzolására, festésére vagy mintázására,
- a saját és mások alkotásainak elemző értékelésére.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgyai és időtartama

Vizuális alkotó gyakorlat

- a vizsgamunka bemutatása 10 perc

- *helyszíni feladat megoldása 180 perc*

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy, tárgye gyűttes,
- festészeti, grafikai alkotás-sorozat,
- szobor, térkonstrukció és variációi

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- tárgy,
- festészeti, grafikai alkotás,
- szobor, térkonstrukció

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte,
- a vizuális nyelv kifejezőeszközeinek használata,
- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
- sík és térbeli ábrázolási képesség,
- a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,
- alapvető anyag-, eszköz- és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezőmód használata,
- az elkészült munka egyedisége, összhangja.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Munkaasztalok, székek

Tároló polcok, szekrények, dobozok

Vizes blokk

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök

Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD-k)

Rajzbakok

Festő állványok

Mintázó állványok

Kéziszerszámok

Rajztechnikai eszközök

Rajz-, festő és mintázó eszközök (színes ceruzák, akvarell, tempera akril, kréta, filc, vékony, vastag, és széles-lapos ecsetek, szivacsok, rajztábla, olló, ragasztó)

Számítógépes munkaállomások grafikai szoftverekkel

Fényképező, filmfelvevő eszközök

Modell tárgyak: geometrikus testek, drapériák, tükrök, csontváz, koponya

Munkabiztonsági berendezések

Népművészet

A népművészet tantárgy célja a hagyományos magyar népi kultúra átfogó rendszerének megismertetése, a hagyomány értékeinek bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet, megbecsülés kialakítása, a múlt és a jelen összefüggéseinek felfedeztetése, mindezzel a személyiség formálódásának pozitív irányba terelése.

A tantárgy feladata a tantárgy iránti nyitottság kialakítása, az általános néprajzi, népművészeti ismeretek átadása. Feladata emellett a hagyományos népi kultúra és értékrendszer bemutatásával a mindennapi élet kérdéseire, problémáira való válaszkeresés, a közösségi érzés mélyítése, az egyén helyének, szerepének tudatosítása, a hovatartozás-tudat, a szülőföldhöz való kötődés erősítése, értelmi és érzelmi ráhatással a személyiség fejlesztése, az esztétikai, etikai élmény- és ítélőképesség, az empátia és a tolerancia mélyítése.

A népművészet tantárgy oktatása szorosan kötődik a művészeti képzés programjához, a vizuális alkotó gyakorlattal, valamint a műhelyekben folyó elméleti és gyakorlati tudnivalók elsajátításával párhuzamosan nyújt ismereteket, ugyanakkor igyekszik kapcsolatot találni a társművészetek felé is.

A népművészet tantárgy szabadon választható, emellett tananyagtartalma szervesen beépíthető a többi tantárgy

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

oktatási folyamatába is.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományok felelevenítésével, bemutatásával tantárgy iránti nyitottság kialakítása.
- A tananyag elsajátítása során élményszerű megismerés, tapasztalatszerzés biztosítása, valamint a közösségi érzés kialakítása, mélyítése.

Tananyag

Népművészet ismeretek

- Népi gyermekjátékok típusai
- Közösségi élmény, a játék során betöltött szerepek
- Népköltészeti alkotások
- Cselekmények, érzelmek, jó és rossz

Feladatcsoportok

Népi gyermekjátékok

- Mondókák, kiszámolók
- Mozgásos játékok
- Vonulások
- Párválasztó játékok, körjátékok
- Szellemi játékok
- Hagyományos játéktevékenységek felelevenítése

Népköltészet

- Népmesék
- Népdalok
- Találós kérdések

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a népi gyermekjátékok néhány fajtáját,
- a népköltészet néhány alkotását.

Legyen képes:

- nyitottan viszonyulni a hagyományokhoz.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományok felelevenítésével, bemutatásával tantárgy iránti nyitottság kialakítása, mélyítése.
- A tananyag elsajátítása során élményszerű megismerés, tapasztalatszerzés biztosítása, Falumúzeum látogatása, aktuális intézményi ,népművészeti jellegű tárlatok látogatása(hímző, szövő , fazekas) valamint a közösségi érzés kialakítása, erősítése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tananyag

Népművészet ismeretek

Népi gyermekjátékok típusai

Játékkészítés, csapatszellem, szabályok feladatok feldolgozás kooperatív módszerekkel

Jeles napok, naptári ünnepek Gergelyjárás, Komatálküldés, Zöldágjárás, Lucázás, Betlehemezés stb

Szereplők, események, szokástárgyak

Feladatcsoportok

Népi gyermekjátékok

- Eszközös játékok
- Ügyességi és sportjátékok
- Hagyományos játéktevékenységek felelevenítése

Naptári ünnepek

- Kiemelkedő őszi ünnepek
- Kiemelkedő téli ünnepek
- Kiemelkedő tavaszi ünnepek
- Kiemelkedő nyári ünnepek
- A szokások felelevenítése Színszimbólika vizsgálata, jelképek a népművészetben

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a népi gyermekjátékok néhány fajtáját,
- a kiemelkedő jeles napok fontosabb szokásait.

A tanuló legyen képes:

- nyitottan viszonyulni a hagyományokhoz.

Grafika és festészet alapjai alapfok 1-3.

A grafika és festészet alapjai tantárgy célja a képi világ, a képi kifejezés különféle módjainak megismertetése. A fantázia kibontakoztatása, a valósággal való összekapcsolása. Változatos felfedező és alkotó folyamatokon keresztül hozzásegíteni a tanulókat az önálló, kreatív tevékenységekhez.

A tantárgy feladata előkészíteni és megalapozni a művészi igényű szakmai munkát.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezet esztétikumára érzékeny nyitott szemlélet kialakítása.
- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok játékos gazdagítása.
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A vonal megjelenési formái

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A szín szerepe az érzelmek, hangulat kifejezésében A félelem ,a fájdalom, az öröm kifejezése

- Színekkel
- Kiemeléssel

A forma, folt, felület és textúra jelentése és létrehozásának lehetőségei

A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai

Részlet és nagyítás

A díszítés sajátosságai

A nyomhagyás egyszerű technikai bonyolítás, termésmintázat, dugómintázat, újmintázat, tenyérmintázat stb..

Kompozíciós alapismeretek

Az illusztratív ábrázolás

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek Balesetvédelem: tanév elején és folyamatosan év közben is, tanév végén nyári veszélyek, spontán beszélgetések

Feladatcsoportok

A vonal

- A vonal megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben. Játékos felfedezések Brain storming
- A vonal mint mozgásnyom
- Eltérő célú és irányú mozgások megfigyelése, létrehozása
- Változatos mozdulatokkal, mozgással hagyott nyomok más–más felületeken és anyagokon frottázs

A szín

- Szín és mozgás
- Különböző mozgások, mozdulatok (simogatás, dobolás) által keltett érzelmek kifejezése színekkel
- Mozdulatok, mozdulatsorok színes lenyomatai nagyméretű felületeken kézzel, szivaccsal, széles ecsettel
- Színek és élmények közti asszociatív kapcsolat
- Érzelmek, hangulatok megjelenítése különböző formájú és anyagú felületeken absztrakt színfoltokkal
- A kedvenc tárgy, lény jellemének kifejező ábrázolása színekkel szokatlan formájú felületeken
- A tárgy, lény hangulatváltozásainak megjelenítése színek segítségével

Felület és forma

- Különböző felületek és formák által kiváltott érzelmek
- Játékos forma– és felületalakítási kísérletek
- Gesztusok által létrehozott foltok, felületek
- Különböző érzelmi állapotok lenyomata

Felület és textúra

- A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok által
- Vizuális és taktilis érzékelés közti kapcsolat
- Különböző felületű, textúrájú anyagok gyűjtése, meghatározott szempontok szerinti csoportosításuk
- A gyűjtött anyagok kollázsként való felhasználása a kollázs és a montázs közötti különbségek tudatosítása, alkotó alkalmazása
- Különböző anyagok felületének tapintással való érzékelése (bekötött szemmel)
- A tapintási élmények megfogalmazása, megjelenítése, tapintási napló, térkép készítése

Minta a környezetben

- Környezetünkben levő tárgyakon található mintákból gyűjtemény létrehozása
- A gyűjtött minták egy–egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Díszítés, díszítmények

- Lapok felületek díszítése grafikai és festészeti technikákkal, jelentést hordozó motívumokkal

Nyomhagyás

- Különböző formájú, felületű tárgyakkal foltok, rajzolatok létrehozása páros munkában is, kooperatív technikák alkalmazása, szociális kompetenciák fejlesztése
- Az elkészített nyomatok kiegészítése, továbbfejlesztése jelentést hordozó illusztratív alkotássá tussal, filctollal, festékekkel

Kompozíció

- Képi elemek rendezése kompozíciós lehetőségek vizsgálata
- Ugyanazon elemekből eltérő hatású, egyensúlyú kompozíciók összeállítása monokróm festéssel, kollázssal, egyszerű nyomhagyással

Képalkotás

- Illusztrációk készítése mesék, események szereplőinek nagyméretű ábrázolásával kooperatív technikák alkalmazása
- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív megfogalmazása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal (grafit, toll, kréta, vízfesték, kollázs)

Értékelés és kiállítás–rendezés kapcsolattartás dráma –és néptánc tagozatos tanulókkal, kollégákkal aktív részvétel a kiállítás-megnyitó ünnepi műsorában

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a vonal megjelenési formáit,
- a szín szerepét az érzelmek, hangulat kifejezésében,
- a forma, folt, felület és textúra jelentését és létrehozásának lehetőségeit,
- a díszítés sajátosságait,
- a nyomhagyás egyszerű technikáit,
- a kompozíciós alapismereteket,
- az illusztratív ábrázolás alapjait.

Legyen képes:

- mozgásnyomok vonallal történő rögzítésére,
- az érzelmek vonallal, színnel történő ábrázolása,
- forma, folt, felület és textúra létrehozására,
- a nyomhagyás egyszerű technikáinak alkalmazására,
- képalkotásra,
- gyűjtemény létrehozására,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása.
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés. Igényesség kialakítása

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Vonal a térben

A szín szerepe és hatása a tárgyakon és a térben

A színek és lelki minőségek műalkotások vizsgálatán keresztül is

Felület és textúra kontrasztok és létrehozásának lehetőségei

A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai Varázsdobozok újszerű alkalmazása

A díszítés sajátosságai

A tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolat Egyszerű tárgyak tervezése

Egyszerű nyomatok

A kiemelés

Az illusztratív ábrázolás

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

- Vonalak a térben
- Vonalaszerű anyagokkal (kötél, szalag) térjátékok, installációk létrehozása
- A létrehozott vonalterek megjelenítése különböző grafikai eszközökkel
- Az elkészült grafika továbbfejlesztése, alakítása variációk, sorozatok formájában

A szín

- A színek és térbeli formák kapcsolata a mesékben és a valóságban
- Színes terek, téri formák létrehozása, térátalakítások
- Különböző színű vagy különböző színűre festett talált tárgyak (textilek, dobozok, fonalak) segítségével eltérő funkciójú és hangulatú színes terek megépítése fekete szoba, színes szoba, kakukktojásokkal (színekkel)
- A létrehozott terek által nyújtott élmények megjelenítése festéssel, kollázssal
- Tulajdonságok, fogalmak rokonítása, összekapcsolása színekkel és egyszerű térbeli formákkal, tárgyakkal
- Térbeli formák, tárgyak felületének átalakítása festéssel, tárgymesék létrehozása
- Egy konstruált tér hangulatának, jelentésének módosítása színcserével

Felület és forma

- Ellentétek, felületi kontrasztok
- Semleges, nyugodt felületeken markáns ellentétek, felületi kontrasztok létrehozása
- A gesztusokkal létrehozott foltok, felületek által közvetített információk

Felület és textúra

- Különböző felületeket, textúrákat ábrázoló képek, fotók gyűjtése, csoportosítási lehetőségek
- A gyűjtött fotók, fénymásolatok grafikai kiegészítései, átalakításai
- Az elkészült lapokból illetve a gyűjtött fotókból kollázsok, képtárgyak készítése

Minta a környezetben

- Növények, állatok fotóin, illetve mikroszkopikus felvételeken található minták, mintázatok gyűjtése
- A gyűjtött mintakincs szabad felhasználása méret és léptékváltással Tanulmányi séta során gyűjtőmunka

Díszítés, díszítmények

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

– Funkcióval, jelentéssel bíró plasztikus tárgyak felületének megmunkálása, díszítése grafikai és festészeti technikákkal

Egyszerű nyomatok

– Képi üzenetek létrehozása egyszerű sokszorosítási technikákkal (papírdúc, papír- vagy műanyagkarc, sablon átfújással) fogkefével fröcsköléssel

Kompozíció

– A kiemelés szerepe és lehetőségei a valóságban, a mesékben és a különböző művészeti ágakban
– A kép egyes szereplőinek, elemeinek hangsúlyozása (formával, mérettel, színnel, aránnyal, nézőponttal, felülettel, kontraszt alkalmazásával, elhelyezéssel)

Képalkotás

– Illusztrációk készítése
– Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal, valamint ezek kombinált megoldásaival (festett ceruzarajz, színezett tollrajz, kollázs, vegyes technika)

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- vonal a térképző szerepét,
- a szín szerepét, hatását a tárgyakon és a térben,
- felület és textúra kontrasztok létrehozásának lehetőségeit,
- a gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjait,
- a díszítés sajátosságait,
- a tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolatot,
- a kiemelés módjait,
- az illusztratív ábrázolás sajátosságait.

Legyen képes:

- vonalvariációk létrehozására,
- a lelki minőségek kifejezésére,
- felület és textúra kontrasztok létrehozására,
- egyszerű nyomatok készítésére,
- képalkotásra,
- gyűjtemény létrehozására,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása.
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.
- Az önkifejezés változatos formáinak alkalmazása.

Tananyag

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Grafikai és festészeti ismeretek

A vonal és a mozgás-változás
A színek egymáshoz való viszonya
A színek érzelmi minősége
Színharmoníák, színkontrasztok
A forma, folt, felület és textúra kifejező használata
A gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségei
A funkció és díszítés
Egyedi motívumok, motívumrendszer
Dombornyomat
Kompozíciós variációk
Illusztratív sorozatok
Eszközhazsnálati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

- Változások vizuális nyomai
- A valóságos és képzeletbeli változások nyomainak megjelenítése különböző grafikai és festészeti technikákkal, fotók, fénymásolatok kiegészítése, átírása
- Improvizatív és tudatos vonal- és hangjátékok
- Különböző hatású, karakterű hangok, zajok, zenék inspiráló hatására különböző karakterű vonalak, rajzos vonalszövetek készítése

A szín

- Színfoltok festése zene hangulatára
- A színek egymáshoz való viszonya, a színek érzelmi minősége
- Természeti jelenségek színekkel és színárnyalatokkal való kifejezése
- Egy- egy szín más színekkel való kapcsolatának mesén, dramatikus játékon keresztül történő átélése, az élmények megfestése
- Árnyalt vizuális minőségek, színharmoníák egyéni színkedvelések
- Fogalmakkal, hangokkal, mozdulatokkal leírható tartalmak megjelenítése színek, színharmoníák által
- Színkontrasztok, tartalmi ellentétek
- Színkontrasztok, színellentétek festése – melyek tartalmi ellentéteket és belső élményeket juttatnak felszínre
- különös tekintettel a sötét-világos kontrasztra
 - Fekete-fehér fotók vizsgálata
 - Színskálák létrehozása
 - Tónus skálák létrehozása
 - Monokróm festés

A felület

- Felület és ábrázolási szándék
- Különböző érzelmi, hangulati állapotok megjelenítése a megismert technikákkal, felületalakítási lehetőségekkel változatos műfaji kísérletek során
- Foltok, folthatárok
- A valóságban látható éles és elmosódott kontúrok megfigyelése és megjelenítésük
- Transzparencia, ellenfény, a részletek láthatósága

Textúra képzés

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Különböző anyagok segítségével, felhasználásával (homok, gipsz, fonal, drót, szögek) változatos textúrájú felületek létrehozása
- Az elkészült lapokból képtárgyak készítése

Minta a környezetben

- Műalkotásokról, építményekről, fotókról minták, ornamentikák gyűjtése népművészeti motívumok gyűjtése, dekoratív tárgydíszítő feladatok
- A gyűjtött és továbbgondolt mintakincs felhasználása tárgyakon

Diszítés, díszítmények

- Funkcióval, jelentéssel bíró mikroterek külső–belső elemeinek díszítése grafikai és festészeti technikákkal
- A mikroterek lakóinak, lényeinek egyedi megjelenítése

Sablon nyomatok

- Meghívó, plakát, képregény készítése sablonnyomat segítségével (kivágott papír vagy műanyag motívumokkal)

Dombornyomatok

- Különböző anyagok, tárgyak segítségével plasztikus papírnyomatok készítése

Kompozíció

- Komponálási módok
- Játékos kísérletek, variációk egy saját alkotás, illetve különböző reprodukciók képi elemeinek, szereplőinek átrendezésére

Képalkotás

- Illusztrációk készítése
- Történetek, mesék jeleneinek illusztratív ábrázolása sorozatokban grafikai és festészeti technikákkal (monotípia és kollázs–technika vonalas, festett kiegészítéssel, krétarajzzal, karcnyomatokkal) Projektóra már meglévő, intézményi kiállítás keretein belül-----átírási lehetőségek az év során folyamatosan

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a mozgás–változás vonallal történő kifejezésének lehetőségeit,
- a színek egymáshoz való viszonyát,
- a színek érzelmi minőségét,
- a színharmóniakat, szíkontrasztokat,
- a gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségeit,
- a funkció és díszítés kapcsolatát,

Legyen képes:

- a vonal, forma, folt, felület, szín és textúra kifejező használatára,
- egyedi motívumok, motívumrendszer alkalmazására
- a kompozíciós variációk, illusztratív sorozatok készítésére,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Művészettörténet (3-10.oszt)

A művészettörténet tantárgy célja a tanuló érdeklődésének felkeltése, érzékennyé és nyitottá tétele a műalkotások által nyújtott vizuális élmény befogadására. A tanuló világos kifejező- és érvelési képességének fejlesztése a közös műelemzéseken és az egyes korokra jellemző legfontosabb stílusirányzatokon keresztül. A már megismert művészettörténeti korok új összefüggésbe helyezése, a korszakok formanyelvének, stílusjegyeinek vizsgálata. Célja továbbá a művészettörténet emléktanyájában való eligazodás elősegítése, az ismeretek beépítése a tanuló életébe és munkájába az ábrázolási és kifejezési módok tanulmányozásával, az anyagok, műfajok, technikák, eljárások megismerésével.

A tantárgy feladata a világkép és a képzőművészet viszonyának megismertetése. A művészet kultúrában és társadalomban betöltött szerepének bemutatása, a művészet folytonosságának és korról korra változó jellegének feltárása, az egyes művészettörténeti korok jellemző stílusjegyeinek összehasonlítása.

Feladata továbbá a kortárs művészet hagyományokhoz való viszonyának bemutatása a művészeti ágak kapcsolatának, érzékeltetése a műfajhatárok elmosódásának és a műfajok közötti közlekedés lehetőségeinek, megmutatásával. Az önálló tájékozódás képességének, az ismeretszerzés igényének kialakítása. Jelentős műemlékek, múzeumok, gyűjtemények, kiállítások látogatásával a szűkebb környezet iránti elkötelezettség előhívása. A művészetek formanyelvének, a legjellemzőbb kifejezőeszközöknek és komponálásmódoknak megismertetése, a művészettörténet nagy alkotóinak és jellemző alkotásainak bemutatása az őskortól napjainkig.

A művészettörténet tantárgy oktatása szorosan kötődik a művészeti képzés programjához, a vizuális alkotó gyakorlattal, valamint a műhelyekben folyó elméleti és gyakorlati tudnivalók elsajátításával párhuzamosan nyújt ismereteket, ugyanakkor igyekszik kapcsolatot találni a társ művészetek felé is.

A tantárgy szabadon választható, emellett tananyagtartalma szervesen beépíthető a többi tantárgy oktatási folyamatába is.

Alapfokú évfolyamok

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló érdeklődésének felkeltése a műalkotások által nyújtott vizuális élmény befogadására.
- Közösén végzett műelemzéseken keresztül a művészet legkorábbi korszakaira jellemző legfontosabb stílusjegyek megismertetése.
- Az ismeretszerzés igényének kialakítása, a művészet szerepének szemléltetése a különböző korszakokban és civilizációkban.

Tananyag

Bevezetés

- A művészettörténet alapfogalmai
- A művészettörténet helye és szerepe a tudományok között
- A művészet vizuális nyelve
- A képző- és iparművészet ágai, műfajai, jellemzői, kapcsolatuk, kölcsönhatásai

Őskor

- Az emberré válás folyamata
- A művészet kezdetei
- Használati és kultikus tárgyak, ékszerek – a temetkezés legrégebbi emlékei
- Plasztikák, idolkák, állatszobrok
- Barlang- és sziklarajzok, festmények

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A megalitikus kultúra emlékei

Mezopotámia

- A folyamközi birodalmak
- Sumérok, akkádok, babiloniak, asszírok, perzsák

Egyiptom

- Az egyiptomi társadalom
- Világkép, hitvilág
- Az egyiptomi kultúra időrendi áttekintése
- Az egyiptomi művészet konvenciói, stílusai, korszakai

Afrika művészete

- Ősi birodalmak Fekete–Afrikában
- A kultúrák sokfélesége
- Az afrikai maszkok, mágia, ősök kultusza
- Plasztika, bronzszobrászat

Kréta és Mükéné

- A minoszi kultúra: építészet, festészet, plasztika
- Az akháj szellemiség, építészet

Görög művészet

- A görög kultúra nagy korszakainak áttekintése
- A városállamok és a társadalom felépítése
- Szellemiség, hitvilág, mitológia, tudományok, filozófia
- Az építészet új nyelvezte, oszloprendek, épülettípusok
- A szobrászat nagy korszakai
- Festészet, vázafestészet

A hellenizmus kora

- Új kulturális áramlatok és a klasszikus hellén kultúra kapcsolata, ötvöződése

Az etruszkok

- A római kultúra kezdetei, görög hatások
- Az etruszk hitvilág, kultusz helyek, sír építmények

Római művészet

- Róma kialakulása, felemelkedése és hanyatlása
- Új építészeti vívmányok, szerkezetek, épülettípusok
- A szobrászat új feladatok előtt – a portré
- Falfestmények, a jellegzetes római stílus kialakulása

Követelmény

A tanuló ismerje:

- az elemi kifejezési és ábrázolási módokat, és ismerje fel azokat konkrét műalkotásokban,
- a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit,
- a művészet különböző funkcióját és társadalmi szerepét az őskorban, a korai nagy kultúrákban és más földrészek művészetében,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

– az európai kultúra forrásait, bölcsőjét.

Legyen képes:

- az egyes művészettörténeti korokra, korszakokra jellemző stílusjegyek felismerésére,
- a megismert művészettörténeti korok, korszakok időrendi áttekintésére,
- a tanult korszakok műtárgyainak esztétikai és funkció–szempontú elemzésére,
- a nem európai kultúrák művészetének megértéséhez szükséges szempontok és kulturális tényezők figyelembe vételére.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló világos kifejező képességének fejlesztése, a művészettörténet emléanyagában való eligazodás biztosítása.
- A tanuló felkészítése az önálló szóbeli műelemzésre az ábrázolási és kifejezési módok tanulmányozása, valamint az anyagok, műfajok, technikák, eljárások megismerése által.
- Az önálló tájékozódás képességének és az ismeretszerzés igényének-kialakítása.

Tananyag

Késő római és bizánci művészet

- A kereszténység eszmevilága, elterjedése
- A latin ókeresztény és a görög bizánci építészet legfőbb jellemzői, sajátosságai
- A mozaikművészet
- A kereszténység és az állam
- Egyházi táblakép–festészet, ikonok

A népvándorlás korának művészete

- A római birodalom bukása
- A nomád népek életmódja, hitvilága
- A honfoglaló magyarok művészete
- A Karoling Birodalom művészete
- Kultúra, vallás és képzőművészet

A román kor művészete

- A római katolikus egyház szerepe a kultúrában
- Szerzetesek, zarándokok, kolostorok
- Az egyházi építészet sokszínűsége
- A kereszténység képi nyelve
- Hódítások, keresztes hadjáratok

A gótika

- Gótikus építészet – gótikus katedrális
- Üvegablakok, gótikus szobrászat
- Az egyház megújodása
- A gótika sokszínűsége Európa országaiban

A reneszánsz előzményei – trecento

- Művészet az itáliai városállamokban
- A szellemi megújulás első jelei

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Vallási és világi építészet
- A plasztika és festészet az új igények szolgálatában
- Új stílus születése

A korai reneszánsz – quattrocento

- Kereskedők és mecénások
- Új keresztény művészet
- Vallási hagyomány és antik kultúra
- A művészet és a természettudományok viszonya
- Művészet és humanizmus

Az érett reneszánsz – cinquecento

- Az itáliai udvarok és az antik világ
- Városi palotaépítészet és a megújuló egyházi építkezések
- A pápaság és a művészetek
- A reneszánsz művészet Itálián kívül

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit,
- az európai kultúra első nagy korszakainak szellemi és társadalmi hátterét (antik mitológia, kereszténység),
- a tárgy- és környezetkultúra alkotásait a tanult művészettörténeti korokban, korszakokban,
- a római kortól a gótikáig és a reneszánszig a stílusok magyarországi vonatkozásait, itteni megjelenési formájukat, jelentőségüket,
- azokat a múzeumokat, régészeti parkokat, műemlékeket, ahol személyesen tanulmányozhatja a tanult stílusok emlékeit.

Legyen képes:

- az egyes művészettörténeti korokra, korszakokra jellemző stílusjegyek felismerésére,
- a megismert művészettörténeti korok, korszakok időrendi és térbeli áttekintésére,
- művészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló figyelmének ráirányítása a világkép és a képzőművészet viszonyára, a művészet kultúrában és a társadalomban betöltött helyére, a művészet folytonosságnak és korról korra változó jellegének az egyes művészettörténeti korok jellemző stílusjegyeinek bemutatása.
- Az önálló tájékozódás képességének, az ismeretszerzés igényének kialakítása, a kitartó, módszeres munkavégzésre való nevelés.
- A művészet saját múltjához, hagyományához való viszonyának megismertetése.

Tananyag

A reneszánsz alkonya – manierizmus

- A manierizmus fogalma, jellemző stílusjegyei
- A manierizmus Itáliában, Spanyolországban és a Németalföldön

A barokk művészet

- A katolikus egyház diadala
- Az új szellemiség hatása az egyházi építészetre, festészetre, szobrászatra

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Európa világi építésze a királyi udvarokban
- A barokk festészet Itáliában, Spanyolországban
- A holland festészet aranykora
- Új témák, új megrendelők, új műfajok, portré, tájkép, életkép, csendélet

A rokokó művészete

- Művészi érzékenység, frivolitás, elegancia
- A rokokó és a vallásos művészet
- A rokokó portréművészete

A klasszicizmus

- Itáliai, görögországi és kis-ázsiai ásatások
- Új művészet az antik világ bűvöletében
- A klasszicizmus építészetének, szobrászatának, festészetének áttekintése

A romantika

- Szubjektivitás, erős érzelmi töltés
- A napóleoni birodalom
- A romantika az irodalomban, a filozófiában, a zenében
- A romantika Európa országaiban

A realizmus

- Valóságfeltárás, társadalomkritika
- A realista portréművészet és tájképfestészet

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit,
- a művészettörténeti korok, korszakok legkiemelkedőbb alkotóit és jellemző alkotásait,
- a tárgy- és környezetkultúra alkotásait a művészettörténeti korokban, korszakokban,
- az egyes korszakok kultúrtörténeti és világnézeti háttérét, társadalmi vonatkozásait,
- a manierizmustól a realizmusig terjedő korszak változásainak jellemző törvényszerűségeit, célkitűzéseit, a művészeti tradícióhoz, a valósághoz, valamint az esztétikumhoz való viszonyát,
- a tanult korszakok művészetének jellemző, kedvelt témáit és azok ikonográfiai változásait.

Legyen képes:

- az egyes művészettörténeti korokra, korszakokra jellemző stílusjegyek felismerésére,
- a megismert művészettörténeti korok, korszakok időrendi áttekintésére,
- művészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban, írásban és kompozíciós vázlatokban,
- műalkotásokat elemezni tartalmi és formai szempontból.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló világos kifejező és érvelési képességének fejlesztése, az ismeretek a tanuló életébe és munkájába való beépülésének, felhasználhatóságának biztosítása.
- Az összehasonlító elemzések során a korok, korszakok kapcsolatainak, kölcsönhatásainak, egymásra épüléseinek kiemelése.
- A modern művészet létrejöttének, fő művészi és társadalmi problémáinak, kérdésfelvetéseinek megértetése.

Tananyag

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az impresszionizmus

- Új utak, új művészi szabadság
- Szemléleti forradalom a modern festészet történetében
- Pillanatnyi benyomások, érzések, hangulatok

Posztimpresszionizmus

- Pointillizmus
- Az ösztönök felszabadítása
- A belső lényeg megragadása

A századforduló építésze és képzőművészete

- Ipari forradalom – új igények, új anyagok, új építészeti feladatok
- A historizmus, akadémizmus, eklektika
- Szecesszió
- Szakítás, szembefordulás az akadémizmus világával

A XX. század első fele

- A klasszikus modernség, a klasszikus avantgarde irányzatai

Expresszionizmus

- A primitív művészet felfedezése

A fauvizmus

Kubizmus

- A látvány felbontása mértani alapformákra
- Autonóm képalkotás
- Újítások az építészetben

Organikus és funkcionalista építészet

Futurizmus

- Gépek kultusza. Mozgás, dinamizmus

Absztrakt művészet

- Utalásszerű kapcsolódás a külső tárgyi világhoz
- Megszületik a nem ábrázoló, nem tárgyi és nem figurális művészet
- Művészet a két világháború között

Konstruktivizmus

- Geometrikus alakzatok síkon és térben
- Festészet, függőleges, vízszintes irányok, tiszta színek

Dadaizmus

- Antiművészet, a háború ellen, az esztétikai és erkölcsi konvenciók ellen
- A konceptuális művészet előfutára

Szürrealizmus

- A belső felszabadítása, automatizmus

Bauhaus

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

– Az építőműhely. Előkurzus – kézműves mesterség – ipari formatervezés

Művészet 1945–től napjainkig

– A modernség megújítása

Absztrakt expresszionizmus

– Felfokozott érzelmi hatások
– Tasizmus, akciófestészet

Pop art

– Jóléti társadalom, reklámok, tömegtermékek, társadalomkritika

Hiperrealizmus

– Fényképszerű valóságűség

Op-art, kinetikus művészet

– Tiszta optikai hatások, tiszta szerkezetek – mozgás, fényeffektusok

Minimal art, konceptual art

– Gondolati tartalmak feltárása
– A kreatív gondolat fontosabb, mint maga a mű

Napjaink művészete – kortárs művészet

– Land art, body art, performance, happening, totális művészet ...
– Az építészet új útjai
– A posztmodern változatai

Vizsgamunka készítése

– Műalkotásokkal, tanulmányrajzokkal illusztrált műelemzés, műleírás

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit,
– a művészettörténeti korok, korszakok legkiemelkedőbb alkotóit és jellemző alkotásait,
– egyes kiemelkedő műalkotások befogadás–történetét és utóéletét,
– a tárgy– és környezetkultúra alkotásait, ezek forradalmian megváltozó esztétikumát és funkcionalitását a 19–20. században,
– az egyes irányzatok kultúrtörténeti és világnézeti hátterét, társadalmi vonatkozásait,
– a modern művészet létrejöttének főbb állomásait, motivációit, korabeli fogadtatását.

Legyen képes:

– a megismert művészettörténeti irányzatok időrendi áttekintésére, összehasonlítására, értékelésére,
– művészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban, írásban és kompozíciós vázlatokban,
– műalkotásokat elemezni a témák és stíluselemek szempontjából, sikeresen alkalmazni az összehasonlító műelemzés eszközeit,
– érteni és értékelni a művészet kísérletező megnyilvánulásait, felbecsülni ezek jelentőségét a későbbi korokra nézve.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- az elemi ábrázolási módokat (konvenciókat), s ismerje fel azokat konkrét műalkotásokban,
- a művészettörténeti korok, korszakok, irányzatok főbb stílusjegyeit és legkiemelkedőbb alkotóit, alkotásait.

A tanuló legyen képes:

- műalkotásokat elemezni a témák és stíluselemek szempontjából,
- eligazodni és szelektálni a tárgy- és környezetkultúra világában,
- az egyes művészettörténeti korokra jellemző stílusjegyek felismerésére,
- művészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban, írásban és kompozíciós vázlatokban,
- a megismert művészettörténeti korok időrendi áttekintésére.

A művészettörténeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama

Művészettörténet max. 45 perc

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Művészettörténet max. 15 perc

A vizsga tartalma

Művészettörténet írásbeli vizsga tartalma

Az írásbeli vizsga feladatait az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozathoz mérhető legyen a tanuló művészettörténeti ismerete, műelemzési jártassága, az építészetről, a képzőművészeti ágakról – grafikáról, festészetéről, szobrászatról –, a képzőművészeti ágak műfajairól, a különböző műfajok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett tudása, ismeretszerző igénye.

1. A művészettörténeti írásbeli vizsga két vizsgarészből tevődik össze:

A) Műalkotásokkal, tanulmányrajzokkal illusztrált műelemzés, műleírás.

A tanuló által készített írásbeli munka szemléltesse az intézmény által meghatározott komplex műelemző, műleíró feladat megoldásának fázisait, a feladatra adott egyéni választ, válaszokat.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az intézmény által összeállított művészettörténeti kérdéseket tartalmazó tesztlap kitöltése a vizsga helyszínén és ideje alatt.

2. Művészettörténet szóbeli vizsga tartalma:

- művészettörténeti alapfogalmak,
- a művészettörténet helye és szerepe a tudományok között,
- a képző- és iparművészet ágai, műfajai,
- a képzőművészeti ágak és műfajok kapcsolata, kölcsönhatása,
- a művészet kezdetei, az őskori művészet,
- az ókori Egyiptom, Mezopotámia művészete,
- Afrika művészete,
- Kréta, Mükéné művészete, a görög művészet szellemisége,
- etruszk és római művészet, Bizánc művészete,
- a népvándorlás korának művészete,
- a román és a gótikus kor művészete,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- a reneszánsz művészete,
- a barokk és rokokó művészete,
- a klasszicizmus, romantika és realizmus művészete,
- az impresszionizmus és posztimpresszionizmus művészete,
- a századforduló építésze és képzőművészete,
- a 20. század első felének művészete,
- a két világháború közötti és az 1945 utáni művészet.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló milyen szinten:

- ismeri az egyes művészettörténeti korok, korstílusok kifejezési szándékát és módját,
- tud eligazodni a tárgy- és környezetkultúra világában,
- tudja kifejezni művészeti és esztétikai élményeit,
- ismeri fel a művészettörténeti ágak kapcsolatát,
- képes a műalkotások önálló értelmezésére, elemzésére.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

- befogadó, megfigyelő, értelmező, eligazodó készség,
- analizáló és szintetizáló készség,
- összehasonlító készség,
- tervező, feladatmegoldó készség,
- műelemző készség,
- műfaj- és stílusismeret,
- műtárgyismeret,
- fogalomismeret.

A szóbeli vizsga értékelése

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatosága, pontossága,
- kifejező és érvelési képesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök (projektor)

Szemléltető anyagok (képek, szakkönyvek, folyóiratok, CD, DVD-k)

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A már megismert művészettörténeti korok új összefüggésbe helyezése, formanyelvüknek és stílusjegyeiknek vizsgálatával összehasonlító elemzések végzése.
- A művészeti ágak kapcsolatának bemutatása, a műfajhatárok elmosódásának és a műfajok közötti közlekedés lehetőségeinek érzékeltetése.
- Jelentős műemlékek, múzeumok, gyűjtemények felkeresésével, kiállítások látogatásával a szűkebb környezet iránti elkötelezettség kialakítása.

Tananyag

Primitív művészet egykor és ma

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Afrika, Ausztrália, Óceánia, Amazónia törzsi művészete
- Észak–, Közép– és Dél–Amerika indián kultúrái
- Hitvilág, stílusok, szertartások, testfestés, tetoválás

A primitív művészet hatása a magas művészetre

- A XX. századi izmusok és az ősművészet, illetve primitív művészet
- A primitív kultúrák és napjaink művészete

Népművészet

- A népművészet fogalma, megközelítése
- Hagyomány, életmód, szokások, zene, tánc, viselet, tárgyak
- A népművészet tárgyi emlékei Magyarországon
- Életmódváltás és népművészet
- A népművészet napjainkban
- Népművészet és üzlet
- Népművészet és turizmus
- Népművészet és politika

A városi folklór

- Az ipari forradalom és a fogyasztói társadalom hatása a klasszikus népművészetre
- Új életforma, új anyagok, új műfajok a városi folklórban
- Grafittik, tetoválás
- A szubkultúrák művészete

A naiv művészet

- A magas művészet és a naiv művészet viszonya
- Utak a népművészetből a naiv művészet felé
- A világháborúk művészete: életmód, emlékek, tárgyak

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a teljes művészettörténet főbb korszakait, stílusait, stílusjegyeit,
- a prehisztórikus és a nem európai kultúrák művészetének lényeges sajátosságait,
- a különböző művészeti jelenségek mögött húzódó világnézeti, társadalmi hátteret,
- a tárgy– és környezetkultúra alkotásait a különböző kultúrákban, illetve különböző társadalmi rétegekben.

Legyen képes:

- tájékozódni a művészettörténet nagy korszakaiban,
- összefüggéseket találni a különböző korszakok és kultúrák jelenségei között,
- összefüggések megértésére a kor és a műalkotások kapcsolatában,
- elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével,
- értelmezni a kortárs művészet hagyományokhoz való viszonyát.

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A már megismert művészettörténeti jelenségek új összefüggésbe helyezése, azok formanyelvének és stílusjegyeinek, vizsgálatával összehasonlító elemzések végzése.
- A klasszikus kultúra lényegi vonásainak megvilágítása, irodalmi, mitológiai és történeti forrásainak megismertetése, a nyugati civilizációra gyakorolt hatásainak érzékeltetése.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A művészeti ágak kapcsolatának bemutatása, a műfajhatárok elmosódásának és a műfajok közötti közlekedés lehetőségeinek érzékeltetése.
- Jelentős műemlékek, múzeumok, gyűjtemények felkeresésével, kiállítások látogatásával a szűkebb környezet iránti elkötelezettség kialakítása.

Tananyag

A görög művészet gyökerei

- Előzmények – a minoszi kultúra
- Hatások – a hellén kultúra kialakulásának körülményei, okai

Az archaikus, a klasszikus és a hellenisztikus művészet

- Hasonlóságok, különbözőségek
- Kölcsönhatások, egymásra épülés
- A hellén kultúra hatásai Itáliától az Indusig
- Helyi sajátosságok, új kulturális áramlatok

Etruszk művészet

- Híd a görög és a római művészet között
- Görög hatások és hagyományok
- A római kultúra kezdetei

Római művészet

- Görög, etruszk hatások
- Görög emlékek, görög mesterek Itáliában
- Másolatok, műgyűjtés
- A provinciák művészete
- A klasszikus római művészet hatása a barbár kultúrákra
- Róma hatása a bizánci művészetre
- Róma hatása a korai keresztény művészetre

A reneszánsz mint az antikvitás újjászületése

- Ásatások, tárgyi emlékek
- Antik eszmények, formák és kánonok
- Az antik filozófia újjászületése
- Művészet és humanizmus

A klasszicizmus

- Utazások, rajzok, metszetek
- Itáliai, görögországi és kis-ázsiai ásatások
- Gyűjtemények, múzeumok
- Az antikvitás, mint a klasszicizmus alapja
- Az antikvitás a magas művészetben és a hétköznapi életben (ruházat, bútorok)

Az antik hagyományok hatása a XX. századi művészetre

- A klasszicizmus és a szocialista realista építészet és művészet
- Az antik kultúra és a klasszicizmus hatása a Harmadik Birodalom művészetére
- Az antik kultúra hatása napjainkban

Követelmény

A tanuló ismerje:

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- a klasszikus antik művészettörténeti korok és az európai művészeti korszakok lényeges sajátosságait,
- a művészettörténeti korok (korszakok) legfontosabb alkotóit és legjellemzőbb alkotásait,
- az antik mitológia, irodalom és történelem legfontosabb epizódjait, szereplőit,
- a nyugati kultúra egyes korszakainak viszonyulási módját az antik örökséghez.

Legyen képes:

- tájékozódni a művészettörténet nagy korszakaiban,
- összefüggések megértésére a kor és a műalkotások kapcsolatában,
- összehasonlító elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével,
- jellemző ikonográfiai témák felismerésére, elemzésére, változatainak értelmezésére.

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A már megismert művészettörténeti jelenségek új összefüggésbe helyezése, azok formanyelvének és stílusjegyeinek vizsgálatával összehasonlító elemzések végzése.
- A különböző vallási jelenségek és a képzőművészet kapcsolatának elemzése, az általános törvényszerűségek és sajátosságok felismertetése.
- Az ideológia alapvetően meghatározó szerepének érzékeltetése minden művészeti jelenségben.

Tananyag

Egyiptom hiedelemvilága, életmódja, kultúrája és művészete

- Sokistenhit
- Az élet folytatása a túlvilágon
- Az Amarna–kor (Ehnaton birodalma) és hatásai

Mezopotámia művészete

- Sumer és akkád művészet és hitvilág
- Babiloni és asszír művészet és hitvilág
- Az ókori Irán művészete és hitvilága

A Közép–Kelet művészete

- Párthusok és Szasszanidák, valamint az Ahura–Mazda–kultusz

Az iszlám művészete

- Az iszlám vallás, világmagyarázat és életszemlélet, valamint a művészet
- Az iszlám gondolatvilág – a távol–keleti bölcsélet és a nyugati eszmerendszerek összehasonlítása

Az ókori és a klasszikus India kultúrája és művészete

- A buddhizmus és a művészet
- A dzsainizmus, a hinduizmus és a művészet

Délkelet–Ázsia művészete

- India és a buddhizmus hatása a helyi kultúrákra

Kína művészete

- A buddhizmus, taoizmus és konfucianizmus hatása a művészetre
- Tibet és Kína hiedelemvilága, kultúrája és művészete

Japán művészete

- A sintoizmus és a művészet

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A zen–buddhizmus hatása a művészetre

Zsidó művészet

- A zsidó hiedelemvilág, életmód, kultúra és művészet
- A zsidó világszemlélet, a hellén filozófiák és a keresztény gondolatvilág összehasonlítása

A keresztény művészet

- A kereszténység kialakulása, elterjedése és eszmerendszere
- A korai kereszténység és a művészet
- A késő római és a bizánci művészet

A kereszténység és az állam

- A kelta kereszténység Írországon és Észak–Angliában
- Kultúra, vallás és képzőművészet a Karoling Birodalomban

A keresztény Európa a román kor idején

- A kereszténység és a hatalom
- Hódítások és kereszties hadjáratok

A keresztény Európa a gótika idején

- Fellendülés, pénz és hatalom a városokban
- A gótika virágzása és az egyház

Pogány motívumok a keresztény világban

- A szakrális művészet és a reneszánsz
- A pápai udvar hatása a művészetekre

A reformáció hatása a művészetre

- Az új eszmék hatása az életmódra, kultúrára
- Új megrendelői réteg, új igények, új műfajok

A katolikus egyház diadala

- A barokk művészet gyökerei
- Az ellenreformáció hatása a művészetre
- Új optimizmus, pompa, fényűzés

Keresztény szellemiségű művészet a barokktól napjainkig

- Hittérítés és művészet
- A gyarmatok művészete
- Keresztény eszmeiség és helyi hiedelemvilág keveredése
- Kortárs keresztény művészet

A felvilágosodás művészete

- Ráció és művészet
- Ateista művészet

Művészet az ideológiák szolgálatában

- A szocialista realizmus művészete
- A Harmadik Birodalom művészete

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ideológiák napjaink művészetében

- Szubkultúrák, csoport ideológiák
- Kvázi kultuszok, rítusok
- Magánmitológiák

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a művészettörténeti korokat és irányzatokat, azok főbb stílusjegyeit,
- a főbb vallásokat, azok mitológiáit, rítusait, teológiáját, legfontosabb szent szövegeit,
- a kereszténység tanítását, történetét, egyházi művészetét,
- a kereszténység helyét, szerepét az európai kultúra egyes korszakaiban.

Legyen képes:

- tájékozódni a vallástörténet és a művészettörténet nagy korszakaiban,
- összefüggések megértésére a kor, a világnézet és a műalkotások kapcsolatában,
- önálló, alkotószellemű elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével,
- felismerni és elemezni az egyes műalkotások vallási funkcióját, világnézeti mondanivalóját és közösségi szerepét.

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A 19–20. századi művészetről tanultak új megvilágításba helyezése, elsősorban a művészet társadalmi funkciója, illetve a társadalmi konvencióval való konfliktusa szempontjából.
- A művészeti törekvések és folyamatok létrejöttének és társadalmi fogadtatásának megértetése.
- A művészet és a művész definiálásának, lehetséges szempontjainak és problematikájának felvetése.

Tananyag

Realizmustól az impresszionizmusig

- Az uralkodó ízlés "klasszikus felfogása" és a pillanatnyi benyomásokat rögzítő új valóságfelfogás ellentéte

Az impresszionizmustól a fauvizmusig

- A művészet és a nyilvánosság újfajta kapcsolata
- Tudományos megalapozottság – rendszerezésre való törekvés
- Egyéni stílus, expresszív motívumhasználat

Az építészet és az ipari forradalom

- A hagyományos neo irányzatok és az új építészeti mozgalmak
- Az új építészeti feladatok kihívásai és a rájuk adott válaszok

A szecesszió

- Nyílt szembenállás, szakítás az akadémizmus felfogásával
- A szecesszió és az alkalmazott művészetek

Az avantgarde irányzatai és a hivatalos művészet

- A hagyománytisztelő és az úttörő művészet viszonya

Úttörők és epigonok

- Magányos alkotók és iskolák
- Az avantgarde művészet utóélete

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Művészet és társadalom

- Művészet és politika
- Direkt módon politizáló agitatív művészet
- Tiltott, türt, támogatott művészet
- Művészet a rendszerváltás után

Művészet és kommunikáció

- Művészet és manipuláció
- Művészet és üzlet
- A magas művészet és a közönség
- A giccs fogalma

Kortárs művészet

- Klasszikus hagyományok és azok tagadása
- Az akadémikus iskolázottság és az autodidakta művész
- Mesterségbeli tudás és eszköztelen művészet
- "Profi" és "amatőr" művészet
- Művészet és közönség, művészet és a közönség hiánya
- Totális művészet, "mindenki művész"
- Művészet és élet

Vizsgamunka készítése

- Műalkotásokkal, tanulmányrajzokkal illusztrált műelemzés, műleírás

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a művészettörténeti korok lényeges sajátosságait a legfontosabb alkotók és legjellemzőbb alkotások tükrében,
- a művészet fogalmának „kitágulását” a 19–20. században,
- a művészet társadalmi, ideológiai meghatározottságát, művészet és társadalom konfliktusainak különböző példáit,
- a művész szerepének, feladatának, magatartásformáinak okait és következményeit a különböző korokban.

Legyen képes:

- összehasonlító elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével,
- ismertetni konkrét példákon keresztül a művészet társadalmi funkcióinak pozitív és negatív vonatkozásait, művészet és társadalom konfliktusainak lehetőségét,
- önálló, alkotószellemű műelemzésre, vélemények ütköztetésére, vitakészsége fejlesztésével; más nézetek, vélemények megértésére, elfogadására.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a művészettörténeti korok lényeges sajátosságait a legfontosabb alkotók és legjellemzőbb alkotások tükrében,
- tudja olvasni, elemezni a tanult műalkotásokat.

A tanuló legyen képes:

- összehasonlító elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével,
- reálisan értékelni önmaga és mások munkáját, eredményeit és a sokszínűséget,
- összefüggések megértésére a kor és a műalkotások kapcsolatában,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- tájékozódni a művészettörténet nagy korszakaiban,
- ismertetni az adott kor kiemelkedő alkotóinak munkásságát és elemezni alkotásaikat,
- felismerni koronként jellemző alkotásokat a tárgy- és környezetkultúra világából,
- önálló, alkotószellemű műelemzésre, vélemények ütköztetésére, vitakészsége fejlesztésével más nézetek, vélemények megértésére, elfogadására.

A művészettörténeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama

Művészettörténet max. 60 perc

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Művészettörténet max. 15 perc

A vizsga tartalma

Művészettörténet írásbeli vizsga tartalma

Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozathoz mérhető legyen a – tanuló művészettörténeti ismerete, műelemzési jártassága, elemző, összehasonlító képessége, az építészetről, grafikáról, festészetéről, szobrászatról, azok műfajairól, alkotóiról, a különböző műfajok esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett tudása, ismeretszerző igénye, egyéni kutatómunkája.

1. A művészettörténeti írásbeli vizsga két vizsgarészből tevődik össze:

A) Műalkotásokkal, tanulmányrajzokkal illusztrált műelemzés, műleírás.

A tanuló által készített írásbeli munka szemléltesse az intézmény által meghatározott komplex műelemző, műleíró feladat megoldásának fázisait, a feladatra adott egyéni választ, válaszokat.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti záróvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az intézmény által összeállított művészettörténeti kérdéseket tartalmazó tesztlap kitöltése a vizsga helyszínén és ideje alatt.

2. Művészettörténet szóbeli vizsga tartalma:

- primitív művészet egykor és ma,
- városi folklór,
- naiv művészet,
- az antikvitás és hatásai a művészettörténetben,
- hiedelemvilág és művészet,
- vallás és művészet,
- ideológiák és művészet,
- hivatalos művészet és az avantgarde,
- művészet és kommunikáció,
- kortárs művészet.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló milyen szinten:

- ismeri művészettörténeti korok lényeges alkotóit és alkotásait,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- ismeri a művészettörténeti korok sajátosságait,
- tudja elemezni a megismert műalkotásokat,
- tud összehasonlító elemzéseket végezni,
- tud eligazodni a tárgy– és környezetkultúra világában,
- tudja kifejezni művészeti és esztétikai élményeit,
- képes a pontos önértékelésre.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

- befogadó, megfigyelő, értelmező, eligazodó készség,
- összehasonlító készség,
- tervező, gyakorlatias feladatmegoldó készség,
- műelemző készség,
- műfaj– és stílusismeret,
- műtárgyismeret,
- fogalomismeret.

A szóbeli vizsga értékelése

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szabatosága, pontossága,
- kommunikációs készség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök (projektor)

Szemléltető anyagok (képek, szakkönyvek, folyóiratok, CD, DVD-k)

SZÍNműVÉSZETI ÁG

I. Fejezet

AZ ALAPFOKÚ SZÍNműVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

Az alapfokú művészetoktatás keretében folyó színházi nevelés – figyelembe véve a tanulók érdeklődését, életkori sajátosságait, előzetes színházi–dramatikus tapasztalatait – lehetőséget biztosít a színművészet iránt vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére; ismereteik gyarapítására, művészeti kifejező készségeik kialakítására és fejlesztésére, a művészeti szakterületen való jártasság megszerzésére és gyakorlására, illetve felkészít a művészeti alapvizsgára és záróvizsgára.

A képzés lehetővé teszi

- A tanulók számára önmaguk tudatos megfigyelését
- Az önértékelést annak érdekében, hogy képessé váljanak saját eredményeik felismerésére és azok színházi munka során történő alkalmazására
- Az önkifejezést, a közös alkotómunka örömteli együttlétének megtapasztalását
- Az élet más területein elsajátított tanulói ismeretek, készségek, attitűdök színjátékban való alkalmazását
- Drámával és színházzal kapcsolatos tanulói aktív szókincs bővítését
- Színházi előadások egyéni vagy csoportos készítését, illetve mások által bemutatott produkciók megtekintését, értelmezését

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A színművészet területén különösen

- Változatos dramatikus tevékenységformákban való részvételt
- Az alapvető dramatikus technikák és a színházi konvenciók megismerését, alkalmazását differenciált feladatokban
- A színházi–drámai formával való kísérletezést, a színpadi megjelenítés jellemzőinek megismerését
- A színjáték kulturális hagyományainak megismerését
- A színjátéknak mint művészi kommunikációs formának a megtapasztalását

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tanszakok és tantárgyak

Színjáték tanszak

Színjáték tanszak

Főtárgy: dráma és színjáték

Kötelezően választható tantárgyak:

beszéd és vers (1. alapfokú évfolyamtól)

mozgás és tánc (1. alapfokú évfolyamtól)

Választható tantárgyak: a színjáték és bábjáték tanszak bármelyik tantárgya

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Kötelezően választható tantárgyak			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Választható tantárgyak	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Összes óra	4	4	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5

A tanszak kötelezően előírt tantárgyainak és azok óraszámainak a figyelembevétele mellett a tanuló más tanszak, valamint más művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

Ha az intézmény az ajánlott minimális heti összóraszámot biztosítja, akkor az ezen felül tanított választható tantárgyakat heti 0,5 órában is oktathatja.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A dráma és színjáték tantárgy heti óraszám a helyi tantervekben heti 2 óra is lehet, ha a beszéd és vers, valamint a mozgás és tánc tantárgyakat minimálisan heti 1–1 órában önálló tantárgyként oktatja az iskola.

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

A tanítási órák időtartama: 45 perc

A SZÍNműVÉSZETI OKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a színművészet területén

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges

Szakmai kompetenciák

Színházi alapfogalmak/szakkifejezések alkalmazása

Drámai/színházi konvenciók alkalmazása

Meghatározó történeti és kortárs színházi stílusok felismerése

A színházi műfajok felismerése

A szöveg– és előadáselemzés meghatározó szempontjainak, a színészi alkotómunka fázisainak, főbb összetevőinek megismerése, alkalmazása

Drámai szövegek értő – színészi szempontokat figyelembe vevő – olvasása

Különböző színészi technikák megismerése és alkalmazása

Színházi improvizáció

Karakterábrázolás nyelvi, beszédtechnikai, illetve mozgásos eszközökkel

Előadásban (játékban) szerepek megformálása

A rendezői instrukciók mentén végzett munka

Más művészeti ágak területéről származó ismereteinek alkalmazása a szerepalkotás során

Színházi előadások elemzése, értékelése

Személyes kompetenciák

Önállóság

Döntésképesség

Érzelmi stabilitás, kiegyensúlyozottság

Mozgáskoordináció

Fejlődőképesség, önfejlesztés

Társas kompetenciák

Kapcsolatteremtő készség

Kezdeményezőkészség

Empatikus készség

Tolerancia

Kommunikációs rugalmasság

Adekvát metakommunikáció

Konfliktusmegoldó készség

Módszerkompetenciák

Kreativitás, ötletgazdagság

Problémamegoldás

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Figyelem összpontosítás
Helyzetfelismerés
Kritikus gondolkodás

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

Vizsga tantárgyak

Színjáték tanszak

A művészeti alapvizsga tantárgyai:

dráma és színjáték, valamint
egy választott tantárgy az alábbiak közül
beszéd és vers
mozgás és tánc

Színjáték tanszakon a fent megjelölt választható tantárgyak közül vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga és záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a színművészeti ág valamelyik tanszakán beszéd és vers, mozgás és tánc tantárgyakból megszerzett művészeti alapvizsga bizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsgavagy záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán vagy záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

Azokban a tantárgyakban, ahol a tantárgy vizsgája több vizsgarészből áll, ott a tantárgy osztályzatát a vizsgarészek osztályzatának számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsga tantárgy végső osztályzatának meghatározásában a szóbeli vizsgarész osztályzata a döntő.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A művészeti alapvizsga és záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti, alapvizsgát vagy záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga vagy záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

Dráma- és színjáték

A dráma és színjáték főtárgy elsődleges célja, hogy a színházművészet – ezen belül is elsősorban a színjáték – iránt érdeklődő tanulók számára lehetőséget biztosítson a drámán és színjátékon keresztül történő önkifejezésre, közösségi alkotásra, a kommunikációs és előadói képességeik fejlődésére, a színházi alkotófolyamaton keresztül a színpadi munka alapjainak elsajátítására, a színházon keresztül önmagukra és a világra vonatkozó kérdések megfogalmazására és a válaszok keresésére.

A tantárgy oktatása során a célokat a közösségben végzett dramatikus tevékenység élményén, a játék örömein keresztül érjük el.

A tantárgy feladata, hogy a folyamatos fejlesztés eredményeképpen a tanuló váljon képessé a dráma és a színház értő befogadására, értelmezésére, illetve művészi együttműködésen keresztül, tanuló társaival együtt, drámai és színházi produktumok létrehozatalára.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a csoportos játék örömeit
- a csoportos játék szabályait
- az érzékszervek működésének jelentőségét
- az alapvető emberi, állati mozgássémákat
- a jelenet kezdetének és befejezésének fontosságát
- a szerepjátékokban való részvétel élményét
- a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, kiszámolókat, mondókákat, gyerekdalokat, énekes–táncos játékokat, gyerekverseket, népmeséket

Fejlessze a tanulók

- érzékszerveinek működését, érzékelését
- ritmusérzékét
- megfigyelő– és utánzókéességét
- mozgásos ügyességét, koordinációját
- együttműködési képességét
- hallási figyelmét
- figyelemösszpontosító (koncentráló) képességét
- szabálytudatát
- közösségtudatát

Ösztönözzé a tanulókat

- környezetük megfigyelésére, megismerésére, az arról való véleményalkotásra
- társaikkal való nyugodt kapcsolat kialakítására, egymás elfogadására
- versek, mesék meghallgatására, értelmezésére

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- a hétköznapi szabályok és a csoportos játék szabályainak betartására és betartatására
- a nemkívánatos (pl. agresszív) viselkedésformák visszaszorítására
- a játék örömeinek másokkal való megosztására

Tananyag

Bemelegítő mozgásos játékok

- Versenyjátékok, nagymozgásos játékok
- Népi kiszámoló- és fogócskajátékok
- Egyszerű mozgáselemeket is tartalmazó körjátékok, népi játékok
- Egyszerű mimes játékok tanári narrációra
- Rövidebb versek, mesék kísérése mozgással

Érzékelő játékok

- Színek, formák, illatok, ízek felismerése, csoportosítása, megkülönböztetése
- Az érzékszervek által keltett érzetek megfogalmazása
- Az idő észlelésének fejlesztése

Ritmusgyakorlatok

- Egyenletes lüktetés érzékeltetése mondókázással
- Szöveges és mozgásos ritmusjátékok
- Tempótartás (gyors és lassú) különböző térformákban
- Természetes ritmusok felfedezése és mozgásos lekövetése

Beszédgyakorlatok

- Hangok utánzása
- Beszédszervek ügyesítése játékos formában (ajak-, nyelvgyakorlatok)
- Beszédre készítő játékok

Utánzó játékok

- Testtartás és mozgás utánzása
- Hétköznapi tevékenységek utánzása
- Állatok mozgásának utánzása

Memória- és koncentrációfejlesztő játékok

- Mondókák, kiszámolók, találós kérdések
- Mozgásos és szöveges figyelemfejlesztő játékok

Szerepjátékok, szabályjátékok

- Népi gyermekjátékok
- Énekes-táncos játékok
- Mozgásos (testnevelési) játékok
- Egyszerű szerkezetű drámajátékok

Csoportos improvizációs játékok

- Mondókák, gyerekdalok feldolgozása
- Gyerekversek feldolgozása

Komplex drámafoglalkozások

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Mesei motívum vagy meserészlet vagy rövidebb mese feldolgozása tanári közreműködéssel (térmeghatározás, szimuláció, a teljes csoportot megmozgató szerepjáték, a tanár szerepben, szertartás, állókép, némajáték)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- az érzékszervek működésének funkcióját, jelentőségét
- a jelenet kezdetének és befejezésének fontosságát
- a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, kiszámolókat, mondókákat, gyerekdalokat, énekes–táncos játékokat, gyerekverseket, népmeséket (mindegyikből legalább egyet)

Legyenek képesek

- adottságaiknak megfelelően a látáshoz és halláshoz kapcsolódó differenciált és pontos érzékelésre
- a csoportos ritmusjátékokban való aktív részvételre
- alapvető emberi, állati mozgássémák utánzására, a csoportos utánzó játékokban való aktív részvételre
- legalább egy vers vagy rövid meserészlet önálló elmondására
- a beszéd és a mozgás összekapcsolására csoportos játék során
- a szerepjátékokban, csoportos improvizációkban való részvételre
- társaikkal való együttműködésre

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a csoportos improvizációs játék örömet
- a csoportos játék szabályait
- az alapvető emberi, állati mozgássémákat
- a bemelegítéshez használható mozgásos (testnevelési) játékokat
- az alapvető ritmushangszerek használatát
- a dramatikus munkához szükséges újabb népi gyermekjátékokat, mondókákat, gyerekdalokat, gyerekverseket, népmeséket
- egyes drámajátékok szabályait

Fejlessze a tanulók

- érzékszerveinek működését, érzékelését
- ritmusérzékét
- megfigyelő– és utánzókéességét
- mozgásos ügyességét, koordinációját
- együttműködési képességét
- hallási figyelmét
- figyelemösszpontosító (koncentráló) képességét
- kifejezőképességét
- helyzetfelismerési képességét
- szabálytudatát
- közösségtudatát

Ösztönözzé a tanulókat

- környezetük megfigyelésére, megismerésére, az arról való véleményalkotásra
- társaikkal való nyugodt kapcsolat kialakítására, egymás elfogadására
- versek, mesék meghallgatására, értelmezésére
- az önállóan olvasott versek, mesék élményének megosztására
- a hétköznapi szabályok és a csoportos játék szabályainak betartására és betartatására
- a nemkívánatos (pl. agresszív) viselkedésformák visszaszorítására

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

– a játék örömeinek másokkal való megosztására

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Fogójátékok
- Versenyjátékok, nagymozgásos játékok
- Mozgáselemeket tartalmazó körjátékok, népi játékok
- Mímes játékok tanári narrációra

Érzékelő játékok

- Az érzékszervek által keltett érzetek megfogalmazása
- Szinkompozíciók összehasonlítása
- Tájékozódás hangok segítségével, tapintással, szaglással
- Az idő észlelésének fejlesztése

Ritmusgyakorlatok

- Szöveges és mozgásos ritmusjátékok
- Tempótartás különböző térformákban
- Futások irányváltoztatással
- Ritmushangszerek és mozgás

Beszédgyakorlatok

- Beszédre készítő játékok
- Beszédgimnasztikai gyakorlatok
- Beszédszervek ügyesítése játékos formában

Utánzó játékok

- Egyszerű mozgástükrözések
- Hétköznapi tevékenységek és mesterségek jellemző gesztusainak utánzása
- Állatmozgások, természeti jelenségekhez kapcsolódó mozgások utánzása

Memória– és koncentrációfejlesztő játékok

- Versek, mondókák szöveg nélkül, csak mozgással
- Összetettebb mozgásos és szöveges figyelemfejlesztő játékok

Szerepjátékok, szabályjátékok

- Népi gyermekjátékok
- Mozdásos (testnevelési) játékok
- Egész csoportos és páros munkára épülő drámajátékok
- Vetélkedőjátékok

Komplex drámafoglalkozások

- Mesei motívum vagy meserészlet, vagy rövidebb mese feldolgozása tanári közreműködéssel (térmeghatározás, közös rajzolás, üzenetek, szimuláció, a teljes csoportot megmozgató szerepjáték, a tanár szerepben, szertartás, állókép, némajáték)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a csoportos játék szabályait
- az alapvető emberi, állati mozgássémákat

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- a bemelegítéshez során használt mozgásos (testnevelési) játékokat
- a megismert ritmushangszerek használatát
- a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, mondókákat, gyerekdalokat, gyerekverseket, népmeséket (az újonnan – tanultak közül mindegyikből legalább egyet)
- egyes drámajátékok szabályait

Legyenek képesek

- adottságaiknak megfelelően differenciált és pontos érzékelésre
- a csoportos ritmusjátékokban való aktív részvételre
- alapvető emberi, állati mozgássémák utánzására, a csoportos utánzó játékokban való aktív részvételre
- legalább egy újonnan tanult vers és rövid meserészlet önálló elmondására
- a beszéd és a mozgás összekapcsolására a játékok során
- a szerepjátékokban, csoportos improvizációkban való részvételre
- társaikkal való együttműködésre

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a képzelet és az emlékezet szerepét, fontosságát
- az egyszerű mozgáselemek összekapcsolását
- a tér használatát és az abban való tájékozódást
- a helyszín fogalmát, jelentőségét
- a figyelemösszpontosítás fontosságát, alapvető technikáit
- a beszédtevékenység részeit (légzés, hangadás, kiejtés)
- rövidebb prózai mesék dramatikus feldolgozásának folyamatát
- a hang tulajdonságait (pl. mélység, magasság)
- a legfontosabb légző- és hangképző gyakorlatokat
- a ritmikus mozgással kombinált koncentrációs gyakorlatokat

Fejlessze a tanulók

- együttműködő képességét
- képzelőerejét
- mozgásos improvizációs képességét
- térbeli tájékozódását
- figyelem-összpontosító képességét
- megfigyelő képességét
- problémamegoldó képességét
- ritmusérzékét
- légzőkapacitását
- hangképzését
- artikulációs képességét

Ösztönözze a tanulókat

- maguk és környezetük egyre tudatosabb megfigyelésére
- a közlésformák egyre differenciáltabb alkalmazására

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- társaikkal való együttműködésre
- gondolataik és érzelmeik pontos kifejezésére
- a csoporton belüli aktív és kezdeményező munkára
- kiscsoportokban önállóan végzett tevékenységre

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Összekapaszkodó, érintésére törekvő, érintés elöl elhúzódó, a gimnasztika gyakorlatait játékos szituációba tevő gyakorlatok (pl.: váll-, térdérintős játékok, nehezített speciális helyzetű fogók)
- Lazító és feszítő gyakorlatok
- Térformáló, térérzékelő játékok: játékos formában különböző térformák felvétele, formálása, kikerüléssel gyakorlatokban térérzék–fejlesztés körjátékok, lánc-típusú népi játékok
- Szabad mozgás zenére önállóan és a társakkal együttműködve

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok
- A saját és a társak légzésének megfigyelése nyugalmi állapotban, tevékenység során (pl. tűzfűjás), beszéd közben; a tapasztalatok megfogalmazása
- Fúvójátékok (pl. lyukas kulcs, síp, szájharmonika fűvése) a kilégzés erejének és hosszának tanulmányozására; folyamatos és szaggatott fűvések
- Indirekt légzőgyakorlatok (pl. „gumibaba” felfűvése, leeresztése)
- Hanggyakorlatok
- A hangadás megfigyelése (ásítás, nevetés, lelkiállapotok, hangulatok tükröződése a hangban)
- A hang tulajdonságairól szerzett tapasztalatok megfogalmazása (magas–mély, halk hangos)
- Egymás hangjának felismerése, utánzása
- Hangkitalálás (a saját hangtól eltérő hangzások játékos próbálgatása)
- Szavak, rövid mondatpárok játékos variálása
- Játékos hangerő-gyakorlatok
- Artikulációs gyakorlatok
- A kiejtés, az artikulációs mozgások megfigyelése
- A beszédszervek mozgásának „ügyesítése” szavak, szólamok ismételt ejtésével
- Szájról olvasás – kezdetben hangok, majd szavak
- Szóláncok pontos hangzó- és szóvégejtéssel
- Hangsúlygyakorlatok
- A szóhangsúly gyakorlása (az első szótag nyomatékos ejtésének gyakorlása egyre hosszabb szavakban)
- Az összetett szavak előtagjának és a teljes személynév első tagjának hangsúlya

Fantáziajátékok

- Elképzelt tárgyak, helyszínek, figurák részletes kigondolása csoportban
- A közösen kitalált figurák, helyszínek, tárgyak köré szervezett játék

Ritmikus mozgással kombinált koncentrációs gyakorlatok

- Játékos, mozgással és szöveggel összekapcsolt ritmikus koordinációs gyakorlatok (pl.: versek, mondókák ütemezése tapssal, járással, mozgással különböző tempóban)
- Térkitöltő gyakorlatok
- Ritmikus, mozgással és szöveggel összekapcsolt számolás gyakorlatok
- Gyermekversek, mondókák ritmus- és mozgásváltással

Dramatikus játékok

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Mimetikus (egyéni és csoportos) improvizációk zenére
- Szituációs játékok pl. szó, mondat, helyszín megadásával

Komplex drámafoglalkozások

- Központi figura köré épülő dráma (hangaláfestés, szerep a falon, térképek és ábrák készítése, állókép, gyűlés, véletlenül meghallott beszélgetés, képaláírás, maszkok, beépített szereplő, gondolatkövetés konvenciók felhasználásával)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tér használatát és az abban való tájékozódást
- a helyszín fogalmát, jelentőségét
- a figyelemösszpontosítás fontosságát, alapvető technikáit
- a beszédtevékenység részeit (légzés, hangadás, kiejtés)
- a hang tulajdonságait (pl. mélység, magasság)
- a legfontosabb légző- és hangképző gyakorlatokat
- a ritmikus mozgással kombinált koncentrációs gyakorlatokat

Legyenek képesek

- egyszerű képzettársításra, annak játékbeli alkalmazására
- egyes érzelmi állapotok verbális és mozgásos kifejezésére
- a tanult mozgáselemek összekapcsolására
- az adott tér használatára és az abban való tájékozódásra
- a helyszín fogalmának alkalmazására, jelentőségének felismerésére
- a tanult beszédgyakorlatok tudatos alkalmazására
- tanári irányítás mellett zajló komplex dramatikus tevékenységben való részvételre

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a figyelem-összpontosítás tudatos alkalmazását
- a megfigyelés és önfigyelés fontosságát
- a bizalomra épülő kapcsolatteremtés és kapcsolattartás szabályait
- a tiszta, érthető beszéd alapjait
- a történet, a jelenet, jelenet kezdete és vége, a főhős, a szereplők fogalmát
- a szereplők ábrázolását segítő egyes technikákat (pl. beszédstílus, testtartás)
- a beszédtevékenység részeinek egymásrataltságát
- a feszítés-lazítás alapgyakorlatait
- a mimikai bemelegítés gyakorlatait

Fejlessze a tanulók

- figyelem-összpontosító képességét
- megfigyelő képességét
- együttműködő képességét
- verbális megnyilvánulásainak tisztaságát
- fogalmazási és kifejező képességét
- dramatizáló képességét

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- rögtönzési képességét
- elméleti drámaelméleti tudását

Ösztönözze a tanulókat

- figyelmük tudatos összpontosítására
- a külvilág és önmaguk érzékeny megfigyelésére
- önálló és tudatos kapcsolatteremtésre
- a nemkívánatos viselkedésformák konstruktív visszajelzésére, megváltoztatására
- önálló verbális megnyilvánulásra
- pontos és kifejező szerepjátéokra
- önálló dramatizálásra

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Gimnasztikus gyakorlatok játékos helyzetekben, nehezített járásmóddal, fordított testhelyzetben
- Indítás és megállás különböző tempóban, helyzetben, magasságban történő gyakorlása versenyjátékok segítségével (pl. tapsos fogó, csendkirály – típusú játékok)

Lazító gyakorlatok

- Feszítés–lazítás fekvő, állva, ülve
- Az arc ellazítása, „kirázása” kilégzés közben

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok
- A különböző légzéstípusok megfigyelése (váll, mellkas, rekesz)
- A célszerű beszédlegzés folyamatának ismertetése
- Saját légzés megfigyelése nyugalmi állapotban és beszéd közben
- Zörej nélküli belégzést követő kilégzés a laza testtónus megőrzése mellett
- Kapacitásnövelő gyakorlatok versekkel, mondókákkal a laza testtónus megtartása mellett (legfeljebb 40–50 szótag)
- Hanggyakorlatok
- Játékos hangerőpróbálgatás
- Hangok próbálgatása az erős érzelmi–indulati állapotok kifejezésére
- Artikulációs gyakorlatok
- Az áll nyitó mozdulatát megerősítő gyakorlatok
- Nyelvmozgást ügyesítő gyakorlatok
- Rítmus és tempógyakorlat
- Versek ütemezése kötött mozgással
- Hangsúly- és hanglejtésgyakorlatok
- Számnevek, évszámok hangsúlya
- A kijelentés hanglejtése

Koncentrációs gyakorlatok

- Játékok számokkal
- Kérdés–felelet típusú játékok
- Mozgáskoncentrációs játékok
- *Kapcsolatteremtő és bizalomgyakorlatok*
- Kapcsolatteremtés szemkontaktussal, érintéssel, kézfogással, hanggal
- Vakvezető játékok alapváltozatai

Improvizációs játékok

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Mimetikus improvizációk (mozdulatra, hangeffektusokra, tárgyakkal)
- Hétköznapi élethelyzetek felidézése mozgással és beszéddel
- Szituációs játékok (pl.: befejezetlen történetre, képzőművészeti alkotások reprodukcióival, a szereplők jellegzetes vonásainak megadásával)
- Rövid történetek (ismert mesék) elmesélése zenére, kisebb csoportokban előkészített improvizációkkal

Komplex drámafoglalkozások

- Reális (de eltávolított) szituációk kibontása drámán keresztül
- Csoportról szóló drámaóra (a jelmezöltés, befejezetlen anyagok, interjú, forró szék, szerepcsere, kiscsoportos improvizáció, mimes játék, az igazság pillanata, belső hangok, szertartás, vita konvenciók felhasználásával)

Drámaelméleti alapok

- Verses mesék, mesék, elbeszélések szerkezetének érzékeltetése (történet, jelenet, jelenet kezdete és vége, főhős, szereplők, helyszín)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a figyelem-összpontosítás tudatos alkalmazását
- a megfigyelés és önmegfigyelés fontosságát
- a bizalomra épülő kapcsolatteremtés és kapcsolattartás szabályait
- a tiszta, érthető beszéd alapjait
- a történet, a jelenet, jelenet kezdete és vége, a főhős, a szereplők fogalmát
- a szereplők ábrázolását segítő egyes technikákat (pl. beszédstílus, testtartás)
- a feszítés-lazítás alapszabályait
- a mimikai bemelegítés gyakorlatait

Legyenek képesek

- figyelmük tudatos összpontosítására
- társaik, önmaguk és a felnőtt világ érzékeny megfigyelésére
- a bizalom megélésére
- érzékeny kapcsolatteremtésre és a kapcsolat megtartására
- tiszta és kifejező verbális megnyilatkozásokra
- egy nagyobb lélegzetű vers vagy próza pontos, tiszta, érthető elmondására
- aktív szerepjátékra

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- az együttérző beleélés szükséges voltát
- a szavak nélküli közlések jelentőségét
- a nonverbális kommunikáció csatornák működését
- a kommunikációs jelek jelentéshordozó erejét
- a feszültség élményét és fogalmát
- az analógias gondolkodás alapjait
- a karakter fogalmát
- a gyakran alkalmazott páros és kiscsoportos kooperációs játékokat

Fejlessze a tanulók

- légzőkapacitását

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- térhez igazodó beszédét
- artikulációs képességét
- empátiás képességét
- verbális és nonverbális kommunikációs képességét
- fantáziáját és kreativitását
- differenciált kifejezőképességét
- fogalmi gondolkodását
- kooperációs készségét

Ösztönözze a tanulókat

- elfogadó együttműködésre
- érzelmeik és szándékaik pontos kifejezésére
- a nonverbális kommunikációs jelek tudatos használatára
- a nonverbális kommunikációs jelek minél pontosabb értelmezésére

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Versenyjátékok, különböző típusú fogójátékok, nehezített fogó és üldözésses játékok a megfelelő intenzitású jelenlét megteremtésére és a feszültség elvezetésére
- Különböző tempójú, karakterű és funkciójú futástípusok

- Testrész–vezetési futások, páros fogó, a vezetőt követő futás
- Lazító gyakorlatok
- Feszítés–lazítás testrészenként

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlat
- A be- és kilélegzett levegő mennyiségének fokozatos növelése a laza testtónus megtartása mellett kapacitásnövelés versekkel, mondókákkal (legfeljebb 50–60 szótag)
- Hanggyakorlatok
- A térhez igazodó hangerő gyakorlása
- Az emelt hangvétel gyakorlása a test megfelelő tónusának összehangolásával (pl.: rikkancs, piaci árus, idegenvezető)
- Artikulációs gyakorlatok
- Nyelvtörő mondókák
- A hosszú magánhangzók pontos ejtésének gyakorlatai
- Szájról olvasási gyakorlatok (versek, verssorok)
- Ritmus és tempógyakorlat
- Ütemezés változó tempóban kitalált mozgássorral, tánccal, tapsjátékkal
- Hangsúly-és hanglejtésgyakorlat
- A kérdés hangsúlya kérdőszóval és anélkül
- A kérdés hanglejtése kérdőszóval és anélkül

Kapcsolatteremtő és kommunikációs játékok

- Az arc, tekintet, gesztusok kifejezőképességét fejlesztő játékok, gyakorlatok
- Érzelmi állapotok kifejezése testtartással, gesztusokkal
- Üzenetek (pl.: utasítások, parancsok, kérések) küldése tekintettel és gesztusokkal

Fantáziajátékok

- Tárgyjátékok, tárgyak megszólaltatása, képzeletbeli tárgyak

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Képzelt lények megszemélyesítése, beszéltetése
- Belső képek megjelenítése mozgással és beszéddel

Improvizációs játékok

- Szituációs játékok vázlat megadásával
- Különböző karakterek megjelenítése páros vagy kiscsoportos improvizációkban
- Feszültségteli hétköznapi helyzetek megjelenítése és értelmezése
- Látott vagy hallott történetek feszültségteli jeleneteinek felidézése improvizációkban

Páros és kiscsoportos kooperációs játékok

- Tükörjátékok
- Távolságtartó játékok
- Szoborjátékok

Ön- és társismereti játékok

- Tulajdonságok megfogalmazásával járó játékok (apróhirdetés, tulajdonságok vására)
- Egyszerű visszajelzésekre építő játékok

Komplex drámafoglalkozások

- Erkölcsi dilemmákat vizsgáló drámaórák (pl.: a szakértő köntösében, telefonbeszélgetés, az élet egy napja, fórum-színház, Hogyan történt? konvenciókkal)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- az együttérző beleélés szükséges voltát
- a szavak nélküli közlések jelentőségét
- a nonverbális kommunikáció csatornák működését
- a kommunikációs jelek jelentéshordozó erejét
- az analógiás gondolkodás alapjait
- egyes karakterjellemzőket
- a gyakran alkalmazott páros és kiscsoportos kooperációs játékokat
- a belső feszültség élményét, szerepét a drámai történetekben

Legyenek képesek

- a szavak nélküli közlések különböző élethelyzetekben való felismerésére
- a nonverbális kommunikációs csatornák használatára
- aktív részvételre különböző élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, komplex drámaórákban
- feszültségteremtő drámai jelenetek létrehozására
- beszédüket a térhez igazítani
- pontosan körülírt feladatok kiscsoportokban történő elvégzésére

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- az elemző gondolkodás lényegét, használatát
- különböző hétköznapi élethelyzetek és morális problémák dramatikus megjelenítésének egyes módjait
- a konfliktus és a feszültség fogalmát, különbözőségét
- a színpadi tér kreatív használatának alapjait
- az artikuláció ritmus- és tempóformáló szerepét

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- az időmértékes versek ritmizálását
- a tagadás hangsúlyát
- az improvizáció szabályait
- a színpadi létezés alapszabályait
- a figyelem felkeltésének és megtartásának eljárásait

Fejlessze a tanulók

- légzéskapacitását
- kifejező beszédét
- testkontrollját
- elemző gondolkodási képességét
- szóbeli és nem szóbeli kifejezőképességét
- fogalmazási képességét
- helyzetfelismerési képességét
- problémamegoldó képességét
- együttműködési képességét
- megfigyelési képességét
- analógias gondolkodását
- előadói képességét
- improvizációs képességét

Ösztönözzé a tanulókat

- önmaguk és környezetük tudatos megfigyelésére
- kritikus és önkritikus gondolkodásra
- különböző élethelyzetek és morális problémák erőszakmentes kezelésére
- beszédük és mozdulataik koordinált és kifejező használatára
- a különböző közlésformák differenciált alkalmazására
- egy-egy életkoruknak megfelelő rövid vers vagy prózai mű részletének bemutatására
- a munkaforma önálló megválasztásra egy-egy probléma feldolgozása során
- életkoruknak megfelelő rangos színházi előadások, színházi nevelési programok, filmek megtekintésére és a látottak közös feldolgozására a dráma eszközeivel

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Futásos és kikerüléssel gyakorlatok: ritmus és irányváltásos futások (szituációval), testrész-vezetési futások
- Egyensúly-játékok: toló és húzó mozdulatok játékos formában
- Lazítógyakorlat
- Feszítés-lazítás testrészenként

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok
- Légzéskapacitás növelése a laza testtónus megtartása mellett (legfeljebb 60–70 szótag)
- Hanggyakorlatok
- Hangkitalálás
- Artikulációs gyakorlatok
- Nyelvtörők, versek pontos, pergő kiejtéssel
- Magánhangzók gyakorlatai (különös figyelemmel az időtartamra)
- Szinkronizálási (leolvasási) gyakorlatok versekkel
- Ritmus-és tempógyakorlat
- Időmértékes versek ritmizálása
- Hangsúlygyakorlat

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A tagadás hangsúlyai

Bizalomgyakorlatok

- Vakvezetési gyakorlatok

Improvizációs játékok

- Rögtönzések életkori témákra
- Hétköznapi szituációkat feldolgozó páros rögtönzések
- Rögtönzések közmondásokra
- Rögtönzések megadott konfliktusra
- Rögtönzések megadott témára
- Rövid monológok különböző élethelyzetekben

Komplex drámafoglalkozások

- Erkölcsi, életkori és társadalmi problémák feldolgozása drámával
- Ismert történetek, regények részleteinek feldolgozása drámán keresztül (pl.: riportkészítés, montázs, újrarájátszás, stílusváltás, analógia, mélyítés konvenciók által)

Színjátékos gyakorlatok

- A színpadi létezés alapszabályai
- Rövid vers vagy prózai mű részletének önálló előadása
- Rögzített kiscsoportos improvizációk nézők előtt
- A figyelem felkeltése és megtartása

Követelmények

A tanulók ismerjék

- különböző hétköznapi élethelyzetek és morális problémák dramatikus megjelenítésének egyes módjait
- a konfliktus és a feszültség fogalmát, különbözőségét
- a színpadi tér kreatív használatának alapjait
- az időmértékes versek ritmizálását
- a tagadás hangsúlyát
- az improvizáció szabályait
- a színpadi létezés alapszabályait
- a figyelem felkeltésének és megtartásának eljárásait

Legyenek képesek

- mozgásuk, testtartásuk kontrollálására a csoportos gyakorlatok során
- véleményalkotásra a látott színművek, filmek és improvizációk elemző megbeszélésekor
- kifejező szóbeli és mozgásos megnyilvánulásokra
- különböző élethelyzetek kritikus és önkritikus elemzésére
- részvételre különböző élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, tanítási drámákban
- konfliktushelyzetek erőszakmentes megoldására
- a tér tudatos használatára
- a ritmus és tempó tudatos alkalmazására

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a bizalom fontosságát
- a legfontosabb bizalomgyakorlatokat

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- a kontraszt fogalmát, tudatos, jelentést hangsúlyozó és jelentésteremtő használatát
- a beszédszervek tudatos, célszerű és pontos használatának fontosságát
- a drámák alapvető munkaformáit

Fejlessze a tanulók

- megismerő, önmegismerő képességét
- önfegyelmét, színpadi fegyelmét
- asszociációs képességét
- konstruktivitását
- elemző gondolkodási képességét
- kritikai és önkritikai képességét
- előadói képességeit
- improvizációs képességét
- problémamegoldó képességét
- együttműködési képességét
- analógias gondolkodását
- előadói képességét
- improvizációs képességét

Ösztönözze a tanulókat

- önálló döntéshozatalra
- hiteles és őszinte színpadi jelenlétre
- előrevivő, építő gondolkodásra
- a feszültségteli helyzetek, konfliktusok elemzésére, a konfliktusokkal való szembenézésre
- más csoportok munkájának beható megismerésére
- színházi és mozgásszínházi előadások megtekintésére
- színházi előadásokat bemutató tévéfelvételek, videofilmek, dokumentumfilmek megtekintésére

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Egyensúlygyakorlatok
- Vezetékes gyakorlatok
- Forgás, gurulás, támaszhelyzetek talajon

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok
- Nyelvtörő mondókák légzésszabályozással
- Hanggyakorlat
- Erős érzelmek, indulatok hangjának próbálgatása versekkel
- Artikulációs gyakorlat
- Szinkronizálás
- Ritmus-és tempógyakorlat
- Az időmértékes versek gyakorlása tetszőleges ritmuskíséréssel
- Hangsúly-és hanglejtésgyakorlat
- Számnevek, évszámok, összetett szavak, nevek, ikerszavak hangsúlya
- Az összetett mondatok hangsúly- és hanglejtés-variációi

Fantáziajátékok

- Irodalmi művek „új címe”
- Képzőművészeti alkotások „előzménye”
- Kevésbé ismert irodalmi művek befejezése, folytatása
- Tárgyak nem rendeltetésszerű alkalmazása

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Bizalomgyakorlatok

- Dőléses, billenéses gyakorlatok

Improvizációs gyakorlatok

- Versek indulati tartalmaira épülő improvizációk
- Versek által keltett hangulatokra épülő improvizációk
- Mozgáselemekből építkező improvizációk
- Rögtönzés zenei effektek beépítésével
- Rögtönzések szimbólumok, ellentétek megadásával
- Etűdök (indulatok, hangulatok, érzelmek megadásával)

Komplex drámafoglalkozások

- Erkölcsi, életkori és társadalmi problémák feldolgozása drámával
- Ismert történetek, regények részleteinek feldolgozása drámán keresztül (az eddig tanult konvenciók alkalmazásával)

Ön- és társismereti játékok

- Vélemények közlését és fogadását lehetővé tévő szabályjátékok (pl. mi lenne, ha?, telefon, ilyennek látlak)

Színjátékos gyakorlatok

- Rövid monológ önálló előadása
- Rögzített páros improvizációk nézők előtt
- Kapcsolattartás a partnerrel

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a legfontosabb bizalomgyakorlatokat
- a kontraszt fogalmát
- a beszédszervek tudatos, célszerű és pontos használatának fontosságát
- a drámák alapvető munkaformáit

Legyenek képesek

- ellentétek tudatos, jelentést hangsúlyozó és jelentésteremtő alkalmazására
- egy-egy drámai szöveg mozgásban és szóban való megjelenítésére
- a beszédfolyamat részeinek tudatos irányítására
- bonyolultabb feladatok kiscsoportokban történő elvégzésére
- a munka eredményének bemutatására
- véleményalkotásra a látott színművek, filmek és improvizációk elemző megbeszélésekor
- kifejező szóbeli és mozgásos megnyilvánulásokra
- részvételre különböző élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, tanítási drámákban
- a tér tudatos használatára
- a ritmus és tempó tudatos alkalmazására

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- különböző színházi terek jellemzőit
- a dobozszínházi tér hangsúlyos pontjait és irányait
- a színházi formanyelv alapelemeinek alkalmazását egy adott drámai szöveg megközelítésében

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- a tanult drámai konvenciók alkalmazási lehetőségeit a szerepépítés folyamatában
- a mindennapi és a színpadi beszéd különbségeit
- a különböző szerkezetű tanítási drámák lényeges jegyeit
- az alárendelő mondatok hangsúlyozását, hanglejtését
- a „félre” és a monológ technikai alapjait

Fejlessze a tanulók

- színházi fogékonyságát
- kritikai és önkritikai képességét
- más művészetek iránti fogékonyságát
- önállóságát, magabiztosságát

Ösztönözze a tanulókat

- az előző évek során tapasztaltak, tanultak alkalmazására
- kísérletezésre, rugalmas gondolkodásra
- konstruktív együttműködésre
- drámai művek olvasására
- színházzal rokon művészeti tevékenységek megismerésére, gyakorlására
- önálló, magabiztos megnyilvánulásra
- más, hasonló művészeti tevékenységet folytató csoportok tevékenységének megismerésére
- őszinte, építő szándékú kritikai megnyilvánulásokra
- nyilvánosság előtti fellépésre

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Lassított mozgás(különböző helyzetekben)
- A mozdulat megállítására vonatkozó gyakorlatok

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok
- Koncentrációs légzőgyakorlatok mozgás közben
- Hanggyakorlatok
- Szöveges hangerő-gyakorlatok
- Életkorok hangadási karakterének tanulmányozása, próbálgatása
- Artikulációs gyakorlatok
- Pontos, laza pergő artikuláció járás, mozgás, fizikai terhelés közben
- Egymás artikulációjának megfigyelése, utánzása
- Ritmus-és tempógyakorlatok
- Ritmusgyakorlatok tempóváltással
- Hangsúly-, hanglejtésgyakorlatok
- Az alárendelő mondatok hangsúly-és hanglejtés variációi

Színházi alapismeretek

- Színházi térformák (pl.: dobozszínház, körszínház)
- Mozgás a dobozszínház terében (a tér hangsúlyos pontjai és irányai)
- A „félre” technikája
- Monológ

Színjátékos gyakorlatok

- Különböző drámai konvenciók (pl.: állókép, gondolatkövetés) alkalmazása az improvizációk és egy adott színdarab megjelenítésének előkészítésében
- Különböző drámai konvenciók (pl.: belső hangok, „forró szék”) alkalmazása a szerepépítés folyamatában

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Rögtönzések érzelmi állapotok, színjátékos stílusok, szöveg megadásával
- Rögtönzések drámarészletek alapján, a mögöttes tartalmának és a szereplők érzelmi állapotának kibontásával

Felkészülés a vizsgára

- Improvizációk létrehozása és javítása tanári segítséggel
- Jelenet létrehozása és javítása tanári segítséggel vagy
- Rövid előadás létrehozása tanári irányítással

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a különböző színházi terek jellemzőit
- a dobozszínházi tér hangsúlyos pontjait és irányait
- a tanult drámai konvenciók alkalmazási lehetőségeit a szerepépítés folyamatában
- a mindennapi és a színpadi beszéd különbségeit
- a különböző szerkezetű tanítási drámák lényeges jegyeit
- az alárendelő mondatok hangsúlyozását, hanglejtését
- a „félre” és a monológ technikai alapjait
- az előző évek tapasztalatainak alkalmazási, hasznosítási lehetőségét
- a fejlesztő és szinten tartó beszédes játékokat, beszédgyakorlatokat

Legyenek képesek

- alkotó és eredeti módon hasznosítani az előző évek tapasztalatait
- munkaformát választani az adott gondolat, érzelem kifejezése érdekében
- a munkaformák alkalmazására egy kötött drámai szöveg megjelenítésének előkészítésében
- a munkaformák tudatos alkalmazására egy komplex drámafoglalkozás során
- részvételre egy adott mű színpadi feldolgozásának előkészítésében
- a helyes színpadi beszédre dramatikus és színpadi munkájukban egyaránt
- az alapfokon elsajátított képességeiknek megfelelő improvizációban, jelenetben vagy színházi előadásban való közreműködésre

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- saját teste lehetőségeit, illetve érzékszervei hatékonyságát
- a különböző verbális és gesztusnyelvi megnyilatkozásokat, illetve saját eszköztára ez irányú fejlettségének mértékét
- a különböző, szerepjátékokban alkalmazható mozgásformákat, illetve saját eszköztára ez irányú fejlettségének mértékét
- az empátiás képesség szerepét társas helyzetekben, kortársaival és másokkal való kapcsolatában
- a kreatív dramatizálás alapvető eszköztárát, a dramatizálás egyes lépéseit
- a megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazásának lehetőségeit saját ötletei, gondolatai kidolgozásában, illetve egy kötött drámai szöveg megjelenítésének előkészítésében
- azokat a dramatikus technikákat valamint a társművészetek alapvető kifejezőeszközeit, amelyek a körülöttük lévő világról való gondolkodásban, véleményalkotásban, s azok kommunikációjában segítséget nyújtanak

Legyenek képesek

- figyelme tudatos összpontosítására, fegyelmezett feladatvégzésre
- társai, önmaga és a felnőtt világ érzékeny megfigyelésére
- a verbális, vokális és nonverbális kommunikációs csatornák tudatos használatára
- a bizalom átélésére, az empátiás képesség működtetésére társas helyzetekben
- személyes élményei felszínre hozására és a szerepjátékokban való alkalmazására

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- drámában és színjátékokban a szerepnek és a helyzetnek megfelelő kapcsolatteremtésre
- pontos és érzékletes szerepjátékra társaival és egyénileg
- a dramatizálás alapvető eszköztárának önálló alkalmazására, kreatív dramatizálásra
- saját teste, mozgásai, illetve a tér és a térben mozgó társak differenciált és pontos érzékelésére, a tér kreatív használatára
- a megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazására saját ötletei, gondolatai kidolgozásában, illetve egy kötött drámai – szöveg megjelenítésének előkészítésében
- társadalmi, életkori és erkölcsi problémákról szóló drámajátékokban való aktív közreműködésre, valamint a problémák életkorának megfelelő szintű vizsgálatára és megfogalmazására

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Dráma és színjáték

improvizáció 2–3 perc

színpadi produkció

– jelenet 3–5 perc

vagy

– előadás 15 perc

A vizsga tartalma

A dráma és színjáték gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

Improvizáció

Az improvizáció megadott instrukciók (pl.: a jelenet témája, figurái, tárgyai, helyszíne, időpontja) alapján rögtönzött szöveges vagy szöveg nélküli 2–3 fős jelenet lehet. A szaktanárnak a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, legalább tíz tételből álló tételsort kell összeállítania. A tételsor tartalmazhat szöveg nélküli vagy szöveges feladatokat. Az egyes tételeknek tartalmazniuk kell a jelenet eljátszásához szükséges instrukciókat (helyszín, szereplők, cselekmény, konfliktus).

A felkészülési idő 5 perc.

Színpadi produkció

A produkció szabadon választott drámai vagy dramatizált mű, illetve rögzített improvizáció alapján tanári irányítással készített prózai színházi produkció (2–3 fős jelenet/csoportos előadás) vagy szerkesztett játék lehet. A tanuló a csoportban, közös akciókban, együttes játékban közreműködve, illetve egyéni színpadi feladatok megoldásával egyaránt számot adhat a tanulmányai során megszerzett képességeiről, jártasságáról.

A vizsga értékelése

- Improvizáció
- Az instrukciók megértése, követése
- Együttműködés (közös jelenetépítés, társak ötleteinek elfogadása, cselekménybe illesztése),
- Színpadi jelenlét
- Figyelem, koncentráció (játékban maradás képessége, egyértelmű szerepbe lépés, szituációban maradás, egyértelmű kilépés a szerepből)
- Sűrítés képessége
- A jelenet szerkezete, íve (a jelenet nyitása, zárása, jelenetépítés)

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Színpadi produkció
- A színpadi helyzetek megértése, az önálló játékok közös játékba illesztése
- Együttműködés (a partner impulzusainak elfogadása, a partner felé irányuló impulzusok erőssége, közös cselekményvezetés, társakkal összehangolt váltások, közös játéktípus kialakítása, tartása)
- Figyelem, koncentráció
- Színpadi jelenlét
- Ritmusérzék (a jelenet tempójának közös kialakítása, együttes tempóváltás)
- Atmoszférateremtés
- Verbális kifejezőeszközök használata

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a túlzó karakteres ábrázolás formajegyeit
- a figurába lépés, kilépés, figuraváltás törvényszerűségeit, hatásmechanizmusát
- az intenzitás fogalmát
- a bemelegítés, ráhangolás gyakran alkalmazott szabályjatekait
- a koncentráció, az együttműködés jelentőségét a színjátszásban
- az alkat, a személyiség szerepét a színházi alkotómunkában
- a fokozás, kiállítás, váltás gyakorlatát
- a foglalkozás legfontosabb munkaformáit
- a kollektív alkotás „játékszabályait”, a közös munka meghatározó normáit
- a társak játékát blokkoló vagy előmozdító megnyilvánulások különbségét
- az idő múlását, a helyszínváltozást, a figuraváltást jelző alapvető színházi konvenciókat (etűdön belül)
- a feszültség, a fordulat, a jelenetnyitás és –zárás szerepét, fontosságát

Fejlessze a tanulók

- koncentrációját
- kezdeményezőkézségét
- megfigyelőkészségét önmaga és a társak reakcióinak megfigyelése terén
- arányérzékét hatás, idő, tempó, játékmód vonatkozásában
- együttműködési készségét

Ösztönözze a tanulókat

- az együttműködésre, a társak játékából való építkezésre
- közösségi alkotásra
- diákszínjátékos előadások megtekintésére
- drámai művek olvasására
- a színjátékos tevékenységen keresztül az önkifejezésre és a valóságra való reagálásra
- közösségi alkotásra
- színházi előadások megtekintésére felvételtől

Tananyag

Ezen az évfolyamon az alapfokot elvégző, többnyire kamaszkorú fiataloknak a valóságtól a színpadig vezető út megkezdését kívánjuk lehetővé tenni. Önmaguk megismerése, saját személyiségük, képességeik adta lehetőségeik és korlátaik felismerése, a körülöttük lévő világ és a másik ember megfigyelése jelenti a munka első szakaszát. Ehhez szükséges, hogy félelem és gátlás nélküli légkör jöjjön létre a foglalkozásokon,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

amelyben mindenki képes felszabadultan játszani, ugyanakkor kíváncsian és türelemmel tudja követni társai játékát. Alkotó közösséggé kell, hogy formálódjon a csoport, ahol ki–ki kiteljesítheti a játékban személyiségét. Számos szabályjátékra, koncentrációs gyakorlatra, csoportépítő– és bizalomjátékra van szükség, hogy mindenkinél kialakuljon a felszabadult, egyben koncentrált színjátszói állapot.

Az alapfokú képzés során elsajátítottak tapasztalatait figyelembe véve a hétköznapi életanyagból építkező, kevés szereplős, rögtönzésre épülő etűdök létrehozása, kidolgozása jelentheti a színpad, a színpadi munka felé vezető út következő fázisát.

Szabályjátékok

- Ismerkedő játékok
- Csoportépítő játékok
- Önismereti játékok
- Verbális és mozgásos koncentrációs játékok
- Bizalomjátékok
- Agressziólevezető gyakorlatok
- Feloldó, felszabadító gyakorlatok
- Fantáziajátékok

Szobrok, állóképek

- Egyéni szobrok
- Páros szobrok
- Csoportos állóképek (pl.: szobrok, megadott helyszínek, megadott figurák, megadott hangulatok, kapcsolatok pillanatai – két– és háromszereplős állóképek)
- Történetmesélés állóképekkel
- Drámai tartalmú állóképek (tablók)

Szabályokhoz kötött szituációs játékok

- Szinkronjátékok
- Hotelportás
- Ismételd a mozdulatot
- Lavina
- Stoppos játékok

Hangjátékok

- Történetmesélés hangokkal
- Atmoszférateremtés hangokkal
- Hangjátékok helyzetre, témára

Spontán improvizációk

- Csoportos (egyidejű, egyénre épülő) improvizációk
- Spontán improvizációk egyéni vagy páros munkában, az improvizáció alapszabályainak betartásával (légy jelen; tartsd a szabályokat; tartsd a kapcsolatot; abba ne hagyd; ne nézz ki)

Etűdök

- Etűdök szöveg nélkül
- Etűdök szöveghelyettesítő eszközökkel
- Etűdök tárgyak használatával
- Etűdök megadott szövegre
- Etűdök vágyképekre, álmokra, félelmekre, konfliktusos élethelyzetekre
- Etűdök indítása, fordulatai, tetőpontja, lezárása

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A kontraszt szerepe, alkalmazása; az ellenpont–technika
- Etűdök túlzó, elrajzolt, szélsőséges játékmódban
- Etűdsorozatok szerkesztési elvei
- Etűdsorozatok összeállítása önálló munkában

Mozgásgyakorlatok

- Versenyjátékok és egyéb játékfajták: különböző típusú, a korábbi évek anyagában szereplő játékok ismételt feldolgozása a színházi jelenlét elvárásainak megfelelő intenzitással
- Lépés– és járásgyakorlatok: karakterformák keresése, ritmikai és dinamikai szempontok figyelembevétele különböző típusú lépés anyag és járásgyakorlat esetén
- A gerinc hullámmozgása, a láb karakteres vezetése, a kar plasztikus lehetőségeinek kibontása tervezési feladatban

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok
- Kapacitásnövelés (90–100 szótag)
- Légzésszabályozás növekvő szólamokkal
- Koncentrációs légzőgyakorlatok a figyelem megosztásával (pl.: kötött mozgássor végrehajtása közben)
- Hanggyakorlatok
- A hangerőt szabályozó gyakorlatok (folyamatos és fokozatos erősítés és halkítás)
- A hangmagasságot szabályozó gyakorlatok
- Fizikai állapotok és azok változásának tanulmányozása hangadásban
- Artikulációs gyakorlatok
- A pontos, pergő artikuláció gyakorlása folyamatos szövegmondás közben
- Artikulációs gyakorlatok suttogva és hang nélkül
- Ritmus– és tempógyakorlatok
- Időmértékes versek gyakorlása néma szövegmondással, ritmizálva
- Verssorok fölismerése ritmusképük hallatán
- Saját és a társak nevének fölismerése azok ritmusa alapján
- Gyakorlatok a tempó fokozásával és csillapításával
- Hangsúlygyakorlatok
- Az értelmi–, érzelmi hangsúly tanulmányozása

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a figurába lépés, kilépés, figuraváltás szabályszerűségeit
- a koncentráció, az együttműködés jelentőségét a színjátszásban
- a bemelegítés, ráhangolás gyakran alkalmazott szabályjátékait
- az alkat, a személyiség szerepét a színházi alkotómunkában
- a fokozás, kiállítás, váltás eljárásait, hatását
- a foglalkozás legfontosabb munkaformáit
- a kollektív alkotás „játékszabályait”, a közös munka meghatározó normáit
- a társak játékát blokkoló vagy előmozdító megnyilvánulások különbségét
- az idő múlását, helyszínváltozását, figuraváltást jelző alapvető színházi konvenciókat
- a feszültség, a fordulat, a jelenetnyitás és –zárás szerepét, fontosságát

Legyenek képesek

- a túlzó, szélsőséges, elrajzolt játékmód verbális és nem verbális eszközeit a kifejezés érdekében mozgósítani
- gesztusok felnagyítására, túlzó mimikára, karakteres megszólalásmódokra
- saját testi adottságaik, személyiségük szerint fogalmazni
- alkalmazni az idő múlását, a helyszín változását, illetve a figuraváltást jelző alapvető színházi konvenciókat egy jeleneten (improvizáción) belül

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- csendben figyelni társaik játékát
- a kollektív alkotás „játékszabályait”, a közös munka meghatározó normáit figyelembe véve társaikkal együtt dolgozni
- a szituáció alapelemeit figyelembe véve improvizálni

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a típus fogalmát, jelentőségét a színház művészetében
- a tipizáló és egyénített ábrázolásmód sajátosságait, eszközkészletét
- a túlzó ábrázolásmód sajátosságait, eszközkészletét, fokozatait
- az egyes színészi kifejezőeszközök (pl.: arcjáték, gesztus, megszólalásmód) együttes és elkülönített használatának jelentését, hatását, az ebben rejlő kifejezőerőt
- a történetmesélés színházi lehetőségeit
- a kollektív játék formai jegyeit (pl.: kórusmegszólalás, kóruscselekvés, helyszínek közös megjelenítése, a narráció formái)
- az előadásra készülés, a néző elé állás „játékszabályait”, morálját
- a szerepek kontextusba ágyazottságának fontosságát

Fejlessze a tanulók

- képességét a koncentrált állapot megtartására
- a befelé figyelési képességét
- a helyes önértékelését, önkritikáját
- az odaadó, önfeledt, mégis tudatos játékképességét
- a vitakészségét, az érvelés kultúráját
- az ötleteinek, gondolatainak artikulációját
- a nyitottságát, empátiáját
- a felelősségérzetét a közösségi alkotás és annak produktumai iránt

Ösztönözze a tanulókat

- az együttműködésre, a társak játékából való építkezésre
- saját ötleteik megfogalmazására, megvalósítására, önálló alkotásra a foglalkozásokon
- a színjátékos tevékenységen keresztül az önkifejezésre és a valóságra való reagálásra
- közösségi alkotásra, azok bemutatására
- diákszínjátékos előadások, fesztiválok megtekintésére
- színházi előadások megtekintésére
- a színházi portálok figyelemmel követésére
- a látottak, olvasottak értelmezésére, megbeszélésére

Tananyag

A 8. évfolyam során végzett munka célja, hogy a tanulók legyenek képesek típusfigurákat, tipikus élethelyzeteket megjeleníteni improvizációkban és rögzített jelenetben egyaránt. Ismerjék meg és bátran használják a túlzó játékmód színjátékos eszközkészletét. Tudjanak lényegi vonásokat sűríteni és kiemelni. Előtérbe kerülnek az együttes játék, a közösségi alkotás munkaformái, mint a kórusos megszólalás, csoportos improvizáció.

Szabályjátékok

- Összetett, többirányú figyelmet követelő koncentrációs gyakorlatok
- Ön- és társismereti játékok
- A bizalomgyakorlatok összetett változatai

Improvizációk típusfigurákkal

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A lélektani típusok a hétköznapiakban, típusfigurák megfigyelése
- Hétköznapi típusok megjelenítése: jellemzőik sűrítése
- Egyéni típusfigura–tanulmányok
- Hétköznapi típusfigurák különböző szituációkban
- Típusfigurák típushelyzetei

Színjátékos eszközök fejlesztése

- A színészi kifejezőeszközök elkülönített használatára rávezető gyakorlatok
- A gesztusok felerősítésének, a megszólalások felhangosításának gyakorlatai
- A váltás technikái
- Kórusgyakorlatok
- Térérzékelés, térhasználat gyakorlatai

Etűdök, improvizációk

- Csoportos improvizációk
- Etűdök típusfigurákkal
- Etűdök tipikus élethelyzetekkel
- Páros, hármas és csoportos improvizációk felkészüléssel és felkészülés nélkül, a szituáció több alapelemének megadásával
- Etűdök műalkotás (festmény, fotó, zene) alapján
- Etűdsor adott figurákra
- Jelenet építése

Drámaórák

- A színpadra állított alkotás erkölcsi problémáit feldolgozó drámapunkta
- A próbapunkta során felmerült problémákat feltáró drámapunkta

Mozgásgyakorlatok

- Gyakorlattervezés: különböző típusú gyakorlatok gyakorlatsorrá fűzése, a színpadi elvárások figyelembevételével
- Tréningtervezés: egy adott feladathoz szükséges tréning megtervezése, s önálló levezetése, önálló, a saját színházi feladatának megfelelő bemelegítő mozgássor megtervezése és elvégzése

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok
- Kapacitásnövelő gyakorlatok legfeljebb 100–110 szótag
- Légzőgyakorlatok fizikai igénybevétel közben
- Légzőgyakorlatok a szünetelt és a hangos beszéd váltogatásával)
- Hanggyakorlatok
- Szöveges hangerőgyakorlatok
- Szöveges hangmagasság gyakorlatok
- A lágy/meleg hangvétel; a kemény/hideg hangvétel; a hangerő és a hangmagasság váltásai szöveges gyakorlatokban
- Az érzelmek, indulatok hangformáló szerepének tanulmányozása, megszólaltatása
- Artikulációs gyakorlatok
- A szünetelt és a halk beszéd célszerű artikulációja
- Gyakori artikulációs hibák fölismerése hallás útján
- A beszédtempótól, hangerőtől és –színtől független, pontos, kifejező artikuláció gyakorlása
- Ritmus– és tempógyakorlatok
- Ritmusjátékok hangos és néma szövegmondással

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A hangsúlyos verselésű és az időmértékes versek gyakorlása; egyszerű prózai szövegek ritmizálása
- Hangsúly és hanglejtés gyakorlatok
- Az érzelmek hangsúlyai
- A szórend és a hangsúly kapcsolata

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tipizáló és egyénített, a túlzó és személyes ábrázolásmód sajátosságait, különbségeit, viszonyát, eszközkészletét
- az egyes színészi kifejezőeszközök (pl.: arcjáték, gesztus, megszólalásmód) együttes és elkülönített használatának gyakorlati alkalmazását
- a kollektív játék formai jegyeit (pl. kórusmegszólalás, kóruscselekvés, helyszínek közös megjelenítése, a narráció formái)
- egy előadás feszültségének, fordulatainak, a kezdetnek és végnek jelentőségét
- a történetmesélés színházi eszköztárát
- az előadásra készülés, a néző elé állás „játékszabályait”, morálját

Legyenek képesek

- alkalmazni a tipizáló ábrázolás eszközeit
- a színészi váltás alaptechnikáinak alkalmazására
- egyes színészi kifejezőeszközök együttes és elkülönített használatára
- személyes élményeiket, gondolataikat figurába, jelenetbe foglalmazni
- a kontextust figyelembe véve rögtönözni
- instrukciókat az improvizációba építeni
- különböző munkaformákban együtt dolgozni társaikkal
- ötleteiket az alkotófolyamathoz igazítani, mások ötleteit eljátszani
- jelenet nyitni és zárni, jelenetet építeni

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- tipizáló ábrázolásmód mélyítésének, egyénítésének lehetőségeit
- a kellékhasználat szabályszerűségeit, alapelveit
- a jelmez figurateremtő jelentőségét
- a realista–naturalista játékmód sajátosságait, eszközkészletét
- az élményfelidézés (pl.: belső képek, emlékek, mozdulatok) lehetőségeit, technikáit
- a színjáték hitelességét, személyességét, mélységét szolgáló módszereket (csendek, belső hang, belső monológ, mozdulatlan – „eszköztelen játék”, ellenpontosító játék, elhallgatottat feltáró cselekvés)
- az elmélyítés technikáit (figurák előlétele, jelenet előzményei, feszítő körülmények, cselekvések, döntések következményei)
- szó és gesztus ellentmondásának jelentését és hatását
- a drámai dialógus sajátosságait
- az egyszerű státuszjátékokat

Fejlessze a tanulók

- képességeit az érzetek felidézése terén
- verbális kifejezőerejét
- érzékenységét
- toleranciáját
- konfliktuskezelő képességét
- megjelenítési képességét az összetett, ellentmondásos figurák és helyzetek ábrázolása során

Ösztönözze a tanulókat

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- önálló alkotásra egy előadás elkészítésének során
- a diákszínjátszás legfontosabb eseményeinek figyelemmel kísérésére
- különböző műfajú színházi előadások megtekintésére
- jelentős színházi alkotások megtekintésére felvételtől
- az ismertebb színházi folyóiratok olvasására

Tananyag

A típusfigurák egyéni vonásokkal való felruházása (egyénítése) a jellemábrázolás felé tett jelentős lépés: a tanév első szakaszában ezzel foglalkozunk – tudva azt, hogy az egyénített típus nem azonos a jellemmel. Az embert megmutatni változásai folyamatában, fejlődésében, a vágyaival és törekvéseivel, kinyilvánított akaratával és titkaival, érzelmeivel és gondolataival – mindez a színészi munka magasiskolájához tartozik. Ezt az alapfokú művészeti képzés során csak elemeiben sajátíthatják el a tanulók.

A jellemábrázolás felé törekedve ismerik meg a realista–naturalista játékmód színészi eszközkészletét, és azokat az eljárásokat, amelyek segítségével elmélyíthetik, gazdagíthatják és árnyaltabbá tehetik az ábrázolást. Megtapasztalják a szöveg és a nem verbális jelek ellentmondásainak jelentését, az ebben rejlő kifejezőerőt, és képessé válhatnak összetett jelentés színjátékos megfogalmazására, annak megértésére. Ellentmondásos és szélsőséges érzelmeket követelő élethelyzetekben hitelességre törekedve tudnak megnyilvánulni. Megvizsgálják az emberi cselekedetek mozgatórugóit, a kommunikáció természetét, ezáltal gazdagodik önismeretük és emberismeretük.

A típusfigurák egyénítése improvizációkban

Típusfigurák atipikus helyzetben

Egyéni jellemrajz–tanulmányok

Egyazon figura különféle helyzetekbe helyezésével

Jellem változását ábrázoló etűdsor

Etűdök a figura „háttérének” kidolgozására

A realista–naturalista játékmód sajátosságai, eszközkészlete

A drámai feszültség növelésének technikái

Egy drámai mű jelenetének kapcsán a lélektani háttér kidolgozása

Az élményfelidőzés (pl.: belső képek, emlékek, mozdulatok) lehetőségei, technikái

A színjáték hitelességének feltételei, törvényszerűségei

A színjáték hitelességét, személyességét, mélységét szolgáló módszerek (csendek, belső hang, belső monológ, mozdulatlan – „eszköztelen játék”)

„belülről kifelé”: az érzetektől a kifejezésig

„kívülről befelé”: a cselekvéstől az érzetekig, állapotig

A kellékhasználat szabályszerűségei, alapelvei

A kellékhasználat gyakorlatai

Etűdök kellékekkel

A jelmez figurateremtő jelentősége

Színjáték jelmezben

Szó és gesztus ellentmondása a színészi kifejezésben

A drámai dialógus természete

Emberi taktikák és stratégiák: páros vagy csoportos improvizációk egy cél elérésének különböző stratégiáira

Emberi taktikák és stratégiák: fórum–színház

Egyszerűbb státuszjátékok

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a kellékhasználatra épülő rögtönzések gyakorlatát
- a jelmez figurateremtő jelentőségét

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- az élményfelidézés (pl.: belső képek, emlékek, mozdulatok) lehetőségeit, technikáit
- a színjáték hitelességét, személyességét, mélységét szolgáló módszereket (csendek, belső hang, belső monológ, mozdulatlan – „eszköztelen játék”, ellentétpontozó játék, elhallgatottat feltáró cselekvés)
- a drámai feszültség növelésének technikáit
- egy-egy jelenet lélektani háttérének jelentőségét
- a realista–naturalista játékmód sajátosságait, eszközkészletét
- a drámai dialógus sajátosságait

Legyenek képesek

- egyszerűbb státuszjátékokat játszani
- a rögtönzések visszaidézésére, újraformálására, csiszolására
- önállóan, tanári instrukciók nélkül alkalmazni a sűrítés, drámai feszültség növelésének egyes technikáit
- kelléket használva improvizálni
- jelmezben improvizálni
- hitelességre törekedve játszani
- a színjáték hitelességét, személyességét, mélységét szolgáló módszerek valamelyikének alkalmazására
- emberi taktikák és stratégiák jelentbe emelésére
- típusfigurák elmélyítésére

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a stilizáció eljárásait
- szimbolikus ábrázolás eljárásait
- a szerepépítést elősegítő egyes munkamódszereket, eljárásokat (pl.: belső monológ, szereplők elő- és utóéletének megírása, emblematikus tárgy, gesztus)
- a szerep felépítésének nélkülözhetetlen feltételeit (pl. szereptudás, darabismeret, háttérismeretek)
- a jellemábrázolás legfontosabb követelményeit
- a cselekvő elemzés alapjait
- egy előadás stílári egységének jelentőségét, a stílári elmozdulásban rejlő kifejezőerőt
- a drámai alapanyag színrevitelének állomásait és ezek célját
- egy előadás hatásdramaturgiájának alapvető tényezőit (pl.: tempó, kontraszt, várakozás)
- a státuszok jelentőségét
- a különböző státuszjeleket

Fejlessze a tanulók

- közös célért, közösségben végzett tevékenységének lelki feltételeit
- szimbolikus színpadi jelek alkotására és értelmezésére irányuló képességeit
- szerepformálási képességeit
- a jeleneteken átívelő folyamatos jelenlét képességét

Ösztönözze a tanulókat

- rendszeres színházlátogatásra (ezen belül diákszínpadi előadások megtekintésére)
- a diákszínjátszás és az alternatív színházi világ legfontosabb eseményeinek figyelemmel kísérésére
- színházi irodalom és szaksajtó olvasására
- az elsajátított színjátszó képességek, készségek, ismeretek közönség előtt történő bemutatására
- legalább egy – a tanultak elsajátítását segítő – színvonalas (élő) színházi előadás megtekintésére

Tananyag

A záró évfolyamon a tanulókkal magasabb szinten ismételjük a továbbképző legfontosabb gyakorlatait, ezáltal tudatosítjuk bennük az általuk és velük bejárt utat, lehetőséget nyújtunk a színjátszó képességek, képességek és ismeretek szintetizálására. Új elem, hogy stilizációval, szimbolikus ábrázolással tudjanak összetettebb, ambivalensebb, egyetemesebb jelenségek kifejezésére kísérletet tenni. Ezáltal elmélyülnek a művészi ábrázolás, színházi jelentésképzés kérdéseiben.

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A tanulók megismerkednek a státuszjátékok alapjaival és a bonyolultabb szerkezetű, hosszabb időt igénybe vevő improvizációkkal.

A tanév során készülő jelenetek, ezekből szerkesztett játék vagy előadás egyfajta szintézisre ad lehetőséget, ezzel együtt a képzés során megszerzett tudás alkalmazására: a következetes, igényes színházi alkotómunka megismerésére, annak megtapasztalására, hogy a színházi jelek rendszerében minden elemnek tudatos alkotói szándékot kell tükröznie. Ennek részeként a tanulók a színészi munka mellett kapjanak módot arra, hogy egy produkció létrehozásához szükséges más színházi tevékenységekben is (csoport szinten: az összes alapvető fontosságú színházi munkában) kipróbálhassák magukat.

Szabályjátékok

Ön- és társismereti játékok („helyem a csoportban”)

Összetettebb, nagyobb koncentrációt igénylő bizalomgyakorlatok

Fantáziát fejlesztő feladatok a szimbolikus kifejezés jegyében

Státuszjátékok alapjai, „sajátstátusz”-játékok, státuszok váltogatása

Etűdök különböző stílusokban – stílusgyakorlatok

A szerepek, a kontextus, az atmoszféra tartása hosszú improvizációkban

Hosszú improvizációk a stílus, a státusz, a színpadi kapcsolat tartásával, illetve ezek tudatos váltásával

A színész játéka – amikor a mozgásé, a gesztusé a főszerep

Gesztikus tartalmak a szimbolikus kifejezés érdekében)

A vokális kifejező eszközök színpadi használata

Etűdök zenei motívumok alapján

A különböző auditív színházi eszközök alkalmazása (pl.: emberi és zenei hang, zöreij)

A szöveg, mint a stilizáció kiindulópontja (asszociációkeltő alapanyag)

A szöveg, mint vokális alkotás alapja

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a drámai alapanyag színrevitelének állomásait és ezek célját
- a cselekvő elemzés alapjait
- egy előadás stílárís egységének jelentőségét, a stílárís elmozdulásban rejlő kifejezőerőt
- a szimbolikus ábrázolás és a stilizáció gyakorlati jelentőségét, hatását
- a szerepépítést elősegítő egyes munkamódszereket, eljárásokat (pl.: belső monológ, szereplők elő- és utóéletének megírása, emblematikus tárgy, gesztus) illetve feltételeket (szereptudás, darabismeret, háttérismeretek)
- a státusz jelentőségét
- a különböző státuszjeleket
- egy előadás hatásdramaturgiájának alapvető tényezőit (pl.: tempó, kontraszt, várakozás)
- a stilizáció és a szimbolikus ábrázolás színpadi lehetőségeit

Legyenek képesek

- a megszerzett készségek alkalmazására a kifejezés érdekében
- a kifejezés érdekében az „eszköztelen” színpadi létezésről az expresszív játékmódig tartó skálán különböző megnyilvánulásokra
- több jeleneten áthúzódó szerepív ábrázolására
- különböző státuszú figurák megformálására
- jeleneten belül státuszt módosítani
- jellemfejlődés alapszintű bemutatására
- társaikkal kisebb csoportokban önálló jelenetalkotási munkára
- az improvizáció stílárís egységének megőrzésére, a stílárís váltás tudatos használatára
- ötleteiket az éppen készülő jelenethez, illetve a színre állított produkcióhoz, a színre állítás folyamatához igazítani

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- a leggyakoribb drámai/színházi konvenciókat, azok alkalmazását
- a legfontosabb kortárs és/vagy történeti színházi stílusokat, színházi műfajokat
- egy jelenet indításának, zárásának, fordulatainak, feszültségének, tétjének gyakorlati jelentőségét és hatását
- a színházi alkotófolyamatot, illetve az együttjátszást szolgáló cselekvésformákat, technikákat
- a szerepépítés legfontosabb módszereit, a színészi játék alapvető iskoláit
- a színészi alkotómunka fázisait, főbb összetevőit

Legyenek képesek

- koncentráltan, társaira figyelve, velük együttműködve részt venni tréningeken, próbamunkában, előadásokon
- a színjátékot, mint kommunikációs formát használni az önkifejezésre, a valóság tanulmányozására,
- színházi improvizációra
- az improvizációk elemzésére, értékelésére
- egyes színészi technikák tudatos alkalmazására
- karakterábrázolásra mozgásos, nyelvi, beszédtechnikai eszközökkel
- alkattól, képességektől függően különféle szerepek megformálására
- rendezői instrukciók mentén végzett munkára
- drámai szövegek értő, színházi megközelítésű olvasására

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Dráma és színjáték

improvizáció 3–5 perc

színpadi produkció

– jelenet 5–7 perc

vagy

– előadás 15–30 perc

A vizsga tartalma

A dráma és színjáték gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

Improvizáció

Az improvizáció megadott instrukciók (pl. a jelenet témája, figurái, tárgyai, helyszíne, időpontja) alapján rögtönzött szöveges és szöveg nélküli kétfős jelenet lehet. A szaktanárnak – a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő – legalább tíz kétfős improvizációs feladatból álló tételsort kell összeállítania. A tételsornak szöveggel és szöveg nélkül elvégzendő feladatokat egyaránt kell tartalmaznia. Az egyes tételekben meg kell adni a jelenet eljátszásához szükséges instrukciókat. A vizsgán a tanulók szabadon vagy a szaktanár irányításával párokat alkotnak, és közösen húznak a feladatokat tartalmazó tételek közül. Az etűd bemutatása után a vizsgabizottság instrukciók alapján variációk bemutatását kéri. A felkészülési idő 5 perc.

Színpadi produkció

A produkció szabadon választott drámai vagy dramatizált mű, illetve rögzített improvizáció alapján készített prózai színházi produkció (2–3 fős jelenet/csoportos előadás) vagy szerkesztett játék lehet. A produkcióban a tanulónak egyéni feladatok, önálló akciók végrehajtásával kell közreműködnie.

A vizsga értékelése

- Improvizáció

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Az instrukciók megértése, követése
- A színpadi megjelenítés alapvető szabályainak alkalmazása (érthetőség, láthatóság)
- Együttműködés (közös jelenetépítés, társak ötleteinek elfogadása, cselekménybe illesztése, rugalmasság – reakció váratlan történésekre)
- Stílusérzék (közös játéktípus kialakítása, a választott stílus megtartása, illetve együttes stílusváltás, vagy a játéktípusok tudatos ütköztetése a kifejezés érdekében, az egyes elemek – gesztus, beszédmód, nyelv, mozgás – egysége)
- Figyelem, koncentráció
- Karakterábrázolás (a karakter tartása, a karakter tipikus jegyeinek kiemelése, a karakterépítés eszköztárának gazdagsága)
- A színjáték hitelessége (az ábrázolás mélysége, igazságtartalma, személyessége, a figurák közti viszonyok, viszonyváltozás érzékletes ábrázolása)
- Az improvizáció „dramaturgiája” (a jelenet indítása, jelenet zárása, cselekményépítés, sűrítés képessége, feszültségteremtés, fordulatok)
- Atmoszférateremtés
- Színjátszói kifejezőeszközök, intenzitás
- Fantázia, ötletesség, humor
- Színpadi produkció (előadás, jelenet)
- Koncentráció, figyelem
- Együttműködés (a jelenet tempójának közös kialakítása, a partner impulzusainak elfogadása, erős impulzusok küldése a partner felé, közös cselekményvezetés, társakkal összehangolt váltások, közös játéktípus kialakítása, tartása)
- Hiteles játékmód (nyelvi és nem nyelvi kifejezőeszközök hiteles alkalmazása, személyessége, élelmények, tapasztalatok játékká formálása, a figurák közti viszonyok, viszonyváltozás érzékletes ábrázolása)
- A játék intenzitása
- Karakterábrázolás (a karakter tartása, a karakter tipikus jegyeinek kiemelése, a karakterépítés eszköztárának gazdagsága, a karakterábrázolás elmélyítése, személyesség tétele)
- Stílusérzék (alkalmazkodás a produkció játéktípusához, közös stílushoz illeszkedő színjátékos kifejezőeszközök)
- Ritmusérzék (a játék tempójának érzékelése, tartása, pontos, társakhoz igazodó tempóváltás)
- Feszültségteremtés
- Atmoszférateremtés
- Verbális kifejezőeszközök használata

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Színpad vagy dobogók

Egészalakos tükör

Ritmus- és dallamhangszerek

CD-lejátszó vagy magnó

Tévé, videó- vagy DVD-lejátszó

Videokamera

Alapvető fénytechnika (reflektorok, állványok, fényszabályozó egység, árnylámpák, spotlámpák, mobil fényforrások)

A gyakorlatokat, improvizációkat, etűdök vagy előadások létrehozását segítő CD-k, DVD-k

Tornaszőnyeg

Beszéd és vers

A beszéd és vers tantárgy tanításának célja, hogy hozzásegítse a tanulókat beszédük oldottá, természetessé válásához és maradásához, dramatikus és színpadi munkájukban egyaránt – az adottságaiknak és a

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

képességeiknek megfelelő szinten — könnyen érthetővé és élvezhetővé fejlesztéséhez. A tantárgy ugyanakkor keltse fel az érdeklődést a tudatos beszédművelés, valamint a vers– és prózamondás mint önálló pódiumi műfaj iránt.

A tantárgy feladata, hogy a tanulók a különböző képességfejlesztő gyakorlatokon, játékos feladatokon, szövegelemzéseken és memoriterekben keresztül váljanak képessé a magyar nyelv magas szintű, tudatos használatára, az irodalmi műalkotások értő befogadására és értelmezésére, jussanak el a lírai és prózai szövegek interpretálásának magas színvonaláig. A tantárggyal való ismerkedés során erősödjön befogadói és előadói attitűdjük, váljanak képessé a verskultúra ápolására.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a beszéd folyamatát (légzés, hangadás, kiejtés)
- a vers zenei–ritmikai jellemzőit

Fejlessze a tanulók

- hallási figyelmét
- megfigyelőképességét
- ritmusérzékét
- a csoportos munkára való készségét

Ösztönözze a tanulókat

- képességeik megismerésére
- megfigyeléseik megfogalmazására
- versolvasásra, fantáziájuk, asszociációs képességeik felszabadítására
- csoportos versjátékokra

Tananyag

Lazítógyakorlat

- Lazítás–feszítés

Légzőgyakorlat

- A légutak és a légzés folyamatának megfigyelése
- Légzőgyakorlatok hangokkal
- Szabályozott légzés egyszerű szólamokkal, mondókákkal
- Fúvójátékok folyamatosan, szaggatottan, lágyan, erősen

Hanggyakorlatok

- Játékos hangutánzás (állatok, gépek, tárgyak) magassági és dinamikai váltásokkal)

Hallásgyakorlat

- Egymás hangjának felismerése
- A környezet hangjainak megfigyelése

Artikulációs gyakorlatok

- Beszédmozgás–ügyesítés szavakkal, szólamokkal, nyelvtörő mondókákkal
- Szájról olvasás – hangok

Ritmus– és tempógyakorlatok

- Versek ütemezése tapssal, járással, ütőhangszerekkel

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Kis vers–zenei kompozíciók készítése közmondásokból, ritmikus szólásokból

Hangsúlygyakorlat

- A szóhangsúly
- *Szövegek memoriterként való rögzítése*
- A közös szövegtanulás (mondókák, ritmikus gyermekversek, párbeszédes versek)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- az egyszerű mozgásügyesítő gyakorlatokat
- artikulációs és ritmusgyakorlatokat
- az általában érvényes hangsúly–szabályokat

Legyenek képesek

- figyelmüket a saját beszédükre irányítani
- a szöveg zenei–ritmikai elemeinek kiemelésére
- csoportos ritmusjátékokra
- csoportban történő vers–előadásra

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a célszerű beszédleégzés folyamatát és egyszerű gyakorlatait
- a hétköznapi beszéd stílusreemtő erejét
- a vershelyzetek felismerésének lehetőségeit
- az egyszerűbb képek, hangulatok kibontásának lehetőségeit
- a mimika és a testbeszéd szerepének jelentőségét

Fejlessze a tanulók

- hangszínnel való bánásának képességét
- szabad asszociációs készségét
- hanggal történő karakterábrázoló képességét

Ösztönözze a tanulókat

- a saját és mások beszédének megfigyelésére
- különböző hangulatú szövegekkel való munkára
- kifejezőeszközök bővítésére

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Légzéstípusok ismertetése, megfigyelése
- A célszerű beszédleégzés folyamatának ismertetése és egyszerű gyakorlatai

Hanggyakorlatok

- Hangkitaláló játékok (pl. állatok, mesefigurák, tárgyak elképzelt beszéde)
- Személyek és hangulatok megszólaltatása (hangszín–játék)
- A természetes alaphang gyakorlatai mindennapi szólamokkal, verssorokkal

Artikulációs gyakorlatok

- Ajak és áll gyakorlatok
- A magánhangzók gyakorlatai
- A szóvégejtés játékos gyakorlatai

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Ritmus és tempógyakorlatok

- Versek, mondókák ütemezése kötött mozgással
- Versek, mondókák lassuló és gyorsuló tempóban egyaránt, hangerőváltásokkal

Hangsúlygyakorlatok

- Az állítás (kijelentés) hangsúlya
- Ereszkedő beszéddallam
- Számnevek, évszámok hangsúlya
- A név hangsúlyai
- A név a cím, és a szöveg kapcsolata szöveggel való munkák
- Játék a szöveggel (ismert gyerekdalokkal, versekkel)
- Képek felismerése, szétválasztása, saját szavakkal történő leírása
- A hangulatváltó–pontok tudatosítása
- Hangkulissza készítése szabad asszociációkkal
- Mozgás–improvizáció a szövegre (szöveg nélkül)
- Szöveg és mozgás összekapcsolása

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Rövidebb szövegek kiválasztása, bemutatása a gyerekirodalom klasszikusaitól,– az egyéni választások szabadságával

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a természetes és a szerep–beszédhang jellemzőit
- a vers képekre tagolásának módjait az artikuláció ritmus– és tempóformáló szerepét

Legyenek képesek

- légzésük egyszerű szabályozására
- különféle hangszínekkel karakterek és hangulatok megjelenítésére
- egyszerűbb költői képek felismerésére és kibontására
- a szövegek tartalmának kifejtésére
- a szöveg memoriterként való rögzítésére

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a természetes beszédhang tulajdonságait
- a hétköznapi beszéd stílussteremtő erejét
- a saját középhaszt megtalálásának módjait
- a meseszöveg alapvetéseit
- a mesék, verses mesék, kisprózák illetve a prózaversek előadási különbségeit

Fejlessze a tanulók

- koncentrációs képességét
- artikulációs ügyességét és pontosságát
- a belső képek előhívását
- a történetmeséléshez szükséges készségeket

Ösztönözze a tanulókat

- az otthoni gyakorlásra
- saját élményeik szabatos megfogalmazására

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- mese és novella olvasására
- eredményeik bemutatására
- mesélésre, nagy mesemondó egyéniségek lemezeinek vagy előadásainak meghallgatására

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Kapacitásnövelő légzőgyakorlatok zaj és látvány (vállemelés) nélkül
- Légzésszabályozó gyakorlatok

Hanggyakorlatok

- A mellkasi rezonancia megerősítése
- Mondókák mellhangon és fejhangon
- A közép hangsáv felismertetése
- Hangelőrehozó gyakorlatok

Artikulációs gyakorlatok

- A zárhangok gyakorlatai, kettőzésük technikája
- A hosszú magánhangzók ejtésének gyakorlatai
- Szájról olvasás (ismert verssorok, mondókák)

Ritmusgyakorlatok

- Ütemezés kitalált mozgással
- Időmérték – ütemhangsúly (támaszkodni a ritmusra, ellene dolgozni...)
- Ritmus a prózában
- A tagolás módjai

Hangsúlygyakorlatok

- A kérdés hangsúlya és hanglejtése kérdőszóval és anélkül
- Közbevetések
- A mesélő és a beszélő elkülönítése
- Értelmi és érzelmi hangsúlyok
- Felkiáltások, óhajtások, jelző és jelzett szó kapcsolata

A szöveggel való munkák

- Közös mese–költés (pl.: egyszerű láncmese vagy ismeretlen történetek végének kitalálása, nem várt fordulat beiktatása)
- Így mesélte anyukám – kedves mesék után–mondása
- Saját élményű történetek és viccek mesélése
- Mesélési technikák felismerése
- Közös mesemondás, dramatizálással
- A szereplők elkülönítése, megszólaltatása
- Nonverbális kommunikáció, mimika, testbeszéd

Mesehallgatás, meseolvasás

- Mesemondókkal való ismerkedés, előadás, hangos–könyv vagy mese–lemez segítségével
- Régi és új „mesék” olvasása (népmesék, majd rövid műmesék)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a kérdés, felkiáltás, közbevetés helyes dallamvonalát

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- a szereplők elkülönítésének néhány variációját
- az alapvető testbeszéd–formákat

Legyenek képesek

- széles hangterjedelemben, játékosan és könnyedén mondani szöveget
- rövid történetek, mesék értelmezésére, élményszerű felépítésére, közönség előtti önálló előadására

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a koncentráció szerepét a beszédben
- a vers–kommunikáció fogalmát
- a művek befogadásának, értelmezésének és közvetítésének lehetőségeit
- a versmondó versenyek mibenlétét, és az azokon való részvétel ismérveit
- a balladamondás sajátosságait

Fejlessze a tanulók

- ritmusérzékét
- kommunikációját
- a személyes közlés és a saját gesztusrendszer tudatosítását
- képi fantáziáját
- előadói technikai tudását

Ösztönözze a tanulók

- eleven hanghasználatát
- produktív fantáziáinak előhívását
- önálló szövegválasztását
- „házi” vers– és prózamondó alkalmainak szervezését
- önálló véleménynyilvánítását

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Szöveges gyakorlatok mozgás közben
- A lopott (pót) levegővétel technikája

Hanggyakorlatok

- A mellkasi rezonancia megerősítése
- Skálázás szavakkal, vesszorokkal, legfeljebb egy oktáv terjedelemben

Artikulációs gyakorlatok

- A j–l–r hangok gyakorlatai
- Az artikulációs hibák fölismerése hallás útján
- „Szinkron–játék” (szájról olvasás) versekkel

Ritmusgyakorlatok

- Időmértékes versek ritmizálása
- Játék a magyaros versformákkal

Hangsúlygyakorlatok

- A tagadás hangsúlya

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Szöveggel való munka:

- Változatos hangulatok, érzelmek megmutatása (kreatív hangfestés)
- Vershelyzetek, szituációk – helyzetdalokban, zsánerképekben
- Lírai dalok – hangszín, hangulat, érzelem, tempó
- Ismerkedés a balladákkal – sűrített érzelmek, feszültségek megjelenítése

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Választott nép- vagy vígballada
- Kisprózák (műmesék, novellák)
- Vidám, rövid időmértékes versek

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a légzés szövegtagoló szerepét
- beszédhibáik korrekciós lehetőségeit, a kreatív hangfestés eszközeit
- a hangszín szerepét a hangulatteremtésben
- a pódiumi kiállás, megszólalás alapvető ismérveit

Legyenek képesek

- légzésük tudatos irányítására
- oldott, természetes középhangjuk használatára
- saját kiejtésük megfigyelésére és elemzésére
- különböző ritmusú lírai művek érzékletes megszólaltatására
- felépített produkciók bemutatására

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a hallás és beszédállapot kapcsolatát
- a gyakran hallható beszédhibákat, és azok korrekciós lehetőségeit
- az érzelmek, indulatok hangsúlymódosító szerepét
- a verselemzés előadói központú megközelítését

Fejlessze a tanulók

- hallásfigyelmét, hallási megkülönböztető képességét
- képzelőerejét
- érzelmi intelligenciáját
- empátikus és műértelmező képességeit

Ösztönözze a tanulókat

- a gesztusok és a mimika természetes használatára
- a versek saját élményű megfogalmazásának közelítésére
- önálló választású szövegek megformálására
- csoportos versműsorokban való részvételre

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Fizikai terheléssel
- Koncentrációs légzőgyakorlatok
- Nyelvtörők légzésszabályozással

Hanggyakorlatok

- A térhez igazodó középhang gyakorlatai

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Indulati fokozás–csillapítás egyszerű szólamokkal

Artikulációs gyakorlatok

- Nyelvtörők a sziszegő és a susogó hangok gyakorlására
- A gyakran előforduló beszédhibák egyszerű korrekciós gyakorlatai

Ritmusgyakorlatok

- Időmértékes versek tetszőleges és kötött ritmuskíséréssel

Hangsúly és hanglejtésgyakorlatok

- Mondatok hangsúly–variációi
- Az indulat és érzelem hangsúlyai

Szöveggel való munka:

- Tartalom és forma; gondolati ívek
- Személyes közelítés a szöveghez
- A szöveg és a testbeszéd egymásra hatása
- A megismerési játékok (párbeszédes versek)
- Ismerkedés a szónoki beszéd alapjaival – az érvelés tagolási technikái
- Erő, dinamika, gondolat a szövegben
- Elbeszélő költemények – (narrátor, több szereplő...)
- Rövid, ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása

Szövegek memoritereként való rögzítése

- Az irodalomórai kötelezők előadói feldolgozása
- Válogatás, önálló választás alapján, a kortárs irodalomból

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a szövegelemzés előadói szempontú alapfolyamatát
- a művészi előadás gondolati (érzelmi) és beszédtechnikai feltételeit
- a hangsúly és érzelmi többletek jelentés–módosító szerepét

Legyenek képesek

- alkalmazkodni a térhez
- megfelelő hangerővel, tartósan, érthetően szöveget mondani
- a verbális, vokális és nonverbális kommunikációs csatornák tudatos használatára

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a beszédtechnikai váltások szerepét
- a leíró költészet és a gondolati líra sajátosságait, előadói követelményeit

Fejlessze a tanulók

- figyelemmegosztó képességét
- esztétikai érzékenységét
- közölgvetítési készségeit

Ösztönözze a tanulókat

- hang adottságaik eleven használatára
- önismeretük pontosítására

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- saját közlésvágyuknak megfelelő szövegek kiválasztására, tolmácsolására
- csoportos és egyéni előadói munkára
- ünnepi műsorok szerkesztésében való kreatív részvételre
- az irodalmi előadó–művészet fórumainak megismerésére

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Koncentrációs légzőgyakorlatok mozgás közben

Hanggyakorlatok

- Szöveges hangerőgyakorlatok:: a középhangerő, az erős és az intim hangvétel
- Szöveges hangmagasság gyakorlatok legfeljebb egy oktáv terjedelemben

Artikulációs gyakorlatok

- Pontos, pergő tempójú szöveges gyakorlatok mozgás és fizikai terhelés közben

Ritmus és tempógyakorlatok

- Időmértékes szövegek gyakorlatai tempóváltásokkal

Hangsúly és hanglejtésgyakorlatok

- Összetett mondatok hanglejtése
- A „lebegő” szólamvég

Szöveggel való munka

- Gondolati és leíró versek színei
- Hangszín-váltások, hangerő, tempó, ritmus
- Érzelmek – átélés, és/vagy közvetítés
- Instrukció-adás (pl.: egymás versmondásának megfigyelése, értékelése, a véleménynyilvánítás mikéntje)
- Saját élmény keresés a versekben
- Ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása
- Ünnepi műsorok szerkesztési gyakorlata (szövegek és zenék gyűjtése, válogatása)

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Az iskolai kötelezőkön túli önálló választások
- Műballadák

Követelmények

A tanulók ismerjék

- az írásjelek megszólaltatásának lehetőségeit
- a kifejező beszéd lehetőségeit és hatáselemeit
- saját előadói lehetőségeiket és korlátaikat

Legyenek képesek

- figyelmük megosztására
- érzelmeik kondicionálására
- fantáziájuk és előadókészségük felszabadítására
- ismeretlen szövegek értelmezett felolvasására
- önmaguk és egymás teljesítményének többirányú értékelésére

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A tanulók ismerjék

- a lazító és koncentrációs játékokat és gyakorlatokat
- a fejlesztő és kondicionáló beszédtechnikai játékokat, gyakorlatokat
- az általában érvényes hangsúly–szabályokat
- az artikuláció ritmus– és tempóformáló szerepét
- a szövegválasztás alapvető kritériumait
- a lírai és az epikus művek előadásmódja közötti különbségeket
- a testbeszéd jeleit
- a pódiumi szereplés alapvető követelményeit
- saját előadói lehetőségeiket és korlátaikat
- a szövegelemzés előadói szempontú alapfolyamatát

Legyenek képesek

- a beszéd folyamat részeinek és egészének tudatos irányítására az adottságaiknak legjobban megfelelő beszédállapot elérése érdekében
- hallás alapján fölismerni a követendő és az elvetendő beszéd példát
- a fejlesztő és a korrekciós gyakorlatok alkalmazására beszédükben
- a szövegek zenei elemeinek kiemelésére, a ritmus és a vers gondolati összefüggésének felismerésére
- a szövegek tartalmának értelmezésére, memoriterként való rögzítésére
- mesék és versek, prózai szövegek önálló vagy csoportban történő előadására
- önmaguk és társaik teljesítményének értékelésére
- a kommunikációs csatornák eleven használatára

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Beszéd és vers

- beszédgyakorlat–sor bemutatása 5 perc
- vers– és prózamondás 5 perc

A vizsga tartalma

A beszéd és vers művészeti alapvizsga két részből tevődik össze:

Beszédgyakorlat–sor bemutatása

Tételsorból húzott gyakorlatsor bemutatása (a beszédtechnikai gyakorlatok közül a szaktanár által összeállított – és legalább 3 különböző feladatot tartalmazó – gyakorlatsor)

Vers– és prózamondás

A közösen feldolgozott művekből (kötelező memoriterek) a tanuló által választott két különböző hangulatú vers vagy próza előadása

A tanuló a kötelező memoriterekből választott tíz művel készül (vers, monológ, prózai mű részlet vegyesen, lehetőleg különböző hangulatú szövegek). A vizsgán a tanulónak a vizsgabizottság által választott műveket kell előadnia.

A vizsga értékelése

Beszédtechnikai ismeretek:

- a gyakorlatok ismeretének szintje,
- a megvalósítás pontossága,
- oldott artikuláció és középhang,
- tudatos nyelvhasználat

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A választott szövegek előadása:

- kifejező megszólaltatás,
- előadásmód,
- kiállítás,
- jelenlét,
- közvetítő erő,
- előadói készségek

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Alapvető fénytechnika

CD-lejátszó vagy magnó

Tévé, videó- vagy DVD-lejátszó

CD-k, DVD-k, videofelvételek neves előadóművészek előadásaiból

Hang-, zörej-, és zajkeltő eszközök

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a hangszín jelentésformáló szerepét
- az önálló szövegelemzés ismérveit
- a tartalom kibontásának kreatív formáit

Fejlessze a tanulók

- ritmus- és tempóérzékét
- képességeit érzelmi megnyilvánulásaik megformálására

Ösztönözze a tanulókat

- a rendszeres gyakorlásra
- beszédképességeik, a verbális és nonverbális csatornáik minél változatosabb használatára
- új képességek kibontakoztatására, felfedezésére

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Bemelegítő gyakorlatok

Hanggyakorlatok

- Hangerőszabályozó gyakorlatok

Artikulációs gyakorlatok

- A magánhangzók kapcsolódásainak helyes ejtése

Ritmus- és tempógyakorlatok

- Ritmizálás az értelmi hangsúlyok visszahelyezésével

Önálló versteknikai gyakorlatok, játékok

- Versek, népdalok vakszöveggé váló használata
- Versépítés (a vers logikájának felismerése)

Szöveggel való munka

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Fokozás, építkezés, poentírozás
- Hogyan mondjunk ma régi szövegeket?
- Idegen szavak a szövegben – megoldások
- Kor- és karakteridézés
- Ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Iskolai kötelezők melletti szabad választások
- Klasszikusokból szabadon választva
- Kortárs versekből való választás

Szerkesztési gyakorlat, csoportmunkában való részvétel

- „Ismeretterjesztő előadás” szerkesztése – zenével

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a magánhangzók kapcsolódásaira érvényes ejtési szabályokat
- a beszéd dallamának változatait és kifejező erejét
- az önálló szövegelemzés ismerveit

Legyenek képesek

- beszédtechnikai ismereteik előadói helyzetben való tudatos alkalmazására
- klasszikus versformájú szöveg skandálás nélküli ritmikus megszólaltatására
- ismert karakter–hangzások megformálására, alkalmazására

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókat

- a szövegek tagolásának, földolgozásának módozataival
- a beszédtanítás nagy egyéniségeivel

Fejlessze a tanulók

- hangadási bátorságát és erejét
- előadói önbizalmát, kifejező eszközeit

Ösztönözze a tanulókat

- beszédük rendszeres gondozására
- önkifejező szövegek gyűjtésére, előadására
- versműsorok látogatására

Tananyag

Légzőgyakorlatok

- Gyakorlatok suttogott és hangos beszéd váltakozásával

Hanggyakorlatok

- Szinten–tartó /bemelegítő/ gyakorlatok

Artikulációs gyakorlatok

- A mássalhangzók kapcsolódásának helyes ejtése

Ritmusgyakorlatok

- Gyakorlatok tempóváltásokkal

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Szöveggel való munka

- A nagy érzelmek verseinek megszólaltatása
- Tragikum a közlésben
- Szerelmes versek
- Realista és groteszk szövegek (novellák)
- Nonszensz versek
- A tudatos szövegválasztás ismérvei
- Saját mondanivaló megtalálása és kifejezésre juttatása (közlésvágy)
- Ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása

Szövegek memoritereként való rögzítése

- Iskolai kötelezők melletti szabad választások
- Kortárs versekből való választás
- Kisprózák –egypercesek, prózaversek
- Repertoár–építés, gyarapítás

Szerkesztési gyakorlat, csoportmunkában való részvétel

- „Ilyenek vagyunk” „önismereti előadás” szerkesztése – zenével
- Tájékozódás a beszédtanítás szakirodalmában*

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a bemelegítő hang–gyakorlatokat
- a beszéd dallamának változatait és kifejező erejét
- a beszédtanítás hazai nagyjainak nevét és fontos műveit

Legyenek képesek

- halkán és suttogva is szöveget mondani
- önállóan, személyiségükhöz illő verset/szöveget választani
- csoportmunkában együtt dolgozni

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a beszédtechnikai váltások szerepét a kifejezésben
- az önálló versválasztás, feldolgozás ismérveit
- a kifejező előadás kritériumait
- a különböző pódiumi műfajokat

Fejlessze a tanulók

- „beszéd–elemző” hallását
- érzelmi rugalmasságát
- előadó–technikai felkészültségét

Ösztönözzé a tanulókat

- a változatos hanghasználatra
- a kifejező–eszköztár tudatos használatára
- önálló repertoár–építésre
- csoportos pódiumi előadások létrehozására

Tananyag

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Légzőgyakorlatok

- Gyakorlatok suttogott beszéddel
- Koncentrációs gyakorlatok figyelemmegosztással

Hanggyakorlatok

- Gyakorlatok suttogott és hangos beszéd váltakozásával
- Váltások a beszédben (hangerő, hangszín, hangmagasság)

Artikulációs gyakorlatok

- Beszédmozgás ügyesítő gyakorlatok

Ritmusgyakorlatok

- Prózai szövegek ritmizálása

Hangsúlygyakorlat

- A hangsúly és a szórend viszonya

Szöveggel való munka

- A kifejező előadás ismérvei változó hangulatú, tartalmú szövegekben
- A vershelyzet megteremtése, felidézése, a hangulatváltások gyakorlása
- A tudatos szövegválasztás ismérvei
- Versmonológok – drámai monológok (azonosságok és különbségek)
- Ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása

Szövegek memoriterként való rögzítése

- Kortárs versekből való önálló választás
- Monológok, versmonológok, szerepversek
- Repertoár-építés, gyarapítás

Szerkesztési gyakorlat, csoportmunkában való részvétel

- Szertartásjátékok, oratóriumok, nagyobb lélegzetű irodalmi művek csoportos megszólaltatása
- Vers-színház (új kifejezési formák keresése)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- az artikulációs mozgás-ügyesítés gyakorlatait
- a pódiumi műfajokat
- a különböző hangulatú versek, szövegek előadásának technikai ismérveit

Legyenek képesek

- egyéni beszédfeladataik önálló, eredményes elvégzésére
- saját repertoár-építésre
- önállóan, személyiségükhöz illő vers- vagy prózai szöveg kiválasztására
- csoportos munkában pódiumi előadások létrehozására

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókat

- a beszéd-bemelegítő gyakorlatok jelentőségével
- az önálló versformálás felelősségével

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- a pódiumművészet kiemelkedő alakjaival
- a versmondás szerepével.

Fejlessze a tanulók

- önállóságát
- értelmi és érzelmi intelligenciáját
- kommunikációs készségeit
- értő befogadói attitűdjét

Ösztönözzé a tanulókat

- önképzésre
- a szakirodalom tanulmányozására
- a verskultúra ápolására előadói estek látogatására, verslemezek hallgatására
- a tudatos nyelvhasználat elmélyítésére

Tananyag

Összetett gyakorlatok: a légzés–hangadás–artikuláció összehangolása

Összetett beszéd–bemelegítő gyakorlatok

Rövid elméleti áttekintés a pódiumművészet történetéről

Vershallgatás – a pódiumművészet nagyjai

Szöveggel való munka

A kifejező előadás ismérveinek rögzítése

Ismeretlen szövegek első olvasatú, értelmezett, kifejező felolvasása

Szövegek memoriterként való rögzítése

Kortárs versekből való önálló választás

Tematikus versmondó versenyekre való felkészülés

Repertoár–építés, gyarapítás

Szerkesztési gyakorlat

Önálló estek szerkesztési alapelvei

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a szinten–tartó és a továbbfejlesztő beszédtechnikai gyakorlatokat
- a verselemzés, a szövegértelmezés folyamatát
- a szerkesztés alapvető technikáit
- a pódiumművészet történetének rövid krónikáját, és kiemelkedő előadóit

Legyenek képesek

- önállóan bemelegíteni szöveges szerepléseik) előtt
- önálló szövegválasztásra és annak megformálására
- rövidebb lélegzetű önálló műsorok szerkesztésére

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanulók ismerjék

- az önálló szövegelemzés ismérveit, a tartalom kibontásának kreatív formáit
- a beszéd dallamának változatait és kifejező erejét
- a beszéd váltásait (erő, magasság, hangszín, tempó)
- a szövegek tagolásának, feldolgozásának lehetőségeit
- a különböző hangulatú szövegek előadási technikáit
- a pódiumművészet történetét, kialakulását, és ismert alakjait
- a pódiumi műfajokat

Legyenek képesek

- dramatikus és színpadi munkájukban az e tantárgy keretében tanultak alkalmazására

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- önállóan, személyiségükhöz illő vers– vagy prózai szöveg kiválasztására
- ismeretlen szövegek kifejező megszólaltatására
- saját repertoár–építésre
- a választott és megtanult szövegek hiteles tolmácsolására

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A művészeti záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Beszéd és vers

- beszédgyakorlat–sor bemutatása 5 perc
- vers– és prózamondás: előadás repertoárból 12 perc, ismeretlen szöveg felolvasása 3 perc

A vizsga tartalma

Beszédgyakorlat–sor bemutatása

A tételsorból húzott gyakorlatsor bemutatása (pl.: bemelegítő gyakorlatok, az artikulációs biztonságot és pontosságot fejlesztő feladatok, szöveg ritmizálása)

Vers– és prózamondás

Repertoárból való vizsga:

A tanuló repertoárjából választott három különböző hangulatú vers vagy próza előadása. A tanuló szabadon választott tíz művel készül (vers, monológ, prózai mű részlet vegyesen, lehetőleg különböző hangulatú szövegek). A vizsgán a tanulónak a vizsgabizottság által választott műveket kell előadnia.

Ismeretlen szöveg értő megszólaltatása:

A tanuló a vizsgabizottság által hozott irodalmi anyagból – a helyszínen történő választás és rövid felkészülés után – értelmezett, bemutató felolvasást tart, s ezzel kapcsolatban kérdésekre is válaszol.

A vizsga értékelése

- Beszédtechnikai ismeretek
- A tudás technikai szintje
- A megvalósítás pontossága
- Természetes, oldott artikuláció és középhang
- Választott szövegek előadása
- Szövegválasztás (önismeret és önértékelési szint)
- Értelmezés (a szövegek gondolati és érzelmi síkjai, az előadás építkezése)
- Előadásmód (kiállás, jelenlét, közvetítő erő, előadói készségek)
- Elméleti felkészültség
- Helyes nyelvhasználat
- Ismeretlen szöveg előadása:
- A felolvasás gördülékenysége
- A szöveg értő megszólaltatása
- A szöveg alaphangulatának közvetítése
- Helyes nyelvhasználat

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Alapvető fénytechnika

CD–lejátszó vagy magnó

Tévé, videó– vagy DVD–lejátszó

CD–k, DVD–k, videofelvételek neves előadóművészek előadásaiból

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Hang-, zörej-, és zajkeltő eszközök

Mozgás

A tantárgy célja a tanulók testtudatának kialakítása és fejlesztése, a mozgással történő önkifejezés fejlesztése, a testbeszéd, mint nyelv tanulmányozása, az alapvető mozgástechnikai elemek megismertetése és elsajátíttatása. A folyamatos fejlesztés eredményeképpen a tanulók legyenek képesek színházi helyzetekben megvalósuló, mozgásra, táncra épülő feladatok ellátására.

A tantárgy feladata elérni, hogy a tanulók megtapasztalhassák egyéni vagy csoportos mozgásokra, illetve mozgásos gyakorlatok elvégzésével fizikai jelenlétük lehetőségeit, a mozgásban fellelhető szabadságérzetet, a test alkalmassá tételét különböző érzelmi állapotok és helyzetek megjelenítésére.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a mozdulat indításának, megállításának lehetőségeit
- a futásos és térérzékelő gyakorlatok és játékok típusait
- a verseny- illetve körjátékok különböző fajtáit

Fejlessze a tanulók

- mozgásintenzitását
- mozgáskoordinációját
- koncentrációját

Ösztönözze a tanulókat

- önmaguk testének megismerésére
- a különböző típusú feladatok pontos végrehajtására
- a mozgás örömeinek megtapasztalására
- a kis- és nagyobb csoportban végzett játékokban való részvételre
- a játékokban rejlő kreativitás kibontására

Tananyag

Indítás–megállítás gyakorlatok

- Az indítás és megállás különböző tempóban, helyzetben, magasságban történő gyakorlása versenyjátékok, illetve szituációs játékok segítségével (pl.: tapsos fogó, csendkirály típusú játékok, a kettős körben történő páros fogók)

Versenyjátékok, különböző típusú fogó játékok

- Nehezített fogó és üldözékes játékok, gyermekjátékok neheztelt változatai (térbeli, szabálybeli átalakítással) a megfelelő intenzitású jelenlét megteremtésére

Speciális futásos és kikerülékes gyakorlatok

- Hosszabb távú, ritmus és irányváltásos futások, erdő (álló társak között) és testrész–vezetéses (pl.: egyik, majd másik kar, mellkas, fej) futások

Egyensúly játékok

- Toló és húzó mozdulatok játékos formában (pl. „bogozó”, sószsákokat cipelő, Gólya viszi...), ilyen játék helyzeteket tartalmazó gyakorlatok

Népi játék,

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- Körjátékok, ügyességi játékok: különböző fogócskák (terpesz–, fészek–, láncfogók), ritmusjátékok (egyenletes lüktetés)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a versenyjátékok szabályrendszerét
- a gyakorlatok megértéséhez szükséges szakszavakat

Legyenek képesek

- a megismert játékok szabályszerű elvégzésére
- csoportos feladatokban való részvételre
- az egyensúlyra és irányváltásra épülő feladatok pontos elvégzésére

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a bemelegítéshez szükséges játékformákat
- a dinamikus elmozdulásban rejlő lehetőségeket
- a gyakorlatok egymásra épülésének lehetőségeit
- népi játékok, illetve lánc– és körjátékok egyes fajtáit, az ugrós táncok alaptechnikáit

Fejlessze a tanulók

- mozgáskoordinációs készségét
- koncentrációs készségét
- fizikai képességeit–kondícióját, rugalmasságát

Ösztönözzé a tanulókat

- a csoportos feladatokban való koncentrált részvételre
- a különböző típusú feladatok pontos végrehajtására
- partnerekkel való együttműködésre
- kis csoportokban történő tevékenységre
- a kreatív képességek kibontakoztatására
- a közös játék örömeinek megtapasztalására, felismerésére, tudatosítására

Tananyag

Bemelegítő játékok

- Összekapaszkodó, egymás elérésére törekvő, érintés elől elhúzódó, a gimnasztika gyakorlatait játékos szituációba tevő gyakorlatok

Futásos gyakorlatok

- A bemelegítés szempontjából meghatározó gyakorlatok szituációs formában, különböző tempójú, karakterű és funkciójú futástípusok használatával

Egyensúly– és vezetékes gyakorlatok

- Egyensúlygyakorlatok támasz– és fogásos helyzetekben, vezetékes gyakorlatok kéz, fej, valamint fogásváltásos irányítással

Népi játék,

- Utánzó (pl.: állatutánzó) játékok, párválasztó-játékok, népi gyermekjátékok,

Követelmények

A tanulók ismerjék

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- a csoportos futás–, egyensúly– és bizalomgyakorlatok szabályait
- a népi gyermekjátékok menetét

Legyenek képesek

- a megismert játékok szabályszerű elvégzésére
- a dinamikus, irányváltásos feladatokban való részvételre
- az egyensúly gyakorlatok koordinált elvégzésére

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a talajfogás különböző módjait
- a bizalomgyakorlatokban való részvétel szabályait és lehetőségeit
- a testközéppont használatának, a mozgás azon keresztül való vezetésének lehetőségeit
- a gyakorlatok egymásra épülésének különböző lehetőségeit
- ugrós táncok motívumfűzéseinek lehetőségeit

Fejlessze

- a tanulók biztonságát a talajfogás, eséstechnika, illetve a négy végtag egyenlő értékű használatát kívánó gyakorlatok végzése során

Ösztönözze a tanulókat

- a csoportos feladatokban való koncentrált részvételre
- a különböző típusú feladatok pontos végrehajtására
- a mozgásból fakadó élmény megtapasztalására

Tananyag

Bemelegítő játékok

- A gimnasztika életkornak megfelelő gyakorlatait játékos szituációba tevő gyakorlatok

Futásos gyakorlatok

- Szituációs formában különböző tempójú, karakterű és funkciójú futástípusok használatával; testrészvezetési futások, páros fogó, vezetőt követő, ún. kígyózó futás

Állatmozgások, középmagasságú mozgások

- Különböző mozgáskarakterek elsajátítása, illetve ezeken keresztül a négy végtag egyenrangú, a testközéppont által vezérelt, koordinált használata; majom- és macskakarakterű mozgáselemek elsajátítása

Bizalomgyakorlatok

- Egymás és önmaguk elfogadását célzó, dőléses, billenéses, haladásos helyzetekben történő gyakorlatok, partner-felismerési játékok csukott szemmel

Mozgássorok, motívumsorok felépítése

- Állatmozgások, középmagasságú mozgáselemek motívumainak sorba fűzése, elemsorral fejlesztése

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult gyakorlatok technikai elemeit és egymásra épülésük lehetőségeit
- a tanult néptánc alaptechnikák elemeit és fűzésük lehetőségeit

Legyenek képesek

- a mozgástechnikai elemek harmonikus elvégzésére
- a magasság szintek rugalmas váltására

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- az állatmozgások koordinált végrehajtására

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a térbeli elmozdulás horizontális és vertikális irányú lehetőségeit
- a mozdulat lassításának technikai összetevőit
- a kórusmozgásban való részvétel lehetőségeit
- a párválasztó játékokat, illetve a páros és ugrós–legényes táncok alapelemeit, technikáját

Fejlessze a tanulók

- térérzékelését
- egyensúlyérzetét és koordinációs képességét
- mozgásmemóriáját

Ösztönözze a tanulókat

- a részletgazdag mozgástechnikai munka elvégzésére
- a különböző típusú feladatok pontos végrehajtására
- egyéni és csoportos munkában való részvételre
- a mozgásból fakadó élmény megtapasztalására

Tananyag

Tér- és helyzetérzékelő gyakorlatok

- A térirányok, a színpadi tér felosztásának ismerete, „üres” tér kitöltésének, a tér mindhárom dimenziójában való elmozdulás képességének megteremtése, csukott szemes és az ún. Vezetékes gyakorlatokon keresztül a tér érzetének, érzékelésének fejlesztése

Egyensúly- és lassított mozgás-gyakorlatok

- Az egyensúlyérzék fejlesztése, a lassú, súlyáthelyezéssel mozgások billenés nélküli vezetése, páros, csoportos gyakorlatokban a súlyáthelyezés, súlyfelvétel, s a különböző támaszhelyzetek gördülékeny megoldása, a súly és erőegyensúly megteremtése

Kórusmozgások

- Csoportos gyakorlatban különböző mozdulatok, mozgáselemek, /vagy mozgáskombinációk szinkronban történő elvégzése, a közös elmozdulások közben a helyes irányok, a mozgáskarakter és ritmus megtartása, az egységes mozgásképp kialakítása

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult feladatok technikai összetevőit
- az érintett feladatok szakkifejezéseit

Legyenek képesek

- a mozgástechnikai elemek figyelemvezetési pontok mentén történő elvégzésére
- az egyéni és csoportos térbeli elmozdulásban rejlő lehetőségek alkalmazására
- különböző típusú mozgástechnikai feladatok stílusos bemutatására

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a test egyes részeinek függetlenített mozgásából adódó lehetőségeket

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- a bizalomgyakorlatokban rejlő technikai lehetőségeket
- a karaktermozgás kialakításának és működtetésének technikai alapelemeit
- ritmusképletek mozgásban történő alkalmazásának lehetőségeit
- a hétköznapi mozgásformák pontosításának, motívumsorba rendezésének lehetőségeit

Fejlessze a tanulók

- mozgástechnikai és ritmikai képességét
- mozgásának intenzitását és dinamikáját
- mozgásmemóriáját

Ösztönözze a tanulókat

- a részletgazdag mozgástechnikai munka elvégzésére
- a különböző típusú feladatok pontos végrehajtására
- egyéni és csoportos munkában való részvételre
- a mozgásból fakadó dinamikai és ritmikai lehetőségek megtapasztalására

Tananyag

Analitika, izoláció

- A test részeinek elkülönítéses mozgatása, egymástól való függetlenítése, a feszítés és lazítás lebontása kisebb „egységekre”

Bizalomgyakorlatok

- Partner talajra kísérése dőléses, billentéses helyzetből
- Talajra kíséréses elemek gyakorlatsorba fűzése

Lépés- és járásgyakorlatok

- Karakterformák keresése járásgyakorlatokon keresztül
- A gerinc mozgatása törzshullám-gyakorlatokon keresztül
- Láb- és kargyakorlatok plasztikus lehetőségeinek kibontása

Ritmika

- Alapfokú ritmusgyakorlatok
- Ritmusgyakorlatok lépésanyagban és tapssal
- Többszólamúság a ritmusban
- Adott mozgásanyag ritmizálása, motívumépítés megadott ritmusképletre

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult gyakorlatok technikai tulajdonságait
- az érintett feladatok szakkifejezéseit, irányelveit

Legyenek képesek

- mozgástechnikai elemek ritmikailag és dinamikailag pontosított elvégzésére
- karaktermozgások elvégzésére
- egyszerű mozgáselemek, technikai gyakorlatok pontosítására, s motívumsorba rendezésére

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- a nehezített körülmények között végzett bizalomgyakorlatok biztonságos végzésének feltételeit
- a párban végzett mozgáshelyzetek esetén az egymásra hatás, valamint a megfelelő tónus megteremtésének technikai összetevőit

Fejlessze a tanulók

- bátorságát és akaraterejét
- mozgásának precizitását, részletgazdagságát
- koncentrációját az egyénileg, illetve páros, csoportos helyzetekben végzett gyakorlatokban

Ösztönözze a tanulókat

- részletgazdag mozgástechnikai munka végzésére
- különböző típusú technikai feladatok pontos végrehajtására
- egyéni és partnerrel történő munkában való részvételre
- mozgásgyakorlatokban rejlő lehetőségek kreatív kibontására

Tananyag

Gyakorlattervezés

- Különböző típusú gimnasztikus és egyéb bemelegítő gyakorlatok gyakorlatsorrá fűzése, a színházi feladatnak megfelelő bemelegítő mozgássor megtervezése és elvégzése

Bizalomgyakorlatok

- A korábbi gyakorlatkör továbbfejlesztése nehezebb, nagyobb koncentrációt és fizikai aktivitást követelő feladatokkal (zuhanásos helyzetek, illetve tempóból történő változatok)

Technikai előkészítés

- Talaj – és egyensúlygyakorlatok, támasz– és gördülés elemek páros helyzetekben

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult fizikai gyakorlatok végrehajtásának technikai, elméleti szempontjait
- az érintett feladatok szakkifejezéseit, irányelveit

Legyenek képesek

- különböző karakterű gyakorlatsorok memorizálására és koncentrált végrehajtására
- attraktív mozgástechnikai feladatok biztonságos és kellően pontosított bemutatására
- partnerrel végzett tánctechnikai feladatok kellő figyelemmel és érzékenységgel történő elvégzésére

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- a feldolgozott mozgásgyakorlatok jellemzőit, típusait
- az alapvető mozgásművészeti szakkifejezéseket (pl. ritmus, dinamika).

Legyenek képesek

- a mozgásgyakorlatok egyéni és csoportos koncentrált és pontos elvégzésére,
- a gyakorolt és rögzített mozgássorok, koreográfiák bemutatására, előadás

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Mozgás – egyéni produkció 2–3 perc

– csoportos produkció 10–20 perc

A vizsga tartalma

Lépés–, járás–, futás–, ugrás–, esés–, talaj–, emelés– és támaszgyakorlatok, dinamikai gyakorlatok, illetve a szaktanár segítségével kiválasztott és összeállított produkció

A vizsga értékelése

– Mozgás ismerete, gyakorlati alkalmazása különböző szituációkban

– A feladatok végrehajtásának pontossága, minősége (mozgáskoordináció, ritmika, dinamika, térhasználat, koncentráció, együttműködés)

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Egészalakos tükör

CD-lejátszó vagy magnó

Tévé, videó– vagy DVD-lejátszó

Videokamera

A gyakorlatokat, improvizációkat, etűdök vagy előadások létrehozását segítő CD–k, DVD–k

Tornaszőnyeg

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a pantomim technikai elemeinek elsajátíttatásán keresztül a karaktermozgások, az izolált végtagmozgatás, illetve mozzgatott testrészt figyelemvezető képességének attribútumait

– a karaktermozgás kialakításának és működtetésének technikai alapelemeit

– a hétköznapi mozgásformák pontosításának, motívumsorba rendezésének lehetőségeit

Fejlessze a tanulók

– izolációs képességét, testtudatát

– jelenlétét mozgástechnikai helyzetekben

– mozgásmemóriáját

Ösztönözze a tanulókat

– a részletgazdag mozgástechnikai munka elvégzésére

– a különböző típusú feladatok pontos végrehajtására

– elmélyült, részletgazdag mozgásfeladatok elvégzésére, elemzésére

– az összetett mozgásformák egymásra épülő gyakorlatokon keresztül történő elsajátítására

Tananyag

Eséstechnika, előkészítő akrobatikus gyakorlatok

– Gurulás előre–hátra, támasz– és billenés gyakorlatok, kéz– és fejállás, kézen átfordulás oldalra, illetve ezek gimnasztikus előkészítése; talajfogás csúsztatással, eséstechnika előkészítés leforgásos, féltérdre érkezéses, kigördüléses módon

Színházi akrobatika

– Esés és zuhanás, pofon, ütések, színházi verekedés, tárgyhasználat

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Pantomim alapgyakorlatok

- A pantomim testtechnikája, különös tekintettel az erőgyakorlatokra (húzás, tolás, emelés), illetve az előkészítésben szereplő izolációra, feszítés–technikára és járásgyakorlatokra

Jelenlét–gyakorlatok

- A koncentráció mozgó testre (testrészre) való irányításának fejlesztése, erősítése a néző irányított figyelmének megragadása érdeké

Alapfokú mozgástervezési gyakorlat

- Egyszerű mozgáshelyzetek tervezése és rögzítése, a tempó, dinamika pontosítása, a gyakorlat szituációba helyezése, illetve bővítése motívumsorral; hétköznapi mozgáshelyzetek pontosítása, motívumsorral tervezése

Karaktermozgások

- A mozdulat szélesítésén, torzításán keresztül megközelített karakterizálás motívumok egymásután illesztésével, a szélsőségesen „fogalmazott” gesztusok belső ritmizálásával, az egymásból nem következő elemek találkoztatásakor kialakuló sajátos stílus megteremtésével

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult gyakorlatok technikai tulajdonságait
- az érintett feladatok szakkifejezéseit, irányelveit
- a tanult táncformák technikai alapjait

Legyenek képesek

- a pantomim, illetve hétköznapi mozgások elemeinek ritmikailag és dinamikailag pontosított, jelenléttel bíró, koncentrált elvégzésére
- tánctechnikai elemek helyes elvégzésére
- karaktermozgások elvégzésére
- egyszerű mozgáselemek pontosítására, s motívumsorba rendezésére

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a zene és a mozgás viszonyát, működésük, belső szerkezetük azonosságait és különbözőségeit
- rövidebb lélegzetű mozgásetűd összeállításának lehetőségeit

Fejlessze a tanulók

- képességét az elmélyült, koncentrált munkára, különböző mozgáshelyzetekben, az alkotó folyamatban
- színházi jelenlétét mozgástechnikai helyzetekben
- mozgásmemóriáját

Ösztönözzé a tanulókat

- a részletgazdag mozgástechnikai munka elvégzésére
- a különböző típusú feladatok pontos végrehajtására
- önálló, a mozgás elemző, részletező végrehajtásából adódó gondolkodásra, a feladattal szembeni szándék megszületésére, kialakulására
- improvizatív és rögzített mozgásszínházi alkotó folyamatokban való részvételre

Tananyag

Kontakt mozgás előkészítés

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

– Alapgyakorlatok talajon, egyensúlyi- és támaszhelyzetek párban, illetve tárgyhasználat, partnervezetéses gyakorlatok ellentartással, talajra kísérés súly elvezetéssel;

Emelések

– Statikus és lendületből történő emelések az egyszerűbb emeléstechikák felhasználásával, futólagos emelések lendület elvezetéssel

Zenés improvizáció

– Improvizáció megadott mozgástechnikai eszköztár, illetve szabad intuíción alapján, különböző stílusú és karakterű zenékre; rögzített mozgásanyag, motívumsor alkalmazása több, egymástól erősen eltérő zenemű felhasználásával

Rögzített improvizációra épülő mozgásetűd

– Az előzőleg mozgástechnikai szempontból, előkészített, szituációkra, jelenetekre bontott alapanyag improvizatív feldolgozása és rögzítése, majd előadássá szerkesztése

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult technikák működésének elemeit és tulajdonságait
- az érintett feladatok szakkifejezéseit, irányelveit

Legyenek képesek

- különböző mozgásszínházi folyamatok ritmikailag és dinamikailag pontosított, jelenléttel bíró, koncentrált elvégzésére
- eltérő karakterű zenei motívumok atmoszférájának, ritmikai és dinamikai világának megfelelő mozgás elemek alkalmazására

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a mozgás időkezelésének lehetőségeit, a pillanat kiemelésére, elmélyítésére irányuló megoldások technikai összetevőit
- a maszk jelentését és jelentőségét a színházi munkában

Fejlessze a tanulók

- képességét az elmélyült, koncentrált munkára, a lassú színházi, s a maszkos technikákat alkalmazó munkában
- jelenlétét mozgástechnikai helyzetekben
- kreativitását mozgásszínház terén

Ösztönözze a tanulókat

- a részletgazdag mozgásszínházi munka elvégzésére
- a különböző típusú mozgásszínházi helyzetek intenzív, erőteljes jelenléttel bíró megjelenítésére
- a színházi értékű mozgásszínházi tevékenységben való részvételre

Tananyag

Szimbolikus pantomim mozgások

- Lebegés, repülés, úszás, a talajtól való elszakadás mozgásai, s ezek szimbolikus megjelenítési formája

Lassított mozgás – lassú színház

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A folyamatok sűrítésén, motívumtöredékek kiemelésén alapuló, a mozdulatok billenés nélküli, súlyáthelyezéssel történő vezetésére vonatkozó gyakorlatok

Maszkos gyakorlatok

- Az arc mimikájának „maszkos” lehetőségeitől a festett maszkon át a kultikus maszkok használatáig terjedő lehetőségek megismerése; a test idomulása a maszkos játékban, a maszk formáló, irányító ereje a mozdulatokban

Improvizáció és mozgástervezés

- Adott szituációra, esetleg technikai eszköztárra tervezett gyakorlat, amely rövid motívumokra, sűrű, pontosan „fogalmazott” mozdulatokra épül
- Az improvizáció elemeinek rögzítése motívumsorokká
- rögzített motívumsorok ritmikai és szerkezeti tagolása

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tanult mozgás rendszerek működésének jellegzetességeit és alapelveit
- az érintett területek szakkifejezéseit, tematikáját

Legyenek képesek

- különböző mozgásszínházi folyamatok pontosított, jelenléttel bíró, koncentrált elvégzésére
- a mozgás világában jelentkező időkezelési lehetőségek használatára és értelmezésére

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a mozgás színházi értékű megjelenítő képességének lehetőségeit a gesztusok pontosítása, értelmezése, s értekeinek működtetése révén
- a mozgásszínházi előadás létrehozásának dramaturgiai, formai és szerkesztési elveit, a technikai környezet meghatározása mellett

Fejlessze a tanulók

- képességét a belső állapotok és viszonyok megjelenítése terén
- jelenlétét mozgásszínházi helyzetekben
- színészi képességeit a mozgásszínházi, s általában a nonverbális munkában

Ösztönözze a tanulókat

- a részletgazdag mozgásszínházi munka elvégzésére
- a különböző típusú mozgásszínházi helyzetek intenzív, erőteljes jelenléttel bíró megjelenítésére
- mozgásszínházi előadás elkészítésében, s annak bemutatásában való alkotó részvételre

Tananyag

Rövid lélegzetű, motívumokra épülő táncanyag tervezése

- Egyénileg megalkotott és bemutatott, tömör fogalmazású motívumok felhasználásával készített koreográfia, gesztus értékű mozdulatokban megjelenő koreográfia

Mozgásszínházi előadás

- Egy adott, mozgásszínházi szempontból elemzett, szerkezetileg, formailag, eszközeit tekintve előkészített alapanyag adaptációjának elkészítése csoportos formában

Követelmények

A tanulók ismerjék

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- a tanult mozgás rendszerek működésének jellegzetességeit és alapelveit
- az érintett területek szakkifejezéseit, tematikáját
- a mozgás világának helyét és lehetőségeit a színházi munkában, a színházi típusú alkotófolyamatokban

Legyenek képesek

- a mozgásszínházi működés mozgástechnikai, mozgástervezési és szerkesztési elemeinek alkalmazására és igényes működtetésére
- színházi jelenetek, adott szituációk, illetve valamely tematika mentén indított improvizáció színházi értékű megjelenítésére, ill. elvégzésére a test nyelvén, a korábban tanult technikák szabad alkalmazása, minőségi működtetése révén

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- a mozgástréning szerepét a megfelelő próbaállapot elérésében
- a mozgás, a pantomim szerepét a színházi munkában
- néhány mozgásszínházi stílust
- a mozgásszínházi előadás elemzésének néhány szempontjait
- a mozgásszínházi alkotómunka főbb összetevőit, fázisait és menetét

Legyenek képesek

- egy adott színházi feladatnak megfelelő mozgástréning, mozgássor, koreográfia előadására, bemutatására, esetleg összeállítására
- a különböző mozgásszínházi technikák tudatos alkalmazására
- a pantomim testtechnikájának és karakterábrázolásának egyszerű alkalmazására
- színészi jelenlét felmutatására mozgásszínházi játékban
- mozgásszínházi előadások elemzésére és értékelésére
- rendezői instrukció követésére, az adott szituáció mozgásban történő megoldására

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Mozgás

- etűd 3–5 perc
- előadás 15–30 perc

A vizsga tartalma

A gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

Etűd

Az etűd egyéni vagy 2–3 fős mozgás– illetve táncszínházi vagy pantomim technikai produkció lehet.

A mozgásszínházi etűd rögzített improvizációval készülhet.

Az etűdben a tanulónak egyéni feladatokat kell végrehajtania oly módon, hogy tanulmányai során megszerzett képességeiről, jártasságáról számot tudjon adni.

Csoportos előadás

Az előadás választott irodalmi mű vagy zenemű táncszínházi adaptációja lehet.

Az előadásban a tanulónak egyéni és csoportos feladatok végrehajtásával kell közreműködnie oly módon, hogy tanulmányai során megszerzett képességeiről, jártasságáról számot tudjon adni.

A vizsga értékelése

Földesi Karácsony Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

- A gyakorlatok, táncok illetve játékok ismerete
- A produkció végrehajtásának pontossága, minősége, intenzitása (mozgástechnika, ritmika, dinamika, térhasználat, karakterábrázolás, színpadi jelenlét, koncentráció, együttműködés)

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Egészesalakos tükör

CD-lejátszó vagy magnó

Tévé, videó– vagy DVD-lejátszó

Videokamera

A gyakorlatokat, improvizációkat, etűdök vagy előadások létrehozását segítő CD-k, DVD-k

Tornaszőnyeg